

Bundel van de Gemeenteraad Voorschoten van 5 maart 2015

- 1 Opening en vaststelling agenda
 - Motie 100283 van VVD, CDA, GL en D66 over Infrastructurele projecten en vervangingen.
- 2 Vaststellen raadsnotulen van de vergadering van 29 januari 2015
 - Concept notulen gemeenteraad 29 januari 2015
- 3 Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad
 - Lijst Ingekomen stukken (totaal) gemeenteraad 5 maart 2015
- 4 Vragenuurtje
 - Schriftelijke vraag ONS over Tunnelveiligheid Rijnlandroute
- 5 Vaststellen verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2014-2018
 - Raadvoorstel vGRP 2014-2018
 - Bijlage 1 tm 4 bij vGRP 2014-2018
 - Bijlage 5 bij vGRP (Verloop geprognostiseerde rioolheffing)
 - Bijlage 6 Overzicht lasten riool vanuit VGRP
 - Bijlage 7 Overzicht lasten water vanuit VGRP
 - Bijlage 8 Begrotingswijziging 153 vGRP 2014-2018
 - 03 Toelichting vGRP 2014-2018
 - 03 VGRP 2014-2018 Voorschoten V9 05-12-2013
 - 04 Bijlagen 1 bij het VGRP
 - 04 Bijlagen 2 bij het VGRP
 - 04 Bijlagen 3 bij het VGRP
 - 04 Bijlagen 4 bij het VGRP
 - Griffie-advies verbreed GRP
 - Beantwoording technische vraag ONS Voorschoten inzake riolering
 - Memo college inz. ontwikkeling kwijschelding rioolheffing en perceptiekosten BSGR
 - Informatiebrief aan Raad over Toezeggingen Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (RECTIFICATIE)
 - Amendement 100282 van VVD en CDA over verbreed gemeentelijk rioleringsplan.
 - Amendement 100287 van GL en SP over uitgebreide rioolheffing en kosten watertaken
 - Amendement 100286 van GL en SP over verbreed gemeentelijke rioleringsplan
 - Amendement 100289 van VVD en ONS over verbreed gemeentelijk rioleringsplan - overhevelen belastingen.
- 6 Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten
 - Raadvoorstel Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten (aangepast).
 - Raadvoorstel Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten - bijlage 9 reactie VAC
 - Griffie-advies Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten
 - Reactie college op het advies van de VAC en PGV over Knooppunt Voorschoten
 - Beantwoording technische vragen CDA over Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten
 - Beantwoording schriftelijke vraag ONS over investeringen ikv Knooppunt Voorschoten
 - Beantwoording technische vragen GL over Knooppunt V'schoten
 - Beantwoording Schriftelijke vragen ONS over aanrijroutes bevoorrading centrumgebied
 - Addendum bij Raadvoorstel - bijl. 1 publicatie fietsstraten

Addendum bij Raadsvoorstel - bijl. 2 Second opinion Knooppunt versie 7-10-11

Addendum bij Raadsvoorstel - bijl. 3 Laad Los - Verkeersstromen

Addendum bij Raadsvoorstel - bijl. 4 Overzichtstekening Deltaplein en Knooppunt

Addendum bij Raadsvoorstel knooppunt Voorschoten

Verslag evaluatie Traverse en bespreking voorontwerp Knooppunt Voorschoten d.d. 07112011

Beantwoording technische vragen ONS over Knooppunt Voorschoten (fietsstraten)

Beantwoording technische vragen SP over Knooppunt Voorschoten

Motie 100285 van D66, GL, ONS en PvdA over bomen rond het Knooppunt Voorschoten

Amendement 100281 van GL, PvdA en D66 over inrichting ventweg Schoolstraat (AANGEPAST)

Amendement 100284 van GL, PvdA en SP over Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten (AANGEPAST)

Amendement 100288 van ONS en SP over inrichting fietsstraat ikv aanpak Knooppunt Voorschoten

7 Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018

Raadsvoorstel Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018.

Rapportage Veiligheidsmonitor Voorschoten 2013

Verslag themabijeenkomst Veiligheidsbeleid gem. Voorschoten d.d. 13-01-2015

Beleidsnota Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018- Veilig Voorschoten; samen maken we het verschil.

Griffie-advies Beleidsnota Integraal Veiligheidsbeleid

8 Goedkeuring begroting Stichting Voorschotense Openbare School 2015 (VOS)

Bijlage 1 bij Raadsvoorstel en besluit begroting Stichting VOS 2015 (begroting).

Bijlage 2 bij Raadsvoorstel en besluit begroting Stichting VOS 2015 (beantw. vragen cie).

Bijlage 3 bij Raadsvoorstel en besluit begroting Stichting VOS 2015 (aanb.brief).

Griffie-advies begroting Stichting de Vos

Raadsvoorstel begroting Stichting VOS (aangepast)

9 Bekrachtiging geheimhouding

10 Sluiting

Motie

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

100283

Motie voor de vergadering van de raad d.d.: 5 maart 2015
Onderwerp: Infrastructurele projecten en vervangingen
Indieners: Sjoerd van den Dool (VVD)
<p>De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015</p> <p>Overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none">– De raad beter zou moeten kunnen sturen op (vervangings)investeringen in infrastructuur/infrastructurele projecten– Nut, urgentie en Uitvoeringsnivo leidend moeten zijn bij deze investeringen– Met een jaarlijkse (NUU) analyse ook de (her)prioritering van deze investeringen wenselijk is waarbij tevens de lange termijn van de financiële investeringen en (mogelijke) subsidies maar ook veiligheidsrisico's in ogenschouw worden genomen– Met deze analyses ook voldoende inzicht en ruimte komt voor inspraak <p>Roept het college op om:</p> <p>Minimaal jaarlijks voor de begroting een risicoanalyse aan de raad voor te leggen op de meerjarige investeringen in infrastructurele projecten en vervangingen, volgens de kenmerken Nut, Urgentie en Uitvoeringsnivo en de raad naar aanleiding daarvan het meerjarig uitvoeringsprogramma, investeringsplan en bijbehorende financiële kaders te laten te laten prioriteren en vaststellen.</p>
Toelichting:
<p>Ondertekening en naam,</p> <p>Sjoerd van den Dool, namens de fractie van de VVD Cees Bremmer, namens de fractie van het CDA Fer von der Assen, GL M. van der Meij, D66</p>
Aantekening griffier:

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 29 januari 2015 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, A.A.L. Eversteijn en ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij, J.P. Middelburg en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren R.F. Prang, J.C.M. Rasch en R. Riphagen, mevrouw A.M. Schrijver en de heren A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezige leden: de heer F.H.J. von der Assen, de heer J. Smit en mevrouw drs. E.C. van Herk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Ik open de vergadering. De heren Von der Assen en Smit en mevrouw Van Herk zijn vanavond afwezig.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. De heer Van den Dool is geestelijk bij ons. Aan zijn fysieke aanwezigheid wordt gewerkt.

De **voorzitter:** Daar kijken we naar uit.

De heer **Mol** (VVD): Hij is onderweg.

De **voorzitter:** Gelet op de agenda, hebben wij ingeschat dat wij niet drie uur vergadertijd nodig zullen hebben. Daarom is voor vanavond een spreektijdregeling gemaakt die is gebaseerd op een maximale vergaderduur van 2 uur. Misschien is dat nog wat royaal en hadden we het nog korter moeten doen, maar dit is, net als het leven, een experiment. Kunt u zich allemaal vinden in deze spreektijdverdeling en bent u allen bereid om u daaraan te houden? Ik constateer dat dat het geval is. Zijn er nog opmerkingen over de agenda?

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb een punt van orde. Wij hebben een aantal heel goede voornemens voor 2015. Dat hebben wij afgelopen vrijdag geconcretiseerd in een sa-

menzijn, waar iedereen, inclusief wij, een heel goed gevoel over heeft. Een van de afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt, is dat de raad tijdig stukken en memo's krijgt. Ik constateer dat er bij agendapunt 5 vandaag een memo is toegevoegd. Als zo'n memo er is, heeft de wethouder, wanneer dat agendapunt aan de orde is, een uitstekende gelegenheid om een toelichting te geven, maar we hebben met elkaar afgesproken dat wij veertien dagen voor een vergadering alle stukken krijgen. Dat is een goede afspraak en die moeten we dan ook hanteren.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik probeerde goed te luisteren naar de heer Van der Meij, maar ik hoorde geen ordevoorstel. Ik hoorde wel een betoog, maar geen ordevoorstel. Het lijkt mij dat u de heer Van der Meij daarop moet aanspreken.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Meij, wilt u daarop reageren?

De heer **Van der Meij** (D66): Het ordevoorstel is dat de wethouder een uitstekende gelegenheid heeft om een mondelinge toelichting te geven. Het tweede onderdeel van het ordevoorstel is dat de memo bij agendapunt 5 geen onderdeel uitmaakt van de beraadslaging in deze vergadering.

De **voorzitter**: We gaan even een ordedebat aan.

De heer **Maassen** (SP): Ik neem aan dat dit dan ook geldt voor de motie van D66 die in een aangepaste versie om 19.10 uur in mijn mailbox terecht kwam.

De heer **Middelburg** (PvdA): De heer Maassen was mij voor.

De heer **Mol** (VVD): Ik heb zojuist kennisgenomen van de memo, die volgens mij vrij puntsgewijs ingaat op de motie. Volgens mij gaat de wethouder de kans gebruiken om de memo toe te lichten. Ik denk dat het er niet toe doet of de memo wel of niet onderdeel uitmaakt van de beraadslaging. Ik denk dat de memo voor ons goede achtergrondinformatie is waarvan we kennis kunnen nemen wanneer we de motie gaan bespreken. Ik denk dus dat het niet veel uitmaakt of de memo wel of niet onderdeel uitmaakt van de beraadslaging.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Meij, wat is uw opinie, nu u verschillende raadsleden hebt gehoord?

De heer **Van der Meij** (D66): Ik heb de raadsleden aan uw linkerkant gehoord, maar de raadsleden aan uw rechterkant nog niet. Ik blijf bij mijn voorstel.

De **voorzitter**: U stelt voor dat de memo geen onderdeel uitmaakt van de beraadslaging. Wat betekent de opmerking dat uw motie redelijk recent in aangepaste vorm is verzonden, voor uw motie? Blijft die dan ook buiten de beraadslaging of niet? Hoe kijkt u daartegen aan?

Mevrouw **Okma** (D66): We kunnen ook de oude motie op de lijst laten staan en de wijzigingen die uiteindelijk zijn doorgevoerd, meegeven als tekstsuggesties. Het lijkt mij iets makkelijker om te praten over iets wat in goed overleg met anderen tot stand is gebracht en mede namens het CDA wordt ingediend. Het is aan de raad om te besluiten of men dit praktisch vindt.

De **voorzitter**: Ik spreek nu natuurlijk niet namens het college, maar als voorzitter van de raad. De feitelijke situatie is dat de raad de memo – dat zou trouwens een memo van het college moeten zijn, niet van de wethouder, maar dat terzijde – heeft ontvangen en daarvan kennis heeft kunnen nemen. De informatie is dus aanwezig bij de raad. Dan komt het op mij ietwat kunstmatig over om de memo buiten beschouwing te laten, want de memo is, in ieder geval in fysieke zin, aanwezig. Het lijkt mij redelijk ingewikkeld om daar dan in spirituele zin afstand van te nemen. In hetzelfde kader zou ik zeggen: laten we dan ook niet ingewikkeld doen over de aangepaste motie van D66. Laten we vanavond spreken over die aangepaste motie en laten we nu maar even accepteren dat de memo van het college wat laat is gearriveerd. Uiteindelijk gaat het vanavond om het doel van de bespreking, namelijk dat we goed over het onderwerp kunnen praten. Mijnheer Van der Meij, het college zal uw opmerking beschouwen als een opwekking tot beter gedrag in de toekomst. Als we het zo zouden kunnen regelen, blijven we toch een beetje resultaatgericht bezig. Kunt u zich daarin vinden?

De heer **Van der Meij** (D66): Ja.

De **voorzitter**: Dan doen we het zo. Het ordevoorstel is dus in feite stilzwijgend ingetrokken. Zijn er nog andere opmerkingen over de agenda?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Nu we het toch over het spirituele domein hebben: bij agendapunt 9 gaat de gemeenteraad van Voorschoten een besluit nemen dat de gemeenteraad van Wassenaar gaat nemen. We kunnen wel upbeamen, maar we hebben hier geen Scotty. Misschien is het dus een idee om dat stuk te vervangen door een besluit door de gemeenteraad van Voorschoten.

De **voorzitter**: Vindt u het goed dat we dat punt meenemen bij agendapunt 9? Ik heb er ook even naar gekeken. In eerste instantie lijkt het raar, maar volgens mij klopt het wel. Misschien is het goed om dat onderwerp dan even aan de orde te stellen. Vindt u dat goed?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ja.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 11 december 2014.

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad.

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

• terugkoppeling inkoop jeugdzorg

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Amendement 100177, aangenomen op 1 oktober 2014, was duidelijk: de raad besloot unaniem dat het college de raad vooraf en achteraf moet informeren over het overleg van de bestuurstafel en de beraadslagingen in het algemeen bestuur van het bureau dat de specialistische jeugdzorg inkoop, H10. Wij hebben vorige week aan deze afspraak herinnerd. Vanmiddag is een bericht binnengekomen over de agenda van een overleg dat morgen zal plaatsvinden. Dat is vrij laat. Eigenlijk is dit hetzelfde punt als datgene wat de D66-fractie aanvoerde: dit maakt de voorbereiding lastig. Er is een agenda gedeeld. De voorstellen die daarop staan, kennen wij niet. Wij zouden het goed vinden als de wethouder zich morgen bij het overleg van het inkoopbureau, bij de bestuurlijke conferentie, hard maakt voor het tijdig toesturen van voorstellen en agenda's, zodat wij ons als raad kunnen voorbereiden op het meegeven van adviezen. In de informatiebrief die wij eerder hebben gekregen, staat dat het technisch niet altijd mogelijk is om van tevoren annotaties toe te lichten in een commissie. Laten we een manier vinden om dat wel te doen. Dat is namelijk wat wij als raad gezamenlijk wilden. Dit willen wij de wethouder meegeven. Er staan enkele interessante punten op de agenda. We hebben de website inkoopkrachtzhw.nl geraadpleegd. Daar zouden we graag iets over willen zeggen, maar het ontbreekt aan informatie. Wij zouden dus graag willen dat de wethouder zich hard maakt voor informatie vooraf en achteraf, om de raad de ruimte te geven.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Zoals ik vorige week al zei, was dat inderdaad het voornemen en zullen we dat ook doen. De agenda voor morgen is ook bij ons heel laat binnengekomen. Die hebben we wel gedeeld, maar het betreft hier geen bestuurstafel. Daarom zijn er geen annotaties. Het is een informatieve ochtend voor zowel de directeuren als de wethouders. Daarom heeft de raad dit zo laat gekregen. Zoals in de mail staat, zullen wij in de komende vergadering van de commissie M&S het interessante wat ons morgen wordt aangeboden, terugkoppelen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Mijn vraag was of de wethouder zich ook hard zal maken voor het eerder toesturen van agenda's en dergelijke.

Wethouder **Bremer**: Daar dringen wij als college natuurlijk sowieso op aan bij het ambtelijk apparaat, maar in dit geval zijn wij ook afhankelijk van derden en van het moment waarop de agenda wordt opgemaakt, maar ik zal daar morgen aandacht voor vragen.

• problemen bij de SVB

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. De vraag van de CDA-fractie is wat de problemen bij de Sociale Verzekeringsbank voor Voorschoten betekenen. Daarbij doel ik op de budgethouders pgb, die als gevolg van die problemen niet kunnen uitbetalen. Als het aantal budgethouders in Voorschoten recht evenredig is aan het landelijke geheel, zou het om enkele honderden budgethouders gaan. Volgens mij is het een veilige aanname dat zij gemiddeld 5 à 6 zorgverleners hebben. Dan zou het in Voorschoten dus gaan om een paar duizend mensen die hier last van kunnen hebben.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Allereerst een kleine technische correctie: er is geen sprake van budgethouders pgb, maar van pgb-houders. In principe moeten de gelden op de rekening staan van de Sociale Verzekeringsbank, die de betalingen aan de zorgaanbieders doet. De zorgaanbieders moeten dat geld vanaf 29 januari op de rekening hebben. We weten dat er computerproblemen zijn bij de Sociale Verzekeringsbank, maar meer dan dat weten we niet. Wij hebben op dit moment nog geen klachten van cliënten gehad. Zodra we die krijgen, nemen wij contact op met de SVB. Andersom: als zich bij de gemeente aanbieders melden omdat zij hun geld niet hebben, zullen wij hen naar de Sociale Verzekeringsbank verwijzen. De tien meest gestelde vragen staan op de website van de SVB.

De **voorzitter**: Mijnheer Prang, bent u tevredengesteld?

De heer **Prang** (CDA): Ja, voorzitter.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Als ik de wethouder goed heb begrepen, roept zij pgb-houders en zorgaanbieders er eigenlijk toe op om zich bij de gemeente te melden als er problemen zijn.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voor het hebben van een goed zicht daarop is dat natuurlijk prima, maar de zorgaanbieders moeten het geld op hun rekening hebben staan. Zij weten dit dus in principe. De SVB betaalt aan de zorgaanbieders.

• *ontwikkelingen bij Mexx*

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Mexx is overgenomen. De vraag is wat dit betekent voor het distributiecentrum in de Dobbewijk.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Dat nieuws over de overname van Mexx is gisteren bekend geworden. Wij hebben de afgelopen week via Werk en Inkomen en het UWV constant contact gehad met Mexx. Op dit moment kunnen wij nog niet precies zeggen welke gevolgen dit heeft voor het distributiecentrum. In de krant is sprake van het overeind blijven van 200 banen. Volgens mij waren er bij Mexx in Nederland 500 banen. Wij hebben hier op dit moment dus nog geen zicht op, maar wij houden het contact. Economische Zaken werkt hierbij samen met Werk en Inkomen.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat het college, als het nadere informatie krijgt, die informatie aan de raad zal geven.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ja, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat zou de heer Zoetemelk namelijk in tweede instantie gevraagd kunnen hebben.

5. Motie 100240 van D66 over kleine zorgaanbieders.

De **voorzitter**: We spraken hier al even over: er is sprake van een ietwat aangepaste motie. Heeft de D66-fractie nog behoefte om de motie toe te lichten?

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Het komt niet vaak voor dat een motie na zoveel tijd als nog in stemming komt. Vorig jaar staakten de stemmen bij de stemming over de motie. Dat is eigenlijk wel bijzonder. De reden voor D66 om deze motie in te dienen, is dat wij het belangrijk vinden dat de markt voor zorg toegankelijk is voor grote én voor kleine spelers. Het gaat sowieso om goede kwaliteit van zorg, want dat is al vastgelegd in de plannen en de kaders, maar daarnaast vinden wij de mogelijkheid voor innovatie belangrijk. Niet altijd, maar wel vaak is innovatie juist te vinden bij kleine partijen. Zeker als zij goede kwaliteit leveren, stellen wij voor om voor 2016 nadrukkelijk te bekijken of er ook kleine partijen zijn en of het voor hen mogelijk is om afspraken te maken met Voorschoten in H10-verband. Daarom hebben we de motie een beetje aangepast in samenwerking met het CDA; we dienen de motie ook samen met het CDA in. Het doet D66 goed dat wij daarin het CDA als partner hebben gevonden en dat we de motie inmiddels een beetje hebben kunnen doorontwikkelen. Wij brengen de aangepaste motie dus graag in stemming. De aangepaste motie luidt:

"Motie 100240.

De raad,

- *gelezen het regionaal uitvoeringsplan Jeugd;*
- *gehoord de beraadslagingen in de raad;*
- *gelezen de beantwoording van de technische vragen;*
- *gehoord de adviezen van betrokken maatschappelijke organisaties;*

van mening dat:

- *de gemeente afspraken heeft gemaakt met twaalf grote regionale zorgaanbieders;*
- *de gemeente deze keuze heeft gemaakt teneinde geen 'prijsvechters' tot het inkoopbureau van H10 toe te laten;*
- *hierdoor toegang voor ook kleinere, kwalitatief goede partijen bemoeilijkt wordt;*

- *de gemeente hierdoor geen afspraken met kleinere, kwalitatief goede aanbieders heeft kunnen maken;*
- *er meer mogelijkheden voor innovatie in 2016 moeten worden gecreëerd;*
- *kleine, goede aanbieders een rol bij innovatie kunnen spelen;*

besluit:

- *de kleinere, kwalitatief goede zorgbedrijven toe te laten tot het inkoopbureau van de H10, in ieder geval bij de inkoop van zorg voor 2016;*
- *hen in de gelegenheid te stellen te onderhandelen over de prijs van de geleverde zorg;*
- *het college te verzoeken over het toetreden van bedoelde aanbieders een voortgangsrapportage naar de raad te zenden,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Voordat ik het woord geef aan de heer Prang, wijs ik op een besluitvormings-technisch punt. De motie eindigt met het besluit dat kleinere, kwalitatief goede zorgbedrijven moeten worden toegelaten en in de gelegenheid moeten worden gesteld om te onderhandelen, maar die formulering past bij een amendement. De raad kan immers niet besluiten om die bedrijven toe te laten en in de gelegenheid te stellen. Ik denk dus dat er had moeten staan dat de raad besluit om het college te verzoeken om ... Het is goed als die zinsnede ertussen komt, want anders neemt de raad inhoudelijke besluiten en is het een amendement. Dat kan niet.

Mevrouw **Okma** (D66): Daar ben ik het helemaal mee eens. Dat is geen enkel probleem.

De **voorzitter**: Dat technische punt delen wij dus. Bij het besluit komt te staan: "het college te verzoeken". De aangepaste motie is in die zin gewijzigd. Dan hebben we dat punt alvast opgelost. Misschien worden de andere punten ook opgelost; dat zien we nog wel.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Dank voor de wijziging. Hoewel de wethouder de vragen over het inkoopbeleid naar de mening van de CDA-fractie in de commissievergadering van 16 oktober – toen heeft de D66-fractie daar namelijk ook al vragen over gesteld – voldoende heeft beantwoord en de CDA-fractie er ook voldoende vertrouwen in heeft dat er in de aanloop naar 2016 voldoende ruimte zal zijn voor de toetreding van eventuele nieuwe zorgaanbieders, hebben wij deze motie toch graag samen met D66 ingediend. Omdat de beantwoording door de wethouder duidelijk was, heeft de CDA-fractie de eerdere motie van D66 niet gesteund, maar met de toevoeging van de kwaliteit en van het feit dat het gaat om de in de komende jaren in te kopen zorg, zien wij de huidige versie van de motie als een oproep – zo u wilt: een stimulans – voor de wethouder om zich in te spannen voor het toelaten van innoverende zorgaanbieders en om te borgen dat in 2016 en verder ook de kleine zorgaanbieders nog steeds ruimte hebben om zich hier in Voorschoten aan te bieden. Uiteraard die-

nen deze zorgaanbieders wel aan de gebruikelijke kwaliteit te voldoen, maar ook dat staat in de motie. De achterliggende gedachte is dat de inwoners van Voorschoten en de gemeente op deze wijze optimaal gebruik kunnen maken van alle zorg die beschikbaar is in de markt.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. ONS Voorschoten kan het kort houden. We hebben voor de tweede keer gekeken naar motie 100240 van D66, die nu mede is ingediend door het CDA. De conclusie is dat onze fractie van mening is en blijft dat kleine zorgaanbieders zeker niet worden benadeeld. Gelet op de toegestuurde lijst van ruim 140 gecontracteerde zorgaanbieders, is er voldoende keuzevrijheid voor de cliënt. ONS Voorschoten denkt dat prijsvechten in de zorg ten koste zou kunnen gaan van de kwaliteit, die wij als raad zo hoog mogelijk in het vaandel willen houden. De memo van wethouder Bremer is helder en duidelijk. ONS Voorschoten heeft dan ook vertrouwen in een goede uitvoering.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik had namens de SP een kort en duidelijk statement voorbereid. Het lijkt alsof mevrouw Schrijver dat heeft gevonden en zojuist heeft voorgelezen, alleen met een andere partijnaam daarin. Ik sluit mij dus volledig bij haar woorden aan.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Wat moet ik als PvdA'er nou zeggen over de zorg en zeker over het kiezen van de zorgaanbieder die je gebruikt? Niet te veel en dat doe ik dus niet. Wat dat betreft, heb ik het makkelijk, want ik kan mij aansluiten bij de heer Maassen en mevrouw Schrijver. Wij ondersteunen het streven in de motie wel, maar het is ons niet helemaal duidelijk wat de motie toevoegt aan wat het college toch al doet. Misschien is dat een vraag die het college nog kan beantwoorden: verandert de oproep in deze motie iets aan wat het college sowieso al van plan was?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De fractie van GroenLinks was hiervoor en is hier nog steeds voor. Uiteraard zijn wij nieuwsgierig naar het antwoord van de wethouder, maar wij hebben een positieve houding, zeker na de toevoeging in samenwerking met het CDA.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Wij steunen de motie van D66 en het CDA. Wij denken juist dat dit een stimulans voor alle zorgaanbieders zal zijn om te zorgen voor de beste kwaliteit voor de laagst mogelijke prijs. Uiteraard zijn wij als VVD voor de ondernemers. Wij zullen deze motie dan ook steunen. Wij denken dat de motie juist een goede werking zal hebben op de markt.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Allereerst mijn excuses aan de raad voor het laat verzenden van de memo. Ik heb dat echt met de juiste bedoelingen gedaan, omdat er een lijst van een kleine 150 kleine zorgaanbieders bij zat. Ik dacht: als ik die vanavond zou moeten oplezen, zou ik ernstig over de spreektijd van het college heen gaan. Het leek mij ook goed dat de raad de antwoorden goed kon lezen in plaats van dat ik die nu, vanavond, allemaal zou vertellen. Dus nogmaals sorry. Het was met de goede bedoelingen gedaan. Ook ik leer snel. Ik zal het dus niet meer doen.

Er is gevraagd wat het verschil is tussen wat het college uitvoert en wat in de motie wordt gevraagd. Het klinkt misschien een beetje raar, maar ik begrijp eigenlijk niet heel goed wat hier nu steeds gevraagd wordt. D66 heeft, ook in de commissie, meerdere malen aandacht gevraagd voor de kleine zorgaanbieders. Dat begrijp ik, maar wij hebben al een contract met een kleine 150 kleine zorgaanbieders. Dan denk ik: wat is daar niet goed aan? Mist u iets of iemand? Waar zit het 'm precies in? Daarom heb ik die memo opgesteld, omdat ik daar dan, schrijvenderwijs, misschien achter zou komen. De kleine zorgaanbieders hebben bij de Nationale Zorgautoriteit prijsafspraken gemaakt. Daar hebben zij zich aan te houden. Daarbovenop hebben wij met H10 nog een korting van 5,9%. Die geldt voor iedereen, zowel voor de grote aanbieders als de kleine aanbieders. Volgens mij hebben we daarvoor een heel goed contract afgesloten met iedereen die mee doet. Daarnaast heb ik vorig jaar in de commissie ook gezegd dat wij, als kleine zorgaanbieders die nu nog geen contract hebben, wel met een jongere van Voorschoten aan de slag gaan, in welke zin dan ook, op dat moment een contract tekenen. Dan sluiten zij zich dus aan, zeg maar. Ik begrijp de strekking van de motie dus niet helemaal, anders dan wat wij al uitvoeren. Wij letten juist op de kleintjes.

Wat innovatie betreft: wij hebben als college samen met de raad gekozen voor H10 Haaglanden. Waarom? Omdat zij een heel belangrijke innovatieagenda hebben. Dat is een opdracht die zowel de grote aanbieders als de kleine aanbieders krijgen. Dat is bij Holland Rijnland op dit moment niet het geval. Dat was voor ons een van de redenen om met H10 in zee te gaan, want wij vinden innovatie in 2015 al heel belangrijk. Dat is dus ook afgesproken met alle aanbieders. Wij gaan – dat zeg ik uit mijn hoofd – in mei kijken naar de contracten voor 2016. Daar wordt de raad uiteraard uitgebreid bij betrokken. Dan gaan we bekijken wat wij tot dusver hebben gedaan, of daar leerpunten in zitten en of wij die kunnen meenemen naar volgend jaar, hoewel ik mij realiseer dat vijf maanden wel heel kort is om terug te kijken. Het is niet anders, want wij moeten daar in mei al mee aan de slag. Volgens mij doen wij dus de goede dingen. Als ik in de motie iets mis waarop ik niet ben ingegaan en wat wel het doel van de motie is, hoor ik dat graag.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ten tijde van het opstellen van de memo was ons, ook door de ambtenaren, bekend gemaakt dat met twaalf grote aanbieders in de regio in zee werd gegaan, dat met enkele kleinere partijen een contract zou worden gesloten en dat het nadrukkelijk de bedoeling was om geen prijsvechters toe te laten tot de markt. Dat was de reden waarom het college vooral met die twaalf aanbieders afspraken wilde maken voor de hoofdmoot van de zorg. Ik word nu overrompeld met een lijst van 150 aanbieders. Misschien heeft het college toch ineens veel meer afspraken gemaakt. Dat is voor mij dan een nieuw gegeven. Wat ik in het RUP heb gelezen over innovatie, lees ik meer als een bezuiniging, in de zin dat de bestaande, grote aanbieders de zorg vooral zo economisch en zuinig mogelijk moeten aanbieden en dat dat innovatie is. Het gaat mij meer om goede kwalitatieve verbeteringen en persoonlijke dienstverlening, waarbij de kleine en misschien ook lokale ondernemers misschien meer persoonlijke aandacht kunnen geven dan iemand die een rooster maakt en om de haverklap nieuwe mensen langs stuurt. Maar goed, ik ben heel blij om te

horen dat het college al erg op de goede weg is. Zie dit dus als een soort stimulans om de zorg voor 2016 zo innovatief mogelijk en van een zo hoog mogelijke kwaliteit af te spreken.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor graag van mevrouw Okma welke toegevoegde waarde de motie nog heeft, nu uit het antwoord van de wethouder blijkt dat wat zij vraagt, al gebeurt.

Mevrouw **Okma** (D66): Het is gewoon een oproep tot meer innovatie dan nu in de plannen staat. Ook de goede kwaliteit is niet in de plannen terechtgekomen.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie ziet de motie echt als een steun voor het huidige beleid. De grote lijst met zoveel zorgaanbieders was ons eerder niet bekend. Ik verzoek u om de vergadering straks kort te schorsen, zodat we even kunnen overleggen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Een kleine toevoeging: deze lijst hebben we heel recent ontvangen. We kunnen dus überhaupt nog niet beoordelen of er wordt voldaan aan wat in de motie wordt gevraagd.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Prang.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik hoorde een aantal fracties zeggen dat de informatie over die kleine zorgaanbieders nieuwe informatie is, maar we hebben na de zomer met z'n allen gesproken over de contracten die wij hebben getekend met H10. Daarbij heb ik steeds gezegd dat we contracten hebben gesloten met 120 kleine zorgaanbieders. Die lijst is gegroeid, omdat er nieuwe aanmeldingen zijn. Zoals ik zojuist al zei: dan worden er ook contracten gesloten met die kleine zorgaanbieders. Vandaar dat we nu op zo'n kleine 150 zitten. Dat de namen niet bekend waren voor de raadsleden, moge helder zijn, want de raad heeft die lijst nu inderdaad voor het eerst gekregen. De raad hoort nu echter niet voor het eerst dat er meer dan 100 zorgaanbieders zijn, want dat staat al in meerdere notulen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

De **voorzitter**: De schorsing was aangevraagd door de CDA-fractie. De heer Prang krijgt dus als eerste het woord.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Wij handhaven de motie, puur om de reden die ik zojuist al aangaf: wij zien de motie als een stimulans en een ondersteuning voor het huidige beleid. Wij zijn de wethouder dankbaar voor de uitvoerige beantwoording van de vragen. En ja, de Nederlandse Zorgautoriteit stelt inderdaad maximumtarieven vast, maar dat neemt niet weg dat je daar als zorginkoper en zorgaanbieder over kunt onderhandelen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we overgaan tot de besluitvorming, waarbij u allemaal uiteraard ruimte heeft voor een stemverklaring.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP is uiteraard een groot voorstander van innovatie in de zorg, maar wij zien deze motie als volstrekt overbodig en zullen haar daarom niet steunen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter, er staat mij bij dat de PvdA-fractie een vraag heeft gesteld die nog niet is beantwoord.

De **voorzitter**: Ik denk dat de heer Middelburg dan misschien bij nader inzien heeft gedacht dat zijn vraag minder relevant was of dat hij het antwoord eigenlijk al wist. Ik denk dat de heer Middelburg over zijn eigen vragen gaat.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ja, maar ik ben ook wel benieuwd.

De heer **Middelburg** (PvdA): De vraag was wat de motie zou toevoegen aan het collegebeleid. Volgens mij is die vraag impliciet beantwoord en was het impliciete antwoord: niets. Ik zie het college ja knikken en ik ga er dus van uit dat dat klopt. Ik ben het met de heer Maassen eens: ook wij steunen het streven naar kwalitatieve zorg en ook wij juichen daarbij innovatie toe, maar wij zien dat de motie eigenlijk identiek is aan het collegebeleid. Wij vinden aanmoedigingsprijzen heel sympathiek, maar wij geven die niet meer na de basisschool. Volgens mij is het college die al een tijdje ontgroeid.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij wat de heer Prang naar voren heeft gebracht.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik ben het eens met de heer In 't Veen en de heer Prang.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ook ik beschouw de motie als een ondersteuning van het beleid. Het is goed dat het er nog even staat.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ook wij blijven bij ons standpunt: wij steunen de motie niet.

In stemming komt de aangepaste, gewijzigde motie 100240.

De aangepaste, gewijzigde motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD, het CDA, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

6. Verzoek deelname experiment centraal tellen (raadsregistratienummer 4255).

De **voorzitter**: Dit voorstel is in de commissie aangeduid als een hamerstuk. Er was nog wel een vraag. In het voorstel wordt melding gemaakt van een loting om te bezien welke gemeenten mogen deelnemen. Ik heb dat nagetrokken. Ik heb begrepen dat het aantal gemeenten dat zich heeft aangemeld, lager is dan het aantal plekken waar dit kan plaatsvinden.

den. Dat betekent dat loten niet meer aan de orde is. Als de raad instemt met dit voorstel, betekent dat dus dat Voorschoten deelneemt aan dit experiment.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

7. Risicomanagement en weerstandsvermogen (raadsregistratienummer 4177).

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Wij zijn blij dat deze nota er ligt. Wij denken dat het belangrijk is dat de organisatie doordrongen raakt van het belang van goed risicomanagement. We hebben bij de behandeling in de commissie een goede indruk gekregen van de aanpak en met name van de implementatie hiervan straks, want daarmee staat of valt zoiets als risicomanagement. Dat moet echt doordringen tot in de haarvaten van de organisatie.

Er is nog wel een puntje waarmee wij wat ongelukkig zijn. Als u de commissievergadering hebt gevolgd, zal het u niet verbazen dat het daarbij gaat om de ratio van het weerstandsvermogen. Ik wil er niet een heel technisch verhaal van maken, maar het college stelt ons voor om die ratio op 1.0 te zetten. Dat betekent eigenlijk dat je je risico's precies hebt afgedekt met je weerstandsvermogen. Dat klinkt natuurlijk alsof dat voldoende is. Dat is het ook, ware het niet dat het heel helder is dat je daarmee een risico neemt. Ten eerste weet je nooit zeker dat je alle risico's in kaart hebt gebracht, zeker omdat er sprake is van een nieuw niveau en een betere aanpak van risicomanagement dan wij tot nu toe in Voorschoten hadden. Het is dus helemaal niet onwaarschijnlijk dat na implementatie hiervan nieuwe risico's bekend worden omdat de organisatie hiermee aan de slag gaat. Daarmee nemen de totale risico's dus toe. Als je de ratio op 1.0 zet, zou je eigenlijk bij ieder nieuw risico je weerstandsvermogen moeten verhogen. Daarom heeft deze ratio in Voorschoten altijd een stuk hoger gelegen. Het moet dus niet onmogelijk zijn om een hogere ratio vol te houden.

De heer **Van der Haven**: Ik wil de discussie in de commissie niet overdoen, maar voor de beeldvorming hecht ik er toch aan om iets op te merken. De heer Middelburg heeft het een paar keer over "het op 1 zetten van de ratio", alsof dat een streefcijfer is en alsof wij daar naartoe willen. Ik hecht eraan om te vermelden dat 1 de ondergrens, dus de kritieke limiet, is. Dat is iets anders dan het streefcijfer dan wel het gewenste cijfer. Volgens mij werd in de commissie beaamd dat dat voor alle partijen een stuk hoger ligt. Voor de beeldvorming vind ik het belangrijk om dat te zeggen naar aanleiding van het betoog van de heer Middelburg.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik ben bijzonder blij met deze interruptie, want zoals ik in de commissie zei, houden wij als PvdA echt niet altijd volstrekt vast aan onze eigen punten. Wij stonden volstrekt open voor hybride voorstellen en andere oplossingen dan het gewoon net iets hoger leggen van de ratio. Wat dat betreft, denk ik dat het hartstikke goed is als wij als raad vaststellen dat 1.0 misschien de ondergrens is, maar dat ons streefcijfer bijvoorbeeld net een trede hoger, 1.4, is. Dan hoor ik graag van de andere fracties of zij dat, zoals de heer Van der Haven naar aanleiding van de commissievergadering aangeeft, onderschrijven. Ik heb misschien niet goed geluisterd. Dat gebeurt mij vaker, maar ik zou bijzonder verguld

zijn als wij als raad uitspreken dat ons streefcijfer 1.4 is en dat 1.0 inderdaad een minimum is. Dus dank voor die interruptie.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik ga mij niet bemoeien met de discussie over de vraag of het 1, 1.1 of 1.4 moet zijn, want ik ben geen huisarts. Het kenmerkende van risico, de kern van risicomanagement, is dat je weet dat het komt maar dat je niet weet uit welke hoek het komt, wanneer het komt en hoe groot het is. Dat is het risico. Wat dat betreft, ben ik blij dat wij nu deze notitie hebben en dat een aantal workshops worden georganiseerd, zodat dit ook in de haarvaten van de organisatie doordringt en zodat eenieder beseft dat je bij elke handeling later risico's loopt. Als ondernemer krijg je natuurlijk ook risico's. Het eerste risico dat je loopt, is of een klant zijn rekening wel betaalt. Zo heb ik een aantal risico's voor de gemeente Voorschoten op een rij gezet. Ik denk dat het goed is om een beetje pragmatisch vast te houden aan de belangrijkste risico's; u mag die aanvullen. Volgens mij is het eerste risico: hoe lopen de 3D-operaties en hoe zit het met name met de opneindekking, waarbij we geconfronteerd kunnen worden met feitelijke uitgaven? Het lijkt mij heel goed om dat in beeld te krijgen. Het tweede risico betreft de grondexploitatie. De principiële vraag is of wij, gelet op de investeringen die wij hebben gedaan, niet erg optimistisch zijn bij de verkopen die wij op dat punt hebben gepland. Daarmee lopen wij gewoon grote risico's en daarmee gaan we ver over onze ratio heen. Het derde punt betreft subsidies. Het is vaak genoeg voorgekomen dat een organisatie ineens een enorm tekort heeft en bij de gemeente aanklopt met het verzoek om te helpen met de oplossing. Ook dat is dus een risico. Tot slot wil ik nog één risico aangeven. Er zijn organisaties in de vorm van gemeenschappelijke regelingen. Lopen die voldoende mee met "trapje op, trapje af"? Met andere woorden: voeren zij de bezuinigingen die wij met hen hebben afgesproken, concreet uit?

Kortom: risicobeheer is hartstikke goed en we moeten daar zeker mee doorgaan, maar de praktijk leert dat het grootste risico altijd uit een hoek komt waarvandaan je het niet verwacht.

De heer **Maassen** (SP): De heer Van der Meij heeft een aantal risico's opgesomd. Komt die lijst met risico's uit de ambtelijke organisatie, van de mensen die hiermee te maken hebben? Of is deze lijst een stukje huisvlucht van de heer Van der Meij?

De heer **Van der Meij** (D66): Het komt volledig vanuit een initiatief van de ondernemer Van der Meij, mede namens de fractie van D66.

De heer **Middelburg** (PvdA): De heer Van der Meij sloot af met de opmerking dat, in mijn woorden, het grootste risico het risico is dat je niet in kaart hebt gebracht. Dat sluit perfect aan bij mijn pleidooi om ons streefcijfer hoger te leggen dan het minimumcijfer. Het verschil tussen die twee cijfers dekt immers precies het risico af dat de heer Van der Meij niet kent.

De heer **Van der Meij** (D66): Het grote risico is dat je niet weet wat er morgen gaat gebeuren. Als deze sneeuw doorgaat, als het gaat glibberen en glijden en als we allemaal op onze bips

liggen met gebroken benen, hebben we echt een heel groot risico. Dat kunnen we niet inschatten. Wat we kunnen inschatten, hebben we benoemd. Dat weten de mensen in de organisatie ook.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Deze heldere nota maakt het ons mogelijk om de discussie toe te spitsen op wat wij belangrijk vinden. Daar zijn wij blij mee. Het punt van de index van 1.0 is al genoemd. De genoemde bezwaren tegen 1.0 als minimum hebben wij ook gezien. Inderdaad kun je niet alle risico's van tevoren in kaart brengen. Zeker in deze tijden is dat onmogelijk. Vandaar dat ook wij hier een risico zien. We zouden daarbij zelfs het ineens vinden van een veenpad in de Vlietwijk kunnen noemen. We zouden de lijst kunnen uitbreiden, maar ook dan komt het risico uit hoeken waarvandaan je het niet verwacht. Die risico's kunnen de buffer van 10% misschien overstijgen, ook al staan zij niet in de top 10 van risico's. Er moet ook ruimte zijn voor het opvangen daarvan. Vandaar de discussie over een hogere minimumindex; die discussie is ook in de commissie gevoerd. Het college gaf aan dat het nadeel daarvan is dat wij dan geen bestedingsruimte meer hebben, maar in feite hebben we die dan ook niet, omdat er onderkende risico's zijn. In feite moet je ook niet de illusie hebben dat je die bestedingsruimte hebt, waardoor je toch geld uit de concernreserve gaat halen, bijvoorbeeld een paar honderdduizend euro. We staan op zich positief tegenover het voorstel. Dat is het punt niet, maar we willen graag een reactie van de wethouder op het punt van de illusie van besteedbaar geld, die dan blijft bestaan en die maakt dat wij onze concernreserve te veel gaan aanspreken. Een na te streven index is prima, maar de minimale grens moet duidelijk aangegeven en verantwoord zijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het is al een paar keer gezegd: de grootste risico's komen altijd uit de hoek waarvandaan je die niet verwacht. Daarom is het zo belangrijk om je weersstandsvermogen op orde te hebben. Daar gaat het hier vandaag over. Het gaat niet over de vraag wat de risico's zijn, maar over de vraag hoeveel geld wij in reserve houden om eventuele risico's op te kunnen vangen. Het gaat al een tijdje om de vraag hoe hoog die ratio moet zijn. Op dit moment is de discussie zo ongeveer: moet dat 1.0 zijn of 1.4? De SP sluit zich aan bij het voorstel van de PvdA: 1.0 als ondergrens, 1.4 als streefcijfer. Je kunt een streefcijfer inderdaad niet altijd halen. In financieel heel moeilijke tijden kun je dat misschien niet halen, maar je moet je er wel op richten om het te willen halen.

Daarnaast is er nog een puntje dat de fractie van de SP een beetje zorgen baart, namelijk de rapporteringstolerantie ofwel de actieve informatieplicht van het college. Nu staat in beslis-punt b dat het college de raad pas op de hoogte stelt van een overschrijding als het gaat om € 100.000 of meer. Ik ben heel bang dat ik dat moet lezen als € 100.000 per project. Dat hoor ik graag van het college. Als dat inderdaad zo is, roept dat bij de fractie van de SP de vrees op dat, als vijf projecten tegelijk een forse overschrijding hebben maar elk nog net geen ton, de raad dan ineens geconfronteerd kan worden met een overschrijding van het budget met bijna vijf ton. Dat lijkt mij niet de bedoeling en dat lijkt mij ook een zeer onwenselijke situatie. Ik hoor dus graag van het college of de € 100.000 die in de stukken staat

met betrekking tot de rapporteringstolerantie, de actieve informatieplicht, per project geldt of voor alle projecten in totaal. Dat maakt in dit geval een groot verschil.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik dank de fracties die hun waardering voor de nota hebben uitgesproken. Er zijn niet heel veel vragen gesteld. Ik zal proberen om ze te beantwoorden. De heer Middelburg van de PvdA-fractie beweerde met enige stelligheid dat het college de ratio heeft vastgepind op 1.0, maar in het voorstel hebben wij onder de letter C aangeven dat ons streven erop is gericht om de ratio te bepalen op 1.0 als minimum, met een bandbreedte tot 1.4.

De heer **Middelburg** (PvdA): Niet in mijn raadsvoorstel, hoor!

Wethouder **Beimers**: Dat staat in de nota die u bij de stukken hebt gekregen. Dat staat op een van de laatste pagina's, in het laatste stukje van hoofdstuk 4. Daar staat een waarderingstabel over de ratio van het weerstandsvermogen. Dat loopt van categorie A tot en met categorie F. Onder de letter C treft u de ratio aan tussen 1.0 en 1.4. De betekenis daarvan is "voldoende".

De heer **Middelburg** (PvdA): In mijn raadsvoorstel staat bij beslispunt j echt dat de raad besluit om minimaal een ratio van 1.0 te hanteren. Daar staat vervolgens geen enkele bandbreedte of verdere nuancering bij. Dat raadsbesluit is wat wij besluiten, niet iets wat ergens misschien wordt geïnsinueerd. Maar als u voorstelt om uw woorden in het raadsvoorstel op te nemen als besluit, ben ik bijzonder content.

De heer **Maassen** (SP): Ter aanvulling: op de bladzijde waarnaar de wethouder verwijst, staat inderdaad een categorie van 1.0 tot 1.4 als een van de zes mogelijke categorieën. Vervolgens staat in "Kader / besluit" dat we minimaal een ratio van 1.0 hanteren, zonder een verdere uitwerking naar 1.4. Ik sluit mij overigens aan bij de opmerking van de heer Middelburg: als de wethouder aangeeft dat wij het besluit moeten lezen als "minimaal 1.0, met een bandbreedte tot 1.4" en als hij dat ook aanpast in het raadsbesluit, zijn wij daar heel content mee.

Wethouder **Beimers**: Qua strekking zijn wij het volgens mij volledig met elkaar eens. Excuus als er verwarring is ontstaan over dit punt, maar het is inderdaad de bedoeling van het college geweest om 1.0 als minimum aan te houden. Wij richten ons op de categorie "voldoende". Dat is ook in de commissie door mij zo verwoord. Daar zit een bandbreedte in van 1.0 tot 1.4. Dat neemt niet weg dat het natuurlijk alleen maar mooi is als je door allerlei mutaties die natuurlijk permanent optreden, uiteindelijk op een hoger niveau uitkomt dan 1.4. Dan zit je immers in de categorie "ruim voldoende" of misschien zelfs "uitstekend". Op dit moment zitten wij, als je de ratio berekent, feitelijk op 1.8. Ik ben het wel met de heer Middelburg eens dat, naarmate je meer werk gaat maken van die risicoanalyses en het implementatieplan hebt gerealiseerd, het in de lijn der verwachting ligt dat je meer risico's gaat traceren en benoemen dan het aantal risico's dat je op dit moment onderkent. Dat betekent dat die ratio

vanzelf de neiging zal hebben om vanaf het huidige niveau van 1.8 enigszins te dalen. Dat is volgens mij in lijn met de interruptie van de heer Van der Haven, die terecht aangaf dat 1 niet het streefcijfer maar het minimum is.

De heer Van der Meij noemde een aantal belangrijke punten waaraan volgens hem risico's verbonden kunnen zijn. Het is zeker onze intentie om bij de nadere analyses en herijkingen van het risicoprofiel de door hem benoemde grote onderwerpen te betrekken.

Ook mevrouw Lamers heeft gesproken over de minimumgrens. Ook in haar richting kan ik bevestigen dat 1.0 als minimum moet worden gezien, maar dat wij een bandbreedte hanteren tot 1.4; daarboven is natuurlijk ook prima. Dat was eigenlijk ook de veronderstelling van de heer Maassen, die daaraan een vraag toevoegde over de rapporteringstolerantie. Dat is een begrip dat wordt gehanteerd door accountants. In de afspraken die de raad vanuit zijn controlerende functie heeft gemaakt met zijn accountant – zo zeg ik het maar even, om aan te geven dat de raad de accountant benoemt – is een rapporteringstolerantie voor de accountant afgesproken van € 100.000. Wij hebben gemeend om met betrekking tot het risicomanagement aan te sluiten bij de rapporteringstolerantie zoals de raad die met de accountant overeen is gekomen. Mocht die rapporteringstolerantie omhoog of omlaag gaan, zou mijn idee zijn om daar in het kader van het risicomanagement bij aan te sluiten, zodat we daar één bedrag voor hanteren. Dat is ook gewoon heel praktisch.

De heer Maassen vroeg ook of die € 100.000 in het kader van het risicomanagement geldt per project of voor het totaal. Mijn antwoord daarop is dat dit per project, dus per onderwerp, wordt gehanteerd. Daarmee meen ik antwoord te hebben gegeven op de vragen in de eerste termijn.

De **voorzitter**: Voordat we beginnen met de tweede termijn, is het misschien verstandig om beslispunt j precies te formuleren, want dat doet ertoe, ook voor de tweede termijn. Wethouder, u hebt gezegd dat in beslispunt j staat dat de raad besluit om een ratio van minimaal 1 te hanteren. Met betrekking tot een ratio van 1.4 is gesproken over een bandbreedte; of is dat een streefcijfer? Ik denk dat dit beslispunt helder moet zijn. Kunt u de raad hierover adviseren?

Wethouder **Beimers**: Onze intentie is geweest om niet onder die 1.0 uit te komen; daarboven uitkomen mag uiteraard. Ik ben ervan uitgegaan dat wij in ieder geval ernaar streven om binnen die bandbreedte te blijven. Daardoorheen zakken kan natuurlijk niet, maar als het zo uitkomt dat het erboven komt, is dat natuurlijk ook prima. Het is net als bij een rapport: je gaat ten minste voor een voldoende, maar meer kan altijd.

De **voorzitter**: Betekent dit dat de formulering blijft dat de raad besluit om minimaal een ratio van 1 te hanteren, met een bandbreedte tot en met 1.4, waarbij 1.4 ook het streefcijfer is? Ik geloof dat het geen streefcijfer is, want u bent ook blij als het hoger is.

Wethouder **Beimers**: Als de raad zegt dat er moet worden gestreefd naar 1.8 of misschien 2, wordt dat imperatief. Dan moet je daarop gaan sturen en moet je je beleid daarop richten. Dat zou kunnen betekenen dat je de algemene reserve al ex ante verder moet versterken. In de commissie heb ik aangegeven dat dat natuurlijk wel kan, maar dat dat tegelijkertijd extra beperkingen oplevert ten aanzien van je investeringen en uitgaven. Als ten gevolge van de ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het punt van de risico's, de ratio stijgt, is dat natuurlijk prima, maar dat is iets anders dan daar ex ante een streefcijfer van te maken. Ik zou dus zeggen: laten we gewoon benoemen dat we streven naar een voldoende, met inachtneming van een zekere bandbreedte.

De **voorzitter**: Dat betekent dat het college adviseert dat het beslispunt inhoudt dat de ratio minimaal 1 is, met een bandbreedte tot 1.4. Dat is de lijn van het college en dat is de input voor de tweede termijn.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik ben tevreden. Ik geef die voldoende. Ik was echt blij geweest met een streefcijfer, maar ik vind dit wel een nette 1.2, dus ertussenin. Ik ben daar tevreden mee.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb een aanvullende vraag. Ik dank de heer Maassen voor zijn opmerking daarover en de wethouder voor de beantwoording. We worden gerapporteerd over projecten die een ton overschrijden of die zo'n risico lopen, maar als er tien projecten zijn van € 90.000 – dat is samen 9 ton – worden wij niet geïnformeerd. Als ik dat goed heb begrepen, zou ik willen voorstellen dat wij geïnformeerd worden als het totale risico een bepaald bedrag overschrijdt; laten we zeggen: € 500.000. Dat kunnen dan tien projecten van € 50.000 zijn. Ik geef het college dus in overweging om ons boven een bepaald bedrag toch te informeren.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik heb hierover een korte procestechnische vraag. Ik neem aan dat dit los staat van onze bestaande afspraken over de rapporteringen bij de Buraps.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat de wethouder dit straks zal meenemen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de beantwoording heeft de wethouder het een en ander opgehelderd, maar de vraag blijft of onze buffer met deze ondergrens van 1.0 voldoende is om ook de onverwachte risico's op te kunnen vangen en of het verminderen van de bestedingsruimte juist niet precies is wat we nu nodig hebben.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor zijn heldere antwoord, maar dat riep wel een nieuwe vraag bij mij op. De wethouder gaf namelijk aan dat de ratio op dit moment 1.8 is en dat hij streeft naar 1.2. Ik hoop niet dat het college de doelbewuste strategie heeft om de ratio te verlagen, zodat er meer geld uitgegeven kan worden, want het weerstandsvermogen moet, wat de SP betreft, in deze voor de gemeente Voorschoten finan-

cieel moeilijke dagen juist zoveel mogelijk op peil blijven. Daarop krijg ik graag een reactie van de wethouder.

Wat de rapportering en de actieve informatieplicht betreft: ik ben er toch wel een beetje van geschrokken dat het in elkaar zit zoals ik het al meende te lezen. Zoals de heer Van der Meij zojuist al voorrekende: als tien projecten een overschrijding hebben van € 90.000, is er een overschrijding van 9 ton, zonder dat de raad op de hoogte wordt gesteld. Dat lijkt mij niet de bedoeling en dat lijkt mij niet in de geest van deze regeling. Het lijkt mij dan ook verstandig om beslispunt b aan te passen. Ik voel wel iets voor de totale grens die door de heer Van der Meij is voorgesteld, maar ik dacht zelf eigenlijk aan een forse verlaging van het bedrag per project, zodat je op die manier de grens per project goed naar beneden brengt. Ik zat eigenlijk te denken aan € 50.000. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder op dat voorstel: zou dat werkbaar zijn?

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Ik zie nu toch aanleiding om te reageren. Ik denk dat het goed is om in gedachte te houden dat het bij risico's altijd gaat om plotseling opkomende, niet voorzienbare zaken. Nu lijkt het begrip "voorspelbaar risico" geïntroduceerd te worden. Volgens mij zijn de mensen aan deze vergadertafel altijd het grootste voorspelbare risico in financiële zin. In dat opzicht moeten we misschien dus ook onszelf relativeren.

Wat betreft datgene wat de heer Maassen zojuist zei en overigens ook in aansluiting op wat de heer Middelburg zei: volgens mij worden wij over afwijkingen van de begroting altijd geïnformeerd middels de Buraps, de jaarrekening en dergelijke. Ik heb beslispunt b zo gelezen dat het gaat om die plotseling opkomende, onvoorzienbare gebeurtenissen. Het zou kunnen zijn dat er tussen twee Buraps en tussen de Burap en de jaarrekening bij tien projecten iets faliekant misgaat, maar die kans lijkt mij bijzonder klein. Volgens mij heeft dit dus betrekking op een situatie waarin in een project ineens iets gebeurt wat boven 1 ton uitkomt; dan worden wij geïnformeerd. Zo heb ik dat gelezen. Ik vraag het college of ik dat goed heb geïnterpreteerd.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. De heer Van der Meij schetste een scenario met tien risico's, elk van € 90.000. Zou het dan zo kunnen zijn dat het college daar niet over rapporteert? Sowieso geldt natuurlijk altijd dat het college een informatieplicht heeft ten opzichte van de gemeenteraad. In dergelijke betrekkelijk extreme omstandigheden zou ik dus in alle opzichten verplicht zijn om de raad daarover te informeren. Die informatieplicht van het college ten opzichte van de raad wordt ook afgedekt door een informatieplicht van de ambtenaren ten opzichte van het college. Ik zou dus tegen de heer Van der Meij willen zeggen dat, als dergelijke omstandigheden zich zouden voordoen en als de raad daarover niets zou hebben gehoord van het college, hij daarover terecht enige boosheid zou mogen ontwikkelen.

Mevrouw Lamers maakte een opmerking over de 1.0. Dat is inderdaad voldoende, maar dat is niet het streefcijfer. Dat zeg ik ook tegen de heer Maassen, want hij beschuldigde mij ervan dat ik zou hebben gezegd dat 1.2 het streefcijfer is. Dat is niet zo. Het streven is om

boven de 1.0 te blijven. Alles daarboven is mooi, maar wij hebben niet dat streefcijfer. Ik vind dit niet echt een heel goede sturingsvariabele. Dat vinden meer wethouders van Financiën. Wij moeten in ieder geval boven die 1.0 blijven. Wij zitten nu op 1.8. Er is dus nog wat ruimte. Als we wat meer risico's gaan traceren, zal dat cijfer van 1.8 vanzelf dalen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voor alle duidelijkheid: het verschil tussen een streefcijfer en een ondergrens is mij bekend. De vraag is of het verantwoord is om die ondergrens te hanteren.

Wethouder **Beimers**: Ja, ik denk dat dat verantwoord is. Als je daar doorheen zakt, moet je daar iets aan doen, want dan schiet je weerstandsvermogen in feite tekort. Je moet er dus voor zorgen dat je boven die 1.0 blijft. Het hoeft echter geen 3 te zijn, tenzij de raad dat wenst, maar dan legt de raad zichzelf ernstige beperkingen op.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dan is de tweede vraag: is die beperking dan niet iets wat wij zouden moeten nastreven?

Wethouder **Beimers**: Ik ben wethouder Financiën. Ik ben dus altijd tegen het doen van te ruime uitgaven en ik ben voor zuinigheid en vlijt, maar er zijn andere instrumenten waarmee u die uitgaven kunt beperken. Dat kan de raad doen bij alle raadsbeslissingen, in beginsel natuurlijk vooral bij gelegenheid van de vaststelling van de begroting. In november 2013 heeft de raad ook een investeringsplafond vastgesteld. Ik denk dus dat er voldoende waarborgen zijn voor een zorgvuldig financieel beheer. Daarvoor heb je niet nog een extra slot nodig in de vorm van een ratio in het kader van de risicobeheersing. Dat lijkt mij niet de meest uitgelezen variabele om daarop te sturen. Daar heeft de raad andere instrumenten voor en die zijn volgens mij in beginsel echt toereikend. Daar is de raad ook vooral zelf bij. Uiteraard heb ik veel sympathie voor de strekking van uw opmerking, maar ik denk niet dat dit het juiste middel daarvoor is.

De heer Maassen sneed evenals de heer Van der Meij de actieve informatieverplichting aan. Daar heb ik zojuist al iets over gezegd. Het zou natuurlijk zeker niet in de geest van de goede verhouding tussen de raad en het college zijn als wij een risico van tien keer € 90.000 niet aan de raad zouden melden. Als dat aan de orde is, zullen we dat natuurlijk melden. Wij zijn sowieso verplicht om alle politiek relevante gegevens aan de raad te laten weten.

De heer Van der Haven heeft iets gezegd over de risico's die weleens ontstaan door de besluitvorming door de raad. Daarover is recent weer iets interessants gepubliceerd.

De heer Maassen stelde voor om het bedrag van € 100.000 te verlagen. Wij hebben dat gekoppeld aan de rapportageverplichting of de tolerantiegrens die de raad met de accountant heeft afgesproken. Er zit ook een zeker praktisch element in: we hebben natuurlijk best een behoorlijke begroting. Ik wil bedragen van € 50.000 niet afdoen als wisselwasjes; dat is absoluut mijn bedoeling niet, want ook dat vind ik groot geld, maar er is een soort balans tus-

sen alles willen weten en vooral de essenties willen weten. Ons voorstel is € 100.000. De raad beslist. Ik wacht het oordeel van de gemeenteraad op dat punt dus af.

De heer **Maassen** (SP): Als ik goed geïnformeerd ben, is de rapporteringsgrens in de Burap ook € 50.000. Is het niet logisch om daarbij aan te sluiten en om dat ook in deze actieve informatieplicht op te nemen?

Wethouder **Beimers**: Dat had ook gekund, maar wij hebben om praktische redenen gekozen voor een koppeling aan de rapporteringstolerantie voor de accountant. Dat leek ons een gezond uitgangspunt. Ik heb ook al gezegd dat, als de raad met de accountant een lagere rapporteringstolerantie overeenkomt, wij dat zullen volgen bij het risicobeheer.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil een wijzigingsvoorstel indienen. Dat doe ik mondeling, want ik vind het een beetje onzin om dit schriftelijk te doen. Mijn amendement is om beslispoint b in die zin te wijzigen dat het bedrag van € 100.000 wordt gewijzigd in € 50.000.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat we de tweede termijn hebben afgesloten. Ten aanzien van de besluitvorming spelen twee punten. Over beslispoint j, dat gaat over de minimale ratio van 1, is van de kant van het college gezegd dat dit wordt gewijzigd in 1, met een bandbreedte naar 1.4. Daarnaast doet de heer Maassen van de SP-fractie het voorstel om in beslispoint b het bedrag van € 100.000 te wijzigen in € 50.000. Dat zijn de twee wijzigingen van de beslispointen.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Ik stel voor om even te schorsen om over het wijzigingsvoorstel van de heer Maassen te kunnen overleggen.

De **voorzitter**: Dat is goed. Ik constateer dat er verder geen punten zijn die we voor de schorsing moeten delen met elkaar.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

De **voorzitter**: De schorsing was aangevraagd door de heer Van der Haven. Hij wil namens zijn fractie vast iets te berde brengen.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Wij hebben hier heel even over moeten nadenken. Het betreft een rapporteringsplicht voor het college buiten de Burap om. Als je de grens van de rapporteringsplicht laat zakken naar die van de Burap, hef je de Burap in feite op. Alles wat je in de Burap gaat rapporteren, moest dan immers al voor de Burap gemeld zijn. Met andere woorden: wat ons betreft, blijft het bedrag € 100.000. Dat is – op dat punt zou ik de woorden van de heer Beimers willen aanhalen – gekoppeld aan de rapporteringsgrens van de accountant en als die grens ooit wijzigt, wijzigt dit bedrag mee. Dat lijkt ons de juiste weg. Nogmaals: het gaat om plotseling optredende risico's. Als die risico's 1 ton overschrijden,

moeten we daar stante pede over geïnformeerd worden. Andere overschrijdingen volgen wel in de Buraps, die wij drie keer per jaar krijgen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we overgaan tot de besluitvorming. Het voorstel van de heer Maassen is in feite een niet-schriftelijk amendement. Daar gaan we dus eerst over stemmen. Ik neem aan dat we punt j, de bandbreedte, gewoon meenemen in de integrale stemming, want daarover heeft het college een toezegging gedaan. Ik heb begrepen dat u daar allemaal positief op hebt gereageerd.

In stemming komt het (niet-schriftelijke) amendement van de heer Maassen om in beslispunt b het bedrag van € 100.000 te verlagen naar € 50.000.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het aangepaste voorstel.

Het aangepaste voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

8. Motie van GroenLinks over vuurwerk.

De **voorzitter**: Hierover hebben wij in de commissie uitvoerig van gedachten gewisseld. Misschien wil mevrouw Lamers de motie toelichten. Volgens mij is de motie lichtelijk aangepast, maar dat kan zij misschien beter zelf zeggen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissie is veel gezegd over deze motie. Wij hebben gepoogd tegemoet te komen aan opmerkingen van de andere fracties en wij hebben de motie aangepast. Wij vragen niet om dingen af te pakken. Wij vragen om een vuurwerkshow mogelijk te maken, ook als experiment en als eerste stap om de overlast te verminderen. Die overlast was ook in Voorschoten weer aanwezig. Wij vragen ook om de burgers van Voorschoten te raadplegen over vuurwerkvrije zones – het lijkt ons heel logisch om dat te doen – en om deze, waar gewenst, in te stellen. Wat dat betreft, is dit een vriendelijke motie die het mogelijk maakt om tegemoet te komen aan de wensen van vele groepen burgers, ook van de mensen die met oud en nieuw niet naar buiten kunnen. De motie luidt:

"Motie 100279.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 29 januari 2015,

overwegende dat:

- tijdens de jaarwisseling van 2014–2015 in Voorschoten voor ongeveer € 10.000,- aan vernielingen door vuurwerk is aangericht;*

- *de burgemeester tijdens de nieuwjaarsreceptie heeft aangegeven dat maatregelen tegen vuurwerkoverlast nodig zijn;*
- *de burgemeester al eerder heeft aangegeven als experiment te denken aan een vuurwerkshow die mensen moet verleiden niet zelf vuurwerk af te steken;*
- *ook het instellen van vuurwerkvrije zones overlast op gevoelige plekken kan voorkomen;*

verzoekt het college:

- *al in januari een vergunning aan te vragen voor een vuurwerkshow;*
- *daar budget voor te reserveren, hetzij in geval van meevallers, hetzij in de meerjarenbegroting;*
- *de burgers van Voorschoten te raadplegen over de wenselijkheid van vuurwerkvrije zones;*
- *deze waar gewenst in te stellen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Kunnen wij direct stemmen of is er behoefte aan stemverklaringen? Misschien kunnen we dat combineren. Vindt u het goed om geen termijn te doen, maar om te gaan stemmen, waarbij u alle ruimte hebt om een stemverklaring af te leggen? Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij zullen de motie, zoals die nu voorligt, niet steunen. Onze overweging daarbij is dat wij de relatie die wordt gelegd tussen overlast en het geven van een feestje, niet onderschrijven. Wij denken ook niet dat dit de weg is. Wij zijn absoluut voor het geven van een feestje, maar daar moet dan wel een budget voor zijn; er zit geen budgetvoorstel bij. De uitspraak van de burgemeester in de commissie dat hij sowieso van plan was om een vuurwerkshow voor het dorp te organiseren, juichen wij toe, maar ook dat zien wij graag tegemoet met een goed onderbouwd verhaal. Op dit moment zien wij geen reden om deze motie te steunen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Het CDA is voor vervangend plezier, zoals dat heet. Een vuurwerkshow is immers in feite vervangend plezier. Dat zou in de vorm van een centraal vuurwerk kunnen, maar het probleem daarbij is dat niet is bewezen dat dit overlast en schade werkelijk terugdringt. Een vuurwerk duurt maximaal vijftien minuten. Ik denk niet dat je daarmee veel schade voorkomt, want de meeste schade zal aan het begin van de avond en in de nacht worden aangericht. Rond middernacht zijn de mensen toch wel thuis en voor de deur zullen mensen niet zo gauw schade aanrichten. Daar zit volgens ons dus een probleem. Bovendien: als je mensen samenbrengt op één punt, moeten zij ook weer naar huis. Dat betekent dat je beweging brengt in het dorp. Als daar mensen tussen zitten die het leuk vinden om iets te slopen, kunnen zij dat dan onderweg ook nog doen. En niet alleen het vuurwerk kost geld; ook de beveiliging rond het vuurwerk kost geld, evenals de ambtelijke inzet voor

de voorbereiding. Je bent er dus niet zomaar met € 10.000. Als je dit zet tegenover de schade die aangericht wordt, terwijl je bovendien niet eens kunt stellen dat die schade hierdoor vermindert of wegblijft, is het eigenlijk zinloos om middels een motie te pleiten voor een vuurwerkshow.

Wij zijn wel voor vuurwerkvrije zones. Als die worden voorgesteld, is dat dus prima. In de praktijk blijkt dat dit niet eens zo zwaar gehandhaafd hoeft te worden, want mensen, ook jongeren, gaan daar redelijk respectvol mee om. In de praktijk blijkt dat in Nederland een bordje al voldoende is om dit terug te dringen. Daar kunnen we het op zich dus mee eens zijn, maar het organiseren van vuurwerk, waar flink wat kosten aan zitten, vinden wij eigenlijk vreemd, ook gelet op de bezuinigingen die wij constant moeten doorvoeren en zeker ook gelet op de zorgvragen in deze gemeente. Een gemeente is er niet voor een vuurwerkshow. Een gemeente steekt geen vuurwerk af, maar zorgt voor haar burgers. Ik vind niet dat dit helpt bij het verzorgen van onze burgers. Ik vind dit overbodig, omdat het niet helpt.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. D66 vindt dat deze motie een mooie kans biedt. Vuurwerk afsteken is een traditie. Ik steek zelf altijd een paar pijlen en een paar fonteintjes af, maar ik maak het nooit zo gek. Het is leuk om naar te kijken, meestal naar wat anderen afsteken. Het is ook een mooie manier om het jaar af te sluiten, maar het is niet voor iedereen een feest. Daarom vinden wij het nuttig om te bekijken waar vuurwerk wel en waar het beter niet kan worden afgestoken. We hebben uit de media begrepen dat vuurwerkvrije zones goed stand hebben gehouden en soms ook nodig zijn. Laten we dat dus vooral gaan onderzoeken.

Bij de bespreking van deze motie kwam een dorpje in Friesland aan de orde, waar jaarlijks een vuurwerkshow wordt gehouden. Iedereen komt daar om 23.00 uur naar een tent, levert een bijdrage en krijgt daar een glaasje champagne. Dat is een groot genoeglijk gebeuren. Waarom zou dat niet ook kunnen in een hechte gemeenschap zoals die van Voorschoten? Ik weet de naam van het dorpje helaas niet meer; die houdt u nog te goed. Het is dus ook mogelijk dat mensen zelf een bijdrage leveren. Zo moeilijk hoeft het niet te zijn. Dit model is misschien toepasbaar in Voorschoten. Een kleine kanttekening betreft wel de financiële onderbouwing, want wij zouden de financiën graag niet vanuit de middelen van de gemeente willen zien komen. Wij stemmen helemaal in met deze motie.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. De motie van GroenLinks is een prijzenswaardig initiatief, omdat met het zeer sympathieke voorstel wordt beoogd om een vorm van overlast te voorkomen. Wij zullen de motie desalniettemin niet steunen, omdat ook wij het causale verband tussen het organiseren van een show en het tegengaan van overlast niet zien. Die overlast wordt waarschijnlijk door een zeer kleine groep jongeren veroorzaakt. Wij zien daarbij ook een aantal andere relevante ontwikkelingen. Wij hebben een offerte binnen van iemand die vuurwerkshows organiseert. Daaruit blijkt dat vuurwerkshows rond oud en nieuw ongeveer drie keer zo duur zijn en dat er rond een vuurwerkshow ook nog heel andere kosten zijn dan het vuurwerk. De heer Zoetemelk duidde daar al op. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de aankleding, de beveiliging en eventueel – dat kan ik mij voorstellen als je het leuk wilt ma-

ken – een aftelklok, die wij hier ook nog in de aanbieding hebben. De prijs loopt dus behoorlijk op en daar staat ook geen dekking tegenover.

Een ander heel interessant punt is dat de overlast over het algemeen niet wordt veroorzaakt door het consumentenvuurwerk, maar door illegaal geïmporteerd vuurwerk, waarover verschillende onverlaten de beschikking hebben gekregen. Laat nou net in 2017 nieuwe regelgeving voor de gehele EU van kracht worden, waardoor ook landen van waaruit de zogenaamde oostblokknallers worden geïmporteerd – ik zal de landen niet noemen, maar uit die naam van het vuurwerk blijkt al waar het vandaan komt – onder die specifieke regelgeving vallen. Daardoor wordt het veel makkelijker om te handhaven op de fabricage en de invoering van deze middelen. Daarnaast is de overlast dit jaar weer een stukje afgenomen. Wij vinden daarom dat met name preventie aandacht behoeft. Daar hebben we in de commissie al veel aandacht aan besteed. Laten we ons vooral daarop concentreren en laten we de enorm grote groep Voorschotenaren die verschrikkelijk veel plezier beleven aan het afsteken van heel veilig vuurwerk, vooral hun feestje blijven geven.

De **voorzitter**: Mevrouw Okma wilde interrumpen, maar u hield zo'n gloedvol en aaneengesloten betoog dat we er niet doorheen kwamen.

Mevrouw **Okma** (D66): Ik ben benieuwd of we ook tijdens deze stemverklaringen kunnen discussiëren, want ik ben benieuwd of ook de heer Mol de kansen voor ondernemers ziet met die vuurwerkshow. Tegelijkertijd zien we ook initiatieven van burgers die gezamenlijk iets afsteken. Als we nu al gelijk gaan doen alsof er een groot probleem is bij het initiëren van een vuurwerkshow, komen we natuurlijk nergens met het bedenken hoe we dit mogelijk zouden kunnen maken. Ik wil de heer Mol er dus toe uitdagen om daar wat lichtzinniger over te denken en meer te denken in opties en kansen.

De **voorzitter**: Mijnheer Mol, er wordt een beroep gedaan op uw lichtzinnigheid. Wilt u daarop ingaan?

De heer **Mol** (VVD): Ik ben doorgaans een baken van licht in de duisternis. Als daar ook lichtzinnigheid mee bedoeld wordt, neem ik dat graag aan. Ik geloof dat Voorschotense ondernemers altijd kansen zien, ook om een mooi feest te organiseren. Laat de overheid dat dan vooral niet in de weg staan. Als er mooie initiatieven zijn om vuurwerkshows te organiseren, los van het initiatief van de gemeente, moeten we die alleen maar stimuleren. Ik weet ook dat dit college er altijd voor open staat om met welwillende ondernemers goede afspraken te maken over vergunningen. De burgemeester staat altijd vooraan om iedereen ter wille te zijn. Volgens mij staat op dit punt dus niets de ondernemers in de weg.

De **voorzitter**: Dat was inderdaad wel erg lichtzinnig ten aanzien van de burgemeester.

Mevrouw **Okma** (D66): De heer Mol kan dus misschien ook voor de motie stemmen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): We hebben ook even gesproken over de optie om bijvoorbeeld vuurwerkleveranciers te vragen om een vuurwerkshow te geven. Zij zouden dat graag doen, maar dat heeft te maken met het feit dat zij volgend jaar graag extra vuurwerk willen verkopen. Dat is de andere kant van het vuurwerk. Na de ramp in Enschede, in 2000, hebben we bovendien het vuurwerk bij de Paardenmarkt afgeschaft. We zeiden toen: dat kan eigenlijk niet meer. En nu zouden we als overheid weer een vuurwerkshow gaan organiseren? Dat zou heel vreemd zijn. Hierover is toen een heel zware discussie gevoerd. We hebben toen gezegd dat we dit bij de Paardenmarkt niet meer zouden doen. Is dit dan ook daar weer mogelijk als een ondernemer op 28 juli aan het eind van de dag graag weer vuurwerk wil afsteken?

De **voorzitter**: We gaan door met de stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. In het kader van het feit dat u mensen zo ter wille bent, heb ik rond mijn huis nog wel een paar klusjes. Als u komend weekend weinig te doen hebt, bent u dus welkom.

Ik vind de motie een bijzonder sympathiek initiatief. Ik heb in de commissie begrepen dat het college al enige initiatieven ontplooit. Eerlijk gezegd wacht ik die initiatieven liever af dan dat ik instem met deze motie, want daar zitten toch haken en ogen aan, waarvan er al een aantal zijn genoemd, bijvoorbeeld het budget, maar ook de relatie met het tegengaan van overlast. Daar moet je volgens mij een integraler pakket van maatregelen voor hebben, ook aan de kant van preventie en handhaving en zelfs bij het, voor zover mogelijk, verhalen van schade op de veroorzakers. Dat zijn allemaal zaken die wij graag terug zien wanneer het college met een voorstel naar de raad komt over hoe we oud en nieuw van 2015/2016 gaan vieren in Voorschoten. Er zitten dus heel veel haken en ogen aan. Daarom willen wij op dit moment niet met deze motie instemmen. Als wij daarmee zouden instemmen, zeggen we eigenlijk al dat we budget reserveren en dat we, waar gewenst, vuurwerkzones instellen. Dat vinden wij wat ver gaan, want hoe voer je dat uit? Hoe ga je daarmee om, bijvoorbeeld in een straat met tien mensen, waar zeven van die mensen geen vuurwerk willen maar de andere drie wel, van wie er misschien één echt significant iets afsteekt en van wie er twee net als mevrouw Okma en ondergetekende een paar lullige pijltjes afschieten? Dat zijn mijn woorden, hoor; dat geldt natuurlijk voor mijn pijlen, misschien niet voor de pijlen van mevrouw Okma. Wij zijn heel blij met het initiatief en wij zijn ook blij dat het college dit gaat uitwerken, maar wij zouden hier eigenlijk toch liever mee instemmen wanneer zo'n plan meer handen en voeten heeft en wanneer we weten wat dit betekent, zowel budgettair als qua consequenties voor het terugdringen van de overlast.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP vindt het een goed initiatief om na te denken over een centraal vuurwerk. Wij hebben in de commissiebehandeling en uit de media begrepen dat het college daar ook wel iets in ziet en dat het al volop bezig is met de voorbereiding. Wij zien de motie van GroenLinks als een ondersteuning van dat initiatief. Wij zullen de motie daarom steunen. Er worden in de raad heel veel vraagtekens bij het voorstel geplaatst. Ik hoop niet dat dit betekent dat dit initiatief als een Romeinse nachtkaaars uit gaat. Ik hoop dat

het college gewoon doorgaat met het verder ontwikkelen van zijn ideeën om voor de jaarwisseling van 2015/2016 met een centraal vuurwerk en met vuurwerkvrjze zones te komen.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers wil nog reageren. We zitten al in de stemverklaringen. Ik vraag mij dus af of wij nog een debat moeten aangaan.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat is ook het punt: er is onderling geïnterrumpeerd en gediscussieerd. Wij zijn het stadium van stemverklaringen dus eigenlijk alweer voorbij. In principe zou ik daar dus ook op willen reageren.

De **voorzitter**: Kunt u heel beknopt reageren?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): In de volle resterende zes minuten! Nee, ik zal het heel kort houden. We kunnen er van alles bij halen, zoals het vuurwerk bij de Paardenmarkt enzovoorts, maar laten we het gewoon houden bij dit voorstel. Het is bedoeld als eerste stap om deze traditie een invulling te geven die meer groepen mensen zal aanspreken. Ik vind het heel prettig dat mensen meedenken en bijvoorbeeld de vorm van raadpleging al invullen, maar er staat niets anders in de motie dan "de burgers van Voorschoten te raadplegen". Er staat niet dat we gaan kijken wie de meeste stemmen heeft en dergelijke. Dat is allemaal heel erg vrij.

Op de website politie.nl kan iedereen lezen dat illegaal vuurwerk lang niet altijd goed te herkennen en te onderscheiden is van legaal vuurwerk. Je moet dan op een paar dingen letten. De aspecten van de gezondheid van burgers, het milieu en dat soort zaken zijn nu niet aan de orde gekomen, maar daar wil ik toch aandacht voor vragen.

Verder beschouw ik deze motie inderdaad als een ondersteuning van de initiatieven die nu door het college worden ontplooid. Ik hoop dat de collega-raadsleden inzien dat oud en nieuw voor iedereen een feest moet zijn.

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt de motie.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66 en de SP voor de motie hebben gestemd.

De **voorzitter**: Er is al gezegd dat ook het college hierover bepaalde ideeën en opvattingen heeft. Ik neem aan dat het college vanavond goed naar de raad heeft geluisterd en dat deze discussie op een later moment een vervolg zal krijgen.

9. Benoeming lid Rekenkamercommissie.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers heeft hierover aan het begin van de vergadering een opmerking gemaakt. Mevrouw Lamers, wilt u die opmerking herhalen? Het was een procedurele opmerking.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Naar aanleiding van uw opmerking heb ik de stukken weer geraadpleegd en ik begrijp nu hoe het zit.

De **voorzitter**: We moeten hierover schriftelijk stemmen. De stembriefjes worden nu uitgereikt en vervolgens opgehaald.

Er zijn zestien stemmen uitgebracht en alle zestien stemmen zijn uitgebracht op de voorgedragen kandidaat. Dat betekent dat wij de heer Sorber hebben benoemd tot lid van de Rekenkamercommissie. Dat gaan ook de andere raden doen. Dan moet Wassenaar dat uiteindelijk finaliseren.

10. Bekrachtiging geheimhouding.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

11. Beantwoording schriftelijke vragen over de statuten van Sportstichting Adegeest.

De **voorzitter**: Conform artikel 39, lid 5 van het Reglement van Orde heeft de heer Middelburg een verzoek om nadere inlichtingen over dit onderwerp.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben hier al een aantal keren vragen over gesteld. De antwoorden verwarren ons altijd meer dan onze vragen. Wij weten niet waar dat fout gaat, maar het leek ons geschikt om dit mondeling te behandelen, zodat we elkaar misschien beter begrijpen. Wij maken ons immers zorgen over de btw-stichting voor de sportvelden. Onze belangrijkste zorg daarbij is dat dit iemand ergens 4 ton gaat kosten. Wij zouden het heel vervelend vinden als dat de sportverenigingen of de stichting betreft. Wij zouden het ook vervelend vinden als dat de gemeente is. Dat is het achterliggende hoofdmotief van onze vragen. De antwoorden op onze eerdere vragen zorgden meer voor verwarring dan opheldering. Ik vraag het college dus graag heel concreet of wij goed hebben begrepen dat uit de antwoorden van de vragen blijkt dat er geen risico bestaat dat de gemeente op dit punt vier ton moet betalen aan de Belastingdienst.

De tweede vraag lijkt een beetje flauw, maar wij vonden de antwoorden flauw en niet helemaal duidelijk. In de antwoorden op onze vragen staat dat er na het raadsbesluit van 3 november 2011 geen overleg met de Belastingdienst is geweest over het beleid inzake de af trek van de btw. Dat verbaast ons enigszins, omdat de raad in dat raadsbesluit expliciet werd voorgelegd om fiscale expertise in te huren. Waarom je dat doet en dan vervolgens niet enige vorm van overleg hebt, vind ik wat vaag. Wederom zo concreet mogelijk vraag ik het college dus of er wordt bedoeld dat er sinds 3 november 2011 op geen enkele manier – niet

ambtelijk, niet bestuurlijk en ook niet door een externe adviseur, een ingehuurd bureau of hoe dan ook – namens de gemeente Voorschoten is overlegd met de Belastingdienst over het sportpark. Betekent dit ook – hier komen we op de betere, hogere bestuurskunde – dat de gemeente nooit aanwezig was bij die overleggen? Zoals de antwoorden nu zijn geformuleerd, laten zij namelijk alle ruimte om te zeggen dat de gemeente het overleg niet heeft geïnitieerd en alleen maar aanwezig was. Wij willen dus echt weten of er sinds de genoemde datum niemand namens of van de gemeente bij zo'n overleg aanwezig is geweest.

In de beantwoording van onze eerdere vragen stelt het college ook dat de gemeente Voorschoten geen partij is voor de Belastingdienst. Ook dit verwart ons. Zoals ik zojuist al zei, heeft de raad in november 2011 op verzoek van het college ingestemd met het inhuren van fiscale expertise. Ook in de beantwoording van eerdere vragen van de PvdA staat dat de gemeente nog recent een ervaren fiscalist heeft ingehuurd ter advisering in deze kwestie. Wederom vraag ik hoe dit zich verhoudt tot de opmerking dat de gemeente geen partij is voor de Belastingdienst. Waarom zouden wij als gemeente ervaren fiscalisten inhuren als dit geen kwestie voor ons is?

In onze schriftelijke vraag 2 vroegen wij of het college bekend is met brieven bij de sportstichting of bij onze eigen externe adviseurs. Er is wel antwoord gegeven op het eerste deel van die vraag, maar nog niet op de vraag of er bij die externe adviseurs wellicht iets bekend is gemaakt. Wij krijgen dat antwoord dus graag nog gecompliceerd.

Tot slot vraagt mijn fractie zich af of het college tot op heden nog steeds niet bekend is met het bestaan van enige correspondentie met de Belastingdienst over dit onderwerp, waarin de gemeente als partij wordt genoemd of die eventueel gevolgen zou kunnen hebben voor de gemeente. Ik kan dit met heel veel mitsen en maren formuleren, maar ik mag hopen dat de intentie duidelijk is: is er correspondentie bekend waaruit zou kunnen blijken dat wij voor die 4 ton of voor een deel daarvan aan de haak kunnen hangen?

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Het college zal deze vragen, die ons in de loop van de dag hebben bereikt, ten spoedigste schriftelijk beantwoorden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. U kunt zich voorstellen dat ik hier niet bijzonder content mee ben. De eerdere schriftelijke behandeling van deze vragen vond niet tijdig plaats, overigens zonder enige vorm van excuus daarbij, die volledig gepast zou zijn geweest. Deze vragen zijn conform de procedure van de raad op tijd aangemeld. Nu krijgen wij de mededeling dat zij weer schriftelijk worden beantwoord, terwijl wij in de eerdere schriftelijke beantwoording van vragen bij herhaling hebben gemerkt dat het college onze vragen niet beantwoordt. Juist daarom hebben wij gepoogd om dit mondeling op te lossen, omdat je elkaar dan eens kunt aankijken of kunt doorvragen. Ik vind dit dus een bijzonder teleurstellende reactie van het college.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. De heer Middelburg constateert terecht, waarvoor overigens excuses van het college, dat wij zijn laatstgestelde vragen niet op tijd hebben beantwoord. Dat hadden we natuurlijk wel binnen de gestelde termijnen moeten doen. Dat is helaas niet gebeurd. Daaraan ligt een intern misverstand ten grondslag, waarvoor andermaal excuus. De vragen die nu worden gesteld, behoeven een exacte en correcte beantwoording, evenals de eerder gestelde vragen. Ik houd overeind dat wij op de eerder gestelde vragen correcte antwoorden hebben gegeven. Ik zeg dus toe dat wij bij de allereerste mogelijkheid de schriftelijke beantwoording in het college ter hand zullen nemen. Dat betekent dat wij dinsdag over een week – want de inzendtermijn voor de stukken van aanstaande dinsdag is verstreken – de beantwoording van de vragen op de agenda zullen hebben staan en dat de raad de antwoorden met de vrijdagzending daarna tegemoet kan zien.

De **voorzitter**: Daarmee hebben wij dit agendapunt afgerond.

12. Sluiting

De **voorzitter**: We zijn keurig binnen onze limieten – ik zou bijna zeggen: binnen onze bandbreedten – gebleven. Ik dank u daarvoor zeer.

De **voorzitter** sluit om 21.52 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 5 maart 2015.

De griffier,

De voorzitter,

Lijst ingekomen stukken Gemeenteraad Voorschoten 5 maart 2015

ID	Afzender	Reg.datum	Omschrijving	Wijze van afdoen
	Brieven (van personen en instellingen)			
101903	Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland	16-01-2015	Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland 2013-2014.	Voor kennisgeving aannemen
101924		23-01-2015	Email over verzorgingshuizen (incl. 3 bijlagen)	Het college van burgemeester en wethouders verzoeken deze brief te beantwoorden en een afschrift hiervan aan de raad te sturen.
101930		22-01-2015	Kopie van Bezwaarschrift tegen besluit gemeenteraad inz. uitbreiding P-terrein station Voorschoten.	Het bezwaarschrift in handen stellen van de bezwaarschriftencommissie voor het uitbrengen van een advies aan de raad.

Blad 2

101932		30-01-2015	Email inz. niet meer publiceren van gemeenteberichten	Het college van burgemeester en wethouders verzoeken deze brief te beantwoorden en een afschrift daarvan aan de raad te sturen.
101947	H. van der Klis	30-01-2015	Brief H. van der Klis inz. opzegging RKC	Voor kennisgeving aannemen. De griffier verzoeken de procedure voor het vervullen van deze vacature op te starten in overleg met de rekenkamercommissie en de overige deelnemende gemeenten. Mevr. van der Klis te bedanken voor haar inzet als plv voorzitter van de rekenkamercommissie.
Informatiebrieven van het college van B&W				
101852	College van B&W	24-12-2014	Informatiebrief aan de raad over procedure toetreding tot Omgevingsdienst West-Holland.	Voor kennisgeving aannemen.
101853	College van B&W	24-12-2014	Informatiebrief aan de raad over voortgang Huishoudelijk Hulp Toelage.	Voor kennisgeving aannemen.
101917	College van B&W	09-01-2015	Informatiebrief aan de raad over huishoudelijke ondersteuning	Voor kennisgeving aannemen.
101918	College van B&W	09-01-2015	Informatiebrief aan de raad over Portefeuilleverdeling Toezicht & Handhaving	Voor kennisgeving aannemen.

Blad 3

101919	College van B&W	16-01-2015	Informatiebrief aan raad met beantwoording vraag Garantiestelling door NVB (incl. bijl.)	Voor kennisgeving aannemen.
101920	College van B&W	16-01-2015	Informatiebrief aan raad over Inrichtingsplan Noord-Hofland vrm scholenlocatie (incl. bijl.)	Voor kennisgeving aannemen.
101921	College van B&W	16-01-2015	Informatiebrief aan raad over Verlenging samenscholingsverbod Burg. Berkhoutpark	Voor kennisgeving aannemen.
101922	College van B&W	16-01-2015	Informatiebrief aan raad over Vlietwijk reconstructie; def. ontwerp	Voor kennisgeving aannemen.
101837	College van B&W	19-12-2014	Informatiebrief aan de raad over beleidsregels bijzondere bijstand en minimabeleid 2014 en 2015.	Voor kennisgeving aannemen.
101838	College van B&W	19-12-2014	Informatiebrief aan de raad over mandaatbesluiten jeugdwet, verordening jeugdhulp 2015 en nadere regels jeugdhulp 2015.	Voor kennisgeving aannemen.
101841	College van B&W	19-12-2014	Informatiebrief aan de raad over uitvoeringsprogramma Transitie Sociaal Domein 2015-2016.	Voor kennisgeving aannemen. Op verzoek van het CDA is deze brief geagendeerd voor de commissie M&S van 12 februari 2015.
101842	College van B&W	19-12-2014	Informatiebrief aan de raad over vaststelling beleidsregels, nadere regels en besluiten volgend	Voor kennisgeving aannemen.

uit verordeningen sociaal domein.

101843 College van B&W 19-12-2014 Informatiebrief aan de raad over verwerking moties en amendementen 3D. Voor kennisgeving aannemen.

**Schriftelijke
beantwoording van
vragen uit de raad**

101845 College van B&W 24-12-2014 Beantwoording schriftelijke vragen D66 over brieven gemeente zorg in 2015. Voor kennisgeving aannemen.

101846 College van B&W 24-12-2014 Beantwoording schriftelijke vragen D66 over hoogspanningskabels. Voor kennisgeving aannemen.

101847 College van B&W 24-12-2014 Beantwoording schriftelijke vragen D66 over invulling ijsbaangebied. Voor kennisgeving aannemen.

101848 College van B&W 24-12-2014 Beantwoording schriftelijke vragen D66 over ombudsfunctie. Voor kennisgeving aannemen.

101849 College van B&W 24-12-2014 Beantwoording schriftelijke vragen Groenlinks over Dobbewijk. Voor kennisgeving aannemen.

101923 College van B&W 23-01-2015 Beantwoording schriftelijke vragen D66 over niet beantwoorden van brieven en melding Voor kennisgeving aannemen.

Blad 5

101937	College van B&W	30-01-2015	Beantwoording vraag inz. verordening leerlingenvervoer	Voor kennisgeving aannemen.
101940	College van B&W	30-01-2015	Beantwoording schriftelijke vragen GL over onderzoek toepassen profijtbeginsel nav amendement 319	Voor kennisgeving aannemen.

Schriftelijke vragen van
politiek–inhoudelijke aard

Datum	26 februari 2015
Steller vragen	Hans Rasch
Onderwerp	Tunnelveiligheid Rijnlandroute
<p>Het de burgemeester wordt verzocht de volgende vragen mondeling te beantwoorden bij gelegenheid van de eerstvolgende raadsvergadering:</p> <p>Uit de media hebben wij vernomen dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu sprinklers in tunnels niet nodig vindt.</p> <p>Naar aanleiding hiervan vraagt ONS Voorschoten het College:</p> <ul style="list-style-type: none">- Zijn Sprinklers opgenomen in het veiligheidsplan voor de aan te leggen tunnel van de Rijnlandroute?- Wat zegt het brandweeradvis, respectievelijk het advies van de Veiligheidsregio met betrekking tot het aanbrengen of weglaten van sprinklers in de aan te leggen tunnel van de Rijnlandroute?- Welk standpunt neemt uw college in, in deze?	
Toelichting (indien nodig):	

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	3701
<i>Datum:</i>	20 januari 2015
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Vvaststellen vGRP 2014–2018 Voorschoten
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Beimers
<i>Programma:</i>	Programma 5 – Beheer van de Omgeving
<i>Kernboodschap:</i>	Het vGRP 2009–2013 is verlopen. Met het voorliggende vGRP 2014–2018 Voorschoten en het kostendekkingsdocument wordt bij vaststelling voldaan aan artikel 4.22 van de Wet Milieubeheer.
<i>Bijlagen:</i>	<ul style="list-style-type: none">• Bijlage 1 Gemeentewet artikel 228a• Bijlage 2 Handreiking kostentoerekening Leges en tarieven 2010• Bijlage 3 Exploitatie en investeringen water 2014• Bijlage 4 Wetten Milieubeheer en Waterwet• Bijlage 5 Geprognostiseerde rioolheffing• Bijlage 6 Overzicht lasten riool vanuit VGRP• Bijlage 7 Overzicht lasten water vanuit VGRP• Bijlage 8 Begrotingswijziging nummer 153.
<i>Stukken ter inzage:</i>	Ja: <ul style="list-style-type: none">• vGRP 2014–2018 Voorschoten;• Kostendekking vGRP 2014–2018 Voorschoten;• Toelichting vGRP 2014–2018
<i>Beslispunten:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Het vGRP 2014–2018 Voorschoten vast te stellen met daarin de samenvoeging van de kosten voor watertaken en de post riolering;2. Deze kosten te dekken uit de rioolheffing vanaf 2016;3. De extra kosten van 2015 te dekken uit de egalisatie reserve riolering;4. De financiële gevolgen van het vastgestelde vGRP 2014–2018, voor de rioolheffing te verwerken in de begroting 2015 conform bijgevoegde begrotingswijziging.

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Vaststellen vGRP 2014–2018 Voorschoten

Inleiding

De gemeente Voorschoten heeft de verplichting volgens artikel 4.22 van de Wet Milieubeheer om een Verbreed Gemeentelijk Riool Plan (vGRP) op te stellen. Het huidige vGRP 2009–2013 Voorschoten is verlopen op 31 december 2013, waardoor een nieuw vGRP noodzakelijk is. In het vGRP 2014–2018 Voorschoten zijn de gemeentelijke verplichtingen van de zorgplichten afvalwater (artikel 10.33 Wet Milieubeheer), stedelijk water (artikel 3.5 Waterwet) en grondwater (artikel 3.6 Waterwet) uitgewerkt. Het totale vGRP 2014–2018 bestaat uit 2 documenten, te weten het beleid- en planmatig document “vGRP 2014–2018 Voorschoten” en het financiële document “Kostendekking vGRP 2014–2018 Voorschoten”.

Het vGRP 2014–2018 Voorschoten heeft haar zorgplichten vertaald naar doelen voor 2018 en de maatregelen, die daarvoor genomen moeten worden. De financiële kaders, maatregelen en rioolheffing zijn opgenomen in het document “Kostendekking vGRP 2014–2018 Voorschoten”.

Vanuit de rekenkamercommissie is een aantal aanbevelingen m.b.t. de rioleringszorg gedaan. Hieronder is kort omschreven wat deze aanbevelingen zijn en hoe deze zijn meegenomen in het vGRP:

- **Keuze ruimte voor de raad**
In het vGRP wordt de keuze voorgelegd om water toe te voegen aan riolering inclusief kostendekking.
- **De realisatie van de gestelde doelen moet controleerbaar zijn**
Via o.a. tussentijdse evaluaties wordt B&W en de raad op de hoogte gehouden van de stand van zaken m.b.t. de te realiseren doelen. Hiermee is reeds gestart vanuit het vorige vGRP.
- **Betrokkenheid burgers en bedrijven**
Bewoners en bedrijven worden en zijn gehoord bij het doen van een melding/klacht en bij het opstarten van projecten. De belangen van bv. de visvereniging en de watersportvereniging worden via reguliere overleggen gewaarborgd.
- **Verbeteren samenwerking waterschap en gemeente**
De samenwerking afvalwaterketen cluster ‘Leidse Regio’ (Hoogheemraadschap Rijnland, Zoeterwoude, Leiderdorp, Oegstgeest, Leiden en Voorschoten) is de afgelopen jaren vormgegeven en wordt de komende periode gecontinueerd. Daarnaast biedt het toevoegen van water bij riolering de mogelijkheid om de samenwerking met het HHR op de gezamenlijke doelen in de waterketen verder te versterken.

De kosten van de watertaken drukken momenteel op de gemeentelijke begroting en worden niet gedekt uit een heffing. Volgens de Handreiking kostentoekening leges en tarieven, versie januari 2010 (zie bijlage 2) is het toevoegen van de kosten van watertaken aan de rioolheffing toegestaan.

Het toevoegen van water aan riolering heeft op basis van de zorgplichten (voor riolering zorgplicht afval-, hemel-, en grondwater en voor water de regionale zorgplicht watergangen) een meerwaarde.

Het ingezamelde hemel- en grondwater wordt via de watergangen getransporteerd naar de hoofdwatergang of boezem in eigendom van het HHR. De watergangen moeten hiervoor schoon en op diepte zijn om de hoeveelheid water te kunnen transporteren.

Het toevoegen van water aan de riolering biedt de mogelijkheid om de samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) op de gezamenlijke doelen in de waterketen te versterken (aanbeveling van de rekenkamercommissie), waardoor op een breder vlak de zorgplichten effectiever en doelmatiger kunnen worden ingevuld.

Beoogd effect

Met het vaststellen van het vGRP 2014–2018 Voorschoten wordt de wettelijke invulling van de zorgplichten afvalwater, hemel- en grondwater bereikt en voldaan aan de wettelijke verplichting volgens artikel 4.22 van de Wet Milieubeheer.

Argumenten

1.1 Het toevoegen van de watertaken is volgens de Gemeentewet toegestaan

De Gemeentewet artikel 228a lid 1b (zie bijlage 1) en de Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven, versie januari 2010 (zie bijlage 2) staan toe om kosten voor de watertaken toe te voegen aan de post van beheer en onderhoud voor riool.

1.2 Het samenvoegen van de taken van water en riolering verbetert de invulling van de zorgplichten

De zorgplichten bij water en riolering hebben veel raakvlakken.

Wanneer bijvoorbeeld hemel- en grondwater verzameld en afgevoerd worden naar de watergangen, heeft de status waarin de watergangen verkeren daar invloed op. De wettelijke zorgplicht hemel- en grondwater loopt hierbij dus over in de regionale zorgplicht van water. De zorgplichten worden efficiënter en effectiever gerealiseerd, waarbij de financiële middelen doelmatiger worden ingezet.

1.3 Met het vGRP wordt invulling gegeven aan de wettelijke zorgplichten

De gemeente heeft de verplichting volgens de wet Milieubeheer artikel 4.22 lid 2 (zie bijlage 4) om een invulling te geven aan haar wettelijke zorgplichten, de zorgplichten afvalwater (Wet Milieubeheer artikel 10.33 zie bijlage 4), hemelwater (Waterwet artikel 3.5 zie bijlage 4) en grondwater (Waterwet artikel 3.6 zie bijlage 4).

1.4 Het huidige vGRP 2009–2013 is per 1 januari 2014 verlopen

Het vGRP 2009–2013 beslaat de periode van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2013. Nieuwe inzichten, gewijzigde wetgeving en aangepast lokaal en regionaal beleid hebben geleid tot een aanpassing in de wettelijke zorgplichten afvalwater, hemel- en grondwater en zijn verwerkt in het vGRP 2014–2018. Het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) heeft hiervoor uitstel verleend.

2.1 Zo wordt duidelijk waaruit de samengevoegde taken gedekt worden

Taken van de riolering werden al betaald uit de rioolheffing. Nu hieraan watertaken zijn toegevoegd, worden de verschillende zorgplichten eenduidig uit dezelfde post betaald.

3.1 De rioolheffing 2015 is al vastgesteld

In december 2014 heeft de Raad de tarieven voor de rioolheffing al vastgesteld.

4.1 De begroting 2015–2018 heeft geen rekening gehouden met het vGRP 2014–2018

Het vGRP 2014–2018 is momenteel nog niet vastgesteld, waardoor de financiële gevolgen in de begroting 2015–2018 niet opgenomen zijn.

4.2 De rioolheffing 2015 is niet afgestemd op het vGRP 2014–2018

De rioolheffing 2015 is niet gebaseerd op het vGRP 2014–2018. De rioolheffing vanuit het vGRP 2014–2018 wordt in 2016 in werking gesteld.

Kanttekeningen

1.1 Door het niet vaststellen kan niet geacteerd worden op de wettelijke zorgplichten

De gemeente Voorschoten heeft de wettelijke verplichting op grond van de Gemeentewet artikel 2.28a om een vastgesteld vGRP te hebben. Uitstel van de vaststelling van de Raad is alleen mogelijk met goedkeuring van het bevoegde gezag het HHR, maar de periode van uitstel moet redelijk en billijk zijn.

2.1 De rioolheffing valt op korte termijn voor de burger hoger uit

Toevoegen van en nieuwe inzichten in de watertaken, het inspecteren van, het achterstallig en dagelijks onderhoud op waterbouwkundige kunstwerken in combinatie met nieuwe inzichten in de riolering, zoals achterstallig en dagelijks onderhoud op huis- en kolkaansluitingen, putten en kolken leiden tot hogere kosten.

3.1 Het toevoegen van de watertaken heeft gevolgen voor de rioolheffing en de egalisatie reserve

Het toevoegen van de watertaken aan de rioleringstaken veroorzaakt een toename van de rioleringskosten en een daling van de uitgaven op de post 'watergangen en partijen'. De huidige opbrengsten van de rioolheffing zijn dan ook niet voldoende om de kosten van de watertaken en de rioleringstaken en van de watertaken te dekken. De dekkingsgraad wordt hierdoor lager dan 100%. De dekkingsgraad zal weer op 100% moeten worden gebracht. Om de stijging van de rioolheffing te beperken, wordt tijdelijk de egalisatiereserve ingezet. Om de egalisatiereserve niet volledig uit te putten is een stijging van de rioolheffing op termijn noodzakelijk.

4.1 De rioolheffing 2015 is in december 2014 aan de Raad ter vaststelling voorgelegd

De rioolheffing 2015 volgt uit de begroting 2015. Het vGRP 2014–2018 is bij het opstellen van de begroting 2015–2018 nog niet vastgesteld en dus niet verwerkt in de begroting 2015–2018. De financiële gevolgen van het vGRP 2014–2018 kunnen na vaststelling in de begroting 2016 verwerkt worden.

Communicatie

Het vGRP 2014–2018 is getoetst door het Platform Duurzaam Veilig en het Hoogheemraadschap van Rijnland en zijn beide akkoord.

Het vGRP 2014–2018 wordt na vaststelling openbaar bekend gemaakt en openbaar beschikbaar gesteld. Een inspraak procedure voor het vGRP 2014–2018 is niet nodig.

Financiën

De financiële consequenties vanuit de kostendekking 2014–2018 Voorschoten zijn niet verwerkt in de begroting 2015. Vaststelling van het vGRP levert voor 2015 de volgende financiële consequenties op.

2015			
Exploitatie lasten	Benodigd volgens vGRP	Beschikbaar gesteld in begroting 2015	Benodigd extra budget
Riolering	576.691	544.192 222.032	32.499
Water	408.322	(valt vrij ten gunste van begrotingssaldo)	186.290
Totaal	985.013	766.224	218.789

2015			
Investeringsen	Benodigd volgens vGRP	Beschikbaar gesteld in begroting 2015	Benodigde extra investering
Riolering	626.530	498.700	127.830
Water	233.300	186.167	47.133
Totaal	859.830	684.867	174.963

Naast de hierboven weergegeven financiële consequenties binnen de exploitatie wordt voorgesteld in 2015 de totale kosten van de watertaken te dekken uit de rioolheffing. Omdat voor 2015 de rioolheffing al is vastgesteld, zullen de financiële consequenties incidenteel gedekt kunnen worden door een onttrekking uit de egaliseringsreserve riolering. Voor het jaar 2015 is hiermee een onttrekking van € 408.322 gemoeid als gevolg van het dekken van watertaken door de rioolheffing. Daarnaast is er in de exploitatie van de riolering een extra bedrag benodigd van € 32.499. De totale dekking uit de egaliseringsreserve komt hiermee op €440.821.

In totaal is er voor 2015 een **extra investeringsbedrag** benodigd van €174.963 voor riolering en water om uitvoering te kunnen geven aan de taken zoals verwoord in het vGRP.

De financiële consequenties van het vGRP voor de jaren 2016 en verder zullen verwerkt worden in de programmabegroting 2016 – 2019.

Zoals in het vGRP verwoord, staan we voor grote investeringen aankomende jaren. Dit wordt met name veroorzaakt doordat uit inspecties is gebleken dat een groot gedeelte van het rioolstelsel aan het einde van zijn levensduur is. De investeringsaanvragen voor het jaar 2015 staan zoals aangegeven niet in de begroting 2015. Aangezien investeringen in riolering plaatsvinden binnen het zogenaamde gesloten circuit zal de dekking in 2016 plaatsvinden door middel van de rioolheffing. Echter, de behoefte aan liquiditeit is daarmee nog steeds een probleem. Al eerder is

er gewaarschuwd voor de oplopende netto schuldquote en de hoogte van de lening portefeuille. Met de uitvoering van dit nieuwe vGRP zullen beide indicatoren verslechteren. De Rekenkamercommissie heeft hier ook voor gewaarschuwd.

Met de keuze om de watertaken toe te voegen aan de riolering vindt er een verschuiving plaats van dekking door algemene dekkingsmiddelen naar dekking door belasting. Met deze verschuiving valt er een dekkingsverplichting vrij vanuit de algemene dekkingsmiddelen van ca. € 222.032 structureel. In de kadernota 2016 zal een voorstel worden gedaan over de structurele invulling van de vrijgevallen € 222.032. Het voordeel van € 222.032 in 2015 zal worden toegevoegd aan het begrotingssaldo.

Het voorliggende vGRP heeft vanwege de beperkte tijd geen rekening gehouden met de in november 2014 van kracht geworden nota riolering van de BBV. Daarom is nog niet bekend welke gevolgen dit voor de egalisatie reserve heeft.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: 03701

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 januari 2015,

besluit:

1. Het vGRP 2014–2018 Voorschoten vast te stellen met daarin de samenvoeging van de kosten voor watertaken en de post riolering;
2. Deze kosten te dekken uit de rioolheffing;
3. De extra kosten van 2015 te dekken uit de egalisatie reserve riolering;
4. De financiële gevolgen van het vastgestelde vGRP 2014–2018, voor de rioolheffing te verwerken in de begroting 2015 conform bijgevoegde begrotingswijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 5 maart 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Behoort bij B&W advies: Z-17761-VS\3700\1

Decosnummer: Z-17761-VS\3700\3

Gemeentewet

Artikel 228a

1. Onder de naam rioolheffing kan een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
 - b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
2. Ter zake van de kosten, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, kunnen twee afzonderlijke belastingen worden geheven.
3. Onder de kosten, bedoeld in het eerste lid, wordt mede verstaan de omzetbelasting die als gevolg van de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit dat fonds.

BIJLAGE 2 Handreiking kostentoerekening Leges en Tarieven 2010

Behoort bij B&W advies: Z-17761-VS\3700\1

Decosnummer: Z-17761-VS\3700\3

Handreiking kostentoerekening Leges en Tarieven 2010

Bladzijde 25 en 26

Met ingang van het jaar 2008 bevat de Gemeentewet in artikel 228a een verbrede rioolheffing (verdiepingstekst 16, p. 112). Van de tot 2008 in artikel 229 Gemeentewet geregelde rioolrechten blijven alleen de eenmalige rioolaansluitrechten gehandhaafd. Artikel 228a bepaalt dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

In feite kunnen er op grond van artikel 228a Gemeentewet twee rioolheffingen worden geheven, te weten een waterketenheffing en een watersysteemheffing. De *waterketenheffing* ziet op de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater (letter a). De *watersysteemheffing* is bedoeld voor de inzameling en verwerking van regenwater, alsmede voor het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken (letter b). De gemeentelijke watertaken die uit de rioolheffing bekostigd mogen worden, zijn de taken die betrekking hebben op:

- a. de inzameling, berging en transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en op de zuivering van huishoudelijk afvalwater door middel van kleinere individuele installaties voor de behandeling van afvalwater (zogenaamde IBA's);
- b. de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater: de inzameling, berging, transport, nuttige toepassing of al dan niet na zuivering brengen in het oppervlaktewater of op of in de bodem van afvloeiend hemelwater;
- c. treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming: de inzameling, berging, transport, nuttige toepassing of terugbrengen in het oppervlaktewater of op of in de bodem van grondwater, alsmede verbetering van de waterdoorlaatbaarheid van de bodemtoplaag of hydrologische compartimentering van de bodem.

Het bepalen van de belastingplichtige, de heffingsgrondslag, de heffingsmaatstaf, etcetera wordt overgelaten aan het gemeentebestuur, om het de gemeenten mogelijk te maken zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het systeem dat zij gebruikten voor de heffing van het rioolrecht. De gemeente mag dus zelf bepalen of de gebruiker, de eigenaar of beiden in de rioolheffing worden betrokken. Ook kan de gemeente zelf kiezen uit de reeds in de rechtspraak uitgekristalliseerde heffingsmaatstaven, zoals de heffing van een vast bedrag per eigendom (eventueel vermeerderd met een toeslag voor hoeveelheid waterverbruik), een bedrag afhankelijk van het waterverbruik, de grootte van het huishouden, de lengte van het riool langs het perceel, het verharde oppervlak van het perceel, etcetera.

BIJLAGE 3 Exploitatie en investeringen water 2015

Behoort bij B&W advies: Z-17761-VS\3700\1

Decosnummer: Z-17761-VS\3700\3

Exploitatie 2015

Kostensoort / kostenplaats	Begroot	Subtotaal	Totaal
6224000 Waterkering en afwatering			
442403 Verrekeningen met werkorganisatie Duiven	41.568		
460200 Dotatie aan voorziening [E]	129.504		
461010 Kapitaallasten (rente)	43.619		
461020 Kapitaallasten (afschrijving)	44.004		
832100 Opbrengst huren	-8.540		
		250.155	
6224001 Waterbodembodem (waterbeheer)			
434380 Kosten uitvoerend bedrijf	11.000		
		11.000	
6224003 Oeververdediging (waterbeheer)			
434380 Kosten uitvoerend bedrijf	20.000		
		20.000	
6224004 Overige kunstwerken (waterbeheer)			
434380 Kosten uitvoerend bedrijf	7.500		
		7.500	
6224005 Overig beheer en onderhoud (waterbeheer)			
434380 Kosten uitvoerend bedrijf	7.500		
		7.500	
Totaal exploitatie water 2015			296.155

Investeringen 2015

Vervangingsinvestering beschoeiingen	186.000	
Totaal investeringen 2015		186.000

Voorziening baggeren 2015

Voorziening baggeren per 1 januari 2015		
Totaal voorziening		

Behoort bij B&W advies: Z-17761-VS\3700\1

Decosnummer: Z-17761-VS\3700\3

Wet Milieubeheer artikel 4.22

Hoofdstuk 4. Plannen

§ 4.8. Het gemeentelijke rioleringsplan

Artikel 4.22

1. De gemeenteraad stelt telkens voor een daarbij vast te stellen periode een gemeentelijk rioleringsplan vast.
2. Het plan bevat ten minste:
 - a. een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater als bedoeld in artikel 10.33, alsmede de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater als bedoeld in artikel 3.5 van de Waterwet, en maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, als bedoeld in artikel 3.6 van laatstgenoemde wet en een aanduiding van het tijdstip waarop die voorzieningen naar verwachting aan vervanging toe zijn;
 - b. een overzicht van de in de door het plan bestreken periode aan te leggen of te vervangen voorzieningen als bedoeld onder a ;
 - c. een overzicht van de wijze waarop de voorzieningen, bedoeld onder a en b , worden of zullen worden beheerd;
 - d. de gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen als bedoeld onder a, en van de in het plan aangekondigde activiteiten;
 - e. een overzicht van de financiële gevolgen van de in het plan aangekondigde activiteiten.
3. Indien in de gemeente een gemeentelijk milieubeleidsplan geldt, houdt de gemeenteraad met dat plan rekening bij de vaststelling van een gemeentelijk rioleringsplan.
4. Onze Minister kan, in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, aan gemeenten de plicht opleggen tot prestatievergelijking ten aanzien van de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 10.33, alsmede de taken, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6 van de Waterwet. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de frequentie, inhoud en omvang van de prestatievergelijking.

Behoort bij B&W advies: Z-17761-VS\3700\1

Decosnummer: Z-17761-VS\3700\3

Wet Milieubeheer artikel 10.33

Artikel 10.33

1. De gemeenteraad of burgemeester en wethouders dragen zorg voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen, door middel van een openbaar vuilwaterriool naar een inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet.
2. In plaats van een openbaar vuilwaterriool en een inrichting als bedoeld in het eerste lid kunnen afzonderlijke systemen of andere passende systemen in beheer bij een gemeente, waterschap of een rechtspersoon die door een gemeente of waterschap met het beheer is belast, worden toegepast, indien met die systemen blijkens het gemeentelijk rioleringsplan eenzelfde graad van bescherming van het milieu wordt bereikt.
3. Op verzoek van burgemeester en wethouders kunnen gedeputeerde staten in het belang van de bescherming van het milieu ontheffing verlenen van de verplichting, bedoeld in het eerste lid, voor:
 - a. een gedeelte van het grondgebied van een gemeente, dat gelegen is buiten de bebouwde kom, en
 - b. een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten wordt geloosd.
4. De ontheffing bedoeld in het derde lid kan, indien de ontwikkelingen in het gebied waarvoor de ontheffing is verleend daartoe aanleiding geven, door gedeputeerde staten worden ingetrokken. Bij de intrekking wordt aangegeven binnen welke termijn in inzameling en transport van stedelijk afvalwater wordt voorzien.

Waterwet artikel 3.4

Hoofdstuk 3 Organisatie van het waterbeheer

§ 1 Toedeling beheer en zorgplichten

Artikel 3.4

1. Zuivering van stedelijk afvalwater gebracht in een openbaar vuilwaterriool geschiedt in een daartoe bestemde inrichting onder de zorg van een waterschap. Een zodanige inrichting kan worden geëxploiteerd door het waterschap zelf dan wel door een rechtspersoon die door het bestuur van het waterschap met die zuivering is belast.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen het bestuur van het betrokken waterschap en de raad van een betrokken gemeente op voorstel van één van beide partijen besluiten, dat de zuivering van daarbij aangewezen stedelijk afvalwater in die gemeente, vanaf een daarbij te bepalen tijdstip, geschiedt in een daartoe bestemde inrichting onder de zorg van die gemeente. Een besluit als bedoeld in de vorige volzin kan slechts worden genomen op grond dat zulks aantoonbaar doelmatiger is voor de zuivering van stedelijk afvalwater.
3. Het bestuur van het waterschap en de raad van de betrokken gemeente beslissen op een voorstel als bedoeld in het tweede lid, binnen één jaar na de dag waarop het door de raad van de betrokken gemeente dan wel door het bestuur van het waterschap is ontvangen. Bij gebreke van overeenstemming binnen die termijn beslissen, de beide partijen gehoord, gedeputeerde staten.

Behoort bij B&W advies: Z-17761-VS\3700\1

Decosnummer: Z-17761-VS\3700\3

Waterwet

Hoofdstuk 3. Organisatie van het waterbeheer

§ 1. Toedeling beheer en zorgplichten

Artikel 3.5

1. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater, voor zover van degene die zich daarvan ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, redelijkerwijs niet kan worden geveerd het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen.
2. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen tevens zorg voor een doelmatige verwerking van het ingezamelde hemelwater. Onder het verwerken van hemelwater kunnen in ieder geval de volgende maatregelen worden begrepen: de berging, het transport, de nuttige toepassing, het, al dan niet na zuivering, terugbrengen op of in de bodem of in het oppervlaktewater van ingezameld hemelwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

Artikel 3.6

1. De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders dragen zorg voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van de beheerder of de provincie behoort.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, omvatten mede de verwerking van het ingezamelde grondwater, waaronder in ieder geval worden begrepen de berging, het transport, de nuttige toepassing en het, al dan niet na zuivering, op of in de bodem of in het oppervlaktewater brengen van ingezameld grondwater, en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk.

Behorende bij B&W voorstel: Z-17761-VS\3700\1

VERLOOP GEPROGNOTISEERDE RIOOLHEFFING

Jaar	SCENARIO 1			SCENARIO 2			SCENARIO 3		
	tarief totaal	%	stand reserve 31 december	tarief totaal	%	stand reserve 31 december	tarief totaal	%	stand reserve 31 december
2014	206,40		2.387.456	206,40		2.387.456	206,40		2.387.456
2015	239,42	16,0%	2.232.840	239,42	16,0%	2.211.453	285,60		2.705.776
2016	247,80	3,5%	2.126.152	255,22	6,6%	1.784.438	292,74	38,4%	2.329.623
2017	256,48	3,5%	1.684.479	271,81	6,5%	1.097.348	300,06	2,5%	2.007.722
2018	264,17	3,0%	1.317.970	289,48	6,5%	576.423	307,56	2,5%	1.739.555
2019	272,10	3,0%	1.023.772	308,29	6,5%	231.723	315,25	2,5%	1.499.598
2020	280,26	3,0%	776.542	328,33	6,5%	49.072	323,13	2,5%	1.257.261
2021	288,67	3,0%	553.895	349,68	6,5%	10.048	331,21	2,5%	1.018.511
2022	297,32	3,0%	354.030	361,91	3,5%	18.186	339,49	2,5%	797.988
2023	306,25	3,0%	183.849	369,15	2,0%	30.805	347,97	2,5%	636.660
2024	315,43	3,0%	92.609	376,54	2,0%	88.128	356,67	2,5%	484.790

* Omwille van de leesbaarheid van de tabel is het tarief voor percelen met alleen hemelwater (763 aansluitingen, tarief 2014: € 12,24) niet opgenomen.

Het tarief ontwikkelt zich voor scenario 1,2 en 3 tot respectievelijk € 337,57 , € 393,39 en € 390,31 in 2025.

De rioolheffing wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de benodigde inkomsten voor de nieuwe begroting ter dekking van de lasten.

Het huidige vGRP loopt tot en met 31 december 2018. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving alsook nieuwe inzichten worden in het nieuwe vGRP opgenomen, welke invloed hebben op de lasten en baten.

De lasten voor riool (scenario 1) bedraagt gemiddeld per jaar € 3.306.116 En voor riool + water (scenario 2 en 3) gemiddeld € 3.786.674 Per jaar.

LATSTEN RIOOL VGRP 2014-2018					
	2015	2016	2017	2018	2019
Exploitatie					
Vrijval riolering					
Inhuur personeel van derden	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	€ 314.389,00	€ 314.389,00	€ 314.389,00	€ 314.389,00	€ 314.389,00
Project ondersteuning	€ 155.000,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00	€ 155.000,00
KP Tractie	€ 13.516,00	€ 13.516,00	€ 13.516,00	€ 13.516,00	€ 13.516,00
Taakstelling water-riool	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Overige leveringen en diensten	€ 14.110,00	€ 14.110,00	€ 14.110,00	€ 14.110,00	€ 14.110,00
Onderzoek vrijvalriolering	€ 70.500,00	€ 15.000,00	€ 42.500,00	€ 25.000,00	€ 28.000,00
<i>OAS Voorschoten (zinker)</i>	€ 20.000,00				
<i>Calamiteitenplan riolering</i>					
<i>Actualisatie calamiteitenplan riolering</i>					
<i>BRP</i>			€ 10.000,00		
<i>voorbereiding VGRP</i>			€ 10.000,00		
<i>Uitwerking VGRP</i>				€ 10.000,00	
<i>Opstellen meetplan (samenwerking afvalwaterketen)</i>	€ 7.500,00				
<i>Actualisatie meetplan</i>			€ 4.500,00		
<i>Opstellen OMOP reiniging en inspectie</i>			€ 3.000,00		
<i>Opstellen OMOP klein onderhoud riolering</i>	€ 3.000,00				€ 3.000,00
<i>Opstellen OMOP Relinen</i>	€ 5.000,00				€ 5.000,00
<i>Opstellen raamovereenkomst ondersteuning beheer</i>	€ 5.000,00				€ 5.000,00
<i>Inmeten vaste gegevens (bob's, overstorten enzovoorts)</i>	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
<i>Vlekkenplan riolering</i>					
<i>Aanpassen vlekkenplan riolering</i>	€ 15.000,00				
Inspecteren riolering	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
Reinigen riolering (inclusief verplichting)	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00
Reiniging afwatering (kolken en lijngoten) (eigendienst/uren)	€ 100.210,00	€ 100.210,00	€ 100.210,00	€ 100.210,00	€ 100.210,00
Vervangen huisaansluitingen (vanaf 2015)	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
Vervangen kolken en kolkaansluitingen (vanaf 2015)	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Vervangen putdeksels (vanaf 2015)	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Herstel reparatie riool	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
Kwijtschelding	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00
Perceptiekosten BSGR	€ 49.000,00	€ 49.000,00	€ 49.000,00	€ 49.000,00	€ 49.000,00
Kapitaallasten	€ 766.143,94	€ 878.424,96	€ 1.199.476,33	€ 1.228.517,18	€ 1.236.333,51
Totaal	€ 1.765.868,94	€ 1.822.649,96	€ 2.171.201,33	€ 2.182.742,18	€ 2.193.558,51
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen					
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	€ 126.898,00	€ 126.898,00	€ 126.898,00	€ 126.898,00	€ 126.898,00
KP Tractie	€ 22.251,00	€ 22.251,00	€ 22.251,00	€ 22.251,00	€ 22.251,00
Kosten electra verbruik	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
Kosten telefonie	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Verzekeringen	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Klein onderhoud	€ 34.081,00	€ 34.081,00	€ 34.081,00	€ 34.081,00	€ 34.081,00
Reiniging gemalen	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Onderzoek gemalen, persleidingen en randvoorzieningen	€ 30.000,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 7.500,00	€ 15.000,00
<i>Mechanische en elektrische inspectie minigemalen</i>	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
<i>Bouwkundige inspectie minigemalen</i>					
<i>Mechanische en elektrische inspectie gemalen en BBB's</i>	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
<i>NEN keuring</i>			€ 5.000,00		
<i>Bouwkundige inspectie gemalen (natte en droge ruimtes)</i>		€ 5.000,00			
<i>Opstellen OMOP gemalen, druk- en persleidingen</i>	€ 7.500,00				€ 7.500,00
<i>Aanschaf en implementatie hoofdpomp (telemetry)</i>	€ 15.000,00				
Kapitaallasten	€ 307.383,53	€ 303.877,19	€ 301.084,44	€ 306.605,22	€ 299.743,85
Totaal	€ 562.613,53	€ 541.607,19	€ 538.814,44	€ 539.335,22	€ 539.973,85
Grondwater					
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Klein onderhoud (vanaf 2015)	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Onderzoek grondwater	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
<i>Strategischplan grondwater</i>					
<i>Actualisatie (grond)waterloket</i>	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
<i>Opstellen (grond)waterloket</i>					
Kapitaallasten	€ 26.000,00	€ 26.000,00	€ 5.083,33	€ 4.966,67	€ 4.850,00
Totaal	€ 26.000,00	€ 26.000,00	€ 31.083,33	€ 30.966,67	€ 30.850,00
BTW	€ 324.224,92	€ 332.643,96	€ 406.769,11	€ 409.725,90	€ 413.192,45
Totale Lasten	€ 2.678.707,40	€ 2.722.901,11	€ 3.147.868,22	€ 3.162.769,97	€ 3.177.574,80

Investerings					
Vrijval riolering					
vrijvalriolen (afschrijving 45 jaar)	€ 1.211.821,00	€ 5.441.228,00	€ 762.151,00	€ 535.000,00	€ 1.292.512,00
Waterkwaliteitsverbeteringsopgave Riolering		€ 475.000,00			
Monitoring overstorten (meetapparatuur) (afschrijving 15 jaar)			€ 60.000,00		
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen					
hoofdgemalen bouwkundig (afschrijving 45 jaar)					
hoofdgemalen mechanisch-electrisch (afschrijving 15 jaar)			€ 80.516,48		
persleidingen (afschrijving 45 jaar)	€ 13.693,77				
minigemalen bouwkundig (afschrijving 45 jaar)					
minigemalen mechanisch-electrisch (afschrijving 15 jaar)	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
drukriolering (afschrijving 45 jaar)					
randvoorzieningen mechanisch-electrisch (afschrijving 15 jaar)		€ 43.634,45			
Grondwater					
Verbetering grondwatermeetnet (meetapparatuur) (afschrijving 15 jaar)		€ 50.000,00			

LASTEN WATER VGRP 2014-2018

	2015	2016	2017	2018	2019
Exploitatie					
Oppervlaktewater					
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	€ 20.784,00	€ 20.784,00	€ 20.784,00	€ 20.784,00	€ 20.784,00
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten)	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
Aankoop duurzame goederen					
Onderhoud waterbodem	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
Baggeren watergangen	€ 143.004,00	€ 140.504,00	€ 140.504,00	€ 140.504,00	€ 140.504,00
Onderzoek	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
<i>Inpeilen watergangen</i>	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
<i>Meten waterkwaliteit</i>	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
<i>Waterbodemonderzoek</i>	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Totaal	€ 268.788,00	€ 266.288,00	€ 266.288,00	€ 266.288,00	€ 266.288,00
Waterbouwkundige kunstwerken					
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	€ 20.784,00	€ 20.784,00	€ 20.784,00	€ 20.784,00	€ 20.784,00
Onderhoud beschoeiingen	€ 8.250,00	€ 8.250,00	€ 8.250,00	€ 8.250,00	€ 8.250,00
Onderhoud damwand (waterkerend)	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00
Onderhoud duikers	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Onderhoud stuwen	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Onderhoud overige waterbouwkundige kunstwerken	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00
Onderzoek	€ 89.000,00	€ 92.000,00	€ 87.000,00	€ 84.000,00	€ 84.000,00
<i>Visuele inspectie beschoeiingen</i>	€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00	€ 14.000,00
<i>Visuele inspectie waterkerende damwanden</i>	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00
<i>Technische inspectie waterkerende damwanden</i>	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00
<i>Visuele inspectie kades</i>	€ 5.000,00				
<i>Technische inspectie kades</i>		€ 8.000,00			
<i>Opstellen OMOP oeverbescherming</i>			€ 3.000,00		
<i>Reiniging en visuele inspectie (man) duikers</i>	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
<i>Technische inspectie duikers</i>	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
Kapitaallasten	€ 100.021,29	€ 114.163,08	€ 136.765,07	€ 153.062,91	€ 169.039,91
Totaal	€ 239.555,29	€ 256.697,08	€ 274.299,07	€ 287.596,91	€ 303.573,91
BTW					
Totale Lasten	€ 508.343,29	€ 522.985,08	€ 540.587,07	€ 553.884,91	€ 569.861,91

Investerings					
Waterbouwkundige kunstwerken					
Vervanging waterbouwkundige kunstwerken (afschrijving 30 jaar)	€ 233.300,00	€ 361.091,00	€ 275.000,00	€ 275.000,00	€ 275.000,00

Raadsvoorstel
vGRP 2014-2018

Zaaknummer:
Z-17761-VS

De raad der gemeente Voorschoten besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar als volgt te wijzigen:

Nr	PROGRAMMA omschrijving	LASTEN Bedrag van de					BATEN Bedrag van de				
		nieuwe of verhoging/verlaging bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar 2015	nieuwe of verhoging/verlaging bestaande raming			nieuwe of verhoging/verlaging bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar 2015	nieuwe of verhoging/verlaging bestaande raming		
				2016	2017	2018			2016	2017	2018
1	Bestuur		5.473.233					68.664			
2	Veiligheid		3.529.743					424.326			
3	Dienstverlening		920.994					446.052			
4	Ruimte en verkeer		5.521.931					13.016.429			
5	Beheer van de omgeving	218.789	9.561.934					6.345.441			
6	Wonen en leefomgeving		1.347.268					54.352			
7	Jeugd, participatie en zorg		20.523.606					4.424.187			
8	Onderwijs, sport en cultuur		4.783.577					104.321			
9	Financiën		883.752					35.288.207	0	0	0
	Saldo vóór resultaatbestemming	218.789	52.546.038	0	0	0	0	60.171.979	0	0	0
	MUTATIES RESERVES Egalisatiereserve riolering		9.062.610				440.821	1.944.711			
	Saldo na resultaatbestemming	218.789	61.608.648	0	0	0	440.821	62.116.690	0	0	0
	SALDO PROGRAMMABEGROTING		-508.042	-482.378	-7.387	428.653					

TOELICHTING:

Voorstel

Vaststellen verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) 2014-2018 Voorschoten

Reserves en voorzieningen

Voor het jaar 2015 is er een onttrekking benodigd van € 408.322 als gevolg van het dekken van watertaken door de rioolheffing. Daarnaast is er in de exploitatie van de riolering een extra bedrag benodigd van € 32.499. De totale dekking uit de egalisatiereserve riolering komt hiermee op € 440.821,-

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 5 maart 2015.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING

vGRP 2014-2018 Voorschoten

Project: Toelichting vGRP 2014-2018 Voorschoten
Vorm: Singulier

Ambtelijke opdrachtgever: Jos Snijders, Team Civiel - Cluster Blauw

Decos nummer:

01.0 ACHTERGRONDEN EN TOELICHTING

01.1 Aanleiding

Het vGRP 2014-2018 Voorschoten heeft financiële invloed op de begroting en de rioolheffing met een politieke lading. Om keuzes te verduidelijken is dit document opgesteld.

01.2 Beleid

Zorgplichten riolering

De gemeente heeft de wettelijke zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater. Algemeen houdt dit in het verzamelen en transporteren van het afval-, hemel- en grondwater. Het verzamelde afvalwater (eventueel vermengd met hemelwater) wordt getransporteerd naar een zuivering. De strengen voor de inzameling en het transport van het afvalwater kunnen bij een te grootte hoeveelheid neerslag overstorten in de watergangen. Dit heeft invloed op de waterkwaliteit in de watergang. Het (gescheiden) verzamelde hemel- en grondwater wordt getransporteerd naar de watergangen.

Zorgplicht water

Daarnaast heeft de gemeente de regionale zorgplicht om de watergangen schoon en op diepte te houden voor een goede en gegarandeerde waterafvoer. De watergangen moeten het water met een minimale waterkwaliteit, afvoeren naar een hoofdwatgang of boezem van het HHR, waarbij geen wateroverlast optreedt. De waterbouwkundige kunstwerken (duikers, stuwen, beschoeiing, schanskorven, damwand e.d.) maken hierbij onderdeel uit van de watergangen.

Relatie riolering en water

De zorgplichten bij water en riolering hebben veel raakvlakken gemeen. Zo zijn bijvoorbeeld de zorgplichten hemel- en grondwater, waarbij veel verzameld water afgevoerd wordt naar de watergangen, afhankelijk van de status waarin de watergangen zich verkeren. De zorgplicht hemel- en grondwater voor riolering loopt hierbij dus over in de zorgplicht van water.

Toevoegen water aan riolering

Het toevoegen van water aan riolering heeft op basis van de zorgplichten een meerwaarde en biedt de mogelijkheid om de samenwerking met het HHR op de gezamenlijke doelen in de waterketen te versterken, waardoor op een breder vlak de zorgplichten efficiënter, effectiever en doelmatiger kunnen worden ingevuld.

De kosten van de watertaken drukken momenteel op de gemeentelijke begroting en worden niet gedekt uit een heffing. Volgens de Handreiking kostentoekening leges en tarieven, versie januari 2010 (zie bijlage 2) is het toevoegen van watertaken aan de rioolheffing toegestaan.

01.3 Beheer en Onderhoud

vGRP 2009-2013

Het vGRP 2009-2013 voorzag in het inlopen van achterstallig onderhoud in 10 jaar op basis van aannames en gerealiseerde inspecties. In de periode 2009 – 2013 is een start gemaakt met het inlopen van het achterstallig onderhoud (beschikbaar € 260.000), maar werd afgeremd door het project Vlietwijk (€ 1.040.000 van de beschikbare middelen € 1.300.000).

Video inspecties zijn in 2008 tot en met 2012 gerealiseerd, maar nooit beoordeeld op gebreken en/of maatregelen. In 2012 is gestart met het beoordelen van deze riool video inspecties en resulteerde in veel gebreken van verschillende aard in het afvalwatersysteem.

Het beoordelen van de video inspecties bracht de volgende constatering:

- Veel gebreken (verzakkingen, axiale en radiale verplaatsingen, aantasting op materiaal, inlopend grondwater en zand) in rioolstrengen zijn geconstateerd;
- Circa 1.500 meter onbekende rioolstrengen zijn gevonden.

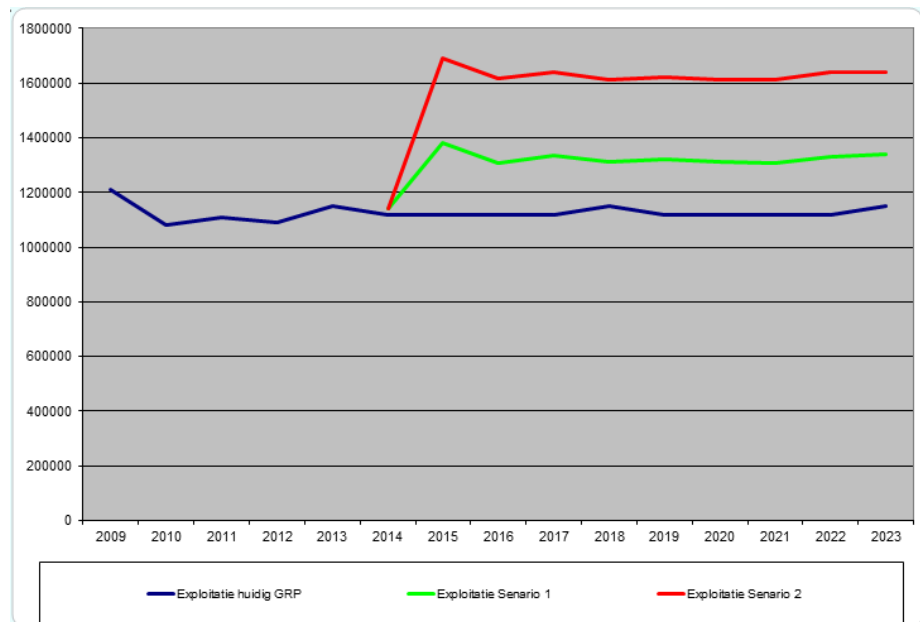
De conclusie uit de video inspecties heeft geleid tot achterstallig onderhoud met een slecht en matig functioneren van het afvalwatersysteem in bepaalde wijken.

Het achterstallig onderhoud in de waterketen (riool en water) komt voort uit:

- Het beoordelen van de gerealiseerde video inspecties in combinatie met de levensduur van de rioolstrengen;
- De geconstateerde knelpunten in de waterketen op basis van melding en klachten;
- De geconstateerde gezamenlijke knelpunten in de waterketen op basis van gesprekken met het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR);

Geconcludeerd kan worden dat het afvalwatersysteem veel gebreken vertoond en op verschillende locaties slecht tot matig functioneert.

In Grafiek 1 Exploitatieverloop is het verloop van het vGRP 2009-2014, Scenario 1 en Scenario 2 in beeld gebracht. Hierin is te zien dat in beide scenario's een toename is van kosten t.o.v. het vGRP 2009-2014. De toename in scenario 1 zijn alleen de kosten voor riolering (€ 185.000). De toename in scenario 2 betreft de kosten voor riolering (€ 403.750) en water. Het verschil tussen scenario 1 en scenario 2 zijn de toename van kosten in water (€ 218.750).

Grafiek 1 Exploitatieverloop

Het achterstallig onderhoud is voornamelijk in de wijk Vlietwijk, Noord Hofland en Adegeest aanwezig. De wijk Bijdorp en Boschgeest zijn nog niet zorgwekkend, maar moeten gemonitord worden om tijdig in te kunnen grijpen.

Uit de inspecties is naar voren gekomen dat de enige afvoerleiding naar de zuivering gesitueerd in de Voorschoterweg gebreken vertoond van aantasting op materiaal. De bewapening van de betonnen buis is op veel plaatsen zichtbaar, waardoor de buis door grond- en verkeerbelasting zou kunnen bezwijken. Een groot risico in deze is het breken van leidingen van een tankstation, die door de afvoerleiding wordt gepasseerd en een mogelijk gevolg geeft van een groot milieudelict. In 2014 is mogelijk herstel van de leiding in kaart gebracht. De leiding wordt in 2015 voorzien van een kunststof kous, welke de levensduur en de afvoer van het afvalwater gemeente Voorschoten moet garanderen.

De wijk Noord Hofland en Adegeest kampen met veel meldingen en klachten, welke veel gebreken aan het licht brengt. Stank en wateroverlast zijn hierbij de grootste knelpunten.

Tevens heeft het HHR op basis van de wetgeving Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) een verplichting waaraan zij op dit moment nog niet voldoet. Om te voldoen

Beheerplan Water

aan de NBW opgave is het HHR het project Zuidgeest gestart, dat veel wijken van de gemeente Voorschoten omvat (de wijken Noord Hofland, Adegeest, Bijdorp, Starrenburg II, Starrenburg I, Nassauwijk, Knippolder en Oranjepolder). Het HHR en de gemeente Voorschoten hebben in deze de samenwerking versterkt om gezamenlijk de waterketen te verbeteren. Hierin zijn waterkwaliteit en waterkwantiteit de speerpunten.

Het afvoeren van vuilwater naar de afvalwaterzuivering installatie (AWZI) Leiden Noord heeft een knelpunt rondom de zinker onder de Korte Vliet, welke in eigendom is van het HHR. Vanuit de samenwerking in de afvalwaterketen cluster Leidse Regio wordt een onderzoek ingesteld, een Afvalwater Optimalisatie Onderzoek (OAS), om een oplossing te zoeken voor het knelpunt zinker.

Het watersysteem als onderdeel van de waterketen moet veilig en functioneel zijn. Voor een veilig en functioneel watersysteem moeten de watergangen, maar ook de waterbouwkundige kunstwerken in, langs en aan deze watergangen in goede conditie verkeren.

Het beheerplan Water 2012-2015 voorziet niet in alle middelen om het watersysteem in een goede conditie te brengen en te behouden. Klein en groot onderhoud van watergangen zijn voorzien, maar middelen voor de waterbouwkundige kunstwerken zijn niet opgenomen. De meeste waterbouwkundige kunstwerken zijn van belang voor het functioneren van het watersysteem. Monitoring van de status alsook het intact houden van deze objecten zijn niet opgenomen in het beheerplan Water.

01.4 Financieel

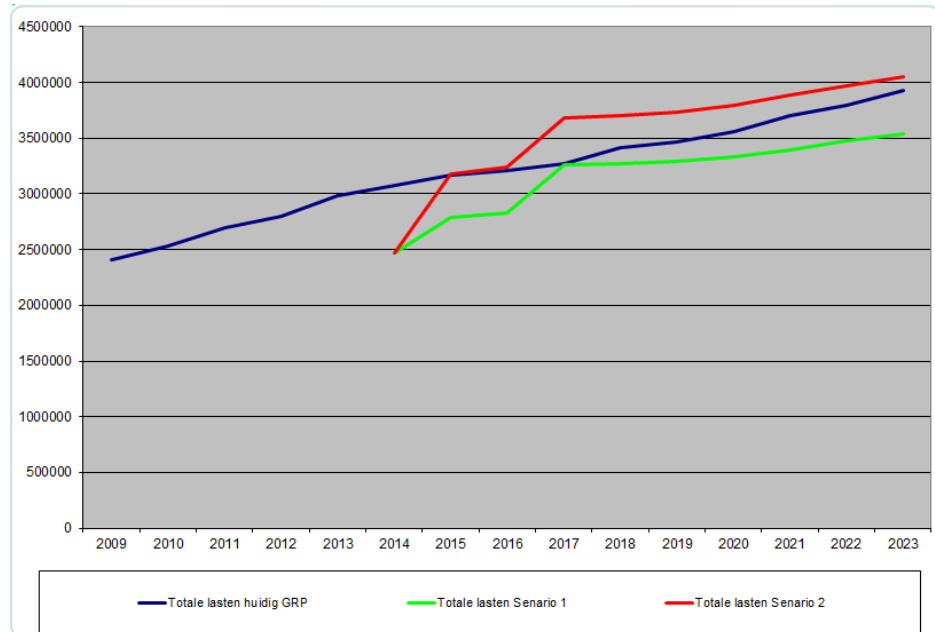
Dekking water en riool

De kosten voor riolering wordt gedekt uit de verkregen rioolheffing. De dekking van de watertaken vindt momenteel niet plaats door een heffing.

In 2013 heeft de Raad een besluit genomen om een taakstelling van € 100.000,= voor watertaken op te nemen onder de riolering.

Totale lasten

Grafiek 2 geeft de totale lasten van scenario 1 en 2 aan t.o.v. het vGRP 2009-2013.

Grafiek 2 Verloop totale lasten

Kosten algemeen

Het inmiddels gerealiseerde vGRP 2009-2013, deels realisatie van het Beheerplan Water 2012-2015, nieuwe inzichten en aanpassingen in wet- en regelgeving moeten leiden tot een bredere invulling van de zorgplichten water en riolering. Het nieuwe vGRP voorziet in de benodigde en afgestemde maatregelen voor het

Kosten riolering

beheer en onderhoud van water en riolering. Het besluit van de Raad om water toe te voegen aan riolering is hierin bepalend.

De kosten voor water worden bij het niet toevoegen van water aan riolering meegenomen in het nieuw op te stellen Beheerplan Water 2016-2020.

De riolering heeft extra kosten in de exploitatie van € 185.000 en in de investering van € 275.000 t.o.v. het vGRP 2009-2013. Deze extra kosten zijn afkomstig van:

- Noodzakelijk achterstallig onderhoud riool
De beperking in het vervangen/relinen van het riool ligt in het feit dat er vanaf 2010 investeringen zijn gereserveerd voor vervanging riool Vlietwijk (€ 1.040.000) wat resulteerde in een restbedrag van € 260.000 wat niet toereikend was om het achterstallig onderhoud in te lopen.
Uit de inspecties is meer achterstallig onderhoud naar voren gekomen. Het project Vlietwijk moet doorgang vinden en het inlopen van achterstallig onderhoud moet plaatsvinden met als gevolg een gemiddelde toename van investeringskosten van € 275.000 per jaar voor het inlopen van achterstallig onderhoud. Het niet inlopen van achterstallig onderhoud heeft het risico dat straten afgesloten moet worden en dat de volksgezondheid in het geding komt.
- Dekking voor vervanging van het riool in de wijk Vlietwijk zijn volledig opgenomen in de kosten (2015 € 615.000, 2016 € 4.210.000 en 2017 € 207.000), waarbij de investering van 2013 (€ 1.040.000) blijft staan. Totaal opgenomen voor Vlietwijk € 6.072.000.
- Uitbreiding van (noodzakelijke) taken/activiteiten binnen riool
Binnen de exploitatie zijn extra kosten opgenomen voor maatregelen welke noodzakelijk zijn, maar in het vorige vGRP nog niet opgenomen waren. De extra exploitatie kosten (ca. € 90.000) per jaar zijn grotendeels toe te schrijven aan:
 - Periodiek reinigen en van mini gemalen € 10.000
 - Periodiek inspecteren van mini gemalen € 5.000
 - Periodiek vervangen van riool aansluitingen € 30.000
 - Periodiek vervangen van kolken en aansluitingen € 15.000
 - Periodiek vervangen van riool putdeksels € 15.000
 - Het monitoren van de ligging vrijverval riolering € 15.000
- Ondersteuning
Extra ondersteuning is nodig om de extra activiteiten voor te bereiden en te begeleiden om ze uiteindelijk te kunnen laten realiseren. De totale kosten voor inhuur personeel € 169.000 is verdeeld over taakstelling water € 100.000 en inhuur personeel € 69.000. De ondersteuning € 69.000 is verhoogd met € 86.000 tot € 155.000.
- Uitbreiding jaarlijkse eenmalige kosten
Tijdens de periode 2014-2018 zijn eenmalige kosten opgenomen om het beleid en beheer van de riolering te verbeteren of te continueren, deze bestaan grotendeels uit:
 - Het opstellen van verschillende contractvormen voor het realiseren van klein en groot onderhoud op de riolering in 2015 € 15.000
 - Het opstellen van een Basis Riolerings Plan in 2017 € 10.000
 - Het opstellen van een Verbreed Gemeentelijk Riool Plan (vGRP) 2019-2023 in 2017 € 10.000 en 2018 € 10.000
 - Het opstellen en actualiseren van een (integrale) plannen € 20.000

Belastingen
(kwijschelding en perceptiekosten)

De kwijschelding en de perceptiekosten BSGR zijn van resp. € 30.000 en € 9.000 verhoogd naar € 68.000 en € 49.000. Dit geeft een totaal nadeel van € 78.000.

Nieuwe inzichten en ervaringen hebben ook geleid tot het afromen van verschillende maatregelen.

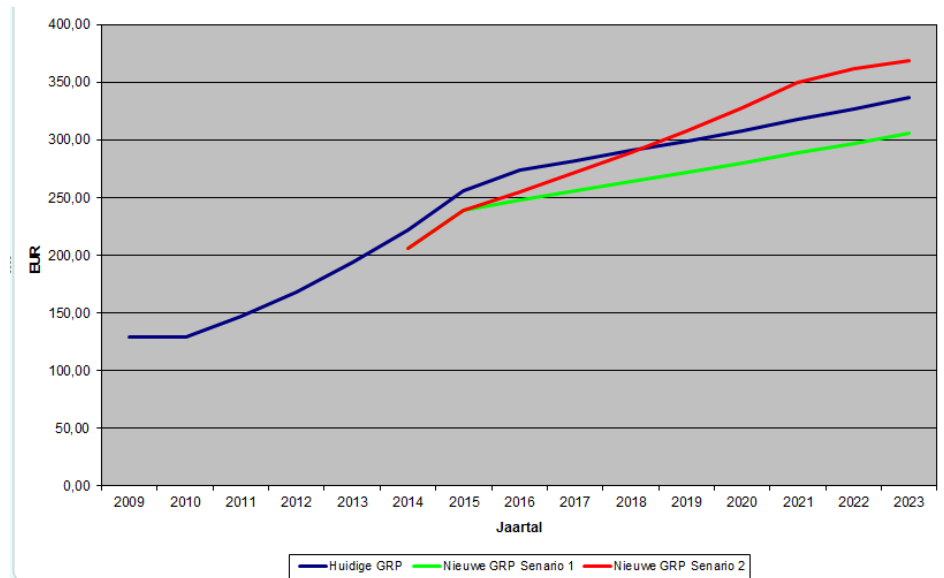
- Inspecteren van vrijverval riolering
Het inspecteren van riolering vindt plaats op grond van een overeenkomst, waarbij de afgelopen jaren is gebleken dat de 9 km inspecteren van riolering

<p>Kosten water</p>	<p>gerealiseerd kan worden voor € 35.000 ipv € 50.000. Dit geeft een voordeel van € 15.000.</p> <p>Water heeft extra kosten in de exploitatie van € 218.750 en in de investeringen van € 85.000 t.o.v. de huidige begroting. Deze extra kosten zijn afkomstig van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achterstallig onderhoud water De waterbouwkundige kunstwerken hebben een achterstand in onderhoud. Diverse waterbouwkundige kunstwerken zijn toe aan vervanging. Hierin is niet volledig voorzien. Opgenomen zijn extra kosten van € 85.000 per jaar. • Uitbreiding van (noodzakelijke) taken/activiteiten binnen water Binnen de exploitatie zijn extra kosten opgenomen voor maatregelen welke noodzakelijk zijn, maar in het beheerplan Water niet opgenomen zijn. De extra exploitatie kosten (ca. € 115.000) per jaar zijn grotendeels toe te schrijven aan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Monitoren van de water- en bodemkwaliteit € 20.000 ○ Visuele en technische inspecties waterbouwkundige kunstwerken € 89.000 ○ Realiseren van klein onderhoud op waterbouwkundige kunstwerken € 29.750 ○ Onderzoek in het watersysteem € 30.000 • Ondersteuning Extra ondersteuning is nodig om de extra activiteiten voor te bereiden en te begeleiden om ze uiteindelijk te kunnen laten realiseren € 50.000
<p>Scenario 1</p>	<p>Scenario 1, riolering en water apart houden (huidige situatie) heeft direct geen voordelen.</p> <p>Binnen scenario 1 is de stijging van de rioolheffing beperkt (gemiddeld 3,5%), maar de kosten voor water zijn niet door de rioolheffing gedekt.</p> <p>Wanneer de Raad besluit om de huidige situatie te continueren wordt bij het opstellen van het nieuwe beheerplan Water de kosten opgenomen zoals deze zijn opgenomen in het vGRP. Dit heeft als gevolg dat er voor het beheer en onderhoud van water jaarlijks extra kosten nodig zijn van € 250.000. De huidige financiële situatie van de gemeente Voorschoten voorziet niet in deze mogelijkheid. Dit leidt tot het niet direct voldoen aan de gezamenlijke zorgplichten van water en riool.</p>
<p>Scenario 2</p>	<p>Scenario 2, water toegevoegd aan riolering met 1 rioolheffing heeft meerdere voordelen.</p> <p>De wettelijke en de regionale zorgplichten zijn goed af te stemmen, waardoor de financiële middelen doelmatiger en efficiënter ingezet kunnen worden.</p> <p>Bij scenario 2 worden kosten verschoven, maar de volledige dekking voor riool en water komt uit de rioolheffing. Binnen de exploitatie water € 296.155 en investering water € 186.0000 komen deze 'vrij'.</p>
<p>Scenario 3</p>	<p>Scenario 3, water toegevoegd aan riolering heeft meer nadelen dan voordelen. Het lasten van water zijn op de lasten van riolering gebracht.</p> <p>De rioolheffing voor water is een nieuwe en heeft hierbij een dekkingsgraad van 0%. Om een 100% dekkingsgraad te realiseren is een enorme stijging in deze nodig. Het is niet verantwoord om de dekking te zoeken door toevoegen van de lasten water bovenop de lasten van riolering.</p> <p>De lastendruk van € 545.000 (ca. € 54,00 per eenheid = ca. 25% stijging in de rioolheffing) is te groot.</p>
<p>Lasten water toekomst</p>	<p>Een nieuw beheerplan is nodig vanaf 2016. In het nieuwe beheerplan is voor het beheer en onderhoud een exploitatie nodig van € 546.155. De extra kosten (€ 250.000) voor het beheer en onderhoud van water in relatie met de regionale zorgplichten en afgestemd op de wettelijke zorgplichten riolering is op grond van de huidige exploitatie (€ 296.155) water een verhoging van circa 200% noodzakelijk.</p>

Rioolheffing

Scenario 2 heeft een stijging in rioolheffing van 6,5%. In vergelijking met scenario 1 is er een stijging voor de rioolheffing van 3,5%. Met het verschil van 3% in stijging van de rioolheffing in combinatie met onttrekkingen van de egalisatie reserve wordt de exploitatie van water € 546.155 gedekt.

In grafiek 3 is het verloop van de rioolheffingen scenario 1, 2 en vGRP 2009-2013 weergegeven. De rioolheffing van scenario 2 ligt lager dan de rioolheffing in het vGRP 2009-2013. De heffing van scenario 2 wordt na 2018 hoger dan het vGRP 2009-2013. Scenario 1 blijft onder het vGRP 2009-2013.

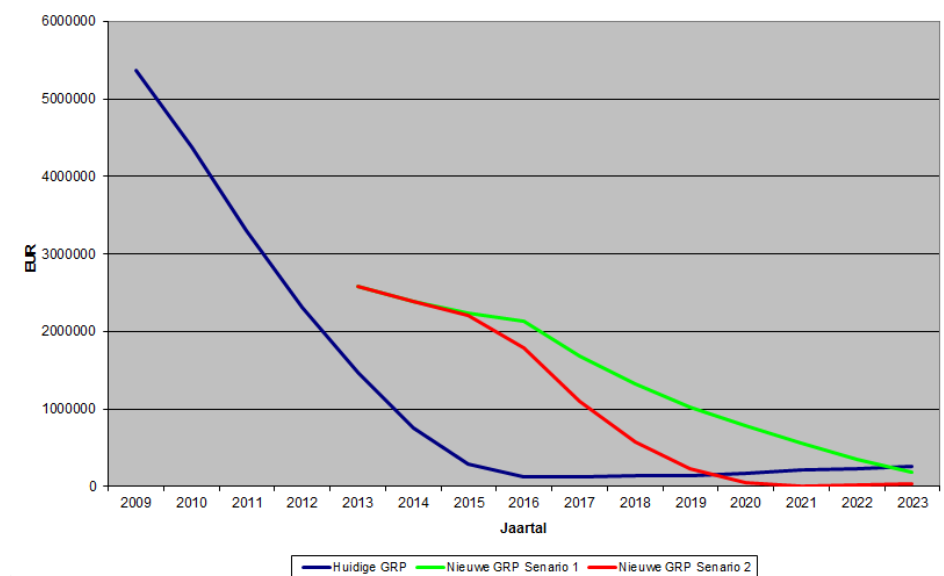

Grafiek 3 Verloop rioolheffing

Egalisatie reserve

Het project Vlietwijk, waarbij jaarlijks een bedrag werd gereserveerd € 1.040.000 is tot op heden nog niet gerealiseerd. Het niet realiseren van Vlietwijk heeft een positieve bijdrage van € 1.112.526 geleverd aan de verwachte hoogte van de egalisatie reserve van € 1.472.974. De egalisatie reserve heeft per 31-12-2013 een stand van € 2.585.500. De egalisatie reserve is in dit vGRP ingezet om demping te realiseren in de rioolheffing.

In grafiek 4 is de egalisatie reserve voor scenario 1, 2 en het vGRP 2009-2013 in beeld gebracht.

Grafiek 4 Verloop egalisatie reserve

Riolering BBV

In november 2014 is er een nieuwe nota riolering BBV van kracht. Nog niet bekend is welke effect deze heeft op het vGRP en de financiën. In overleg met afdeling Financiën wordt hier later een invulling aan gegeven.

BIJLAGE A Verschil exploitatie riolering

Omschrijving	Huidig GRP [€]	Nieuwe GRP [€]	Verschil [€]
Vrijverval riolering			
Inhuur personeel van derden	69.645	Personeel	
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	314.389	Personeel	
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten, vanaf 2015)	155.000	Personeel	
KP Tractie	13.516	Personeel	
Taakstelling water-riool	100.000	0	100.000
Overige leveringen en diensten	14.110	14.200	-90
Onderzoek vrijvervalriolering	Onderzoek		
Inspecteren riolering	50.000	114.000	11.000
Reinigen riolering (inclusief verplichting)	75.000		
Reiniging afwatering (kolken en lijngoten) (eigendienst/uren)	100.210	158.400	-58.190
Vervangen huisaansluitingen (vanaf 2015)	30.000	35.000	25.000
Vervangen kolken en kolkaansluitingen (vanaf 2015)	15.000		
Vervangen putdeksels (vanaf 2015)	15.000		
Herstel reparatie riool	30.000	20.000	10.000
Kwijtschelding	68.000	30.000	38.000
Perceptiekosten BSGR	49.000	9.000	40.000
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	126.898	Personeel	
KP Tractie	22.251	Personeel	
Kosten electra verbruik	30.000	16.800	14.200
Kosten telefonie	1.000		
Verzekeringen	1.000	500	500
Klein onderhoud	34.081	88.800	-44.719
Reiniging gemalen	10.000		
Onderzoek gemalen, persleidingen en randvoorzieningen	Onderzoek		
Grondwater			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	10.000	Personeel	
Klein onderhoud (vanaf 2015)	15.000	15.000	0
Onderzoek grondwater	Onderzoek		
Totaal personele kosten	711.699	482.000	229.699
Onderzoekskosten	86.500	133.800	-47.300
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	1.435.600	1.117.500	318.100

BIJLAGE B Verschil exploitatie water

Omschrijving	Nieuwe GRP [€]	Huidige begroting [€]	Verschil [€]
* Oppervlaktewater			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	20.784	20.784	0
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten)	75.000	0	75.000
Aankoop duurzame goederen	0	0	0
Onderhoud waterbodem	40.000	11.000	29.000
Baggeren watergangen	129.504	129.504	0
Onderhoud water en oeverbeplanting	25.000	7.500	17.500
* Waterbouwkundige kunstwerken			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	20.784	20.784	0
Onderhoud beschoeiingen	8.250	27.500	2.250
Onderhoud damwand (waterkerend)	7.000		
Onderhoud duikers	5.000		
Onderhoud stuwen	2.000		
Onderhoud overige waterbouwkundige kunstwerken	7.500		
Onderzoek	119.000	0	119.000
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	459.822	217.072	242.750

VGRP 2014 - 2018

VOORSCHOTEN

Periode: 1 januari 2014 – 31 december 2018

Zaaknummer:

Decosnummer:

SAMENVATTING

Algemeen

De gemeente Voorschoten heeft de verplichting volgens artikel 4.22 van de Wet Milieubeheer om een Verbreed Gemeentelijk Riool Plan (vGRP) op te stellen. Het huidige vGRP 2009-2013 Voorschoten verloopt op 31 december 2013, zodat een opvolgend vGRP 2014-2018 Voorschoten gerealiseerd is. In het vGRP 2014-2018 Voorschoten zijn de gemeentelijke verplichtingen van de zorgplichten afvalwater (artikel 10.33 Wet Milieubeheer), stedelijk water (artikel 3.5 Waterwet) en grondwater (artikel 3.6 Waterwet) opgenomen. Het totale vGRP 2014-2018 bestaat uit 2 documenten, te weten het beleid- en planmatig document "vGRP 2014-2018 Voorschoten" en het financiële document "Kostendekking vGRP 2014-2018 Voorschoten".

De gemeente Voorschoten heeft in het vGRP 2014-2018 Voorschoten haar zorgplichten afvalwater, stedelijk water en grondwater vertaald naar doelen. De doelen worden bereikt door maatregelen, welke het verschil in areaal zijn van de huidige en de gewenste status in 2018. De financiële kaders, maatregelen en rioolheffing zijn opgenomen in het document "Kostendekking vGRP 2014-2018 Voorschoten".

Financiële consequenties

Het bereiken van de doelen gaat gepaard met financiële consequenties. De kostendekking voor de financiën voor het vGRP 2014-2018 is opgenomen in het document "Kostendekking vGRP 2014-2018 Voorschoten".

Verdere procedure

Na het vaststellen van het vGRP wordt de Raad jaarlijks in het vierde kwartaal van elk jaar geïnformeerd door een Evaluatie vGRP en wordt jaarlijks in het vierde kwartaal van elk jaar een Operationeel Plan voor het komende jaar opgesteld.

Juridische aspecten

Het vGRP hangt aan vele regelgevingen. De voornaamste regelgeving betreffen:

- Het opstellen van een vGRP volgens artikel 4.22 Wet Milieubeheer;
- De zorgplicht afvalwater volgens artikel 10.33 Wet Milieubeheer;
- De zorgplicht stedelijk water volgens artikel 3.5 Waterwet;
- De zorgplicht grondwater volgens artikel 3.6 Waterwet;
- Rioolheffing artikel 228a uit de Gemeentewet.

(Extern) draagvlak

Het vGRP 2014-2018 Voorschoten is op grond van een intentieverklaring "Samenwerking Afvalwater" ondertekend op 26 juni 2012 met de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en het Hoogheemraadschap van Rijnland gezamenlijk opgesteld. Binnen de gemeente Voorschoten zijn de afdelingen Financiën, Ruimtelijke Ordening en team Communicatie betrokken geweest voor respectievelijk de financiën, het milieu en de communicatie.

Beoogd maatschappelijk effect

Het beoogd maatschappelijk effect van het realiseren van het vGRP 2014-2018 Voorschoten in de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2018 is om een veilig en functionerende waterketen te bereiken en te behouden met een bescherming voor de volksgezondheid, wat bijdraagt aan de leefomgeving voor mens, dier en plant. Het veilig houden en functioneren van de waterketen wordt bereikt door het beheer en onderhoud op te nemen in jaarlijkse Operationele Plannen. Deze plannen worden met het beheer, onderhoud en nieuwe ontwikkelingen afgestemd binnen de eigen organisatie, met het Hoogheemraadschap van Rijnland en het cluster Leidse Regio (gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude en Oegstgeest) vanuit de Samenwerking Afvalwater. De maatregelen worden ter realisatie intern en extern in overleg met afdeling Financiën, Facilitaire & Juridische Zaken uitgezet.

INHOUDSOPGAVE

01.0 INLEIDING

Riolering

Riolering is noodzakelijk vanuit het oogpunt van volksgezondheid en milieubescherming, alsook het voorkomen van wateroverlast. De aanleg, het beheer en onderhoud van riolering is op grond van de Wet milieubeheer een gemeentelijke taak.

01.1 Aanleiding

Aanleiding

Krachtens de Wet milieubeheer (Wm), artikel 4.22, moet iedere gemeente een Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) opstellen. Een GRP is een beleidsmatig en strategisch plan voor de aanleg, het beheer en onderhoud van de gemeentelijke riolering. In het vGRP geeft de gemeente aan via welk beleid zij voor de aangegeven planperiode invulling geeft aan haar zorgplichten voor de riolering en hoe zij dit beleid financiert.

Zorgplichten

De Wet Verankering en Bekostiging Gemeentelijke Watertaken, ook wel de Wet Gemeentelijke Watertaken (Wgw) genoemd, is per 1 januari 2008 van kracht. Met deze wet worden, naast de traditionele zorgplicht rondom het afvalwater die in de Wm beschreven is, specifieke gemeentelijke zorgtaken geïntroduceerd, de zorgplicht hemelwater en de zorgplicht grondwater.

Met het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) legt de gemeente Voorschoten vast hoe invulling wordt gegeven aan deze drie bovengenoemde zorgplichten. De technische uitwerking vindt plaats in een jaarlijks operationeel plan.

De planperiode van het huidige vGRP 2009-2013 van de datum 5 januari 2009 van de gemeente Voorschoten is per 31 december 2013 verlopen.

01.2 Geldigheidsduur, status en gebruikswaarde

Geldigheidsduur

De geldigheidsduur van het voorliggende vGRP is van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2018.

Status

Het vGRP heeft de status van een beleidsplan en betreft een lokale doorvertaling van het Rijks-, Waterschap- en provinciaal beleid en wetgeving. Het vGRP kent geen directe planologische doorwerking, maar de beleidsuitgangspunten moeten meegenomen worden in ruimtelijke afwegingen. De jaarlijkse maatregelen van het vGRP worden afgestemd met de jaarlijkse jaarplannen. De technische input voor het vGRP wordt mede ingegeven door de resultaten van het BasisRioleringsPlan 2009-2019 (BRP) en evaluatie vGRP 2009-2013.

Gebruikswaarde

De doelgroep van het vGRP bestaat uit bestuurders, ambtenaren en maatschappelijke organisaties (inclusief burgers en bedrijven). Voor deze partijen vormt het een leidraad van doelen en maatregelen, die voor de komende tijd geprogrammeerd worden. Het ambtelijke apparaat gebruikt daarnaast het vGRP ook als naslagwerk. Voor bestuurders vormt het vGRP vooral een heldere opsomming van het bestaande waterbeleid en het afsprakenkader met andere partijen.

01.3 Procedure

Procedure

Het vGRP is opgesteld binnen de gemeentelijke organisatie van de gemeente Voorschoten, waarbij diverse gemeentelijke afdelingen betrokken zijn geweest.

Bestuursakkoord afvalwater

Verder is in het kader van het bestuursakkoord afvalwater samengewerkt met de andere vier regiogemeenten in het Cluster Leidse Regio (Leiderdorp, Zoeterwoude, Oegstgeest, Leiden) bij de totstandkoming van dit vGRP. Er is op de volgende onderwerpen samengewerkt:

- gelijktrekken planperiodes vGRP's: 2014-2018;
- het opstellen van een gezamenlijk uitgangspunten notitie;

Betrokken instanties	<ul style="list-style-type: none">• het (waar mogelijk en zinvol) gelijktrekken van beleid;• het vergelijken en afstemmen van maatregelen zodat een doelmatige afweging gemaakt is;• inkoop van ondersteuning bij het opstellen van dit vGRP. <p>Voorts zijn, conform de wettelijke richtlijnen, de onderstaande instanties betrokken geweest bij de totstandkoming van het vGRP:</p> <ul style="list-style-type: none">• het Hoogheemraadschap van Rijnland;• de Provincie Zuid-Holland. <p>Het concept vGRP is ter controle toegezonden naar de bovengenoemde instanties. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is nauw betrokken geweest bij het opstellen van dit vGRP middels deelname aan diverse overleggen.</p> <p>De resultaten van deze overlegronde zijn verwerkt in het ontwerp vGRP.</p> <p>Het definitieve vGRP wordt ter informatie toegezonden aan de Inspecteur van de volksgezondheid, belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu. Ook is het definitieve vGRP toegezonden aan het hoogheemraadschap en de provincie.</p> <p>Leidraad voor de totstandkoming is de procedure, zoals weergegeven in bijlage 2: "Totstandkomingprocedure GRP gemeente Voorschoten".</p>
-----------------------------	---

01.4 Doelen

Hoofddoel	<p>De rioleringszorg heeft één hoofddoel. Dit is het duurzaam beschermen van de volksgezondheid. Het aanleggen en het onderhouden van adequate rioolsystemen is een wettelijke verplichting die voortvloeit uit de gemeentelijke zorgplicht voor afvalwater (Wet Milieubeheer artikel 10.33).</p>
Nevendoel	<p>Naast het hoofddoel van de riolering zijn er twee nevendoelen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Het op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving;• Het duurzaam beschermen van natuur en milieu (bodem, grond- en oppervlaktewater). <p>De nevendoelen zijn niet per definitie riool gerelateerd. Riolering is uiteraard belangrijk voor het op peil houden van de leefomgeving (voor de afvoer van afvalwater), maar riolering <u>alleen</u> is niet voldoende voor een goede leefomgeving.</p> <p>Een integrale benadering is belangrijk om te komen tot een doelmatig en effectief beheer. De drie zorgplichten (afvalwater, hemelwater en grondwater) moeten goed op elkaar worden afgestemd en elkaar ondersteunen.</p> <p>Voorzieningen voor hemel-, oppervlakte- en grondwater zijn in dit vGRP opgenomen om de integrale benadering te realiseren. De voorzieningen oppervlakte water kunnen volgens de Gemeentewet artikel 228a net als de maatregelen aan de riolering gefinancierd worden uit de rioolheffing.</p>
Werkkaders	<p>Het algemene doel van dit vGRP is vertaald in de onderstaande werkkaders:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Het inzamelen van het binnen gemeentelijk gebied geproduceerde afvalwater;2. Het inzamelen van hemelwater;3. Het transporteren van het ingezamelde water naar een geschikt lozingspunt;4. Het voorkomen van ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater;5. Het zoveel mogelijk beperken van overlast voor de woonomgeving (in de breedste zin van het woord);6. Het doelmatig beheren van de riolering, het oppervlaktewater en grondwater tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

De doelen (bijlage 11) beschrijven het gewenste functioneren (gedrag) van het riolering-, oppervlaktewater- en grondwatersysteem.

Gelet op het beleidsmatige karakter van het verbreed GRP worden de maatregelen, die nodig zijn om de gestelde doelen te realiseren op hoofdlijnen behandeld.

01.5 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken is het vGRP verder uitgewerkt. Dit is uitgewerkt door:

Hoofdstuk 2: Stedelijk water en riolering schetst een algemeen beeld van de zorgplichten van het oppervlaktewater, hemelwater, grondwater en riolering in het beheersgebied van een gemeente.

Hoofdstuk 3: Beleidskaders geeft een beeld van de regelgeving binnen de zorgplichten en beschrijft de taken en bevoegdheden van de verschillende organisaties.

Hoofdstuk 4: Evaluatie voorgaand vGRP geeft de resultaten van het vGRP 2009-2013.

Hoofdstuk 5: Zorgplicht afvalwater beschrijft de huidige situatie, gewenste situatie en de maatregelen binnen de zorgplicht afvalwater.

Hoofdstuk 6: Zorgplicht stedelijk water beschrijft de huidige situatie, gewenste situatie en de maatregelen binnen de zorgplicht stedelijk water.

Hoofdstuk 7: Zorgplicht grondwater beschrijft de huidige situatie, gewenste situatie en de maatregelen binnen de zorgplicht grondwater.

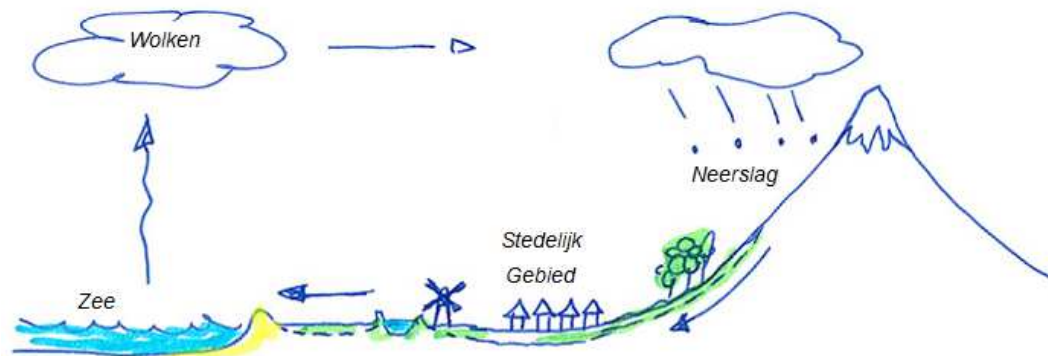
Hoofdstuk 8: Financiën geeft een link naar het document voor kostendekking en beschrijft de benodigde capaciteit.

02.0 STEDELIJK WATER EN RIOLERING

02.1 Algemeen

Kringloop

De hydrologische kringloop (figuur 2.1.1) bevat het stedelijk watersysteem (figuur 2.1.2) als onderdeel binnen het stedelijk gebied. De mens heeft door haar activiteiten op vrijwel alle onderdelen uit de kringloop invloed op het water.

Figuur 2.1.1 Hydrologische kringloop

Stedelijk water-systeem

Het watersysteem in het stedelijk gebied bestaat grofweg uit drie delen:

- Het stedelijk watersysteem: hemelwater, de vijvers, grachten en sloten;
- Het grondwatersysteem dat zich in het hele stedelijk gebied onder de wegen, woningen en parken bevindt;
- Het afvalwater systeem: afvoer van het overschot van water (afval-, hemel- en grondwater) naar zuivering of oppervlaktewater.

Water-systemen

De drie systemen staan onlosmakelijk met elkaar in verbinding en worden gevoed door neerslag ofwel hemelwater (regen, hagel en sneeuw). Hemelwater komt in de grond en/of wordt opgevangen door de verschillende systemen om wateroverlast in woningen en straten te voorkomen.

Loop hemel- en grondwater

De loop van het hemel- en grondwater geschiedt op verschillende wijze:

- Het hemelwater wordt apart van het afvalwater ingezameld (gescheiden stelsel);
- Het hemelwater wordt gezamenlijk met afvalwater ingezameld (gemengd stelsel);
- Het apart ingezamelde hemelwater wordt direct getransporteerd naar het oppervlaktewater;
- Het hemelwater wordt geïnfilteerd in de bodem;
- Het grondwater stroomt in de regel naar het oppervlakte water;
- Het grondwater inzamelen en transporteren naar het RWA-riool in een gescheiden stelsel);
- Het grondwater inzamelen en afvoeren naar het gemengd stelsel.

In figuur 2.1.2 is de plaats van de riolering in het watersysteem afgebeeld. Via het rioolstelsel wordt bij droog weer het afvalwater afgevoerd naar de zuivering.

Hemelwater dat via de riolering in een gemengd stelsel wordt ingezameld en afgevoerd kan bij extreme neerslag een overstort van gemengd afvalwater (hemel- en vuilwater) via de riool overstorten op het oppervlaktewater veroorzaken.

Figuur 2.1.2 Stedelijk watersysteem

Riolering en grondwater

Grondwater beïnvloedt het stedelijk gebied: Een te hoge grondwaterstand kan bijvoorbeeld leiden tot wateroverlast in kruipruimtes en laaggelegen gebieden. De grondwaterstand wordt bepaald door de bodemsamenstelling, het oppervlaktewaterpeil en de aanwezigheid van drainage. Daarnaast kan (oude) riolering een drainerende werking hebben. Het drainagewater wordt afgevoerd naar open water of naar de zuivering.

Rol gemeente

De kwaliteit van de openbare ruimte en het woon- en leefmilieu is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Water in al haar verschijningsvormen speelt een belangrijke rol bij de kwaliteit van onze leefomgeving. De voorzieningen voor afval-, hemel- en grondwater dragen daaraan bij.

02.2 Inleiding zorgplichten

Zorgplichten

Gemeenten hebben vanuit de wetgeving de volgende zorgplichten opgedragen gekregen: Zorgplicht afvalwater vanuit Wet Milieubeheer artikel 10.33;Zorgplicht hemelwater vanuit Waterwet artikel 4.33;Zorgplicht grondwater vanuit Waterwet artikel 4.36.

Gemeenten hebben vanuit de wetgeving de volgende zorgplichten opgedragen gekregen:

- Zorgplicht afvalwater vanuit de Wet Milieubeheer artikel 10.33;
- Zorgplicht hemelwater vanuit Waterwet artikel 4.33;
- Zorgplicht grondwater vanuit Waterwet artikel 4.36.

Samen werking Afval waterketen

De gemeente Voorschoten continueert de deelname aan de Samenwerking Afvalwaterketen. De zorgplichten worden op grond van de intentieverklaring Samenwerking Afvalwaterketen afgestemd in het cluster Leidse Regio om een gezamenlijke realisatie mogelijk te maken.

Bemalings gebieden

De gemeente Voorschoten ligt in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland en verzameld het afvalwater binnen 12 bemalingsgebieden, die het afvalwater vervolgens afvoeren naar de zuivering. De gemeente Voorschoten kent de volgende bemalingsgebieden:

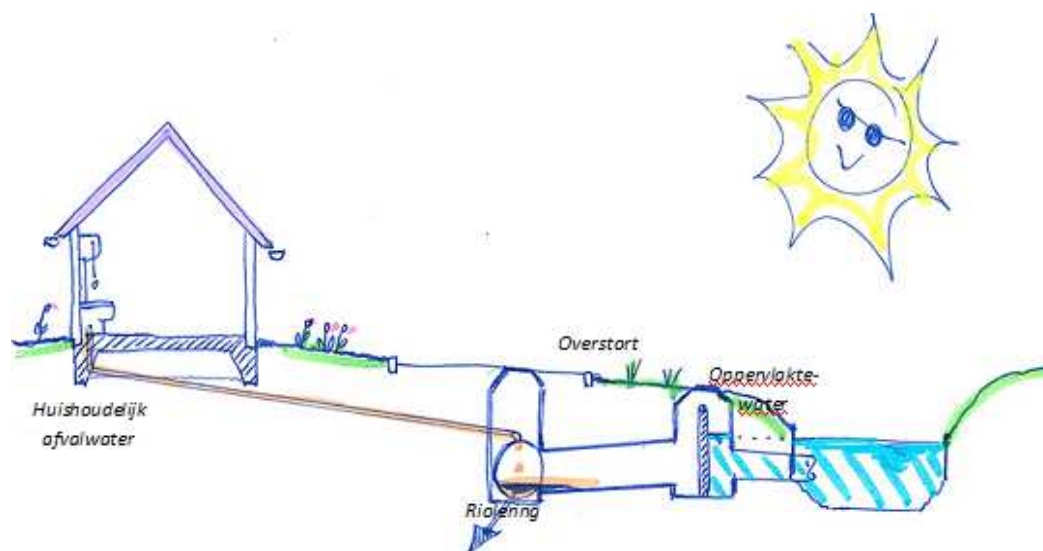
10. Centraal Gebied Zuid
 11. Centraal Gebied Noord
 12. Noord-Hofland
 13. Krimwijk II
 14. Vlietwijk
 15. Starrenburg I en Bijdorp
 16. Starrenburg II
 18. Boschgeest
 19. Dobbewijk
 20. Nassauwijk
 21. Adegeest
 22. Voorsche Park
- Buiten gebied

02.2.1 Zorgplicht afvalwater

Volks- gezondheid

Om de volksgezondheid te beschermen, heeft de gemeente tot taak het afvalwater in te zamelen en af te voeren. Hiervoor wordt riolering aangelegd en in stand gehouden. Het afvalwater bestaat voornamelijk uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met hemelwater (figuur 2.2.1.1).

Voor de beoordeling van het functioneren van de riolering worden werknormen aangehouden (zie bijlage 4 Maatstaven en maatregelen). De gemeente Voorschoten volgt hiermee algemene landelijke richtlijnen. De wijze waarop de gemeente Voorschoten invulling geeft aan het beheer van de riolering staat beschreven in dit vGRP.

Figuur 2.2.1.1 Afvalwater zorgplicht

02.2.2 Zorgplicht stedelijk water

Stedelijk water

Het oppervlaktewater is primair bedoeld voor de berging en de afvoer van overtollig hemelwater. Deze functies moeten met goed beheer en onderhoud van het oppervlaktewater worden geborgd.

Klimaat

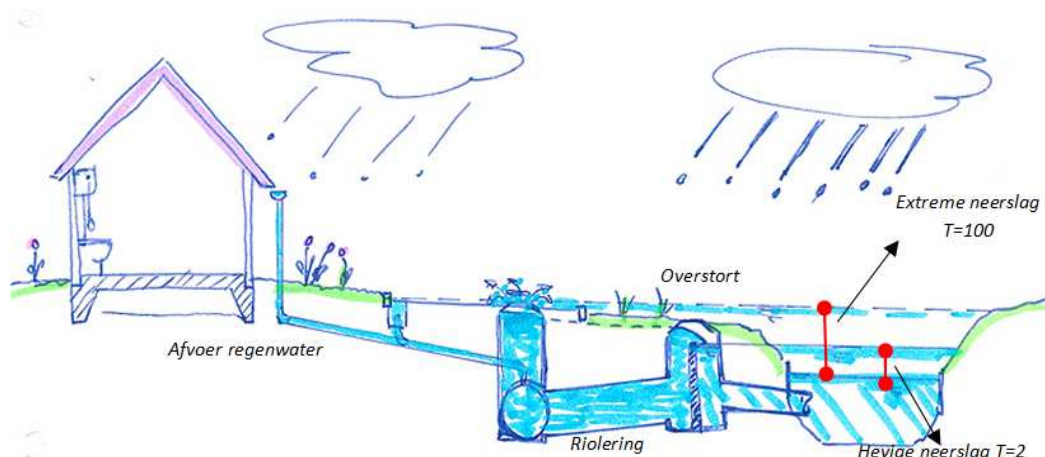
Veranderende omstandigheden zoals klimaatverandering vragen om een integrale aanpak van de waterproblematiek. Om overlastsituaties te voorkómen, moet het ontvangende oppervlaktewater voldoende afvoer en berging hebben om de neerslag op te vangen.

Overlast

Gedurende heftige en kortdurende buien is het voor het functioneren van de riolering van belang dat het waterpeil onder de drempel van de overstort blijft (zie onderstaande figuur 2.2.2.1). Om te beoordelen of hieraan wordt voldaan worden werknormen aangehouden (zie bijlage 4 Maatstaven en maatregelen).

Extreme neerslag

In de situatie van extreme neerslag kunnen de werknormen worden overschreden. De berging en afvoermogelijkheden van het oppervlaktewater zijn dan maximaal benut. Echte overlast ontstaat bij een te grote wateroverlast van bebouwing en hieruit voortvloeiende schade. Door de openbare ruimte dusdanig (her) in te richten dat rekening wordt gehouden met locatie specifieke omstandigheden, kan wateroverlast worden beperkt respectievelijk worden voorkomen.

Figuur 2.2.2.1 Stedelijk water zorgplicht

02.2.3 Zorgplicht grondwater

Grond waternota

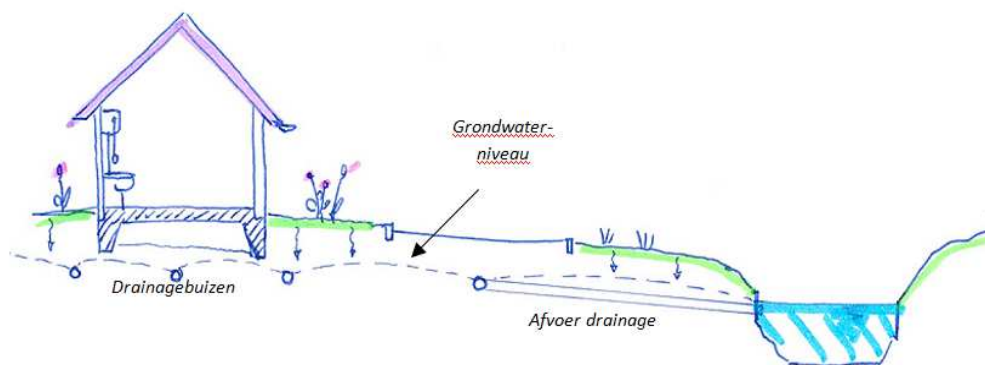
Voor een bewoonbare stedelijk gebied is één van de basisvoorwaarden: droge voeten. Het grondwaterpeil moet voldoende

- diep liggen om vochtproblemen in woningen te voorkomen
- hoog liggen om houten funderingspalen te beschermen en om verdroging van planten en bomen te voorkomen.

Riool vervanging

Het grondwaterpeil wordt beïnvloed door het oppervlaktewaterpeil. Om de grondwaterstand te reguleren, kan gecombineerd met de riolvervanging drainage worden aangelegd. Ook lekke riolering heeft invloed op de grondwaterstand doordat dit een drainerende werking heeft.

Monitoring van de grondwaterstand en de registratie van grondwater klachten geeft een beter inzicht in de oorzaken en de mate van grondwateroverlast. Bij het vervangen van riolering heeft de gemeente Voorschoten, indien noodzakelijk, maatregelen te treffen om (de toename van) grondwateroverlast in de directe omgeving te voorkomen.

Figuur 2.2.3.1 Grondwater zorgplicht

02.3 Samenwerking afvalwaterketen

Formele taken

De zorg voor de riolering en de openbare ruimte (bovengronds en ondergronds) is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De zorg voor het oppervlaktewater en de rioolwaterzuivering is de verantwoordelijkheid van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Bestuurs-akkoord

De gemeenten en het Hoogheemraadschap van Rijnland zorgen dus gezamenlijk voor de verwerking van het afvalwater door het afvalwater in te zamelen, te transporteren en te zuiveren. Dit wordt de afvalwaterketen genoemd. Ook het transport van hemelwater is deel van

de afvalwaterketen.

Beide organisaties hebben daarin hun eigen wettelijke verantwoordelijkheid en zorgplicht, voortkomend uit de Waterwet en de Wet Milieubeheer. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inzamelen van afvalwater binnen de gemeentegrenzen en het transport daarvan naar het overnamepunt, het ontvangtpunt van het afvalwater door het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor het verdere transport van het afvalwater vanaf het overnamepunt en het zuiveren van het afvalwater alvorens het wordt geloosd op het oppervlaktewater.

Er is sprake van één afvalwaterketen met twee actieve beheerders. De processen binnen de afvalwaterketen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en beïnvloeden elkaar onderling.

Inzameling, transport en zuivering van afvalwater (en hemelwater) worden bij voorkeur vanuit duurzaamheid en efficiency niet los van elkaar (sectoraal) bekeken, maar in hun samenhang (integraal). Dit vergroot de doelmatigheid in de afvalwaterketen en vergroot het maatschappelijk rendement.

Hemelwater kent geen (bestuurlijke)grenzen. Bij de gemeentelijke watertaken zijn vele partijen betrokken. Een voorwaarde voor effectief beheer is samenwerking met de partners in de waterketen.

Het Bestuursakkoord Water is 23 mei 2011 ondertekend door bestuurlijke vertegenwoordigers van het rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven.

Als onderdeel van de uitwerking van het bestuursakkoord water (23 mei 2011) werken de gemeenten Voorschoten, Leiderdorp, Zoeterwoude, Oegstgeest, Voorschoten en het Hoogheemraadschap van Rijnland samen in het Cluster Leidse regio.

Op 26 juni 2011 is een intentieverklaring Samenwerking Afvalwaterketen ondertekend, waarin de samenwerking verder vorm is gegeven.

**Intentie-
verklaring**

03.0 BELEIDKADERS

03.1 Regelgeving water gerelateerde onderwerpen

Regelgeving

Regelgeving water gerelateerde onderwerpen strekken zich over verschillende wetgevingen, beleidstukken en nota's. De regelgeving (nader toegelicht in Bijlage 3 Beleidskaders) ligt op verschillende niveau's, te weten:

- Europees
 - Kader Richtlijn Water (KRW);
 - Stroomgebied Beheerplan (SGBP);
- Nationaal
 - Wet Milieubeheer (Wm);
 - Waterwet;
 - Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION);
 - Deltaprogramma;
 - Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo);
 - Wet Ruimtelijke Ordening (Wro);
 - Waterschapswet;
 - Wet Gemeentelijke Watertaken(Wgm);
 - 4de Nota Waterhuishouding (NW4);
 - Rijkvisie Waterketen;
 - Nota Ruimte;
 - Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW);
 - Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel (NBW-a);
 - Bestuursakkoord Waterketen 2007;
 - Duurzaam Inkoop beleid;
 - Besluit lozingen;
 - Activiteitenbesluit;
 - Bouwbesluit;
 - Besluit omgevingsrecht (Bor);
 - Wet Bodem Bescherming (Wbb);
 - Gemeentewet.
- Provinciaal
 - Provinciaal Waterplan 2010-2015;
 - Rioleringsbeleid in het buitengebied.
- Regionaal Hoogheemraadschap van Rijnland
 - Waterbeheerplan Hoogheemraadschap van Rijnland;
 - Nota Emissie beheer riolering;
 - Advies Nota Grondwater;
 - Keur Rijnland;
 - Nota Peilbesluit.
- Lokaal
 - Milieubeleidsplan;
 - Bouwverordening;
 - Algemene Plaatselijke Verordening (APV);
 - Klimaatnota;
 - Nota Cultureel Erfgoed;
 - Archeologie.

03.2 Taken en bevoegdheden gemeente

Taken en bevoegdheden gemeente

De nieuwe regelgeving vraagt om een nieuwe aanpak, waarbij samenwerken op basis van afspraken de norm is. In dit hoofdstuk vindt u een vertaling van de veranderingen op wetniveau naar taken en bevoegdheden.

De vernieuwde wetgeving bevat drie gemeentelijke zorgplichten:

Zorgplicht afvalwater	<p>1. De zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater (art. 10.33 Wm). De gemeente is verantwoordelijk voor aanleg en beheer van vuilwaterriolen (of gelijkwaardige voorzieningen) binnen de bebouwde kom en transport van het afvalwater naar een ontvangtpunt van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Ook buiten de bebouwde kom (het buitengebied) geldt in beginsel de gemeentelijke zorgplicht. Maar als aanleg van een vuilwaterriool niet doelmatig is, hoeft de gemeente de zorgplicht niet in te vullen. Bij het beoordelen van doelmatigheid spelen de milieubeschermingsbelangen ook een rol. De provincie toetst de afweging van de belangen en kan een ontheffing van de zorgplicht verlenen. Als de gemeente een ontheffing heeft, hebben burger en bedrijf een eigen verantwoordelijkheid als afvalwater lozer. Dit houdt in dat zij zelf voor een zuiveringsvoorziening voor het afvalwater moeten zorgen. Maar de gemeente kan er ook voor kiezen burger en/of bedrijf in het buitengebied te ontzorgen. Dat kan door in plaats van een vuilwaterriool een gelijkwaardige oplossing te bieden, zoals kleine zuiveringen die de gemeente beheert, het zogenaamde ‘brede’ zorgplicht. De gelijkwaardigheid moet blijken uit het vGRP.</p>
Zorgplicht hemelwater	<p>2. De zorgplicht voor afvloeiend hemelwater (art. 3.5 Waterwet). De gemeente is verantwoordelijk voor inzameling van afstromend hemelwater van percelen waarvan de eigenaren niet zelf kunnen voorzien in afvoer naar oppervlaktewater of bodem. Als de gemeente hemelwater inzamelt, is ze ook verantwoordelijk voor de verdere omgang, inclusief de lozing in oppervlaktewater of bodem. Zij kan het zowel gescheiden van als gemengd met afvalwater inzamelen. De gekozen route bepaalt de betrokkenheid van de waterbeheerder. Het waterschap kan betrokken zijn als beheerder van de ontvangende zuivering of van het ontvangende oppervlaktewater, soms van beide.</p>
Zorgplicht grondwater	<p>3. De zorgplicht voor grondwatermaatregelen (art. 3.6 Waterwet). De gemeente is verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen in de gemeentelijke openbare grond om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstanden voor de aan die grond gegeven bestemming zo veel mogelijk te voorkomen. Althans, voor zover de maatregelen doelmatig zijn en niet tot de zorg van het waterschap, de provincie of perceeleigenaar behoren.</p>
Bevoegd Gezag	<p>De vernieuwde wetgeving legt ook enkele bevoegdheden bij de gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente is bevoegd gezag voor indirecte lozingen en lozingen in de bodem vanuit inrichtingen waarvoor zij op grond van de Wet Milieubeheer (Wm) bevoegd gezag is. Regels voor die lozingen vormen binnen de Wm namelijk een onderdeel van de milieuvergunningen en milieu brede algemene regels. • Ook is de gemeente bevoegd gezag voor indirecte lozingen en de meeste lozingen in de bodem buiten inrichtingen. Voor lozingen in rioolstelsels waarvoor zij geen bevoegd gezag is, heeft de gemeente een algemene adviesbevoegdheid voor omgevingsvergunningen aan het Wm-bevoegde gezag. Dat is vaak de provincie en soms het Rijk. <p>De gemeentelijke bevoegdheid voor lozingen bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de bevoegdheid tot vergunningverlening; • het stellen van maatwerkvoorschriften binnen algemene regels; • de bevoegdheid tot toezicht en handhaving.

03.3 Taken en bevoegdheden zuiveringsbeheerder (waterschap)

Zorgplicht zuivering afvalwater	<p>Het waterschap is verantwoordelijk voor de zuivering van het door de gemeente ingezamelde stedelijke afvalwater (art. 3.4 Waterwet en art.1 en 2 Waterschapswet), afkomstig uit gemengde stelsels of vuilwaterleidingen (DWA) van gescheiden stelsels. Het waterschap heeft de</p>
--	---

Financiering	<p>verantwoordelijkheid, maar kan de feitelijke uitvoering aan een ander opdragen.</p> <p>Het waterschap financiert de zorg voor de zuivering van stedelijk afvalwater via de zuiveringsheffing.</p>
Bevoegd gezag directe lozingen in de AWZI	<p>Lozingen in de AWZI die niet via de gemeentelijke riolering lopen, zijn vergunningplichtig op grond van de Waterwet of vallen onder algemene regels, zoals het Activiteitenbesluit. Het waterschap is als beheerder van de AWZI bevoegd gezag voor deze lozingen. In de Waterwet staat dat de waterbeheerders niet meer verantwoordelijk zijn voor de vergunningverlening en handhaving van de indirecte lozingen (lozingen in de riolering). Het bevoegde gezag in het kader van de Wabo (bij lozingen vanuit inrichtingen) of de Wm (lozingen buiten inrichtingen) is hiervoor verantwoordelijk. Het waterschap mag als zuiveringsbeheerder nog wel toezicht houden op de indirecte lozingen. Als daarvoor aanleiding is, kunnen zij het bevoegde gezag verzoeken om te handhaven. Verder kunnen de waterschappen het bevoegde gezag adviseren bij de verlening van omgevingsvergunningen voor indirecte lozingen vanuit inrichtingen. In sommige, in de Wabo expliciet bepaalde, gevallen kunnen verzoek en advies bindend zijn.</p>

03.4 Taken en bevoegdheden waterbeheerder (waterschap of Rijkswaterstaat)

Peilbeheer	<p>De waterbeheerder moet het oppervlaktewater op peil houden (peilbeheer). Hiervoor stellen waterschappen en Rijkswaterstaat peilbesluiten vast. Het peilbeheer heeft grote invloed op de grondwaterstand in een gebied en raakt daarmee direct aan de gemeentelijke grondwaterzorgplicht.</p>
Financiering	<p>Het waterschap kan de watersysteemtaken financieren via de water systeemheffing. Rijkswaterstaat financiert het systeembeheer van de rijkswateren uit de algemene middelen.</p>
Directe lozingen	<p>Op grond van de Waterwet is de waterbeheerder bevoegd gezag voor directe lozingen in oppervlaktewater. Ook is hij verantwoordelijk voor de kwantitatieve aspecten van waterlozingen in oppervlaktewater, geregeld in de Waterregeling (rijkswateren) en de waterschapskeur (regionale wateren).</p>
Grondwater-onttrekkingen en infiltraties	<p>Waterschappen zijn het bevoegd gezag voor de meeste grondwateronttrekkingen en infiltraties. Regels over dergelijke handelingen staan in de keur. Net als het peilbeheer heeft deze bevoegdheid raakvlakken met de gemeentelijke grondwaterzorgplicht.</p>
NBW opgave	<p>Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft haar gebied verdeeld over Watergebieden welke moeten voldoen aan de wateropgave binnen de Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW), de NBW opgave. Globaal betreft dit de wateroverlast in deze gebieden. Het Hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeente Voorschoten hebben hier de samenwerking gezocht om de waterketen door het nemen van gezamenlijke maatregelen te verbeteren voor de watergebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zuidpolder, de wijk Noord Hofland; • Oranjepolder, de wijk Boschgeest; • Sterrenburgpolder, de wijk Sterrenburg II.

03.5 Taken en bevoegdheden Provincie

Toezicht	<p>De provincies houden toezicht op de waterschappen en gemeenten. Dit gebeurt onder andere via de Wm. In artikel 4.24 staat dat Gedeputeerde Staten (GS) gemeenten een aanwijzing kunnen geven over het GRP. GS toetsen de (verbrede) GRP's financieel en kunnen hun Wm-aanwijsbevoegdheid inzetten. Op grond van onder meer hoofdstuk 3 van de Waterwet houdt de provincie ook toezicht op hoe waterschappen hun watersysteemtaken uitvoeren. In de Waterwet staan hiervoor ook aanwijzingsbevoegdheden. De provincies stimuleren de gezamenlijke aanpak van taken en verantwoordelijkheden tussen gemeente en waterschap, wat kan leiden tot waterakkoorden. Waar nodig bemiddelen de provincies bij afstemming tussen waterschap en gemeenten (conform het Bestuurs Akkoord WaterKeten). De provincies hebben verder geen</p>
-----------------	---

Bevoegd gezag	<p>sturingmogelijkheden op deze bestuurlijke waterafspraken tussen gemeente en waterschap.</p> <p>Het Rijk werkt aan een wetsvoorstel Revitalisering Generiek Toezicht (RGT). Dit wetsvoorstel beoogt het toezicht tussen overheden onderling (interbestuurlijk toezicht) te vereenvoudigen en te verminderen. Op veel beleidsterreinen zal specifiek toezicht vervallen en daarvoor in de plaats komt algemeen (generiek) toezicht. Een voorbeeld hiervan is het verdwijnen van het financieel toezicht van de provincie op het GRP van de gemeente.</p>
Financiering	<p>De provincie is bevoegd gezag voor specifieke grondwateronttrekkingen en infiltraties. Dan gaat het om grote industriële onttrekkingen en onttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening en bodemenergiesystemen. Deze bevoegdheid heeft raakvlakken met de gemeentelijke grondwaterzorgplicht.</p> <p>De Wm stelt expliciet dat de GS de bevoegdheid heeft om aan de gemeente ontheffing te verlenen van de zorgplicht voor inzameling en transport voor stedelijk afvalwater</p> <p>De provincie kan haar grondwateractiviteiten financieren uit de grondwaterheffing.</p>

03.6 Beleid uitgangspunten invulling zorgplichten

Algemeen	<p>De uitgangspunten die betrekking hebben op de zorgplichten voor het stedelijk afvalwater, hemel- en grondwater worden op hoofdlijnen gedefinieerd. Deze uitgangspunten worden ter goedkeuring aan het college voorgelegd.</p> <p>De uitgangspunten zijn geformuleerd op basis van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wettelijke verplichtingen; • ontwikkelingen, wet- en regelgeving in de rioleringszorg; • stand van zaken rioleringszorg in de gemeente Voorschoten; • voortzetting geschikte beleidskeuzes uit het VGRP 2009-2013; • het gelijktrekken van de periode binnen de Samenwerking Afvalwaterketen in het cluster Leidse regio (gemeente Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en Voorschoten).
Zorgplicht afvalwater	<p><u>Algemeen</u></p> <p>Om de volksgezondheid te beschermen, heeft de gemeente tot taak het afvalwater in te zamelen en af te voeren. Hiervoor wordt riolering aangelegd en in stand gehouden. Het afvalwater bestaat voornamelijk uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met hemelwater. De gemeente mag zelf kiezen met welke voorzieningen ze haar zorgplicht invult. In plaats van een openbaar vuilwaterriool, zijn andere systemen toegestaan, mits een zelfde graad van milieubescherming wordt bereikt.</p> <p><u>Uitgangspunt zorgplicht stedelijk afvalwater.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitgangspunt blijft (VGRP 2009-2013) dat alle percelen (inclusief woonschepen) worden aangesloten op de riolering, tenzij het realiseren van een aansluiting onevenredig duur is en een IBA (installatie voor Individuele Behandeling van Afvalwater) of een directe lozing is geoorloofd met het oog op kosten en milieu. • Het gemengde stelsel voldoet aan de basisinspanning en het waterkwaliteitsspoor. • Indien bij een overstort sprake is van een knelpunt, dient een behandelplan opgesteld te worden. • De DWA-stroom (DroogWeerAfvoer) zorgt voor ongeveer 15% vullingsgraad van het rioolstelsel, uitgaande van een afvalwaterproductie van 120 l/inw/etmaal en van 2,1 personen per huishouden plus al het afvalwater van grootverbruikers (>5m³ per dag). • De DWA-stroom wordt bij voorkeur onder vrij-verval afgevoerd naar het overdrachtpunt van de zuiveringsbeheerder (het hoofdrioolgemaal of het inlaatwerk van de rioolwaterzuivering van het hoogheemraadschap van Rijnland). Eventueel worden tussengemalen toegepast om het afvalwater op te voeren. In extensief bebouwde gebieden wordt het afvalwater getransporteerd door een netwerk van persleidingen en pompunits (drukriolering).

Zorgplicht hemelwater

- Bij uitval van een gemaal is de vultijd van de riolering in DWA omstandigheden minimaal 1 etmaal. Dit geeft tijd om reparatie van het gemaal uit te voeren.
- De vuilwatergemalen (DWA en/of gemengd) worden uitgevoerd met een dubbele pompstelling. De pompen zijn elkaars reserve.
- De inslagpeilen van de gemalen moeten bij voorkeur onder het niveau van het laagst inkomende riool liggen.
- De persleidingen uit de gemalen lozen bij voorkeur direct in ontvangende gemalen, in andere afvalwaterpersleidingen of op het inlaatwerk van de afvalwaterzuivering.

Algemeen

De zorgplicht voor het hemelwater houdt in dat de gemeente zorg draagt voor een doelmatige inzameling en verwerking van het hemelwater, voor zover van degene die zich daarvan ontdoet, redelijkerwijs niet kan worden gevergd het afvloeiende hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen. De particulier heeft in de wet nadrukkelijk een eigen verantwoordelijkheid. Naast de zorg voor het afvloeiende hemelwater van particuliere terreinen heeft de zorgplicht ook betrekking op het hemelwater dat van openbaar terrein afstroomt. De hemelwaterzorgplicht omvat het door de gemeente aanbieden van een voorziening waarin het hemelwater geloosd kan worden. Welke voorziening dat is, maakt voor de zorgplicht niet uit, hoewel er beleidsmatig een voorkeur bestaat voor gescheiden rioleringen.

Landelijk gezien steunt het vernieuwde hemelwaterbeleid (Beleidsbrief Hemelwater en Riolering) op het principe van:

1. aanpak bij de bron (hergebruik);
2. vasthouden en bergen;
3. gescheiden afvoeren van afvalwater.

Hierbij dient lokaal een integrale afweging gemaakt te worden. De maatregelen behoren doelmatig te worden toegepast, verantwoordelijkheden worden per partij geformuleerd en de gemeente is regisseur. De beleidsbrief is voor bestaande gemengde rioolstelsels van belang. Bij vervanging van deze stelsels dient de ontvlechting van afvalwaterlozingen en hemelwaterlozingen te worden afgewogen. Het afkoppelen van hemelwater wordt niet verplicht gesteld. De beleidsbrief is geïmplementeerd in de Wet milieubeheer.

In dit vGRP moeten, in relatie tot de zorgplicht voor het hemelwater, drie vragen worden beantwoord:

1. in hoeverre streeft de gemeente ontvlechting van afvalwater en schoon hemelwater na en welk doel wil men daarmee bereiken?
2. op welke manier (er zijn verschillende mogelijkheden) wordt de ontvlechting uitgevoerd, bijvoorbeeld boven- of ondergrondse afvoer naar het oppervlaktewater?
3. welke rol krijgt de particulier hierbij?

Ontvlechting

Het is wenselijk voor een efficiënte zuivering dat zo weinig mogelijk hemel- en grondwater in het afvalwaterriool terecht komt.

In de wet wordt dit aangeduid met de term ontvlechting. In de gemeente Voorschoten is al sprake van een gedeeltelijke ontvlechting van afvalwater en hemelwater, door toepassing van gescheiden rioolstelsels bij nieuwbouw en het afkoppelen (indien doelmatig) van verhard oppervlak in bestaand stedelijk gebied bij rioolvervanging. Het afkoppelen dient verschillende doelen:

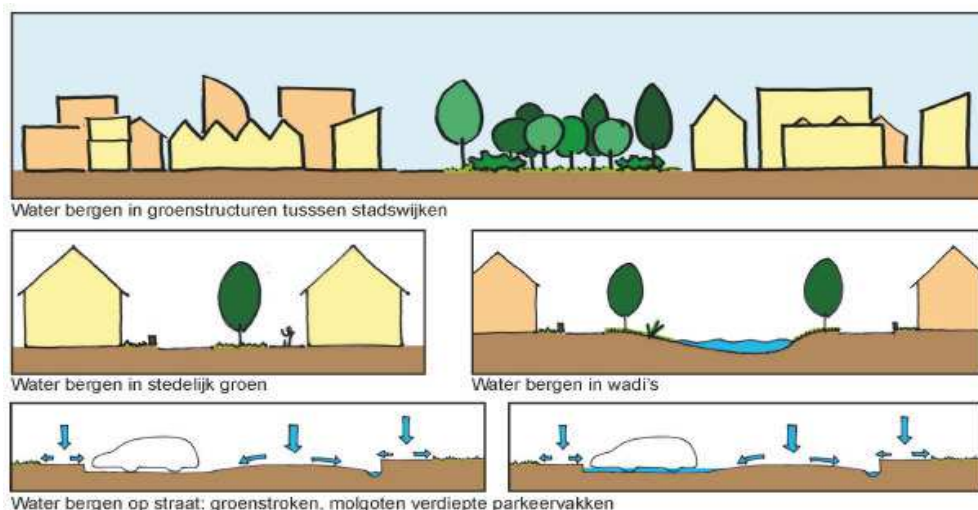
1. Het draagt bij aan een duurzamere en efficiëntere afvalwaterzuivering, doordat er minder verdund afvalwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt afgevoerd.
2. Het hydraulisch ontlasten van het gemengd stelsel om de gevolgen van de klimaatverandering op te kunnen vangen. Dit leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater, doordat het aantal overstortingen en de overstortingshoeveelheden afnemen.

Uitgangspunten zorgplicht hemelwater

- In nieuw gebied worden alle percelen voorzien van afvalwaterriolering, mits doelmatig.

Er wordt altijd een gescheiden systeem aangelegd, waarbij het hemelwater bij voorkeur direct naar het oppervlaktewater wordt geleid.

- Bij alle bouwprojecten wordt het belang van het water zorgvuldig meegewogen. Extra verharding wordt gecompenseerd door 15% extra oppervlaktewater. Dit heet waterneutraal bouwen. Het uitgangspunt is om hemelwater langer vast te houden of tijdelijk te kunnen opslaan op de locatie waar het valt, in plaats van het direct af te voeren.
- In principe mag het afvloeiende hemelwater van daken en wegen zonder beperkingen op het oppervlaktewater worden geloosd.
- Het afkoppelen lift in beginsel mee met reguliere rioolvervangning of herinrichting van de openbare ruimte.
- De huidige praktijk van het afkoppelen wordt doorgezet in de planperiode van dit vGRP. Dit betekent dat per project de keuze voor wel of niet afkoppelen op doelmatigheid wordt getoetst en verhard oppervlak bij een positief toets resultaat wordt afgekoppeld.
- Bij herinrichtingsprojecten worden per project de mogelijkheden onderzocht de openbare ruimte zodanig aan te passen dat berging op straat en oppervlakkige afstroming via het wegdek en de berm naar het oppervlaktewater kan plaatsvinden, zonder dat daarbij hinder ontstaat.
- Infiltratie in de bodem is nauwelijks mogelijk, vanwege de geringe ontwateringsdiepte in het stedelijk gebied.
- De gemengde riolering moet de neerslag van een regenbui, die ééns in de 2 jaar voorkomt (bui 08 uit de Leidraad Riolering), kunnen afvoeren zonder dat er water op straat wordt berekend.

Figuur 3.1 Water bergen in openbaar gebied

De gemeente heeft sinds invoering (1 januari 2008) van de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken, ook wel de Wet Gemeentelijke Watertaken (Wgw) genoemd meer mogelijkheden om de perceelegeenaar op zijn verantwoordelijkheid aan te spreken. Per verordening kan de gemeente regels en een termijn stellen aan het aanbieden van hemelwater door perceelegeenaren. De gemeente moet beoordelen of redelijkerwijs van de perceelegeenaar gevraagd kan worden het afvloeiend hemelwater zelf in de bodem of het oppervlaktewater te brengen. De wetgeving gaat er vanuit dat hemelwater in de meeste gevallen schoon genoeg is om zonder behandeling in het milieu terug te brengen.

Uitgangspunt rol particulier

- De gemeente Voorschoten heeft er voor gekozen om particulieren in bestaand stedelijk gebied, die lozen op een vrijvalstelsel, niet te verplichten het hemelwater op het eigen terrein te verwerken. De huidige lozingsituatie wordt gehandhaafd. De redenen voor het niet verplicht stellen van het verwerken van het hemelwater op het eigen terrein, zijn:
 - verwerking van hemelwater op eigen perceel is in Voorschoten door de kleine

Rol
Particulier

Klimaat
verandering

- o en dichtbebouwde percelen vaak zeer beperkt of niet mogelijk;
- o het gescheiden aanbieden van afvalwater en hemelwater brengt daardoor vaak hoge kosten voor de perceeleigenaar met zich mee, waardoor de maatschappelijke kosten en baten niet in redelijke verhouding tot elkaar staan.
- Bij nieuwbouw en renovatie is scheiden een verplichting en wordt, waar mogelijk, van de particulier geëist het hemelwater wel op eigen terrein te verwerken, in het geval het perceel direct grenst aan oppervlaktewater. Dit kan in de bouwverordening worden vastgelegd.

De gemeente wil particulieren informeren en adviseren om, waar mogelijk verhard oppervlak te verminderen waardoor er meer water in de bodem kan wegzakken.

Klimaatverandering

Het is de ambitie van de gemeente om in te spelen op de negatieve gevolgen van klimaatverandering. De gemeente doet dit door, wanneer dit doelmatig is, de aanleg van extra hemelwaterafvoerriolen, vergroten van diameters bij rioolvervanging en het afkoppelen van verhard oppervlak van het gemengd rioolstelsel. Hierdoor wordt het bestaande rioolstelsel minder zwaar belast en ontstaat er meer ruimte voor het opvangen van de voorspelde toename van de neerslagintensiteit.

Uitgangspunt klimaatverandering

- Hinder, kort durend beperkte hoeveelheden 'water op straat', met een duur in de orde van 15 –30 minuten;
- Ernstige hinder, forse hoeveelheden 'water op straat', ondergelopen tunnels, opdrijvende putdeksel, met een duur in de orde van 30 – 120 minuten;
- Overlast, langduriger en op grotere schaal 'water op straat', water in winkels, woningen met materiele schade en mogelijk ook ernstige belemmering van het (economische) verkeer.
- Door het structureel reinigen van riolen, kolken en wegen, zorgt de gemeente er voor dat de afstroming naar de riolen en in de riolen gewaarborgd wordt. Verstoppingen worden daarmee zo veel mogelijk voorkomen. Aanpak van verstoppingen is een effectieve maatregel voor het voorkomen en verminderen van wateroverlast.
- De watergangen zijn schoon (baggeren en maaien) om een continue afvoer van 21,6 mm/etmaal te kunnen handhaven zonder dat een overmatige opstuwning van het water optreedt. Het oppervlaktewaterpeil moet bij deze afvoer bij voorkeur onder het niveau van de drempel in de overstortputten van de gemengde rioolstelsels blijven.
- De kademuren en beschoeiingen zijn in orde om te zorgen dat de watergangen het juiste profiel houden.
- De duikers in de watergangen zijn schoon om voldoende afvoer van water te kunnen garanderen.

Zorgplicht
grondwater

Algemeen

Grondwater speelt een belangrijke rol binnen de gemeentelijke openbare ruimte. In de nieuwe wetgeving is een deel van de zorg voor het grondwater bij de gemeente neergelegd. De zorgplicht betreft het treffen van maatregelen in openbaar gemeentelijk gebied teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en deze niet tot de verantwoordelijkheid van het waterschap of de provincie behoort. De zorgplicht voor het grondwater heeft het karakter van een inspanningsverplichting.

Uitgangspunt zorgplicht grondwater

- De gemeente Voorschoten wil in haar gebied een grondwaterstand hebben, die geen structurele overlast veroorzaakt bij de bewoners.
- Als richtlijn is een hoogte van de kruipruimtebodemplaat van 0,50 m minus straatpeil gehanteerd. De kruipruimte hoort in principe droog te zijn. De grondwaterstand moet dus onder de kruipruimtebodemplaat liggen. De werknorm is dat de (gemiddelde) grondwaterstand in het stedelijk gebied niet langer dan 2 aaneengesloten weken 0.50 m

Rol particulier

minus straatpeil of hoger is.

- Er wordt van grondwateroverlast gesproken als er hinder of schade in de woning, erf of tuin optreedt, als gevolg van een structureel te hoge grondwaterstand. Om grondwateroverlast objectief vast te stellen, wordt een relatie gelegd met de gewenste grondwaterstand in het stedelijk gebied: de ontwateringsdiepte. De gewenste ontwateringsdiepte is mede afhankelijk van het grondgebruik.
- Om te kunnen bepalen of er structurele problemen zijn, moet er inzicht zijn in de gemeentelijke grondwaterstanden en de hieraan gerelateerde problemen. Dit structurele inzicht is redelijk goed aanwezig. De gemeente beschikt over een meetnet van grondwaterpeilbuizen, waardoor er inzicht is in het verloop van de grondwaterstanden in het stedelijk gebied.
- De gemeente is vanwege het karakter van een inspanningsplicht bij deze zorgplicht niet verantwoordelijk voor de handhaving van het grondwaterpeil in bebouwd gebied.
- De gemeente is “aanspreekbaar” voor eventueel grondwateroverlast, dat leidt niet automatisch tot “aansprakelijkheid” voor de grondwaterstand in het stedelijk gebied.

Rol particulier grondwater

Op eigen terrein is de perceeleigenaar zelf verantwoordelijk om een grondwaterprobleem op te lossen en te voorkomen. De gemeente stelt zich tot doel de burger het mogelijk te maken deze verantwoordelijkheid te nemen. Dit zal voornamelijk bestaan uit het verstrekken van informatie.

Uitgangspunten rol particulier

- In bestaand openbaar gebied:
 - De aanpak van grondwaterproblemen in tuinen en gebouwen is de taak van de particuliere eigenaar zelf. Verblijfsruimtes behoren vocht- en waterdicht te zijn. Hierin ervaren grondwateroverlast zal zoveel mogelijk door de particulier moeten worden weggenomen, door bouwkundige maatregelen.
 - Een particulier mag het water uit een zelf aangelegd ontwateringssysteem lozen op een openbaar ontwateringsstelsel indien:
 - de gemeente de grondwateroverlast als structureel beschouwt;
 - het grondwater schoon genoeg is;
 - verwerking op eigen terrein niet mogelijk is;
 - dit geen nadelig effect heeft op de omliggende percelen;
 - de gemeente dit doelmatig acht.
- Bij nieuwbouw: verblijfsruimtes behoren vocht- en waterdicht te zijn en grondwateroverlast moet worden voorkomen door bouwkundige maatregelen.

04.0 EVALUATIE VOORGAAND vGRP

Inleiding

In januari 2009 is door de gemeenteraad het 'Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Voorschoten 2009-2013' (vGRP 2009-2013) vastgesteld. In dit VGRP wordt door de gemeente Voorschoten invulling gegeven aan de wettelijke zorgtaken voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

In het algemeen worden deze taken als volgt onderverdeeld:

1. Zorgplicht stedelijk afvalwater
 - Inzameling stedelijk afvalwater
 - Transport stedelijk afvalwater
2. Zorgplicht hemelwater
 - Inzameling hemelwater
 - Verwerking hemelwater
3. Zorgplicht grondwater
 - Inzameling grondwater
 - Transport grondwater
4. Voorwaarden voor effectief beheer
 - Data- en gegevensbeheer
 - Doelmatigheid
 - Dienstverlening

In deze evaluatie wordt voor elk van deze punten aangegeven in hoeverre in de huidige situatie wordt voldaan aan de gestelde maatstaven. In deze evaluatie wordt begonnen met de voorwaarden voor het effectieve beheer omdat, zoals de naam al zegt, dit voorwaardelijk is voor het effectief vervullen van de overige doelstellingen.

04.1 Evaluatie voorgaand vGRP 2009-2013

In het VGRP 2009-2013 zijn de beleidsdoelstellingen geconcretiseerd naar meetbare doelen. De uitwerking hiervan, zoals deze is opgenomen in het vGRP 2009-2013 in bijlage 1. Hierna wordt per taak en functionele eis aangegeven wat de huidige stand van zaken is, waarbij de gehanteerde nummering uit het VGRP is overgenomen.

Gehanteerde legende:

- Grotendeels gerealiseerd
- Volledig gerealiseerd

04.1.1 Voorwaarden voor effectiefbeheer

Data- en gegevensbeheer

Data- en gegevensbeheer (VGRP punten 15, 16 en 17)

- 15. De gebruikers van de riolering dienen bekend te zijn
Alle aangesloten huishoudens en bedrijven zijn bij de gemeente bekend
Alle bedrijven en huishoudens zijn opgenomen in de belastinggegevens van de belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Daarnaast zijn alle bedrijven opgenomen in StraMIS (Milieu Informatie Systeem van de handhaving milieu).
- 16. De gegevens van de riolering, hemelwaterstelsels en drainage dienen betrouwbaar en actueel te zijn
Gegevens over de riolering, hemelwaterstelsels en drainage voldoen aan de eisen van de WION
De huidige bekende rioolgegevens zijn in het beheersysteem op niveau voor de wettelijke verplichting van de WION. De aanwezige informatie heeft een betrouwbaarheid van 80%

gebaseerd op de toepassing van de gegevens in de praktijk. Door inspecties vanaf 2008 tot heden te beoordelen zijn ontbrekende rioolgegevens gevonden, welke in 2014 worden geactualiseerd. De migratie van de huidige rioolgegevens naar de landelijk vastgestelde IMKL-standaard is gerealiseerd.

17. Inzicht dient te bestaan in de toestand en het functioneren van de riolering
75% van de rioolstrengen is geïnspecteerd, waarbij de inspecties niet ouder zijn dan 10 jaar
 Van de vrijverval riolering is 86,1% geïnspecteerd, waarbij 85,7% van de rioolinspecties jonger is dan 10 jaar.

Uitvoering meetcampagne riolering conform meetplan

Het opstellen van een meetplan en de daarbij horende uitvoering van metingen in het rioolstelsel is niet gerealiseerd. Het meten aan het rioolstelsel is, zoals opgenomen in de intentieverklaring samenwerking afvalwaterketen, gezamenlijk met het Hoogheemraadschap van Rijnland en gemeenten binnen de cluster Leidse regio in 2012 opgepakt. Een Basis Meetplan is binnen de Samenwerking Afvalwaterketen in 2013 opgesteld en ligt als basis voor het uitwerken van een meetplan in 2014.

Doelmatigheid (VGRP punten 14, 19 en 21)

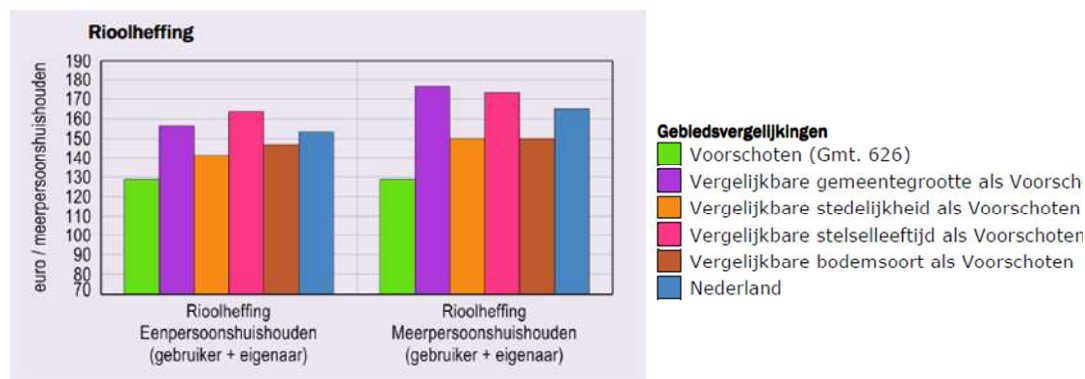
Doelmatigheid

14. De rioleringsactiviteiten dienen goed te worden afgestemd met de andere gemeentelijke taken
Op operationeel niveau uitwerken van jaarprogramma's voor infrastructurele werken waarin het wegbeheerprogramma is geïntegreerd
 De werkzaamheden in het kader van het riool- en wegbeheer worden op elkaar afgestemd.

19. De middelen bestemd voor de rioleringsactiviteiten moeten doelmatig worden aangewend
De rioolheffing zal de komende periode niet sneller stijgen dan de landelijke inflatie
 In het VGRP 2009-2013 zijn de kosten beperkt meegenomen die verband houden met de nieuwe zorgplichten hemel- en grondwater en de in het GRP gehanteerde groei van het aantal woningen op basis van het continueren van de rioolheffing. Na de vaststelling van het VGRP 2009-2013 is door een besluit van de Raad in 2010 de rioolheffing vanaf 1 januari 2010 verhoogd. De rioolheffing heeft in deze plan periode een afwijking ondervonden in 2013. Hierbij is de rioolheffing (€ 176,40 per huishouden) verlaagd ten opzichte van een nieuw besluit van de Raad in 2010 (€ 192,60 per huishouden). Het doel "de rioolheffing zal de komende periode niet sneller stijgen dan de landelijk inflatie" niet gehaald. De rioolheffing bevindt zich wel onder het niveau van vergelijkbare gemeenten, zie onderstaande punt.

De kosten voor riolering (en hemelwater- en grondwatervoorziening) zijn niet veel hoger dan vergelijkbare gemeenten

Uit de Benchmark Rioleringszorg 2010 blijkt, dat de rioolheffing in de gemeente Voorschoten lager is dan bij vergelijkbare gemeenten, zie figuur 2.1.

FIGUUR 2.1 GRAFIEK VERGELIJKING RIOOLHEFFING VOORSCHOTEN UIT DE BENCHMARK RIOLERINGSZORG 2010

De middelen gegenereerd met de rioolheffing worden voor 100% ingezet voor rioleringsactiviteiten, zoals genoemd in dit VGRP

De rioleringsactiviteiten komen voor 100% ten laste van de rioolheffing en de gecreëerde reserve.

Optimalisatiemogelijkheden in de waterketen worden door gemeente en waterschap benut
De gemeente Voorschoten is aangesloten op de AWZI Leiden Zuid-West. Met de gemeenten die aangesloten zijn op deze AWZI (cluster Leidse regio) en het Hoogheemraadschap van Rijnland is een intentieverklaring opgesteld. Met deze intentieverklaring wordt invulling gegeven aan de landelijke mijlpaal, met betrekking tot het intensiveren van de samenwerking binnen de afvalwaterketen. De betreffende intentieverklaring is op 26 juni 2012 door alle betrokken wethouders binnen het cluster ondertekend.

- 21. Gemeente stuurt actief haar rioleringsactiviteiten aan
Jaarlijkse terugkoppeling rioleringsactiviteiten met gemeentebestuur
De jaarlijkse terugkoppeling van de rioleringsactiviteiten met het gemeentebestuur vindt plaats op basis van de jaarlijkse begroting en de jaarrekening. Doelstelling hierbij is om jaarlijks een dergelijke terugkoppeling uit te voeren.

Dienstverlening (VGRP punten 3, 18 en 20)

- 3. Alle verzamelobjecten dienen in goede staat te zijn
Binnen 3 werkdagen wordt 90% van de klachten/meldingen aan huis- en kolkaansluitingen verholpen
De gemeente Voorschoten voldoet aan de gestelde servicenorm. Er wordt door de gemeente Voorschoten naar gestreefd om het grootste deel van de klachten/meldingen binnen 24 uur op te lossen.
- 18. Riolering en rioleringsactiviteiten mogen geen onnodige overlast veroorzaken
Bij storingen aan pompen/gemalen is binnen 2 uur een monteur ter plaatse en wordt binnen 24 uur na signalering van de storing verholpen, afhankelijk van de prioriteit van het gemaal
De gemeente voldoet aan de gestelde servicenorm.

Minstens 90% van de klachten/meldingen wordt binnen 5 werkdagen verholpen, brieven worden binnen 10 werkdagen beantwoord
De gemeente voldoet aan de gestelde servicenorm.
- 20. Kosten en activiteiten van rioleringsactiviteiten moeten transparant zijn voor de burgers
Toelichting bij jaarrekening verkrijgt instemming van de gemeenteraad
De jaarrekeningen inclusief bijbehorende toelichtingen zijn goedgekeurd door de gemeenteraad.

Dienst
verlening

04.1.2 Zorgplicht stedelijk water

Inzameling
stedelijk
water

Inzameling stedelijk afvalwater (VGRP punten 1, 2, 3 en 9)

- 1. Alle percelen binnen de gemeentegrenzen waar stedelijk afvalwater vrijkomt, moeten op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten, uitgezonderd situaties waar individuele behandeling doelmatiger is
Alle percelen zijn voorzien van een aansluiting op de riolering of een door het bevoegde gezag
Binnen de gemeente Voorschoten zijn van de 76 percelen nog 24 panden inclusief 20 woonboten niet aangesloten op de gemeentelijke riolering. Niet aangesloten percelen worden in de volgende planperiode voor 1 januari 2016 gerealiseerd.
- 2. Ongewenste lozingen op de riolering mogen niet plaats vinden
Uitvoering van toezicht en handhaving door het bevoegd gezag na klachten/meldingen
Alle klachten en meldingen die bij de gemeente binnenkomen worden in behandeling genomen. De afhandeling van de klachten, meldingen en eventuele handhaving wordt geregistreerd in StraMIS (Milieu Informatie Systeem van de handhaving milieu). Indien een klacht of melding niet tot de verantwoordelijkheden van de gemeente behoort, wordt deze doorgezet naar het verantwoordelijke bevoegde gezag.

Lozingsvoorwaarden in vergunningen zijn actueel met betrekking tot regelgeving en beleid

Bij milieucontroles worden de lozingsvoorwaarden gecontroleerd en worden de bevinding opgenomen in de bezoeksrapportages. Indien een deel van de bevoegdheden met betrekking tot de lozingsvoorwaarden bij het Hoogheemraadschap van Rijnland ligt, worden de betreffende controles gezamenlijk uitgevoerd.

3. Alle verzamelobjecten dienen in goede staat te zijn

Binnen 3 werkdagen worden 90% van de klachten/meldingen aan huis- en kolkaansluitingen verholpen

De gemeente Voorschoten voldoet aan de gestelde servicenorm. Er wordt zelf naar gestreefd om het grootste deel van de klachten/meldingen binnen 24 uur op te lossen.

9. De hoeveelheid rioolvreemd water dient te worden beperkt

Instroming van oppervlaktewater in de riolering wordt voorkomen doordat overstort drempels minimaal 0,10 m hoger liggen dan het oppervlaktewaterpeil

Alle overstorten zijn in 2009 geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie is gebleken dat de overstorten 5150 (Arendserf) en 8443 (Juliana van Stolberglaan) oppervlaktewater inlieten. De betreffende overstorten zijn opgehoogd. Alle overstort drempels liggen nu minimaal 0,10 m boven het oppervlaktewaterpeil.

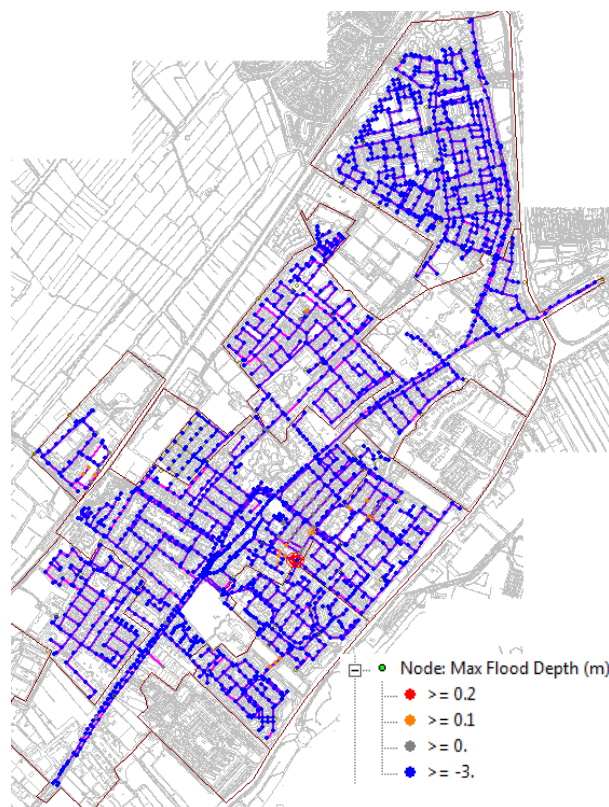
Transport stedelijk afvalwater (VGRP punten 4, 5, 6, 7 en 8)

4. De afvoercapaciteit dient voldoende te zijn, om bij zware regenval het aanbod van stedelijk afvalwater en hemelwater te verwerken

Theoretisch geen 'water op straat' bij een standaard bui (bui nummer 8 volgens de Leidraad Riolering), die zich 1 keer per 2 jaar voordoet, tenzij in de praktijk geen schade of hinder verwacht kan worden

Uit hydraulische berekeningen blijkt dat bij een standaard bui die zich 1 keer per 2 jaar voordoet (theoretisch) 'water op straat' wordt berekend, zie figuur 2.2. In de praktijk zijn geen klachten bekend over hinder of schade met betrekking tot wateroverlast. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde maatstaf. De afvoer van het afvalwater na het ontvangtpunt van het Hoogheemraadschap van Rijnland is een probleem voor de gemeente Voorschoten. In de volgende planperiode wordt in samenwerking binnen het Cluster Leidse regio een Optimalisatie Studie Afvalwater Voorschoten opgestart. De resultaten moeten in de komende planperiode een oplossing geven voor de afvoer naar de AWZI Leiden Zuid.

Transport
stedelijk
water

FIGUUR 2.2 'WATER OP STRAAT' BIJ BUI 08

5. De riolering en hemelwaterstelsels dienen in goede staat te zijn
Het aantal storingen aan pompinstallaties en persleidingen bedraagt voor minstens 90% van de installaties minder dan 2 stuks per jaar

Op de in totaal 13 hoofdgemalen genoemd in bijlage 07, zijn gemiddeld 1,5 storingen per jaar aan pompinstallaties gemeld. De gemeente voldoet aan de gestelde servicenorm.

6. Afstroming van stedelijk afvalwater en hemelwater in het stelsel mag niet worden belemmerd

Bij overschrijding van de ingrijpmaatstaven worden urgente problemen binnen 6 maanden opgelost en de helft van de ernstige problemen binnen 5 jaar

Urgente problemen worden lokaal verholpen. Binnen herstraat werkzaamheden en wegconstructies wordt de riolering op een kwaliteitsniveau gebracht dat deze weer minimaal de levensduur van de verhardingen (25 jaar elementenverharding en 40 jaar asfaltverharding) mee kan.

7. De vuiluitwerp uit het rioolstelsel dient te worden beperkt

De vuiluitwerp uit gemengde rioolstelsels moet kleiner of gelijk zijn aan de vuiluitwerp van het referentie stelsel volgens de eenduidige basisinspanning van de CIW

De gemeente heeft een herberekening laten uitvoeren om inzicht verkrijgen in de werking van het gemengde rioolstelsel anno 2012. Hierbij is onder andere gekeken naar de vuiluitwerp. Uit de betreffende berekening blijkt dat de vuiluitwerp met 10,7% is afgenomen ten opzichte van 2007. Deze reductie is behaald door:

- Het afkoppelen van 10,3 ha verhard oppervlak
- Het uitvoeren van additionele maatregelen, zoals het ophogen van overstorten

Om te voldoen aan de basisinspanning is nog een verdere reductie van de vuilemissie van 8,3% benodigd. Het is de doelstelling om de betreffende reductie onder andere te realiseren binnen de volgende projecten:

- Herinrichting Vlietwijk, waarbinnen ook het riool wordt vervangen en het verhard oppervlak wordt afgekoppeld
- De aanleg van een randvoorziening

8. De vuilemissie vanuit de riolering mag geen nadelige effecten hebben op de functie van het oppervlaktewater (uitgedrukt in waterkwaliteit)
Voldoen aan de eisen gesteld door de waterkwaliteitsbeheerder door uitvoering van het waterkwaliteitsspoor
 In het waterkwaliteitsspoor zijn knelpunten berekend in de bemalingsgebieden Adegeest, Bijdorp en Noord-Hofland. Om de knelpunten binnen de gebieden Adegeest en Noord-Hofland op te lossen, is het doorspoelen van de watersystemen het meest doelmatig. In samenwerking met Hoogheemraadschap van Rijnland wordt gezocht of meer of aanpassende maatregelen nodig zijn.
- Voor het oplossen van het knelpunt in Bijdorp zijn maatregelen aan het rioolsysteem het meest doelmatig. De maatregelen bestaan uit het aanpassen van drempelpeilen van overstorten. De betreffende maatregelen zijn uitgevoerd, waarmee nu wordt voldaan aan het waterkwaliteitsspoor voor het bemalingsgebied Bijdorp.

04.1.3 Zorgplicht hemelwater

Inzameling hemelwater vGRP

Inzameling hemelwater VGRP punten 3 en 10)

3. Alle verzamelobjecten dienen in goede staat te zijn
Binnen 3 werkdagen worden 90% van de klachten/meldingen aan huis- en kolkaansluitingen verholpen
 De gemeente Voorschoten voldoet aan de gestelde servicenorm. Er wordt door de gemeente Voorschoten naar gestreefd om het grootste deel van de klachten/meldingen binnen 24 uur op te lossen.
10. Hemelwater wordt zoveel mogelijk plaatselijk verwerkt
Bij alle grootschalige nieuwbouwperven en voorziet de eigenaar/ontwikkelaar in de afvoer van hemelwater door directe aansluiting op het oppervlaktewater (i.o.m. de waterkwaliteits- en waterkwaliteitsbeheerder)
 Gezien het feit dat sprake is van een continuering van het bestaande beleid uit GRP 2007-2008, kan worden geconcludeerd dat aan de eis om in nieuwbouwprojecten hemelwater direct aan te sluiten op het hemelwater, wordt voldaan. Het afkoppelen van hemelwater is verankerd in de huidige bouwverordening voor nieuwe aansluitingen.
- In bestaand gebied wordt op moment van vervanging, renovatie, herbestrating of herinrichting het verhard oppervlak afgekoppeld, voor zover doelmatig*
 In bestaand gebied is binnen diverse projecten de afgelopen periode (vanaf 2007) circa 10,3 ha afgekoppeld. Binnen deze afkoppelprojecten is altijd de openbare verharding afgekoppeld. Daarnaast is op vrijwillige basis de voorzijde van de dakoppervlakken van particuliere gebouwen meegenomen. De gebouwen in eigendom van de gemeente worden in principe meegenomen in de afkoppelprojecten.

Verwerking hemelwater vGRP

Verwerking hemelwater (VGRP punten 4, 5, 6 en 11)

4. De afvoercapaciteit dient voldoende te zijn, om bij zware regenval het aanbod van stedelijk afvalwater en hemelwater te verwerken
Theoretisch geen 'water op straat' bij een standaard bui (bui nummer 8 volgens de Leidraad Riolering) die 1 keer per 2 jaar voordoet, tenzij in de praktijk geen schade of hinder verwacht kan worden
 Alle hemelwaterstelsels zijn relatief jong van leeftijd en ontworpen op bovengenoemde eis. In de praktijk zijn geen klachten bekend over hinder of schade met betrekking tot wateroverlast vanuit hemelwaterstelsels. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde maatstaf.
5. De riolering en hemelwaterstelsels dienen in goede staat te zijn
Het aantal storingen aan pompinstallaties en persleidingen bedraagt voor minstens 90% van de installaties minder dan 2 stuks per jaar
 Op de in totaal 15 gemalen zijn gemiddeld 1,5 storingen per jaar aan pompinstallaties gemeld. De

gemeente voldoet aan de gestelde servicenorm.

- 6. Afstroming van stedelijk afvalwater en hemelwater in het stelsel mag niet worden belemmerd
Bij overschrijding van de ingrijpmaatstaven worden urgente problemen binnen 6 maanden opgelost en de helft van de ernstige problemen binnen 5 jaar
Voor zover bekend komen geen urgente of ernstige ingrijpmaatstaven voor binnen de hemelwaterstelsels. Belangrijkste reden hiervoor is de relatief jonge leeftijd van de hemelwaterriolen. Om de kwaliteit te blijven monitoren worden de hemelwaterstelsel meegenomen binnen de reguliere rioolreiniging- en inspectiewerkzaamheden.
- 11. De vuiluitworp op oppervlaktewater door hemelwaterlozingen dient te worden beperkt
Uitvoering beheermaatregelen ter voorkoming van vervuiling verhard oppervlak
Er is nog geen beleid opgesteld. In een later stadium wordt onderzocht of het beleid voor de gemeente noodzakelijk is.
Wel worden de volgende zaken als volgt meegenomen:
 - Chemische onkruidbestrijding wordt beperkt door het toepassen van de DOB-methode;
 - Toepassing van uitlogende materialen is opgenomen in de bouwverordening;
 - Foutieve aansluitingen worden voorkomt;
 - Bij het afkoppelen van verhard oppervlak worden het beleid van het Hoogheemraadschap van Rijnland als uitgangspunt aangehouden. Dit houdt in dat op dit moment geen filtrerende voorzieningen hoeven te worden toegepast;
 - Voorlichting aan bewoners over autowassen op straat vindt niet structureel plaats. Hieraan wordt nadere invulling gegeven bij het opzetten van het (grond)waterloket, een fysiek loket voor vragen, melding en klachten voor (grond)water;
 - Conform de APV mogen honden niet meer in de goot hun behoeften doen. Hiermee wordt voorkomen dat deze meststoffen in het afvloeiend hemelwater komen.

04.1.4 Zorgplicht grondwater

Zorgplicht grondwater

Zorgplicht Grondwater (VGRP punten 12, 13 en 16)

- 12. Gemeente realiseert aanspreekpunt voor bewoners met betrekking tot grond- en hemelwater
Benoeming grondwatercoördinator en installatie (grond)waterloket
De grondwatercoördinator is benoemd en de installatie van het (grond)waterloket is nog niet meegenomen bij het opzetten van de nieuwe gemeentelijke website.
- 13. Grondwaterproblemen waar de gemeente verantwoordelijk voor is, worden zoveel mogelijk opgelost
Aanleg drainage in openbaar gebied bij vervangings-, renovatie-, of herinrichtingsprojecten, indien dit voortvloeit uit de gemeentelijke zorgplicht
Om grondwaterproblemen te voorkomen heeft de gemeente de volgende werkzaamheden uitgevoerd:
 - Bij de rioolvervanging in de Nassauwijk is in een achterpad bij de Prinses Irenelaan drainage aangebracht;
 - De drainage in het achterpad tussen de Leidseweg en de Cornelis Jollaan is gereinigd;
 - In de grasvelden nabij Het Wedde is drainage aangebracht;
 - De verwachting is echter dat nog verder aanvullende maatregelen moeten worden uitgevoerd om de grondwater problemen van de bewoners op te lossen.
- 16. De gegevens van de riolering, hemelwaterstelsels, en drainage dienen betrouwbaar en actueel te zijn
Gegevens over de riolering, hemelwaterstelsels en drainage voldoen aan de eisen van de WION
De gegevens over de riolering, hemelwaterstelsel en drainage voldoen aan de eisen van de WION. De betreffende gegevens worden via een WION-applicatie beschikbaar gesteld aan het Kadaster.

04.2 Evaluatie personele capaciteit

Het GRP 2009-2013 Voorschoten heeft ongeveer 2 FTE beschikbaar voor de rioleringszorg. Op basis van de Leidraad Rioleringszorg kan worden opgemaakt dat voor een adequaat niveau van rioleringszorg een gemeente als Voorschoten gemiddeld 6,5 FTE jaarlijks nodig zou hebben aan technisch personeel voor de binnen- en buitendienst bij de hoeveelheid uitbesteding zoals in gemeente Voorschoten gebruikelijk is. Er zijn in gemeente Voorschoten geen directe knelpunten, maar de personeelsbezetting heeft wel aandacht nodig, ook in verband met een bepaalde continuïteit.

04.3 Evaluatie ontwikkeling egaliseringsreserve

De egaliseringsreserve heeft zich vanaf het begin niet conform de uitgangspunten van het GRP ontwikkeld. Bij het opstellen van het vGRP was het uitgangspunt dat de egaliseringsreserve op € 0,00 stond. In de praktijk was dit niet het geval en bevatte de egaliseringsreserve een bedrag van € 5.375.334,= en eindigde in 2013 op € 1.472.794,=. Er is dus in afwijking van het raadsvoorstel nooit een bedrag vanuit de algemene reserve gestort in de egaliseringsreserve.

Daarnaast waren de inkomsten vanuit de rioolheffing lager dan deze in het huidige vGRP. Dus in plaats van een storting vanuit de algemene reserve, is de egaliseringsreserve jaarlijks verlaagd met de bedragen zoals in de tabel aangegeven.

Jaar	Prognose vGRP 2009-2013	Werkelijk
2009	€ 5.375.334,=	€ 4.901.000,=
2010	€ 4.373.984,=	€ 4.013.000,=
2011	€ 3.304.281,=	€ 3.387.000,=
2012	€ 2.308.784,=	€ 2.940.000,=
2013	€ 1.472.794,=	€ 2.827.270,=*

Bedragen in euro's

* bedrag geprognostiseerd

Tabel 4.1 Ontwikkeling egaliseringsreserve

04.4 Ontwikkeling rioolheffing

De ontwikkeling van de hoogte van de rioolheffing heeft niet conform het vGRP 2009-2013 plaatsgevonden. De jaarlijkse fluctuaties van de rioolheffing is in onderstaande tabel weergegeven.

Dat de rioolheffing niet conform het vGRP 2009-2013 is gestegen, heeft te maken met een aantal redenen:

- De belangrijkste reden is dat er minder geld is uitgegeven dan beoogd was en dat de opbrengsten hoger zijn dan geraamd;
- Tevens worden de kapitaallasten in werkelijkheid later geactiveerd dan in de raming van het vGRP. De geraamde kosten komen een jaar later;
- De geraamde inkomsten uit de rioolheffing zijn hoger dan verwacht als gevolg van hoog gehanteerde aantallen huishouden dan in werkelijkheid aanwezig zijn.

De getallen in tabel 4.2 zijn gebaseerd op een besluit van de Raad in 2009 met kenmerk IN-2009-339 van de datum 23 januari 2009, dat een aanpassing is geweest op de rioolheffing van het vastgestelde vGRP 2009-2013 in 2009.

Jaar	Prognose vGRP 2009-2013		Werkelijk	
2009	129,55	0,0%	126,08	0,0%
2010	143,65	10,9%	128,85	2,2%
2011	159,16	10,8%	147,00	14,1%

2012	176,01	10,6%	167,87	14,2%
2013	195,14	10,8%	176,80	5,3%

Bedragen in euro's

Tabel 4.2 Ontwikkeling rioolheffing

Wel moet in oenschouw gehouden worden dat de tariefberekningen in het vGRP 2009-2013 rekening heeft gehouden met een kostendekkend tarief voor de komende 50 jaar met inbegrip van het inlopen van achterstallig onderhoud in 10 jaar (2009-2019).

De rioolheffing van 2013 is lager door een mindere onttrekking uit de egalisatie reserve, wat heeft geleid tot het verlagen van de rioolheffing en het verhogen van de OZB.

De verlaging van de rioolheffing en de reservering voor het project Vlietwijk leidt tot een vertraging in het inhalen van het achterstallig onderhoud en het minder uitvoeren van onderhoud waardoor de kwaliteit van de riolering verminderd.

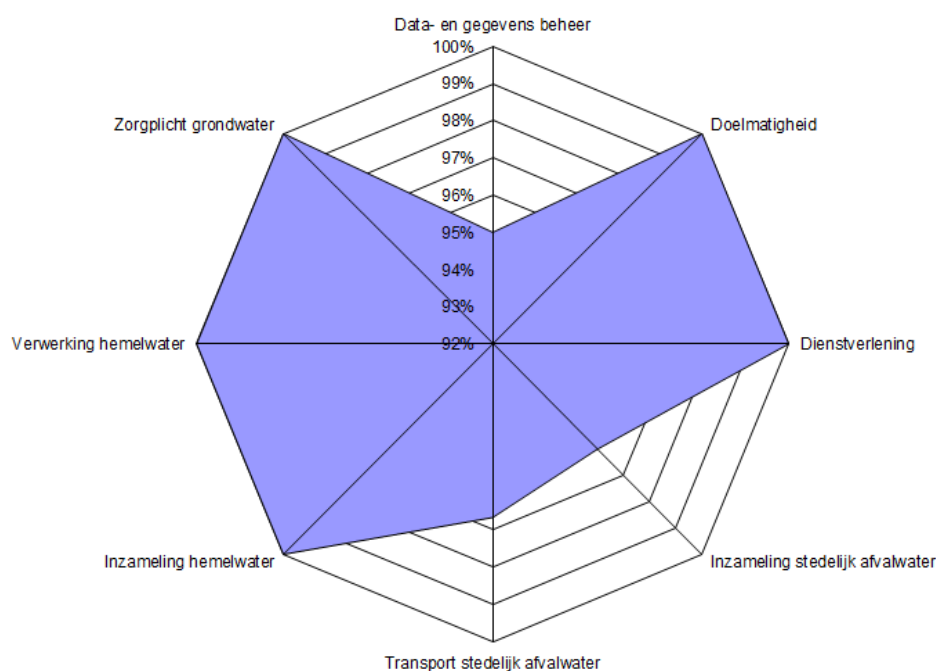
04.5 Conclusie

De conclusie is dat de gemeente Voorschoten grotendeels voldoet aan de gestelde doelen gesteld in het vigerende VGRP, zie figuur 3.1. Aandachtspunt is wel dat verbetering mogelijk is bij het realiseren van de wettelijke eisen ('licence to operate'). Zo zijn nog niet alle ongezuiverde lozingen opgeheven en wordt nog niet volledig voldaan aan de basisinspanning. Doelstelling is wel om alle ongezuiverde lozingen op te heffen en grotendeels te voldoen aan de basisinspanning aan het einde van de planperiode (20014-2018) van het vGRP. Het realiseren van de basisinspanning is hierbij nog wel afhankelijk van de herinrichting van de Vlietwijk (afkoppelen).

Aan de wettelijke verplichting vanuit het waterkwaliteitsspoor wordt al wel voldaan.

De resultaten van de doelen zijn gebundeld en grafisch weergegeven in figuur 3.1.

De zorgplicht grondwater, verwerking en inzameling hemelwater, de doelmatigheid en de dienstverlening zijn volledig volgens de gestelde doelen gerealiseerd. Transport en inzameling stedelijk water en data- en gegevens beheer zijn voor resp. 96%, 95% en 95% gerealiseerd en worden in de volgende planperiode opgenomen voor een vervolg.

FIGUUR 3.1 SAMENVATTING SCORES TOETSING EVALUATIE

05.0 ZORGPLICHT AFVALWATER

05.1 Definitie afvalwater

Met de komst van de overgangswet gemeentelijke watertaken is er in wet onderscheid gemaakt in verschillende typen water. De definities, ten behoeve van het begrip afvalwater, volgens de Waterwet is hieronder beschreven:

Stedelijk afvalwater: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater, waarvan de houder zich ontdoet of voornemens is zicht te ontdoen (Wet milieubeheer artikel 10.33, Waterwet artikelen 1.1 en 3.4);

De genoemde begrippen uit de wet zijn in dit vGRP vertaald naar de term afvalwater.

05.2 Huidige situatie

05.2.1 Inventaris rioleringsobjecten

Algemeen

Gemengde riolering

De gemeente Voorschoten is voor het overgrote deel gemengd gerioleerd. In het gemengde stelsel wordt afvalwater en het relatief schone hemelwater in één buis verzameld en afgevoerd. In de straat ligt dan één rioolbuis. Bij extreme neerslag wordt het riool overbelast en wordt een deel van het gemengde water via overstorten op het oppervlaktewater geloosd. Dit is een belasting op de waterkwaliteit in de sloten en singels.

Het gemengde rioolstelsel voert het water onder vrij-verval af dat wil zeggen: het water stroomt onder invloed van de zwaartekracht vanzelf naar het laagste punt in het rioolstelsel. Hier wordt het door een rioolgemaal opgepompt en naar de AWZI getransporteerd.

Gescheiden riolering

In de jaren '90 is het besef ontstaan dat het beter is om het hemelwater, dat in principe schoon is, niet te mengen met het afvalwater. Sinds die tijd wordt bij nieuwbouw een gescheiden rioolstelsel aangelegd. Er liggen dan twee rioolbuizen in de grond: één voor het vuile afvalwater en één voor het relatief schone hemelwater. Het hemelwater wordt afgevoerd naar het open water en dit heeft twee positieve effecten.

- Minder onnodige belasting op de zuivering.
- Minder lozingen van gemengd water op het open water.

Sinds die tijd zijn er in Voorschoten dan ook gescheiden rioolssystemen aangelegd. De gescheiden rioolssystemen werken eveneens onder vrij-verval.

Drukriolering

Binnen de gemeentegrens ligt ook een aantal drukrioolstelsels. Bij de panden die op de drukriolering zijn aangesloten, wordt het vuilwater verzameld in een pompput en door de pomp via een persleiding naar het gemeentelijk riool gepompt.

Riolerings- objecten	<p><u>Persleiding</u></p> <p>Het verzamelde afvalwater wordt ontvangen in hoofdgemalen, die het afvalwater met een persleiding transporteren naar een volgende locatie om uiteindelijk het afvalwater bij het ontvangspunt van het Hoogheemraadschap van Rijnland aan te bieden.</p> <p>De gemeente Voorschoten heeft totaal 108,3 km vrijverval riolering liggen en 15,5 km druk- en persleidingen. Deze zijn verdeeld over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 76,5 kilometer gemengd stelsel; • 31,8 kilometer gescheiden stelsel; <ul style="list-style-type: none"> ○ 16,3 kilometer hemelwaterriolering; ○ 15,5 kilometer vuilwaterriolering; • 11,4 kilometer drukriolering; • 4,1 kilometer persleidingen. <p>Binnen de gemeente Voorschoten zijn diverse rioleringsobjecten aanwezig zoals;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riool overstorten; Aan de vrij-vervalstelsels zitten 47 riool overstorten, die ervoor zorgen dat het rioolstelsel niet overstroomt als het extreem hard regent. De locaties zijn opgenomen in bijlage 06. • Rioolgemalen. Het afvalwater uit de rioolstelsels wordt opgepompt door 13 rioolgemalen en 69 drukrioleringsunits. De locaties zijn opgenomen in bijlage 07.
Niet aangesloten panden	<p>Totaal zijn 24 panden (4 percelen en 20 woonschepen) van de 73 panden uit de vorige planperiode nog niet aangesloten op het gemeentelijk riool weergegeven in bijlage 08.</p>

05.2.2 Status huidig areaal

Algemeen	<p>Inspecties en onderzoeken (85% van de totale lengte) zijn in de vorige planperiode uitgevoerd om een beeld te vormen van de status, waardoor een gerichte inhaalslag is gerealiseerd op het achterstallig onderhoud in de zorgplicht afvalwater.</p>
Vrijverval riool	<p>Een groot deel achterstallig onderhoud is niet gerealiseerd vanwege de omvang van het ontstane integrale project Vlietwijk en maakt deel uit van de circa 10% van het rioolstelsel wat aangelegd is voor 1970. Het rioolstelsel heeft nog 20%)10% Vlietwijk en 10% elders' achterstallig onderhoud.</p>
Verhard oppervlak	<p>Afkoppelen van de totaal 23,8 ha is niet volledig gerealiseerd vanwege de omvang van het ontstane integrale project Vlietwijk waar nog circa 8,1 ha gerealiseerd wordt.</p>
Voor zieningen	<p>Het realiseren van een Berg Bezink Bassin (BBB) in Noord Hofland als verbetermaatregel is niet gerealiseerd vanwege knelpunten in aanbesteden en financiële dekking. De overstort drempels in de riool overstorten zijn verhoogd om uitstoot van vuilwater op het oppervlakte water te beperken.</p>
Gemalen	<p>De geplande renovaties en aanpassingen van 9 hoofdgemalen zijn gerealiseerd. De 69 mini gemalen zijn aangesloten op de telemetrie, waardoor bewaking op afstand is gerealiseerd. De mini gemalen zijn elektrisch niet geïnspecteerd.</p>
Druk- en persleidingen	<p>De geplande renovaties en aanpassingen in de druk- en persleidingen zijn gerealiseerd.</p>

05.2.3 Beheer van het areaal

Beheer	<p>Om een goed beheer van het rioolstelsel mogelijk te maken worden onderstaande gegevenssoorten beheerd, waarbij het geautomatiseerde beheersysteem BS8 met ondersteuning</p>
---------------	--

van het CAD-pakket Microstation wordt toegepast. In de afgelopen planperiode heeft een grote inhaalslag plaats gevonden om de gegevens naar de gestreefde kwaliteit te krijgen.

- geometrische gegevens van de rioleringsobjecten;
De geometrische gegevens van de rioleringsobjecten zijn voor 100 % verwerkt. De door derden aangeleverde gegevens zijn voor 90% betrouwbaar.
- administratieve gegevens van de rioleringsobjecten;
De administratieve betrouwbare gegevens zijn voor 95% verwerkt.
- gegevens met betrekking tot het aangesloten verhard oppervlak;
Het aangesloten verhard oppervlak is van belang voor hydraulische berekeningen en de toets op het gestelde doel van afkoppelen. De gegevens van het verhard oppervlak zijn voor 90% verwerkt.

Dienst verlening

De gemeente maakt gebruik van een digitaal melding systeem voor melding en klachten ten aanzien van het functioneren van de riolering. Acties op melding en klachten van vrijverval riool zijn voor 100% van de melding en klachten binnen een termijn van 5 dagen ondernomen. Verstoppingen in de riool huisaansluitingen zijn binnen 1 dag verholpen. Storingen in gemalen worden zichtbaar in het geautomatiseerde bewakingssysteem telemetrie Aquaview, welke voor 95% binnen een termijn van 5 dagen opgelost konden worden.

WION

De benodigde data voor de Wet Informatie-Ondergrondse Netwerken (WION) ook wel Grondroedersregeling genoemd, is op de gestreefde kwaliteit.

Inspectie en onderzoek

Het functioneren van en de veiligheid in en om de riolering zijn afhankelijk van inspecties en onderzoeken, die bestaan uit:

- Inspecteren;
Van de totale lengte vrijverval riool is 90% met een rijdende camera geïnspecteerd en beoordeeld. Momenteel zijn toestand gegevens van 85% bekend. Van de geïnspecteerde riolen is 6% urgent, 7% slecht. Op dit moment voldoet 20% van de geïnspecteerde riolen niet aan de streefkwaliteit, waardoor aan de gestelde maatstaf met betrekking tot percentage 'onvoldoende' riolen dus niet wordt voldaan.
Uit inspecties op gemalen, druk- en persleidingen en de voorzieningen volgt dat deze voldoen aan de door de gemeente gestelde eisen met uitzondering van de elektrische status.
- Meten;
De gemeente Voorschoten voert op 1 riool overstort een meting uit op het aantal malen overstorten. Uit de resultaten blijkt dat de riool overstort gemiddeld 5 keer per jaar overstort en binnen de gestelde eis van het Hoogheemraadschap van Rijnland van 8 keer per jaar blijft.
- Berekenen;
De gemeente Voorschoten heeft in 2012 de hydraulische werking van het vrijverval riool en de emissie van het systeem getoetst en voldoet niet aan de gestelde eisen van de gemeente Voorschoten en van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Rekenkamer commissie

Samen met de gemeenten Wassenaar en Oegstgeest is een onderzoek van de gezamenlijke Rekenkamercommissie naar de rioleringsactiviteiten geweest. Deze resultaten zijn vastgelegd in het document Rioleringszorg in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest; kaderstelling, planning & control, financiën en organisatie.

Het document van de Rekenkamercommissie is een onderzoek geweest naar het gemeentelijk rioleringsbeleid binnen de gemeenten Oegstgeest, Wassenaar en Voorschoten. Het document biedt de Raad op basis van dualisme de mogelijkheid om keuzes te maken in de kaders van het vGRP.

Samen werking afvalwater keten

De gemeente Voorschoten heeft op 26 juni 2012 een Intentieverklaring Samenwerking Afvalwater ondertekend. De gemeente Voorschoten neemt deel in het cluster Leidse Regio, waarin ook de gemeente Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude en het Hoogheemraadschap van Rijnland zijn vertegenwoordigd. Het cluster Leidse regio heeft 5 modules als doel gesteld:

- a. Module Meten;
De module Meten is door nieuwe inzichten Rijnland breed opgezet en heeft zijn doel bereikt.
- b. Module Planvorming;
De module Planvorming is ingevuld om gezamenlijk een vGRP op te stellen. Het doel is bereikt.
- c. Module Kennisoverdracht;
De module Kennisoverdracht is ingevuld om gezamenlijk te onderzoeken naar de mogelijkheden om hydraulische berekeningen binnen een ambtelijke organisatie onder te brengen om daarmee kennis te borgen en te houden.
- d. Module Inkoop;
De module inkoop is niet ingevuld, dus geen doel gesteld.
- e. Module Investerings
De module Investerings is niet ingevuld, dus geen doel gesteld.

05.2.4 Hydraulisch en milieutechnisch functioneren

Hydraulisch

Het automatisme van de basisinspanning is met het Bestuursakkoord Water verleden tijd. Het akkoord nodigt gemeenten en waterschappen uit om bestaande investeringsafspraken te heroverwegen. De basisinspanning als doel op zich is daarmee nu echt passé. Het is echter het vermelden waard dat gemeente Voorschoten niet voldoet aan de basisinspanning.

Milieu

Piekemissies

Door middel van een waterkwaliteitsspoor toetsing is nagegaan waar de kwaliteit van het oppervlaktewater in gevaar komt door de riool overstorten. De waterkwaliteitsspoortoetsing is in 2010 uitgevoerd samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Uit de toetsing (theoretisch en een visuele controle) van 47 geselecteerde potentieel risicovolle overstorten blijkt dat er geen direct zwaarwegende knelpunten zijn. Voorzichtig kan zelfs gesteld worden dat gemeente Voorschoten nagenoeg voldoet aan het waterkwaliteitsspoor. Dat betekent niet dat er geen bijzonderheden zijn. Van één overstort is afgesproken deze gezamenlijk met Rijnland te blijven monitoren vanwege bezwaar van en hinder voor een burger.

Eventuele maatregelen voor het terugdringen van ongewenste overstorten moeten verder worden uitgewerkt. De gemeente Voorschoten richt zich op doelmatige maatregelen die bij voorkeur op lokaal niveau plaatsvinden.

05.3 Gewenste situatie

05.3.1 Algemeen

Algemeen

De gewenste situatie voor de inzameling en transport van het afvalwater is gedefinieerd met behulp van de doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden. Hierbij is als hulpmiddel de Leidraad Riolerings gebruikt. Deze kunnen we als de volgende doelstellingen benoemen:

- Het beschermen van de volksgezondheid door het verzamelen van het vrijkomende stedelijk afvalwater of het treffen van doelmatig alternatief;
- Het waarborgen van de afvoer van stedelijk afvalwater door te zorgen voor een robuust en goed functionerend systeem;
- Het beschermen van het milieu door de vuiluitwerp vanuit de riolering op een acceptabel niveau te houden en waar mogelijk te verminderen.

Beleid

Een geactualiseerd Basis Riool plan (BRP) opstellen, wat aansluit op het vGRP 2019-2023 en het Zuiveringsplan van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Het vermijden van ongewenste stoffen in de afvalwaterketen is wenselijk. Ongewenste stoffen kunnen door diverse omstandigheden in de afvalwaterketen terecht komen. Een oorzaak van ongewenste stoffen is mogelijk door een calamiteit in de gemeente Voorschoten, waardoor deze in de afvalwaterketen terecht kunnen komen. De gemeente Voorschoten wil een calamiteitenplan Riool in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland realiseren om ongewenste stoffen in de afvalwaterketen te minimaliseren.

Dienstverlening	Melding en klachten moeten geregistreerd worden om een inzicht te krijgen in het functioneren van de afvalwaterketen. Een goed werkend en bruikbaar melding systeem voor het registreren van melding en klachten is hiervoor nodig. Deze melding en klachten moeten vervolgens binnen het beleid van de gemeente Voorschoten opgelost worden. Tevens wil de gemeente Voorschoten haar burgers en bedrijven zoveel mogelijk informeren over de afvalwaterketen door goed, toegankelijk en begrijpbare informatie via het internet.
Samenwerking afvalwaterketen	Alvorens het een verplichting wordt streeft de gemeente Voorschoten naar een vrijwillige samenwerking in de afvalwaterketen binnen het gebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland om afstemming en besparingen te realiseren.
Milieu	De gemeente Voorschoten streeft ernaar om de omgeving zo min mogelijk op milieu basis te belasten. Dit aan de gestelde eisen van de waterkwaliteitsbeheerder en haar milieu beleid.
Niet aangesloten panden	De gemeente Voorschoten heeft als verbetermaatregel de intentie om zoveel mogelijk niet aangesloten panden, alsnog op het openbaar riool aan te sluiten.

05.3.2 Areaal

	Gemeente Voorschoten heeft nieuwe ontwikkelingen, die in deze planperiode resulteren tot nog onbekende uitbreiding van wege planvorming in het areaal, te weten: <ul style="list-style-type: none"> • Dobbewijk (2016) • Starrenburg III (2017) • Duivenvoorde corridor (2018) • Voorsche park (2017)
--	---

05.3.3 Beheer

Beheer	Om een goed beheer van het rioelstelsel mogelijk te maken moeten onderstaande gegevenssoorten op orde zijn: <ul style="list-style-type: none"> • geometrische gegevens van de rioleringsobjecten ; De geometrische gegevens volledig digitaal verwerken van de aanwezige bekende objecten. Nieuwe objecten volledig digitaliseren binnen 1 maand na aanreiken van de gewenste informatie om te voldoen aan de wettelijke verplichting van de WION. • administratieve gegevens van de rioleringsobjecten; De administratieve betrouwbare gegevens voor 100% verwerken van de aanwezige bekende rioolobjecten, aangevuld met de overige administratieve behoeftige informatie; • gegevens met betrekking tot het aangesloten verhard oppervlak; De gegevens van het verhard oppervlak 100% verwerkt zijn.
Inspectie en onderzoek	Het functioneren van en de veiligheid in, aan en om de riolering zijn afhankelijk van inspecties en onderzoek, waaraan de volgende doelen gesteld worden: <ul style="list-style-type: none"> • Inspecteren Het areaal wordt periodiek geïnspecteerd op grond van inspectie cycli volgens bijlage 09. • Meten Periodiek meten verbetert het inzicht binnen de riolering van het daadwerkelijk functioneren, wat bijdraagt aan het nemen van een weloverwogen keuze in de investeringen. Een meetplan en meetmiddelen zijn hiervoor gewenst, wat aansluit op de voorkeuren vanuit de Samenwerking Afvalwaterketen en de gemeente Voorschoten. • Berekenen Het rekenmodel is de basis voor het functioneren van de afvalwaterketen. In combinatie met meten is dit rekenmodel te verbeteren. Gestreefd wordt naar een betrouwbaar en

goed rekenmodel voor de afvalwaterketen.

Onderhoud

Het verlengen van de levensduur en het goed en veilig functioneren wordt bereikt door het reinigen van de rioolobjecten en het herstellen van kleine en grote gebreken. Uiteindelijk is vervanging niet meer uit te stellen. Vervanging van rioolobjecten is gebaseerd op levensduur en inspecties. Overwogen keuzes worden gemaakt bij vervanging van de rioolobjecten. Nieuw ontwikkelde en bestaande producten worden meegenomen in de afweging om een vrijerval riool te vervangen. Bij vervangen van vrijerval riool wordt relinen en afkoppelen overwogen in de keuze en bij pompen wordt vervangen of reviseren overwogen.

Het vervangen van het riool in de wijk Vlietwijk is in het vorige vGRP niet gerealiseerd. Het vervangen van het riool in de Vlietwijk wordt binnen dit vGRP gerealiseerd.

Achterstallig onderhoud

De gemeente Voorschoten is in 2009 gestart met het inlopen van het achterstallig onderhoud. Zij heeft de intentie om in 2018 het achterstallig onderhoud ingelopen te zijn.

05.4 Strategie

Algemeen

De gemeente Voorschoten heeft ervoor gekozen de zorgplicht voor het buitengebied niet breed in te vullen. Dat wil zeggen dat percelen in het buitengebied waarvoor ontheffing is verkregen van de zorgplicht door de perceel eigenaren zelf dienen te worden voorzien van een verbeterde septictank. Deze septictank moet vervolgens door de eigenaar zelf worden beheerd en onderhouden. Deze eigenaren betalen nu geen rioolheffing (individueel profijtbeginsel). Op grond van de nieuwe wetgeving kan vanwege het collectieve belang iedere gebruiker/eigenaar aangeslagen worden voor rioolheffing met uitzondering bij toepassingen van IBA's (type II en III). Gezien de situering van de betreffend percelen is er vooralsnog geen aanleiding om de eigenaren aan te slaan voor rioolheffing.

05.4.1 Algemeen

Beleid

Het laatste Basis Riool Plan (BRP) dateert van 2007. Dat betekent dat in deze planperiode het BRP geactualiseerd wordt, waarin de prognose opnieuw wordt bekeken. Daarmee ontstaat een geactualiseerd inzicht in het functioneren van de riolering. In het basisrioleringsplan zullen, voor zover als mogelijk, metingen in de riolering aan het theoretisch functioneren gekoppeld worden. Op deze wijze ontstaan er rioleringsmodellen, die de werkelijkheid steeds beter benaderen. In het BRP worden ook effecten van de klimaatsveranderingen in beeld gebracht. Tezamen met deze laatste component vormt het BRP een basis om investeringen aan de riolering efficiënt te overwegen.

Aansluitend op het BRP moet het nieuwe vGRP voor de periode 2019 tot en met 2023 opgestart worden om een vervolg te krijgen op dit vGRP 2014-2018 en uiteindelijk aansluiting vinden op het Zuiveringsplan van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Om in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland ongewenste stoffen in de afvalwaterketen zoveel mogelijk te voorkomen wordt een calamiteitenplan riool opgesteld, welke gelinkt wordt aan de bevolkingszorg.

Bedrijfslozingen vinden binnen de gemeente Voorschoten plaats en worden bewaakt en gemonitord door handhaving vanuit de gemeente Voorschoten.

Om op planmatige wijze invulling te geven aan de werkzaamheden wordt per jaar een operationeel plan opgesteld. In het operationele plan worden de werkzaamheden van het vorige jaar geëvalueerd en worden de nieuwe maatregelen geprogrammeerd en zo nodig bijgestuurd. In de operationele planning wordt aandacht besteed aan de werkzaamheden met andere disciplines binnen de gemeente zoals het wegbeheer.

Dienst verlening

De gemeente Voorschoten maakt gebruik van een digitaal meldingen systeem voor melding en klachten ten aanzien van het functioneren van de riolering. Voor de afvalwaterketen wordt het

<p>Samenwerking afvalwaterketen</p>	<p>digitale meldingen systeem geoptimaliseerd door het digitaliseren van elke melding en klacht.</p> <p>De gemeente Voorschoten wil zijn burgers en bedrijven informeren en zal voor de afvalwaterketen meer informatie verstrekken aan en toegankelijk maken voor haar burgers en bedrijven via haar internetsite en het Klanten Contact Centrum (KCC).</p> <p>Bij klachten wordt binnen een termijn van 5 dagen actie ondernomen. Verstoppingen worden zoveel mogelijk binnen 1 dag verholpen afhankelijk van de aard en omvang.</p> <p>De gemeente Voorschoten heeft voordelen bij het continueren van de Samenwerking Afvalwaterketen in het cluster Leidse Regio (gemeente Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en Voorschoten) binnen het gebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De Samenwerking Afvalwaterketen levert meer kennis, informatie en afstemming op waardoor processen en procedures eenvoudiger of sneller afgewikkeld kunnen worden. Besparingen zullen uiteindelijk het gevolg zijn. De intentieverklaring Samenwerking Afvalwaterketen van de datum 26 juni 2013 wordt voortgezet. Uitgewerkte modules zullen gerealiseerd worden en nieuwe modules worden opgestart. Vrijwillige deelname aan uitgewerkte modules gaan gepaard met kosten en capaciteit en het realiseren van nieuwe modules betreft grotendeels capaciteit.</p>
<p>Milieu</p>	<p>De gemeente Voorschoten zal zich inspannen om aan de Europese, nationale en regionale gestelde eisen en haar eigen beleid te voldoen. Omdat deze eisen niet wezenlijk anders zijn dan in de vorige planperiode, betekent dit een continuering van de beleidskeuzes van het vorige vGRP, goed voldoen aan de eisen voortvloeiend uit de basisinspanning en het waterkwaliteitsspoor.</p>
<p>Niet aangesloten percelen</p>	<p>De gemeente Voorschoten saneert in de komende planperiode als verbetermaatregel de nog resterende niet aangesloten percelen van stedelijk afvalwater, dit in lijn met het Provinciale en Waterschapbeleid. Daarbij moet de specifieke aard van de resterende ongezuiverde lozingen (weergegeven in bijlage 08) in ogenschouw worden genomen. Voor de nog resterende percelen wordt, indien aansluiting op de riolering niet doelmatig is, gekozen voor het toepassen van een IBA (type II of III) op voorwaarde dat het Hoogheemraadschap van Rijnland bereid is de gemeente in deze te ontzorgen.</p>

05.4.2 Areaal

<p>Algemeen</p>	<p>Het areaal zal wijzigen door de maatregelen en door ontwikkelingen. Hierdoor zullen er uiteindelijk wijzigingen optreden in het kosten voor beheer en onderhoud. Het areaal op 1 januari 2014 is de basis voor dit vGRP.</p>
------------------------	---

05.4.3 Beheer

<p>Beheer</p>	<p>Het beheerpakket BS8 is de basis voor alle informatie en activiteiten. Een goed gevuld en werkend beheerpakket BS8 is van belang voor alle benodigde informatie en maatregelen. Een inventarisatie wordt gerealiseerd om de aanwezige informatie te toetsen aan de benodigde informatie. Uit deze inventarisatie wordt een stappenplan opgesteld om een gevuld beheerpakket BS8 te realiseren.</p> <p>Het beheerpakket BS8 is de basis voor het pakket Kikker, wat toegepast wordt om inspecties te toetsen, operationele plannen op te stellen en voor het realiseren van een rekenmodel voor hydraulische berekeningen. Foute of ontbrekende informatie kan leiden tot een verkeerde berekening of keuze waardoor knelpunten kunnen ontstaan.</p> <p>Beide pakketten zijn de tools voor een goed werkend afvalwaterketen voor het beheer van de afvalwaterketen.</p>
<p>Inspectie en onderzoek</p>	<p>Het functioneren van en de veiligheid in, aan en om de riolering is afhankelijk van inspecties en onderzoek, die als volgt worden gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecteren

Met regelmaat ontstaan er nieuwe inzichten door inspecties die uitgevoerd worden binnen het areaal van de riolering. Deze inspecties hebben invloed op de veiligheid, functioneren en vervangingsprognose. Het is van belang om jaarlijks de vervangingen te evalueren en indien nodig bij te stellen. Het areaal wordt periodiek geïnspecteerd op grond van inspectie cycli volgens bijlage 09.

- Nader onderzoeken
Een twijfel kan optreden na de beoordeling van een inspectie. Zekerheden kunnen dan worden verkregen door destructief onderzoek. Destructief onderzoek is niet specifiek opgenomen in dit vGRP, maar maakt onderdeel uit van de inspecties.
- Meten
Het meten in de afvalwaterketen geeft een inzicht in het daadwerkelijk functioneren, waarop weloverwogen keuzen in de investeringen gemaakt kunnen worden. Het is van belang om een inzicht te krijgen wat we willen, moeten en kunnen meten. Tevens speelt het gebruik van de resultaten en het onderhoud hierbij een rol. Het opstellen van een meerjaren meetplan met daarbij de gespreide investeringen voor de meetmiddelen wordt vooraf gegaan door een onderzoek en inventarisatie binnen de Samenwerking Afvalwaterketen en de gemeente Voorschoten. In dit vGRP wordt rekening gehouden met het onderzoeken van meet mogelijkheden, het aanschaffen van de benodigde hulpmiddelen en het opstellen van een meetplan. Het meetplan en de realisatie daarvan moet onder meer helpen een antwoord te vinden voor (potentiële) knelpunten in de riolering.
- Berekenen
Het rekenmodel is de basis voor het functioneren van de afvalwaterketen. In combinatie met meten is dit rekenmodel te verbeteren. De berekeningen op hydraulische werking en de emissie worden uitgevoerd om een toetsing op het functioneren mogelijk te maken.
In het kader van de samenwerking afvalwaterketen wordt momenteel onderzocht of het rekenen aan de riolering in eigen beheer uitgevoerd kan worden. Tot nu toe wordt dit uitbesteed. Argumenten voor inbesteden zijn kennisopbouw in de eigen organisatie, makkelijker toegang tot het model, en toetsen en afstemmen effecten van investeringsbeslissingen. Indien dit onderzoek positief uitvalt, vindt implementatie in deze planperiode plaats.

Onderhoud

Het verlengen van de levensduur en het bevorderen van het veilig functioneren wordt gerealiseerd door:

- Klein onderhoud
Klein onderhoud zijn kleinschalige herstel werkzaamheden, waarbij geen vervanging of renovatie benodigd is.
Om afstroming van het afvalwater te waarborgen wordt het areaal van de riolering gespreid gereinigd. Zinkerconstructies en riolen met een snellere vervuilingsgraad worden per jaar gereinigd. Het areaal wordt periodiek gereinigd op grond van inspectie en onderhoud cycli volgens bijlage 09
Hieronder worden ook het verhelpen van de kleine melding en klachten verstaan. Het achterstallig onderhoud en mechanische en elektronische onderdelen in de afvalwaterketen brengen klein onderhoud met zich mee. Niet al het klein onderhoud is te voorzien. In het vGRP wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd voor klein onderhoud inclusief het verhelpen van onvoorziene meldingen en klachten.
- Groot onderhoud
Groot onderhoud zijn herstel werkzaamheden, waarbij groot materieel benodigd is. Hieronder worden ook het verhelpen van de grote melding en klachten verstaan. Het achterstallig onderhoud en mechanische en elektronische onderdelen in de afvalwaterketen brengen groot onderhoud met zich mee. Niet al het groot onderhoud is te voorzien. In het vGRP wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd voor groot onderhoud inclusief het verhelpen van onvoorziene meldingen en klachten. Groot onderhoud op het areaal wordt op grond van inspectie en onderhoud cycli volgens bijlage 09 opgenomen.
- Vervangingen
Uiteindelijk is het vervangen van het areaal een feit. Opgenomen is vervanging op grond van levensduur en voorgaande inspecties. Een alternatief voor vervangen is relinen (het

Achterstallig onderhoud	<p>voorzien van de leiding van een nieuwe binnenwand). Het grote voordeel ten opzichte van vervangen is dat de bestaande buis kan blijven liggen. Het is goedkoper dan vervanging van de buis en veroorzaakt minder overlast voor de omgeving. Bij het opstellen van het operationeel plan zal waar mogelijk en doelmatig van relinen gebruik gemaakt worden. Vervanging op het areaal wordt op grond inspectie en onderhoud cycli volgens bijlage 09 opgenomen.</p> <p>De gemeente Voorschoten gaat de komende periode het achterstallig onderhoud op riool wegwerken. In plaats van te kiezen voor een strategie van preventief onderhoud, kiest zij om doelmatigheidsredenen voor een strategie, waarbij het wegwerken van het achterstallig onderhoud prioritair is. Deze strategie is om uiteindelijke calamiteiten zoveel mogelijk te voorkomen. Het achterstallig onderhoud wordt opgenomen binnen het groot onderhoud en vervanging.</p>
--------------------------------	--

05.4.4 Verbetermaatregelen

Niet aangesloten panden	<p>In het beheergebied van de gemeente Voorschoten zijn 4 percelen en 20 woonschepen nog niet aangesloten op de riolering (bijlage 8). Zij lozen hun afvalwater ongezuiverd in het oppervlaktewater. Deze worden in deze planperiode als ongezuiverde lozingen opgeheven. Omdat de kosten voor het aansluiten op de openbare riolering erg hoog zijn, worden naar verwachting IBA's toegepast.</p>
Afkoppelen	<p>Het Basis Riool Plan voorziet in een verbetermaatregel afkoppelen van verhard oppervlak. In het voorgaande vGRP is het totale doel niet behaald. Vanuit het vorige vGRP wordt bij de vervanging van de wijk Vlietwijk de verharding afgekoppeld, waarmee de nog openstaande 8,1 ha wordt gerealiseerd. In overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland wordt het afkoppelen per situatie heroverwogen.</p>
Water kwaliteit	<p>Het verbeteren van de waterkwaliteit is een taak van de gemeente Voorschoten. In het vorige vGRP is het Berg Bezink Bassin Noord Hofland niet gerealiseerd. Het toepassen van het Berg Bezink Bassin wordt in deze planperiode in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland opnieuw beoordeelt op grond van doelmatigheid en effectiviteit.</p>
OAS Voorschoten	<p>De gemeente Voorschoten heeft een enorm knelpunt rondom het ontvangtpunt, de afname verplichting van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Een oplossing voor het knelpunt wordt gezamenlijk door de gemeente Voorschoten en het Hoogheemraadschap van Rijnland gerealiseerd door het uitvoeren van een Optimalisatie Afvalwater Studie (OAS) Voorschoten.</p>

06.0 ZORGPLICHT STEDELIJK WATER

06.1 Definitie stedelijk water

Met de komst van de overgangswet gemeentelijke watertaken is er in wet onderscheid gemaakt in verschillende typen water. De definitie, ten behoeve van het begrip hemelwater, volgens de Waterwet is hieronder beschreven:

Afvloeiend hemelwater: het verzamelde hemelwater (van daken en verharde oppervlakken) waarvan de houder zich wil ontdoen (Waterwet artikel 3.5).

Het genoemde begrip uit de wet is in dit vGRP vertaald naar de term stedelijk water, waarin afwatering, oppervlakte water en waterbouwkundige kunstwerken zijn inbegrepen.

06.2 Huidige situatie

06.2.1 Inventaris stedelijk water

Algemeen

Het oppervlaktewatersysteem (weergegeven in bijlage 10) van de gemeente Voorschoten maakt deel uit van het polder- en boezemgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Een deel (boezem en hoofdwatergangen) is in eigendom van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Het oppervlakte water en de waterbouwkundige kunstwerken zijn opgenomen in het Beheerplan Water 2012-2015. In dit vGRP worden deze opgenomen op grond van de verplichte zorgplichten, met uitzondering van steigers. Steigers worden niet toegeschreven aan het vGRP, doordat zij geen bijdrage leveren aan de waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Beleid

In 2011 heeft het Hoogheemraadschap van Rijnland het overnamebeleid heroverwogen. Het besluit heeft ertoe geleid dat het aantal overnames wordt beperkt tot drie a vier voor de beheerplanperiode van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Dit komt er op neer dat elk jaar één gemeente in aanmerking komt voor overname van het stedelijk overig water. Daarnaast worden specifieke randvoorwaarden gesteld aan de overname.

Concluderend bestaat de kans voor de gemeente Voorschoten om in de komende beheerperiode tot 2019 in aanmerking te komen voor overname. De gemeente Voorschoten blijft in de periode 2014-2018 gedeeltelijk beheer- en onderhoudsplichtig voor circa 22,5 km aan watergangen.

Afwatering

De gemeente Voorschoten voert het hemelwater op verhardingen grotendeels af door afwatering, verdeeld over kolken en lijngoten. Het verzamelde hemelwater wordt geleid naar het oppervlakte water (gescheiden stelsel riool) of naar de zuivering (gemengd stelsel riool). De gemeente Voorschoten heeft in de openbare ruimte voor afwatering het volgende areaal:

- 8.800 st Kolken
- 800 m1 lijngoot

Oppervlakte water

De gemeente Voorschoten heeft voor het overgrote deel neven watergangen in eigendom met de volgende doelen:

- Waterafvoer
- Viswater
- Recreatie water

De watergangen voeren het ingezamelde hemelwater af naar de hoofdwatergangen of boezems in eigendom van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Bij extreme neerslag wordt het oppervlakte water overbelast en kan wateroverlast ontstaan.

gemeente Voorschoten heeft totaal 28,0 km watergang liggen.
De watergangen zijn verdeeld over:

- 17,9 kilometer in eigendom gemeente Voorschoten;
- 4,4 kilometer gezamenlijk eigendom;
 - 4,2 kilometer in gezamenlijk eigendom met derden;
 - 0,2 kilometer in gezamenlijk eigendom met Hoogheemraadschap van Rijnland;
- 2,6 kilometer in eigendom van derden;
- 3,1 kilometer in eigendom van Hoogheemraadschap van Rijnland.

Een goede waterkwaliteit is belangrijk voor het leven in en rondom de watergangen. Daarnaast draagt een goede waterkwaliteit bij aan een prettige leefomgeving voor de mens. De diepte van de watergangen liggen vast in de waterlegger van het bevoegd gezag van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Tevens heeft de gemeente Voorschoten de verplichting om de doorstroming van de watergangen te garanderen. Dit doet zij door de watergangen te krozen en te maaien.

**Water
bouwkundige
kunstwerken**

De gemeente Voorschoten heeft in haar watergangen verschillende waterbouwkundige kunstwerken, die het transport van het water alsook het doorstroomprofiel moeten garanderen. De gemeente Voorschoten kent de volgende waterbouwkundige kunstwerken in haar areaal:

- 7 stuks stuwen;
- 137 stuks duiker;
- 66,7 km oever;
 - 29,2 km Natuur vriendelijk;
 - 36,6 km beschoeiing;
- onbekend m2 waterkerende damwand;
- 0,71 km Kademuren en keerwand;
- 0,19 km Schanskorf.

06.2.2 Status huidig areaal

Algemeen

Inspecties en onderzoeken (90% van het totale areaal) zijn uitgevoerd om een beeld te vormen van de status, waardoor een gerichte inhaalslag is gerealiseerd op het achterstallig onderhoud in de zorgplicht stedelijk water.

**Oppervlakte
water**

De waterkwaliteit van het oppervlakte water is voor 12% van slechte kwaliteit, 62% van matige kwaliteit en 26% hebben een goede kwaliteit. De slechte kwaliteit ligt voornamelijk in zuurstof- en nitraatgehalte.

De gemeente Voorschoten heeft in haar oppervlakte water een onderhoudsachterstand in het baggeren. De kwantiteit van de baggerspecie van 59.000 m3, bepaald door evaluatie onderzoek in 2008, is per 1 januari 2014 gereduceerd tot 13.300 m3.

Afwatering

De afwatering wordt 2 maal per jaar gereinigd. De status van het huidige areaal afwatering is niet bekend.

**Water
bouwkundige
kunstwerken**

In de periode 2012 tot en met 2013 is veel achterstallig onderhoud uitgevoerd. Een groot deel achterstallig onderhoud in het totale areaal is gerealiseerd. De status van het geïnspecteerde areaal waterbouwkundige kunstwerken is voor 15% van slechte kwaliteit, 33% van matige kwaliteit en 52% hebben een goede kwaliteit.

De status van het totale areaal is verdeeld over:

Areaal	Slecht	Matig	Goed
Stuwen	50,0%	50,0%	0,0%
Duikers	0,1%	42,9%	57,0%
Beschoeiing	11,0%	34,0%	55,0%
Schanskorf	0,0%	4,0%	96,0%

Het areaal waterkerende damwand, kademuren en keerwanden zijn niet in beeld.

06.2.3 Beheer van het areaal

Beheer	<p>Om een goed beheer van het stedelijk water mogelijk te maken worden onderstaande gegevenssoorten beheerd, waarbij het geautomatiseerde beheersysteem BS8 met ondersteuning van het CAD-pakket Microstation wordt toegepast. In de afgelopen planperiode heeft een grote inhaalslag plaats gevonden om de gegevens naar de gestreefde kwaliteit te krijgen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • geometrische gegevens van het stedelijk water; De geometrische gegevens van het stedelijk water zijn voor 65% verwerkt, maar de aangeleverde gegevens zijn voor 80% betrouwbaar. • administratieve gegevens van stedelijk water; De administratieve betrouwbare gegevens zijn voor 70% verwerkt.
Dienstverlening	<p>De gemeente maakt gebruik van een digitaal melding systeem voor melding en klachten ten aanzien van het functioneren van het stedelijk water. Acties zijn voor 95% van de melding en klachten binnen een termijn van 5 dagen ondernomen.</p>
Inspectie en onderzoek	<p>Het functioneren van en de veiligheid in en om het stedelijk water zijn afhankelijk van inspecties en onderzoeken, die bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecteren; Van het totale areaal stedelijk water is 90% geïnspecteerd en beoordeeld. Momenteel zijn toestand gegevens van 80% bekend. • Meten; De gemeente Voorschoten voert geen metingen uit op het stedelijk water. • Berekenen; De gemeente Voorschoten voert geen berekeningen uit op het stedelijk water. Water op straat wordt meegenomen in de hydraulische berekeningen van het afvalwatersysteem.

06.2.4 Hydraulisch en milieutechnisch functioneren

Hydraulisch	<p>Het volledige watersysteem is niet op hydraulisch functioneren getoetst. In- en uitbreidingen zijn op grond van projectgrenzen hydraulisch functioneren berekent en getoetst.</p>
Milieu	<p>Door middel van een waterkwaliteitsspoor toetsing is nagegaan waar de kwaliteit van het oppervlaktewater in gevaar komt door de riool overstorten. De waterkwaliteitsspoortoetsing is in 2010 uitgevoerd samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland.</p> <p>Uit de toetsing (theoretisch en een visuele controle) van 47 geselecteerde potentieel risicovolle overstorten blijkt dat er geen direct zwaar wegende knelpunten zijn. Voorzichtig kan zelfs gesteld worden dat gemeente Voorschoten nagenoeg voldoet aan het waterkwaliteitsspoor. In 2011 is binnen het Hoogheemraadschap van Rijnland een eenvoudiger nieuw beleid van kracht voor het uitvoeren van de waterkwaliteit, de smalle waterkwaliteitstoetsing. De waterkwaliteit is binnen de gemeente Voorschoten nog niet getoetst op het nieuwe beleid. De waterkwaliteit wordt in deze periode van het vGRP 2014-2018 getoetst op het nieuwe beleid.</p>

06.3 Gewenste situatie

06.3.1 Algemeen

Algemeen	<p>De gewenste situatie voor de inzameling en transport van het stedelijk water is gedefinieerd met behulp van de doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden.</p> <p>Deze kunnen we als de volgende doelstellingen benoemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het waarborgen van de afvoer van stedelijk water door te zorgen voor een robuust en goed functionerend systeem; • Het beschermen van het milieu door het baggeren op een acceptabel niveau te houden en waar mogelijk de frequentie te verhogen.
-----------------	---

Beleid	<p>De zorgplicht stedelijk water moet een bijdrage leveren aan een mooi en schone leefomgeving, waarbij een goede inzameling van hemelwater en een goede waterafvoer geregeld is als onderdeel van een goed werkend watersysteem. Het verzamelde hemelwater wordt zoveel mogelijk afgevoerd naar een watergang.</p> <p>De gemeente Voorschoten streeft binnen haar bestaande openbare gebied naar een goed werkend watersysteem, dat voldoet aan de schouw van het Hoogheemraadschap van Rijnland en waarbij geen water op straat optreedt. Water op straat mag in het uiterste geval niet langer dan 2 uur na de bui plaatsvinden.</p> <p>Voor nieuwe ontwikkelingen zijn de eisen en voorwaarden van het Hoogheemraadschap van Rijnland van toepassing. Hiermee wordt gestart met het ontwikkelen van een “robuuster” stelsel in antwoord op klimaatveranderingen.</p> <p>De gemeente Voorschoten heeft een Baggerplan wat dateert van 2009 en heeft een doorloop tot en met 2019. De gemeente Voorschoten streeft naar een geactualiseerd Baggerplan, wat aansluit op het vGRP 2019-2023.</p>
Dienstverlening	<p>De gemeente Voorschoten maakt gebruik van een digitaal melding systeem voor melding en klachten ten aanzien van het functioneren van het stedelijk water. Melding en klachten moeten geregistreerd worden om een inzicht te krijgen in het functioneren van het stedelijk water. De gemeente Voorschoten streeft naar een geoptimaliseerd melding systeem met een ingericht waterloket</p> <p>De gemeente Voorschoten wil zijn burgers en bedrijven informeren en zal voor het stedelijk water meer informatie verstrekken aan en toegankelijk maken voor haar burgers en bedrijven via haar internetsite en het Klanten Contact Centrum (KCC).</p> <p>Bij klachten wordt binnen een termijn van 5 dagen actie ondernomen.</p>
Milieu	<p>De gemeente Voorschoten streeft in deze planperiode naar een goede waterkwaliteit in het stedelijk water, waarbij een goede balans in de ecologie ontstaat.</p>

06.3.2 Areaal

Uitbreidingen	<p>Gemeente Voorschoten heeft nieuwe ontwikkelingen, die in deze planperiode resulteren tot uitbreiding in het areaal, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobbewijk (2016) • Starrenburg III (2017) • Duivenvoorde corridor (2018) • Voorsche park (2017)
----------------------	---

06.3.3 Beheer

Beheer	<p>Om een goed beheer van het stedelijk water mogelijk te maken moeten onderstaande gegevenssoorten op orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geometrische gegevens van het volledige areaal stedelijk water; De geometrische gegevens volledig digitaal verwerken van de aanwezige bekende objecten. Nieuwe objecten volledig digitaliseren binnen 1 maand na aanreiken van de gewenste informatie om te voldoen aan de wettelijke verplichting van de WION. • administratieve gegevens van het stedelijk water; De administratieve betrouwbare gegevens voor 100% verwerken van de aanwezige bekende stedelijk water objecten, aangevuld met de overige administratieve behoeftige informatie.
Inspectie en	<p>Het functioneren van en de veiligheid in, aan en om alsook de waterkwaliteit en waterkwantiteit</p>

onderzoek	<p>van het stedelijk water zijn afhankelijk van inspecties en onderzoek, waaraan de volgende doelen gesteld worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecteren Het areaal wordt periodiek geïnspecteerd op grond van inspectie cycli volgens bijlage 09. • Meten Periodiek meten verbetert het inzicht binnen het stedelijk water van het daadwerkelijk functioneren, wat bijdraagt aan het nemen van een weloverwogen keuze in de investeringen. In dit vGRP is rekening gehouden met het onderzoeken van meet mogelijkheden, het aanschaffen van de benodigde hulpmiddelen en het opstellen van een meetplan. Het meetplan en de realisatie daarvan moet onder meer helpen een antwoord te vinden voor (potentiële) knelpunten in het stedelijk water. • Berekenen Het theoretisch functioneren op grond van berekenen van het stedelijk water is door de gemeente Voorschoten nooit uitgevoerd. Bij de ontwikkelingen van verbindingen en afmetingen van de watergangen lagen de eisen uit de Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland ten grondslag. Gestreefd wordt naar een goed werkend watersysteem op grond van een betrouwbaar en goed rekenmodel. In combinatie met meten moet een verbetering in de waterketen verkregen worden.
Onderhoud	<p>De gemeente Voorschoten streeft naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een goede waterkwaliteit en waterkwantiteit in haar oppervlakte water; Het verbeteren van de waterkwaliteit en het verminderen van de waterkwantiteit in het oppervlakte water wordt bereikt door het frequent uitvoeren van baggeren, krozen en maaien van het oppervlakte water. Nieuw ontwikkelde en bestaande producten worden meegenomen in de afweging om een goede waterkwaliteit en het verminderen van de waterkwantiteit te realiseren. • Een nihil tot een beperkte wateroverlast van hemelwater; Het beperken van water op straat wordt bereikt door een goed functioneren van de afwatering in het openbaar gebied. Dit wordt mogelijk gemaakt door het regelmatig reinigen van de afwatering. • Het goed functioneren en het veilig zijn van haar waterbouwkundige kunstwerken. Het functioneren en de veiligheid van de waterbouwkundige kunstwerken moet gegarandeerd zijn en blijven. Dit wordt bereikt door regelmatig onderhoud te plegen aan de waterbouwkundige kunstwerken. De gemeente Voorschoten streeft naar een goed functioneren van en het veilig zijn van de waterbouwkundige kunstwerken.
Achterstallig onderhoud	<p>Achterstallig onderhoud is niet wenselijk. De gemeente Voorschoten streeft naar het inlopen van de onderhoudsachterstand.</p>

06.4 Strategie

06.4.1 Algemeen

Algemeen	<p>Het volledige watersysteem met inbegrip van het afvalwatersysteem wordt in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland geïnventariseerd en digitaal verwerkt, waardoor knelpunten doelmatig verholpen en informatieverstrekking geoptimaliseerd worden. Het Hoogheemraadschap van Rijnland ontvangt het oppervlakte water van de gemeente Voorschoten in haar boezems en hoofdwatergangen. Deze hebben een gemiddeld peil van -0,62 NAP. Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft een zomer- en winterpeil, welke respectievelijk op -0,61 NAP en -0,64 NAP gehandhaafd worden.</p>
Beleid	<p>Het Baggerplan dateert van 2009 en heeft een doorloop tot en met 2019. De gemeente Voorschoten streeft naar een geactualiseerd Baggerplan, wat aansluit op het vGRP 2019-2023. Daarmee ontstaat een geactualiseerd inzicht in het functioneren van het stedelijk water. In het Baggerplan wordt in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland het beheer en onderhoud van het oppervlaktewater jaarlijks vastgelegd. Op deze wijze ontstaat een regelmatig beheer en onderhoud, waardoor waterkwaliteit en waterkwantiteit verbeterd alsook op peil gehouden</p>

Dienst verlening	<p>worden. De zorgplicht stedelijk water wordt daardoor geoptimaliseerd.</p> <p>De gemeente Voorschoten realiseert in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland een (grond)waterloket. De gemeente Voorschoten wordt hierin de frontoffice en het Hoogheemraadschap van Rijnland de backoffice.</p> <p>Burgers en bedrijven van gemeente Voorschoten hebben recht op informatie over stedelijk water. Dit wordt gerealiseerd door gebruik te maken van het internet en de plaatselijke media. Toegankelijkheid van verschillende informatie over het stedelijk water wordt tijdens deze periode opgezet en uitgebreid. Hiermee hoopt de gemeente Voorschoten de hoeveelheid klachten terug te dringen. Bij klachten, die de gemeente Voorschoten aangaan, wordt binnen een termijn van 5 dagen actie ondernomen.</p>
Milieu	<p>Om een goede balans in de ecologie te verkrijgen is een goede waterkwaliteit van belang. Waterkwaliteit is op verschillende wijzen te beheren, te monitoren en te sturen.</p> <p>In deze planperiode gaat de gemeente Voorschoten in samenwerking met belanghebbende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De waterkwaliteit van het oppervlaktewater door een laboratorium onderzoek vaststellen met een frequentie van 1x per 5 jaar; • De aanwezige flora en fauna in, op en langs de watergangen digitaal in beeld brengen; • De knelpunten, welke de waterkwaliteit beïnvloeden in beeld brengen; • De kwaliteit van de baggerspecie in haar watergangen met een frequentie van 1x per 5 jaar monitoren; • Gespreid baggeren van de watergangen met een frequentie van 1x per 10 jaar. <p>Uiteindelijk wordt in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland en de plaatselijke visvereniging gezocht naar doeltreffende oplossingen voor het verbeteren van de waterkwaliteit.</p>

06.4.2 Areaal

Uitbreidingen	<p>Het areaal zal wijzigen door de maatregelen en door nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor zal er uiteindelijk wijzigingen optreden in het kosten voor beheer en onderhoud. Het areaal op 1 januari 2014 is de basis voor dit vGRP.</p>
----------------------	---

06.4.3 Beheer

Beheer	<p>Het beheerpakket BS8 is de basis voor alle informatie en activiteiten. Een goed gevuld en werkend beheerpakket BS8 is van belang voor alle benodigde informatie en maatregelen. Een inventarisatie wordt gerealiseerd om de aanwezige informatie te toetsen aan de benodigde informatie. Uit deze inventarisatie wordt een stappenplan opgesteld om een gevuld beheerpakket BS8 te realiseren.</p>
Inspectie en onderzoek	<p>Om te voldoen aan het functioneren, gebruik en de veiligheid in, aan en om de watergangen alsook de waterkwaliteit en waterkwantiteit van het stedelijk water wordt het volgende gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecteren Het areaal wordt periodiek geïnspecteerd op grond van inspectie cycli volgens bijlage 09. • Meten Een meetplan en de benodigde meetapparatuur wordt geïnventariseerd en over deze periode aangeschaft en in gebruik genomen. De meetgegevens worden gebruikt bij het bepalen van doeltreffende maatregelen als oplossingen en zoveel mogelijk via internet ter informatie aangeboden aan bedrijven en burgers van de gemeente Voorschoten. • Berekenen Voor een goed werkend hydraulisch model te kunnen realiseren zijn gegevens van het areaal nodig. De ontbrekende gegevens worden opgenomen en digitaal verwerkt.
Onderhoud	<p>Het verlengen van de levensduur en het bevorderen van de waterkwaliteit, het terug dringen van wateroverlast en het veilig functioneren wordt gerealiseerd door:</p>

- **Klein onderhoud**
Klein onderhoud zijn kleinschalige herstel werkzaamheden, waarbij geen groot materieel benodigd is met uitzondering van reinigen.
De watergangen worden gekroosd en gemaaid om de doorstroming te garanderen. Voor het krozen en maaien wordt een frequentie aangehouden van 2x per jaar (voor- en najaar).
Om afstroming van het stedelijk water te waarborgen wordt het oppervlakte met een frequentie van 2x per jaar gereinigd door krozen en maaien. Duikers met een snellere vervuilingsgraad door bladval worden per jaar gereinigd. De duikers worden periodiek gereinigd op grond van inspectie en onderhoud cycli volgens bijlage 09.
Onder klein onderhoud worden ook het verhelpen van de kleine melding en klachten verstaan. Het achterstallig onderhoud in het stedelijk water brengt klein onderhoud met zich mee. Niet al het klein onderhoud is te voorzien. In het vGRP wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd voor klein onderhoud inclusief het verhelpen van onvoorziene meldingen en klachten.
- **Groot onderhoud**
Groot onderhoud zijn (herstel) werkzaamheden, waarbij groot materieel benodigd is. De watergangen worden met regelmaat gebaggerd met een frequentie van 1x per 10 jaar. Onder groot onderhoud worden ook het verhelpen van de grote melding en klachten van waterbouwkundige kunstwerken verstaan. Het achterstallig onderhoud in het stedelijk water is groot onderhoud. Niet al het groot onderhoud is te voorzien. In het vGRP wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd voor groot onderhoud inclusief het verhelpen van onvoorziene meldingen en klachten. Groot onderhoud op het areaal wordt op grond van inspectie en onderhoud cycli volgens bijlage 09 opgenomen.
- **Vervangingen**
Uiteindelijk is het vervangen van waterbouwkundige kunstwerken een feit. Opgenomen is vervanging op grond van levensduur en voorgaande inspecties. Bij het vervangen wordt een keuze gemaakt in de huidige producten en nieuwe ontwikkelingen, waarmee de levensduur vergroot of verlengt wordt.

Achterstallig onderhoud

De gemeente Voorschoten gaat de komende periode het achterstallig onderhoud op stedelijk water wegwerken. In plaats van te kiezen voor een strategie van preventief onderhoud, kiest zij om doelmatigheidsredenen voor een strategie, waarbij het wegwerken van het achterstallig onderhoud prioritair is. Deze strategie is om uiteindelijk de waterkwaliteit te verbeteren en de waterkwantiteit (overtollig water) te verminderen.

07.0 ZORGPLICHT GRONDWATER

07.1 Definitie grondwater

Met de komst van de overgangswet gemeentelijke watertaken is er in wet onderscheid gemaakt in verschillende typen water. De definitie, ten behoeve van het begrip grondwater, volgens de Waterwet is hieronder beschreven:

Grondwater: water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen (Waterwet artikel 1.1 en artikel 3.6);

Het genoemde begrip uit de wet is in dit vGRP vertaald naar de term grondwater.

07.2 Huidige situatie

07.2.1 Algemeen

Algemeen

Er zijn binnen de gemeente Voorschoten geen meldingen van grondwater problemen bekend. Het grondwater in de gemeente Voorschoten staat op enkele plaatsen bewust hoog voor houten en geen aanwezigheid van funderingen. Dit om schade aan gebouwen te voorkomen.

Beleid

De gemeente Voorschoten heeft geen losstaand beleid voor grondwater.

07.2.2 Inventaris stedelijk water

Drainage

Het op peil houden van het grondwater wordt geregeld door drainagesystemen. In totaal ligt er circa 4,5 km drainageleiding. De drainage voert het overtollige grondwater af naar het oppervlaktewater of in bijzondere omstandigheden naar het riool.

Grondwater stand

Het monitoren van het grondwater gebeurt handmatig op 20 st peilbuizen verdeeld in de gemeente Voorschoten.

07.2.3 Status huidig areaal

Algemeen

Op het huidige areaal (objecten) van grondwater zijn geen inspecties/onderzoeken uitgevoerd, waardoor geen status is weer te geven.

07.2.4 Beheer van het areaal

Beheer

Om een goed beheer van het grondwater mogelijk te maken worden onderstaande gegevenssoorten beheerd, waarbij het geautomatiseerde beheersysteem BS8 met ondersteuning van het CAD-pakket Microstation wordt toegepast.

De volgende gegevens worden beheerd:

- geometrische gegevens van het areaal grondwater;
De geometrische gegevens van het areaal grondwater zijn voor 15% verwerkt, maar de aangeleverde gegevens zijn voor 20% betrouwbaar.
- administratieve gegevens van areaal grondwater;
De administratieve areaal gegevens zijn niet verwerkt.

Dienstverlening

De gemeente maakt gebruik van een digitaal melding systeem voor melding en klachten ten aanzien van het grondwater. Acties van de melding en klachten zijn voor 65% niet binnen een termijn van 5 dagen te realiseren. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is het bevoegd gezag en peilbeheerder en in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland worden de te

Inspectie en onderzoek	<p>nemen maatregelen bepaald.</p> <p>Het functioneren van het areaal grondwater is afhankelijk van inspecties en onderzoeken, die bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspecteren; Van het totale areaal grondwater is 0% geïnspecteerd en beoordeeld. • Meten; De gemeente Voorschoten voert maandelijks handmatig metingen uit op de peilbuizen. • Berekenen; De gemeente Voorschoten voert geen berekeningen uit op grondwater.
-------------------------------	---

07.2.5 Hydraulisch en milieutechnisch functioneren

Hydraulisch	Het volledige grondwatersysteem is niet op hydraulisch functioneren getoetst. In- en uitbreidingen zijn op grond van projectgrenzen hydraulisch functioneren berekent en getoetst.
Milieu	Waterkwaliteit van grondwater wordt niet gemonitord.

07.3 Gewenste situatie

	<p>De gewenste situatie van het grondwater is in de Waterwet als volgt geformuleerd:</p> <p><i>Het in openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van grondwaterstanden te voorkomen of te beperken voor de aan de grond gegeven bestemming, inclusief de verwerking van het ingezamelde grondwater. Voor zoverre de maatregel doelmatig is en niet tot de zorg van de provincie of het waterschap behoort.</i></p> <p>De zorgplicht heeft als taak om zo veel mogelijk grondwateroverlast te beperken of te voorkomen. De rol van de gemeente hierin is een inspanningsverplichting, dat betekent dat de gemeente 'aanspreekbaar' moet zijn voor de eventuele overlast, maar dit hoeft niet automatisch te leiden tot 'aansprakelijkheid'.</p> <p>Wel moet de gemeente waakzaam zijn bij tijdelijke onttrekkingen van grondwater en de mogelijke gevolgen daarvan voor gewassen, wegen en bouwwerken. Een 'bouwwerk' dient volgens het Bouwbesluit waterdicht te zijn. Dit bouwbesluit komt voor uit de Woningwet. De grondwaterstand is mede afhankelijk van het waterpeilbeheer door het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het beperken of voorkomen van grondwateroverlast is een samenspel van diverse factoren en actoren en daarmee niet tot nauwelijks te beheersen, enkel vanuit de rol van de gemeente.</p> <p>Als algemeen uitgangspunt wordt door de gemeente Voorschoten gehanteerd dat in bebouwde gebieden sprake is van voldoende drooglegging en ontwateringsdiepte, zodat optrekkend vocht vanuit kruipruimten zoveel mogelijk wordt voorkomen of wordt beperkt.</p>
--	--

07.3.1 Algemeen

Algemeen	<p>De gewenste situatie voor de zorgplicht grondwater is gedefinieerd met behulp van de doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden.</p> <p>Deze kunnen we als de volgende doelstellingen benoemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De burgers en bedrijven kunnen met hun water vragen terecht bij de gemeente Voorschoten via het (grond)waterloket; • Een goed werkend drainage systeem om het grondwaterpeil te handhaven; • Het elektronisch monitoren van het grondwaterpeil op strategische punten door te zorgen voor een robuust en goed functionerend grondwatermeetnet systeem.
-----------------	--

Dienstverlening

De gemeente Voorschoten maakt gebruik van een digitaal melding systeem voor melding en klachten ten aanzien van het functioneren van het grondwater. Melding en klachten moeten geregistreerd worden om een inzicht te krijgen in het functioneren van het grondwater. De gemeente Voorschoten streeft naar een geoptimaliseerd melding systeem met een ingericht waterloket

De gemeente Voorschoten wil zijn burgers en bedrijven informeren en zal voor het grondwater meer informatie verstrekken aan en toegankelijk maken voor haar burgers en bedrijven via haar internetsite en het Klanten Contact Centrum (KCC).

Bij klachten wordt binnen een termijn van 5 dagen actie ondernomen.

Milieu

De gemeente Voorschoten streeft naar een goede grondwaterkwaliteit en op peil blijven van het grondwater.

07.3.2 Areaal

Uitbreidingen

Gemeente Voorschoten heeft ontwikkelingen, die in deze planperiode resulteren tot uitbreiding in het areaal, te weten:

- Dobbewijk (2016)
- Starrenburg III (2017)
- Duivenvoorde corridor (2018)
- Voorsche park (2017)

07.3.3 Beheer

Beheer

Om een goed beheer van het grondwater mogelijk te maken moeten onderstaande gegevenssoorten op orde zijn binnen het beheerpakket BS8:

- geometrische gegevens van het volledige areaal grondwater;
De geometrische gegevens volledig digitaal verwerken van de aanwezige bekende objecten. Nieuwe objecten volledig digitaliseren binnen 1 maand na aanreiken van de gewenste informatie om te voldoen aan de wettelijke verplichting van de WION.
- administratieve gegevens van het grondwater;
De administratieve betrouwbare gegevens voor 100% verwerken van de aanwezige bekende grondwater objecten, aangevuld met de overige administratieve behoeftige informatie;
- Een goed beeld van het grondwaterpeil grondwater;
Het verloop van het grondwater wordt bereikt door strategisch meetpunten te bepalen, te plaatsen en te monitoren. Nieuw ontwikkelde en bestaande producten worden meegenomen in de afweging om een goed en continu beeld te vormen.

Inspectie en onderzoek

Het functioneren van het areaal grondwater is afhankelijk van inspecties en onderzoek, waaraan de volgende doelen gesteld worden:

- Inspecteren
Het areaal wordt periodiek geïnspecteerd op grond van inspectie cycli volgens bijlage 09.
- Meten
Periodiek meten verbetert het inzicht binnen het grondwater van het daadwerkelijk verloop van het grondwaterpeil, wat bijdraagt aan het nemen van een weloverwogen keuze in de investeringen van projecten. In dit vGRP is rekening gehouden met het onderzoeken van meet mogelijkheden, het aanschaffen van de benodigde hulpmiddelen en het opstellen van een meetplan. Het meetplan en de realisatie daarvan moet onder meer helpen een antwoord te vinden voor (potentiële) knelpunten in het grondwater.

Onderhoud

De gemeente Voorschoten streeft naar:

- Een goed beeld van het grondwaterpeil te bewaken;
Het bewaken van het grondwaterpeil wordt bereikt door de peilbuizen regelmatig te

- reinigen.
- Het handhaven van het grondwaterpeil;
Het functioneren van drainage systemen door deze regelmatig te reinigen;
- Een nihil tot een beperkte wateroverlast van grondwater;
Het beperken van wateroverlast wordt bereikt door een goed functioneren van de drainage in het openbaar gebied. Dit wordt mogelijk gemaakt door het regelmatig reinigen van de drainage.

07.4 Strategie

07.4.1 Algemeen

Algemeen	De gemeente Voorschoten moet op grond van de Waterwet altijd een vergunning aanvragen voor het onttrekken en retour voeren van grondwater bij het Hoogheemraadschap van Rijnland als bevoegd gezag.
Beleid	Op de zorgplicht grondwater is geen beleid nodig. Er worden geen maatregelen opgenomen in dit vGRP. De periode van dit vGRP wordt gebruikt om informatie te verzamelen om in het volgende vGRP definitief een besluit te nemen over het vormen en opstellen van beleid voor het grondwater. De gemeente Voorschoten hanteert de maatregel om zoveel mogelijke illegale en onbekende aansluitingen van grondwater te legaliseren en in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland aan te sluiten op het oppervlakte water of RWA stelsel.
Dienstverlening	De gemeente Voorschoten organiseert in deze periode in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland een (grond)waterloket, wat aansluit op het huidige digitale meldingen systeem. De gemeente Voorschoten wordt hierin de frontoffice voor het water. Vragen of klachten, waar het Hoogheemraadschap van Rijnland de verantwoording heeft, worden via een elektronische weg direct doorgezet. Bij klachten, die de gemeente Voorschoten aangaan, wordt binnen een termijn van 5 dagen actie ondernomen.
Milieu	Het afvoeren van grondwater door drainage zal zoveel mogelijk bij een goede waterkwaliteit plaats vinden op het oppervlakte water.

07.4.2 Areaal

Uitbreidingen	Het areaal zal wijzigen door de maatregelen en door nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor zullen er uiteindelijk wijzigingen optreden in het kosten voor beheer en onderhoud. Het areaal op 1 januari 2014 is de basis voor dit vGRP.
----------------------	---

07.4.3 Beheer

Algemeen	Zowel ondergronds als bovengronds wordt een ruimtebeslag verlangd. Deze kan in de procedure van watertoets, waterparagraaf en bestemmingsplan worden gewaarborgd om voldoende ontwateringsdiepte te bewerkstelligen. Daarna volgt uitdetaillering in de inrichtingsfase, waarbij het ontwateringstelsel kan worden gesitueerd.
Beheer	Om een goed beheer van het grondwater mogelijk te maken worden onderstaande gegevenssoorten binnen het beheerpakket BS8 op orde gebracht: <ul style="list-style-type: none"> • geometrische gegevens van het volledige areaal grondwater; De geometrische gegevens volledig digitaal verwerken van de aanwezige bekende objecten. • administratieve gegevens van het grondwater; De administratieve betrouwbare gegevens voor van de aanwezige bekende grondwater

objecten, aangevuld met de overige administratieve behoeftige informatie, digitaal verwerken;

Inspectie en onderzoek

Het functioneren van het areaal grondwater is afhankelijk van inspecties en onderzoek, waaraan de volgende doelen gesteld worden:

- Inspecteren;
Het areaal periodiek inspecteren op grond van inspectie cycli volgens bijlage 09.
- Meten;
Het maandelijks handmatig meten van de peilbuizen voor het grondwaterpeil. In dit vGRP is rekening gehouden met het onderzoeken van meet mogelijkheden, het aanschaffen van de benodigde hulpmiddelen en het opstellen van een meetplan. Het meetplan en de realisatie daarvan moet onder meer helpen een antwoord te vinden voor (potentiële) knelpunten in het grondwater.
- Het onderzoeken naar strategische locaties peilbuizen;
Het bepalen in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland en interne afdelingen van strategische punten om het grondwater te monitoren.
- Het onderzoeken van de huidige meetpunten;
De huidige 20 st meetpunten worden opgenomen in het strategisch plan, maar moeten worden onderzocht op toepasbaarheid voor telemetrie, reinigen en digitale data verzameling.
- Het onderzoeken naar telemetrie;
Onderzocht wordt het gebruik van telemetrie om de grondwaterstand elektronisch te bewaken. De resultaten worden via internet beschikbaar gesteld aan burger en bedrijf.

Onderhoud

Het verlengen van de levensduur en het veilig functioneren wordt gerealiseerd door:

- Klein onderhoud
Klein onderhoud zijn kleinschalige herstel werkzaamheden, waarbij geen groot materieel benodigd is.
Onder klein onderhoud worden ook het verhelpen van de kleine melding en klachten verstaan. In het vGRP wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd voor klein onderhoud op peilbuizen en drainage (reinen) inclusief het verhelpen van onvoorziene meldingen en klachten.
- Groot onderhoud
Groot onderhoud zijn herstel werkzaamheden, waarbij groot materieel benodigd is. In het vGRP wordt een jaarlijks bedrag gereserveerd voor groot onderhoud op drainages inclusief het verhelpen van onvoorziene meldingen en klachten.
- Vervangingen
Uiteindelijk is het vervangen van peilbuizen en/of drainage systemen een feit. Opgenomen is vervanging op grond van levensduur en voorgaande inspecties. Bij het vervangen wordt een keuze gemaakt in de huidige producten en nieuwe ontwikkelingen, waarmee de levensduur vergroot of verlengt wordt.

08.0 FINANCIEN

08.1 Inleiding

Algemeen

Vanaf 1 januari 2008 heeft de gemeente de mogelijkheid om de kosten voor de uitvoering van de zorgplichten te verhalen via een nieuwe rioolheffing. De wet regelt de verbreding van het gemeentelijke rioolrecht tot een bestemmingsheffing. Hiermee kunnen gemeenten ook voorzieningen bekostigen voor hemelwaterinzameling én aanpak van grondwaterproblemen.

Gekozen is om het vGRP te splitsen in een document vGRP 2014-2018 Voorschoten en Kostendekking vGRP 2014-2018 Voorschoten. In het document Kostendekking vGRP 2014-2018 Voorschoten zijn op grond van 'Rioleringszorg in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest' van de datum 6 februari 2009 zijn 3 varianten uitgewerkt ter dekking van de kosten.

- a. Variant 1 "Kostendekking op grond van huishoudens, 1 rioolheffing (huidige situatie);
- b. Variant 2 "Kosten dekking op grond van samenvoegen van riool en water, 1 rioolheffing;
- c. Variant 3 "Kosten dekking op grond van afzonderlijke heffing op riool en water, 2 rioolheffingen.

08.2 Personele middelen

Algemeen

Met behulp van Leidraad Module D2000 is een indicatieve formatieberekening gemaakt. Dit geeft een indicatie van de benodigde personele bezetting. Op basis van de Leidraad is de berekende benodigde formatie in onderstaande tabel 7.1 weergegeven.

Huidige situatie

De werkorganisatie is per 1 januari 2013 een feit geworden. Hierin zijn de ambtelijke organisaties van de gemeente Voorschoten en Wassenaar samengevoegd. De samenvoeging heeft niet geleid tot 1 begroting, waardoor de FTE's toegewezen moeten worden aan de begroting van de gemeente Voorschoten en Wassenaar. Voor het riool en het water, met inbegrip van de waterbouwkundige kunstwerken, zijn momenteel 3 FTE beschikbaar, globaal verdeeld over:

- Senior beheerder 0,5 FTE voor Voorschoten en 0,5 FTE voor Wassenaar;
- Beheerder 1 FTE voor Voorschoten en 1 FTE voor Wassenaar.

De gemeente Voorschoten heeft hierdoor een formatiebezetting voor de binnendienst van 1,5 FTE beschikbaar voor riool en water. De buitendienst heeft 2,5 FTE's formatiebezetting voor riool en water. Totaal 4 FTE's formatiebezetting voor riool en water.

Gewenste situatie

Op basis van de Leidraad Module D2000 is een indicatieve formatieberekening gemaakt. Dit geeft een benodigde personele bezetting van 6,3 FTE (zie afbeelding 7.1) om de maatregelen tot realisatie te brengen.

	tijdsbesteding dagen	fte (175 dagen/jaar)
Planvorming, onderzoek en facilitair	252	1,4
Onderhoud	239	1,4
Maatregelen	599	3,4
Totaal	1090	6,3

Tabel 7.1 Formatieberekening Module D2000

In de formatieberekening is geen rekening gehouden met het water, waterbouwkundige kunstwerken en het uitvoeren van onderhoud door de eigen dienst. Deze werkzaamheden worden geïntegreerd in de benodigde berekende FTE's, zodat geen extra FTE's voor de extra activiteiten uit water en waterbouwkundige kunstwerken noodzakelijk zijn.

Strategie

De activiteiten voor de zorgplichten wordt zoveel mogelijk met eigen personeel gerealiseerd. De tekort komende 2,3 FTE (6,3 FTE berekend – 4 FTE aanwezig) wordt op project basis uitgezet.

08.3 Rioolheffing (inkomsten)

Artikel 228a van de Gemeentewet bepaalt dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De rioolheffing is nader uiteengezet en opgenomen in het document “Kostendekking vGRP 2014-2018 Voorschoten”.

09.0 BIJLAGE 01

VERKLARENDE WOORDENLIJST

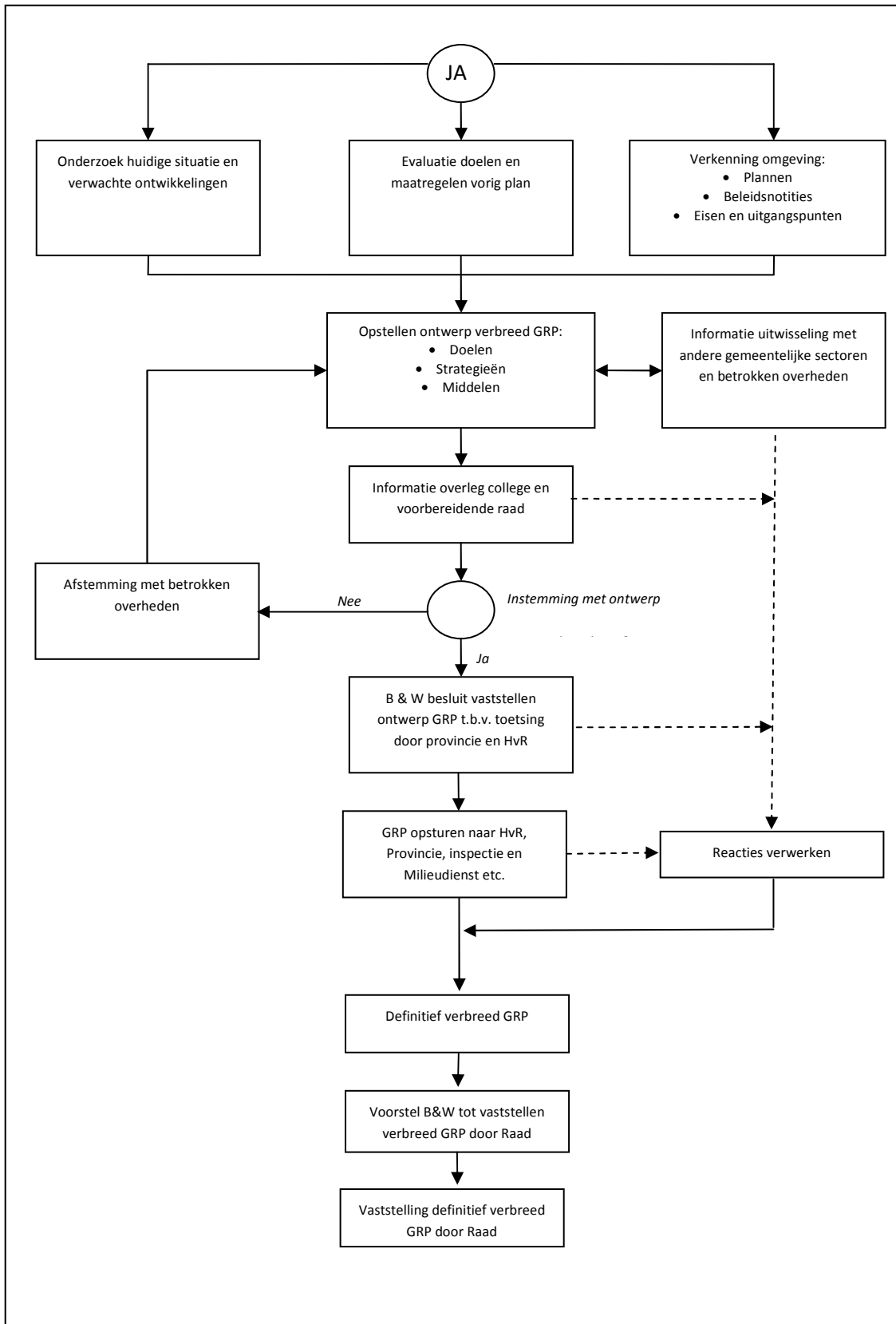
Afkortingen	<p>AMvB Algemene Maatregel van Bestuur</p> <p>AWZI AfvalWater Zuivering Installatie</p> <p>BBB BergBezinkBassin</p> <p>BBL BergBezinkLeiding</p> <p>BBR BergBezinkRiool</p> <p>BBV BergBezinkVoorziening</p> <p>Blbi Besluit lozen buiten inrichtingen</p> <p>BRP BasisRioleringsPlan</p> <p>DWA DroogWeerAfvoer</p> <p>vGRP Verbereed Gemeentelijk RioleringsPlan</p> <p>HWA HemelWaterAfvoer</p> <p>IBA Installatie voor individuele Behandeling van Afvalwater</p> <p>KRW Kader Richtlijn Water</p> <p>NEN Nederlandse Norm</p> <p>NPR Nederlandse praktijkrichtlijn</p> <p>RWZI RioolWaterZuiveringsInrichting</p> <p>Wm Wet milieubeheer</p> <p>Wro Wet Ruimtelijke Ordening</p> <p>Wvo Wet verontreiniging oppervlaktewateren</p>
Afvalwater	Verontreinigd water en/of hemelwater dat wordt geloosd door huishoudens, bedrijven en instellingen.
Afvalwaterstelsel	Stelsel waarmee uitsluitend afvalwater (inclusief hemelwater) of vuilwater (exclusief hemelwater) wordt ingezameld en afgevoerd. Ook wel “dwa (droog weer afvoer)-stelsel” genoemd.
Afvalwatersysteem	Het geheel van riooltechnische en zuiveringstechnische werken.
Basisinspanning	Een theoretische referentiewaarde voor de vuilemissie, door de CUWVO beschreven en gedefinieerd middels de vuilemissie uit een referentiestelsel. Voor zowel bestaande als nieuwe stelsels zijn referentie waarden voor een aantal stelselkarakteristieken, zoals berging, pompovercapaciteit en randvoorzieningen aangegeven.
Basisrioleringsplan (BRP)	Een plan waarin op gedetailleerde wijze wordt aangegeven hoe de inzameling en afvoer van afvalwater (ook vuiluitworp) en neerslag binnen een bepaald gebied dient te geschieden.
Bemalingsgebied	Een gebied dat door één rioolmaal wordt bemalen. Bij drukriolering en vacuümriolering betreft het, het totale gebied dat op het systeem van pomputjes c.q. vacuümpotten is aangesloten.
Bergbezinkbassin (BBB)	Een open of gesloten bassin dat dient voor de tijdelijke berging van afvalwater. Door een speciale vormgeving van het bassin is de stroomsnelheid laag, waardoor bezinking van vuil optreedt en waaruit overstortingen kunnen plaatsvinden.
Berging	Nuttige inhoud van een rioolstelsel uitgedrukt in m ³ dan wel gerelateerd aan het daarop aangesloten verhard oppervlak (mm). Onderscheid wordt onder meer gemaakt tussen statische berging, dynamische berging, verloren berging en berging op straat en op daken.
Bergingsverlies	De vermindering van berging door permanente vulling in de riolering als gevolg van verzakkingen.
Classificatie	De indeling van toestandsaspecten in klassen.

Drainage	Een systeem van doorlatende, geperforeerde pijpen (meestal kunststof) in de bodem, waarin opvang en afvoer van overtollig grondwater plaatsvindt, waardoor de grondwaterstand beheerst kan worden.
Drooglegging	Afstand tussen het grondwaterpeil en het maaiveld.
Droogweerafvoer (DWA)	De hoeveelheid afvalwater die per tijdseenheid in een droogweersituatie via het rioolstelsel wordt afgevoerd.
Drukriolering	Riolering waarbij het transport plaatsvindt via pompen en persleidingen.
Emissiespoor	Onderdeel van het tweesporenbeleid van waterkwaliteitsbeheerders gericht op het tot een bepaald niveau terugbrengen van de emissies (vuiluitwerp) uit een rioolstelsel, ongeacht de werkelijke waterkwaliteit.
Foutieve aansluiting	Het aansluiten van een vuilwateraansluiting op een hemelwaterriool of een hemelwateraansluiting op een vuilwaterriool.
Gemengd rioolstelsel	Stelsel van leidingen, waarbij vuilwater inclusief ingezamelde hemelwater gezamenlijk wordt getransporteerd
Gescheiden rioolstelsel	Het vuilwater en het hemelwater (vanaf daken en straten) worden door twee aparte leidingstelsels afgevoerd.
Huishoudelijk afvalwater	Afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden.
Hydraulische berekening	Het doorrekenen bepalen van het hydraulisch functioneren van een rioolstelsel
Infiltratie	Intreding van (hemel)water in de bodem en intreding van grondwater in de riolering.
Ingrijpmaatstaf	Grenstoestand waarbij ingrijpen eventueel in de actuele toestand noodzakelijk is en waarbij mogelijk maatregelen worden opgesteld
Inspectie	Het waarnemen, herkennen en beschrijven van de toestand
Lekkage (infiltratie)	Het intreden van water via voegen, scheuren, langs inlaten of door de buiswand, waar dit niet gewenst is.
Lekkage (exfiltratie)	Het uittreden van water via voegen, scheuren, langs inlaten of door de buiswand, waar dit niet gewenst is.
Lozing	Lozingen zijn te verdelen in directe en indirecte lozingen op oppervlaktewater. Lozingen op de riolering zijn per definitie indirecte lozingen. Bij directe lozingen wordt het afvalwater direct in het milieu, oppervlaktewater of bodem gebracht. Indirecte lozingen vinden plaats in een rioolstelsel waarmee het afvalwater wordt ingezameld. Indirecte lozingen worden op hun beurt weer onderscheiden in lozingen in een schoonwaterriool (hemelwaterriool of een ontwateringstelsel) en een vuilwaterriool. Het vuilwaterriool voert het afvalwater af naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie, waar het na zuivering wordt geloosd in het milieu.
Maatstaf	Grenswaarde (getalsmatig) op basis waarvan geconcludeerd wordt of aan een functionele eis wordt voldaan.
Onderhoud	Herstel van het oorspronkelijke functioneren, waarbij de toestand van objecten ongewijzigd gehandhaafd wordt.

Onderzoek	Het verzamelen, ordenen, analyseren en verwerken van gegevens, zodanig dat informatie kan worden afgeleid over de toestand en het functioneren van de buitenriolering.
Ontwatering	Afvoer van water uit percelen over en door de grond en eventueel door drains, kleine sloten en greppels naar een stelsel van grote waterlopen met als functie afwatering.
Ontwateringsdiepte	Afstand tussen de hoogste grondwaterstand en het maaiveld.
Onverhard oppervlak	Oppervlak in stedelijk gebied waar neerslagwater kan infiltreren (plantsoenen, tuinen, bermen).
Oppervlaktewater	Water dat stroomt over of verblijft op het aardoppervlak.
Overstort (put)	Rioolput voorzien van een overstortdrempel, die loost buiten het in beschouwing genomen rioolstelsel, meestal op oppervlaktewater.
Overstorting	De lozing van afvalwater via een overstortdrempel naar oppervlaktewater.
Peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter waarin een grondwaterstand c.q. stijghoogte wordt gemeten.
Pompoevercapaciteit (poc)	Het deel van de pompcapaciteit dat beschikbaar is voor de hemelwaterafvoer. Het andere deel van de capaciteit is beschikbaar voor de vuilwaterafvoertijdens droog weer.
Randvoorziening	Vloeistofdichte voorziening als onderdeel van het rioolstelsel die als doel heeft de lozing van vuil uit het rioolstelsel op oppervlaktewater te verminderen.
Relinen	Relinen is het aanbrengen van een duurzame voorziening (kous) op de binnenwand van de rioolbuis. Het grote voordeel ten opzichte van vervangen is dat de bestaande buis kan blijven liggen. Het is goedkoper dan vervanging van de buis en veroorzaakt minder overlast voor de omgeving.
Renovatie	Herstel van het oorspronkelijke functioneren, waarbij een ingrijpende toestandswijziging wordt doorgevoerd; evenaren technische staat van nieuw aangelegd.
Reparatie	Herstel van het oorspronkelijke functioneren, waarbij een beperkte toestandswijziging wordt doorgevoerd.
Riolering	Het samenstel van riolen, rioolputten en bijbehorende voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater.
Rioolput	Constructie toegang gevend tot het rioolstelsel (meestal te herkennen aan gietijzeren deksels in de weg).
Rioolwaterzuiverings- inrichting (RWZI) Streng	Het totaal van de grond, gebouwen en apparatuur voor de zuivering van afvalwater. Rioolbuizen tussen twee inspectieputten.
Verbeterd gescheiden rioolstelsel	Gescheiden rioolstelsel met voorzieningen waardoor de neerslag slechts bij wat grotere regenbuien naar oppervlaktewater wordt afgevoerd. Het meest vervuilde deel van de neerslag wordt 'geborgen' in de riolering en naar de zuivering afgevoerd.
Verhard oppervlak	Oppervlak in stedelijk gebied waar neerslagwater grotendeels niet kan infiltreren, maar oppervlakkig afstroomt (huizen, straten, en dergelijke).

Vervangen	Herstel van het oorspronkelijke functioneren, waarbij het bestaande object wordt verwijderd en een nieuw gelijkwaardig object wordt teruggeplaatst.
Visuele inspectie	Het op directe wijze dan wel op indirecte wijze via optische hulpmiddelen inspecteren van de toestand.
Vrijvervalriool	Riool waardoor afvalwater door de zwaartekracht wordt getransporteerd.
Vuilemissie	Vuilemissie zie vuiluitworp
Vuiluitworp	Het totaal aan stoffen (niet zijnde water) geloosd uit een rioolstelsel op het oppervlaktewater via overstorten. Te veel organisch materiaal (chemisch) in afvalwater verbruikt hierbij zuurstof, waardoor minder zuurstof resteert voor de eventuele andere organismen in het water. Dit noemt men het chemisch zuurstof verbruik (CZV).
Vuilwaterriool	Riool alleen bestemd voor de inzameling en het transport van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, niet zijnde neerslag.
Waterkwaliteitsdoelstelling	Doelstelling voor de kwaliteit van een oppervlaktewater nodig om dat water een bepaalde functie te kunnen laten vervullen.
Water op straat	Het optreden van waterstanden boven maaiveldniveau.
Waterketen	De waterstroom vanaf het drinkwaterbedrijf, via de gebruikers en het rioolstelsel naar de RWZI (drinkwatervoorziening - riolering - afvalwaterzuivering).
Wortel ingroei	De wortels van bomen of planten, die door voegen, scheuren of via gebouw of kolkaansluitingen het riool zijn ingegroeid.
Zandinloop	Het intreden van zand via buisverbindingen of scheuren.
Zand- en vuilophoping	Opgehoopt materiaal met een losse structuur.
Zetting	Bodemdaling als gevolg van inklinking, krimp, door de bouw van kunstwerken, het ophogen van de grond of het aanbrengen van andere materialen.

BIJLAGE 02 PROCEDURE

BIJLAGE 03

BELEIDSKADER

Inleiding

Het gemeentelijke afvalwaterbeleid heeft relaties met diverse andere overheidstaken, zowel op gemeentelijk niveau als op niveau van andere overheden. Deze relaties stellen middels wetgeving en beleidsnotities eisen aan de riolering en aan de zorg voor de riolering. Het belangrijkste wettelijke kader en enkele samenwerkingsvormen in de waterketen worden in deze bijlage beschreven.

A. EUROPEES

KRW

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is in december 2002 in werking getreden. Het doel van de Kaderrichtlijn water (KRW) is "het vaststellen van een kader voor de bescherming van oppervlaktewateren en grondwater, en dat ecosystemen voor verdere achteruitgang behoedt, beschermt en verbetert". De KRW streeft naar verhoogde bescherming en verbetering van het milieu, onder andere door specifieke maatregelen voor de geleidelijke vermindering van lozingen en emissies van prioritair stoffen (aan banden gelegd door middel van een zwarte lijst).

De KRW heeft voorrang op alle nationale wetten en beleid. Daarbij dienen de stroomgebied beheersplannen voor de waterlichamen, die door de waterschappen in gezamenlijk overleg met alle waterpartners zijn opgesteld, als leidend principe gebruikt te worden bij het opstellen van het provinciale waterplan en waterbeheersplannen van de waterschappen. Het is bovendien mogelijk dat bepaalde maatregelen uit de stroomgebied beheersplannen, die een sterke relatie hebben met de drie wettelijke zorgplichten, worden gefinancierd vanuit het vGRP.

SGBP

Voor de KRW heeft iedere lidstaat van de Europese Unie de gelegenheid gekregen om uiterlijk 22 december 2009 een Stroomgebied beheersplan (SGBP) in te dienen bij de Europese Commissie. In het SGBP zijn onder meer de maatregelen opgenomen om aan de KRW doelen te voldoen. De gemeente Voorschoten valt onder het SGBP Rijndelta (Rijn-West).

Richtlijn
Stedelijk
Afvalwater

In de Nederlandse wetgeving komt deze wetgeving tot uitdrukking in het Waterbesluit behorende bij de Waterwet en de artikelen 10.30 tot en met 10.35 van de Wet milieubeheer. De Europese richtlijn stelt eisen aan het rioolstelsel, aan de zuiveringsinrichtingen en aan de verwerking van het zuiveringsslib dat als afval ontstaat bij de zuivering. Bovendien verplicht de richtlijn de Lid-Staten elke twee jaar te rapporteren over de voortgang, niet alleen aan "Brussel", maar ook aan de eigen bevolking. Deze rapportage wordt ook wel aangeduid als het situatierapport.

B. NATIONAAL

WM

De Wet milieubeheer voorziet in de bescherming van het milieu in de breedste zin van het woord. De zorgplichten voor het doelmatig inzamelen van afvalwater, hemelwater en grondwater zijn in deze wet en de Waterwet benoemd. In artikel 4.22 is de gemeentelijke verplichting tot het opstellen van een verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan opgenomen.

In het VGRP is het beleid van de uitvoering van de zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastgelegd. Een samenvatting van deze zorgplicht is hieronder weergegeven (bron: St. RIONED).

Zorgplicht afvalwater

De gemeente zorgt voor de doelmatige inzameling en transport van afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen. De provincie kan in het belang van een doelmatig beheer van afvalwater, ontheffing verlenen van de zorgplicht voor een gedeelte van het grondgebied van de gemeente, dat gelegen is buiten de bebouwde kom of een bebouwde kom van waaruit afvalwater met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten wordt geloosd.

Zorgplicht hemelwater

De gemeente zorgt voor een doelmatige inzameling van hemelwater voor zover van de particulier redelijkerwijs niet kan worden verlangd dit water in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen. Bij verordening kan de gemeente het lozen van hemelwater op een vuilwater riool beëindigen. Hierdoor kan na afkoppelen het gescheiden aanbieden van de particulier geëist worden. De gemeente kan eveneens milieuvoorschriften stellen aan de lozing van hemelwater of ingezameld grondwater. De gemeente moet hieraan een termijn stellen waarbinnen aan de eis moet worden voldaan.

Zorgplicht grondwater

De wet beoogt nieuwe grondwateroverlast problemen te voorkomen en patstellingen bij reeds bestaande problemen te doorbreken.

Particuliere eigenaren, gemeente, waterschap en provincie hebben ieder eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden in het treffen van maatregelen. Bovendien wenst de wetgever geen overbodige en ondoelmatige maatregelen. Dit heeft geleid tot de volgende zorgplicht die het beste letterlijk geciteerd kan worden uit de wet: De gemeente draagt "zorg voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen ten einde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoort". De particulier is verantwoordelijk voor de goede staat van zijn eigendom en derhalve voor het treffen van bouwkundige of waterhuishoudkundige voorzieningen op het eigen terrein en aan de eigen woning. De gemeente wordt aanspreekbaar op grondwateroverlast, maar geen enkele instantie wordt verantwoordelijk en dus aansprakelijk voor de grondwaterstand (Nota n.a.v. het verslag, KST101120, p.8). De gemeente vormt het loket voor klachten en zorgt voor een doelmatige aanpak. Maatregelen in het openbaar gebied komen voor rekening van de gemeente.

Waterwet

Sinds eind 2009 is de Waterwet van kracht. Aansluitend op principes uit de KRW en Waterbeheer in de 21e eeuw, staat duurzaamheid van het watersysteem voorop. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen, zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd.

De Waterwet vervangt de volgende wetten voor het waterbeheer in Nederland:

- Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- Wet op de waterhuishouding;
- Waterbodemparagraaf uit Wet bodembescherming;
- Wet op de waterkering;
- Wet verontreiniging zeewater;
- Wet droogmakerijen en indijkingen;
- Wet beheer rijkswaterstaatwerken;
- Waterstaatswet.

WION

Op 1 juli 2008 is de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) in werking getreden. Deze wet, die ook wel bekend staat als de 'Grondroerdersregeling', is bedoeld om graafschade te voorkomen en de veiligheid van zowel de graver als de omgeving van de graver te bevorderen. Netbeheerders dienen al hun belangen bij het Kadaster te registreren. Daarnaast moeten zij tijdig de volledige, juiste en actuele informatie verstrekken over de kabels en leidingen die zij in de grond hebben liggen. Afwijkingen die door grondroerders worden doorgegeven moeten snel worden aangepast in het systeem. Grondroerders zijn vanaf 1 oktober 2008 verplicht om iedere mechanische grondroering bij het Kadaster te melden. Het Kadaster kan deze informatie dan op de juiste manier inzetten. Ook moeten grondroerders afwijkende liggingen melden bij de netbeheerders en dienen zij vanzelfsprekend zorgvuldig te graven, volgens de richtlijn van het CROW.

Deltapro-gramma

Het Deltaprogramma is een nationaal programma. Rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen werken hierin samen met inbreng van de maatschappelijke organisaties. Het doel is om Nederland ook voor de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor

	<p>voldoende zoetwater. De verwachting is dat in 2014 beslissingen worden gemaakt en het deltaprogramma wordt vastgesteld. Deze beslissingen zullen naar verwachting doorvertaald worden in het nationaal waterplan 2015 en, voor zover van toepassing, in het nieuwe verbrede GRP 2019-2023 van Voorschoten.</p>
Wabo	<p>De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is van kracht geworden op 1 januari 2010. Hiermee wordt het mogelijk om binnen de huidige wetgeving sneller een vergunning te krijgen. Bovendien is het één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. De nieuwe wet moet niet alleen leiden tot minder rompslomp voor aanvragers, maar moet ook tegenstrijdige voorschriften voorkomen. Burgers en bedrijven die nu nog verschillende vergunningen nodig hebben en willen bouwen of verbouwen hoeven nog maar één type vergunning aan te vragen: de omgevingsvergunning.</p>
Wro	<p>De Wet ruimtelijke ordening regelt de ruimtelijke inrichting. Hierbij is sinds 2003 de verplichting opgenomen om een zgn. watertoets uit te voeren. Hierin wordt beschreven welke gevolgen ruimtelijke plannen hebben op de waterhuishouding en welke compenserende maatregelen moeten worden getroffen.</p>
Waterschapwet	<p>De Waterschapswet is een Nederlandse wet die vastgesteld is in 1991. De wet regelt de instelling en opheffing van een waterschap. Bij instelling worden de taken en inrichting van het waterschap en de samenstelling van het bestuur geregeld. De taken van waterschappen zijn sinds 2009 verder uitgewerkt in de Waterwet.</p>
Wet gemeentelijke watertaken	<p>In de overgangswet gemeentelijke watertaken, in werking per 1 januari 2008, worden naast de traditionele gemeentelijke zorg voor afvalwater expliciet zorgplichten benoemd voor hemelwater en grondwater. Er wordt uitgegaan van de verantwoordelijkheid van de perceelseigenaar voor maatregelen op het eigen terrein. Indien in het bebouwd gebied sprake is van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand, dan krijgt de gemeente een zorgplicht. Deze gemeentelijke zorgplicht geldt alleen als het gaat om maatregelen die doelmatig zijn en niet tot de verantwoordelijkheid van het waterschap of provincie behoren. In de wet is ook de verbreding van het gemeentelijke rioolrecht tot een bestemmingsheffing geregeld, waarmee de gemeente voorzieningen kan bekostigen voor hemelwaterafvoer en de aanpak van grondwaterproblemen in bebouwd gebied, mits deze maatregelen zijn opgenomen in een vGRP. De gemeente krijgt o.a. een bevoegdheid om via een verordening of maatwerkvoorschrift regels te stellen aan het hemel- en afvalwater dat perceelseigenaren aan de gemeente willen overdragen. Daarnaast is de gemeente, naar aanleiding van de wet gemeentelijke watertaken, ook verplicht een zgn. loketfunctie te vervullen naar de burger toe. Dit houdt in dat de gemeente de regie in handen dient te nemen bij het behandelen van alle aan water gerelateerde klachten van burgers.</p>
4^e nota waterhuishouding (NW4)	<p>De 4e nota waterhuishouding is een belangrijke onderbouwing geweest voor het opstellen van de nieuwe waterwet. Hierin staan veiligheid en woonbaarheid centraal waarbij het watersysteem veerkrachtig en duurzaam in stand gehouden wordt en versterkt. De richtlijnen van de Commissie Uitvoering Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (CUWVO) en de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) werden in de 4e nota waterhuishouding als onderdeel van nationaal beleid vastgesteld.</p>
Rijksvisie Waterketen	<p>De Rijksvisie waterketen geeft aan welke publieke belangen geborgd moeten worden. Ook wordt aangegeven in streefbeelden hoe dit over een lange termijn vormgegeven wordt. Het streefbeeld bestaat uit het verminderen van de vermenging van (schoon) hemelwater en (vuil) afvalwater (waterketen en watersysteem komen los van elkaar) enerzijds en doelmatigheid en klantgerichtheid in de drink- en afvalwatersector anderzijds.</p>
Beleidsbrief Hemelwater en riolering	<p>Deze brief betreft een herijking voor het hemelwaterbeleid en is gericht op een duurzame omgang met hemelwater. Het vernieuwde hemelwaterbeleid steunt op het principe van aanpak bij de bron (hergebruik), vasthouden en bergen en gescheiden afvoeren van afvalwater. Hierbij dient een integrale afweging lokaal gemaakt te worden. De maatregelen behoren doelmatig te worden toegepast, verantwoordelijkheden worden per partij geformuleerd en de gemeente is regisseur. De beleidsbrief is voor bestaande gemengde rioolstelsels van belang, bij vervanging van deze stelsels</p>

	dient de ontvlechting van afvalwaterlozingen en hemelwaterlozingen te worden afgewogen; afkoppelen van hemelwater wordt niet verplicht gesteld. De beleidsbrief is geïmplementeerd in de Wet milieubeheer.
Handreiking afvalwater buitengebied	Ongezuiverde lozingen op bodem en oppervlaktewateren dienen niet meer voor te komen. Hiertoe wordt met maatwerk, doelmatigheid en onder een regierol van de gemeente een lokale afweging gemaakt of lozingen in het buitengebied door middel van drukriolering, IBA's of op andere wijze worden gesaneerd.
....van GRP naar vGRP en....	In het wetsvoorstel 'verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken' is een voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater opgenomen op grond van het belang van de bescherming van het milieu.
...de Voorkeursvolgorde	De voorkeursvolgorde heeft als doel om relatief schoon hemelwater bij de bron te scheiden en niet onnodig te vermengen en te vervuilen met afvalwaterstromen.
Afvalwaterzorgtaak	De uitvoering van de afvalwaterzorgtaak wordt sinds 1993 beschreven in een Gemeentelijk Rioleringsplan. Daar het voorheen alleen de zorg rondom afvalwater betrof en deze nu 'verbreed' is met hemel- en grondwater dient het beleid en maatregelen voortvloeiend uit het beleid beschreven te worden in een vGRP.
Nota Ruimte	De nota ruimte vertaalt ruimtelijke inrichtingsprincipes voor de lange termijn waarin de hoofdlijnen van beleid zijn opgenomen. De inrichting van Nederland staat hierin centraal. Water wordt in de nota betrokken als ordenend principe door problemen bij de bron op te lossen, problemen te voorkomen en de watertoets als instrument te verplichten.
Nationaal Bestuurs-akkoord water	Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en daarna op orde te houden. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. De 'stedelijke wateropgave', welke inzicht geeft in de waterketen en haar verbinding met het watersysteem, is hierbij het belangrijkste instrument.
Nationaal Bestuurs-akkoord water Actueel	In het Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel (NBW-a, 25 juni 2008) is een nieuwe afspraak gemaakt over de invulling van de basisinspanning voor rioleringsstelsels. Deze wijkt af van de afspraak in het vorige NBW, in de zin dat er ook mag worden gekeken naar maatregelen in het watersysteem (naast de afvalwaterketen). Sommige richtlijnen van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) worden als model gebruikt voor de uitwerking van wet- en regelgeving, terwijl anderen een meer adviserend karakter hebben. Inmiddels zijn eenduidige richtlijnen opgesteld voor de zogenaamde basisinspanning voor rioleringsstelsels. Zo mag de theoretisch berekende vuiluitwerp van de gemengde rioleringsstelsels gemeente breed niet meer dan 50 kg/CZV/hectare bedragen. Het NBW-a voorziet beleidsmatig in de mogelijkheid om eventueel de maatregelen in het watersysteem toe te passen.
Bestuurs-akkoord waterketen 2007	Het bestuursakkoord tussen drinkwaterbedrijven, gemeenten, waterschappen, en de ministeries van VROM en van Verkeer en Waterstaat heeft als doel: versterking van de onderlinge samenwerking. Dit akkoord bevat afspraken die leiden tot versterking en verdere stimulering van het samenwerkingsproces tussen gemeenten (rioleringszorg), drinkwaterbedrijven en waterschappen (afvalwaterzuivering). Resultaat van deze afspraken moet zijn dat de doelmatigheid en transparantie van de uitvoering van de genoemde taken wordt vergroot. In het bestuursakkoord wordt onderkend dat lastenstijgingen als gevolg van met name investeringen ter vermindering van het risico op wateroverlast en verbetering van de waterkwaliteit nodig zullen zijn. Het gezamenlijk streven dient er echter op gericht te zijn deze lastenstijging zoveel mogelijk te beperken (minder meerkosten) door doelmatiger samen te werken.
Leidraad Riolering	De leidraad riolering wordt gebruikt om technische en organisatorische aspecten van het rioleringsbeheer af te stemmen op veel voorkomende problemen. De inhoud van de leidraad riolering wordt actueel gehouden door de stichting RIONED.

<p>Actie 'Storm'</p>	<p>Op 1 november 2009 heeft de staatssecretaris van verkeer en waterstaat de Unie van Waterschappen (UvW) verzocht om voorstellen te doen om te komen tot een doelmatiger en rationeler waterbeheer in Nederland. Door de Unie van Waterschappen is hierop gereageerd en is met voorstellen gekomen om de doelmatigheid in de waterketen te vergroten en hierdoor kosten te besparen. Op 26 november 2009 is vervolgens door de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) hierop gereageerd en heeft zij kritische kanttekeningen geplaatst bij de voorstellen die door de UvW zijn gedaan. Wel geeft de VNG aan dat ook de gemeenten in de komende periode inzetten op een doelmatiger beheer van de waterketen. De VNG heeft daarom in haar brief voorgesteld om gezamenlijk met de UvW de aanwezige voorstellen uit te werken met als uiteindelijk gezamenlijk doel een doelmatiger waterbeheer.</p> <p>Uiteindelijk is in juni 2010 door de UvW en de VNG een brief verstuurd aan de bestuurlijke organisaties van waterschappen en gemeenten met het verzoek gezamenlijk de dialoog aan te gaan op het gebied van samenwerking. Los van de benadering op lokaal niveau hebben de VNG en de UvW zich ook doelstellingen gesteld. Deze doelstellingen zijn hieronder benoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fase 1: de opstartfase van 1 mei tot 1 juli 2010; • Fase 2: het vaststellen van de bestuurlijke of hoog ambtelijke trekkers per (set van) zuiveringskring(en) in de periode 1 juli tot en met 31 december 2010 om het regionale uitwerkingsproces op te starten en te stimuleren; • Fase 3: het maken van bindende afspraken in de periode 1 januari tot en met 31 december 2011 over de juridische verankering van de samenwerking. In 2014 kunnen gemeenten en waterschappen hun ambities in de regio duidelijk maken; • Fase 4: het sluiten van een gemeenschappelijke regeling, coöperatie of alternatieve regeling in de periode tot en met 31 december 2012 in meer dan 75% van de zuiveringskringen. De gemaakte afspraken krijgen een organisatorische invulling. <p>In de brief aan de bestuurlijke organisaties is benadrukt dat het behalen van een hogere doelmatigheid in de afvalwaterketen vooral op lokaal niveau gerealiseerd moet worden.</p>
<p>Duurzaam Inkoop beleid</p>	<p>De Rijksoverheid heeft als ambitie om in 2010 bij 100 procent van haar inkopen duurzaamheid mee te nemen; voor provincies en waterschappen is dit 50 procent, voor gemeenten 75 procent. Alle partijen streven naar 100 procent in 2015. Zo krijgt de markt van duurzame producten en diensten een stevige impuls en geeft de overheid het goede voorbeeld. De gemeente Voorschoten sluit zich aan bij het initiatief om het aspect duurzaamheid bij het inkopen van producten en diensten toe te passen.</p> <p>Bovendien worden duurzame werkmethodeken geïmplementeerd in de gemeentelijke bedrijfsvoering.</p>

C. PROVINCIAAL

<p>Provinciaal Waterplan 2010-2015</p>	<p>De waterwereld is in rap tempo aan veranderingen onderhevig. Die zijn zowel van bestuurlijke als van klimatologische en ruimtelijke aard. Redenen genoeg om het provinciale beleid daarop aan te passen. Het Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015 bevat de hoofdlijnen van het provinciaal waterbeleid voor deze periode. Het plan komt in de plaats van het waterbeleid zoals dat is vastgelegd in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu (2006).</p> <p>De effecten van klimaatverandering en de druk op de beschikbare ruimte nemen de komende decennia verder toe. Bescherming tegen overstromingen blijft dan ook onverminderd belangrijk en wordt zelfs gecompliceerder door de zeespiegelstijging en bodemdaling. De toenemende vraag naar kwalitatief hoogwaardig zoet water en conflicterende belangen van watergebruikers maken de verdeling van zoet water tot een heus maatschappelijk vraagstuk. De chemische en ecologische toestand van grond- en oppervlaktewater moet verbeterd worden. Het watersysteem vereist aanpassingen om deze effecten de baas te blijven.</p> <p>Dit alles leidt tot vier kernopgaven voor de provincie Zuid-Holland:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Waarborgen waterveiligheid; 2. Realiseren mooi en schoon water; 3. Ontwikkelen duurzame (zoet)watervoorziening;
---	--

<p>Mooi en schoon water</p>	<p>4. Realiseren robuust & veerkrachtig watersysteem.</p> <p>Doelstellingen 2010-2015 Mooi en schoon water</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In alle 126 oppervlaktewaterlichamen zijn de maatregelen uitgevoerd conform de gemaakte bestuurlijke afspraken in het SGBP. Op basis van de huidige inzichten zal dit resulteren in het bereiken van de ecologische doelen in 10 van de 126 KRW oppervlaktewaterlichamen. Gemiddeld genomen over Zuid-Holland is in de overige KRW-oppervlaktewaterlichamen een herkenbare verbetering opgetreden (cijfers afkomstig uit landelijke KRW-database); 2. In de planperiode is er geen sprake van achteruitgang in de toestand van de KRW oppervlaktewaterlichamen; 3. In de overige oppervlaktewateren (die geen KRW-oppervlaktewaterlichaam zijn) is een verbetering zichtbaar van de oppervlaktewaterkwaliteit richting het basiskwaliteitsniveau; 4. De provincie heeft in de planperiode de integratie van de beoordelingsmethodieken voor KRW en niet-KRW wateren op landelijk niveau geagendeerd. Dit wil zeggen dat de provincie actief gaat deelnemen aan de al bestaande landelijke werkgroepen die hiervoor zijn ingesteld. De provincie zal zich actief inzetten voor een methodiek die voldoet aan haar eisen en die van haar partners en wil graag proeftuin zijn voor de uitwerking van die nieuwe methodiek.
<p>Wateroverlast</p>	<p>De basis voor de aanpak van de wateroverlast wordt gevormd door het NBW- Actueel (2008) en het nationaal waterplan (2008).</p> <p>In de gehele provincie voldoet het watersysteem uiterlijk in 2015 aan de normen voor wateroverlast. Deze normen zijn in 2009 opgenomen in de waterverordening. Uitzondering op de planning zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebieden waar maatregelen aantoonbaar efficiënter en/of integraler kunnen worden uitgevoerd door een tijdstip na 2015 te kiezen, bijvoorbeeld vanwege koppelingkansen aan andere projecten; • wijken in bestaand stedelijk gebied, waar geen sprake is van een urgente wateropgave. Hier moeten maatregelen uiterlijk in 2027 zijn uitgevoerd door gemeenten en waterschappen; • wanneer in 2014 blijkt dat door problemen met grondverwerving de maatregelen niet voor 2015 gerealiseerd kunnen worden, zullen wij de knelpunten in beeld brengen en samen met de waterschappen oplossingen zoeken; • Kansen om de wateropgave te koppelen aan uitvoering van maatregelen in KRWverband en andere beleidsopgaven (als groen, recreatie, ruimtelijke ordening) zijn maximaal benut.
<p>Stedelijke waterketen</p>	<p>Doelstellingen 2010-2015 Stedelijke waterketen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uiterlijk eind 2012 beschikken alle gemeenten over een verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP), waarin is vastgelegd hoe het stedelijk (afval)watersysteem op orde wordt gehouden of gebracht. 2. Gemeenten hebben uiterlijk in 2015 de basisinspanning uitgevoerd (conform afspraken in KRW-verband). <p>In de afvalwaterketen is in 2015 doelmatigheidsverbetering gerealiseerd van 1 a 2% per jaar ten opzichte van 2005 volgens het BWK-2007 in de afvalwaterketen.</p>

D. REGIONAAL

<p>Waters-beheerplan & Nota Emissie-beheer riolering</p>	<p>Het beleid van de waterbeheerder, het Hoogheemraadschap van Rijnland, staat verwoord in het waterbeheersplan 2010-2015. Voor het onderdeel riolering is het waterbeheersplan vertaald in een nota emissiebeheer van september 2010. In de nota emissiebeheer is de afgelopen periode geëvalueerd en is een toekomstvisie gedefinieerd voor de komende periode. De toekomstvisie uit de nota emissiebeheer luidt:</p> <p><i>“Efficiëntie wordt in de waterketen nog belangrijker. Rioolstelsels zullen optimaal op de waterzuiveringen aan moeten sluiten. Rijnland zal nauw met gemeenten moeten samenwerken om dit te bereiken. Het verbrede gemeentelijke rioleringsplan (vGRP) krijgt een centrale rol. Gemeenten krijgen bevoegdheden over grond- en hemelwaterafvoer. Dit kan alleen nog maar bij uitzondering naar de waterzuivering afgevoerd worden. Dat versterkt naar verwachting de aandacht voor afkoppelen. Vergunningen worden vervangen door algemene regels en akkoorden, voor 2013 moeten alle rioleringsplannen een verbrede component hebben. Dat betreft overstort van rioolwater, het afkoppelen</i></p>
---	--

van hemelwater, de zgn. indirecte lozingen op het rioolstelsel en de ongerioleerde lozingen. Voortaan kan Rijnland alleen in uitzonderingsgevallen op de regels aanvullende emissie-eisen stellen. Indirecte lozingen vallen voortaan onder de gemeentelijke omgevingsvergunning. Rijnland heeft daarin een adviesrecht. Naast deze ontwikkelingen wijzigt de juridische status van de IBA.”

**Rijnland
zet ook in
op samen-
werking**

Wat betreft de waterkwaliteit wordt sinds jaar en dag gestreefd naar de implementatie van de doelstellingen uit de Vierde Nota Waterhuishouding:

- In 2003 voldoen aan het emissiespoor (50% emissiereductie);
- In 2006 voldoen aan het waterkwaliteitsspoor (voorkomen van overmatige vervuiling en zuurstofloosheid).

Dit beleid is verwoord in de Tweede Rioleringsnota van de wRw. Door vertraagde uitvoering van rioolmaatregelen houdt het hoogheemraadschap rekening met een afronding van het emissiespoor en het waterkwaliteitsspoor in 2015.

**Adviesnota
grondwater**

Met de inwerkingtreding van de Waterwet wil het Hoogheemraadschap van Rijnland het grondwater proactief oppakken. De nota (april 2011) geeft nader advies op de rol van grondwater bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij bestaande grondwateroverlast situaties.

Het hoogheemraadschap wil hiermee haar kennis delen en haar bereidwilligheid tonen om te komen tot de best maatschappelijke oplossingen op lokaal niveau.

BIJLAGE 04 MAATSTAVEN EN MAATREGELLEN

Algemeen

Inleiding

De zorg voor het afvalwater, hemelwater en grondwater kan worden beschouwd als een besturingsvraagstuk, waarbij de beheerder streeft naar een dusdanige invulling van de zorgtaken, dat de gestelde doelen op efficiënte wijze worden bereikt. Vanuit deze optiek kan onderscheid worden gemaakt naar:

- De riolering (het bestuurd systeem), ofwel het geheel aan voorzieningen voor de inzameling en transport van afvalwater;
- Het oppervlaktewatersysteem, ofwel het geheel aan voorzieningen voor de berging en transport van hemelwater;
- Het grondwatersysteem, ofwel het geheel aan voorzieningen voor de regulering van het grondwaterpeil;
- De beheerder (de gemeente Voorschoten) die de voorwaarden moet scheppen, zodat het gewenste functioneren van de riolering en het stedelijk water kan worden gerealiseerd;
- De omgeving.

Om te komen tot een eenduidige beschrijving van zowel het gewenste functioneren als de hiervoor noodzakelijke voorwaarden voor een effectief beheer wordt de systematiek van doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden gebruikt.

Met een eenduidige beschrijving van de gewenste situatie krijgen het gemeentebestuur en andere betrokkenen inzicht in de achtergrond van bepaalde activiteiten, de bestemming van middelen en of met de middelen doelmatig is (wordt) omgegaan. Kortom, met deze systematiek zijn de zorgtaken toetsbaar. In onderstaande figuur is een voorbeeld gegeven van de systematiek.

Leeswijzer

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de volgende zaken:

- De toetsingsmethode;
- De doelen die na worden gestreefd met het beheer van de riolering, het stedelijk water en het grondwater;
- De maatstaven die de gemeente Voorschoten aanhoudt om de toetsing uit te voeren;
- Het resultaat van de toetsing (tabel T04-1).

Toetsingsmethode

Doelen

De toegepaste methode om de toetsing uit te voeren, is de DoFeMaMe-methode. Dit staat voor Doelen, Functionele eisen, Maatstaven en Meetmethoden. Deze methode wordt uitgewerkt in module A1100 van de Leidraad Riolering en is gebaseerd op afvalwater.

De verbreding van de zorgtaken vraagt om een brede kijk op het watersysteem. Voor een toelichting op de wijze van toetsing wordt verwezen naar paragraaf 4.3.

De doelen en werkkaders beschrijven de gewenste situatie. Als het over riolering en stedelijk water gaat, beschrijft het doel het gewenste functioneren (gedrag) van het watersysteem.

Functionele eisen

Functionele eisen zijn de specificaties van de doelen die voor de riolering, het stedelijk water en grondwater zijn geformuleerd. Er kunnen meerdere functionele eisen bij een doel horen.

Maatstaven

Een maatstaf maakt de functionele eis in kwantitatieve zin toetsbaar. Voor de riolering moet volgens de Nederlandse Praktijkrichtlijn Beheer Buitenriolering (NPR 3220) onderscheid worden gemaakt tussen maatstaven die betrekking hebben op de toestand van objecten (riolen, putten, randvoorzieningen, persleidingen, rioolgemalen) en maatstaven die verband houden met het functioneren van het totale rioleringsstelsel.

Niet voor alle functionele eisen zijn de maatstaven eenduidig vast te leggen. Ervaring en verdere ontwikkeling van kennis op lokaal en nationaal niveau zijn nodig om alle maatstaven nader in te

**Meet-
methoden**

Voorbeeld

vullen en aan te scherpen.

Om de huidige situatie op een eenduidige en reproduceerbare manier aan de maatstaven te kunnen toetsen, zijn meetmethoden gebruikt. De meetmethoden geven aan hoe wordt bepaald of iets voldoet aan de gestelde maatstaf. In onderstaande figuur (B04-1) is een voorbeeld gegeven van de systematiek.

Voorbeeld van de DoFeMaMe-methode

Figuur B04-1

Doelen

Doel riolering

De rioleringszorg heeft één hoofddoel. Dit is het duurzaam beschermen van de volksgezondheid. Het aanleggen en het onderhouden van adequate riolsystemen is een wettelijke verplichting die voortvloeit uit de gemeentelijke zorgplicht voor afvalwater (artikel 10.33 uit de Wet Milieubeheer).

Naast het hoofddoel van de riolering zijn er twee nevendoelen.

- Het op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving.
- Het duurzaam beschermen van natuur en milieu (bodem, grond- en oppervlaktewater).

De zorg voordelmatige een inzameling en transport voor hemelwater is vastgelegd in artikel 9a van de Wet op de Waterhuishouding.

In artikel 9b van deze wet is de zorg voor de grondwaterstand vastgelegd in het openbaar gemeentelijk gebied.

Kaders verbreed GRP

Het algemene doel van dit verbreed GRP is vertaald in de onderstaande werkkaders:

1. Inzameling van het binnen gemeentelijk gebied geproduceerde verontreinigde water;
2. Inzameling van het overtollige hemelwater en overtollige grondwater;
3. Transport van het ingezamelde water naar een geschikt punt om het te bergen, af te voeren of te reinigen;
4. Ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater zoveel mogelijk voorkomen;
5. Waar mogelijk en indien doelmatig overlast voor de omgeving beperken (in de breedste zin van het woord);
6. Doelmatig beheer en een goed gebruik van de riolering, het oppervlaktewater en het grondwater tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

De toetsing

Indeling

De maatstaven waaraan getoetst wordt zijn verdeeld in twee situaties:

- Bestaand stedelijk gebied;
- Nieuw stedelijk gebied.

De indeling van de twee delen is gerelateerd aan de drie zorgplichten. U leest in elk deel de uitgangspunten (functionele eisen en maatstaven) die de gemeente Voorschoten hanteert om te voldoen aan de afvalzorgplicht, de hemelwaterzorgplicht en de grondwaterzorgplicht.

Maatregelen

De resultaten van de toetsing van de bestaande situatie zijn maatregelen, die ertoe moeten leiden dat de gemeente Voorschoten blijvend voldoet aan de zorgplichten. In tabel 4.1 staan de maatregelen beschreven.

Voorschriften

De resultaten van de toetsing van de nieuwe situatie levert een opsomming van de voorschriften op die gelden voor de inrichting van nieuw stedelijk gebied.

In onderstaande tabel (T04-1) is schematisch weergegeven waar u de uitgangspunten, de voorschriften en de maatregelen kunt vinden.

	Afvalwater	Hemelwater en oppervlaktewater	Grondwater	
Bestaand gebied: Uitgangspunten voor de toetsing	Paragraaf 4.4.1	Paragraaf 4.4.2	Paragraaf 4.4.3	Maatregelen zie tabel 4.1
Nieuw gebied: Voorschriften voor	Paragraaf 4.5.1	Paragraaf 4.5.2	Paragraaf 4.5.3	Voorschriften zie paragraaf 4.5.1

Bestaand gebied

Definitie

Onder bestaand gebied wordt verstaan alle bestaande wijken inclusief de voorzieningen voor afvalwater, hemelwater, oppervlaktewater en grondwater die in het gebied binnen de gemeente grenzen aanwezig zijn.

Stelseltypen

Voor de inzameling en het transport van afvalwater en hemelwater liggen in de gemeente Voorschoten onderstaande typen stelsels.

Gemengd stelsel

In het gemengde stelsel wordt het (huishoudelijke) vuilwater samen met het hemelwater in één stelsel normaliter onder vrij-verval afgevoerd naar het overdrachtpunt van de zuiveringsbeheerder. Als het niet regent, bevat het rioolstelsel alleen vuilwater. Als het regent, dan stroomt het hemelwater ook in het gemengde riool via regenpijpen en straatkolken. Het riool bevat dan gemengd afvalwater en hemelwater.

Het hemelwater, dat in principe schoon is als het op de daken en de wegen (het verharde oppervlak) valt, raakt verontreinigd doordat het zich in het riool mengt met vuilwater.

Het gemengde stelsel is een erfenis uit het verleden, toen het rioolwater nog ongezuiverd in het oppervlaktewater werd geloosd. Uit oogpunt van de bescherming van het milieu moet het afvalwater, samen met het hemelwater uit het gemengde riool, tegenwoordig naar de afvalwaterzuivering worden getransporteerd en worden gezuiverd. Het feit dat het hemelwater vermengd raakt met afvalwater maakt dat er meer water moet worden gezuiverd dan noodzakelijk zou zijn. Het principe van het gemengde rioolstelsel is daarom vanuit het oogpunt van duurzaamheid minder wenselijk.

Als het erg hard regent, kan de situatie ontstaan dat het gemengde rioolstelsel overvol raakt. Het rioolwater ontsnapt dan via de riooloverstorten naar het oppervlaktewater. Dit is vanuit milieuoogpunt niet wenselijk.

Gemengde stelsels worden dan ook bij nieuwbouw (alleen als dit doelmatig is) aangelegd. Als in bestaand gebied het gemengde riool wordt vervangen, dan wordt, alleen indien er waterkwaliteits- en/of afvoerproblemen zijn en een gescheiden stelsel een doelmatige oplossing hiervoor is, een gescheiden rioolstelsel teruggelegd.

Gescheiden rioolstelsel

In een gescheiden rioolstelsel wordt het afvalwater apart van het hemelwater ingezameld. Het gescheiden rioolstelsel kenmerkt zich door een dubbel ondergronds buizenstelsel één voor de afvoer van afvalwater en één voor hemelwater.

DWA-stelsel (droog weer afvoer)

Het vuilwaterstelsel, of DWA-stelsel heeft buizen met kleine diameters. De afvalwaterhoeveelheid is in de regel beperkt en redelijk constant.

HWA-stelsel (hemelwater afvoer)

Het hemelwater kan zowel bovengronds via een systeem van goten als ondergronds via een buizenstelsel naar het oppervlaktewater geleid worden.

Het bovengrondse systeem kent nauwelijks capaciteitsbeperkingen. Als de goten vol raken stromen zij over en daardoor wordt het afvoerende oppervlak automatisch vergroot, zodat de afvoer toeneemt.

Het ondergrondse systeem voor afvoer van hemelwater is beperkt in capaciteit. Bij extreme regenval raakt het hemelwaterriool overvol en kan het hemelwater soms op de laagst gelegen

delen uit de leidingen op de straat lopen. Als de openbare ruimte goed is ingericht dan leidt water-op-sstraat zelden of nooit tot wateroverlast.

Drukriolering

In extensief bebouwde gebieden is het aanleggen van een vrij-vervalriool voor de inzameling en het transport van afvalwater vaak onevenredig duur. Er kan dan worden gekozen voor de aanleg van een riolsysteem waarmee het afvalwater geforceerd wordt getransporteerd doormiddel van persdruk (drukriolering) of doormiddel van onderdruk (vacuümriolering).

Er wordt geen hemelwater aangesloten op de drukriolering of de vacuümriolering. In extensief bebouwde gebieden wordt de berging en de afvoer van hemelwater op de percelen zelf opgelost.

IBA

Als bij niet aangesloten panden de aanleg van een druk- of vacuümriool niet rendabel is, dan worden de percelen voorzien van een IBA (voorziening voor de Individuele Behandeling van Afvalwater).

Bestaand gebied: Afvalwater

Functioneren systeem

De uitgangspunten voor het functioneren van het afvalwatersysteem zijn:

Inzameling van afvalwater:

- Alle percelen (inclusief woonschepen) moeten op het riool zijn aangesloten, tenzij het realiseren van een aansluiting onevenredig duur is en een IBA is geoorloofd met het oog op kosten en milieu. In dat geval wordt door de Provincie, op aanvraag van de gemeente, ontheffing van de zorgplicht verleend.
- Er dienen geen overtredingen te zijn van de lozingsvoorschriften conform de Wet milieubeheer (Wm).

Transport van afvalwater:

- De DWA-stroom zorgt voor een maximale vullingsgraad van het rioolstelsel van ongeveer 15%, uitgaande van een afvalwaterproductie van 120 l/inw/etmaal en van 2,1 personen per huishouden plus al het afvalwater van grootverbruikers (>5m³ per dag).
- De DWA-stroom wordt bij voorkeur onder vrij-verval afgevoerd naar het overdrachtpunt van de zuiveringsbeheerder (het hoofdrioolgemaal of het inlaatwerk van de rioolwaterzuivering). Eventueel worden tussengemalen toegepast om het afvalwater op te voeren. In extensief bebouwde gebieden wordt het afvalwater getransporteerd door een netwerk van persleidingen en pompunits (drukriolering of vacuümriolering).
- Bij uitval van een gemaal is de vultijd van de riolering in DWA omstandigheden minimaal 1 etmaal. Dit geeft tijd om reparatie van het gemaal uit te voeren.
- De gemalen worden uitgevoerd met minimaal een dubbele pompopstelling. De pompen zijn elkaars reserve.
- De inslagpeilen van de gemalen moeten onder het niveau van het laagst inkomende riool liggen.
- De ledigingstijd van het compleet gevulde stelsel mag maximaal ongeveer 12 uur bedragen.
- De persleidingen uit de gemalen lozen bij voorkeur direct in ontvangende gemalen, in andere afvalwaterpersleidingen of op het inlaatwerk van de afvalwaterzuivering.

Toestand systeem

De uitgangspunten voor de onderhoudstoestand van het afvalwatersysteem zijn:

- Ingrijpmaatstaven voor waterdichtheid, stabiliteit en afstroming horen in principe niet voor te komen. De riolen waar deze tóch voorkomen, dienen nadere bestudering om zo de urgentie van de benodigde herstelmaatregelen te bepalen. Aan de hand hiervan wordt reparatie, vervanging of geen maatregel uitgevoerd.

De algemene onderhoudstoestand van de rioolleidingen wordt als volgt beoordeeld op basis van de inspectiegegevens. De verklaring van de lettercoderingen vindt u in de NEN 3399 en de NEN 3398:

Basiskwaliteit voor de gemeente Voorschoten

Inspectiemethode: riool vanuit riool

Hoofdcode	Omschrijving hoofdcode	Subcode	Materiaal	Streefkwaliteit Voorschoten				
				1	2	3	4	5
BAA	deformatie (alleen flexibele buizen)			1	2	3	4	5
BAB	scheur			1	2	3	4	5
BAC	breuk/instorting			1	2	3	4	5
BAD	defectieve bakstenen of defectief metselwerk			1	2	3	4	5
BAE	ontbrekende metselspecie			1	2	3	4	5
BAF	oppervlakteschade	A		1	2	3	4	5
		B,C,D,E		1	2	3	4	5
BAG	instekende inlaat			1	2	3	4	5
BAH	defectieve aansluiting			1	2	3	4	5
BAI	indringend afdichtingsmateriaal, ring	A		1	2	3	4	5
		Z		1	2	3	4	5
BAJ	verplaatste verbinding, axiaal	A	beton/pvc overig	1	2	3	4	5
		B	vaar/moer mof/spie	1	2	3	4	5
		C		1	2	3	4	5
BAK	defectieve lining	A,B,C		1	2	3	4	5
BAL	defectieve reparatie			1	2	3	4	5
BAM	lasfouten			1	2	3	4	5
BAN	poreuze buis			1	2	3	4	5
BAO	grond zichtbaar dóór defect			1	2	3	4	5
BAP	holle ruimte zichtbaar dóór defect			1	2	3	4	5
BBA	wortels	A		1	2	3	4	5
		B,C		1	2	3	4	5
BBB	aangehechte afzettingen	A,B,Z		1	2	3	4	5
		C		1	2	3	4	5
				1	2	3	4	5
BBC	bezonken afzettingen	A,B,C,Z		1	2	3	4	5
BBD	binnendringen van grond	A,B,D,Z		1	2	3	4	5
		C		1	2	3	4	5
BBE	andere obstakels	A tm Z		1	2	3	4	5
BBF	infiltratie			1	2	3	4	5
BBG	exfiltratie			1	2	3	4	5
BBH	ongedierte			1	2	3	4	5
BCC	kromming in riool			1	2	3	4	5
BDD	waterpeil			1	2	3	4	5

Verklaring	
	kwaliteit OK
	kwaliteit OK, maar is aandachtspunt
	kwaliteit NIET OK, in principe ingrijpen
	Geen klasse gedefinieerd in NEN 3399

Bestaand gebied: hemelwater en oppervlaktewater

Functioneren systeem

De uitgangspunten voor het functioneren van de hemelwaterriolering en het oppervlaktewatersysteem voor de verwerking van het hemelwater zijn verdeeld in:

- Hydraulisch functioneren → voldoet de afvoercapaciteit en de hoeveelheid berging?
- Milieutechnisch functioneren → belast het riolsysteem het milieu niet overmatig?

Hydraulisch functioneren

- De perceeleigenaar is in principe zelf verantwoordelijk voor de berging en de afvoer van het hemelwater dat op het perceel valt. Alleen wanneer van de perceeleigenaar redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat de berging en de afvoer op het perceel zelf worden opgelost, dan mag het hemelwater direct via het oppervlaktewatersysteem worden afgevoerd of via

Extreme situaties

het gemeentelijke systeem (gemengd riool of hemelwaterriool).

- Al het hemelwater wordt bij voorkeur gescheiden ingezameld.
- De gemengde riolering moet de neerslag van een regenbui die ééns in de 2 jaar voorkomt (bui 08 uit de Leidraad Riolering) kunnen afvoeren zonder dat er water op straat wordt berekend en deze relateren aan de praktijk.
- Het oppervlaktewaterpeil hoort bij bui 08 onder het niveau van de drempel in de overstortputten van de gemengde rioolstelsels blijven.

Milieutechnisch functioneren

- Bij een reeksrekening (10 jaar) mag de gemiddelde CZV-emissie niet méér bedragen dan 50 kg/CZV/ha/jaar, uitgaande van een vaste concentratie van 250 mg CZV/l in het stedelijke afvalwater.
- In het kader van de waterkwaliteit toetsen we de vuilemissie tijdens piekbuien (de zogenaamde T=1, T=2, T=5 en T=10) indicatief. Eventuele knelpunten als gevolg van piekbuien worden via het waterkwaliteitsspoor opgelost.

Als het harder regent dan de regenbui waarop de hydraulische capaciteit van het (hemelwater)riool berekend is, dan kan het riool overvol raken en loopt het over. Dit leidt tot water-op-sstraat. In de regel is dit geen probleem: zodra de hevige regen stopt, ontstaat er weer ruimte in het riool en kan het water dat op straat staat, alsnog worden afgevoerd. Bij 'water op straat' maken we onderscheid in 3 verschillende gradaties:

- Hinder, kort durend beperkte hoeveelheden 'water op straat', met een duur in de orde van 15 –30 minuten;
- Ernstige hinder, forse hoeveelheden 'water op straat', ondergelopen tunnels, opdrijvende putdeksel, met een duur in de orde van 30 – 120 minuten;
- Overlast, langduriger en op grotere schaal 'water op straat', water in winkels, woningen met materiele schade en mogelijk ook ernstige belemmering van het (economische) verkeer.

De werknormen voor gebieden die gevoelig zijn voor wateroverlast zijn als volgt:

- Het oppervlaktewaterpeil mag niet boven het bouwpeil van de bestaande woningen komen indien dit inundatie veroorzaakt vanuit het oppervlaktewater bij een neerslagsituatie van T=100+10%.
- De (hemelwater)riolering in de bekende overlastgevoelige gebieden in Voorschoten wordt getoetst aan een regenbui die ééns in de 10 jaar voorkomt (herhalingstijd T=10, bui 10 uit de Leidraad Riolering) en aan een regenbui die ééns in de 2 jaar voorkomt (herhalingstijd T=2, bui 08 uit de Leidraad Riolering). Hierbij wordt getoetst of het hemelwater wordt afgevoerd, zonder dat water-op-sstraat wordt berekend. Indien water-op-sstraat wordt berekend dienen locatie specifieke maatregelen bepaald te worden. Middels een kosten/batenanalyse en een risicoanalyse wordt een doelmatigheidsafweging gemaakt.

Toestand systeem

Hemelwaterriolering

De beoordeling van de toestand van hemelwaterriolen is dezelfde als de toestandsbeoordeling voor de afvalwaterriolen (zie tabel T04-1).

Oppervlaktewatersysteem

De uitgangspunten voor de onderhoudstoestand van het oppervlaktewatersysteem zijn:

- De watergangen zijn schoon (baggeren en maaien) om een continue afvoer van 21,6 mm/etmaal te kunnen handhaven zonder dat een overmatige opstuwning van het water optreedt. Het oppervlaktewaterpeil moet bij deze afvoer bij voorkeur onder het niveau van de drempel in de overstortputten van de gemengde rioolstelsels blijven.
- De kademuren en beschoeiingen zijn in functionerende staat om te zorgen dat de watergangen het juiste profiel houden.
- De duikers in de watergangen zijn schoon en heel om voldoende afvoer van water te kunnen garanderen.

Bestaand gebied: grondwater

Grondwater	<p>De gewenste situatie kan worden omschreven als de situatie waarin, in het stedelijk gebied van de gemeente Voorschoten, geen grondwateroverlast optreedt. Als richtlijn is een hoogte van de kruipruimtebodemp van 0,50 m minus straatpeil gehanteerd. De kruipruimte hoort in principe droog te zijn. De grondwaterstand hoort dus onder de kruipruimtebodemp liggen. De werknorm is dat de (gemiddelde) grondwaterstand in het stedelijk gebied niet langer dan 2 aaneengesloten weken 0.50 m minus straatpeil of hoger is.</p>
Klachten oplossen	<p>Omdat de grondwaterstanden in bestaand stedelijk gebied moeilijk zijn te beïnvloeden, kunnen de genoemde grondwaterstanden in bestaande wijken niet overal gegarandeerd worden.</p> <p>De gemeente biedt ondersteuning bij het oplossen van klachten over grondwater.</p>

Samenwerking

Samenwerking	<p>Bij de gemeentelijke watertaken zijn vele partijen betrokken. Een voorwaarde voor effectief beheer is samenwerking met de partners in de waterketen. In het Bestuursakkoord Water (ondertekend 23 mei 2011) zijn doelstellingen en speerpunten benoemd welke de gemeente Voorschoten op hoofdlijnen onderschrijft. Voor de ontwikkeling van de samenwerking in de afvalwaterketen in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland worden 5 clusters gehanteerd. Partners in het cluster Leidse Regio zijn naast het hoogheemraadschap van Rijnland de gemeenten Voorschoten, Leiderdorp, Oegstgeest Voorschoten en Zoeterwoude. In juni 2012 is door de deelnemers binnen het cluster Leidse Regio een intentieverklaring ondertekend.</p>
---------------------	--

Nieuw gebied

Definitie	<p>Onder nieuw gebied wordt verstaan; stadsuitbreidingen of stadsvernieuwing waarbij ook de woningen worden vervangen. Hieronder vallen niet de plannen met alleen wegvervangingen of alleen rioolvervangingen.</p>
Stelseltypen	<p>In nieuw gebied worden alle percelen voorzien van afvalwaterriolering. Er wordt altijd een gescheiden systeem aangelegd, waarbij het hemelwater bij voorkeur bovengronds wordt afgevoerd.</p> <p>Het afvalwater wordt in alle gevallen naar de afvalwaterzuivering getransporteerd. Al of niet via de bestaande afvalwater-infrastructuur.</p> <p>Het hemelwater wordt bij voorkeur direct naar het oppervlaktewater geleid.</p>

Nieuw gebied: afvalwater

Functioneren systeem	<p>Bij de aanleg van nieuwe riolering in de situatie van stadsuitbreiding en stadsvernieuwing zijn normen gesteld voor het functioneren van de riolering.</p>
Aanleg riolering	<p>De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de aanleg van nieuwe riolering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen <ul style="list-style-type: none"> ○ De richtlijn voor de minimale gronddekking op de buis is 1,20 meter. ○ De afstand tussen twee inspectieputten (strenglengte) is maximaal 100m. ○ De minimale diameter van de buizen, die worden gebruikt is \varnothing 250 mm. Het toepassen van kleinere diameters wordt afgeraden in verband met de toegankelijkheid voor de inspectiecamera. ○ Voor het bodemverhang wordt uitgegaan van minimaal 4 promille ○ De richtlijn voor de maximale diepte van de riolen is 4,0 meter onder straatpeil. ○ De vuilwaterriolering wordt aangelegd in een vermaasde boomstructuur. Als er een leiding verstopt raakt dan kan het afvalwater via een andere route toch worden afgevoerd. ○ Alle nieuw aan te leggen putten zijn voorzien van een stroomprofiel, zodat de putten zo min mogelijk vervuilen.

- Afvalwaterhoeveelheid
 - De hoeveelheid te verwachten afvalwater is 120 liter/persoon/etmaal. De hoeveelheid huishoudelijk afvalwater wordt berekend met een gemiddelde woningbezetting van 1,5 inwoners per woning.
 - Als het gemaal uitvalt, dient de vultijd van het vuilwaterriool ongeveer 1 etmaal te zijn. Dit geeft tijd om het gemaal te repareren.
 - De ledigingsduur van het compleet gevulde riool dient maximaal 12 uur te zijn
 - De streefwaarde voor de vullingsgraad bij normale afvalwaterhoeveelheden is ongeveer 15%.
- Persleidingen en gemalen
 - De vuilwater gemalen worden uitgevoerd met 2 pompen, die elkaars reserve zijn;
 - De maximale schakelfrequentie van de pompen is 8 keer per uur;
 - De persleidingen worden gemaakt van HPE. De gemalen worden bij voorkeur voorzien van 2 persleidingen, die elkaars reserve zijn.

Nieuw gebied: hemelwater en oppervlaktewater

Voor het functioneren van de riolering en het oppervlaktewatersysteem worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Hemelwater
 - De minimale diameter van de leiding is 315 mm;
 - Elke lozing op oppervlaktewater wordt in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland nader bekeken of filtering nodig is .
- Oppervlaktewater
 - Bij de aanleg van nieuw oppervlakteater is het beleid van het Hoogheemraadschap van Rijnland zoals vastgelegd in de keur het vertrekpunt;
 - De watergangen en de duikers moeten een zodanige afmeting krijgen dat zij voldoende afvoer van water kunnen garanderen. Een continue afvoer van 15 m³ per minuut per hectare (21,6 mm/etmaal) moet kunnen worden gehaald, zonder dat een overmatige opstuwning van het water optreedt. Uiteraard mag de peilstijging in het nieuwe gebied niet leiden tot problemen in bestaande gebieden;
 - Er mag geen inundatie vanuit het oppervlaktewater optreden bij een neerslagsituatie van T=100+10%. Uiteraard mag de peilstijging in het nieuwe gebied niet leiden tot problemen in bestaande gebieden;
 - Bij alle bouwprojecten wordt het belang van het water zorgvuldig meegewogen. Extra verharding wordt gecompenseerd door 15% extra oppervlaktewater. Dit heet waterneutraal bouwen. Het uitgangspunt is om hemelwater langer vast te houden of tijdelijk te kunnen opslaan op de locatie waar het valt, in plaats van het direct af te voeren. Daarom vindt er altijd vooroverleg plaats met het hoogheemraadschap van Rijnland middels de watertoets;
 - Bij herinrichtingsprojecten worden per project de mogelijkheden onderzocht de openbare ruimte zodanig aan te passen dat berging op straat en oppervlakkige afstroming via het wegdek en de berm naar het oppervlaktewater kan plaatsvinden, zonder dat daarbij overlast ontstaat;
 - Bij nieuwbouwprojecten wordt als uitgangspunt de openbare ruimte zodanig ontworpen dat berging op straat en oppervlakkige afstroming via het wegdek en de berm naar het oppervlaktewater kan plaatsvinden, zonder dat daarbij overlast ontstaat (zie ruimtelijke inrichting);
 - Bij herontwikkelingsprojecten en uitbreidingsprojecten waarbij aangesloten moet worden op het bestaande rioleringsstelsel en/of oppervlaktewater dient middels hydraulische berekeningen aangetoond te worden dat de capaciteit voldoende is;
 - De aanleg van (nieuw en indien nodig capaciteit vergrotende maatregelen) en het aansluiten op het bestaande stelsel (hetzij afvalwater hetzij hemel- en oppervlaktewater) dient gefinancierd te worden vanuit het project.

Ruimtelijke inrichting

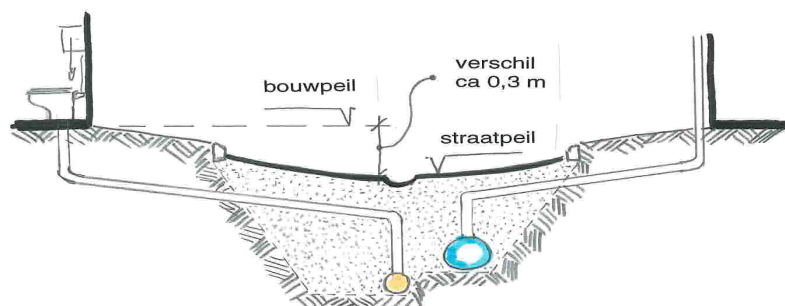
In het algemeen geldt dat water het ordenende principe is bij het inrichten van de (openbare) ruimte. Het doel is om te komen tot een klimaatbestendig watersysteem.

Met het slim inrichten van de openbare ruimte kan worden voorkomen dat de woningen onderlopen. In de gemeente Voorschoten worden de volgende voorwaarden aangehouden:

- Het bouwpeil ligt minimaal op 0,30 m boven het straatpeil. Hierdoor ontstaat er ruimte voor waterberging op straat tijdens extreme neerslag. Als dit niet te realiseren is moet een compenserende maatregel getroffen worden.

Water kan ook (tijdelijk) worden geborgen op plaatsen waar hinder tot een minimum wordt beperkt door:

- Het aanbrengen van stoepanden, zodat een bergingsmogelijkheid ontstaat voor hemelwater op de straat tussen de stoepen;
- Het inrichten van speelvelden en pleinen als tijdelijke bergingslocatie.
- Waterpartijen aanleggen met voldoende ruimte voor waterberging.

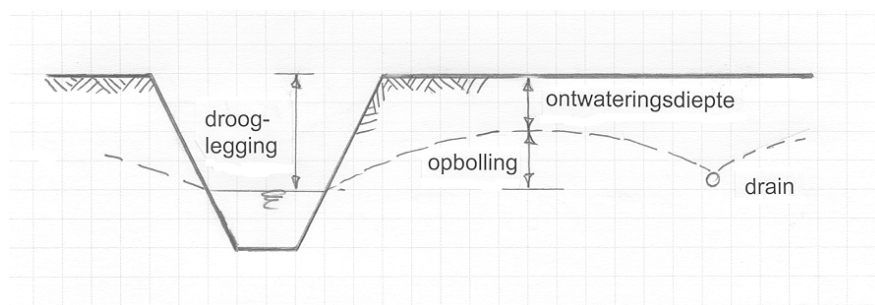

Nieuw gebied: grondwater

Grondwater

Bij de bestemmings- en inrichtingsfase geldt als richtlijn dat de ontwateringsdiepte minimaal 70 cm beneden maaiveld is, die maximaal twee weken per jaar mag worden overschreden.

Drainage wordt niet gekoppeld aan de riolering, maar stroomt direct leeg in het oppervlaktewater.

Nieuw gebied: samenwerking

Samenwerking

Riool overstorten bevinden zich op het snijvlak van riolering en het oppervlaktewater, ofwel op het grensvlak van taken en bevoegdheden van de rioolbeheerder en de beheerder oppervlaktewater. Vanwege het werken op dit snijvlak is de samenwerking tussen de betrokken beheerders van belang.

Deze samenwerking is in de volgende procedures en plannen geborgd:

- De Watertoetsprocedure;
Om het waterbeheer en ruimtelijke ontwikkeling beter op elkaar af te stemmen, is (op

landelijk niveau) de zogenaamde 'watertoetsprocedure' ontwikkeld. In het kort houdt de procedure in dat een initiatiefnemer (de gemeente Voorschoten) in een zo vroeg mogelijk stadium contact zoekt met de waterbeheerder (het Hoogheemraadschap van Rijnland) voor overleg over het herinrichting- en ontwikkelingsplan. Het overleg dient om af te stemmen welke plaats het water in de ruimtelijke plannen gaat innemen.

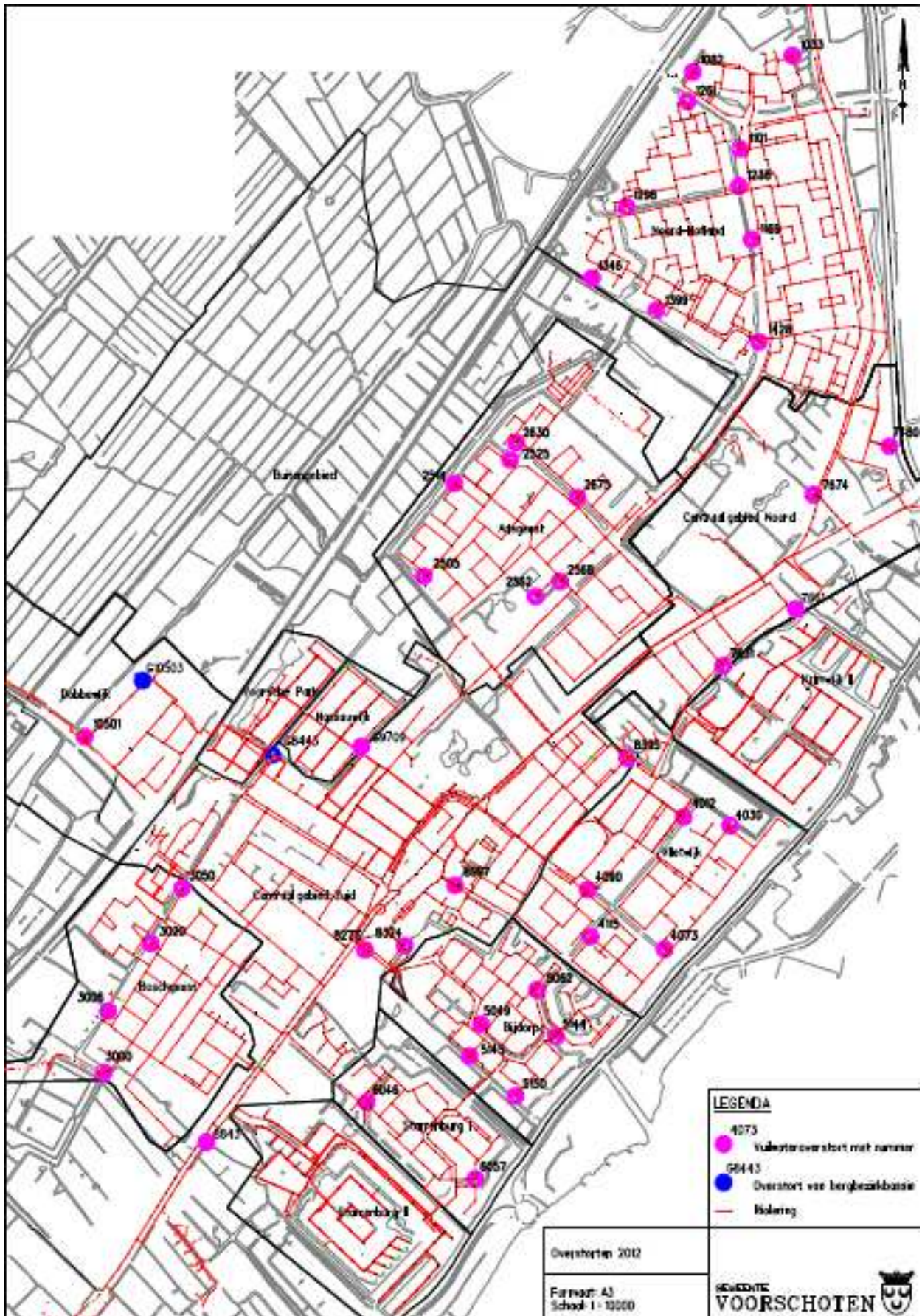
- De Waterparagraaf;
De waterparagraaf maakt deel uit van het bestemmingsplan en geeft een beschrijving van het watersysteem in de toekomstige situatie (waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkeringen, beheer en onderhoud van watergangen). Ook wordt een beschrijving gegeven van de gevolgen van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling voor het watersysteem. De inhoud van de waterparagraaf wordt afgestemd met het Hoogheemraadschap van Rijnland.
- Het Provinciaal Waterplan 2010-2015;
Het Provinciaal Waterplan geeft het beleidskader dat vanuit de provincie wordt gesteld voor een aantal thema's met betrekking tot water.

BIJLAGE 05 BEMALINGSGEBIEDEN

- 10. Centraal Gebied Zuid
- 11. Centraal Gebied Noord
- 12. Noord-Hofland
- 13. Krimwijk II
- 14. Vlietwijk
- 15. Starrenburg I en Bijdorp
- 16. Starrenburg II
- 18. Boschgeest
- 19. Dobbewijk
- 20. Nassauwijk
- 21. Adegeest
- 22. Voorsche Park
- Buiten gebied

BIJLAGE 06 RIOOL OVERSTORTEN

BIJLAGE 06 RIOOL OVERSTORTEN

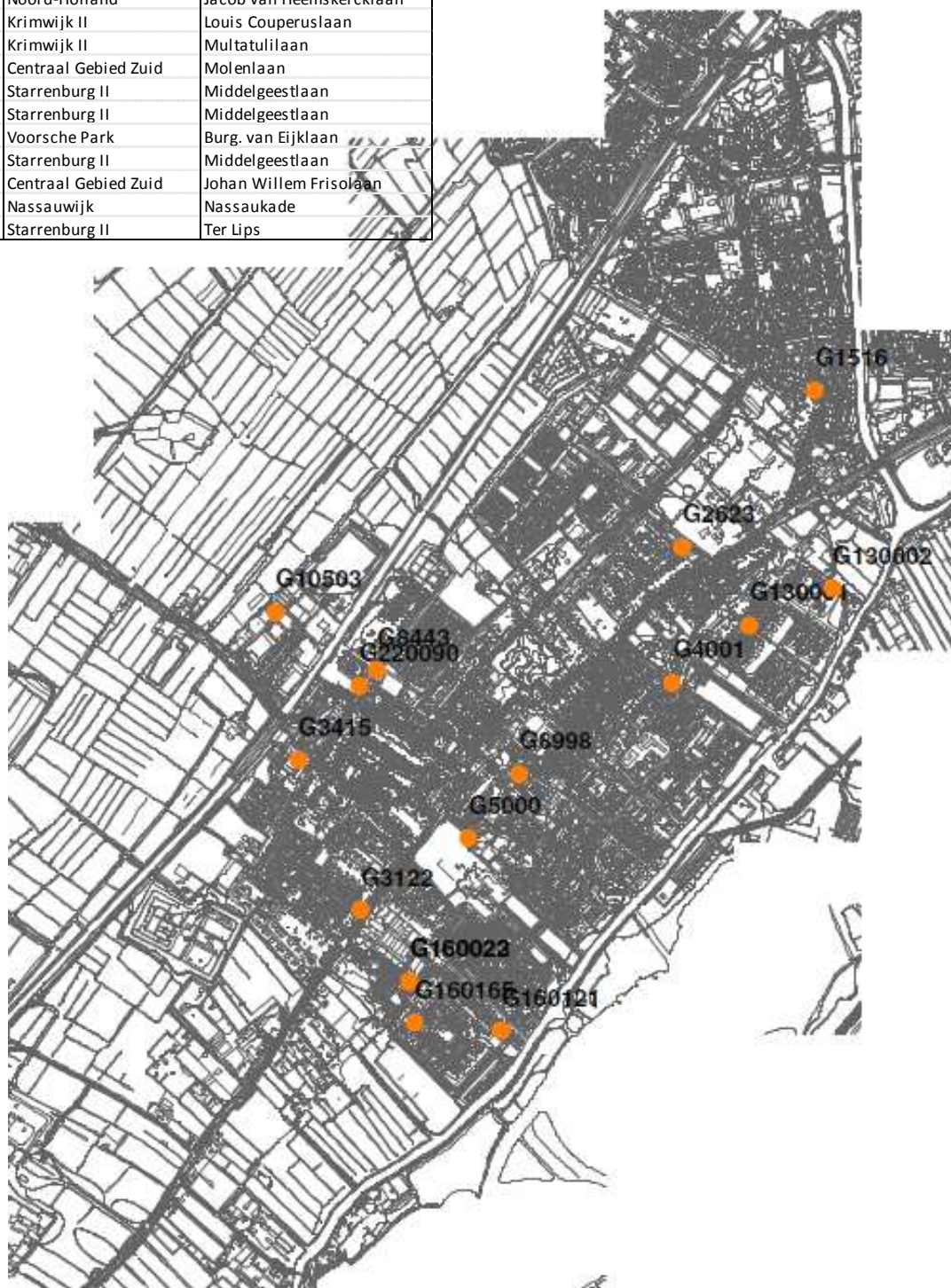
Knoop ID	Lokatie	Bemalingsgebied
1033	Ter Wadding t.h.v. 42	Noord-Hofland
1082	Florispad t.h.v. huisnummer 8	Noord-Hofland
1101	Adm. De Ruijtersingel - Gerbrandylaan	Noord-Hofland
1169	Admiraal de Ruijtersingel - Jan Evertselaan	Noord-Hofland
1238	Adm. De Ruytersingel - Thorbeckeweg	Noord-Hofland
1261	van Boeyenplantsoen t.h.v. huisnummer 16	Noord-Hofland
1298	Welterdreef t.h.v. hrs. 161 en 163	Noord-Hofland
1346	Het Wedde t.h.v. huisnummer 85	Noord-Hofland
1399	Suze Groenewegerf t.h.v. huisnummer 23	Noord-Hofland
1428	Joke Smitlaan - Adm. De Ruijtersingel	Noord-Hofland
2505	Strauszplantsoen t.h.v. huisnummer 2	Adegeest
2514	Bartoklaan t.h.v. huisnummer 28	Adegeest
2525	Gustav Mahlerlaan t.h.v. huisnummer 44	Adegeest
2562	Willem Pijperlaan t.h.v. huisnummer 7	Adegeest
2568	Chopinlaan - Van Beethovenlaan	Adegeest
2630	Rossinidreef	Adegeest
2675	Shubertplantsoen - Paganinidreef	Adegeest
3000	Michelbrinklaan t.h.v. huisnummer 7	Boschgeest
3006	Jan van Hooflaan 3	Boschgeest
3020	Oomeweg	Boschgeest
3050	Maduroweg t.h.v. huisnummer 1	Boschgeest
4012	Albert Scheitzerplantsoen	Vlietwijk
4030	Nicolaes Maeskade	Vlietwijk
4073	Gerard Douplantsoen	Vlietwijk
4090	Raadhuislaan - Prof. Kamerlingh Onnesplantsoen	Vlietwijk
4115	Gerard Douplantsoen - Anthonie van Dijcklaan	Vlietwijk
5049	Zwaluwweg - Wielewaallaan	Starrenburg I en Bijdorp
5062	Zwaluwweg t.h.v. huisnummer 185	Starrenburg I en Bijdorp
5144	Roerdomperf t.h.v. huisnummer 1	Starrenburg I en Bijdorp
5145	Havikserf t.h.v. huisnummer 10	Starrenburg I en Bijdorp
5150	Arendserf	Starrenburg I en bijdorp
6046	Dr. Martinus van der Stoelstraat	Starrenburg I en Bijdorp
6057	Jan Wagtendonkstraat t.h.v. huisnummer 37	Starrenburg I en Bijdorp
7480	De Hooghkamer t.h.v. huisnummer 62	Centraal Gebied Noord
7631	Krimkade - Marnixstraat	Centraal Gebied Noord
7661	Krimkade t.h.v. huisnummer 8	Centraal Gebied Noord
7674	Leidseweg - St. Nicolaespad	Centraal Gebied Noord
8277	Kon. Marnelaan t.h.v. huisnummer 1a	Centraal Gebied Zuid
8324	Bloklaan t.h.v. huisnummer 13	Centraal Gebied Zuid
8395	Nieuw Voordorpstraat t.h.v. huisnummer 60	Centraal Gebied Zuid
8843	Veurseweg t.h.v. huisnummer 119	Centraal Gebied Zuid
8997	Molenlaan t.h.v. huisnummer 6	Centraal Gebied Zuid
10501	Dobbeweg - Papelaan-West	Dobbewijk
G10503	Dobbeweg t.h.v. huisnummer 13 en 15	Dobbewijk
G8443	Juliana van Stolberglaan t.h.v. huisnummer 18	Centraal Gebied Zuid
G9709	Nassaukade t.h.v. huisnummer 23	Nassauwijk

BIJLAGE 07

HOOFDGEMALEN EN MINI GEMALEN

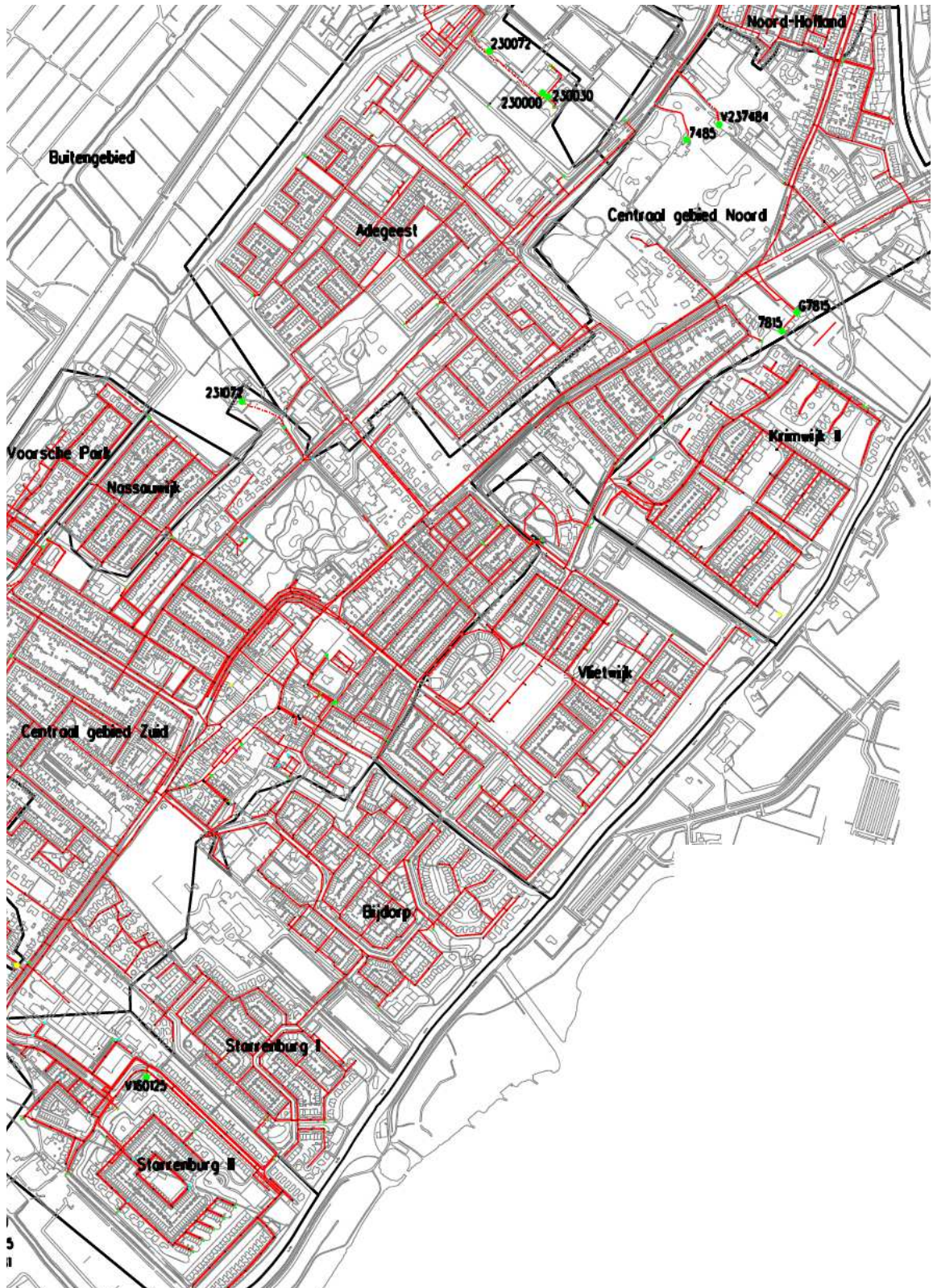
Hoofdgemalen

Knoop ID	Capaciteit	Bemalingsgebied	Straat (Rio)
G4001	200 m ³ /h	Vlietwijk	Badhuisstraat
G3122	145 m ³ /h	Boschgeest	De Vetpad
G5000	200 m ³ /h	Starrenburg I en bijdorp	Koninklijke Marinelaan
G10503	80 m ³ /h	Dobbewijk	Dobbeweg
G130001	27 m ³ /h	Krimwijk II	Multatulilaan
G160023	42 m ³ /h	Starrenburg II	Starrenburglaan
G3415	145 m ³ /h	Priveterreinen	Rouboslaan
G2623	250 m ³ /h	Adegeest	Palestrinalaan
G1516	200 m ³ /h	Noord-Hofland	Jacob van Heemskercklaan
G130002	27 m ³ /h	Krimwijk II	Louis Couperuslaan
G130003	27 m ³ /h	Krimwijk II	Multatulilaan
G8998	850 m ³ /h	Centraal Gebied Zuid	Molenlaan
G160125	42 m ³ /h	Starrenburg II	Middelgeestlaan
G160121	42 m ³ /h	Starrenburg II	Middelgeestlaan
G220090	18 m ³ /h	Voorsche Park	Burg. van Eijklaan
G160022	42 m ³ /h	Starrenburg II	Middelgeestlaan
G8443	20 m ³ /h	Centraal Gebied Zuid	Johan Willem Frisolaan
G9709	25 m ³ /h	Nassauwijk	Nassaukade
G160165	42 m ³ /h	Starrenburg II	Ter Lips

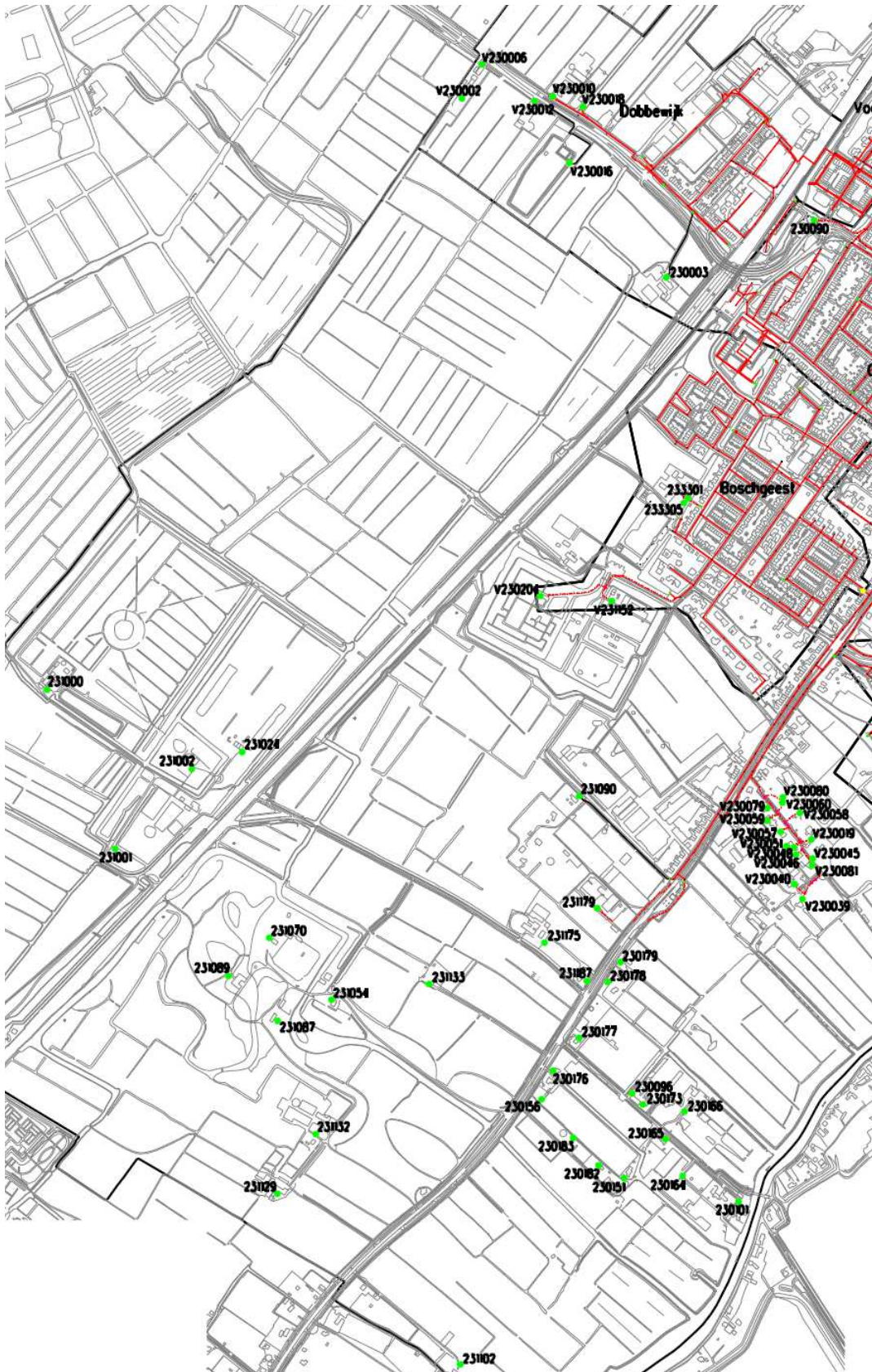
BIJLAGE 07 HOOFDGEMALLEN EN MINI GEMALLEN

Mini gemalen

BIJLAGE 07 HOOFDGEMALEN EN MINI GEMALEN

Mini gemalen

BIJLAGE 07

HOOFDGEMALEN EN MINI GEMALEN

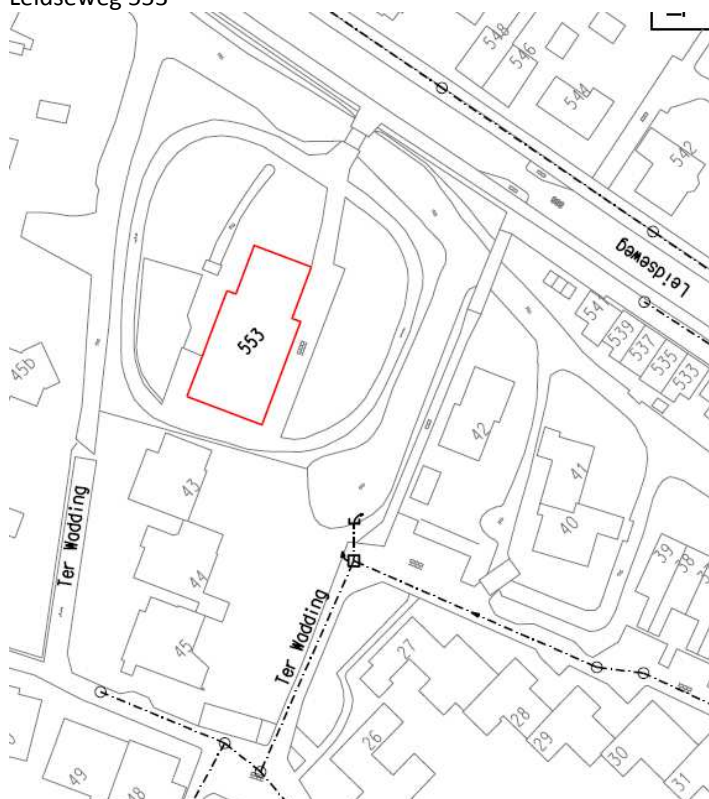
Mini gemalen

Gemaal ID	Straat (Rio)	Huisnr
7485	Van Beethovenlaan	100
7815	Leidseweg (woonboten)	202
230003	Papelaan West	97
230030	Weddeloop	1
230060	Juliana van Stolberglaan	0
230072	Oude Adegeesterlaan	5-7
230090	Wijngaardenlaan	100
230096	Kniplaan	3
230101	Kniplaan	22
230151	Veurseweg	287a
230156	Veurseweg	287b
230164	Kniplaan	12
230165	Kniplaan	10
230166	Kniplaan	7-9
230173	Kniplaan	5
230176	Veurseweg	285
230177	Veurseweg	269
230178	Veurseweg	261
230179	Veurseweg	253
230182	Vliet en Wegen	1
230183	Veurseweg	289
230204	Rosenburgherlaan	5
231000	Horstlaan	14
231001	Horstlaan	3
231002	Horstlaan	12
231024	Horstlaan	6
231054	Laan van Duivenvoorde	1
231070	Laan van Duivenvoorde	2
231072	Weddeloop	6
231087	Laan van Duivenvoorde	5
231089	Laan van Duivenvoorde	4
231102	Haagwijk	4
231105	Laantje van Wissen	5

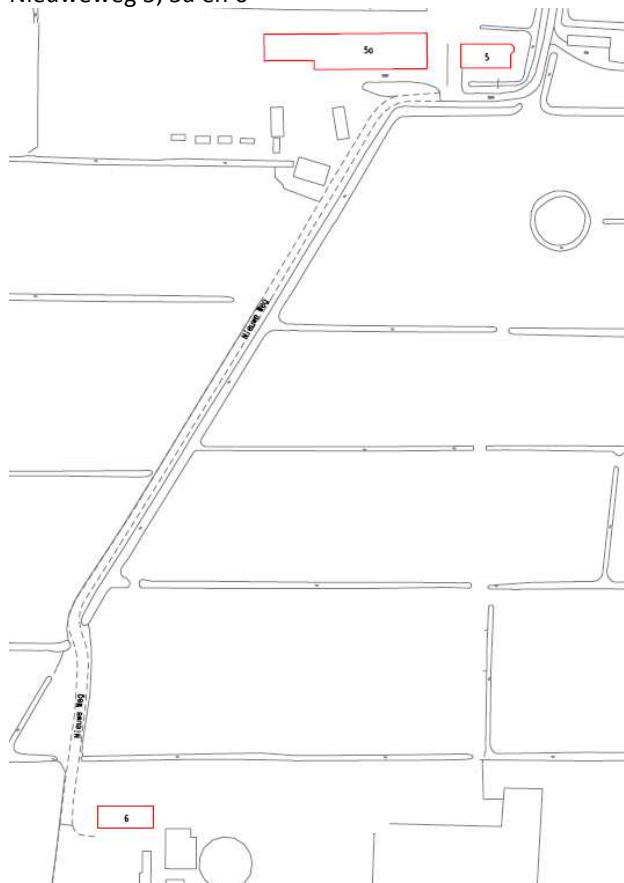
Gemaal ID	Straat (Rio)	Huisnr
231129	Veurseweg	350
231132	Veurseweg	348
231133	Veurseweg	290
231152	Rosenburgherlaan	3
231175	Horstlaan	4a
231179	Veurseweg	238
231187	Horstlaan	2
233305	Generaal Spoorlaan	24
250104	Leidseweg	553
250152	Donklaan	80b
G7810	Leidseweg	202
V160125	Middelgeestlaan	6
V230002	Papelaan West	119
V230006	Papelaan West	117
V230010	Papelaan West	236
V230012	Papelaan West	113
V230016	Papelaan West	109
V230018	Papelaan West	234
V230019	Wilgenlaan	7
V230039	Wilgenlaan	16
V230040	Wilgenlaan	18
V230045	Wilgenlaan	9
V230046	Wilgenlaan	12
V230048	Wilgenlaan	10
V230051	Wilgenlaan	8
V230057	Wilgenlaan	6
V230058	Wilgenlaan	5
V230059	Wilgenlaan	4
V230060	Wilgenlaan	3
V230079	Wilgenlaan	2
V230080	Wilgenlaan	1
V230081	Wilgenlaan	14
V237484	Leidseweg	227

BIJLAGE 08 NIET AANGESLOTEN PERCELEN

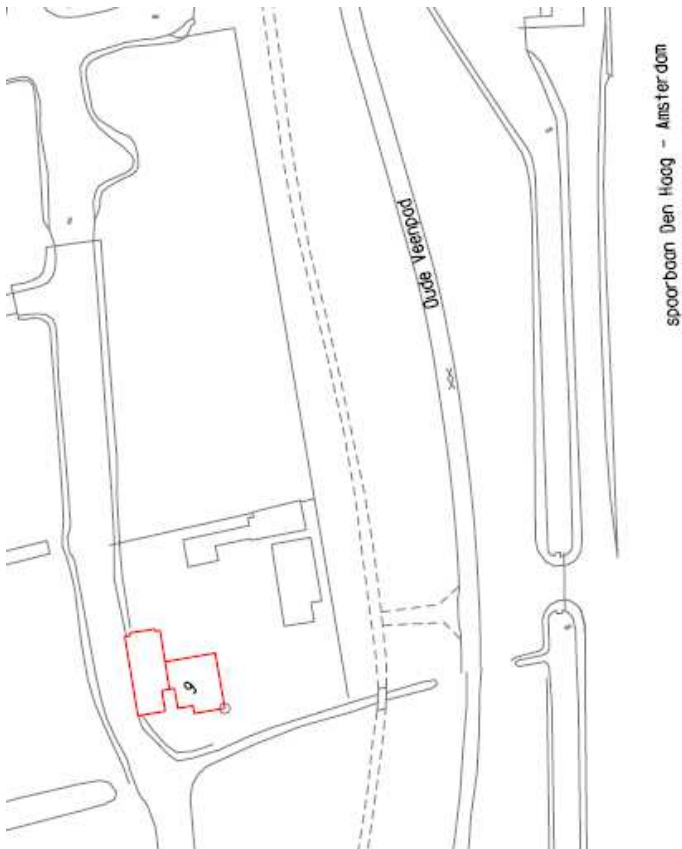
Leidseweg 553

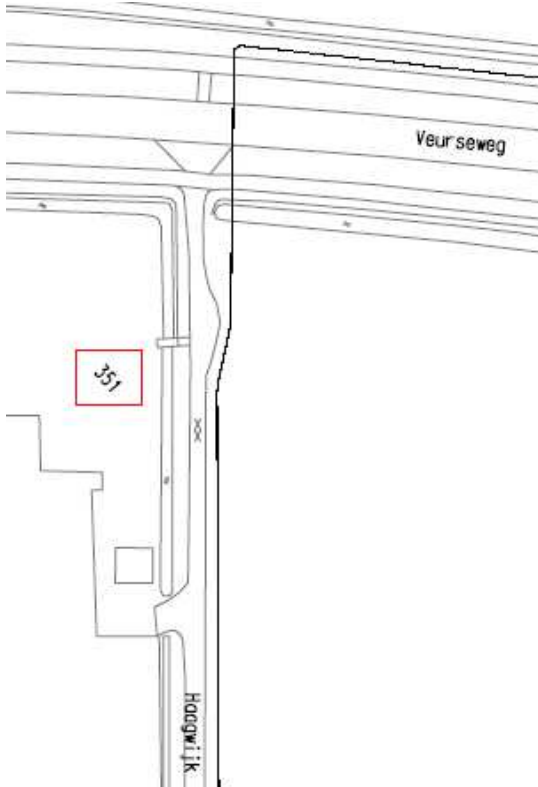
Nieuweweg 5, 5a en 6

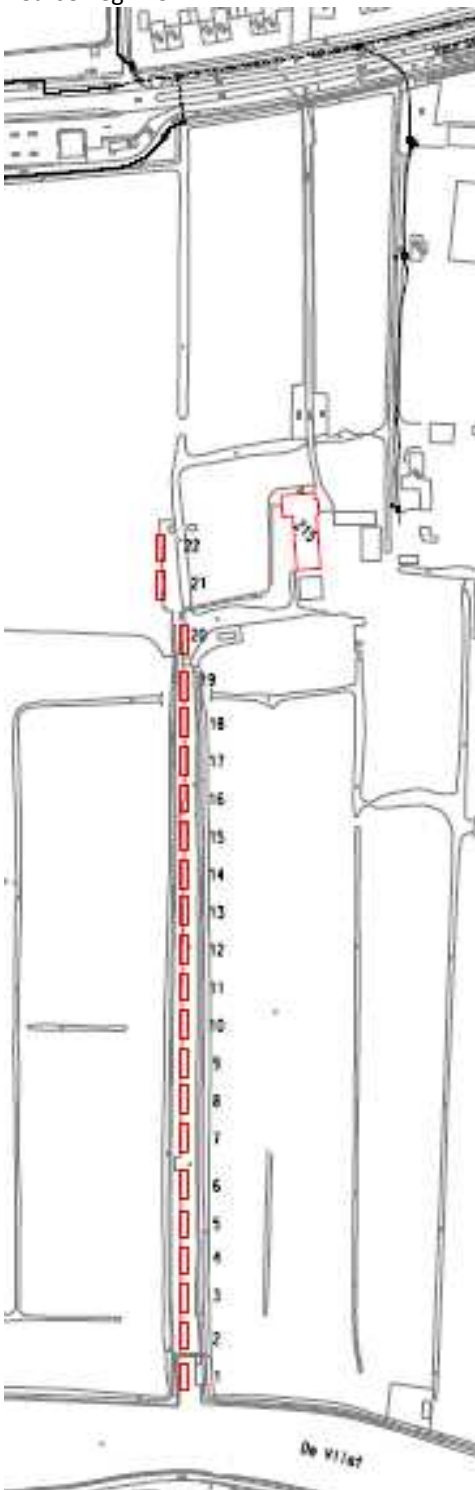
Oude Veenweg 6

Veurseweg 351

Veurseweg 215

BIJLAGE 09

INSPECTIE EN ONDERHOUD CYCLUS

Activiteit/project	Opmerkingen/bijzonderheden	Cyclus	Levensduur	Gemengde activiteit	Verdeel sleutel	Toelichting activiteit en verdeelsleutel
Beleid						
Hemel en grondwaterverordening	Opstellen word gestart in 2014 en zal doorlopen in 2015 waar ook het besluit door de Raad genomen zal worden.	eenmalig	onbeperkt	Nee	100%	
Calamiteiten rioolplan incl. strategisch plan afsluitingen riool/water	Opstellen word gestart in 2014 en waar ook het besluit door de Raad genomen zal worden.	eenmalig	10 jaar	Nee	100%	
Evalueren calamiteiten rioolplan		1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Actualiseren calamiteiten rioolplan	Is voor dit vGRP nog niet van toepassing	1x per 10 jaar	onbeperkt	Nee	100%	
Opstellen BRP	Het opstellen van een Basis Riool Plan	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Opstellen VGRP	Het opstellen van de verplichte vGRP	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Opstellen Operationeel Plan	Opstellen jaarlijks plan. Extern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Evaluatie Operationeel plan	Evalueren voorgaande jaar OP intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Evaluatie VGRP	Evalueren VGRP intern	1x per jaar	onbeperkt	Nee	100%	
Scenario's Rekenkamer	Voorleggen van keuzen aan College en Raad (Dualisme) voor vGRP (rioolheffingsmethode)	??	??	Nee	100%	
Afkoppelplan	Afkoppel vlekkenplan opstellen voor toekomst	eenmalig	onbeperkt	Nee	100%	
Opstellen meetplan	Basismetplan invulling geven en wat Voorschoten meer wil meten	eenmalig	5 jaar	Nee	100%	
Actualiseren meetplan	Het actualiseren op nieuwe inzichten en evaluaties van voorgaande meetplan	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Evalueren meetplan	Het jaarlijks evalueren meetplan intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Opstellen Meerjaren Onderhoudsvlekken Plan	Het opstellen van een vlekkenplan om achterstallig onderhoud in te lopen. Versnellen en vertragen in realisatie moet hierbij mogelijk zijn.	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Opstellen strategisch plan grondwatermeetnet	Cruciale en belangrijke punten om de grondwater stand in beeld te brengen. Organisatie breed.	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Beheer						
Muteren en verwerken bestaand en nieuw areaal	Wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen verwerken in beheerpakket tbv beheer en onderhoud	1x per jaar	??	Nee	100%	
Aanpassen beheerpakket BGT	Velden e.d. aanpassen	eenmalig	onbeperkt	Nee	100%	Door wetgeving aanpassen van het beheerpakket
Grondwatermeetnet		jaarlijks	??	Nee	100%	
Telemetrie		jaarlijks	??	Nee	100%	
(Grond)waterloket	<i>Kosten voor wat opnemen? Uren bezetting.</i>	jaarlijks	onbeperkt	Ja	75%	A.d.h.v. melding is verhouding riool 75% en water 25%
Onderhoud algemeen						
Opstellen raamovereenkomst ondersteuning Waterketen	Opstellen van raamovereenkomst en aanbesteden	1x per 4 jaar	4 jaar	Ja		
Opstellen raamovereenkomst Reinigen en inspecteren	Opstellen van raamovereenkomst en aanbesteden	1x per 4 jaar	4 jaar	Nee	100%	
Opstellen raamovereenkomst Oeververdediging	Opstellen van raamovereenkomst en aanbesteden	1x per 4 jaar	4 jaar	Ja	25%	
Opstellen service bestek vrijval riool incl. huis- en kolkaansluitingen	Opstellen van raamovereenkomst en aanbesteden	1x per 4 jaar	4 jaar	Nee	100%	
Opstellen service bestek drukleiding en gemalen	Opstellen van raamovereenkomst en aanbesteden	1x per 4 jaar	4 jaar	Nee	100%	
Opstellen OMOP herstel riolering	Opstellen van raamovereenkomst en aanbesteden	1x per 4 jaar	4 jaar	Nee	100%	
Evaluatie raamovereenkomst ondersteuning Waterketen	Evalueren van overeenkomst in samenwerking met de opdrachtnemer(s), intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Evaluatie raamovereenkomst Reinigen en inspecteren	Evalueren van overeenkomst in samenwerking met de opdrachtnemer(s), intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Evaluatie raamovereenkomst Oeververdediging	Evalueren van overeenkomst in samenwerking met de opdrachtnemer(s), intern	1x per jaar	1 jaar	Ja	25%	
Evaluatie service bestek vrijval riool incl. huis- en kolkaansluitingen	Evalueren van overeenkomst in samenwerking met de opdrachtnemer(s), intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Evaluatie service bestek drukleiding en gemalen	Evalueren van overeenkomst in samenwerking met de opdrachtnemer(s), intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Evaluatie OMOP herstel riolering	Evalueren van overeenkomst in samenwerking met de opdrachtnemer(s), intern	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Onderzoeken						
Onderzoek emissie/overstorten	Onderzoek van vervuiling	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Onderzoek debieten	Hoeveelheden in waterketen wat geleverd wordt aan HVR	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Onderzoek waterkwaliteit	Toetsing en Controle van waterkwaliteit	1x per 3 jaar	3 jaar	Nee	100%	
Onderzoek waterkwantiteit	Toetsing en Controle van waterkwantiteit	1x per 3 jaar	3 jaar	Nee	100%	
Strategisch plan grondwatermeetnet	Inventariseren van verschillende (kritieke) meetpunten	eenmalig	onbeperkt	Nee	100%	
Onderzoek telemetrie	Inventariseren van mogelijkheden en wensen m.b.t. telemetrie	eenmalig	onbeperkt	Nee	100%	
Metten peilbuizen (grondwater)	Momenteel handmatig. Uiteindelijk via telemetrie dan dagelijks (automatisch)	maandelijks	onbeperkt	Nee	100%	
Herberekenen hydraulische werking	Het herberekenen van het watersysteem op hydraulische werking ter toetsing	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Berekenen waterspoorkwaliteit	Het herberekenen van het watersysteem op waterspoorkwaliteit ter toetsing	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Inmeten BOB (toetsing)	Knooppunten volledig binnen periode vGRP ingemeten	1x per 3 jaar	3 jaar	Nee	100%	
Inmeten drempelhoogten overstorten, stuwen e.d.	Hoeveelheid in 1 keer en i.c.m. inmeten BOB	1x per 3 jaar	3 jaar	Nee	100%	
Toetsing verzekeringen	Verzekeringen toetsen op de op dat moment geldende normen en vervangingswaarden	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Waterbodemonderzoek	Verplichting tbv baggeren watergangen	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Inpeilen waterbodem	Bepalen van baggerhoeveelheid	1x per jaar	1 jaar	Nee	100%	
Inspecties						
Reinigen en inspecteren vrijveel	Totale lengte eenmaal per VGRP inspecteren. Verdelen per jaar.	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Inspecteren electro (mini)gemalen+voorzieningen	Wettelijke inspectie electro	1x per 3 jaar	3 jaar	Nee	100%	
Inspecteren bouwkundig (mini)gemalen+voorzieningen	Inspectie	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Inspecteren werktuigkundig (mini)gemalen+voorzieningen	Inspectie	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Inspecteren waterbouwkundige kunstwerken visueel	Inspecteren KW visueel op gebreken	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Inspecteren waterbouwkundige kunstwerken technisch	Inspecteren KW technisch (niet destructief) Basis voor nieuw VGRP	1x per 5 jaar	5 jaar	Nee	100%	
Inspecteren waterbouwkundige kunstwerken nader onderzoek	Realisatie na beoordeling technische inspectie	1 st/jaar		Nee	100%	
Melding en klachten						
Jaarlijkse reservering riool opheffen melding en klachten	Melding/klachten zullen afnemen naar gelang het achterstallig onderhoud wordt ingelopen	1x per jaar		Nee		
Jaarlijkse reservering water opheffen melding en klachten				Nee	100%	

BIJLAGE 09

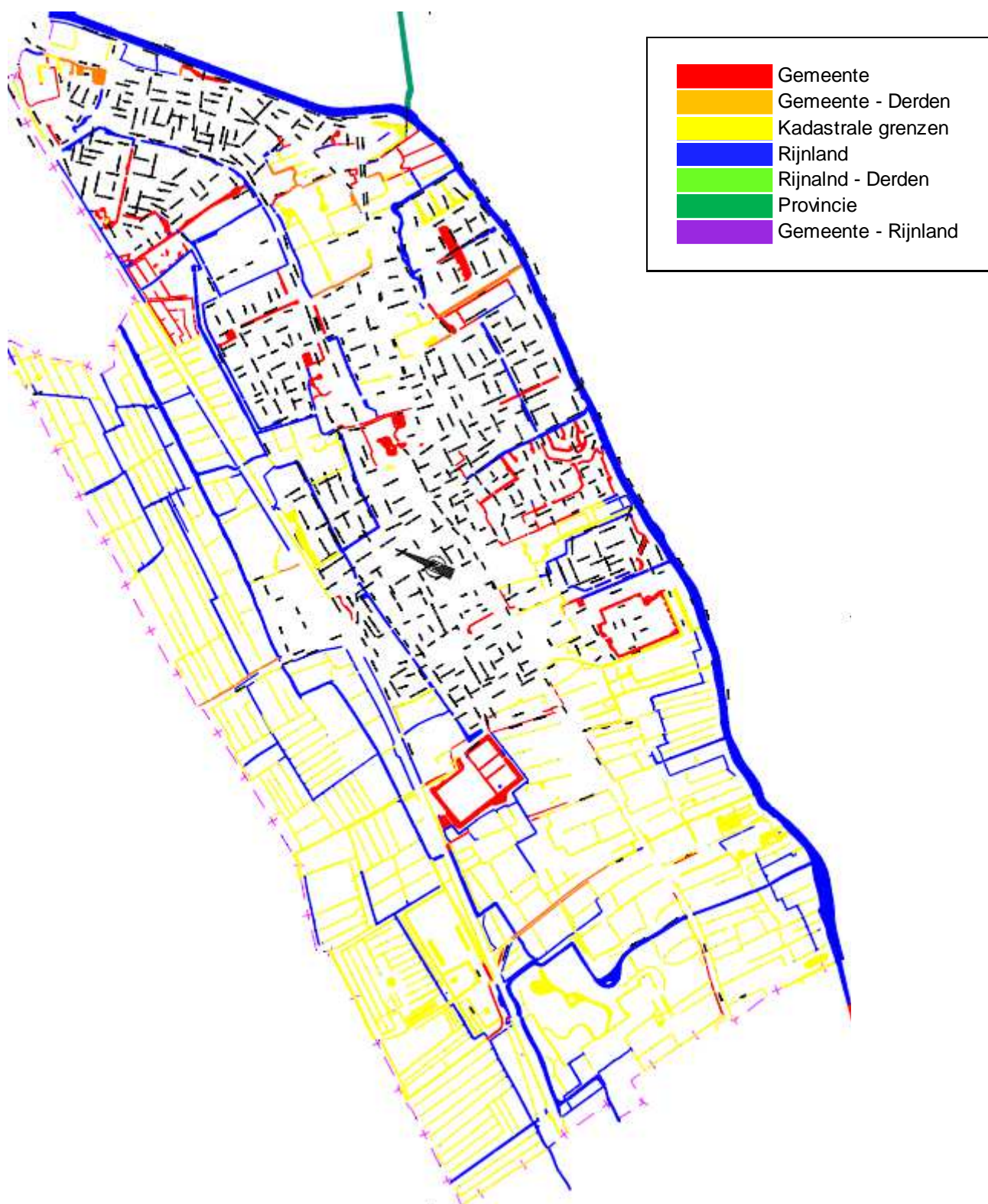
INSPECTIE EN ONDERHOUD CYCLI

Activiteit/project	Opmerkingen/bijzonderheden	Cyclus	Levensduur	Gemengde activiteit	Verdeel sleutel	Toelichting activiteit en verdeelsleutel
Klein onderhoud						
Reinigen vrijverval	Gemiddeld 9 km per jaar ivm achterstallig onderhoud	1x per 10 jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Reinigen afwatering (kolken en lijngoten)	Reinigen van onderdelen kolken/lijngoten	2x per jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Reinigen pompkelders	Reinigen van onderdelen kelders	1x per 5 jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Reinigen drukleiding	Reinigen van onderdelen drukleiding (ad hoc)	1x per 6 jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Reinigen BBB	Reinigen van onderdelen	1x per 5 jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Vervangen huisaansluitingen	Opnemen vervangen huisaansluitingen ivm achterstallig onderhoud	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Vervangen kolk en kolkaansluitingen	Opnemen vervangen huisaansluitingen ivm achterstallig onderhoud	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Reinigen peilbuizen	Reinigen van onderdelen	1x per 3 jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Vervangen putdeksels	Gerekend met 10 st per jaar	10 st/jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Krozen en maaien watergangen	Beheerplan Water loopt tot 2015. Waterelementen opnemen in VGRP. Kosten inclusief VAT 22%	1x per jaar	n.v.t.	Nee	100%	
Reparatie duiker	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Reparatie stuw	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Reparatie steiger	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	0%	
Reparatie beschoeiing	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Reparatie inlaatleiding	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Reparatie damwand (waterkerend)	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Groot onderhoud						
Herstel vrijverval	Verlengen van de levensduur.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstel drukleiding	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstel gemalen	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstel pompen	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Baggeren watergangen	Beheerplan Water loopt tot 2015. Waterelementen opnemen in VGRP. Kosten inclusief VAT 22%	1x per 10 jaar			75%	
Herstellen duikers	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstellen stuw	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstellen steiger	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	0%	
Herstellen beschoeiing	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstellen inlaatleiding	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Herstellen damwand (waterkerend)	Verlengen van de levensduur	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Vervanging/relining						
Vrijverval riool	Vervangen op basis van inspectie	1x per 45 jaar	45 jaar	Nee	100%	
Drukleiding	Vervangen op basis van inspectie	1x per 50 jaar	50 jaar	Nee	100%	
Pompen	Vervangen op basis van inspectie	1x per 15 jaar	15 jaar	Nee	100%	
Besturing	Vervangen op basis van inspectie	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Gemalen bouwkundig	Vervangen op basis van inspectie	1x per 45 jaar	45 jaar	Nee	100%	
BBB bouwkundig	Vervangen op basis van inspectie	1x per 50 jaar	50 jaar	Nee	100%	
Overstorten	Vervangen op basis van inspectie	1x per 45 jaar	45 jaar	Nee	100%	
Electrokasten	Vervangen op basis van inspectie	1x per 15 jaar	15 jaar	Nee	100%	
Vervangen peilbuizen (grondwater)	Vervangen op basis van inspectie	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Vervangen duikers	Vervangen op basis van inspectie	1x per 45 jaar	45 jaar	Nee	100%	
Vervangen meetsensoren	Vervangen op basis van inspectie	1x per 15 jaar	15 jaar	Nee	100%	
Vervangen communicatiemiddelen gemalen	Vervangen op basis van inspectie	1x per 10 jaar	10 jaar	Nee	100%	
Vervangen stuw	Vervangen op basis van inspectie	1x per 15 jaar	15 jaar	Nee	100%	
Vervangen steiger	Vervangen op basis van inspectie	1x per 25 jaar	25 jaar	Nee	0%	
Vervangen beschoeiing	Vervangen op basis van inspectie	1x per 15 jaar	15 jaar	Nee	100%	
Vervangen inlaatleiding	Vervangen op basis van inspectie	1x per 35 jaar	35 jaar	Nee	100%	
Vervangen damwand (waterkerend)	Vervangen op basis van inspectie	1x per 250 jaar	25 jaar	Nee	100%	
Nieuwe ontwikkelingen						
Plaatsen peilbuizen (grondwatermeetnet)	Het plaatsen van peilbuizen met dataloggers tbv het grondwatermeetnet	eenmalig	n.v.t.	Nee	100%	
Telemetrie (nieuwe versie)	Het aanschaffen van nieuwe versie Aquaview van Xylem als hoofdpst	eenmalig	n.v.t.	Nee	100%	
Investerings meetsensoren	Het aanschaffen van de benodigde meetsensoren tbv meetplan en informatievoorziening	eenmalig	n.v.t.	Nee	100%	
Uitvoeren OAS Voorschoten	Het onderzoeken naar mogelijkheden om debiet terug te brengen in samenwerking met Hvr naar afvoerleiding zuivering ivm knelpunt zinker	eenmalig	n.v.t.	Nee	100%	
Watersysteem voorzien van strategische afsluiters	N.a.v. calamiteitenplan overwegen om procesafsluiters te plaatsen	eenmalig	n.v.t.	Nee	100%	
Jaarlijkse kosten						
Telemetrie	Jaarlijkse kosten voor gebruik en onderhoud telemetrie voor afvalwatersysteem	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Gebruik mobiele telefoons	Jaarlijkse kosten voor gebruik tbv cluster blauw	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Telecom gemalen+voorzieningen	Jaarlijkse verbruiks en vastrecht kosten	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Electra gemalen+voorzieningen	Jaarlijkse verbruiks en vastrecht kosten	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Drinkwater	Jaarlijkse verbruiks en vastrecht kosten	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Verzekeringen	Premie tbv schade e.d. aan of door afvalwatersysteem	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Gebruik telecom tablets	Jaarlijkse verbruiks en vastrecht kosten	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Afschrijving	Afschrijvingen van investeringen	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Rente	Rente tgv aangaan van investeringen	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Gereedschap	Gereedschap benodigd voor het onderhoud aan riool en watergangen.	jaarlijks	1 jaar	Ja		
Licentiekosten BS8	Jaarlijkse kosten voor licentie	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Licentiekosten Kikker	Jaarlijkse kosten voor licentie	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	
Abonnementen vakbladen e.d.	Diverse abonnementen op vakbladen, technische tijdschriften e.d.	jaarlijks	1 jaar	Nee	100%	

BIJLAGE 09 INSPECTIE EN ONDERHOUD CYCLI

Activiteit/project	Opmerkingen/bijzonderheden	Cyclus	Levensduur	Gemengde activiteit	Verdeel sleutel	Toelichting activiteit en verdeelsleutel
Capaciteit (tabel in uren)						
Piketdienst uren	Gerekend over 52 weken 50% voor Voorschoten en 50% voor Wassenaar exclusief percentage uitruk. Geen rekening gehouden met feestdagen in werkweek.	jaarlijks	n.v.t.	Ja		
Monteur e.d.		jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Beheerder (riolering)	Gerekend met 50% riool en 50% water	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Beheerder (water)	Gerekend met 50% riool en 50% water, waarbij water 60% en waterbkg kw 40%	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Beheerder (waterbouwkundige kunstwerken)	Gerekend met 50% riool en 50% water, waarbij water 60% en waterbkg kw 40%	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Senior beheerder (riolering)	Gerekend met 25% riool Voorschoten, 25% riool Wassenaar, 25% water Voorschoten en 25% water Wassenaar.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Senior beheerder (water)	Gerekend met 25% riool Voorschoten, 25% riool Wassenaar, 25% water Voorschoten en 25% water Wassenaar. Water verdeeld over 60% water en 40% waterbouwkundige kunstwerken.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Senior beheerder (waterbouwkundige kunstwerken)	Gerekend met 25% riool Voorschoten, 25% riool Wassenaar, 25% water Voorschoten en 25% water Wassenaar. Water verdeeld over 60% water en 40% waterbouwkundige kunstwerken.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Auto piketdienst	Gerekend over 52 weken 50% voor Voorschoten en 50% voor Wassenaar exclusief percentage uitruk. Geen rekening gehouden met feestdagen in werkweek.	jaarlijks	n.v.t.	Ja		
Melding en klachten toezichthouder	Gerekend met 4 uur per dag over 5 werkdagen 52 weken. Geen rekening gehouden met feestdagen in werkweek.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Buitendienst	2 werknemers tbv Voorschoten. Gerekend met 36 uur per werkweek over 52 weken. Geen rekening gehouden met feestdagen in werkweek.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Team Civiel	Verwacht aantal projecten (10 stuks) met gemiddeld 24 uur invulling. Overige uren boeken op het project.	jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	
Externe ondersteuning		jaarlijks	n.v.t.	Nee	100%	

BIJLAGE 10 WATERGANGEN BINNEN GEMEENTE VOORSCHOTEN

BIJLAGE 11 DOELEN ZORGPLICHTEN

Nr.	Functionele eis	Maatstaf	Meetmethode
ALGEMEEN			
01.	Inzichtelijk maken van kostenbesparingen	Samenwerking, gezamenlijke aanbesteding en aanbestedingsvoordelen	Toetsing van uitkosten per fasering
02.	Inzicht krijgen in meldingen en klachten qua locatie, aard en omvang van bestaande problemen en voorzieningen	Meldingen, klachten en waarneming geografisch registreren	Meldingen/klachtenregistratie systeem opzetten en bijhouden, o.a. met het nieuwe Melddesk systeem voor digitale verwerking. Het inventariseren van bestaande informatie en voorzieningen (o.a. grondwatertrappen, grondslag en drainage)
03.	Gemeente stuurt actief haar activiteiten voor de zorgplichten aan	Jaarlijkse evaluatie activiteiten zorgplichten met gemeentebestuur	Jaarrapportage, jaarlijkse begroting
04.	Kosten en activiteiten van riolering moeten transparant zijn voor de burgers	Toelichting bij jaarrekening verkrijgt instemming gemeenteraad	Jaarrekening, raadsbesluit
05.	De gegevens van de objecten voor de WION moeten betrouwbaar en actueel zijn.	Gegevens over de riolering, ondergrondse voorzieningen, hemelwaterstelsels en drainage voldoen aan de eisen van de WION	Rapportage en informatie van Kadaster
06.	De activiteiten voor de zorgplichten moeten goed worden afgestemd met de andere gemeentelijke taken	Op operationeel niveau uitwerken van jaarprogramma's voor infrastructurele werken, waarin de relatie met overige gemeentelijke taken, Hoogheemraadschap van Rijnland en integraal beheer inzichtelijk worden gemaakt.	Overlegmomenten plannen, organisatie afstemmen, plannen afstemmen, maatregelen afstemmen en toetsing jaarprogramma's door verantwoordelijk eambtelijke diensten
ZORGPLICHT AFVALWATER			
07.	Alle percelen binnen de gemeentegrenzen waar stedelijk afvalwater vrijkomt, moeten op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten, uitgezonderd situaties waar individuele behandeling doelmatiger is	Alle percelen zijn voorzien van een aansluiting op de riolering of een door het bevoegde gezag goedgekeurde IBA	Vergelijking tussen registratie van percelen die nog niet zijn aangesloten op de riolering en zonder goedgekeurde IBA
08.	Ongewenste lozingen op de riolering mogen niet plaats vinden	Uitvoering van toezicht en handhaving door bevoegd gezag na klachten/meldingen Lozingsvoorwaarden in vergunningen (Wet Milieubeheer en WvO) zijn actueel met betrekking tot regelgeving en beleid	Overzicht meldingenregistratie, handhavingsacties en sanctionering en rapportage naar gemeente en hoogheemraadschap hierover. Controle door bevoegd gezag van uitstaande vergunningen en rapportage hierover naar gemeente en hoogheemraadschap
09.	De afvoercapaciteit dient voldoende te zijn, om bij zware regenval het aanbod van stedelijk afvalwater en hemelwater te verwerken	Theoretisch geen 'water op straat' bij een standaard bui die zich 1 keer per 2 jaar voordoet (bui nummer 8 volgens de Leidraadriolering), tenzij in de praktijk geen schade of hinder verwacht kan worden. In nieuwe gebieden geen water-op-sstraat bij	Hydraulische berekening (conform Leidraad Riolering) volgens leidraad riolering, waarneming en gemeentelijke klachtenregistratiesysteem, en nader onderzoek

VGRP 2014-2018 VOORSCHOTEN

		bui 10 en bij voorkeur een waking van 20 cm.	
10.	De riolering, hemelwaterstelsels en rioolobjecten moeten in goede staat zijn	Het aantal storingen aan pompinstallaties en persleidingen bedraagt voor minstens 90% van de installaties minder dan 2 per stuk per jaar.	Gemeentelijk klachten/meldingen registratiesysteem en onderhoudsregistratiesysteem
11.	Afstroming van stedelijk afvalwater en hemelwater in het stelsel mag niet worden belemmerd	Bij overschrijding van de ingrijpmaatstaven worden urgente problemen binnen 6 maanden opgelost, en de helft van de ernstige problemen binnen 5 jaar.	Conform NEN 3398, gemeentelijke rapportage, ingrijpmaatstaven conform dit VGRP
12.	De vuiluitworp uit het rioolstelsel moet beperkt zijn	De vuiluitworp uit gemengde rioolstelsels moet kleiner of gelijk zijn aan de vuiluitworp van het referentiestelsel volgende de eenduidige basisinspanning van de CIW	Reeksberekeningen volgens de Leidraad Riolering
13.	De vuilemissie vanuit de riolering mag geen nadelige effecten hebben op de functie van het oppervlaktewater (uitgedrukt in waterkwaliteit)	Voldoen aan de eisen gesteld door de waterkwaliteitsbeheerder door uitvoering waterkwaliteitsspoor	Uitvoering waterkwaliteitsspoor in overleg met de waterkwaliteitsbeheerder
14.	De hoeveelheid rioolvreemd water dient te worden beperkt	instroming van oppervlaktewater in de riolering wordt voorkomen doordat overstortdrempels minimaal 0,10 m hoger liggen dan het oppervlaktewaterpeil	Controle van drempel hoogtes van overstorten
15.	Inzicht dient te bestaan in de toestand en het functioneren van de riolering	75% van de rioolstrengen is geïnspecteerd, waarbij de inspecties niet ouder zijn dan 10 jaar	Rioolbeheersysteem, jaarrapportage
		Uitvoering meetcampagne riolering conform meetplan	Meetplan riolering, jaarrapportage
16.	De gebruikers van de riolering dienen bekend te zijn	Alle aangesloten huishoudens en bedrijven zijn bij de gemeente bekend	Vergelijk gegevens milieudienst, waterschap, belastinggegevens en kadastrale gegevens
17.	Riolering en rioleringsactiviteiten mogen geen onnodige overlast veroorzaken	Bij storingen aan pompen/gemalen is binnen 2 uur een monteur ter plaatse, en wordt binnen 24 uur na signalering verholpen, afhankelijk van de prioriteit van het gemaal	Onderhoudsregistratiesysteem
		Minstens 90% van de Klachten/meldingen wordt binnen 5 werkdagen verholpen, brieven worden binnen 10 werkdagen beantwoord	Gemeentelijk klachten/meldingen registratiesysteem
18.	De middelen bestemd voor de rioleringsactiviteiten moeten doelmatig worden aangewend	De rioolheffing zal de komende periode niet sneller stijgen dan de landelijke inflatie	Kostendekkingsplan VGRP, jaarlijkse begroting
		De middelen gegenereerd met de rioolheffing worden voor 100% ingezet voor rioleringsactiviteiten, zoals genoemd in dit VGRP	Kostendekkingsplan VGRP, jaarlijkse begroting

VGRP 2014-2018 VOORSCHOTEN

		De kosten voor riolering (en hemelwater- en grondwatervoorzieningen) zijn niet veel hoger dan vergelijkbare gemeenten	Kostendekkingsplan VGRP, Jaarrekening, benchmark
		Optimalisatiemogelijkheden in waterketen worden door gemeente en waterschap benut	Optimalisatiestudie rondom AWZI
ZORGPLICHT STEDELIJK WATER			
19.	Alle verzamelobjecten dienen in goede staat te zijn	Binnen 3 werkdagen worden 90% van de klachten/meldingen aan huis- en kolkaansluitingen afgehandeld	Evaluatie gemeentelijk klachtenregistratiesysteem
20.	Hemelwater wordt zoveel mogelijk plaatselijk verwerkt	Bij alle grootschalige nieuwbouwperven voorziet de eigenaar/ontwikkelaar in de afvoer van hemelwater door directe aansluiting op het oppervlaktewater (i.o.m. de waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheerder)	Controle op basis van geografische gegevens, aansluitvergunning en plantoetsing
		In bestaand gebied wordt op moment van vervanging, renovatie, herbestrating of herinrichting het verhard oppervlak afgekoppeld, voor zover doelmatig.	Controle op basis van geografische gegevens, aansluitvergunning en plantoetsing
21.	De vuiluitworp op oppervlaktewater door hemelwaterlozingen dient te worden beperkt	Uitvoering beheermaatregelen ter voorkoming vervuiling verhard oppervlak. In nauwe samenwerking met het hoogheemraadschap Van Rijnland per project keuzes maken voor toe te passen stelseltypes	Beheerplan verhard oppervlak, jaarrapportage, toetsing waterkwaliteitsbeheerder. Toetsing volgens beleidsregels, keurbeleid en algemene regels van het hoogheemraadschap Van Rijnland
22.	De instroming van riolen via de kolken dient ongehinderd plaats te vinden.	Plasvorming bij kolken dient beperkt te zijn.	Waarneming en klachten.
23.	Waterbouwkundige kunstwerken moeten veilig en functioneel zijn	Uitvoering beheermaatregelen ter voorkoming van ??	Inspecties
24.	Watergangen moeten schoon en op diepte zijn	Doorstroomprofiel moet voldoen aan de waterlegger, geen kroos en ongewenste planten bevatten	Inpeilen watergangen en schouw watergangen
ZORGPLICHT GRONDWATER			
25.	Grondwaterproblemen waar de gemeente verantwoordelijk voor is, worden zoveel mogelijk opgelost	Aanleg drainage in openbaar gebied bij vervangings-, renovatie-, of herinrichtingsprojecten, indien dit voortvloeit uit de gemeentelijke zorgplicht	Plantoetsing door rioolbeheerder en grondwatercoördinator

Uitgangspunten

versiedatum	19-12.2014 VGRP 2014-2018	
begrotingsjaar	2014	
begin planperiode (GRP)	2014	
einde planperiode (GRP)	2018	
rekentarief 2014 Afvalwater of enkelvoudig tarief	206.40	euro/heffingseenheid
rekentarief 2014 Overig water of enkelvoudig tarief	12.24	euro/heffingseenheid
aantal heffingseenheden niet zijnde garageboxen	10,963	heffingseenheden
aantal heffingseenheden garageboxen	763	heffingseenheden
saldo reserve 1-1-2014 Enkelvoudige heffing	2,585,500	euro
rente voorziening	0.0%	
BTW, methode	over kapitaallasten en exploitatiekosten	
BTW, percentage	21.0%	
inflatiepercentage over eenheidsprijzen investeringen (bron: LR prijspeil 2007)	2.0%	
debetrente	3.50%	
afschrijvingsmethode	lineair	
start afschrijving in jaar	na investering	
rentedeel in jaar van investering	0%	
rente over	boekwaarde 01-01	
<u>afschrijvingstermijnen</u>	<u>technisch (levensduur)</u>	<u>financieel (afschrijving)</u>
vrijvervalriolen (aangelegd tussen 1900 en 1969)	45	45
vrijvervalriolen (aangelegd tussen 1969 en nu)	50	45
gemalen - bouwkundig	45	45
gemalen - mechanisch-electrisch	15	15
minigemalen - bouwkundig	45	45
minigemalen - mechanisch-electrisch	15	15
persleidingen	45	45
drukriolering - leidingen	45	45
randvoorzieningen mechanisch-electrisch	15	15
Waterbouwkundige kunstwerken	15-60	30

Vervanging gemalen

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Nr. Locatie	Capaciteit m3/u	Jaar van aanleg		Vervanging bouwkundig		Vervanging elektr. mechanisch	
		bouwk.	El. mech.	jaartal	kosten	jaartal	kosten
1 Boschgeest	120.0	2010	2010	2055	36,818	2025	55,912
2 Dobbewijk	110.0	1996	1996	2041	35,714	2014	50,200
3 Nassauwijk	25.0	2013	2013	2058	12,061	2028	27,173
4 Adegeest	160.0	2014	2014	2059	40,719	2029	63,823
5 Vlietwijk	140.0	2013	2013	2058	38,860	2028	60,021
6 Noord Hofland	250.0	2013	2013	2058	64,614	2028	78,368
7 Bijdorp	280.0	2013	2013	2058	72,367	2028	82,561
8 Molenlaan	850.0	2005	2005	2050	219,686	2020	137,600
9 Starrenburglaan	75.0	2002	2002	2047	31,234	2017	45,041
10 Ter Lips	12.0	2002	2002	2047	5,789	2017	19,387
11 Hofvliet	8.0	2002	2002	2047	3,860	2017	16,088
12 Krimwijk II (Boezemgebied)	5.0	2006	2006	2051	2,412	2021	12,960
13 Krimwijk II (Poldergebied)	30.0	2006	2006	2051	14,473	2021	29,550
14 Van der Hoevenpark	6.0	2008	2013	2053	2,895	2028	14,094
15 Vlietwijk II	20.0	2015	2015	2060	9,649	2030	24,522
Totaal				591,151		717,301	

rioleringsobject	bouwkundig			mechanisch-electrisch			Toeslag vervanging
	variabele n	basisbedrag	variabele m	variabele n	basisbedrag	variabele m	
gemalen bouwkundig 10-50m3/h	0.014	55137	1	0.123	40204,00	0.460	25%
gemalen bouwkundig 50-200m3/h	0.2	55137	0.35	0.123	40204,00	0.460	25%
gemalen bouwkundig 200-1250m3/h	0.0075	55137	1	0.123	40204,00	0.460	25%

Kosten bepaald aan de hand van Leidraad Riolerings, module D1100

Basisprijzen gebaseerd op Leidraad Riolerings D1100 - juli 2007 met inflatie naar prijspeil 2014

Formule EM: Kosten = factor x basisprijs x capaciteit^{variabele}

Formule BK: Kosten = factor x basisprijs x capaciteit^{variabele}

Vervanging persleidingen

VGRP 2014-2018
datum: 19 december 2014

Nr. Locatie	Jaar van aanleg	Lengte	Diameter	Vervanging bouwkundig	
				jaartal	kosten
1 Dobbewijk	1997	362.33	160	2042	42,453
2 Dobbewijk	2009	216	160	2054	25,308
3 Nassauwijk	2000	21.9	160	2045	2,566
4 Vlietwijk	2013	250	160	2058	50,000
5 Noordhofland	1970	74.8	250	2016	13,694
6 Noordhofland	2003	240	250	2048	43,937
7 Noordhofland	2011	190	250	2056	34,784
8 Bijdorp	1979	18	200	2024	2,636
9 Molenlaan	2003	1548.92	500	2048	567,127
10 Starrenburglaan	2002	642.46	160	2047	75,274
11 Ter Lips	2002	217.34	75	2047	11,937
12 Hofvliet	2002	21.26	125	2047	1,946
13 Krimwijk II (Boezemgebied)	2006	305.38	90	2051	20,126
14 Krimwijk II (Poldergebied)	2006	137.94	110	2051	11,111
15 Van der Hoevenpark	2009	98.43	63	2054	4,541
16 Vlietwijk II	2014	500	90	2059	32,953
Totaal			4,845		940,393

rioleringsobject	bouwkundig			Toeslag vervanging
	variabele n	variabele m	basisbedrag	
persleiding			0.586	25%

Kosten bepaald aan de hand van Leidraad Riolerings, module D1100

Basisprijzen gebaseerd op Leidraad Riolerings D1100 - juli 2007 met inflatie naar prijspeil 2014

Formule: Kosten = basisprijs x diameter x lengte

Vervanging drukriolering - minigemalen

VGRP 2014-2018
datum: 19 december 2014

Nr.	Cluster	Jaar van aanleg	Aantal pompunits	Verv. jaar el.mech.	Vervanging bouwkundig		Vervanging elektr. mechanisch	
					jaartal	kosten	jaartal	kosten
Minigemalen mechanisch-electrisch							2015	30,000
1	2015						2016	30,000
2	2016						2017	30,000
3	2017						2018	30,000
4	2018						2019	30,000
5	2019						2020	30,000
6	2020						2021	30,000
7	2021						2022	30,000
8	2022						2023	30,000
9	2023						2024	30,000
10	2024						2025	30,000
11	2025						2026	30,000
12	2026						2027	30,000
13	2027						2028	30,000
14	2028						2029	30,000
15	2029							
Minigemalen bouwkundig								
1	Generaal Spoorlaan	2002	1		2047	3,285		
2	Haagwijk	2000	1		2045	3,285		
3	Horstlaan	2000	6		2045	19,711		
4	Kniplaan	1996	6		2041	19,711		
5	Laan van Duivenvoorde	2000	4		2045	13,141		
6	Rosenburgherlaan	2004	2		2049	6,570		
7	Leidseweg 227	2004	1		2049	3,285		
8	Leidseweg 202	2010	1		2055	3,285		
9	Leidseweg 202 woonboten	2012	1		2057	3,285		
10	Leidseweg 553	2014	1		2059	3,285		
11	Veurseweg 253, 261, 269, 285, 287a en 287b	1996	5		2041	16,426		
12	Veurseweg 238, 289, 290, 348 en 350	2000	4		2045	13,141		
13	Veurseweg 203, 203a en 203b	2012	3		2057	9,856		
14	Veurseweg 125 en 127	2012	2		2057	6,570		
15	Veurseweg 351	2014	1		2059	3,285		
16	Veurseweg 215 en 20 woonboten	2014	2		2059	6,570		
17	Vliet en wegen en Veurseweg 287a en 289	2000	3		2045	9,856		
18	Weddeloop	1996	2		2041	6,570		
19	Wilgenlaan (exclusief Wilgenlaan 14)	1989	13		2034	42,708		
20	Wilgenlaan 14	2004	1		2049	3,285		
21	Oude Adegeesterlaan	2006	1		2051	3,285		
22	Papelaan West 97	2006	1		2051	3,285		
23	Papelaan West (exclusief Papelaan West 97)	2006	6		2051	19,711		
24	Hofweg	2012	4		2057	13,141		
25	Laantje van Wissen	2010	1		2055	3,285		
26	Peppellaan (oppervalktewater gemaal)	2002	1		2047	3,285		
27	Benvenutolaan	2014	2		2059	6,570		
Totaal			76			249,678		450,000

rioleringsobject	bouwkundig	elektromechanisch	Toeslag vervanging	validatie systeemtypen
	basisbedrag	basisbedrag		
pompunits	2987	5399	10%	gemengd afvalwater hemel-/grondwater gemengd

Kosten bepaald aan de hand van Leidraad Riolering, module D1100
 Basisprijzen gebaseerd op Leidraad Riolering D1100 - juli 2007 met inflatie naar prijspeil 2014
 Formule: Kosten = Basisprijs x aantal units

Vervanging drukriolering - drukleidingen

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Nr.	Cluster	Jaar van aanleg	Lengte	Diameter gemiddeld	Vervanging bouwkundig	
					jaartal	kosten
1	Generaal Spoorlaan	2002	36	50	2047	2,000
2	Haagwijk	2000	420	63	2045	23,183
3	Horstlaan	2000	942	63	2045	51,998
4	Horstlaan	2000	1,002	75	2045	65,844
5	Kniplaan	1996	167	63	2041	9,234
6	Kniplaan	1996	501	75	2041	32,910
7	Laan van Duivenvoorde	2000	802	75	2045	52,715
8	Rosenburgherlaan	2004	412	63	2049	22,736
9	Leidseweg 227	2004	75	63	2049	4,124
10	Leidseweg 202	2010	137	63	2055	7,550
11	Leidseweg 202 woonboten	2010	57	63	2055	3,133
12	Leidseweg 553	2014	53	63	2059	2,931
13	Veurseweg 253, 261, 269, 285 en 287b	1996	57	63	2041	3,148
14	Veurseweg 253, 261, 269, 285, en 287b	1996	741	75	2041	48,687
15	Veurseweg 238, 290, 348 en 350	2000	2,015	75	2045	132,379
16	Veurseweg 203, 203a en 203b	2012	222	63	2057	12,246
17	Veurseweg 125 en 127	2012	177	63	2057	9,741
18	Veurseweg 351	2014	25	63	2059	2,000
19	Veurseweg 215 en 20 woonboten	2014	150	63	2059	8,277
20	Veurseweg 215 en 20 woonboten	2014	250	75	2059	16,423
21	Vliet en wegen en Veurseweg 287a en 289	2000	300	75	2045	19,680
22	Weddeloop	1996	241	63	2041	13,302
23	Wilgenlaan (exclusief Wilgenlaan 14)	1989	287	50	2034	12,577
24	Wilgenlaan (exclusief Wilgenlaan 14)	1989	360	63	2034	19,865
25	Wilgenlaan 14	2004	3	50	2049	2,000
26	Oude Adegeesterlaan	2006	116	63	2051	6,394
27	Papelaan West 97	2006	167	63	2051	9,233
28	Papelaan West (exclusief Papelaan West 97)	2006	992	63	2051	54,718
29	Hofweg	2012	294	63	2057	16,233
30	Laantje van Wissen	2010	293	63	2055	16,157
31	Benvenutolaan	2014	430	63	2059	23,727
Totaal			11,724			705,143

rioleringsobject	bouwkundig	Toeslag
	basisbedrag	vervanging
Drukriolering - drukleidingen	0.701	25%

Kosten bepaald aan de hand van Leidraad Riolering, module D1100

Basisprijzen gebaseerd op Leidraad Riolerings D1100 - juli 2007 met inflatie naar prijspeil 2014

Formule: Kosten = basisprijs x diameter x lengte

Randvoorzieningen

VGRP 2014-2018
datum: 19 december 2014

Nr. Locatie	Jaar van aanleg	Inhoud	Verv.jaar el.mech.	Capaciteit pomp	Vervanging bouwkundig jaartal	kosten	Vervanging elektr. mechanisch	
							jaartal	kosten
1 BBB Dobbewijk	1996	205	1996	20			2014	30,000
2 BBB Frisolaan	2001	670	2001	70			2017	43,634
Er vinden geen vervangingen van randvoorzieningen plaats, omdat de gemeente inzet op verder afkoppelen van verhard oppervlak								
Totaal		875				0		73,634

Vrijverval Riolen

Jaar	Vervanging	Afkoppelen	Archeologie	relining	Totaal
2014	140,000	42,000	-	78,000	260,000
2015	742,532	222,760	96,529	150,000	1,211,821
2016	3,700,159	1,110,048	481,021	150,000	5,441,228
2017	428,078	128,423	55,650	150,000	762,151
2018	269,231	80,769	35,000	150,000	535,000
2019	783,837	235,151	101,899	171,625	1,292,512
2020	800,616	240,185	104,080	175,299	1,320,180
2021	816,764	245,029	106,179	178,834	1,346,806
2022	831,960	249,588	108,155	182,162	1,371,865
2023	845,880	253,764	109,964	185,209	1,394,817
2024	858,214	257,464	111,568	187,910	1,415,156
2025	868,695	260,609	112,930	190,205	1,432,439
2026	877,118	263,135	114,025	192,049	1,446,327
2027	883,359	265,008	114,837	193,416	1,456,620
2028	887,390	266,217	115,361	194,298	1,463,266
2029	889,285	266,786	115,607	194,713	1,466,391
2030	889,221	266,766	115,599	194,699	1,466,285
2031	887,477	266,243	115,372	194,317	1,463,409
2032	884,416	265,325	114,974	193,647	1,458,362
2033	880,472	264,142	114,461	192,783	1,451,858
2034	876,130	262,839	113,897	191,833	1,444,699
2035	871,893	261,568	113,346	190,905	1,437,712
2036	868,262	260,479	112,874	190,110	1,431,725
2037	865,699	259,710	112,541	189,549	1,427,499
2038	864,612	259,384	112,400	189,311	1,425,707
2039	865,317	259,595	112,491	189,465	1,426,868
2040	868,027	260,408	112,844	190,058	1,431,337
2041	872,830	261,849	113,468	191,110	1,439,257
2042	879,684	263,905	114,359	192,611	1,450,559
2043	888,410	266,523	115,493	194,521	1,464,947
2044	898,693	269,608	116,830	196,773	1,481,904
2045	910,095	273,029	118,312	199,269	1,500,705
2046	922,071	276,621	119,869	201,892	1,520,453
2047	933,986	280,196	121,418	204,501	1,540,101
2048	945,143	283,543	122,869	206,943	1,558,498
2049	954,815	286,445	124,126	209,061	1,574,447
2050	962,269	288,681	125,095	210,693	1,586,738
2051	966,807	290,042	125,685	211,687	1,594,221
2052	967,790	290,337	125,813	211,902	1,595,842
2053	964,671	289,401	125,407	211,219	1,590,698
2054	957,018	287,105	124,412	209,543	1,578,078
2055	944,536	283,361	122,790	206,811	1,557,498
2056	927,079	278,124	120,520	202,988	1,528,711
2057	904,655	271,397	117,605	198,078	1,491,735
2058	877,430	263,229	114,066	192,117	1,446,842
2059	845,718	253,715	109,943	185,174	1,394,550
2060	809,967	242,990	105,296	177,346	1,335,599
2061	770,739	231,222	100,196	168,757	1,270,914
2062	728,687	218,606	94,729	159,549	1,201,571
2063	684,526	205,358	88,988	149,880	1,128,752
2064	639,006	191,702	83,071	139,913	1,053,692
2065	592,878	177,863	77,074	129,813	977,628
2066	546,875	164,063	71,094	119,741	901,773
2067	501,678	150,503	65,218	109,845	827,244
2068	457,904	137,371	59,528	100,260	755,063
2069	416,081	124,824	54,091	91,103	686,099
2070	376,648	112,994	48,964	82,469	621,075
2071	339,938	101,981	44,192	74,431	560,542
2072	306,184	91,855	39,804	67,040	504,883
2073	275,524	82,657	35,818	60,327	454,326
Totaal	49,214,979	14,764,495	6,379,747	10,297,764	80,656,985

Overzicht vervangingsinvesteringen riool

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

jaar	vrijvervalriolen beheersysteem	hoofdgemalen bouwkundig	hoofdgemalen mechanisch-electrisch	pers-leidingen	minigemalen bouwkundig	minigemalen mechanisch-electrisch	druk- riolering	rand-voorzieningen	totaal
2014	260,000	0	50,200	0	0	0	0	30,000	340,200
2015	1,211,821	0	0	0	0	30,000	0	0	1,241,821
2016	5,441,228	0	0	13,694	0	30,000	0	0	5,484,922
2017	762,151	0	80,516	0	0	30,000	0	43,634	916,302
2018	535,000	0	0	0	0	30,000	0	0	565,000
2019	1,292,512	0	0	0	0	30,000	0	0	1,322,512
2020	1,320,180	0	137,600	0	0	30,000	0	0	1,487,780
2021	1,346,806	0	42,510	0	0	30,000	0	0	1,419,316
2022	1,371,865	0	0	0	0	30,000	0	0	1,401,865
2023	1,394,817	0	0	0	0	30,000	0	0	1,424,817
2024	1,415,156	0	0	2,636	0	30,000	0	0	1,447,792
2025	1,432,439	0	55,912	0	0	30,000	0	0	1,518,351
2026	1,446,327	0	0	0	0	30,000	0	0	1,476,327
2027	1,456,620	0	0	0	0	30,000	0	0	1,486,620
2028	1,463,266	0	262,217	0	0	30,000	0	0	1,755,483
2029	1,466,391	0	114,023	0	0	30,000	0	30,000	1,640,414
2030	1,466,285	0	24,522	0	0	30,000	0	0	1,520,807
2031	1,463,409	0	0	0	0	30,000	0	0	1,493,409
2032	1,458,362	0	80,516	0	0	30,000	0	43,634	1,612,513
2033	1,451,858	0	0	0	0	30,000	0	0	1,481,858
2034	1,444,699	0	0	0	42,708	30,000	32,442	0	1,549,849
2035	1,437,712	0	137,600	0	0	30,000	0	0	1,605,312
2036	1,431,725	0	42,510	0	0	30,000	0	0	1,504,235
2037	1,427,499	0	0	0	0	30,000	0	0	1,457,499
2038	1,425,707	0	0	0	0	30,000	0	0	1,455,707
2039	1,426,868	0	0	0	0	30,000	0	0	1,456,868
2040	1,431,337	0	55,912	0	0	30,000	0	0	1,517,249
2041	1,439,257	35,714	0	0	42,708	30,000	107,281	0	1,654,961
2042	1,450,559	0	0	42,453	0	30,000	0	0	1,523,012
2043	1,464,947	0	262,217	0	0	30,000	0	0	1,757,164
2044	1,481,904	0	114,023	0	0	30,000	0	30,000	1,655,927
2045	1,500,705	0	24,522	2,566	59,134	30,000	345,798	0	1,962,725
2046	1,520,453	0	0	0	0	30,000	0	0	1,550,453
2047	1,540,101	40,883	80,516	89,157	6,570	30,000	2,000	43,634	1,832,862
2048	1,558,498	0	0	611,064	0	30,000	0	0	2,199,562
2049	1,574,447	0	0	0	13,141	30,000	28,859	0	1,646,447
2050	1,586,738	219,686	137,600	0	0	30,000	0	0	1,974,024
2051	1,594,221	16,886	42,510	31,238	26,282	30,000	70,345	0	1,811,481
2052	1,595,842	0	0	0	0	30,000	0	0	1,625,842
2053	1,590,698	2,895	0	0	0	30,000	0	0	1,623,593
2054	1,578,078	0	0	29,849	0	30,000	0	0	1,637,927
2055	1,557,498	36,818	55,912	0	6,570	30,000	26,840	0	1,713,639
2056	1,528,711	0	0	34,784	0	30,000	0	0	1,593,495
2057	1,491,735	0	0	0	32,852	30,000	38,220	0	1,592,807
2058	1,446,842	187,901	262,217	50,000	0	30,000	0	0	1,976,960
2059	1,394,550	40,719	114,023	32,953	19,711	30,000	53,358	30,000	1,715,314
2060	1,335,599	9,649	24,522	0	0	30,000	0	0	1,399,770
2061	1,270,914	0	0	13,694	0	30,000	0	0	1,314,608
2062	1,201,571	0	80,516	0	0	30,000	0	43,634	1,355,722
2063	1,128,752	0	0	0	0	30,000	0	0	1,158,752
2064	1,053,692	0	0	0	0	30,000	0	0	1,083,692
2065	977,628	0	137,600	0	0	30,000	0	0	1,145,228
2066	901,773	0	42,510	0	0	30,000	0	0	974,283
2067	827,244	0	0	0	0	30,000	0	0	857,244
2068	755,063	0	0	0	0	30,000	0	0	785,063
2069	686,099	0	0	2,636	0	30,000	0	0	718,735
2070	621,075	0	55,912	0	0	30,000	0	0	706,987
2071	560,542	0	0	0	0	30,000	0	0	590,542
2072	504,883	0	0	0	0	30,000	0	0	534,883
2073	454,326	0	262,217	0	0	30,000	0	0	746,543
TOTALEN	80,656,985	591,151	2,780,859	956,723	249,678	1,770,000	705,143	294,538	88,005,077

Verbeteringsmaatregelen

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Nr. Maatregel	Jaar van aanleg	Investering (EUR)	Technische levensduur/ afschrijvingstermijn
1 Waterkwaliteitsverbeteringsopgave Riolering	2016	475,000	45
2 Verbetering grondwatermeetnet (meetapparatuur)	2016	50,000	15
3 Monitoring overstorten (meetapparatuur)	2017	60,000	15
Totaal		585,000	

Onderzoek riolering

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Indien cyclisch T =	BTW
Vrijverval riolering				
OAS Voorschoten (zinker)	2015	20,000		4,200
Calamiteitenplan riolering	2014	12,500		2,625
Actualisatie calamiteitenplan riolering	2024	5,000	10	1,050
BRP	2017	10,000	5	2,100
voorbereiding VGRP	2017	10,000	5	2,100
Uitwerking VGRP	2018	10,000	5	2,100
Opstellen meetplan (samenwerking afvalwaterketen)	2015	7,500		1,575
Actualisatie meetplan	2017	4,500	5	945
Opstellen OMOP reiniging en inspectie	2017	3,000	4	630
Opstellen OMOP klein onderhoud riolering	2015	3,000	4	630
Opstellen OMOP Relinen	2015	5,000	4	1,050
Opstellen raamovereenkomst ondersteuning beheer	2015	5,000	4	1,050
Inmeten vaste gegevens (bob's, overstorten enzovoorts)	2014	15,000	1	3,150
Vlekkenplan riolering	2014	30,000		6,300
Aanpassen vlekkenplan riolering	2015	15,000		3,150
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen				
Mechanische en elektrische inspectie minigemalen	2015	5,000	1	1,050
Bouwkundige inspectie minigemalen	2014	5,000	6	1,050
Mechanische en elektrische inspectie gemalen en BBB's	2015	2,500	1	525
NEN keuring	2014	5,000	3	1,050
Bouwkundige inspectie gemalen (natte en droge ruimtes)	2016	5,000	6	1,050
Opstellen OMOP gemalen, druk- en persleidingen	2015	7,500	4	1,575
Aanschaf en implementatie hoofdpst (telemetrie)	2015	15,000	10	3,150
Grondwater				
Strategischplan grondwater	2014	10,000		2,100
Actualisatie (grond)waterloket	2015	1,000	1	210
Opstellen (grond)waterloket	2014	15,000		3,150

Exploitatie riolering scenario 1

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Omschrijving	Bedrag	Grondslag	BTW
Vrijverval riolering			
Inhuur personeel van derden	0		0
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	314,389		0
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten, vanaf 2015)	155,000		32,550
KP Tractie	13,516		0
Taakstelling water-riool	100,000		21,000
Overige leveringen en diensten	14,110		2,963
Onderzoek vrijvervalriolering	Zie tabel onderzoek		
Inspecteren riolering	50,000		10,500
Reinigen riolering (inclusief verplichting)	75,000		15,750
Reiniging afwatering (kolken en lijngoten) (eigendienst/uren)	100,210		0
Vervangen huisaansluitingen (vanaf 2015)	30,000		6,300
Vervangen kolken en kolkaansluitingen (vanaf 2015)	15,000		3,150
Vervangen putdeksels (vanaf 2015)	15,000		3,150
Herstel reparatie riool	30,000		6,300
Kwijtschelding	68,000		0
Perceptiekosten BSGR	49,000		0
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	126,898		0
KP Tractie	22,251		0
Kosten electra verbruik	30,000		6,300
Kosten telefonie	1,000		210
Verzekeringen	1,000		210
Klein onderhoud	34,081		7,157
Reiniging gemalen	10,000		2,100
Onderzoek gemalen, persleidingen en randvoorzieningen	Zie tabel onderzoek		
Grondwater			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	10,000		0
Klein onderhoud (vanaf 2015)	15,000		3,150
Onderzoek grondwater	Zie tabel onderzoek		
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	1,279,455		120,790

Exploitatie riolering scenario 2 en 3

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Omschrijving	Bedrag	Grondslag	BTW
Vrijverval riolering			
Inhuur personeel van derden	0		0
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	314,389		0
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten, vanaf 2015)	155,000		32,550
KP Tractie	13,516		0
Taakstelling water-riool (alleen 2014, daarna opgenomen binnen onderdeel water)	100,000		21,000
Overige leveringen en diensten	14,110		2,963
Onderzoek vrijvervalriolering	Zie tabel onderzoek		
Inspecteren riolering	50,000		10,500
Reinigen riolering (inclusief verplichting)	75,000		15,750
Reiniging afwatering (kolken en lijngoten) (eigendienst/uren)	100,210		0
Vervangen huisaansluitingen (vanaf 2015)	30,000		6,300
Vervangen kolken en kolkaansluitingen (vanaf 2015)	15,000		3,150
Vervangen putdeksels (vanaf 2015)	15,000		3,150
Herstel reparatie riool	30,000		6,300
Kwijtschelding	68,000		0
Perceptiekosten BSGR	49,000		0
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	126,898		0
KP Tractie	22,251		0
Kosten electra verbruik	30,000		6,300
Kosten telefonie	1,000		210
Verzekeringen	1,000		210
Klein onderhoud	34,081		7,157
Reiniging gemalen	10,000		2,100
Onderzoek gemalen, persleidingen en randvoorzieningen	Zie tabel onderzoek		
Grondwater			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	10,000		0
Klein onderhoud (vanaf 2015)	15,000		3,150
Onderzoek grondwater	Zie tabel onderzoek		
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	1,279,455		120,790

Kapitaallasten verleden riolering

VGRP 2014-2018
datum: 19 december 2014

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	
Riolering algemeen (investeringen voor 2002)	1,041,494	1,042,684	1,079,559	1,056,950	1,032,316	1,006,888	982,660	961,736	920,658	900,842	879,078	853,505	831,838	808,531	783,841	726,022	708,028	690,384	672,740	655,096	636,518	618,925	561,915	546,490	529,978	514,613	499,249	483,884	468,519	
Vervanging riolering Nassauwijk	16,760	16,426	16,092	15,758	15,424	15,090	14,756	14,422	14,088	13,754	13,420	13,086	12,752	12,418	12,084	11,750	11,416	11,082	10,748	10,414	10,080	9,746	9,412	9,078	8,744	8,410	8,076	7,742	7,408	
Bouw bergbezoekkassien Centrum	49,724	48,713	47,702	46,691	45,680	44,669	43,658	42,647	41,636	40,625	39,614	38,603	37,592	36,581	35,570	34,559	33,548	32,537	31,526	30,515	29,504	28,493	27,482	26,471	25,460	24,449	23,438	22,427	21,416	
Builegebied riool aansluiting	5,120	5,018	4,916	4,814	4,712	4,610	4,508	4,406	4,304	4,202	4,099	3,997	3,895	3,793	3,691	3,589	3,487	3,385	3,283	3,181	3,079	2,977	2,875	2,773	2,671	2,569	2,467	2,365	2,263	
Vernieuwen riool : Tulpestraat	247	240	233	226	218	211	204	197	189	182	175	168	161	153	146	139	132	125	118	111	104	97	90	83	76	69	62	55	48	
Vernieuwen riool : Hyacinthstraat	377	366	355	344	333	322	311	300	289	278	267	256	245	234	223	212	201	190	179	168	157	146	135	124	113	102	91	80	69	
Vernieuwen riool : W de Zwijgerlaan	6,358	6,154	5,950	5,747	5,543	5,339	5,135	4,931	4,727	4,523	4,319	4,115	3,911	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vernieuwen riool : Donklaan	3,088	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vernieuwen riool : Bijdorstraat	2,295	2,181	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rec.riolering Narciasstraat/Wijng.In	15,454	14,988	14,523	14,057	13,591	13,125	12,660	12,194	11,728	11,262	10,797	10,331	9,865	9,399	8,934	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanl drukriolering Wilgenlaan	1,137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	100,560	94,087	89,771	87,636	85,501	83,366	81,231	79,096	76,961	74,826	72,691	70,556	68,421	62,579	60,648	50,249	48,452	47,005	45,557	44,110	42,663	41,216	39,769	38,322	36,875	35,428	33,981	32,534	31,087	
Riolering algemeen (investeringen vanaf 2002)	14,885	14,605	14,325	14,045	13,765	13,485	13,205	12,925	12,645	12,365	12,085	11,805	11,525	11,245	10,965	10,685	10,405	10,125	9,845	9,565	9,285	9,005	8,725	8,445	8,165	7,885	7,605	7,325	7,045	
Vervanging riolering 2003 1e fase	3,628	3,499	3,370	3,241	3,112	2,983	2,854	2,725	2,596	2,467	2,338	2,209	2,080	1,951	1,822	1,693	1,564	1,435	1,306	1,177	1,048	919	790	661	532	403	274	145	16	0
Waterkwaliteitsspoor	21,812	21,402	20,992	20,582	20,172	19,762	19,352	18,942	18,532	18,122	17,712	17,302	16,892	16,482	16,072	15,662	15,252	14,842	14,432	14,022	13,612	13,202	12,792	12,382	11,972	11,562	11,152	10,742	10,332	9,922
Verv. riolering : Vlietwijk	11,031	10,823	10,616	10,409	10,201	9,994	9,786	9,579	9,372	9,164	8,957	8,749	8,542	8,334	8,127	7,920	7,712	7,505	7,297	7,090	6,883	6,675	6,468	6,260	6,053	5,845	5,638	5,431	5,223	5,016
Verv. riolering : Adegeest	2,175	2,098	2,020	1,943	1,866	1,789	1,712	1,635	1,557	1,480	1,403	1,326	1,249	1,172	1,095	1,018	941	864	787	710	633	556	479	402	325	248	171	94	17	0
Verv. riolering : Biddorpstraat	4,699	4,611	4,522	4,434	4,346	4,257	4,169	4,081	3,992	3,904	3,815	3,727	3,639	3,550	3,462	3,374	3,285	3,197	3,109	3,020	2,932	2,844	2,755	2,667	2,578	2,490	2,402	2,313	2,225	
Persleiding Noord-Hofland 2000	24,623	24,151	23,680	23,208	22,736	22,264	21,792	21,320	20,848	20,376	19,905	19,433	18,961	18,489	18,017	17,545	17,073	16,601	16,130	15,658	15,186	14,714	14,242	13,770	13,298	12,826	12,355	11,883	11,411	10,939
Riolen 2000	1,567	1,493	1,419	1,345	1,271	1,197	1,123	1,049	975	901	827	753	679	605	531	457	383	309	235	161	87	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderzoeksinspanningen riolen	17,699	17,353	17,007	16,661	16,315	15,970	15,624	15,278	14,932	14,586	14,240	13,894	13,548	13,202	12,856	12,510	12,164	11,818	11,472	11,126	10,780	10,434	10,088	9,742	9,396	9,050	8,704	8,358	8,012	7,666
Pompput perslucht ongezuiverde lozing	3,976	3,824	3,672	3,520	3,368	3,216	3,064	2,912	2,760	2,608	2,456	2,304	2,152	2,000	1,848	1,696	1,544	1,392	1,240	1,088	936	784	632	480	328	176	24	0	0	0
Installaties ongezuiverde lozingen	948	911	875	839	803	767	731	694	658	622	586	550	514	478	442	406	370	334	298	262	226	190	154	118	82	46	10	0	0	0
Installatie ongezuiverde lozing 05	3,919	3,842	3,766	3,689	3,613	3,536	3,460	3,383	3,306	3,230	3,153	3,077	3,000	2,924	2,847	2,770	2,694	2,617	2,541	2,464	2,388	2,311	2,234	2,158	2,081	2,005	1,928	1,852	1,775	1,700
Ov.Maatregelen rioolgem 2000	25,125	24,644	24,162	23,681	23,199	22,718	22,236	21,755	21,273	20,792	20,310	19,829	19,347	18,866	18,384	17,903	17,421	16,940	16,458	15,977	15,495	15,014	14,532	14,051	13,569	13,088	12,606	12,125	11,643	11,162
Pompput perslucht ongezuiverde lozing'01	8,583	8,422	8,261	8,099	7,938	7,776	7,615	7,454	7,292	7,131	6,969	6,808	6,647	6,485	6,324	6,162	6,001	5,840	5,678	5,517	5,355	5,194	5,033	4,871	4,710	4,548	4,387	4,226	4,064	3,903
Vervanging riolering 2002	24,429	23,970	23,511	23,051	22,592	22,133	21,673	21,214	20,754	20,295	19,836	19,376	18,917	18,458	17,998	17,539	17,080	16,620	16,161	15,702	15,242	14,783	14,323	13,864	13,405	12,945	12,486	12,027	11,567	11,108
Pompput/persl. ongezuiv. loz 2002	6,822	6,694	6,566	6,438	6,310	6,182	6,054	5,926	5,798	5,670	5,542	5,414	5,286	5,158	5,030	4,902	4,774	4,646	4,518	4,390	4,262	4,134	4,006	3,878	3,750	3,622	3,494	3,366	3,238	3,110
Vervanging riolering 2003 2e fase	10,697	10,500	10,303	10,105	9,908	9,710	9,513	9,315	9,118	8,921	8,723	8,526	8,328	8,131	7,933	7,736	7,538	7,341	7,144	6,946	6,749	6,551	6,354	6,156	5,959	5,762	5,564	5,367	5,169	4,972
Vervanging riolering 2004 1e fase	13,885	13,629	13,372	13,116	12,860	12,604	12,347	12,091	11,835	11,579	11,322	11,066	10,810	10,553	10,297	10,041	9,785	9,528	9,272	9,016	8,760	8,503	8,247	7,991	7,735	7,478	7,222	6,966	6,710	6,454
Vervanging riolering 2004 2e fase	11,930	11,710	11,490	11,269	11,049	10,829	10,609	10,389	10,168	9,948	9,728	9,508	9,288	9,068	8,847	8,627	8,407	8,187	7,967	7,746	7,526	7,306	7,086	6,866	6,646	6,425	6,205	5,985	5,765	5,545
Vervanging riolering Nrd-Hofland 2e fase	20,154	19,788	19,423	19,058	18,693	18,327	17,962	17,597	17,232	16,867	16,501	16,136	15,771	15,406	15,040	14,675	14,310	13,945	13,580	13,214	12,849	12,484	12,119	11,753	11,388	11,023	10,658	10,293	9,928	9,563
Vervanging riolering 2005 2e fase	11,398	11,192	10,985	10,778	10,572	10,365	10,159	9,952	9,746	9,539	9,333	9,126	8,919	8,713	8,506	8,300	8,093	7,887	7,680	7,474	7,267	7,060	6,854	6,647	6,441	6,234	6,028	5,821	5,615	5,408
Afkoppelen daken Adegeest	2,870	2,814	2,758	2,702	2,646	2,590	2,534	2,478	2,422	2,366	2,310	2,254	2,198	2,142	2,086	2,029	1,973	1,917	1,861	1,805	1,749	1,693	1,637	1,581</						

Kapitaallasten verleden riolering

Omschrijving	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073
Riolering algemeen (investeringen voor 2002)	453,154	437,789	404,042	381,761	359,144	328,370	283,178	260,238	239,829	205,393	197,327	162,523	108,963	77,493	74,990	66,177	35,507	23,920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering Nassauwijk	7,074	6,740	6,407	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bouw bergbezinkbassin Centrum	20,404	19,393	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Buitengebied rioolaansluiting	2,161	2,059	1,957	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vernieuwen riool : Tulpstraat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vernieuwen riool : Hyacinthstraat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vernieuwen riool : W de Zwijgerlaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vernieuwen riool : Donkiaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vernieuwen riool : Bijdorpraat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rec.riolering Narciasstraat/Wijing.In	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Aanl drukriolering Wilgenlaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Subtotaal	29,640	28,193	8,364	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Riolering algemeen (investeringen vanaf 2002)	6,768	6,488	6,208	5,928	5,649	5,369	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2003 1e fase	1,755	1,691	1,626	1,562	1,497	1,433	1,368	1,303	1,239	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Waterkwaliteitsspoor	9,918	9,508	9,098	8,688	8,278	7,867	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Verv. riolering : Vlietwijk	5,016	4,808	4,601	4,394	4,186	3,979	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Verv. riolering : Adegeest	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging gemalen Nassauwijk	2,137	2,048	1,960	1,872	1,783	1,695	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Persleiding Noord-Hofland 2000	10,939	10,467	9,995	9,523	9,051	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Riolen 2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Onderzoeksinspanningen riolen	7,670	7,325	6,979	6,633	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pompput perslucht ongezuiverde lozing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Installaties ongezuiverde lozingen	1,698	1,622	1,545	1,469	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Installatie ongezuiverde lozing 05	11,162	10,680	10,199	9,717	9,236	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ov.Maatregelen rioolgem 2000	3,903	3,741	3,580	3,419	3,257	3,096	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Riolen 2001	11,108	10,649	10,189	9,730	9,271	8,811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pompput/perslucht ongezuiverde lozing	3,102	2,974	2,846	2,717	2,589	2,461	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging riolering 2003 2e fase	4,972	4,774	4,577	4,380	4,182	3,985	3,787	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2004 1e fase	6,453	6,197	5,941	5,684	5,428	5,172	4,916	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2004 2e fase	5,545	5,324	5,104	4,884	4,664	4,444	4,224	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering Nrd-Hofland 2e fase	9,562	9,197	8,832	8,467	8,101	7,736	7,371	7,006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2005 2e fase	5,408	5,201	4,995	4,788	4,582	4,375	4,169	3,962	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Afkoppelen daken Adegeest	1,244	1,188	1,132	1,076	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Centrum verv persleiding	20,750	19,986	19,223	18,460	17,696	16,933	16,170	15,406	14,643	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering centrum	1,548	1,484	1,420	1,356	1,292	1,228	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Overige maatregelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Waterkwaliteitsspoor 2004	817	596	575	554	533	512	490	469	448	427	406	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2007	26,578	25,668	24,757	23,846	22,935	22,024	21,114	20,203	19,292	18,381	17,470	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2006	15,718	15,179	14,640	14,102	13,563	13,025	12,486	11,947	11,409	10,870	10,331	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Maatregelen basisinspanningen 2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Maatregelen inhk de basisinspanning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ophef. ongezuiverde lozingen IBA's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ophef. ongezuiverde lozingen installaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging riolering 2010	40,375	39,080	37,785	36,491	35,196	33,901	32,606	31,311	30,016	28,722	27,427	26,132	24,837	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vervanging/renovatie riolering 2008	28,974	28,014	27,054	26,094	25,134	24,174	23,214	22,254	21,294	20,334	19,374	18,414	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging riolering 2011	9,721	9,42																													

Vervanging waterbouwkundige kunstwerken (vanaf 2015 onder riolering)

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Nr. Maatregel	Jaar van aanleg	Investering (EUR)	Technische levensduur/ afschrijvingstermijn
1 Waterbouwkundige kunstwerken	2014	187,000	30
2 Waterbouwkundige kunstwerken	2015	233,300	30
3 Waterbouwkundige kunstwerken	2016	361,091	30
4 Waterbouwkundige kunstwerken	2017	275,000	30
5 Waterbouwkundige kunstwerken	2018	275,000	30
6 Waterbouwkundige kunstwerken	2019	275,000	30
7 Waterbouwkundige kunstwerken	2020	275,000	30
8 Waterbouwkundige kunstwerken	2021	275,000	30
9 Waterbouwkundige kunstwerken	2022	275,000	30
10 Waterbouwkundige kunstwerken	2023	275,000	30
11 Waterbouwkundige kunstwerken	2024	275,000	30
12 Waterbouwkundige kunstwerken	2025	275,000	30
13 Waterbouwkundige kunstwerken	2026	275,000	30
14 Waterbouwkundige kunstwerken	2027	275,000	30
15 Waterbouwkundige kunstwerken	2028	275,000	30
16 Waterbouwkundige kunstwerken	2029	275,000	30
17 Waterbouwkundige kunstwerken	2030	275,000	30
18 Waterbouwkundige kunstwerken	2031	275,000	30
19 Waterbouwkundige kunstwerken	2032	275,000	30
20 Waterbouwkundige kunstwerken	2033	275,000	30
21 Waterbouwkundige kunstwerken	2034	275,000	30
22 Waterbouwkundige kunstwerken	2035	275,000	30
23 Waterbouwkundige kunstwerken	2036	275,000	30
24 Waterbouwkundige kunstwerken	2037	275,000	30
25 Waterbouwkundige kunstwerken	2038	275,000	30
26 Waterbouwkundige kunstwerken	2039	275,000	30
27 Waterbouwkundige kunstwerken	2040	275,000	30
28 Waterbouwkundige kunstwerken	2041	275,000	30
29 Waterbouwkundige kunstwerken	2042	275,000	30
30 Waterbouwkundige kunstwerken	2043	275,000	30
32 Waterbouwkundige kunstwerken	2045	275,000	30
33 Waterbouwkundige kunstwerken	2046	275,000	30
34 Waterbouwkundige kunstwerken	2047	275,000	30
35 Waterbouwkundige kunstwerken	2048	275,000	30
36 Waterbouwkundige kunstwerken	2049	275,000	30
37 Waterbouwkundige kunstwerken	2050	275,000	30
38 Waterbouwkundige kunstwerken	2051	275,000	30
39 Waterbouwkundige kunstwerken	2052	275,000	30
40 Waterbouwkundige kunstwerken	2053	275,000	30
41 Waterbouwkundige kunstwerken	2054	275,000	30
42 Waterbouwkundige kunstwerken	2055	275,000	30
43 Waterbouwkundige kunstwerken	2056	275,000	30
44 Waterbouwkundige kunstwerken	2057	275,000	30
45 Waterbouwkundige kunstwerken	2058	275,000	30
46 Waterbouwkundige kunstwerken	2059	275,000	30
47 Waterbouwkundige kunstwerken	2060	275,000	30
48 Waterbouwkundige kunstwerken	2061	275,000	30
49 Waterbouwkundige kunstwerken	2062	275,000	30
50 Waterbouwkundige kunstwerken	2063	275,000	30
51 Waterbouwkundige kunstwerken	2064	275,000	30
52 Waterbouwkundige kunstwerken	2065	275,000	30
53 Waterbouwkundige kunstwerken	2066	275,000	30
54 Waterbouwkundige kunstwerken	2067	275,000	30
55 Waterbouwkundige kunstwerken	2068	275,000	30
56 Waterbouwkundige kunstwerken	2069	275,000	30
57 Waterbouwkundige kunstwerken	2070	275,000	30
58 Waterbouwkundige kunstwerken	2071	275,000	30
59 Waterbouwkundige kunstwerken	2072	275,000	30
60 Waterbouwkundige kunstwerken	2073	275,000	30

Totaal

16,181,391

Onderzoek water

VGRP 2014-2018

datum: 19 december 2014

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Indien cyclisch T =
Oppervlaktewater			
Inpeilen watergangen	2015	10,000	1
Meten waterkwaliteit	2015	15,000	1
Waterbodemonderzoek	2015	5,000	1
Waterbouwkundige kunstwerken			
Visuele inspectie beschoeiingen	2015	14,000	1
Visuele inspectie waterkerende damwanden	2015	7,500	1
Technische inspectie waterkerende damwanden	2015	12,500	1
Visuele inspectie kades	2015	5,000	6
Technische inspectie kades	2016	8,000	6
Opstellen OMOP oeverbescherming	2017	3,000	4
Reiniging en visuele inspectie (man) duikers	2015	20,000	1
Technische inspectie duikers	2015	30,000	1

Exploitatie water (vanaf 2015)

VGRP 2014-2018
datum: 19 december 2014

Omschrijving	Bedrag
* Oppervlaktewater	
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	20,784
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten)	50,000
Aankoop duurzame goederen	0
Onderhoud waterbodem	25,000
Baggeren watergangen	140,504
Onderzoek	Zie tabel onderzoek
* Waterbouwkundige kunstwerken	
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	20,784
Onderhoud beschoeiingen	8,250
Onderhoud damwand (waterkerend)	7,000
Onderhoud duikers	5,000
Onderhoud stuwen	2,000
Onderhoud overige waterbouwkundige kunstwerken	7,500
Onderzoek	Zie tabel onderzoek
<hr/>	
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	286,822

Kapitaallasten verleden water (vanaf 2015)

VGRP 2014-2018
datum: 19 december 2014

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	
	0	87,243	85,661	84,079	82,496	80,914	79,332	77,750	76,168	74,585	73,003	71,421	69,839	68,256	66,674	65,092	63,510	61,928	60,345	58,763	57,181	55,599	54,017	52,434	50,852	35,102	27,696	26,831	25,966	
Beschoeiingen 2008	0	26,069	25,573	25,078	24,582	24,086	23,590	23,094	22,598	22,102	21,606	21,110	20,615	20,119	19,623	19,127	18,631	18,135	17,639	17,143	16,648	16,152	15,656	15,160	14,664	0	0	0	0	
Beschoeiingen 2009	0	11,849	11,628	11,407	11,186	10,965	10,743	10,522	10,301	10,080	9,859	9,638	9,416	9,195	8,974	8,753	8,532	8,310	8,089	7,868	7,647	7,426	7,204	6,983	6,762	6,541	0	0	0	
Beschoeiingen 2010	0	13,636	13,395	13,154	12,913	12,672	12,431	12,190	11,949	11,708	11,467	11,226	10,985	10,744	10,503	10,262	10,021	9,780	9,539	9,298	9,057	8,816	8,574	8,333	8,092	7,851	7,610	7,369	7,128	
Beschoeiingen/duikers 2011	0	11,318	11,118	10,918	10,718	10,518	10,318	10,118	9,918	9,718	9,518	9,318	9,117	8,917	8,717	8,517	8,317	8,117	7,917	7,717	7,517	7,317	7,117	6,917	6,717	6,517	6,316	6,116	5,916	
(2012) Beschoeiingen / duikers	0	2,357	2,315	2,274	2,232	2,190	2,149	2,107	2,065	2,024	1,982	1,940	1,899	1,857	1,815	1,774	1,732	1,690	1,649	1,607	1,565	1,524	1,482	1,440	1,399	1,357	1,315	1,274	1,232	
Water: Achterstallig onderhoud oeververdediging Admiraal De Ruytersingel en rondom Rijnlandroute	0	9,210	9,050	8,890	8,730	8,570	8,410	8,250	8,090	7,930	7,770	7,610	7,450	7,290	7,131	6,971	6,811	6,651	6,491	6,331	6,171	6,011	5,851	5,691	5,531	5,371	5,211	5,051	4,891	
Water: Achterstallig onderhoud kademuren molensloot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Water: Achterstallig onderhoud ov. kunstwerken	0	945	929	913	896	880	863	847	830	814	798	781	765	748	732	715	699	683	666	650	633	617	601	584	568	551	535	518	502	
Water: Investing waterkwaliteit	0	2,351	2,310	2,269	2,228	2,188	2,147	2,106	2,065	2,024	1,983	1,943	1,902	1,861	1,820	1,779	1,738	1,698	1,657	1,616	1,575	1,534	1,493	1,453	1,412	1,371	1,330	1,289	1,248	
Water: R2 Trompweg/Adm de Ruytersingel	0	3,454	3,394	3,334	3,274	3,214	3,154	3,094	3,034	2,974	2,914	2,854	2,794	2,734	2,674	2,614	2,554	2,494	2,434	2,374	2,314	2,254	2,194	2,134	2,074	2,014	1,954	1,894	1,834	
Water: R5 Weddeloop	0	6,052	5,947	5,842	5,737	5,632	5,526	5,421	5,316	5,211	5,106	5,001	4,896	4,791	4,685	4,580	4,475	4,370	4,265	4,160	4,055	3,950	3,844	3,739	3,634	3,529	3,424	3,319	3,214	

Overzicht lasten, scenario 1: alleen riolering

VGRP 2014-2018

datum: 19-12.2014

Jaar	Investerings		Lasten Riolering				BTW	Totale lasten
	Vervangings- maatregelen	Verbeterings- maatregelen	Nieuwe kapitaallasten	Onderzoek	Exploitatie	Kapitaallasten verleden		
2014	340,200	0	0	92,500	1,049,455	1,041,494	286,697	2,470,146
2015	1,241,821	0	23,031	101,500	1,279,455	1,042,684	343,584	2,790,254
2016	5,528,556	525,000	95,035	28,500	1,279,455	1,079,559	352,025	2,834,574
2017	872,667	60,000	445,526	56,000	1,279,455	1,056,950	427,104	3,265,035
2018	565,000	0	500,171	33,500	1,279,455	1,032,316	429,130	3,274,572
2019	1,322,512	0	526,542	44,000	1,279,455	1,006,888	432,618	3,289,503
2020	1,487,780	0	595,773	33,500	1,279,455	982,660	441,006	3,332,394
2021	1,419,316	0	679,502	26,500	1,279,455	961,736	453,173	3,400,366
2022	1,401,865	0	753,668	53,000	1,279,455	920,658	466,135	3,472,916
2023	1,424,817	0	823,730	59,000	1,279,455	900,842	478,395	3,541,423
2024	1,447,792	0	893,969	28,500	1,279,455	879,078	482,618	3,563,620
2025	1,518,351	0	964,367	41,500	1,279,455	853,505	496,441	3,635,268
2026	1,476,327	0	1,040,115	33,500	1,279,455	831,838	506,567	3,691,475
2027	1,486,620	0	1,109,659	68,500	1,279,455	808,531	524,853	3,790,997
2028	1,755,483	0	1,178,596	38,500	1,279,455	783,841	528,251	3,808,643
2029	1,640,414	0	1,273,370	31,500	1,279,455	726,022	536,725	3,847,073
2030	1,520,807	0	1,349,140	23,500	1,279,455	708,028	547,556	3,907,678
2031	1,537,043	0	1,414,742	44,000	1,279,455	690,384	562,236	3,990,816
2032	1,568,878	0	1,474,682	58,000	1,279,455	672,740	574,362	4,059,238
2033	1,481,858	0	1,533,936	36,500	1,279,455	655,096	578,889	4,083,875
2034	1,549,849	0	1,593,005	33,500	1,279,455	636,518	587,066	4,129,544
2035	1,605,312	0	1,654,836	64,000	1,279,455	618,925	603,065	4,220,281
2036	1,504,235	0	1,715,601	23,500	1,279,455	561,915	595,652	4,176,123
2037	1,457,499	0	1,771,577	51,000	1,279,455	546,490	610,246	4,258,768
2038	1,455,707	0	1,824,709	43,500	1,279,455	529,978	616,666	4,294,308
2039	1,456,868	0	1,876,629	44,000	1,279,455	514,613	624,751	4,339,448
2040	1,517,249	0	1,927,506	28,500	1,279,455	499,249	629,258	4,363,967
2041	1,654,961	0	1,979,486	31,500	1,279,455	483,884	637,881	4,412,205
2042	1,523,012	0	2,039,476	48,000	1,279,455	468,519	651,021	4,486,470
2043	1,757,164	0	2,090,651	54,000	1,279,455	453,154	660,105	4,537,365
2044	1,655,927	0	2,148,236	38,500	1,279,455	437,789	666,020	4,570,001
2045	1,962,725	0	2,201,516	41,500	1,279,455	404,042	674,916	4,601,429
2046	1,594,087	0	2,273,855	28,500	1,279,455	381,761	684,454	4,648,025
2047	1,789,228	0	2,323,190	73,500	1,279,455	359,144	699,515	4,734,804
2048	2,199,562	0	2,381,690	33,500	1,279,455	328,370	696,938	4,719,952
2049	1,646,447	0	2,464,153	26,500	1,279,455	283,178	703,294	4,756,580
2050	1,974,024	0	2,513,278	33,500	1,279,455	260,238	710,264	4,796,735
2051	1,811,481	0	2,576,833	44,000	1,279,455	239,829	721,529	4,861,646
2052	1,625,842	0	2,631,795	53,000	1,279,455	205,393	727,730	4,897,374
2053	1,623,593	0	2,675,727	41,500	1,279,455	197,327	732,846	4,926,855
2054	1,637,927	0	2,718,289	28,500	1,279,455	162,523	731,745	4,920,512
2055	1,713,639	0	2,760,431	59,000	1,279,455	108,963	735,753	4,943,602
2056	1,593,495	0	2,804,413	33,500	1,279,455	77,493	733,025	4,927,886
2057	1,592,807	0	2,841,496	51,000	1,279,455	74,990	743,962	4,990,903
2058	1,976,960	0	2,877,324	38,500	1,279,455	66,177	747,010	5,008,466
2059	1,715,314	0	2,928,092	49,000	1,279,455	35,507	753,436	5,045,489
2060	1,399,770	0	2,959,425	23,500	1,279,455	23,920	752,228	5,038,528
2061	1,358,242	0	2,953,211	26,500	1,279,455	0	746,529	5,005,695
2062	1,312,087	0	2,839,244	58,000	1,279,455	0	729,211	4,905,911
2063	1,158,752	0	2,840,270	54,000	1,279,455	0	728,587	4,902,311
2064	1,083,692	0	2,839,016	33,500	1,279,455	0	724,018	4,875,990
2065	1,145,228	0	2,816,172	46,500	1,279,455	0	721,951	4,864,078
2066	974,283	0	2,793,362	23,500	1,279,455	0	712,331	4,808,648
2067	857,244	0	2,762,559	68,500	1,279,455	0	715,312	4,825,826
2068	785,063	0	2,725,792	43,500	1,279,455	0	702,341	4,751,088
2069	718,735	0	2,684,808	26,500	1,279,455	0	690,165	4,680,928
2070	706,987	0	2,640,016	28,500	1,279,455	0	681,178	4,629,149
2071	590,542	0	2,593,550	49,000	1,279,455	0	675,726	4,597,731
2072	534,883	0	2,541,987	48,000	1,279,455	0	664,687	4,534,129
2073	746,543	0	2,487,698	36,500	1,279,455	0	650,872	4,454,525
Totaal	88,005,077	585,000	114,746,456	2,593,000	76,537,300	26,594,736	37,021,649	257,493,141

Onderwerp: **Vaststellen vGRP 2014-2018**

Betreffende: Raadsvoorstel nr. 3701, d.d. 20 januari 2015

Criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel <ul style="list-style-type: none">- Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Op zich een helder leesbaar voorstel. Gelet echter ook op de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie, biedt dit voorstel en het plan geen duidelijke aanknopingspunten voor de raad om beleidsmatige keuzes te maken. De enige keuze die wel helder is, is het toevoegen van watertaken aan riolering en dit geheel dekkend te maken door middel van de rioolheffing. Dit is geen beleidsinhoudelijke keuze, maar een - weliswaar belangrijke - financieringskeuze. De vraag blijft staan wat de raad te kiezen heeft als het gaat om het product riolering en watertaken? Bij een uitgebreide bestudering van het plan, kun je aanlopen tegen dit soort vraagstukken, maar deze zijn niet helder aan de raad ter keuze voorgelegd.
Financiële dekking	Deze is helder. Toch voor de duidelijkheid: het voordeel van 222.032 euro wordt toegevoegd aan het <u>begrotingssaldo</u> . Dat zou aan het eind van het jaar moeten betekenen een toevoeging aan de <u>algemene reserve</u> . Verdient het daarom geen aanbeveling om dit geld nu al toe te voegen aan de algemene reserve? Door het niet nu al toe te voegen aan de algemene reserve, zie ik het gevaar dat aan het eind van het jaar bij een ontoereikend begrotingssaldo, dit geld zomaar is verdampt. Immers de toevoeging aan de reserve wordt nu afhankelijk gesteld van het bereiken van voldoende saldo op de jaarrekening. Dat kan niet de bedoeling zijn.
De formulering van het besluit: <ul style="list-style-type: none">- Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Akkoord.
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	De kernboodschap bevat geen voor burgers begrijpelijke informatie.
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	Geen opmerkingen

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	28 januari 2015
Steller vragen	Hans Rasch
Over agendapunt	Riolering (agendapunt 3 cie WRG 5 februari 2015)
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/mondeling te beantwoorden:</p> <p>Op welk moment/in welk jaar wordt volgens de huidige inzichten of planning de riolering in de Schoolstraat ter hoogte van de Koninklijke Marinelaan vernieuwd?</p> <p>Antwoord: <i>Riolen worden in een cyclus van 10 jaar geïnspecteerd. De inspecties zijn de basis voor het nemen van maatregelen. Uit de inspecties uit 2010 blijkt dat rioolvervanging (ca. 500 m) in de Schoolstraat tussen Kon. Marinelaan en de Wijngaardelaan de komende 5 jaar niet aan de orde is. Het riool (ca. 50 meter) tussen de Kon. Marinelaan en het open deel van de Voorstraat moet in 2016 vervangen worden. De kosten van vervanging van deze 50 meter bedragen € 105.000,= en komen ten laste van de vGRP budgetten.</i></p> <p>* Aangeven wat van toepassing is.</p>	
Toelichting (indien nodig):	

gemeente VOORSCHOTEN

MEMO

Datum: 11 februari 2015
Van: wethouder Beimers
Aan: Gemeenteraad
Cc:
Onderwerp: ontwikkeling kwijtschelding rioolheffing en perceptiekosten BSGR

Geachte raad,

Zoals toegezegd in de commissievergadering Wonen, Ruimte & Groen van 5 februari jl. kom ik met dit memorandum terug op de ontwikkeling van de perceptiekosten en de kosten van kwijtschelding in de afgelopen 5 jaar.

Perceptiekosten BSGR

De perceptiekosten BSGR hebben betrekking op de totale kosten van heffing en invordering die toe te rekenen zijn aan het product riolering. Hoewel de BSGR de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen al sinds 2011 uitvoert worden de perceptiekosten van de BSGR (kolom 4) pas sinds 2013 (extracomptabel) betrokken bij het vaststellen van de tarieven rioolheffing.

In de toelichting op het vGRP 2014–2018 is aangegeven dat de perceptiekosten zijn gestegen van € 9.000 (2009) naar € 49.000 (2014). Het bedrag van € 9.000 is afkomstig uit het vGRP 2009–2013 maar bevat niet de ambtelijke uren van de afdeling Financiën c.q. team belastingen¹ die wel onder de perceptiekosten vallen. Om een goede vergelijking mogelijk te maken is in onderstaand overzicht het verloop van de totale perceptiekosten weergegeven zoals deze kosten zijn betrokken bij het bepalen van de tarieven voor de rioolheffing.

kolom 1	kolom 2	kolom 3	kolom 4	kolom 5
Jaar	kosten heffing en invordering (externe kosten)	uren Financiën c.q. team belastingen	perceptiekosten BSGR	Totaal perceptiekosten
2009	€ 8.303	€ 30.228	-	€ 38.531
2010	€ 8.161	€ 39.278	-	€ 47.439
2011	-	€ 39.440	-	€ 39.440
2012	-	€ 9.526	-	€ 9.526
2013	-	€ 7.125	€ 39.000	€ 46.125
2014	-	€ 7.125	€ 49.000	€ 56.125

De stijging van de perceptiekosten BSGR van 2013 naar 2014 wordt verklaard doordat de kosten voor 2013 vermoedelijk te laag zijn gecalculeerd.

¹ Tot 1 januari 2011 werd de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen verzorgd door de eigen afdeling belastingen.

gemeente VOORSCHOTEN

De uren van Financiën vanaf 2012 (kolom 3) hebben betrekking op de interne uren van de afdeling Financiën die nog zijn toe te rekenen aan het product riolering.

Kwijtschelding

In het vGRP 2009–2013 wordt uitgegaan van een bedrag aan kwijtschelding riolheffing van € 30.000. (Dit betreft waarschijnlijk het geraamde bedrag aan kwijtschelding voor 2008.) In werkelijkheid bedroeg het bedrag aan verleende kwijtschelding in 2009 echter al € 45.981. In de afgelopen jaren is, mede onder invloed van de economische crisis, het aantal ingediende en toegekende kwijtscheldingsverzoeken toegenomen. Daarnaast zijn ook de tarieven voor de riolheffing de afgelopen jaren verhoogd. Beide ontwikkelingen leiden uiteindelijk tot een hoger bedrag aan kwijtschelding. Voor de berekening van de tarieven riolheffing wordt jaarlijks uitgegaan van het te verwachten bedrag aan kwijtschelding.

Kolom 1	kolom 2	kolom 3	kolom 4	kolom 5
Jaar	bedrag kwijtschelding riolheffing (raming)	bedrag kwijtschelding riolheffing (realisatie)	tarief riolheffing	aantal aansluitingen met kwijtschelding riolheffing
2009	€ 38.000	€ 45.981	€ 129,55	355
2010	€ 39.000	€ 45.263	€ 128,85	351
2011	€ 51.000	€ 52.580	€ 147,00	357
2012	€ 51.000	€ 68.155	€ 167,87	406
2013	€ 51.000	€ 77.260	€ 176,80	437
2014	€ 68.000	€ 97.869	€ 206,40	474

Met vriendelijke groet,
wethouder Beimers

Informatiebrief

Zaaknummer: Z-17761-VS
Documentnummer: 20732
Datum: 19 februari 2015
Onderwerp: Toezeggingen vGRP
Bijlage(n): Nee

Geachte Raad,

Naar aanleiding van de Commissie Wonen, Ruimte en Groen van 5 februari 2015, waarin het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) werd behandeld, zijn er door de portefeuillehouder vijf toezeggingen gedaan. Daarnaast waren er in de commissie nog vragen over keuzes die de raad kon maken en hoe de samenwerking op de watertaken tot kostenbesparingen gaat leiden. Op deze twee aspecten wordt ingegaan na de korte toelichting op de vijf toezeggingen.

Toelichting toezeggingen

- 1. Er komt later een publieksvriendelijke versie van het plan.**
Aan de publieksvriendelijke versie van het plan wordt gewerkt en wij verwachten deze versie 2 tot 3 weken na vaststelling van het vGRP door de Raad gereed te hebben en aan u te kunnen voorleggen.
- 2. Er komt een overzicht van perceptie- en kwijtscheldingskosten m.b.t. rioleringsheffing.**
Het overzicht van de perceptie- en kwijtscheldingskosten is inmiddels met een separate memo op 18 februari jl. aangeleverd.
- 3. Jaarlijks wordt een nota aan de raad voorgelegd waarin staat wat het komende jaar wordt uitgevoerd.**
De raad zal jaarlijks op reguliere momenten uit de Planning en Control-cyclus geïnformeerd worden. Als eerste in het kader van de behandeling van de begroting 2016 en bij de jaarrekening 2015.
- 4. Met maatschappelijke groeperingen (zoals watersport, hengelsport, VAC en platform duurzaam Voorschoten) zal gestructureerd overleg plaatsvinden over de inhoud van het plan.**
Overleg met maatschappelijke groeperingen zal worden gevoerd voorafgaand aan de bij vraag 4 genoemde reguliere rapportagemomenten. Dan kan eventuele input ook in de rapportages opgenomen worden. Op 19 februari 2015 is er al een overleg geweest tussen de Sportvisserij Nederland, Hoogheemraadschap van Rijnland, hengelsport vereniging Voorschoten en de gemeente Voorschoten.
- 5. Er komt een aanvullende notitie over de BBV.**

De aanvullende notitie over de Notitie Riolering van de BBV wordt tijdens de najaarsnota aangeboden.

Keuze mogelijkheden

Wetgeving van de Wet Milieubeheer en de (hoge) kwaliteitseisen van het Hoogheemraadschap Rijnland, schrijven een groot aantal eisen en uitgangspunten voor die in het vGRP nader zijn uitgewerkt. Toch zijn er ten aanzien van de wijze waarop de doelstellingen die het vGRP tracht te bereiken (bijlage 11 van het vGRP "Doelen Zorgplichten") uiteraard nog bestuurlijke keuzes te maken.

Te denken valt bijvoorbeeld aan:

1. De samenwerking in het cluster Leidse Regio (gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en het Hoogheemraadschap van Rijnland) wordt bewaakt door een in 2013 ingestelde Visitatiecommissie. Een van de taken van de Visitatiecommissie is het toetsen van de te verwachten besparingen, welke gericht zijn op een voorgestelde besparing (in de Leidse regio € 24.000.000,-) van € 8.000.000,- voor het Hoogheemraadschap, € 8.000.000,- voor de deelnemende gemeenten en € 8.000.000,- voor de deelnemende gemeenten en het Hoogheemraadschap samen. Over de wijze waarop de gemeente Voorschoten kan besparen (bijvoorbeeld door intensieve samenwerking of gezamenlijk aan te besteden) zullen bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt.
2. Het vGRP gaat uit van het inzichtelijk maken van de toestand en het functioneren van de bestaande riolering door het periodiek inspecteren van 9 km strengen per jaar om de totale rioleringslengte in beeld te hebben. Hierbij wordt gesteld dat inspecties niet ouder mogen zijn dan 10 jaar. Of deze manier en frequentie van inspecteren uiteindelijk door Voorschoten zal worden gekozen of een andere wijze van inspecteren (met daarbij de mogelijke risico's), zal bestuurlijk nader moeten worden afgekaart.
3. Het vGRP gaat uit van het plaatselijk verwerken van het verzamelde hemelwater door bij nieuwe ontwikkelingen en renovaties/vervangingen van het riool zoveel mogelijk hemelwater te scheiden van het afvalwater. Het realiseren van gescheiden stelsels leidt immers tot minder overstorten vanuit het riool en heeft daarom een positieve bijdrage aan de waterkwaliteit. Voor het realiseren van een gescheiden stelsel zal per wijk bestuurlijk moeten worden bepaald of hiervoor wordt gekozen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Amendement

100282

Onderwerp: vGRP 2014-2018

Inhoud:

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 05-mar-2015

gezien het raadsvoorstel nr 3701 d.d. 20-jan-2015

Overwegende:

- De raad jaarlijks zou moeten kunnen sturen op de riool-investeringen
- Nut, urgentie en uitvoeringsnivo leidend moeten zijn bij investeringen
- Water- en riooloverlast, en risico's uit de riool/watertaken nooit 100% zijn te voorkomen
- Er een relatie bestaat tussen enerzijds de hoogte van investeringen en anderzijds de mate van overlast en risico's.
- De raad middels de investeringen kan sturen op de mate van overlast en risico

Besluit:

het voorgestelde besluit/de ontwerp-verordening als volgt te wijzigen/aan te vullen:

5. Een minimaal jaarlijkse risicoanalyse uit te voeren op de meerjarige investeringen volgens de kenmerken Nut, Urgentie en Uitvoeringsnivo
6. Vanaf 2016 de Raad jaarlijks te rapporteren over de overlast en risico's die zijn opgetreden in de voorliggende jaren en welke investeringen worden voorgesteld om overlast en risico's te beperken in de komende jaren
7. Naar aanleiding van de rapportages onder 5 en 6 het meerjarig uitvoeringsprogramma, investeringsplan en bijbehorende financiële kaders jaarlijks gelijktijdig met de begroting te laten (her)vaststellen.

Ondertekening en naam:

Sjoerd van den Dool, VVD

Cees Bremmer, CDA

Aantekening griffier:

Amendement

100282

Onderwerp: uitgebreide rioolheffing en kosten watertaken

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015

gezien het raadsvoorstel : 3701

Overwegende:

- Dat Voorschotense burgers vanaf 2016 meer gaan betalen voor de rioolheffing, omdat de kosten voor de watertaken worden samengevoegd met de post riolering en er geen geld is gereserveerd voor de watertaken;
- Dat in 2014 al 474 aansluitingen kwijtschelding hebben gekregen voor de rioolheffing;
- Dat we er met het verhogen van die rioolheffing van uit kunnen gaan dat meer burgers ontheffing zullen aanvragen;
- Dat het een belangrijk uitgangspunt is dat de zwaarste schouders de zwaarste lasten dragen;
- Dat een differentiatie in heffing voor de watertaken daarom gewenst is;
- Dat dit zou kunnen door de WOZ-waarde van onroerend goed te laten bepalen hoe hoog de heffing is en hierin bijvoorbeeld twee categorieën te onderscheiden;
- Dat hierdoor uiteindelijk verschillende tarieven voor de uitgebreide rioolheffing zullen ontstaan, waarmee wordt voorkomen dat bewoners van een kleine flat de bewoners met een grote tuin subsidiëren;

Verzoekt het college:

De beslispunten van het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

- 1. Het vGRP 2014-2018 Voorschoten vast te stellen, met uitzondering van de tarieven voor 2016 en verder.**
- 2. Vanaf 2016 twee delen te onderscheiden in de rioolheffing: de bekostiging van het watertakendeel en de rioolkosten;**
- 3. Het tarief voor de rioolkosten vast te stellen, zoals voorgesteld in het vGRP 2014-2018.**
- 4. Het college te laten onderzoeken hoe het tarief voor de watertaken beter verdeeld kan worden over de draagkracht van de burgers;**
- 5. Het college hierover te laten rapporteren in de eerstvolgende voorjaarsnota;**
6. De extra kosten van 2015 te dekken uit de egalisatie reserve riolering;
7. De financiële gevolgen van het vastgestelde vGRP 2014-2018 voor de rioolheffing te verwerken in de begroting 2015 conform bijgevoegde begrotingswijziging.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

M. Lamers, GL
E. Maassen, PS

Aantekening griffier:

Onderwerp: Verbreed gemeentelijk rioleringsplan

Inhoud:

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d.

gezien het raadsvoorstel nr 3701 d.d. 20 januari 2015

Overwegende, dat:

- het college van burgemeester en wethouders voorstelt een bedrag van € 222.032 toe te voegen aan het begrotingssaldo over 2015;
- het begrotingssaldo een resultante is van wijzigingen in de exploitatie-uitgaven en mede afhankelijk is van zgn. mee- en tegenvallers;
- dit betekent dat pas aan het eind van het jaar zal blijken of dit bedrag nog werkelijk beschikbaar is;
- dit niet de bedoeling kan zijn, omdat dit bedrag dan zonder tussenkomst van de raad aan het eind van het jaar vervolgen kan zijn;
- dit bedrag op voorhand gereserveerd dient te blijven en pas door tussenkomst van de raad ingezet mag worden om een eventueel negatief begrotingssaldo aan te vullen.

Besluit:

het voorgestelde besluit onder punt 4 zodanig te wijzigen, dat het bedrag van € 222.032 rechtstreeks in de algemene reserve wordt gestort.

Ondertekening en naam:

Monique Lamers, namens GroenLinks

Erik Maassen, namens SP

Aantekening griffier:

Amendement 100289

Onderwerp: vGRP 2014-2018

Inhoud:

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 05-mar-2015

gezien het raadsvoorstel nr 3701 d.d. 20-jan-2015

Overwegende:

- Het overhevelen van de watertaken tevens een financiële overheveling is van de inkomsten hiervoor uit de OZB naar de rioolheffing
- Deze overheveling belastingneutraal dient te zijn

Besluit:

het voorgestelde besluit/de ontwerp-verordening als volgt te wijzigen door toevoeging van het volgende beslispunt:

5. Het meerjarig begrotingsoverschot a 222.032 euro door de overheveling van de watertaken, niet toe te voegen aan het begrotingssaldo maar structureel in mindering te brengen op de OZB inkomsten en daarmee de OZB aanslag

Ondertekening en naam:

Sjoerd van den Dool, VVD

Hans Rasch, ONS Voorschoten

Aantekening griffier:

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	4336				
<i>Datum:</i>	3 februari 2015				
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota				
<i>Onderwerp:</i>	Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten				
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Beimers				
<i>Programma:</i>	Ruimte en bouwen				
	Hoofddoel: Duurzaam veilige bereikbaarheid				
	Subdoel: Veilige doorstroming hoofdstructuur				
	Subdoel: Aantrekkelijk vestigingsklimaat bewoners en bedrijven				
<i>Kernboodschap:</i>	<p>Het project Knooppunt Voorschoten wordt sober uitgevoerd en de scope wordt aangepast waardoor het project, inclusief ventweg tot aan de Pauwenstraat wordt uitgevoerd. Het deel vanaf de Pauwenstraat richting Leidschendam inclusief het kruispunt Koninklijke Marinelaan/Schoolstraat/Veurseweg maakt geen deel uit van het project. De raad wordt gevraagd in te stemmen met het aangepaste plan en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen.</p> <p>Met uitvoering van het project zal worden voldaan aan de contractuele verplichting ten aanzien van aanpassing van de infrastructuur voor de nieuwbouw Deltaplein.</p>				
<i>Bijlagen:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. aangepast plan (met tekening met scope)2. veiligheid fietsstraat ventweg3. duurzaamheid (inclusief bestrating)4. entree Treubplein5. wet BIZ6. maatschappelijk en economisch nut7. planning en administratie8. reactie PGV9. reactie VAC10. subsidiebeschikking met voorwaarden.				
<i>Beslispunten:</i>	<p>De raad wordt gevraagd:</p> <ol style="list-style-type: none">1. akkoord te gaan met het aangepaste plan;2. hiervoor een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 2.233.000,- ;3. dit bedrag te dekken uit:<table><tr><td>- subsidie</td><td>€ 335.000</td></tr><tr><td>- bijdrage Niersman</td><td>€ 25.000</td></tr></table>	- subsidie	€ 335.000	- bijdrage Niersman	€ 25.000
- subsidie	€ 335.000				
- bijdrage Niersman	€ 25.000				

- vGRP (riolering)	€ 40.000
- financiering d.m.v. kapitaallasten	€ 1.565.000
- concern reserve	€ 268.000

Onderwerp

Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten

Inleiding

In de commissievergadering WRG van 15 januari 2015 is het raadsvoorstel van 25 augustus 2014 en de informatiebrief van 11 december 2014 over het Knooppunt Voorschoten behandeld. De commissie heeft tijdens deze vergadering het college verzocht de informatiebrief in een nieuw raadsvoorstel te verwerken.

In de vergadering is gevraagd de volgende onderwerpen nader toe te lichten:

1. De financiering van het project, mede in relatie tot de Wet BIZ.
2. De subsidievoorwaarden, met name ten aanzien van een fasering en/of aanpassing van het project.
3. De veiligheid van fietsers in het huidige ontwerp van de als fietsstraat ingerichte ventweg van de Schoolstraat.
4. Duurzaamheidsmaatregelen in dit project.
5. Entree en uitgang van laad- en losverkeer.

De commissie is verder toegezegd dat dit project als groot project wordt aangemerkt waarvoor periodiek rapportages aan de raad worden overgelegd. De eerste rapportage kan de raad verwachten nadat de aanbesteding heeft plaatsgevonden.

De scope van het project omvat (zie tekening in bijlage 1):

1. deel van de Koningin Julianalaan grenzend aan het kruispunt Wijngaardenlaan/Schoolstraat;
2. de kruising Wijngaardenlaan/Schoolstraat (inclusief verkeerslichten);
3. de verkeerslichten bij de oversteek Oranjeplein;
4. de Schoolstraat t/m de kruising met de Pauwenstraat;
5. de ventweg van de Schoolstraat.

Het deel vanaf de Pauwenstraat richting Leidschendam inclusief het kruispunt Koninklijke Marinelaan/Schoolstraat/Veurseweg valt buiten de scope.

De verkeerslichten worden voorzien van blindengeleide routes en zebra's (ook over het fietspad). Ten tijde van de uitvoering van het project zal de doorstroming van het verkeer verminderen en het verkeer worden omgeleid. Daardoor kan het wegennet in de omgeving van het project extra worden belast. Ervaring leert dat hierdoor schades kunnen ontstaan (kuilen, kapotte trottoirranden, bochten). Normaal worden deze kosten ten laste van de beheerbegroting gebracht. Omdat er geen rekening is gehouden met deze kosten in de beheerbegroting is € 25.000 in de ramingen opgenomen.

In bijlage 1 wordt het plan nader toegelicht.

Beslispunten

De raad wordt gevraagd:

1. akkoord te gaan met het aangepaste plan voor het Knooppunt Voorschoten;
2. hiervoor een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 2.233.000,- ;
3. dit bedrag te dekken uit:

- subsidie	€ 335.000
- bijdrage Niersman	€ 25.000
- vGRP (riolering)	€ 40.000
- financiering d.m.v. kapitaallasten	€ 1.565.000
- Concern reserve	€ 268.000

Beoogd effect

Met de uitvoering van het project wordt voldaan aan de contractuele verplichting met het Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein waarbij de infrastructuur wordt aangepast voor het nieuwbouwproject Deltaplein en wordt tegemoet gekomen aan de wensen van de ondernemers om de ventweg onderdeel te laten zijn van het project.

Argumenten

1.1 De projectdoelstellingen worden behaald.

Met de realisatie van het project wordt:

- de infrastructuur aangepast voor het nieuwbouwproject Deltaplein, onder andere voor de parkeergarage;
- noodzakelijk onderhoud gepleegd;
- de doorstroming verbeterd;
- de weg voor alle gebruikers duurzaam veiliger gemaakt;
- het centrum gebied aantrekkelijker.

Het deel van het project dat nu binnen de aangepaste scope valt, voldoet aan de projectdoelstellingen. Door het verbeteren van de doorstroming op het kruispunt Wijngaardenlaan/Koningin Julianalaan wordt ook de doorstroming van de N447 in zijn geheel verbeterd.

1.2. Met de aanpassing van de scope en de versoering wordt voldaan aan de moties 122 en 100211 en amendement 124.

De raad heeft met een amendement en twee moties het college gevraagd met een nieuw voorstel te komen voor het project Knooppunt Voorschoten:

- het plan waar mogelijk te versoeren (amendement 124, d.d. 7 november 2013);
- varianten uit te werken met een kostenreductie van 10, 20 en 50% (motie ID 122, d.d. 7 november 2013);
- een uiterste poging te ondernemen om de ventweg van de Schoolstraat binnen de scope van het project te houden (motie 100211, d.d. 6 november 2014).

In antwoord hierop en de discussie zoals deze in de commissievergadering van 15 januari 2014 heeft plaatsgevonden, heeft het college besloten de raad voor te stellen om het project Knooppunt

Voorschoten sober uit te voeren en de scope aan te passen met behoud van de ventweg van de Schoolstraat waardoor het percentage kostenreductie 45 wordt.

1.3 Voor andere investeringen is meer ruimte.

Voor nieuwe investeringen is een investeringsplafond ingesteld van € 100.000,- per jaar. Door de scope van dit project te verkleinen, wordt het investeringsbedrag lager dan eerder begroot. Hierdoor is in 2018 48% beschikbaar als investeringsruimte voor andere doeleinden i.p.v. 0%.

2.1 Met het beschikbaar stellen van het krediet kan het project door naar de volgende fase.

Hierdoor kan gestart worden met de aanbesteding en daarna de uitvoeringsfase van het project.

Kanttekeningen

1.1 Het niet gelijktijdig uitvoeren van de (rest) van de Schoolstraat, kruising Koninklijke Marinelaan en Veurseweg als onderdeel van het project Knooppunt Voorschoten vraagt een grotere investering over een aantal jaren en zorgt opnieuw voor overlast.

Het deel van het project dat nu buiten de scope van het project blijft is aan onderhoud toe, waarbij het wenselijk is dat ook dit deel van het project duurzaam veilig wordt ingericht. In enig jaar moet dit onderdeel alsnog worden aangepakt.

Het uitbreiden van de scope (met de (rest) van de Schoolstraat, kruising Koninklijke Marinelaan en Veurseweg) kan uitgevoerd worden in twee opties. De eerste optie is de uitbreiding direct meenemen bij het project. Een tweede optie is de uitbreiding gefaseerd uitvoeren.

- a) Het direct meenemen van de uitbreiding heeft de volgende financiële consequenties. Om het project Knooppunt Voorschoten in zijn geheel (inclusief het kruispunt Koninklijke Marinelaan/Schoolstraat/Veurseweg echter in sobere uitvoering) uit te kunnen voeren is een extra nodig van € 720.000,- , waar tegenover bijdragen staan. De financiering hiervan is als volgt:

extra investeringskosten	€ 720.000,-
subsidie Provincie	- € 240.020,-
extra bijdrage verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan	<u>- € 94.040,-</u>
aanvullende financiering gemeente	€ 385.940,-

- b) Het gefaseerd (later in de tijd) uitvoeren heeft extra financiële consequenties ten op zichte van a).

Uitstel levert opnieuw overlast op voor weggebruikers, ondernemers en bewoners. Door het opnieuw opstarten van het project moeten er extra kosten worden gemaakt. De kosten hebben betrekking uitvoering, voorbereiding, communicatie directievoering en toezicht en bedragen € 152.640.

extra investeringskosten €720.000 + € 152.640 =	€ 872.640,-
extra bijdrage verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan	-€ 94.040,-
subsidie Provincie**	<u>-€ 240.020,- **</u>
aanvullende financiering gemeente	€ 538.580,-

** Onzeker is of de subsidie van € 240.020 beschikbaar blijft. Deze subsidie kan weliswaar te zijner tijd voor dit kruispunt c.a. weer bij de Provincie worden aangevraagd. Honorering daarvan zal echter opnieuw worden beoordeeld door de Provincie Zuid Holland met advies van de regio Holland Rijnland. Uiteraard is het resultaat hiervan onzeker. Wanneer de subsidie niet wordt toegekend, zal de aanvullende financiering van de gemeente van € 538.580 met € 240.020 stijgen tot € € 778.600. Daarmee wordt in dit scenario het project maximaal € 778.600 -/- 385.940 = € 392.660 duurder.

1.2 Het centrumgebied wordt minder aantrekkelijk dan aanvankelijk beoogd.

Een deel van het oorspronkelijke Knooppunt Voorschoten vanaf de Pauwenstraat richting Leidschendam blijft in de oude staat.

De fietspaden worden uitgevoerd met rode betonnen tegels in plaats van rood asfalt en de middenberm wordt als groene berm ingericht in plaats van met klinkers. De bewegwijzering is sober en de ventweg wordt met standaard materiaal ingericht (inclusief hergebruik van oude gebakken klinkers in de parkeerstroken). Er worden geen nieuwe bomen geplant in de middenberm.

2.1 De hoogte van de subsidie van de Provincie zal met verkleining van de scope van het project worden aangepast

Voor het project is in het kader van Duurzaam Veilig subsidies aangevraagd. Het project is door de Provincie Zuid-Holland benoemd als spaarproject en is een subsidie beschikbaar gesteld van maximaal € 575.020,-. De subsidie is verstrekt voor het gehele project Knooppunt Voorschoten. De subsidie zal omlaag wordt bijgesteld als een beperkt deel wordt uitgevoerd. Voor de berekeningen is ervan uitgegaan dat € 335.000,- beschikbaar blijft, hetgeen een lagere subsidie betekent van € 240.020,-.

2.2 De planning is afhankelijk van het project Deltaplein en kan consequenties hebben voor de subsidie van de Provincie

Twee maal eerder is de Provincie Zuid Holland akkoord gegaan met uitstel van het project. Daarbij is nu de voorwaarde dat het project uiterlijk augustus 2015 wordt aanbesteed en de uitvoering in oktober 2016 gereed is. Op basis van de huidige bouwplanning van het Deltaplein is de verwachting dat het project in 2017 wordt opgeleverd. Binnen de subsidievoorwaarden is er een mogelijkheid om de planning aan te passen. Nadat de raad akkoord is gegaan met dit voorstel zal een overleg plaatsvinden om de consequenties in tijd en geld met de provincie te bespreken. Verwacht wordt dat een beperkt uitstel van de in gebruik name door de provincie gehonoreerd wordt, mits het project tijdig start.

Burgerparticipatie

Op basis van het voorontwerp heeft in 2011 een uitgebreide inspraakronde plaatsgevonden, waarbij de resultaten zijn verwerkt in het definitieve ontwerp dat door de Raad is vastgesteld op 5 juli 2012. Hierbij zijn diverse belangengroepen, bewoners en ondernemers betrokken geweest. Het nu voorgestelde ontwerp is soberder en minder omvangrijk dan het destijds gepresenteerde en vastgestelde ontwerp.

Communicatie

De belangengroepen, bewoners en ondernemers zijn op de hoogte gesteld van de resultaten van de inspraak en het Definitieve Ontwerp Knooppunt Voorschoten. Nadien hebben overleggen plaatsgevonden met het Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein, de Centrum Ondernemers, het Economisch Overleg Voorschoten, de VAC en het Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten.

De ondernemers en het Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein zijn geïnformeerd over de door de raad aangenomen motie over besparingen. De Centrumondernemers hebben aangegeven liever het project uit te stellen met behoud van kwaliteit, dan prioriteit te geven aan het project met een mindere kwaliteit. Zij hebben begrip voor de bezuinigingen en kunnen instemmen met het huidige voorstel waarin ook de ventweg van de Schoolstraat wordt heringericht.

De VAC en het Platform gehandicaptenbeleid Voorschoten hebben schriftelijk op Variant 1 van het raadsadvies van 25 augustus gereageerd. Deze reacties zijn toegevoegd als bijlage 8 en 9 van dit raadsadvies. Deze reacties worden op 9 februari met deze twee partijen besproken. Een deel van de verzoeken kan worden opgenomen in het ontwerp of worden toegelicht hoe deze deel uitmaken van het ontwerp. Een deel van de reacties heeft betrekking op de nieuwbouw Deltaplein i.v.m. de afgegeven omgevingsvergunning voor de Nieuwbouw Deltaplein. Indien na overleg er onopgeloste punten bestaan, dan zullen deze worden voorgelegd aan het college. De verwachting is dat voorgestelde maatregelen binnen het gevraagde budget kunnen worden uitgevoerd. Het advies voor het aanleggen van blindengeleide routes en zebra's is reeds door het college overgenomen en zijn reeds onderdeel van dit voorstel.

Voor de communicatie is een communicatieplan opgesteld. Dit communicatieplan zal worden gevolgd bij de verdere voorbereiding en uitvoering van het Knooppunt Voorschoten. Onder andere zal een begeleidingscommissie voor de uitvoering worden samengesteld in overleg met de Centrum Ondernemers.

Financiën

Het financiële overzicht voor het project Knooppunt Voorschoten zoals nu wordt voorgesteld is opgebouwd volgens onderstaande tabel 1.

Tabel 1.		Financieel overzicht Knooppunt Voorschoten	
	projectkosten		dekking
Reeds verstrekt krediet	€ 540.000	Nuon reserve	€ 540.000
Gevraagd uitvoeringskrediet	€ 2.233.000	subsidie	€ 335.000
		bijdrage Niersman	€ 25.000
		vGRP (riolering)	€ 40.000
		financiering door kapitaallasten	€ 1.565.000
		concern reserve	€ 268.000
		subtotaal	€ 2.233.000
Totaal projectkosten	€ 2.773.000	totaal dekking	€ 2.773.000

De projectkosten betreffen geraamde kosten exclusief btw en inclusief indexering naar het uitvoeringsjaar 2016. De bedragen zijn exclusief btw, omdat de gemeente deze btw gecompenseerd krijgt via het Compensatiefonds.

Toelichting op de financieringsbronnen (tabel 1):

Reeds verstrekt krediet

De raad heeft een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 540.000,-. In de begroting 2015 is besloten om voor een bedrag van € 12.153.839 activa met maatschappelijk nut af te boeken ten laste van de NUON reserve. Het voorbereidingskrediet ad € 540.000,- maakt onderdeel uit van deze éénmalige afboeking. In bijlage 6 wordt een toelichting gegeven op het maatschappelijk nut en economisch nut.

Subsidie

Voor het project is in het kader van Duurzaam Veilig subsidies aangevraagd. Het project is door de Provincie Zuid-Holland benoemd als spaarproject en er is een subsidie beschikbaar gesteld van maximaal € 575.020,-. De subsidie is verstrekt voor het gehele project Knooppunt Voorschoten. Een deel van het project wordt echter uitgevoerd, waardoor verwacht mag worden dat de Provincie Zuid-Holland de hoogte van het subsidiebedrag zal bijstellen. Als bijdrage is voor de financiering uitgegaan dat € 335.000,- beschikbaar blijft voor het project zoals dit nu in het voorstel is opgenomen.

Voor de voorwaarden van de subsidie wordt verwezen naar bijlage 10.

Bijdrage Niersman (Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein).

De aanpassing van het voetpad ter hoogte Hema komt ten laste van Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein. Het gaat daarbij om € 25.000. Deze kosten maken deel uit van de projectkosten.

Bijdrage voor de riolering uit de begroting verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Een deel van de kosten betreffen de vervanging en vernieuwing van het riool en een deel voor de kolkaansluitingen en putafwerkingen. Deze kosten worden ten laste gebracht van het vGRP.

Kapitaallasten vanaf 2018 in de meerjarenbegroting.

In de begroting 2015 - 2018 is het project Knooppunt Voorschoten (begrotingsjaar 2015) voor een bedrag van € 1.565.000,- vermeld, echter is de dekking voor dit project nog niet vastgesteld. Daarbij is rekening gehouden met het investeringsplafond van maximaal € 100.000 per jaar. Het in de begroting opgenomen deel van de projectkosten (€ 1.565.000) zal ten laste worden gebracht van het investeringsplafond van het jaar 2018. De afschrijvingslasten over dit bedrag (uitgaande van een afschrijvingsperiode van 30 jaar) bedraagt € 52.116,-. De investering gebruikt daarmee 52% van het investeringsplafond van € 100.000,-, waardoor er nog 48% voor andere doeleinden resteert. De rentelasten bedragen € 47.001,- waarmee de kapitaallasten ten gevolge van deze investering € 99.117,- per jaar bedragen en 30 jaar op de begroting drukken.

Bijdrage uit de Concernreserve.

Gezien in de begroting niet meer dan € 1.565.000,- voor het project Knooppunt Voorschoten is opgenomen, komt de toevoeging van de Schoolstraat (tussen Wijngaardenlaan en Pauwenstraat) en ventweg ten laste van de Concernreserve.

Aanbestedingsvoordeel

In de raming is geen rekening gehouden met een eventueel aanbestedingsvoordeel. Na aanbesteding zal duidelijk worden of de uiteindelijke kosten lager zullen worden. Over de aanbesteding zal aan de raad worden gerapporteerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: 4336

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 februari 2015,

besluit:

1. akkoord te gaan met het aangepaste plan voor het Knooppunt Voorschoten;
2. hiervoor een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 2.233.000,- ;
3. dit bedrag te dekken uit:

- subsidie	€ 335.000
- bijdrage Niersman	€ 25.000
- VGRP (riolering)	€ 40.000
- financiering d.m.v. kapitaallasten	€ 1.565.000
- Concern reserve	€ 268.000

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 5 maart 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Bijlage 1. Aangepast plan. Omgeving nieuwbouw Deltaplein en ventweg.

In het voorstel wordt het noodzakelijke gedaan om de contractuele afspraken redelijkerwijs na te komen met het Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein en wat nodig is om de nieuwbouw mogelijk te maken. Tevens is op verzoek van de ondernemers de ventweg van de Schoolstraat toegevoegd. De volgende onderdelen worden uitgevoerd (zie ook de tekening met luchtfoto):

1. een nieuwe duurzaam veilig ingerichte verhoogde kruising Wijngaardenlaan/Schoolstraat/Koningin Julianalaan noodzakelijk voor:
 - a. inpassing van de nieuwe hellingbaan van de parkeergarage;
 - b. aanpassingen kruispunt omdat de entree van het parkeerterrein is vervallen;
 - c. aan te sluiten op de bouwhoogtes van de nieuwbouw. De nieuwbouw krijgt entrees op een hoger niveau dan de huidige Koningin Julianalaan (ophoging kruising);
 - d. herinrichting fietspad, voetpad en rijbaan langs het door de projectontwikkelaar nieuw aangelegde Deltaplein met dezelfde hoogwaardige bestratingsmaterialen (gebakken klinkers) als welke van de projectontwikkelaar wordt verlangd.
2. de vervanging van de verkeerslichteninstallatie ter hoogte van de Schoolstraat/Wijngaardenlaan en Oranjeplein, noodzakelijk voor de nieuwe inrichting en omdat de oude installatie vervangen dient te worden;
3. de aanleg van de Schoolstraat tussen de Wijngaardenlaan en Pauwenstraat;
4. de ventweg als fietsstraat met betere parkeermogelijkheden.

Toelichting ontwerp

Het ontwerp is als volgt toe te lichten.

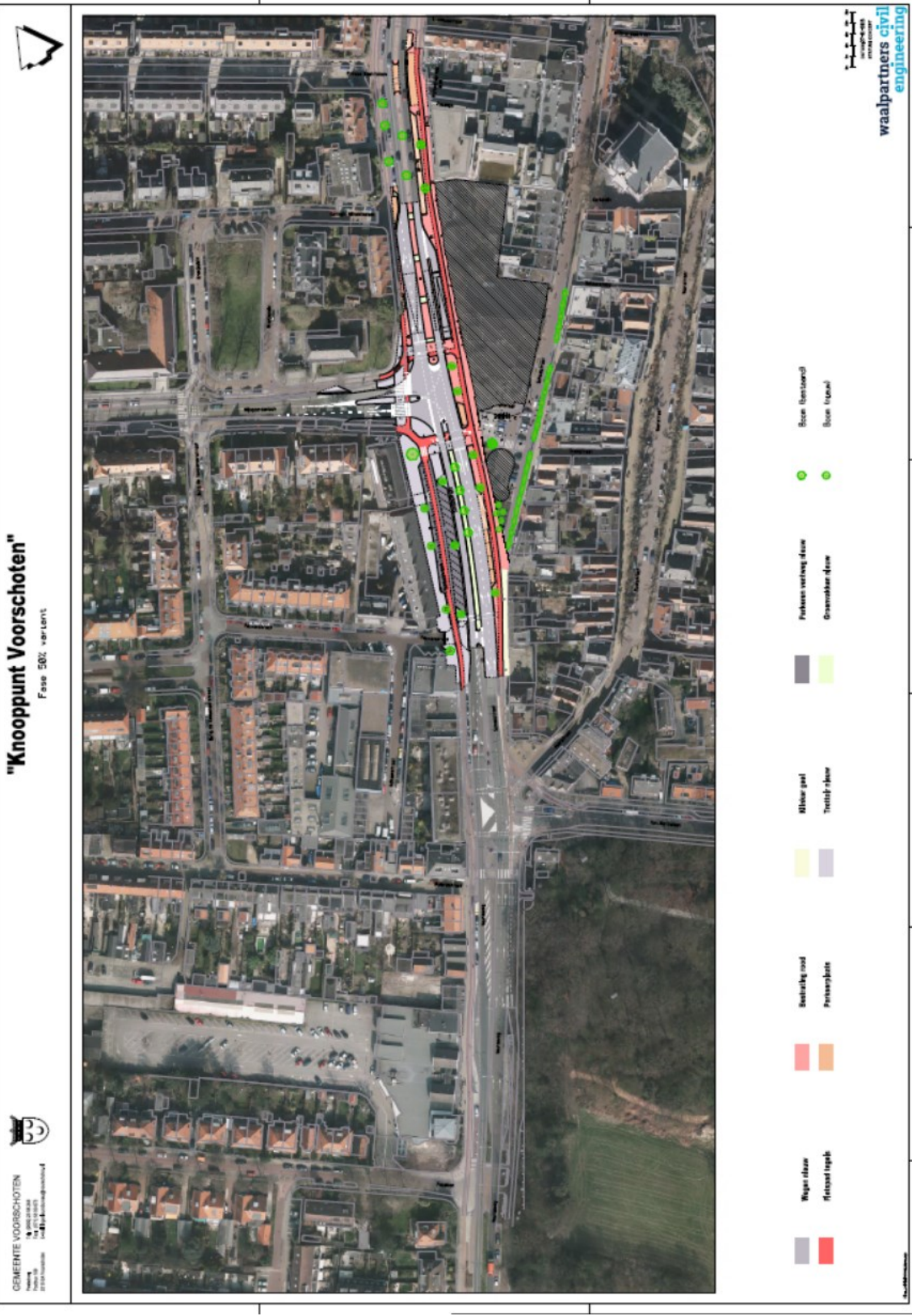
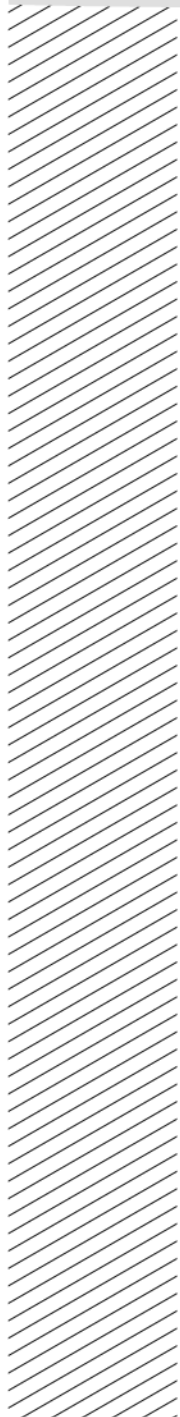
1. de Koningin Julianalaan wordt afgemaakt conform het oorspronkelijke ontwerp met een bestrate middenberm, echter zonder bomen in de middenberm;
2. voortzetting van de rijbaanbreedtes in de Schoolstraat (tot Pauwenstraat) conform de Koningin Julianalaan en Leidseweg (dus niet conform de als te smal ervaren rijbanen van de Veurseweg);
3. voortzetting van de middenberm met lichtmasten in de Schoolstraat tot de Pauwenstraat; in de middenbermen zijn opstel mogelijkheden voor fietsers en voetgangers. De beplanting in middenberm wordt een groene middenberm, conform Veurseweg. Er worden geen nieuwe bomen geplant;
4. de kruispunten ter hoogte van de Wijngaardenlaan en Oranjeplein zijn uitgevoerd met nieuwe verkeerslichteninstallaties (zonder wachttijd voorspelling);
5. bij de kruisingen met verkeerslichten komen zebra's in alle richtingen (ook over het fietspad) en blindengeleide routes;
6. vrijliggend fietspad in de oostzijde van de Schoolstraat van minimaal 1,8 meter breed (conform fietspaden Koningin Julianalaan); Op bijna alle locaties van het kruispunt Wijngaardenlaan hebben fietsers een opstel mogelijkheid voor de verkeerslichten, waarmee

het fietspad niet belemmerd wordt voor de overige fietsers. Ook voetgangers hebben ter hoogte van de verkeerslichten voldoende ruimte om over te steken. De bestrating van het fietspad is versoberd naar rode betontegels in plaats van rood asfalt;

7. voortzetting van de parkeervakken van minimaal 2,1 meter breed conform Koningin Julianalaan en Leidseweg (breder dan in de Veurseweg), uitgevoerd in oude gebakken klinkers in plaats van nieuwe klinkers;
8. laad- en losverkeer in de Schoolstraat (winkelstraat) in één richting (richting Leidschendam);
9. de ligging van de uitgang (hellingbaan) van de parkeergarage. Deze komt voor de nieuwbouw te liggen;
10. het aantal rijstroken is teruggebracht tot één rijstrook per rijrichting. Het kruispunt Wijngaardenlaan krijgt per rijrichting een opstelstrook. De opstelstrook voor de bussen is vervallen;
11. een laad- en loshaven ter hoogte van de bestaande laad- en loshavens (Hema en Deltaplein);
12. Het ontwerp voorziet niet in een aanpassing van de Churchillweg, zoals dat in het oorspronkelijke plan de bedoeling was. Het vrachtverkeer zal gebruik blijven maken van de Oranjeboomstraat;
13. op het Deltaplein komen extra fietsparkeervoorzieningen in het kader van de Nieuwbouw Deltaplein. Fietsparkeervoorzieningen waren ook opgenomen in het ontwerp van het Knooppunt Voorschoten op de hoek Schoolstraat/KJ-laan en in de ventweg. Deze zijn in het kader van de bezuinigingen komen te vervallen.

Het Deltaplein wordt vernieuwd door het Ontwikkelingsbedrijf Deltaplein.

Bijlage 2. Een veilige fietsstraat in de ventweg Schoolstraat.

Fietsstraten worden steeds vaker in Nederland toegepast en blijken een veilige oplossing te zijn voor fietsers. Het principe van een fietsstraat is dat de auto "te gast" is in een fietsgebied en dus extra rekening moet houden met de fietsers. Het verkeerskundig bureau Goudappel Coffeng heeft geadviseerd om de ventweg van de Schoolstraat als een fietsstraat te ontwerpen. Dit advies is overgenomen.

Het inrichten van de ventweg als fietsstraat betekent dat de ventweg een breed fietspad wordt waar ook auto's over kunnen rijden. Auto's kunnen gebruik maken van de fietsstraat, omdat de ventweg kort is en er daarom niet hard kan worden gereden. Er is goed zicht van de fietsers op de geparkeerde en naderende auto's en omgekeerd. Het fietspad kan in twee richtingen worden bereden.

Naast het fietspad worden twee stroken aangelegd. Een strook van 0,6 meter om te voorkomen dat openslaande deuren van de langs geparkeerde auto's de fietsers raken en een strook van 1,4 meter tussen fietspad en schuin geparkeerde auto's. Bij het uitrijden zullen de auto's eerst deze naastgelegen stroken oprijden. Fietsers zien de auto's achteruitrijden. Automobilisten krijgen bij het uitrijden zicht op het fietsverkeer.

De fietsstraat is daarmee veilig ontworpen, winkels zijn goed per fiets te bereiken en door dubbelgebruik (fietspad en weg gecombineerd) ontstaat ruimte voor ruimere parkeerplaatsen met meer comfort voor de weggebruikers.

De fietsstraat is besproken met de Fietsersbond Voorschoten en door deze organisatie akkoord bevonden.

Figuur: impressie van de fietsstraat in de ventweg Schoolstraat. De totale fietsstraat is 4 meter breed. De schampstrook tussen de achteruit rijdende auto's (schuinparkeren) is 1,4 meter breed. Het fietspad zelf is 2 meter breed.

Bijlage 3. Duurzaamheid

Het project Knooppunt Voorschoten voldoet aan de eisen die gelden voor een duurzaam veilige inrichting. Hiervoor is ook een BDU (Brede DoelUitkering verkeer en vervoer) subsidie toegekend.

Tijdens de ontwerpfase zijn ook aspecten i.k.v. duurzaamheid toegepast. De belangrijkste duurzaamheidsmaatregel is de keuze om de gehele asfalt constructie te vervangen. Hiermee gaat de weg (behalve de deklaag) weer 30 jaar mee. Dit is duurzamer dan het gedeeltelijk tussentijds vervangen en repareren van de weg waardoor de kosten uiteindelijk hoger zouden zijn en er meer materiaal verlies optreedt.

Andere duurzaamheidsonderdelen in het project zijn:

- nieuwe verlichting wordt volgens de nieuwste verlichtingsnormen uitgevoerd, waarbij de armaturen zijn voorbereid om te kunnen dimmen;
- led verlichting in de verkeerslichteninstallaties;
- hergebruik van gebakken klinkers in de parkeerstroken van de ventweg;
- tijdens de besteksfase is duurzaamheid een belangrijk onderdeel in de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt en in materiaalgebruik. Tijdens de aanbestedingsfase worden eisen aan de aannemers gesteld in het kader van duurzaamheid.

In de ontwerpfase zijn medewerkers van het team Milieu betrokken geweest om de mogelijkheid van stil asfalt te bespreken. Voor dit deel van de doorgaande weg is stil asfalt echter geen goed alternatief i.v.m. het vele optrekkende en afremmende verkeer in dit deel van het centrum.

De bezuinigingen hebben niet geleid tot het schrappen van onderdelen die betrekking hebben op duurzame materialen.

De asfalt constructie en de nieuwe toe te passen materialen in het project zijn duurzaam. Gebakken klinkers, zoals toegepast in de parkeerstroken, zijn goed her te gebruiken en gaan weer 30 jaar mee. In het voetpad langs de Veurseweg worden zoveel mogelijk de bestaande tegels hergebruikt. De tegels gaan na verloop van tijd en slijtage slechter uit zien waardoor deze tegels uiteindelijk toch vervangen dienen te worden door nieuwe tegels.

Bijlage 4. Entree Treubplein en entree rotonde gemeentehuis

Met de nieuwe inrichting van het Deltaplein kan het laad- en losverkeer in de Schoolstraat alleen nog in zuidelijke richting rijden (richting Leidschendam). Het laad- en losverkeer kan dan bij de Wijngaardenlaan/Deltaplein het winkelgebied verlaten.

Er komen twee entrees. Eén bij de rotonde bij het gemeentehuis (voor de Albert Heijn langs de Schoolstraat inrijden) en één entree bij het Treubplein (de huidige uitgang). De huidige uitgang bij het Treubplein wordt een in- en uitgang.

Het verkeer komende vanuit de richting van Leiden, kan via de Oranjeboomstraat, Churchillweg en Treubplein de winkelstraat bereiken. Het verkeer komend vanuit de richting van Leidschendam en Wassenaar kan via de entree bij rotonde de winkelstraat inrijden.

Het vrachtverkeer zal in het voorstel zowel gebruik blijven maken van de Oranjeboomstraat, als ook van de entree bij de rotonde. Verwacht wordt dat het verkeer in de Oranjeboomstraat eerder af zal nemen, dan toe zal nemen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de extra entree bij de rotonde bij het gemeentehuis.

Een ontwerp wordt gemaakt in het tweede kwartaal van 2015. De kosten van deze entrees maken onderdeel uit van het project.

Bijlage 5. De wet BIZ

Op 1 januari 2015 is de Wet op de bedrijven investeringszones van kracht geworden. De gemeenteraad kan voor een winkelgebied, een bedrijventerrein of een kantoreng gebied een bedrijven investeringszone (BIZ) instellen. Dat gebeurt altijd op verzoek van de ondernemers en/of de vastgoedeigenaren in het gebied. Een bedrijven investeringszone kan pas van start gaan als een grote meerderheid van de ondernemers/eigenaren zich in een draagvlakmeting uitspreekt voor instelling van de BIZ.

In de kern komt de opzet van de Wet BIZ erop neer dat de gemeente haar exclusieve recht om belastingen te heffen, inzet om initiatieven van een groep ondernemers te financieren. Daarbij heft de gemeente op verzoek van de gezamenlijke ondernemers een belasting die vervolgens als een subsidie wordt uitgekeerd aan een door de ondernemers opgerichte BIZ-organisatie. Deze organisatie is verplicht de vooraf overeengekomen en vastgelegde activiteiten en voorzieningen te realiseren.

Wat is een bedrijven investeringszone

Een bedrijven investeringszone is een gebied waar de ondernemers samenwerken aan de verbetering van hun gebied. Om dit mogelijk te maken heft de gemeente jaarlijks een bedrag. De opbrengst van deze heffing keert de gemeente als subsidie uit aan de ondernemersvereniging. Hiermee kunnen de ondernemers gezamenlijk investeren in zaken als leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en economische ontwikkeling van het gebied. De gemeente doet zo' n heffing op verzoek van de ondernemers en pas als bij een draagvlakmeting een grote meerderheid van de ondernemers voor de heffing heeft gestemd. De ondernemers bepalen in overleg met de gemeente wat de grenzen zijn van het gebied waar de heffing plaats vindt, wie de heffing moeten betalen en hoe hoog het bedrag van de heffing is. Een bedrijven investeringszone wordt ingesteld door de gemeenteraad. Zowel in een winkelgebied als op een bedrijventerrein of in een kantoreng gebied kunnen de ondernemers de gemeente vragen het gebied aan te wijzen als bedrijven investeringszone.

Uitvoering

Omdat de BIZ-bijdrage een belasting is waaraan alle ondernemers moeten bijdragen, voorziet de Wet BIZ in een groot aantal waarborgen tussen initiatief en uitvoering. Na een informele fase waarin eerst de ondernemers onderling en vervolgens met de gemeente de mogelijkheden voor een bedrijven investeringszone verkennen, volgt de formele fase die bestaat uit

- (1) de oprichting van een BIZ-organisatie,
- (2) het opstellen van een uitvoeringsovereenkomst,
- (3) het vaststellen van een verordening,
- (4) een draagvlakmeting,
- (5) inwerkingtreding van de verordening.

Gemeenteraad

De vaststelling van de bedrijven investeringszone door de gemeenteraad is een belangrijk moment bij de totstandkoming van de BIZ. De gemeenteraad heeft een autonome positie om de bedrijven investeringszone in te voeren. De gemeenteraad heeft dan ook de vrijheid om af te zien van het vaststellen van de verordening, of deze op punten anders in te richten. Het is aan de gemeenteraad om te besluiten dat zij het exclusieve recht om belastingen te heffen wil inzetten voor een groep ondernemers.

Mogelijkheden voor het Knooppunt Voorschoten

Om voor (een deel van) het Centrumgebied van Voorschoten gebruik te maken van de BIZ-wetgeving, vraagt veel tijd en geld, waarbij de uitkomst onzeker is. Voor het Knooppunt Voorschoten is het daarom niet realistisch dat via dit instrument een aanvullende financiering gevonden kan worden.

Bijlage 6. Maatschappelijk en Economisch nut

In de commissie WRG is de vraag gesteld, wanneer iets maatschappelijk en wanneer een economisch nut is en welke gevolgen dat kan hebben voor de investering?

Toelichting op investeringen met een economisch nut

Deze investeringen zijn verhandelbaar en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Een deel van de gemeentelijke investeringen heeft een economische waarde omdat gemeenten prijzen en tarieven voor diensten kunnen vragen, waardoor deze verkocht kunnen worden of rendabel kunnen zijn. Investeringen ten behoeve van het Knooppunt Voorschoten vallen hiermee niet onder het economisch nut.

Toelichting op investeringen met een maatschappelijk nut

Op grond van art. 59, lid 4 van het BBV mogen investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd voor zover deze gedaan worden in de openbare ruimte. Gewenst is het om de maatschappelijke investeringen niet te activeren maar om de lasten te verwerken in de exploitatie. Als deze investeringen niet direct in de exploitatie verwerkt kunnen worden, dient de aan activering verbonden afschrijvingstermijn zo kort mogelijk gehouden te worden (toelichting artikel 59, vierde lid BBV.).

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden in Voorschoten verstaan: investeringen in aanleg van (inrichting van) wegen, straten, pleinen, civiele kunstwerken, en kunstwerken. Dit zijn dan ook de enige maatschappelijke investeringen die in Voorschoten geactiveerd mogen worden.

Gevolgen voor de investering

Activeren is het als bezitting / vermogensobject op de balans opnemen van aangeschafte of vervaardigde zaken die langer dan één jaar tot de beschikking van de gemeente staan. In het BBV zijn in hoofdstuk V verschillende regels opgenomen over activeren. Sommige regels zijn algemeen, maar er zijn ook specifieke regels die gelden voor de verschillende categorieën vaste activa. Volgens art. 59 en 62 van het BBV moeten alle investeringen worden geactiveerd voor het bedrag van de investering. Tenzij het een investering is van maatschappelijk nut, deze mogen worden geactiveerd. Voorwaarde om investeringen met Maatschappelijk nut niet te activeren is dat de kosten gemoeid met de investering te dekken zijn met aanwezige middelen. Dit kan door de inzet van een bijvoorbeeld een reserve of de kosten direct ten laste te brengen van de exploitatie en daarmee ook ten laste van het begrotings- en jaarrekeningresultaat.

Bijlage 7. Planning en administratie

De volgende planning wordt gehanteerd:

- Besluitvorming Kredietaanvraag raad 5 maart 2015
- Voorbereiding wegen bestek en VRI bestek maart - juni 2015
- 3^e kwartaal 2015 aanbesteding inrichtingsbestek
- 4^e kwartaal 2015 prijsonderhandelingen en gunning inrichtingsbestek
- 1^e kwartaal 2016 voorbereiding aannemer en communicatie
- 2^e kwartaal 2016 start uitvoering Knooppunt Voorschoten
- 4^e kwartaal 2016 inrichting rondom hellingbaan garage en nieuwbouw
- 2^e kwartaal 2017 afronding project: afmaken herinrichting aansluiting Deltaplein/Paviljoen (inschatting, niet gebaseerd op de planning van Niersman) en rest werkzaamheden
- 2018 SISA verantwoording naar de Provincie (m.b.t. subsidie)

De planning is afhankelijk van de bouw van de nieuwbouw. Volgens de planning van de nieuwbouw Deltaplein worden de parkeergarage en de winkels in 2016 in december gebruik genomen. De hellingbaan en winkels zijn eerder klaar (circa 1 oktober 2016). Later gevolgd door de totale oplevering van het gebouw. Tijdens de uitvoering zal het kruispunt Wijngaardenlaan gefaseerd worden uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de in gebruik name van de winkels en parkeergarage.

Het college streeft naar een betere beheersing van de administratie. Voor het Knooppunt Voorschoten wordt een projectkrediet ter beschikking gesteld. Voor de beheersing is een financiële systematiek operationeel gemaakt, waarin alle kostensoorten zijn gebudgetteerd en waarin alle bestedingen worden bijgehouden, evenals de prognoses van de kosten. Dit financiële programma wordt bij elke mutatie (verplichting, factuur, kostenprognose) bijgehouden, op het moment dat deze wordt gesignaleerd.

Tevens is toegezegd dat dit project als groot project wordt aangemerkt waarvoor periodiek rapportages aan de raad worden overgelegd. De eerste rapportage kan de raad verwachten nadat de aanbesteding heeft plaatsgevonden.

Bijlage 8. Reactie PGV

Platform
Gehandicaptenbeleid
Voorschoten

Adviesgroep Toegankelijkheid

Gemeente Voorschoten

T.a.v. het college van burgemeester en wethouders

Voorschoten, 4 november 2014

Betreft: plannen knooppunt Voorschoten

Geacht College,

De AT van het Platform Gehandicaptenbeleid heeft de plannen zoals neergelegd in tekening W14-10814-DO-203 aan een onderzoek onderworpen en adviseert als volgt:

1. De AT is van oordeel dat de geplande voetgangersoversteekplaatsen veruit onvoldoende zijn om de veiligheid van **alle** voetgangers te garanderen. Op de tekening is slechts één zebra ingetekend en alleen bij één oversteek de tegels voor blinden en slechtzienden. Zowel de zebra op de Wijngaardenlaan als de oversteek over de Koningin Julianalaan is voor blinden niet te vinden, aangezien er geen noppenmarkering is aangebracht. Als de VRI het om welke reden dan ook af laat weten ontstaat er voor **alle** voetgangers een onveilige situatie. De witte banden die bij de oversteekplaatsen ingetekend zijn zullen door vrijwel geen enkele automobilist ervaren worden als markering van een voetgangersoversteek, te meer niet daar ook een voorrangsmarkering ontbreekt. De AT wijst daarom dit ontwerp van de hand: er moet ook op de Koningin Julianalaan en de Schoolstraat richting Veurseweg een zebra worden aangebracht en alle oversteken moeten voor blinden te herkennen zijn via het aanbrengen noppentegelmarkeringen. De AT adviseert voorts ook zebra's over het fietspad aan te leggen.

2. Waarom zijn er bij de voetgangersoversteken op de Schoolstraat en de Kon. Julianalaan geen haaiantanden aangegeven, terwijl dit bij de fietspaden en de rijweg wel het geval is? De AT adviseert ook bij de voetgangersoversteken haaiantanden aan te brengen.
3. Doordat noppenmarkering op de oversteekplaatsen bij de Wijngaardenlaan en de Julianalaan ontbreekt, kan de blinde na zeven uur als de rateltickers uit zijn (staand beleid) alleen nog maar de Schoolstraat oversteken, niet bepaald inclusief beleid. Aangezien bij dit kruispunt geen woonhuizen liggen geeft de AT uw college in overweging in afwijking van het tot nu toe gevoerde beleid de rateltickers hier te laten werken zolang de VRI functioneert en dus niet op knipperen staat.
4. Het bevoorradingsverkeer vanuit de Schoolstraat krijgt op afroep groen licht. Om de veiligheid van blinden en slechtzienden en andere voetgangers te waarborgen dienen er lichten met rateltickers aan beide zijde te worden geplaatst. Uit de tekening valt niet op te maken of dat het geval is. Evenmin of er een licht voor de fietsers is.
5. Langs de rijbaan Schoolstraat/Deltaplein zijn parkeerplaatsen ingetekend. Aangezien de beide invalideparkeerplaatsen op het Deltaplein zijn vervallen, adviseert de AT op deze plaats twee IP's aan te leggen.
6. De AT adviseert voorts om in de blindengeleideroute over het Deltaplein een markering aan te brengen waar afgeslagen kan worden naar het Paviljoen.
7. Er zijn geen hoogte maten voor plein en voetpaden op de tekening gegeven, waardoor de toegankelijkheid ook van de gebouwen niet te controleren is. De AT volstaat daarom hier slechts te zeggen dat zij er op vertrouwt, dat de hoogteverschillen soepel worden opgelost zodat er geen belemmeringen ontstaan voor rollend materieel als rollators ed.
8. Wij adviseren de inritconstructie bij de Wilhelminalaan alleen over de breedte van de rijweg aan te leggen, en de voetpaden er dus buiten te laten, zodat er minder kans is dat een blinde op de rijweg terecht komt.

Namens de Adviesgroep Toegankelijkheid van het PGV

Loes van der Valk
Vicevoorzitter van het Platform Gehandicaptenbeleid

Bijlage 9. Reactie VAC

Bijlage 10. Subsidie beschikking (jaar 2015) met voorwaarden.

Voor het gehele project Knooppunt Voorschoten is door de provincie Zuid Holland een subsidie verstrekt. In de laatste subsidietoewijzing is aangegeven dat de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode augustus 2015 – oktober 2016. In de subsidiebeschikking d.d. 18 december 2014 is het volgende opgenomen:

'Gelet op artikel 2.11 onder a en c van de Uitvoeringsregeling BDU zorgt u dat er voortgang in het project zit. Werkt u mee aan tussentijdse verzoeken tot nadere informatie en dient u wijzigingen in de reikwijdte van de activiteiten of planning van uw project binnen een maand nadat deze wijziging bekend is geworden aan ons te melden. Naast deze verplichtingen is aan deze subsidieverlening de verplichting verbonden dat u de planning, zoals opgenomen in de door u ingediende aanvraag, nakomt.

Deze planning is als volgt:

Datum aanbesteding : augustus 2015

Datum ingebruikname : oktober 2016

Datum eindafrekening : juli 2017 (SiSa verantwoording: 2016)

Indien blijkt dat aanbesteding en gunning van het werk nog niet hebben plaatsgevonden binnen zes maanden na de door u aangegeven datum van ingebruikname van het project G15019, "Knooppunt Voorschoten" (spaarproject) en over de vertraging geen tijdige melding heeft plaatsgevonden, kan deze beschikking, op grond van artikel 2.10 eerste lid van de Uitvoeringsregeling BDU worden ingetrokken.

Zoals vermeld in artikel 1.11 van de Uitvoeringsregeling BDU deelt u ons onverwijld schriftelijk mee dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de verplichtingen zal worden voldaan welke aan de subsidie verbonden zijn'

Tweemaal eerder is de Provincie akkoord gegaan met de wijziging van de data (ijkmomenten). Dit in verband met de vertraging van de start van de nieuwbouw. Een akkoord door de provincie is gegeven omdat de voortgang van het project is aangetoond (aan de hand van eerdere besluitvorming in de Raad en een besluit over bouw van de nieuwbouw Deltaplein) .

Na het raadsbesluit over het Knooppunt Voorschoten is er voldoende zekerheid om opnieuw in overleg te treden met de Provincie. Verwacht mag worden dat de Provincie akkoord gaat met een aangepaste planning, omdat: we dit jaar kunnen aanbesteden, de bouw Deltaplein is gestart en de uitvoering van het project gekoppeld is aan de realisatie van het nieuwbouwcomplex. De uitvoering zal zeker volgend jaar starten.

Indien een deel van het project wordt uitgevoerd, mag verwacht worden dat ook een deel van de subsidie wordt uitgekeerd. Enige zekerheid hierover ontstaat pas nadat de gemeente een schriftelijk verzoek heeft ingediend tot wijziging van het project en planning. Een besluit wordt verwacht circa 3 maanden na het indienen van het verzoek tot wijziging.

Het verzoek tot wijziging kan ook omvatten dat een tweede deel van het project een aantal jaren later zal gaan plaatsvinden. Onduidelijk is of de provincie hiermee in zal stemmen. Dit is o.m. afhankelijk van de hardheid van de uitvoering (bijvoorbeeld een raadsbesluit en financiering) en andere projecten in de regio. Verwacht wordt echter dat de provincie een deel van de subsidie intrekt. In ieder geval is dat risico reëel. De gemeente Voorschoten heeft dan de mogelijkheid om voor het tweede deel opnieuw subsidie aan te vragen. Er kan geen zekerheid worden gegeven of hiervoor opnieuw een subsidie wordt verstrekt. Dit is afhankelijk van de beschikbare middelen (BDU-gelden) bij de Provincie en de prioritering van andere projecten in de regio.

College van Burgemeester en Wethouders

Gemeente Voorschoten
Leidseweg 25
2252 LA Voorschoten

secretaris:
p/a
Leidseweg 334
2253 JM Voorschoten
telefoon: 071 576 46 50
e-mail: vacvoorschoten@gmail.com

Voorschoten, 14 november 2014

Betreft: VAC advies Knooppunt Voorschoten

Geachte College,

Hierbij zenden wij u ons advies, met betrekking tot het herziene plan voor de reconstructie van het knooppunt in het centrum van Voorschoten ter hoogte van het Deltaplein, als aanvulling op ons eerder uitgebrachte advies voor het oorspronkelijke plan .

Wij hebben ons advies gebaseerd op, de van de heer J. van den Belt, ontvangen tekening, digitale plattegronden/tekeningen, schriftelijke informatie en de mondelinge toelichting, door hem, aan ons VAC-lid Mevr. M. Heeg.

Graag zien wij uw reactie op dit advies tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw M. Zilverentant
voorzitter VAC Voorschoten

p.o. M. van der Most
lid VAC Voorschoten

Bijlage: VAC-advies project Knooppunt Voorschoten

cc: De heer S.J.W.P. Teerink, werkorganisatie Duivenvoorde, afd. Ruimtelijke ontwikkeling.
De heer J. van den Belt, werkorganisatie Duivenvoorde, afd. Openbare ruimten Civiël.

ADVIES VAN DE VAC VOORSCHOTEN

Datum: 14 november 2014
Project: Knooppunt Voorschoten
Bouwlocatie: Koningin Julianalaan – Schoolstraat - van Wijngaardenlaan
Bouwaard: reconstructie verkeersknooppunt
Tekeningen: Inrichtingsplan 50% variant tek.nr. W14-10814-DO-203 fase: Concept
Bureau: Waalpartners civil engineering

Dit advies is opgesteld n.a.v. de ontvangen tekening, het verslag van de bijeenkomst van 23 oktober 2014 en de mondelinge aanvulling door dhr Van den Belt.

Als positief wordt ervaren:

- Op het kruispunt zelf, door het vervallen van een aantal rijbanen, ontstaat volgens ons een rustiger verkeersbeeld.

Voor de volgende punten vragen wij u uw nadrukkelijke aandacht:

Algemeen:

- Wij zijn ons ervan bewust dat de financiële positie van de gemeente noodzaakt het plan uit kosten oogpunt te reduceren. Dit mag echter niet leiden tot (nagenoeg) onherstelbare fouten met alle risico's van letsel en schade voor zowel voetgangers als het rijdende verkeer. Dit zal later leiden tot dringend noodzakelijke kostbare herreconstructiewerkzaamheden.
- Van snelheidsremmende maatregelen zien wij zeker de noodzaak. Echter, op kruispunten moet wel voldoende manoeuvreerruimte, -breedte beschikbaar zijn voor het vrachtverkeer. Dit moet zich naast elkaar kunnen opstellen voor de verkeerslichten. Deze breedte is o.i. op zowel de Schoolstraat, de Koningin Julianalaan als de Van Wijngaardenlaan onvoldoende. De breedte van de vluchtheuvels biedt voldoende ruimte om de effectieve rijbanen te verbreden. Middels belijning kan de rijbaan visueel zijn huidige planbreedte behouden.
- Eenrichtings fietspaden dienen minimaal 2 meter breed te zijn.
- Voor de doorgaande automobilist blijven richtingborden noodzakelijk, zeker waar, door passanten, afgeslagen moet worden, bv. richting Wassenaar.

Voetgangers situaties:

- Op de tekening zijn geen voetgangers verkeerslichten ingetekend.
- Vanuit de westzijde ontbreken, op het kruispunt, zebrapaden richting centrum, het betreft de toegang tot het centrum vanuit belangrijke, op loopafstand van het centrum gelegen, woonwijken.
- Dit gemis wordt versterkt door het ontbreken van een oversteekplaats vanuit de Koningin Wilhelminalaan en Prinses Beatrixlaan richting Passage. Hier zal het autoverkeer vanwege het invoegen meer aandacht hebben voor elkaar dan voor de overstekende voetganger.

- Aandacht voor voldoende fietsenrekken, fietsnieten met voldoende vrije loop- cq rijruimte (zie huidige probleem situatie bij AH). Ook hier betreft het een supermarkt en entree van het appartementengebouw direct gelegen aan een aanlooproute.
- Duidelijke veilige looproutes met zebrapaden en toepassing van haaiantanden missen wij op enkele plaatsen.
- Het voetpad langs de nieuwbouw is op één plaats zelf slechts 1,3 meter breed. Dit is absoluut onvoldoende. Langs dit gebouw vinden wij ook een minimaal als norm geadviseerde breedte van 1,5 meter onvoldoende. Bij centrumontsluiting is zelfs minimaal 1,8 meter breedte gewenst voor rolstoelen en scootmobielen. Ook dient rekening gehouden te worden met tegen de gevel geplaatste rijwielen.

In- en Uitrit parkeergarage:

- De ontsluiting van een parkeergarage direct aan een primaire doorgangsweg zien wij als ongewenst, temeer dit een openbare, naar verwachting, intensief te gebruiken parkeergarage wordt.
- Kruisend in- en uitrijdend verkeer van een parkeergarage, zeker op een primaire doorgangsweg, is ongewenst en verhoogt de kans op ongevallen.
- Door de parallel aan de rijbaan gelegen uitrit van de parkeergarage en de noodzakelijk aangebrachte keerwand heeft de automobilist pas boven aan de uitrit zicht op het verkeer en concentreert hij zich op het achterop komende verkeer. Dit verhoogt het risico van ongevallen met de reeds gepasseerde automobilist, die afremt om de parkeergarage in te rijden.
- Een inrit creëren buiten de hoofdrijbaan, onder het paviljoen, zou een veiliger oplossing kunnen zijn.

Verkeer Van Wijngaardenlaan richting Schoolstraat en Koningin Julianalaan:

- Onvoldoende wegbreedte voor stopstreep verkeerslichten.

Verkeer Koningin Julianalaan richting Van Wijngaardenlaan:

- Onvoldoende wegbreedte voor stopstreep verkeerslichten.

Verkeer Koningin Julianalaan richting Schoolstraat

- Onvoldoende wegbreedte voor stopstreep verkeerslichten.

Verkeer Dienweg Schoolstraat

- De door het college gewenste wijziging van langsparkeren en insteekparkeren zien wij, op basis van het uitbeiden van het aantal parkeervakken als positief, **echter**:
- De uitparkerende automobilist heeft, de eerste 1,5 tot 2 meter bij het achteruitrijden, géén zicht op het achteropkomende fietsverkeer op de fietssuggestiestrook waarop hij gedoogd wordt..
- Het betreft hier geen denkbeeldig, maar een daadwerkelijk risico van ernstig letsel van fietsers. De huidige situatie waarbij het afslaand verkeer het fietspad kruist en al een groot risico vormt wordt alleen maar erger. Vermeden moet worden dat fietsverkeer op de dienweg moet rijden.
- Alhoewel de meningen hierover onder de VAC-leden verschillen willen wij u, als een mogelijke oplossing, in overweging geven de projectering van een fietspad, tussen de langsparkeervakken aan de Dienweg en het voetpad voor de winkels, te onderzoeken, waarbij in het bijzonder de doorsteek van de fietsers naar de Veurseweg de nodige

aandacht moet krijgen. Door het laten vervallen van de verdrijvingsvlakken op de doorgaande weg moet hier ruimte voor beschikbaar zijn.

- Voor het maken van, eerder geplande, insteekhavens zijn bomen gekapt. Worden deze herplaatst?
- Door het versmallen van de huidige rijbaanbreedte, wordt 1 baans, vanaf de Koningin Julianalaan naar Schoolstraat, vervalt ook de afslagstrook richting Dienweg. De inhoudende auto naar de Dienweg zal het doorgaande verkeer hinderen.

Verkeer vanuit zuiden richting Pauwstraat

- Indien de doorsteek, Veurseweg naar Pauwstraat, niet gerealiseerd wordt, zal het verkeer, vanuit Leidschendam, willen keren op het kruispunt met de Van Wijngaardenlaan, wat door de rijbaanversmalling moeilijk of misschien zelfs ongewenst is.
- Verwachten dat men doorrijdt naar één van de volgende rotondes om te keren moet als niet realistisch worden gezien.

Verkeer Schoolstraat richting Van Wijngaardenlaan en Koningin Julianalaan

- Onvoldoende wegbreedte voor stopstreep verkeerslichten.

Verkeer vanuit Schoolstraat (winkelstraat) via naar doorgaande weg:

- De rijbaan zal duidelijk gemarkeerd moeten worden. Ook de fietsparkeerplaatsen moeten duidelijk gemarkeerd zijn zodat het uitrijdende vrachtverkeer voldoende rijruimte behoudt.
- Het risico dat het vrachtverkeer pogingen zal ondernemen om links af te slaan, richting Leidschendam, moet onmogelijk gemaakt worden, zodat onnodige verkeersopstoppingen worden voorkomen (b.v. verhoogde kop van vluchtheuvel).

Adviesgroep Toegankelijkheid (AT.):

- De VAC onderschrijft het AT. advies..

Onderwerp: **Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten**

Betreffende: Raadsvoorstel nr. 4336 d.d. 3 februari 2015

Criterium	Toetsing
<p>De inhoud van het voorstel</p> <ul style="list-style-type: none">- Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	<p><u>Relatie tot eerdere behandeling:</u> Dit onderwerp is eerder besproken in de commissie WRG van 15 januari jl. Toen was nog sprake van een getrapte besluitvorming, t.w. inhoudelijke keuze uit verschillende scenario's gevolgd door een concreet kredietvoorstel. Het college heeft er nu voor gekozen om direct met een concreet kredietvoorstel te komen. Dat zou mogelijk geweest zijn als dit voorstel het in zichzelf alsnog mogelijk maakt om verschillende scenario's af te wegen. Helaas lijkt dat minder het geval.</p> <p><u>Beoogd effect:</u> Het vermelde beoogd effect is niet geformuleerd in termen van maatschappelijk effect.</p> <p><u>Onderbouwing:</u> Er wordt verwezen naar moties en amendementen, maar een inhoudelijke onderbouwing van dit voorstel ontbreekt. Het college heeft daarin toch een eigenstandige verantwoordelijkheid.</p> <p>De vergelijking van de opties a en b is slechts informatief en leidt niet tot een keuze voor een van deze opties. Ook leidt het niet tot een onderbouwing van de door het college zelf gemaakte keuze.</p> <p>Het omgekeerde lijkt het geval. Wel noemt het college de nadelen van het eigen voorstel om Kruispunt Kon. Marinelaan niet direct mee te nemen, t.w.:</p> <ul style="list-style-type: none">• extra overlast• mogelijk verlies subsidie tbv 240.020 euro• extra kosten voor opnieuw opstarten van het project :152.640 euro <p>Het college geeft bovendien zelf aan dat niet direct meenemen van het kruispunt Kon. Marinelaan 392.660 euro duurder is.</p> <p><u>Ontbrekende informatie:</u> Niet is aangegeven welke kosten aan gereserveerd onderhoud worden bespaard door het Kruispunt Kon. Marinelaan nu direct in het project mee te nemen. De</p>

	<p>raad heeft voor onderhoud van wegen onderhoudsniveau B vastgesteld en in het beheersplan wegen zijn kosten geraamd voor Kon. Julianalaan–Veurseweg tot een bedrag van 107.238 euro. In het voorstel wordt hierover niet gesproken, terwijl dit toch een essentieel gegeven moet zijn voor een reëel kostenplaatje.</p> <p><u>Integrale afweging investeringskeuze binnen plafond:</u> Het voorstel geeft aan dat 48% van het investeringsplafond beschikbaar is voor andere doeleinden. Welke doeleinden?: Wanneer wordt de raad in de gelegenheid gesteld daarvoor een integrale afweging te maken. Is het Kruispunt Kon. Marinelaan dan ook nog in beeld?</p> <p><u>Ontbrekende optie:</u> Overigens is in de commissie WRG ook de optie genoemd om het Kruispunt Kon Marinelaan wel mee te nemen in dit project. Namelijk deze gefaseerd, echter wel in één werkstroom, uit te voeren. Deze optie zou een aantal genoemde nadelen opheffen maar wordt niet in het voorstel besproken.</p> <p><u>Conclusie:</u> Voor het voorgestelde besluit wordt geen inhoudelijke onderbouwing gegeven en de informatie om tot dit besluit te komen is niet volledig.</p>
Financiële dekking	Akkoord.
De formulering van het besluit: <ul style="list-style-type: none">- Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	<p>Onjuist is om in het besluit te spreken van het <u>aangepaste</u> plan. In het stadium van besluitvorming is sprake van 1 plan. Andere plannen zijn varianten, die in het voorstel ter sprake mogen komen, dan wel aangeven hoe tot dit voorgestelde plan is gekomen.</p> <p>Een begrotingswijziging ontbreekt. Ook geen beslispunt daarover.</p>
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	De laatste twee volzinnen zijn overbodig.
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Reactie op het advies van de Voorschotense Advies Commissie en Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten (PGV)

9 februari 2015

Op 23 oktober 2014 is de versoberde (50%) variant van het Knooppunt Voorschoten gepresenteerd, waarbij zowel de Voorschotense Advies Commissie (VAC) en het Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten (PGV) is gevraagd een nieuw advies over dit aangepaste voorstel in te dienen. Op 4 november heeft het PGV een schriftelijk advies uitgebracht. En op 14 november 2014 de VAC. Op 12 december zijn beide organisaties benaderd voor een overleg over het advies, wat heeft geresulteerd in een overleg op 9 februari 2015. Dit overleg heeft plaats gevonden onder voorzitterschap van wethouder Beimers.

In deze notitie zijn de adviezen opgenomen van het PGV en de VAC. Per advies is *schuingedrukt* de reactie van de gemeente Voorschoten weergegeven.

Reactie op de adviezen van de PGV.

De AT van het Platform Gehandicaptenbeleid heeft de plannen zoals neergelegd in tekening W14-10814-DO-203 aan een onderzoek onderworpen en adviseert als volgt:

1. De AT is van oordeel dat de geplande voetgangersoversteekplaatsen veruit onvoldoende zijn om de veiligheid van alle voetgangers te garanderen. Op de tekening is slechts één zebra ingetekend en alleen bij één oversteek de tegels voor blinden en slechtzienden. Zowel de zebra op de Wijngaardenlaan als de oversteek over de Koningin Julianalaan is voor blinden niet te vinden, aangezien er geen noppenmarkering is aangebracht. Als de VRI het om welke reden dan ook af laat weten, ontstaat er voor alle voetgangers een onveilige situatie. De witte banden die bij de oversteekplaatsen ingetekend zijn zullen door vrijwel geen enkele automobilist ervaren worden als markering van een voetgangersoversteek, te meer niet daar ook een voorrangsmarkering ontbreekt. De AT wijst daarom dit ontwerp van de hand: er moet ook op de Koningin Julianalaan en de Schoolstraat richting Veurseweg een zebra worden aangebracht en alle oversteken moeten voor blinden te herkennen zijn via het aanbrenge noppentegelmarkeringen. De AT adviseert voorts ook zebra's over het fietspad aan te leggen.

Inmiddels is besloten om zebra's bij de kruispunten aan te leggen. Van voetpad tot voetpad (inclusief fietspad). Tevens worden blindegeleidetegels bij de kruispunten aangelegd.

2. Waarom zijn er bij de voetgangersoversteken op de Schoolstraat en de Kon. Julianalaan geen haaiantanden aangegeven, terwijl dit bij de fietspaden en de rijweg wel het geval is? De AT adviseert ook bij de voetgangersoversteken haaiantanden aan te brengen.

Een zebra betekent op zich al een voorrangsregeling. De Schoolstraat en de Koningin Julianalaan is een voorrangsweg. Haaiantanden op een voorrangsweg is in tegenspraak met de voorrangssituatie op een voorrangsweg.

3. Doordat noppenmarkering op de oversteekplaatsen bij de Wijngaardenlaan en de Julianalaan ontbreekt, kan de blinde na zeven uur als de rateltickers uit zijn (staand beleid) alleen nog maar de Schoolstraat oversteken, niet bepaald inclusief beleid. Aangezien bij dit kruispunt geen woonhuizen liggen geeft de AT uw college in overweging in afwijking van het tot nu toe gevoerde beleid de rateltickers hier te laten werken zolang de VRI functioneert en dus niet op knipperen staat.

Besloten is om de noppenmarkering aan te brengen, waarmee tegemoet gekomen wordt aan de wens van PGV. Conform het beleid blijven de rateltickers werken. Met de nieuwbouw Deltaplein komen er nieuwe woningen. Daarnaast zijn er ook woningen bij de ventweg. Bekeken wordt of de rateltickers, die verder van de woningen af staan, in de avond zachter

kunnen blijven tikken.

4. Het bevoorradingsverkeer vanuit de Schoolstraat krijgt op afroep groen licht. Om de veiligheid van blinden en slechtzienden en andere voetgangers te waarborgen dienen er lichten met rateltickers aan beide zijde te worden geplaatst. Uit de tekening valt niet op te maken of dat het geval is. Evenmin of er een licht voor de fietsers is.

Er komen verkeerslichten voor de oversteek uitgang Deltaplein. Voor voetgangers en fietsers. Dit is opgenomen op de installatietekening voor de Verkeerslichten.

5. Langs de rijbaan Schoolstraat/Deltaplein zijn parkeerplaatsen ingetekend. Aangezien de beide invalideparkeerplaatsen op het Deltaplein zijn vervallen, adviseert de AT op deze plaats twee invalide parkeerplaatsen aan te leggen.

De twee vervallen invalide parkeerplaatsen op het Deltaplein worden gecompenseerd door de drie nieuwe invalide parkeerplaatsen in de nieuwe parkeergarage. Tevens blijft de invalide parkeerplaats in de ventweg gehandhaafd.

Langs het Deltaplein komen er op verzoek van de Centrumondernemers 4 extra parkeervakken. De gemeente zal met de ondernemers in overleg treden of 1 van deze parkeerplaatsen is aan te wijzen als invalide parkeervak.

6. De AT adviseert voorts om in de blindengeleideroute over het Deltaplein een markering aan te brengen waar afgeslagen kan worden naar het Paviljoen.

De zin van deze aftakking is tijdens het overleg besproken. Het is niet gebruikelijk dat voor afzonderlijke bedrijven een aparte route wordt aangelegd. Het PGV trekt dit verzoek in.

7. Er zijn geen hoogte maten voor plein en voetpaden op de tekening gegeven, waardoor de toegankelijkheid ook van de gebouwen niet te controleren is. De AT volstaat daarom hier slechts te zeggen dat zij er op vertrouwt, dat de hoogteverschillen soepel worden opgelost zodat er geen belemmeringen ontstaan voor rollend materieel als rollators ed.

Het klopt dat er geen hoogte maatvoering staat op de geleverde tekening. De hoogte maatvoering is niet aangepast t.o.v. het eerder vastgestelde ontwerp.

Tijdens de onderhandelingen met Niersman zijn de hoogtes van de begane grondvloer van de nieuwbouw in relatie met de maaiveldhoogtes diverse keren besproken. Daarbij is getracht om de bovenstaande wensen van de Adviesgroep Toegankelijkheid in te vullen, echter 100% is dat niet gelukt. Inpandige aanpassingen zijn relatief duur of hebben intern (winkelvloer) ongewenste gevolgen. Ook gaat de gemeente niet de rijbanen in de Koningin Julianalaan verhogen.

Wat is gedaan om aan de bezwaren van de Adviesgroep tegemoet te komen:

- *het bestaande hoogte verschil tussen het HEMA-gebouw en het maaiveld is aanzienlijk teruggebracht (voor rekening van Niersman);*
- *de hoogte verschillen tussen nieuwbouwwloer en maaiveld zijn geminimaliseerd. Het maximale hoogte verschil is 5 cm tussen nieuwbouw en bestrating. Een normaal hoogte verschil bij entrees en veelal gangbaar om inwatering te voorkomen. Dit wordt overbrugd door een kleine drempel te maken. Dit is mogelijk gemaakt doordat de kruising Wijngaardenlaan hoger wordt aangelegd, ook als het Deltaplein vlakker wordt.*

Er zijn geen veiligheidsrisico's. De hoogtemaatvoering (begane vloer en maaiveld) is om bovengenoemde redenen expliciet vastgelegd in de Anterieure Overeenkomst met Niersman, en in de Omgevingsvergunning. Als beide partijen zich hier aan houden is er geen risico.

Er is ook een hoogte verschil tussen het magazijn en het maaiveld. Dit is ons inziens niet wenselijk, echter een expliciete keuze van de firma Niersman.

8. Wij adviseren de inritconstructie bij de Wilhelminalaan alleen over de breedte van de rijweg aan te leggen, en de voetpaden er dus buiten te laten, zodat er minder kans is dat een blinde op de rijweg terecht komt.

De Wilhelminalaan is een tweerichtingsweg. Ten opzichte van de huidige situatie wordt de uitrit met circa 5 meter versmald.

Reactie op de adviezen van de VAC

1. Van snelheid remmende maatregelen zien wij zeker de noodzaak. Echter, op kruispunten moet wel voldoende manoeuvreerruimte, -breedte beschikbaar zijn voor het vrachtverkeer. Dit moet zich naast elkaar kunnen opstellen voor de verkeerslichten. Deze breedte is o.i. op zowel de Schoolstraat, de Koningin Julianalaan als de Van Wijngaardenlaan onvoldoende. De breedte van de vluchtheuvels biedt voldoende ruimte om de effectieve rijbanen te verbreden. Middels belijning kan de rijbaan visueel zijn huidige planbreedte behouden.

In het ontwerp is voldoende manoeuvreerruimte voor vrachtverkeer. Dit is gecontroleerd met zogenaamde rijcurvers, waarin de volledige rijbewegingen van de vrachtauto's zijn gecontroleerd. De opstelruimtes voor de verkeerslichten zijn 2,7 meter en 3,1 meter breed. Een totale breedte van 5,8 meter wat voldoende is. De smalle opstelruimte van 2,7 meter is gekozen, om het verkeer te stimuleren zo dicht mogelijk langs de rand te gaan staan en om het doorgaande verkeer voldoende ruimte te geven. Deze oplossing zal opnieuw worden besproken met het ingenieursbureau dat de voorbereiding verzorgt. De ruimte op de vluchtheuvels is bestemd voor voetgangers en fietsers.

2. Eenrichting fietspaden dienen minimaal 2 meter breed te zijn.
De breedtes van het fietspad langs het Deltaplein en in de fietsstraat in Ventweg voldoen hieraan. In de Koningin Julianalaan wordt de breedte gehandhaafd zoals deze nu ook is, om een onlogische sprong te voorkomen, maar ook vanwege de beschikbare ruimte en de breedte van het voetpad. Het fietspad heeft voldoende breedte om het fietsverkeer goed af te wikkelen. Naast het fietspad ligt een schampstrook die de werkelijke breedte iets vergroot. Tussen het fietspad en voetpad komt er een hoogte verschil om het voetpad goed te markeren.
3. Voor de doorgaande automobilist blijven richtingborden noodzakelijk, zeker waar, door passanten, afgeslagen moet worden, bv. richting Wassenaar.
Er worden bewegwijzeringsborden geplaatst, weliswaar in een sobere uitvoering.

Voetgangers situaties:

1. Op de tekening zijn geen voetgangers verkeerslichten ingetekend.
Er komen voetgangers verkeerslichten. Deze staan niet in het wegontwerp, maar op speciale uitvoeringstekeningen voor de verkeerslichten.
2. Vanuit de westzijde ontbreken, op het kruispunt, zebra's richting centrum, het betreft de toegang tot het centrum vanuit belangrijke, op loopafstand van het centrum gelegen, woonwijken. Dit gemis wordt versterkt door het ontbreken van een oversteekplaats vanuit de Koningin Wilhelminalaan en Prinses Beatrixlaan richting Passage. Hier zal het autoverkeer vanwege het invoegen meer aandacht hebben voor elkaar dan voor de overstekende voetganger.
Inmiddels is besloten om zebra's bij de kruispunten aan te leggen. Van voetpad tot voetpad (inclusief fietspad). Voetgangers en fietsers kunnen hier veilig oversteken.
3. Aandacht voor voldoende fietsenrekken, fietsnieten met voldoende vrije loop- c.q. rijruimte (zie huidige probleem situatie bij AH). Ook hier betreft het een supermarkt en entree van het appartementengebouw direct gelegen aan een aanlooproute.
Langs de Schoolstraat (winkelstraat) wordt een ander type fietsenrek geplaatst (zoals bij de Albert Heijn). Dit levert extra fietsparkeerplaatsen op. Daarnaast komt er een fietsparkeervoorziening op het Deltaplein ten behoeve van het winkelend publiek. In totaal worden 65 extra fietsparkeerplaatsen geplaatst. Eveneens komen er fietsparkeervoorzieningen op de hoek van de Wijngaardenlaan en Koningin Julianalaan.

4. Duidelijke veilige looproutes met zebra's en toepassing van haaiantanden missen wij op enkele plaatsen.
Er komen zebra's zoals dat is besloten. Zebra's bepalen dat de voetgangers voorrang hebben.
5. Het voetpad langs de nieuwbouw is op één plaats zelf slechts 1,3 meter breed. Dit is absoluut onvoldoende. Langs dit gebouw vinden wij ook een minimaal als norm geadviseerde breedte van 1,5 meter onvoldoende. Bij centrumontsluiting is zelfs minimaal 1,8 meter breedte gewenst voor rolstoelen en scootmobielen. Ook dient rekening gehouden te worden met tegen de gevel geplaatste rijwielen.
Een breder voetpad is gewenst, echter niet overal goed mogelijk. Het betreffende voetpad is relatief rustig. Ook is het niet de verwachting dat er fietsen tegen de gevel worden geparkeerd.

In- en Uitrit parkeergarage:

1. De ontsluiting van een parkeergarage direct aan een primaire doorgangsweg zien wij als ongewenst, temeer dit een openbare, naar verwachting, intensief te gebruiken parkeergarage wordt.
Diverse wijzen van ontsluitingen zijn onderzocht. Uiteindelijk is de gekozen ontsluiting van de parkeergarage op deze locatie de beste mogelijkheid gebleken. Door de entree en uitgang te ontvlechten is de druk die de garage geeft op de doorgaande weg beperkt. Uitrijdend verkeer kan door de parkeerhelling eenvoudig invoegen in het doorgaande verkeer, waarbij het doorgaande verkeer voorrang heeft. De slagboom in de entree van de Hema garage komt in de garage te staan, waardoor er niet langer gewacht hoeft te worden voor de huidige slagboom. Er is een buffer van circa 6 auto's op de hellingbaan en in de garage.
2. Kruisend in- en uitrijdend verkeer van een parkeergarage, zeker op een primaire doorgangsweg, is ongewenst en verhoogt de kans op ongevallen.
Uitrijdend verkeer kruist niet de doorgangsweg. Dit verkeer wordt geleid naar de rotonde bij het gemeentehuis. Inderdaad is het oversteken van inrijdende auto's op een drukke doorgaande weg niet wenselijk, maar in deze situatie de enige mogelijkheid gebleken. Vanuit Leiden is er een mogelijkheid voor twee auto's om in de middenberm op te stellen. De situatie is beoordeeld door Goudappel Coffeng en een parkeerdeskundige. Deze hebben de situatie als veilig beoordeeld.
3. Door de parallel aan de rijbaan gelegen uitrit van de parkeergarage en de noodzakelijk aangebrachte keerwand heeft de automobilist pas boven aan de uitrit zicht op het verkeer en concentreert hij zich op het achterop komende verkeer. Dit verhoogt het risico van ongevallen met de reeds gepasseerde automobilist, die afremt om de parkeergarage in te rijden.
Tussen de entree van de Hema garage en de uitrit is een afstand van meer dan 50 meter (circa 10 auto's). De automobilist heeft goed zicht of er sprake is van opstopping en kan op basis hiervan anticiperen. Dit is verder mondeling toegelicht.
4. Een inrit creëren buiten de hoofdrijbaan, onder het paviljoen, zou een veiliger oplossing kunnen zijn.
Deze oplossing is onderzocht en heeft hele andere nadelen. Met name de bereikbaarheid vanuit Leidschendam en Wassenaar is dan niet meer mogelijk. Daarnaast betekende deze oplossing een financiële belemmering voor de nieuwbouw. Inmiddels is voor de nieuwbouw een omgevingsvergunning verstrekt en staat dit niet meer ter discussie.

Verkeer Dienweg Schoolstraat

De door het college gewenste wijziging van langsparkeren en insteek parkeren zien wij, op basis van het uitbreiden van het aantal parkeervakken als positief, echter:

1. De uit parkerende automobilist heeft, de eerste 1,5 tot 2 meter bij het achteruitrijden, géén zicht op het achteropkomende fietsverkeer op de fietssuggestiestrook waarop hij gedoogd wordt. Het betreft hier geen denkbeeldig, maar een daadwerkelijk risico van ernstig letsel

van fietsers. De huidige situatie waarbij het afslaand verkeer het fietspad kruist en al een groot risico vormt wordt alleen maar erger. Vermeden moet worden dat fietsverkeer op de dienweg moet rijden.

Het inrichten van de ventweg als fietsstraat betekent dat de ventweg een breed fietspad wordt, waar ook auto's over kunnen rijden. De auto's zijn te gast. Auto's kunnen gebruik maken van de fietsstraat en omdat de ventweg kort is kan er niet hard worden gereden. Er is goed zicht van de fietsers op de geparkeerde en naderende auto's en omgekeerd. Het fietspad kan in twee richtingen worden bereden.

Naast het fietspad worden twee stroken aangelegd. Een strook van 0,6 meter langs de langs geparkeerde auto's om te voorkomen dat openslaande deuren de fietsers raken en een strook van 1,4 meter tussen fietspad en schuin geparkeerde auto's. Bij het uitrijden zullen de auto's eerst deze naastgelegen stroken oprijden. Er is dan zicht vanuit de auto op de fietsstraat.

De fietsstraat is daarmee voldoende veilig ontworpen, winkels zijn goed per fiets te bereiken en door dubbelgebruik (fietspad en weg gecombineerd) ontstaat ruimte voor comfortabele parkeerplaatsen met meer comfort voor de weggebruikers.

De fietsstraat is besproken met de Fietsersbond Voorschoten en is door deze organisatie akkoord bevonden.

2. Alhoewel de meningen hierover onder de VAC-leden verschillen willen wij u, als een mogelijke oplossing, in overweging geven de projectering van een fietspad, tussen de langspaarvakken aan de Dienweg en het voetpad voor de winkels, te onderzoeken, waarbij in het bijzonder de doorsteek van de fietsers naar de Veurseweg de nodige aandacht moet krijgen. Door het laten vervallen van de verdrijvingsvlakken op de doorgaande weg moet hier ruimte voor beschikbaar zijn.

De winst van de fietsstraat is het dubbel gebruik van de fietsstraat door fietsers en parkerende auto's. Daarmee komt ruimte vrij voor extra en comfortabele parkeerplaatsen. Door het maken van een parallel fietspad (zoals dat nu ook is) is het niet mogelijk om de parkeersituatie in de ventweg te verbeteren.

3. Voor het maken van, eerder geplande, insteekhavens zijn bomen gekapt. Worden deze herplaatst?

Volgens het ontwerp worden er drie nieuwe bomen geplaatst.

4. Door het versmallen van de huidige rijbaanbreedte, wordt 1 baans, vanaf de Koningin Julianalaan naar Schoolstraat, vervalt ook de afslagstrook richting Dienweg. De inhoudende auto naar de Dienweg zal het doorgaande verkeer hinderen.

Het voordeel is dat de oversteeklengtes voor voetgangers en fietsers wordt beperkt, waardoor er meer groen kan worden gegeven voor auto's, fietsers en voetgangers. Deze maatregel bevordert de doorstroming. Daarnaast wordt de entree van de Schoolstraat versmald, waarmee het ook moeilijker wordt gemaakt dat laad- en losverkeer vanaf het Deltaplein linksaf kan slaan (zie andere opmerking).

Om zoveel mogelijk hinder te voorkomen is een opstelruimte gemaakt van 1 auto voor de fietsstraat, zodat de auto fietsers voorbij kan laten rijden. Wanneer er geen fietsers zijn, kan het autoverkeer doorrijden. Het zal beperkt voorkomen dat er meer dan 1 auto de ventweg gelijktijdig in wil rijden.

Verkeer vanuit zuiden richting Pauwenstraat

1. Indien de doorsteek, Veurseweg naar Pauwenstraat, niet gerealiseerd wordt, zal het verkeer, vanuit Leidschendam, willen keren op het kruispunt met de Van Wijngaardenlaan, wat door de rijbaanversmalling moeilijk of misschien zelfs ongewenst is. Verwachten dat men doorrijdt naar één van de volgende rotondes om te keren moet als niet realistisch worden gezien. *Er komt een doorsteek naar de Pauwenstraat voor verkeer komend vanuit de richting van Leidschendam. Ter hoogte van deze doorsteek zijn er twee rijstroken, zodat het verkeer de opgestelde auto kan passeren.*

Verkeer vanuit Schoolstraat (winkelstraat) naar doorgaande weg:

1. De rijbaan zal duidelijk gemarkeerd moeten worden. Ook de fietsparkeerplaatsen moeten duidelijk gemarkeerd zijn zodat het uitrijdende vrachtverkeer voldoende rijruimte behoudt. *Voornamelijk gaat dit om het laad- en losverkeer op het Deltaplein. Het betreft hier een plein, waarop in de venstertijden beperkt laad- en losverkeer rijdt. Dit verkeer wordt geleid door een beperkte markering. Bij pleinen werkt dit erg goed. Er komen duidelijke fietsparkeerplaatsen.*
2. Het risico dat het vrachtverkeer pogingen zal ondernemen om links af te slaan, richting Leidschendam, moet onmogelijk gemaakt worden, zodat onnodige verkeersopstoppingen worden voorkomen (b.v. verhoogde kop van vluchtheuvel). *Het ontwerp is zo gemaakt dat deze beweging voor de grote vrachtauto's niet goed te maken is. Met bebording wordt vanuit de Schoolstraat aangegeven dat linksaf rijden niet is toegestaan.*

Adviesgroep Toegankelijkheid (AT.):

1. De VAC onderschrijft het AT. advies.
Zie reactie op het advies van PGV.

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	18 februari 2015
Steller vragen	CDA fractie Cees Bremmer; Mark van Oostrum
Over agendapunt	Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten, Cie. B&B 19-2-2015, agpt. 3
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/ te beantwoorden: ** Onder meer bij bijlage 1 punt,terzake entree Treubplein,blz 10 en 11.</p> <p>** N.a.v. de tekst van bijlage 1 punt 1c; deze tekst stelt ... <i>“aan te sluiten op de bouwhoogtes van de nieuwbouw. De nieuwbouw krijgt entrees op een hoger niveau dan de huidige Koningin Julianalaan (ophoging kruising)”</i></p> <p>1.Vraag Door de nieuwbouw moet de straat omhoog,dat geeft- mag worden aangenomen extra kosten- en heeft gevolgen voor de fasering in de uitvoering. Oplossen hoogteverschil binnen het bouwplan, door de woningportieken lager aan te leggen zou een dure ophoging kunnen voorkomen. <i>Hoe dient nu , zo is onze vraag,gelet op het voorgaande, deze passage onder 1 c nu precies te worden uitgelegd en gelezen?</i></p> <p>Antwoord: De aanname dat het ophogen leidt tot extra kosten is niet juist. Het ophogen heeft – naast de voordelen voor de aansluiting op de nieuwbouw – het voordeel dat minder materiaal (o.a. zand) moet worden afgevoerd, waardoor er ook in de kosten wordt bespaard. Er hoeft immers minder ontgraven en gestort te worden.</p> <p>** N.a.v. Toelichting van het ontwerp, op blz. 12, punt 12. Tekst; <i>“Het ontwerp voorziet niet in een aanpassing van de Churchillweg, zoals in het oorspronkelijke plan de bedoeling was. Het vrachtverkeer zal gebruik blijven maken van de Oranjeboomstraat;”</i></p> <p>2.Vraag: <i>wat zijn de kostenbesparingen van dit achterwege laten van de genoemde aanpassing?</i> De paaltjes verwijderen en een bord alleen toegankelijk voor vrachtverkeer kunnen immers de kosten niet zijn.</p> <p>Antwoord: Voor de aanpassing van de Churchillweg was in het oorspronkelijke plan een reservering opgenomen van € 93.000,-. Daarvoor zou de Churchillweg voor een deel eenrichtingsverkeer worden, waarbij de weg versmald zou worden tot een eenrichtingsweg, met langzij langspaarkeervakken voor laden en lossen. In verband met de versoering van het project als gevolg van de zorgelijke financiële situatie van de gemeente, is de onderhavige aanpassing vervallen.</p> <p>** N.a.v. Toelichting van het ontwerp, op blz. 12,punt 13 over de fietsvoorzieningen Fietsvoorzieningen, bij het knooppunt op de hoek Schoolstraat, KJ-laan en ventweg komen in het kader van bezuinigingen te vervallen, zo wordt gesteld.</p> <p>3.Vraag: <i>betekent dit dat de fietsvoorzieningen op het Deltaplein in het plan wel gehandhaafd blijven?</i></p> <p>Antwoord: De fietsvoorzieningen op het Deltaplein blijven gehandhaafd en maken deel uit van de anterieure overeenkomst met de firma Niersman.</p>	

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

**** N.a.v.bijlage 4, blz. 15; Entree Treubplein en entree rotonde gemeentehuis**

3^e alinea. Zie tekst;.....

Constatering het vrachtverkeer uit Leiden wordt weer door de Oranjeboomstraat geleid. Dit is een woonstraat 30km zone en geen buurt ontsluitingsweg.

4.Vraag: *is ook de hiernavolgende optie overwogen? Zo nee, waarom niet?*

Laat de vrachtwagens door de Marinelaan aan komen rijden en zo naar het Treubplein. Stel een vrachtwagenverbod in op de Oranjeboomstraat voor verkeer komende van uit Leiden. Voordelen van deze optie: geringe kosten, veiliger schoolgaande fietsers ook gedurende de dag, wat ook recht aan de functie woonstraat.

Antwoord: *De Oranjeboomstraat is in de huidige situatie ook al een ontsluitingsweg voor het uitrijdend laad en losverkeer. De ervaring heeft geleerd dat het instellen van een vrachtwagenverbod moeilijk te handhaven is. Daarnaast betekent dit ook een toename van het vrachtverkeer in de Koninklijke Marinelaan, wat net zo min wenselijk is. Voor vrachtauto's komend uit Leiden is dit bovendien een behoorlijke omleidingsroute.*

****De Oranjeboomstraat is nu vele malen drukker dan voor de aanleg van de traverse.**

Verkeerstellingen hebben uitgewezen dat dit na vele jaren en tellingen nog steeds zo is. Er is toen ook gezegd dat het minder druk zou worden maar dat is niet juist gebleken, zo leert de ervaring.

5.Vraag

Op basis waarvan wordt nu aangenomen dat door de twee entrees het vrachtverkeer er zal afnemen?

Antwoord: Daar waar thans (bijna) al het laad- en los verkeer via de Churchillweg en de Oranjeboomstraat het winkelgebied verlaat, zal het verkeer in de nieuwe situatie minder worden doordat er een extra entree bij de rotonde bij het Gemeentehuis komt.

Daarnaast wordt verwacht dat de kruising Wijngaardenlaan beter gaat functioneren (betere verkeersregelininstallaties en meer groenlicht voor gebruikers). Wanneer de kruising Wijngaardenlaan beter functioneert, zullen minder automobilisten kiezen voor een zuidelijke route van het centrumgebied via de Oranjeboomstraat.

* Aangeven wat van toepassing is.

Toelichting (indien nodig):

Schriftelijke vragen van
politiek–inhoudelijke aard

Datum	16 februari 2015
Steller vragen	Hans Rasch
Onderwerp	Investerings in het kader van het Knooppunt Voorschoten
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/mondeling* te beantwoorden:</p> <p><u>Vraag:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Welk deel van de kosten die het college voorstelt te maken voor het Knooppunt Voorschoten zijn te beschouwen als investeringen met Economisch nut? <p><u>Antwoord:</u></p> <p><i>Er worden in het kader het Knooppunt Voorschoten geen investeringen gedaan met een Economisch Nut.</i></p> <p><u>Vraag:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Is het redelijk te veronderstellen dat het resterende deel van de kosten (niet zijnde van economisch nut) gezien moeten worden als investeringen met maatschappelijk nut, dan wel kosten die niet tot afschrijvingen leiden? <p><u>Antwoord:</u></p> <p><i>De investeringen moeten worden gezien als investeringen met een maatschappelijk nut. Bij investeringen met maatschappelijk nut verdient het volgens de BBV de voorkeur deze niet te activeren. Als het gaat om investeringen in de openbare ruimte, is activering echter wél toegestaan. Het streven moet dan zijn om de afschrijvingstermijnen, afhankelijk van de beschikbare financiële dekkingsmiddelen, zo kort mogelijk te laten zijn.</i></p>	

Toelichting (indien nodig):

Bij de behandeling van de begroting 2015 hanteerde het college de term “investerings met maatschappelijk nut” waarbij gesteld werd, dat deze ten laste van de reserve komen. (pagina 206).

In de begroting is ook een tabel opgenomen met investeringen met “Economisch nut” en “Maatschappelijk nut” (pagina 231).

In de informatiebrief bij het raadsvoorstel Knooppunt Voorschoten, die ten behoeve van de bespreking in de commissie van januari 2015 staat op pagina 2 “Aangezien de totale investering voor een deel te beschouwen is als een investering met maatschappelijk nut verdient het conform de BBV regelgeving de voorkeur om dit bedrag ad € 281.000 op een zo kort mogelijke termijn af te schrijven.”

De totale kosten, worden in de informatiebrief gesteld op € 2.766.000. Na aftrek van subsidies en bijdragen van derden spreekt het college van een investeringsbedrag van € 2.406.000.

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	17 februari 2015
Steller vragen	Fer von der Assen, GroenLinks
Over agendapunt	Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten, Cie B&B 19-2-2015, agpt. 3

Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/mondeling te beantwoorden:

1. In het raadsvoorstel Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten stelt het college voor om de aanpak van het Kruispunt Kon. Marinelaan uit te stellen. Uitstel zou echter volgens het raadsvoorstel leiden tot extra kosten (€ 152.640 tot €392.660). Hoe worden deze extra kosten gedekt?

Antwoord:

Voor deze gelden is op dit moment geen dekking aanwezig. Indien wordt gekozen voor het scenario dat het Kruispunt gelijktijdig wordt uitgevoerd, zal hiervoor daarom financiële ruimte moeten worden gezocht. Zie ook beantwoording van vraag 3.

2. Welke kosten aan gereserveerd onderhoud zouden worden bespaard door het Kruispunt Kon. Marinelaan wel direct in het project mee te nemen?

Antwoord:

Er is geen geld gereserveerd voor groot onderhoud aan het kruispunt Koninklijke Marinelaan, omdat er vanuit is gegaan dat dit onderhoud ten laste zou worden gebracht van het onderhavige project.

3. In het raadsvoorstel (pag 4) betoogt het College dat door verkleining van de scope van het project er in 2018 48% van het investeringsplafond beschikbaar is als investeringsruimte voor andere doeleinden (i.p.v. 0%). Aan welke doeleinden denkt het college?

Antwoord:

De gemeente Voorschoten heeft vanaf 2015 te maken met een investeringsplafond. Dit houdt in dat per jaar totaal € 100.000 afschrijvingslasten van nieuwe investeringen zijn toegestaan. Uit de voorgenomen investeringen voor een bepaald begrotingsjaar moet om die reden een keuze worden gemaakt welke investeringen er binnen het afgesproken bedrag te blijven.

Het voorstel geeft aan dat 48% (in casu € 48.000,- aan afschrijvingslasten) van het investeringsplafond beschikbaar blijft voor andere investeringen. Dit betreft alle noodzakelijke investeringen binnen de gemeente Voorschoten, waaronder uiteraard ook alle investeringen voor de openbare ruimte (wegen, bruggen, water, groen, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties). Aangezien de lasten voortvloeiende uit de projectkosten ten laste zullen worden gebracht van het investeringsplafond van het jaar 2018, zal de integrale afweging aan welke andere doeleinden het restant van de investeringsruimte wordt besteed, worden gemaakt in het kader van die begrotingsbehandeling.

4. In het raadsvoorstel (pag 14) wordt als onderdeel van duurzaamheid vermeld dat nieuwe verlichting volgens de nieuwste verlichtingsnormen wordt uitgevoerd. Is hier bedoeld dat gebruik zal worden gemaakt van LED-armaturen?

Antwoord:

De nieuwe armaturen leveren een betere lichtopbrengst dan de oude armaturen en zijn eventueel relatief eenvoudig dimbaar te maken. Het toepassen van LED-verlichting op dit soort wegen en kruispunten in combinatie met dit type hoge verlichtingsmasten, is nog onvoldoende uitontwikkeld om te worden toegepast.

5. Tijdens de aanbestedingsfase zullen eisen worden gesteld aan de aannemers in het kader van duurzaamheid (pag 14). Welke eisen zijn hier bedoeld?

Antwoord:

De aanbesteding zal plaatsvinden conform het aanbestedingsbeleid van de gemeente Voorschoten en worden beoordeeld op basis van EMVI-criteria (Economisch Meest Voordelige Inschrijving). Naast de beoordeling van de prijs, vindt de keuze op basis ook plaats op basis van kwalitatieve criteria: plan van aanpak, planning en duurzaamheid. In het aanbestedingsbeleid is opgenomen dat tijdens de bestekfase het aspect duurzaamheid nader moet worden ingevuld.

6. Volgens het raadsvoorstel (pag 10) zullen er in de middenberm van de Schoolstraat geen bomen worden geplant (hoewel in de illustratie op pag 13 wel bomen staan ingetekend). Kan het college aangeven hoeveel het planten van enkele bomen op de middenberm zou kosten?

Antwoord:

Het is juist dat in het kader van de versobering van het project geen bomen worden geplant in de middenberm. Voor aankoop, vervoer, planten e.d. van grotere bomen moet rekening worden gehouden met ongeveer € 3.000,- per boom.

* Aangeven wat van toepassing is.

Toelichting (indien nodig):

Schriftelijke vragen van
politiek–inhoudelijke aard

Datum	16 februari 2015
Steller vragen	Hans Rasch
Onderwerp	Aanrijroutes bevoorrading centrumgebied
<p>Het college/de burgemeester* wordt verzocht de volgende vraag schriftelijk te beantwoorden:</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hoe ziet het college de gewenste aanrijroute voor vrachtverkeer, komende uit Leiden met bestemming het laadplatform van de HEMA aan de Kon. Julianalaan? <i>Via de volgende route: Leidseweg → rotonde gemeentehuis rechtsaf → bij kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan (Knooppunt) rechtsaf → Wijngaardenlaan rotonde keren → bij kruispunt Koningin Julianalaan – Wingaardenlaan (Knooppunt) linksaf.</i>- Zijn aanvullende maatregelen nodig om eventueel vrachtverkeer dat de Oranjeboomstraat kiest als aanrijroute voor de bevoorrading van de kon. Julianalaan te weren? <i>Nee, in de huidige situatie wordt bovengenoemde aanrijdroute al genomen. Dit blijkt ook uit navraag bij de bedrijfsleider van de Hema.</i>	
<p>Toelichting:</p> <p>Na de voltooiing van de aanpassing in het Knooppunt Voorschoten, zal op basis van de huidige plannen er op het kruispunt met de Wijngaardenlaan geen gelegenheid zijn om met langere vrachtwagens komende uit de noordelijke richting een U-bocht te maken. <i>In de huidige situatie en voor start bouw Deltaplein was is het ook al niet mogelijk om met langere vrachtwagens een U-bocht te maken.</i></p> <p>De laadplatforms voor zowel de nieuw te bouwen winkel op het Deltaplein als voor de bestaande Hema liggen aan de rechterzijde van de Kon. Julianalaan, gezien vanuit het zuiden.</p> <p>De Oranjeboomstraat is geclassificeerd als een erftoegangsweg.</p>	

Fietsstraten in hoofdfietsroutes

Toepassingen in de praktijk

Fietsstraten in hoofdfietsroutes: toepassingen in de praktijk

Rico Andriesse, Goudappel Coffeng en Dirk Ligtermoet, Ligtermoet & Partners
in opdracht van het Fietsberaad

Inhoud

Inleiding		3
Deel I	Hoofdfietsroutes in de praktijk	5
	1 Hengelo	7
	2 Utrecht	9
	3 Zwolle	11
	4 Groningen	13
	5 Bevindingen over hoofdfietsroutes en fietsstraten	14
	<i>Fietsstraten in Duitsland</i>	17
Deel II	De waarde van fietsstraten	21
	1 Hoofdfietsroutes door verblijfsgebieden	21
	2 Nut en markt	22
	3 Functionele eisen en beperkt autoverkeer	23
	4 Toepassingsgebieden	24
	<i>De langste fietsstraat ligt in Oss</i>	27
Deel III	De vormgeving van fietsstraten	29
	1 Functies van een aangepaste vormgeving	29
	2 Voorbeeldencatalogus van vormgeving (binnen bebouwde kom)	31
	Literatuur	50
Bijlage	Bevindingen praktijkonderzoek	51

Inleiding

'Fietsstraat' is een term die steeds vaker opduikt. In een eerder onderzoek van Goudappel Coffeng naar ervaringen met fietsstraten is een fietsstraat omschreven als: 'Een straat binnen een verblijfsgebied die functioneert als belangrijke fietsverbinding en die door vormgeving en inrichting als zodanig herkenbaar is, maar waarop ook in beperkte mate autoverkeer voorkomt. Een belangrijk kenmerk van de fietsstraat is dat de positie van de auto ondergeschikt is aan die van de fiets' (Andriessse, Rinkel e.a 2001).

De functie van fietsstraten is hiermee duidelijk. Fietsstraten zijn onderdeel van belangrijke fietsverbindingen, van hoofdfietsroutes, en die hebben als hoofdfunctie een goede en veilige doorstroming van grote aantallen fietsers, vooral op relaties tussen en door wijken (de verbindende functie). Daarnaast houden fietsstraten hun functie als 'gewone' woonstraat (de ontsluitende functie), die inhoudt dat er autoverkeer op voorkomt, zij het ondergeschikt aan het fietsverkeer. Dit soort functieaanduidingen blijft tamelijk vaag. Discussies over fietsstraten richtten zich daarom doorgaans op de vraag: Hoe moeten fietsstraten vormgegeven worden? Want er zijn in Nederland eigenlijk geen richtlijnen die voor fietsinfrastructuur rekening houden met de functie 'doorstroming'. Breder beschouwd kan je zeggen dat de discussie over fietsstraten laat zien dat overheden in het verkeersbeleid aan meer moeten denken dan alleen verkeersveiligheid. Het gaat bij fietsstraten ook om fietsbeleid, reissnelheid, comfort en, meer algemeen, stimulering van fietsgebruik.

Goudappel Coffeng heeft voor het Fietsberaad een onderzoek uitgevoerd om de vraag te beantwoorden wat nut, noodzaak en mogelijkheden van fietsstraten zijn. Het onderzoeksrapport was reeds in november 2003 gereed: *Het nut, de noodzaak en de toepassingsmogelijkheden van fietsstraten*. In bewerkte vorm verschijnt het nu als Fietsberaad-publicatie nr. 6. Vooral zijn er, in deel III, veel foto's van gerealiseerde fietsstraten aan toegevoegd.

Deze publicatie bestaat niet uit hoofdstukken, maar uit drie delen, die elk zelfstandig, onafhankelijk van de andere twee delen leesbaar zijn.

Deel I:

Hoofdfietsroutes in de praktijk

In omschrijvingen van fietsstraten als functioneel begrip speelt de term 'hoofdfietsroutes' een belangrijke rol. Wat zijn hoofdfietsroutes in de praktijk (qua functie, relatie met andere fietsroutes, vormgeving etc.) en in welke mate komen daar fietsstraten voor of kunnen die zinvol gerealiseerd worden?

Deel II:

De waarde van fietsstraten

Een omschrijving van wat fietsstraten (kunnen) zijn op functioneel niveau: functie, kenmerken, positie in fietsnetwerken, toegevoegde waarde in de praktijk.

Deel III:

De vormgeving van fietsstraten

Een voorbeeldencatalogus van de vele uitvoeringsvormen die reeds in de praktijk functioneren. De uitvoeringsvormen zijn geclusterd naar vormgevingskenmerken.

Deel I

Hoofdfietsroutes in de praktijk

Goudappel Coffeng voerde een praktijkonderzoek uit in vier steden: Hengelo, Utrecht, Zwolle en Groningen. Op basis van de 'papierenen' hoofdfietsroutenetwerken van de vier steden zijn voor nadere bestudering per stad telkens twee lange transversale fietsroutes dan wel (minstens) vier radiale routes van stadsrand tot centrum geselecteerd. Voor deze routes is bezien of ze in de praktijk werkelijk hoofdfietsroute zijn: een fietsroute die functioneert voor fietsers op verbindingen tussen en door wijken, gericht op een goede en veilige doorstroming van grote aantallen fietsers.

Van de meeste routes die zijn onderzocht ontbraken recente gegevens over het aantal fietsers daar. Om een indruk van de aantallen fietsers te krijgen, zijn tijdens het praktijkonderzoek kwartiertellingen gehouden. De uitkomsten zijn omgerekend naar etmaalcijfers. De genoemde fietsintensiteiten geven daardoor een indicatie van de fietsintensiteit op de route. Ditzelfde geldt voor de meeste autointensiteiten.

Vervolgens is bezien in hoeverre de hoofdfietsroutes nu reeds bestaan uit delen/wegvakken die de noemer fietsstraat (kunnen) hebben, en in hoeverre een groter gebruik van het concept 'fietsstraat' de kwaliteit van de routes ten goede zou kunnen komen (de 'markt' voor fietsstraten).

Een fietsstraat is een onderdeel van een hoofdfietsroute, waarbij de fietsroute is gelegen in een woongebied en waarop naast fietsverkeer ook autoverkeer voorkomt. De positie van het autoverkeer op de straat is ondergeschikt aan die voor het fietsverkeer. Voor de bestudeerde hoofdfietsroutes kan op basis van deze begripsbepaling worden vastgesteld of er sprake is of kan zijn van een 'fietsstraatachtige oplossing'. Expliciet moet worden opgemerkt dat straten aan de orde komen die voldoen aan de functionele specificatie van de fietsstraat; ze hoeven dus niet als fietsstraat aangeduid te zijn en/of een speciale aankleding of inrichting te hebben.

In de bijlage wordt uitgebreider verslag gedaan van de uitkomsten van dit onderzoek. Hier wordt volstaan met de belangrijkste conclusies per onderzochte stad en in het algemeen.

Figuur 1. Fietsstructuur Hengelo

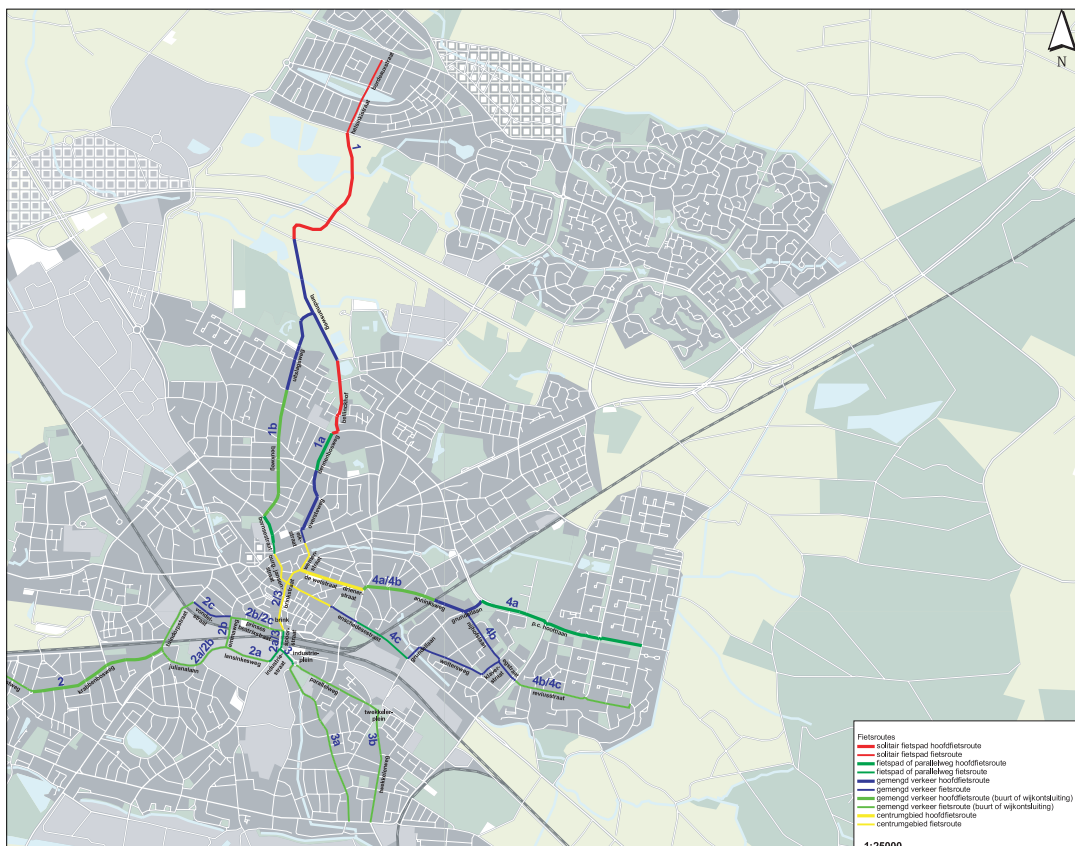

1 Hengelo

In de aanzet tot een gemeentelijk verkeers- en vervoersplan uit 1999 (concept) is een fiets-routenetwerk opgenomen met stadsfietsroutes, zie figuur 1.

In Hengelo zijn vier routes geanalyseerd (zie kaart 1): vanaf het centrum naar de wijk Vossenbelt in het noorden (route 1a en 1b), naar het westen (route 2), naar het zuidoosten (route 3) en naar de wijk Groot Driene in het oosten (route 4). Kaart 1 laat zien dat de hoofdfietsroutes in Hengelo vooral in de schil om het stadscentrum vaak geen eigen infrastructuur (fietspad) kennen; in de buitenste ringen (de nieuwbouwwijken) wel.

Kaart 1. Hengelo

Routes 1, 2 en 4 zijn – in ieder geval op delen van de route – in de praktijk duidelijke hoofdfietsroutes. Bij route 3 is sprake van minimaal twee mogelijke routes door de wijk, met een relatief beperkt gebruik. Op deze route is geen sprake van een hoofdfietsroute. Er is geen duidelijk achterland en de omvang van de wijk zelf en de bundeling daarbinnen is niet zodanig dat een duidelijke hoofdfietsroute ontstaat.

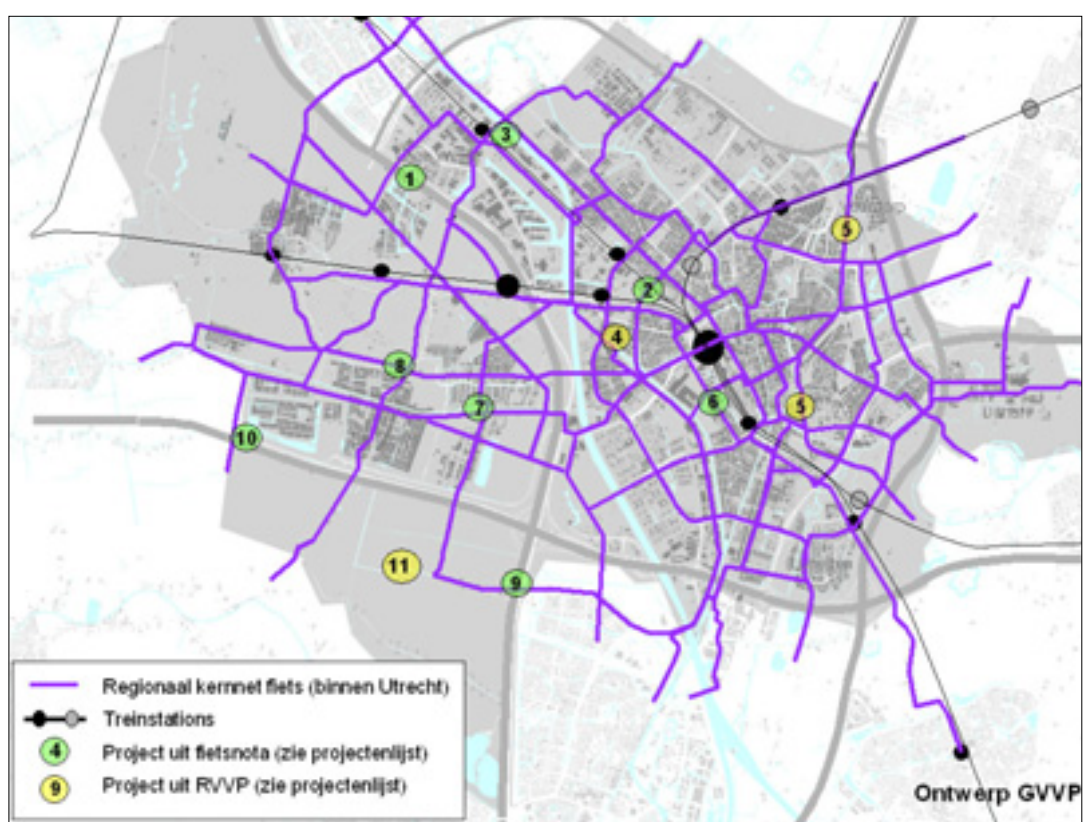
In Hengelo zijn op de geanalyseerde hoofdfietsroutes twee routedelen die als fietsstraat-achtige oplossing kunnen worden aangemerkt:

- het gedeelte Oversteweg-Ir. M. Schefferlaan (route 1a);
- de Landmansweg (route 1a) en Uitslagsweg (route 1b).

Op drie routedelen van de onderzochte hoofdfietsroutes zou de fietsstraat een meerwaarde kunnen bieden:

- Krabbenbosweg (route 2);
- Anninksweg (route 4);
- het fietspad in de Vossenbelt (route 1).

Figuur 2. Fietsstructuur Utrecht

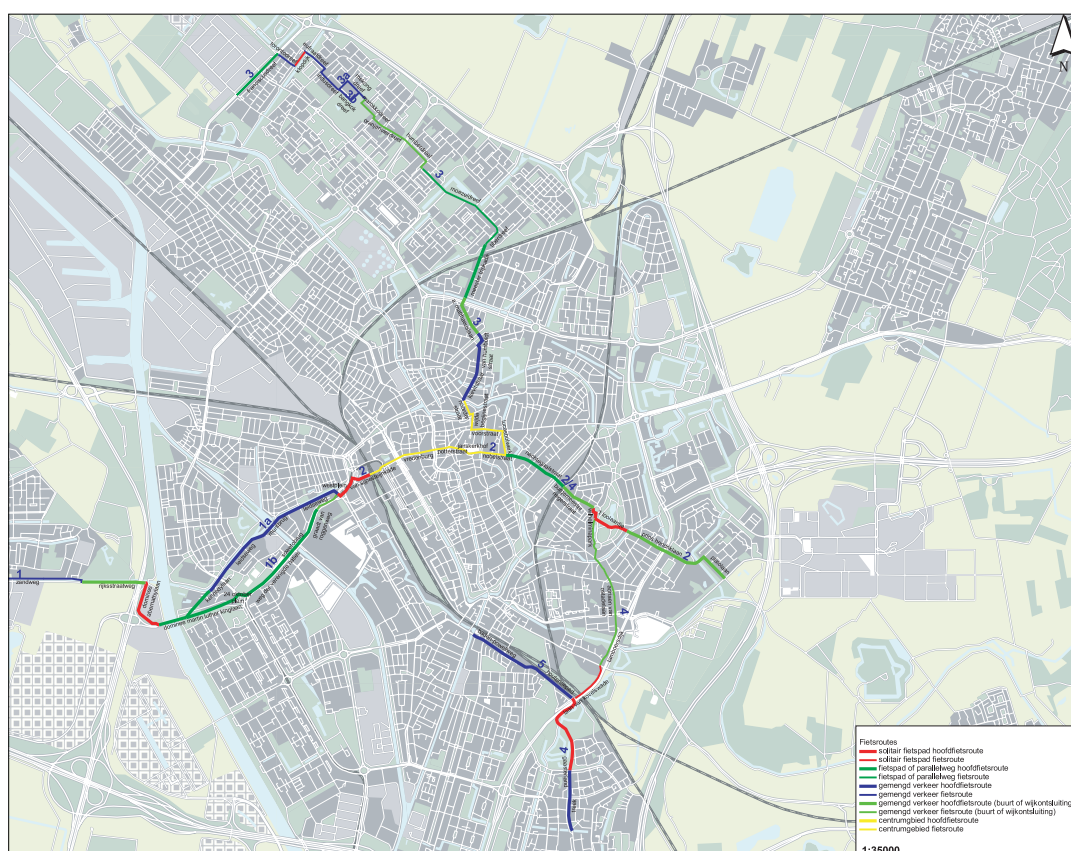

2 Utrecht

Het hoofdfietsrouten netwerk van de gemeente Utrecht is opgenomen in de nota *Verder met de fiets* (2002, inspraakexemplaar). In figuur 2 is de fietsstructuur opgenomen zoals weer-gegeven in het recent verschenen ontwerp-GVVP.

In Utrecht zijn vijf routes geanalyseerd (zie kaart 2): vanaf het centrum naar Vinex-wijk Leidsche Rijn (route 1), naar het oostelijk gebied van Rijksuniversiteit en Academisch Ziekenhuis (route 2), door Overvecht naar het noorden (route 3) en naar Lunetten in het zuiden (route 4), aangevuld met de alternatieve route zuidelijk langs het spoor naar Lunetten (route 5). Kaart 2 laat zien dat de hoofdfietsroutes in Utrecht zowel veel eigen infrastructuur (fietspad) hebben als infrastructuur waar het fietsverkeer gemengd wordt met gemotoriseerd verkeer.

Kaart 2. Utrecht

Routes 1, 2, 3 en 5 zijn – in ieder geval op delen van de route – in de praktijk duidelijke hoofdfietsroutes. Route 4 is veel minder dan route 5 de hoofdfietsroute voor de relatie met Lunetten; de Adriaan van Ostadelaan is geen hoofdfietsroute (wel 2.500 fietsers/etm, maar met een klein aandeel doorgaande fietsers).

In Utrecht zijn op de geanalyseerde hoofdfietsroutes twee routedelen die als fietsstraat kunnen worden aangemerkt:

- Van Humboldtstraat (route 4);
- Kariboestraat (route 5).

Op drie delen van de hoofdfietsroutes zou de fietsstraat een meerwaarde kunnen geven:

- Leidseweg (route 1a);
- Prins Hendriklaan-Sophocleslaan-Platolaan (route 2);
- de fietsas Lunetten (route 4).

Figuur 3. Fietsstructuur Zwolle

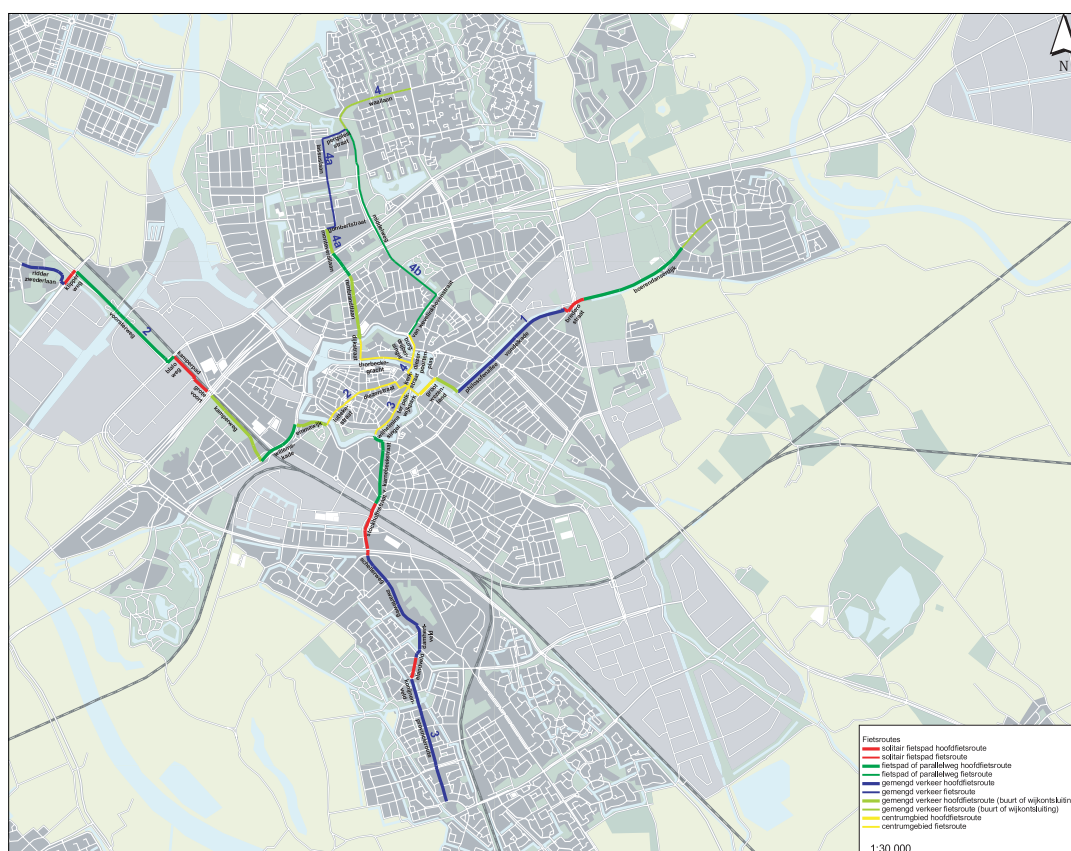

3 Zwolle

De basis van het Zwolse hoofdfietsrouten netwerk is gelegd in de nota *Rapper op de Trapper* (1994) en geactualiseerd in de nota *Kwaliteit binnen bereik, gemeentelijk verkeers- en vervoersplan* (2001), zie figuur 3.

In Zwolle zijn vier routes geanalyseerd (zie kaart 3): vanaf het centrum oostelijk naar Berkum (route 1), noordwestelijk langs het spoor naar Westenholte (route 2), naar Zwolle-Zuid (route 3) en noordelijk via Holtenbroek naar Aalanden (route 4). Kaart 3 laat zien dat ook in Zwolle de hoofdfietsroutes sterk verschillende uitvoeringsvormen kennen: veel gemengde profielen maar tegelijk ook veel vrijliggende en solitaire fietspaden.

Kaart 3. Zwolle

Allevier de routes in Zwolle zijn in de praktijk ook in sterke mate hoofdfietsroutes.

Zwolle heeft vier routedelen die als fietsstraat kunnen worden aangemerkt:

- Vondelkade-Philosofenallee (route 1);
- Groot Wezenland (route 1);
- Schellerweg-Zwarteweg (route 3);
- Provincieroute (route 3).

In Zwolle zou daarnaast eigenlijk alleen nog op het trajectdeel Turfmarkt in route 1 de fietsstraat een meerwaarde kunnen hebben.

Figuur 4. Fietsstructuur Groningen

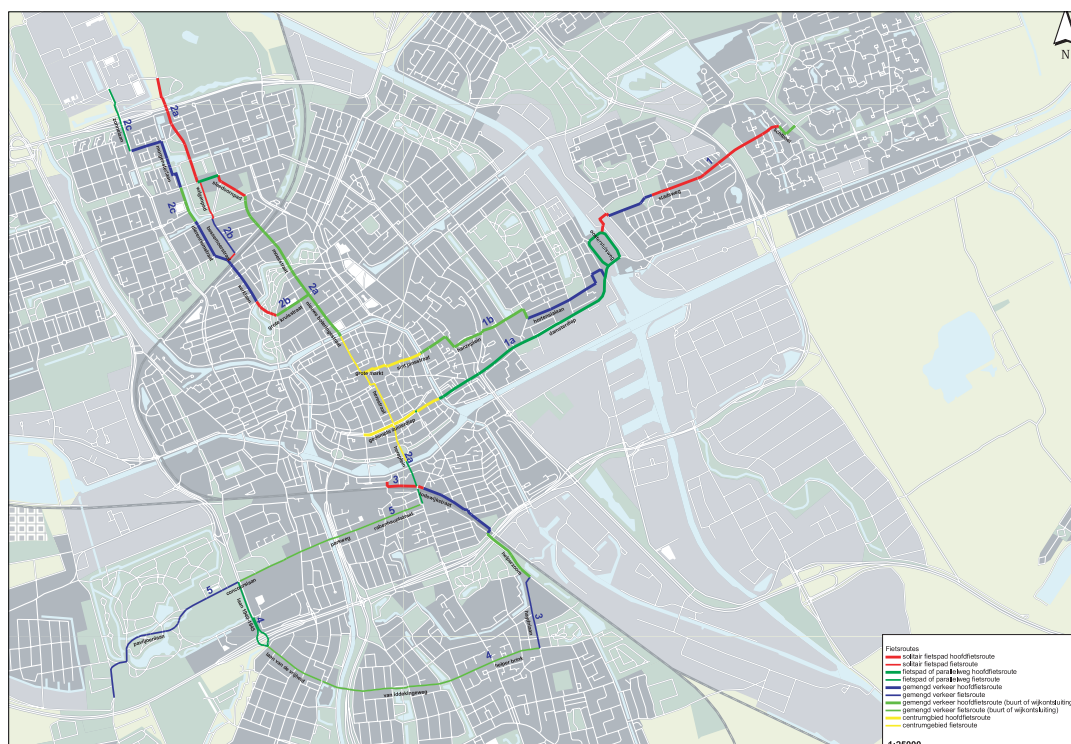

4 Groningen

De hoofdfietsstructuur van Groningen is vastgelegd in de *Beleidsnota fietsverkeer 2000*, zie figuur 4.

In Groningen zijn vijf routes geanalyseerd (zie kaart 4): de verbinding tussen het centrum en de wijk Lewenborg in het oosten (route 1), vanaf het centrum naar de Rijksuniversiteit in het noorden (route 2), zuidoostelijk langs het spoor (route 3), van oost naar west door Groningen-Zuid (route 4) en tot slot de westelijke route richting Kranenburg (route 5). Kaart 4 laat zien dat in Groningen de hoofdfietsroutes in belangrijke mate een gemengd profiel hebben, met in de buitenste schil ook veel solitaire fietspaden.

Kaart 4. Groningen

Routes 1, 2 en 3 zijn – in ieder geval op delen van de route – in de praktijk duidelijke hoofdfietsroutes. Route 4, door Groningen-Zuid, functioneert gezien de opbouw van de wijk vrijwel uitsluitend als verbinding tussen de wijkdelen van Groningen-Zuid, wat overigens bij het viaduct van de A28 nog 4.200 fietsers/etm oplevert. Een echte hoofdfietsroute is het echter niet. Route 5 is bedoeld als bundelende verbinding tussen het woongebied Kranenburg en het centrum. De omvang van het achterliggende woongebied is (vooralsnog) echter zo beperkt dat het gebruik niet boven de 1.100 fietsers/etm ligt. Van een echte hoofdfietsroute is dus geen sprake.

In Groningen kunnen drie routedelen worden aangemerkt als fietsstraten:

- Sint Jansstraat (route 1);
- Stadsweg (route 1);
- Kerklaan (route 2c).

Daarnaast zou op de volgende vier routedelen van hoofdfietsroutes de fietsstraat een meerwaarde kunnen hebben:

- Nieuwe Sint Jansstraat;
- de doorsteek door de Oosterparkbuurt;
- Moesstraat;
- Bessemoerstraat.

5 Bevindingen over hoofdfietsroutes en fietsstraten

Hoofdfietsroutes

Eerder is een hoofdfietsroute omschreven als: een fietsroute die functioneert voor fietsers op verbindingen tussen en door wijken, gericht op een goede en veilige doorstroming van grote aantallen fietsers. Op basis van de bevindingen in de vier case-studies kan het begrip 'hoofdfietsroute' nader afgebakend worden.

Hoofdfietsroutes zijn doorgaande fietsverbindingen op stadsniveau. Verdelende verbindingen op wijkniveau zijn dus geen hoofdfietsroutes. Of een fietsroute een hoofdfietsroute is, hangt af van de volgende criteria:

- afstand: om een verbinding door of tussen wijken te kunnen bieden, moet de route lang genoeg zijn; voor het doorsnijden van een wijk is een lengte van minimaal 1 km nodig.
- achterliggend doel: een doorgaande fietsverbinding door een wijk heeft uitsluitend zin als er aan weerszijden van de wijk andere gebieden of functies aanwezig zijn.
- bundeling: de route moet, door directheid, passage van barrières en/of aantrekkelijkheid van het traject, worden gebruikt door een groot deel van de fietsers op de verbinding die wordt bediend.
- gebruik: de route moet worden gebruikt door grote aantallen fietsers.

In tabel 1 zijn de intensiteiten op de onderzochte fietsroutes weergegeven.

Tabel 1. Intensiteiten fietsroutes

gemeente	route	intensiteiten corridor (fietsers/etm)
Hengelo	1	3.000 + 2.200
	2	2.700
	3	1.600 + 1.600
	4 (a+b)	3.000
Utrecht	1	1.500
	2	10.200
	3	3.000
	4	2.000
	5	1.200
Zwolle	1	3.000
	2	1.800
	3	8.000
	4	3.000
Groningen	1	3.000
	2	4.000 + 2.000 + 10.000
	3	4.200
	4	4.200
	5	1.100

Uitsluitend de radiale routes tussen (de omgeving van) het centrum en een buitenwijk of belangrijke functie functioneren als echte hoofdfietsroutes op stedelijk niveau. Het centrum met omliggende voorzieningen vormt in alle steden het belangrijkste bestemmingspunt en is bovendien het uitwisselgebied tussen de verschillende routes. In de twee steden die binnen het fietsnetwerk hoofdfietsroutes onderscheiden (Hengelo en Zwolle) zijn het ook de centrumgerichte routes die als zodanig zijn aangeduid.

Zelfs in Groningen is duidelijk zichtbaar dat het fietsgebruik nog steeds een sterk centrum-gerichte concentratie kent. Figuur 5 laat zien dat de hoogste fietsintensiteiten (rood 7.500-10.000 fietsers/etm; zwart > 10.000 fietsers/etm) op routes vanuit de stadsranden bijna alleen voorkomen op trajectdelen nabij het stadscentrum. Slechts in beperkte mate is er hier en daar (vooral in Groningen-Noord) een begin van hoge intensiteiten op minder radiale routes zichtbaar.

Figuur 5. Fietsgebruik Groningen

Bron: rapport Boersma & Van Alteren, *Resultaten analyse Gemeente Groningen*, september 2004.

Tussen het centrum en een buitenwijk/functie zijn in bestaand stedelijk gebied vaak verschillende fietsmogelijkheden aanwezig. Pas bij de overbrugging van een barrière ontstaat een duidelijke bundeling en meerwaarde voor een hoofdfietsroute op stadsniveau. Ook in geval van bundeling op een barrière zijn aan weerszijden vaak verschillende routes mogelijk, die als bovenwijkse, stedelijke hoofdroutes functioneren. Daarbij geldt dat het aanbieden van een veilige, aantrekkelijke en comfortabele fietsverbinding (Hengelo, route 1b) op een van beide alternatieven, niet zonder meer zorgt voor een volledige bundeling op deze ene route. Andersom geldt wel dat een route die qua ligging en directheid een potentiële hoofdfietsroute zou kunnen zijn, door oncomfortabele voorzieningen en wachttijden niet als zodanig functioneert (Groningen, route 2b).

Voor de benodigde omvang van de gebieden of functies en de daarbijbehorende fietsintensiteiten om een hoofdfietsroute als zodanig te rechtvaardigen, is op grond van het onderzoek geen objectieve maat te geven. In de volgende gevallen is in het onderzoek de route beoordeeld als hoofdfietsroute:

- gebundelde routes door de oude schil (> 1 km) vanaf het centrum naar een achterliggende woonwijk;
- gebundelde routes door de oude schil (> 1 km) vanaf het centrum naar een grote functie (in Groningen en Utrecht de universiteit; in Zwolle en Hengelo niet van toepassing);
- een gebundelde centrale inprikker (> 1 km) in een grote woonwijk tot het punt waar de routes uitwaaiieren.

De hoofdroutes beginnen of eindigen globaal bij de rand van het (oude) centrum. Het centrumgebied zelf is een gebied vol met fietsbestemmingen en binnen het centrum zijn meestal vele routes mogelijk. Het gehele centrum functioneert doorgaans als de 'draaischijf'.

Fietsstraten

In de vier steden is op de onderzochte hoofdfietsroutes in totaal op elf trajectdelen sprake van een fietsstraatachtige oplossing. Het geeft aan dat de fietsstraat in die zin zeker al breder toegepaste realiteit is.

De keuze voor de fietsstraat, of beter: de keuze voor een autoluwe, comfortabele hoofdfietsroute, was in de meeste onderzochte gevallen een 'positieve' keuze. De meest directe fietsroute, bestaand of gecreëerd door invulling van een ontbrekende schakel, is door aanvullende circulatiemaatregelen autoverkeersluw gemaakt. Bovendien is in een aantal gevallen de fietskwaliteit verbeterd door asfalt en extra verlichting aan te brengen.

Bij de Oversteweg-Ir. M. Schefferlaan in Hengelo is sprake van een fietsstraat als alternatieve oplossing, omdat de meest logische fietsroute ruimtelijk niet haalbaar bleek. Slechts bij de fietsstraten Kariboestraat in Utrecht en Stadsweg in Groningen is sprake van een 'negatieve' keuze, omdat het volledig autovrij maken van de fietsroute niet mogelijk was.

De elf trajectdelen met fietsstraatachtige oplossingen laten combinaties van fiets- en auto-intensiteiten zien, die in sterke mate overeenkomen:

Tabel 2. Etmaalintensiteiten van fietsers en motorvoertuigen op fietsstraten

		fietsers/etm	mvt/etm	verhoudingsfactor
Oversteweg-Ir. M. Schefferlaan	Hengelo	3.000	800	4
Landmansweg-Uitslagweg	Hengelo	1.000	500	2
Van Humboldtstraat	Utrecht	3.000	500	6
Kariboestraat	Utrecht	3.000	200	15
Vondelstraat-Philosofenallee	Zwolle	3.000	200	15
Groot Wezenland	Zwolle	5.000	200	25
Schellerweg-Zwarteweg	Zwolle	8.000	200	40
Provincieroute	Zwolle	1.800	320	6
Sint Jansstraat	Groningen	5.000	100	50
Stadsweg	Groningen	3.000	200	15
Kerklaan	Groningen	5.000	500	10

In het algemeen meer dan 2.000 fietsers/etm naast minder dan 1.000 motorvoertuigen/etm: dat lijkt de intensiteitscombinatie waarbij de oplossing 'fietsstraat' in de praktijk goed functioneert. De verhoudingen tussen fiets- en auto-intensiteiten moeten de bovengeschiedheid van de fietsers dan heel zichtbaar maken: minstens twee tot vier keer zoveel fietsers als auto's.

Naast elf bestaande fietsstraatoplossingen zijn binnen de bestudeerde hoofdfietsroutes ook nog elf trajectdelen waarvoor een fietsstraatachtige oplossing een meerwaarde lijkt te kunnen hebben. Enerzijds is de fietsstraat dus al zeker realiteit; anderzijds lijkt er ook zeker nog een markt voor te bestaan.

	aantal van de onderzochte hoofdfietsroutes dat in de praktijk werkelijk als zodanig functioneert	aantal roudedelen in bestudeerde hoofdfietsroutes waarop nu reeds een fietsstraatachtige oplossing is gekozen	aantal roudedelen in bestudeerde hoofdfietsroutes waarop een fietsstraatachtige oplossing meerwaarde zou kunnen bieden
Hengelo	3 van de 4	2	3
Utrecht	4 van de 5	2	3
Zwolle	4 van de 4	4	1
Groningen	3 van de 5	3	4
totaal	14 van de 18	11	11

Na twintig jaar nog steeds niet echt doorgebroken

Fietsstraten in Duitsland

Ursula Lehner-Lierz gaf in Fietsverkeer nr. 3, juni 2002 (pag. 10-11) een overzicht van de Duitse ervaringen met het concept 'fietsstraat'.

De fietsstraat was in Duitsland al meerderjarig toen hij in 1997 als een nieuw type fietsvoorziening werd opgenomen in de Duitse pendanten van het RVV en de BABW, de Strassenverkehrsordnung (StVO) en het Verwaltungsvorschrift (VwV-StVO). De eerste fietsstraten ontstonden in Bremen, in 1980, in een tijd waarin met veel inzet en geld woonerven werden aangelegd. Een tijd ook waarin burgers begonnen te beseffen hoeveel baat ze hierbij hadden en gemeenten zich realiseerden dat er tijd noch geld was om de hele stad ervan te voorzien.

Bremen

Klaus Hinte, destijds hoofd van de Bremer verkeersafdeling, vond de tijd rijp voor een even effectief maar veel goedkoper idee. Op zoek naar efficiënte manieren om attractieve, veilige en duidelijk zichtbare fietsroutes aan te leggen, ontwikkelde hij het fietsstraatconcept. Het diende vooral als alternatief voor het voor fietsers zo lastige labyrint van eenrichtingsstraten. Onder het motto 'Wie elkaar

ziet, rijdt elkaar niet omver', maakte hij van de hele rijbaan een tweerichtingsfietspad. Hij liet de fietsers midden op de straat rijden, alleen door een witte streep gescheiden van de autoparkeervakken aan weerszijden van de rijbaan. Autoverkeer was 'te gast' in één richting en er gold een maximumsnelheid van 10 km/uur. Voor de eerste fietsstraat van een paar honderd meter lengte waren 193 verkeersborden nodig. De toegestane snelheid en voorrang moesten bij iedere kruising, zijstraat en uitrit apart worden aangegeven en elke eenrichtingsweg voor fietsers moest apart worden ontsloten in twee richtingen. De StVO kende toen namelijk noch fietsstraten noch partieel eenrichtingsverkeer (één richting voor autoverkeer, twee voor fietsers). Om de voorrang van de fietsstraat te waarborgen, werden zijstraten van een stopbord voorzien, omdat anders verkeer van rechts voorrang zou hebben. Velen stonden ongelovig naar Bremen: ze vonden fietsen op de rijbaan gevaarlijk en waren al helemaal tegen het 'misbruik' van eenrichtingsstraten. Telkens probeerden ze te bewijzen dat Hintes maatregelen niet legaal waren.

Tevergeefs. Sindsdien zijn in Bremen 23 fietsstraten ontstaan, de meeste begin jaren tachtig. Hinte streefde naar een netwerk van doorgaande fietsroutes in de vorm van fietsstraten. Overigens waren de hoofdfietsroutes in Tilburg en Den Haag uit de jaren '70 daarbij geen voorbeeld voor hem, want die waren te duur voor zijn beperkte budget.

Netwerken

Soortgelijke gedachten als Klaus Hinte had ook Heiner Monheim, de 'vader' van het programma Fietsvriendelijke gemeenten in Nordrhein-Westfalen, (zie Fietsverkeersnummer 1) toen hij in 1992 in Düsseldorf een symposium over fietsstraten organiseerde. "Ondanks vijftien jaar intensieve bevordering van het fietsverkeer moeten wij beseffen dat nog maar 20% van de hoofdwegen binnen de bebouwde kom over fietsvoorzieningen beschikt. Oorzaak: er is alleen maar aandacht voor dure infrastructurele maatregelen die veel voorbereidingstijd kosten", zei hij. En: "Bij telefoon-, elektriciteits- en waterleidingen, overal wordt in netwerken gedacht en berekend welke middelen daarvoor nodig zijn. Alleen als het om fietsen gaat, wordt over ieder stukje voorziening apart besloten." Omdat hij fietsstraten en partiel eenrichtingsverkeer efficiënte maatregelen vindt om fietsroutenetwerken te realiseren, maakte hij fietsstraten onderdeel van de experimenteelclausule van het programma Fietsvriendelijke gemeenten.

Krefeld

De gemeente Krefeld heeft die mogelijkheid intensief gebruikt. Begin jaren '90 werden daar ruim dertig fietsstraten ingericht. Daarmee streefde Krefeld vooral naar een betere bereikbaarheid en meer veiligheid, naar lagere rijksnelheden van het autoverkeer – vooral in woonbuurten en langs hoofdschoolroutes – en naar attractieve en samenhangende routes voor fietsers, los van drukke hoofdwegen. Behalve door verkeersborden werden begin en eind van een fietsstraat in Krefeld rood gemarkeerd, begeleid door een witte streep. Daartussen in werden ze voorzien van fietssymbolen met richtingspijlen. Dat was goedkoper dan de inrichting die hoort bij partiel eenrichtingsverkeer. Volgens Gerd Krüger, fietscoördinator bij de gemeente Krefeld, zijn de ervaringen inmiddels uitermate positief. Ongevallen tussen auto's en fietsers blijven uit, de rijksnelheid van het autoverkeer is gedaald (90% rijdt 35 km/ uur of langzamer) en het autoparkeren is geregeld. Met een breedte van 3,00 tot 3,50 m is de rijbaan breed genoeg voor de brandweer. Uit observaties blijkt dat het fietsverkeer in de fietsstraten is toegenomen en daarop wordt gebundeld. Krüger: "Dit werkt alleen als fietsen echt de overheersende vervoerwijze is." Hints observaties bevestigen deze ervaringen: fietsers en autobestuurders passen hun gedrag goed aan. Bremen en Krefeld lijken uitzonderingen. Veel andere gemeenten hebben wel een of enkele fietsstraten, maar meestal gaat het om niet meer dan een paar honderd meter, wat geen

De StVO-herziening van 1 september 1997 en bijbehorende bepalingen:

- Door het verkeersbord Fahrradstrasse kunnen wegvakken tot fietsstraat worden verklaard.
- Op bepaalde straten en wegvakken kunnen fietsstraten worden ingericht om bestaand of te verwachten fietsverkeer te bundelen. Voorwaarde is dat fietsverkeer aldaar de overheersende vervoerwijze is of naar verwachting zal worden. Toepassing is daarom vooral gerechtvaardigd op belangrijke hoofd-fietsverbindingen.
- Fietsstraten moeten ook voor niet-aanwonenden qua vormgeving en inrichting duidelijk als zodanig herkenbaar zijn. Er gelden dezelfde verkeersregels als voor gewone rijbanen, inclusief de voorrangregel.
- Bij aanwijzing van een straat of wegvak als fietsstraat worden andere vervoerwijzen alleen bij wijze van uitzondering toegestaan en dat moet zich waar mogelijk beperken tot aanwonenden. De matige rijnsnelheid moet worden gewaarborgd door bouwkundige maatregelen, vooral als de gebruikers van de fietsstraat voorrang hebben. In dit geval moeten ook maatregelen worden getroffen voor het parkeren van auto's (bijvoorbeeld van bezoekers).
- Begin en eind van een fietsstraat moeten door bouwkundige maatregelen (zoals plateaus of ver-smallingen) gemarkeerd worden. De ruimte voor het in- en uitrijdende autoverkeer moet zo klein mogelijk zijn. Dat geldt ook voor iedere (T-)kruising.

effect heeft op de samenhang van het netwerk van (hoofd-) fietsroutes.

Duitse grondigheid

In 1997 werd de fietsstraat eindelijk opgenomen in de StVO, samen met een aantal andere maatregelen en regels voor het fietsverkeer (zie kader). Daarnaast werd na jarenlange discussies ook eindelijk partieel eenrichtingsverkeer in de StVO opgenomen en de inrichting van 30km/uur-zones verder vereenvoudigd. Administratieve bepalingen regelen nu met Duitse grondigheid de toepassingscriteria en technische eisen. Bestond er vóór de herziening onzekerheid omdat fietsstraten niet in de StVO voorkwamen, nu is er weer te veel geregeld. Wie een fietsstraat wil aanleggen, kan daarvoor volgens fietsplanoloog Ulrich Kalle argumenten vinden in de administratieve bepalingen, maar dat geldt ook voor wie dat juist niet wil. Vooral in de grote steden zijn bijna geen straten waar fietsen de overheersende vervoerwijze is. Toch is de gemeente Keulen van plan bepaalde wegvakken van het netwerk van hoofd-fietsroutes als fietsstraat uit te voeren. Al met al zijn er tot op heden nog maar weinig fietsstraten. Veel gemeenten geven de voorkeur aan de instelling van partieel eenrichtingsverkeer en/of 30km/uur-zones, omdat de bepalingen daarvoor minder restrictief en duidelijker zijn en de uitvoering goedkoper is. Kritiek daarop heeft onder andere Heiner Monheim, die vindt dat gemeenteraden te weinig durven kiezen om fietsverkeer op een routenetwerk prioriteit te geven. Iedere fietsstaat wordt apart beschouwd, veel fietsstraten zijn erg kort of betreffen ondergeschikte wegen die geen (hoofd)fietsverbindingen vormen.

Contraproductief

Van begin af aan heeft de Deutscher Städtetag (DST), de organisatie van de grote steden, de administratieve bepalingen voor fietsstraten te restrictief en daarmee contraproductief gevonden. Reden om herziening of zelfs annulering te eisen. Inmiddels bereidt een commissie herziening van de StVO en de bepalingen voor. Volgens Friedrich-Wilhelm Oellers van de gemeente Münster, hoofd van de DST-verkeerscommissie en lid van die StVO-herzieningscommissie, komt er waarschijnlijk nog in 2002 een StVO-herziening, die ook onderdeel is van het Nationale Radverkehrsplan (het Duitse Masterplan Fiets), dat de Bondsdag onlangs heeft vastgesteld. Alle overbodige regels moeten worden verwijderd, net als de bouwkundige maatregelen aan begin en eind van de fietsstraat, terwijl de vage aanduiding 'met matige snelheid' vervangen moet worden door een maximumsnelheid van 30 km/uur. Omdat in 30km/uur-gebieden geen fietsvoorzieningen aangelegd mogen worden en fietsers op de rijbaan moeten fietsen, is het volgens Oellers logisch dat ook voor fietsstraten een maximumsnelheid van 30km/uur geldt. Fietsstraten zijn tot nu toe niet echt doorgebroken in Duitsland. Voordat het idee begrepen en bekend was, werd het de voet dwars gezet door overreglementering. In hoeverre de aanpassingen van de StVO de toepassing van fietsstraten overbodig maken, en welke andere redenen daarnaast nog een rol spelen, is niet echt duidelijk. Er moeten nog vele discussies worden gevoerd.

Deel II

De waarde van fietsstraten

De term 'fietsstraat' is een functionele aanduiding:

Een fietsstraat is een straat binnen een verblijfsgebied, die functioneert als belangrijke fietsverbinding en die door vormgeving en inrichting als zodanig herkenbaar is, maar waarop ook in beperkte mate autoverkeer voorkomt. Een belangrijk kenmerk van de fietsstraat is dat de positie van de auto ondergeschikt is aan die van de fiets.

In dit Deel II wordt deze functionele aanduiding verder uitgewerkt.

1 Hoofdfietsroutes door verblijfsgebieden

Binnen stedelijke fietsroutenetwerken is een aantal échte hoofdfietsroutes te onderscheiden. Meestal zijn dat belangrijke centrumgerichte fietsverkeersassen met, binnen de lokale verhoudingen, verreweg de hoogste aantallen fietsers per etmaal. Bij een grote fietsaantrekkende werking van de functie en/of omvang van de achterliggende wijk kan voldoende markt ontstaan om op een relatie twee – of meer – parallelle routes als hoofdroute te laten functioneren. Zulke hoofdfietsroutes, feitelijk gebiedsontsluitingswegen (GOW's) voor fietsverkeer, kunnen samenvallen met GOW's voor gemotoriseerd verkeer, maar ze lopen ook, of kunnen ook lopen, door 30km/uur-gebieden. Dat laatste zal steeds vaker logisch zijn als die gebieden groter worden, zoals Duurzaam Veilig beoogt. Voor gemeenten is het vaak kosteneffectief om primair te investeren in het creëren en onderhouden van échte hoofdfietsroutes. Daar profiteren immers de meeste fietsers van elke geïnvesteerde euro. Die investeringen dienen te worden gericht op de bekende vijf kwaliteitseisen: samenhang, directheid, veiligheid, comfort, aantrekkelijkheid. Toepassing van deze eisen vraagt maatwerk bij de vormgeving en inrichting van hoofdfietsroutes. Vorm en inrichting dienen passend te worden gemaakt bij de gekozen functie en het beoogde gebruik van de betreffende gebieden en straten. Dit Duurzaam Veilige uitgangspunt laat in principe elke oplossing toe.

Fietsers zijn gediend bij een samenhangend en voldoende dicht netwerk van doorgaande fietsverbindingen. Door de lagere snelheden en lagere intensiteit van het autoverkeer, is het verblijfsgebied (30km/uur-zone) daar geschikt voor.

De onderlinge verhoudingen tussen fietsverkeer en gemotoriseerd verkeer worden vooral bepaald door verschillen in werkelijke rijnsnelheid, massa, wendbaarheid en de mate waarin het voertuig de berijder bescherming biedt. Waar onderlinge conflicten kunnen optreden, is de fietser weliswaar beter in staat die te vermijden (wendbaarheid), maar zwakker (minder massa) en kwetsbaarder (minder bescherming, doorgaans lagere snelheid). Waar scheiding van verkeerssoorten niet aan de orde is, kan dit 'krachts- en machtsverschil' alleen substantieel ten gunste van de fietsers worden beïnvloed op de punten 'rijnsnelheid' en 'intensiteit van het gemotoriseerde verkeer'. Als er dus ergens sprake kan zijn van meer gelijkwaardigheid in de feitelijke onderlinge verhouding tussen de fietser en de automobilist, is dat alleen binnen 30km/uur-gebieden. Daar hebben beiden voorrang als ze van rechts komen en daar behoren de rijnsnelheid en de intensiteit van het gemotoriseerde verkeer begrensd te zijn.

Volgens de Handleiding Startprogramma Duurzaam Veilig is voor verzamelwegen 5.000 à 6.000 mvt/etm aanvaardbaar; voor 'gewone' woonstraten wordt doorgaans een grens van 2.000 à 2.500 mvt/etm gehanteerd. Het fietsverkeer maakt dus vooral op hoofdfietsroutes door woonstraten in 30km/uur-gebieden kans het autoverkeer getalsmatig te overheersen. Daar kan het fietsverkeer op fietsstraten dus prioriteit krijgen. Daar ook kan volgens het

uitvoeringsvoorschrift BABW het fietsverkeer voorrang krijgen (bord B6: verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg), op voorwaarde dat het gaat om een hoofdfietsroute waarop slechts een ondergeschikte hoeveelheid gemotoriseerd verkeer voorkomt. Juist vanwege de getalsmatige overheersing van het fietsverkeer is het op hoofdfietsroutes binnen 30km/uur-gebieden ook redelijk, uitlegbaar en vaak 'bijna vanzelfsprekend' automobilisten te vragen zich 'als gast' te gedragen.

Waar hoofdfietsroutes door verblijfsgebieden lopen, kunnen in de uitvoeringsvorm feitelijk vier mogelijkheden worden onderscheiden:

1. Een solitair fietspad (bijvoorbeeld de route door de wijk Lewenborg in Groningen, maar ook het Vondelpark in Amsterdam): mooi als het er is (hoewel, sociale veiligheid?), maar nieuwe realisatiekansen in bestaand gebied zijn minimaal. Die kansen zijn er wel in nieuwbouwwijken.
2. Een vrijliggend fietspad langs een woonstraat/erftoegangsweg met de in verblijfsgebieden gewenste lage autointensiteiten en -snelheden. Deze oplossing neemt relatief veel ruimte in en is tegelijk wat overbodig, in de zin dat die ruimte niet echt nodig is voor de aantrekkelijkheid en veiligheid van de fietsroute.
3. Hoofdfietsroutes met een gemengd profiel door een woonstraat/erftoegangsweg, waar behalve de rijsnelheden ook de intensiteiten van het autoverkeer beperkt zijn – zoals het ook hoort te zijn in verblijfsgebieden.
4. En wat eigenlijk niet hoort volgens Duurzaam Veilig: een woonstraat/erftoegangsweg die te druk autoverkeer en/of nog te hoge rijsnelheden kent, al dan niet met fietsstroken of fietspaden: de 'grijze wegen'.

Mogelijkheid nummer 3 verdient functioneel gezien het etiket 'fietsstraat', (nog) los van de inrichting en herkenbaarheid. Mogelijkheid 4 is beleidsmatig interessant. De autointensiteit (en vaak ook de snelheid) is in dat geval te hoog voor een hoofdfietsroute met menging of beperkte scheiding tussen auto- en fietsverkeer. Voor het realiseren van een goede hoofdfietsroute moet dus worden gezorgd voor opname binnen de grenzen van de tweede mogelijkheid (fietspad) óf de derde mogelijkheid: het concept fietsstraat kan hier een 'nieuwe' oplossingsmogelijkheid zijn.

Duidelijk is dat fietsstraten op bepaalde trajecten inderdaad mogelijk of haalbaar zijn, eerder dan alternatieve oplossingen als solitaire fietspaden en autovrije straten. Het toepassen van menging van fiets- en autoverkeer, zeker als de fietsers prominenter in het wegbeeld worden gebracht, leidt tot een lagere snelheid van het autoverkeer en een straat die goed te herkennen is als onderdeel van het verblijfsgebied. Kortom, de fietsstraat kan een maatwerkoplossing voor hoofdfietsroutes vormen. Maar niet overall.

2 Nut en markt

Het nut van een fietsstraat is uiteenlopend van aard. Het nut van het autoluwe karakter van de fietsstraat is gelegen in de veiligheid en de aantrekkelijkheid van de fietsstraat. De meest succesvolle fietsstraten hebben hun basis dan ook in verkeerscirculatiemaatregelen. Uitsluitend met een solitair fietspad kan vergelijkbare veiligheid en aantrekkelijkheid worden bereikt. Een fietsstraat die toegankelijk is voor autoverkeer vraagt minder ruimte dan een aanliggend fietspad naast de hoofdrijbaan. Dat maakt een fietsroute beter inpasbaar en kosteneffectief, terwijl ook de openbare ruimte minder versnippert. Anders dan bij de volledige afsluiting van een straat of route voor het autoverkeer, kunnen bij een fietsstraat aan- en achterliggende functies bereikbaar blijven voor het autoverkeer. Bovendien blijven ook de vaak schaarse autoparkeerplaatsen beschikbaar.

Ten slotte komt gecombineerd gebruik door fiets en auto de sociale veiligheid ten goede. Dat is mooi meegenomen bij het streven naar leefbare wijken.

Fietsstraten hebben dus zeker een waarde – en niet alleen voor de fietsers zelf. Het praktijkonderzoek heeft ook laten zien dat er een markt voor is. Van de achttien onderzochte (radiale)

routes in Hengelo, Utrecht, Zwolle en Groningen functioneren er veertien in de praktijk als hoofdfietsroute. Bij deze veertien routes waren in totaal elf wegvakken te zien die nu reeds een fietsstraatachtige functie en vormgeving hebben. Tegelijk waren er elf wegvakken waar het concept 'fietsstraat' met meerwaarde toegepast zou kunnen worden. Wellicht is de conclusie over de markt uit dit beperkte praktijkonderzoek te veralgemeniseren: als een hoofdfietsroute (deels) door verblijfsgebieden loopt, zal er vaak al een routedeel/wegvak als fietsstraat functioneren en zal er ook vaak nog een routedeel/wegvak met meerwaarde als zodanig kunnen worden ingericht en gaan functioneren.

Duidelijk is dat de fietsstraat een beperkt toepassingsgebied kent: alleen bij hoofdfietsroutes door verblijfsgebieden en bij specifieke intensiteitscombinaties van fietsers en auto's. Tegelijk echter is het concept van de fietsstraat juist in deze situaties wel een welkome toevoeging aan de gereedschapskist van de verkeerskundig ontwerper.

3 Functionele eisen en beperkt autoverkeer

Functionele eisen voor fietsstraten vallen grotendeels samen met die voor hoofdfietsroutes:

1. Veel fietsers maken gebruik van de route, waarbij 'veel' enerzijds relatief opgevat moet worden: binnen de lokale verhoudingen, maar anderzijds zeker ook absoluut: minstens 2.000 fietsers/etm.
2. Het volgen van de route dient 'vanzelf' te gaan. Op keuzepunten kan daartoe geleiding van de fietsers nodig zijn.
3. De route moet aantrekkelijker zijn: gestrekt en zonder veel oponthoud (voorrang), zodat hij fietsers aantrekt. Dat laatste lukt alleen als de route geen omweg in tijd of afstand inhoudt.
4. De rijnsnelheid en de intensiteit van het gemotoriseerde verkeer dienen hoe dan ook aan maxima te worden gebonden, hetzij door verleiden, hetzij door afdwingen.
5. Het comfort van de fietsers vraagt een blijvend vlakke verharding.
6. De route moet goed in de omgeving passen en sociaal veilig zijn.

Uit het praktijkonderzoek blijkt dat bij een autoverkeersintensiteit tot 500 mvt/etm op een hoofdfietsroute (met in de cases fietsintensiteiten tussen 3.000 en 10.000 fietsers/etm) zonder aanpassingen aan het profiel, de bovengeschiede van het fietsverkeer goed kan worden gerealiseerd. Met andere woorden: hoofdfietsroutes in woonstraten die door verkeerscirculatiemaatregelen vrijwel uitsluitend door bestemmingsverkeer worden gebruikt, hebben al als vanzelf een bovengeschiede van het fietsverkeer boven het autoverkeer.

Boven een intensiteit van 500 mvt/etm kan met een aangepaste vormgeving nog de bovengeschiede positie van de fiets worden gerealiseerd. De exacte grens voor het autogebruik kan afhankelijk zijn van de vormgeving van de fietsstraat. Bij een ondergeschikte positie past ook een aangepaste autosnelheid van maximaal 30 km/uur. De snelheid kan worden afgedwongen door een aangepast profiel of aanvullende snelheidsremmende voorzieningen. Deze eisen zijn de hardste noten om te kraken, dat mag duidelijk zijn. Welke intensiteit van het autoverkeer is acceptabel en hoe bewerkstellig je dat 30 km/uur daadwerkelijk het maximum is? Borden aan de rand van het verblijfsgebied zijn hiervoor vaak niet toereikend.

Een heikele vraag blijft welke autointensiteit op fietsstraten nog acceptabel is. Vanuit de functionerende praktijkvoorbeelden van fietsstraten redenerend, lijkt het juist om enerzijds uit te gaan van maximaal niet veel meer dan 2.000 mvt/etm op een fietsstraat, maar anderzijds meer nadruk te leggen op de intensiteitsverhouding: op een fietsstraat moeten beduidend meer fietsers rijden (minstens een factor twee tot vier meer) dan auto's.

Hoe het ook zij, de aanvaardbare autointensiteit is beduidend minder dan het maximum van 5.000 à 6.000 dat volgens Duurzaam Veilig voor de veiligheid en de leefbaarheid in verblijfsgebieden acceptabel wordt geacht. Zulke aantallen zijn echt te hoog voor straten waarin de

fiets het primaat heeft. Waar die aantallen voorkomen, is dus drastische beperking van de autoïntensiteit nodig. De uitmonstering van de fietsstraat hangt samen met de bovengrens voor de autoïntensiteit: hoe minder auto's, hoe minder extra maatregelen nodig zijn.

Het vrije woord 'fietsstraat': routedeel of route

'Fietsstraat' is vooral een conceptuele term, die een functie(combinatie) van een woonstraat weer-geeft. Daarmee wordt het woord 'fietsstraat' in dit rapport primair gerelateerd aan routedelen, aan wegvakken. Zo komt het ook vaak in de praktijk voor. Zie bijvoorbeeld de fietsstraat in Hengelo. Maar een breder gebruik van de term is in de praktijk ook zichtbaar: in Oss heet de totale radiale hoofd fietsroute Heesch-stadscentrum Oss 'fietsstraat'.

De fietsstraat in Oss kent drie duidelijk uiteenlopende uitvoeringsvormen:

1. Het traditionele fietspad uitgevoerd als een breed tweerichtingsfietspad. Er mogen geen auto's overheen rijden.
2. De straat waarin fietsers, door toepassing van rabatstroken aan beide zijden van de straat, een plaats in het midden van de rijbaan krijgen, terwijl de restruimte toebedeeld wordt aan de auto. Naast de asfalt rijloper voor fietsers is een klinker-/rabatstrook aanwezig. Inhalen blijft zo wel mogelijk. Voorwaarde is dat er sprake moet zijn van een lage autoïntensiteit.
3. De fietsstraat met een overrijdbare rijbaanscheiding. Autoverkeer wordt in dit profiel wat meer gedwongen achter de fietser te blijven rijden, maar inhalen en passeren blijven mogelijk.

4 Toepassingsgebieden

Fietsstraten kunnen in vier situaties zinvol gerealiseerd worden, voorzover het binnen de bebouwde kom betreft:

- A. bij de reconstructie van bestaande woonstraten;
- B. bij de reconstructie van 'grijze wegen';
- C. bij de aanleg van fietsroutes in nieuwbouwggebieden;
- D. bij 'hergebruik' van oude plattelandswegen.

A. Reconstructie van bestaande woonstraten

Toepassing

- bestaande fietsroutes door woonstraten
- fietsroutes die door een woonstraat worden geleid, door aanpassingen in het fietsnet (doorsteek, fietstunnel- of brug, afsluiting parallelle route)

doelen	middelen	alternatieven
verbeteren fietscomfort	asfalteren	-
verbeteren routegeleiding	continue vormgeving	bewegwijzering, kruispuntvormgeving
voorrang fietsroute	herkenbaarheid als fietsroute	uitritconstructies
veiligheid	snelheidsremming door aangepast profiel	plaatselijke remmers

Grenzen autoïntensiteit (bij een minstens twee tot vier keer zo hoge fietsintensiteit)

- tot 500 mvt/etm:
 - breedte en profielindeling vrij te kiezen
 - herkenbaarheid als fietsroute wenselijk vanwege:
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk

- 500 tot 2.000 à 2.500 mvt/etm:
 - aangepaste indeling profiel nodig voor:
 - bovengeschiedtheid fietsverkeer
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk

B. Reconstructie van 'grijze wegen'

Toepassing

- bestaande wegen (doorgaans in de oude schil) met:
 - een functie als hoofdfietsroute
 - een verblijfsfunctie voor de aanliggende bestemmingen
 - een beperkte ontsluitingsfunctie voor het gemotoriseerde verkeer

doelen	middelen	alternatieven
beperken autointensiteit	circulatiemaatregelen	scheiding fietsvoorzieningen
samenhang fietsnetwerk	continue vormgeving	bewegwijzering, kruispuntvormgeving
voorrang fietsroute	herkenbaarheid als fietsroute	uitritconstructies
veiligheid	snelheidsremming door aangepast profiel	plaatselijke remmers

Grenzen autointensiteit (bij een minstens twee tot vier keer zo hoge fietsintensiteit)

- tot 500 mvt/etm (na toepassing van circulatiemaatregelen):
 - breedte en profielindeling vrij te kiezen
 - herkenbaarheid als fietsroute wenselijk vanwege:
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk
- 500 tot 2.000 à 2.500 mvt/etm:
 - aangepaste indeling profiel nodig voor:
 - bovengeschiedtheid fietsverkeer
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk

C. Aanleg van fietsroutes in nieuwbouwingebieden

Toepassing

- vormgeving fietsnetwerk nieuwbouwingebied

doelen	middelen	alternatieven
ruimtebeslag beperken	combinatie auto-ontsluiting en fiets-verbinding	-
sociale veiligheid	auto's op en woningen langs de fietsroute	-
autofunctie beperkt houden	hoofdonsluiting auto loopt anders	scheiding fietsvoorzieningen
samenhang fietsnetwerk	continue vormgeving	bewegwijzering, kruispuntvormgeving
voorrang fietsroute	herkenbaarheid als fietsroute	uitritconstructies
veiligheid	snelheidsremming door aangepast profiel	plaatselijke remmers

Grenzen autointensiteit (bij een minstens twee tot vier keer zo hoge fietsintensiteit)

- tot 500 mvt/etm:
 - breedte en profielindeling vrij te kiezen
 - herkenbaarheid als fietsroute wenselijk vanwege:
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk
- 500 tot 2.000 à 2.500 mvt/etm:
 - aangepaste indeling profiel nodig voor:
 - bovengeschiktheid fietsverkeer
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk

D. 'Hergebruik' van oude plattelandswegen

Toepassing

- handhaving plattelandswegen als fietsroute in stedelijke structuur

doelen	middelen	alternatieven
directheid	bestaande korte route voor de fiets	parallele fietsroute
autofunctie beperkt houden	dichtheid functies beperken, doorgaand autoverkeer weren	scheiding fietsvoorzieningen
toegankelijkheid aanliggende functies	autoverkeer toelaten	-
samenhang fietsnetwerk	continue vormgeving	bewegwijzering, kruispuntvormgeving
voorrang fietsroute	herkenbaarheid als fietsroute	uitritconstructies
veiligheid	snelheidsremming door aangepast profiel	plaatselijke remmers

Grenzen autointensiteit (bij een minstens twee tot vier keer zo hoge fietsintensiteit)

- tot 500 mvt/etm:
 - breedte en profielindeling vrij te kiezen
 - herkenbaarheid als fietsroute wenselijk vanwege:
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk
- 500 tot 2.000 à 2.500 mvt/etm:
 - aangepaste indeling profiel nodig voor:
 - bovengeschiktheid fietsverkeer
 - mogelijkheid tot instellen voorrang binnen 30km/uur-gebied
 - routegeleiding
 - samenhang fietsnetwerk

De bestaande functies maken medegebruik door autoverkeer wenselijk. Door de doorgaans beperkte handhaving is op potentiële autosluiproutes een afsluiting met borden onvoldoende. Een fysieke knip is noodzakelijk.

De langste fietsstraat ligt in Oss

De ingebruikname van de fietsstraat vanaf het centrum van Oss richting Heesch, in september vorig jaar, ging gepaard met het nodige feestvertoon. Niet zo verwonderlijk, want er moest nogal wat op de schop voordat Nederlands langste fietsstraat klaar was. Zowel de fietsers als de ontwerpers lijken tot nu toe content met het resultaat.

De fietsstraat is een betrekkelijk nieuw fenomeen in Nederland. Het concept bestaat echter al veel langer. In Oss broedde men een jaar of zeven op de plannen, voordat realisering een feit was. Zoals veel gemeenten kent ook Oss plannen om het lokale fietsnetwerk op te waarderen. Als regionale centrumgemeente (67.000 inwoners) met veel schoolgaande jeugd, lag de hoogste prioriteit bij een verbinding vanuit Heesch naar het centrum van Oss. De financiering van de plannen vormde de gebruikelijke bottleneck. Wel lag er een kostbaar renovatieplan voor een aantal kruispunten in de gemeente op de plank. Daarnaast lonkte de provincie Noord-Brabant met een veelbelovende subsidieregeling voor innovatieve fietsprojecten. Geleidelijk aan vatte zo de gedachte post om die middelen in te zetten voor een fietsstraat. Ies Rinkel, verkeerskundige in Oss, over de keuze voor een fietsstraat: “Een belangrijk deel van het traject loopt door woongebieden, waar je niet echt de ruimte hebt voor vrijliggende fietsvoorzieningen. Toch wilden we een sterker op de fiets gericht beleid inzetten.” Dat vergde veel voorbereiding.

Ies Rinkel schetst enkele van de problemen die in het voortraject de revue passeerden. “Er is bijvoorbeeld veel gesproken over de inrichting van de fietsstraat in relatie tot mogelijke juridische problemen. Onder andere met de politie. Zo zullen fietsers niet op de hobbelige rechterkantstrook van de fietsstraat gaan rijden, maar moeten ze formeel wel uiterst rechts rijden? Uiteindelijk zijn veel van de bezwaren weggenomen door de inrichting zoveel mogelijk te conformeren aan de bestaande regels voor 30km/uur-gebieden en voorrangregels.” Aan de aanleg gingen veel inspraakavonden met bewoners vooraf. “Maar eigenlijk onderscheidden de bezwaren en suggesties zich niet echt van wat je bij andere grotere verkeersprojecten zoal tegenkomt. Wel leidden ze soms tot bijstelling van de plannen.”

Fietser koning

Alle vooroverleg en voorstudies leidden ertoe dat binnen de fietsstraat uiteindelijk verschillende profielen zijn toegepast. Op een deel van de in totaal 2,5 km lange route is het 5,20 m brede profiel verdeeld in een 3 m brede strook

rood asfalt, met aan weerszijden een 1,10 m brede strook grijze klinkers, op sommige stukken nagebootst in asfalt met klinkerprint. Het gaat om twee stukken van respectievelijk 300 en 500 m. Automobilisten blijven daar veelal achter de fietsers, die op het asfalt rijden. Behalve als het te lang gaat duren en er maar enkele fietsers rijden. Dan gaan haastige automobilisten, soms een tikje geïrriteerd, inhalen.

Op een ander deel van de route is over een lengte van 700 m in het midden een bolling aangebracht, met links en rechts een asfaltrijloper van 2,00 m en een kantstrook met klinkers van 0,60 m, waarmee de totale breedte op 5,70 m komt. Ook hier blijven automobilisten veelal achter de fietsers rijden. Maar ook hier gaan haastige automobilisten er wel langs. Alleen moet je om in te halen de middenbolling nemen en dat legt de drempel wat hoger. De route voert vanaf het centrum via een naoorlogse woonwijk en een bescheiden villawijkje naar de rand van de gemeente, om daar aan te sluiten op het provinciale fietspad naar Heesch. De fietsstraat is uitgevoerd in rood asfalt. “Paars was eigenlijk de bedoeling, om de fietsstraat te onderscheiden van een gewone fietsroute, maar er ging iets fout bij het draaien van het asfalt”, bekent Rinkel. De kruisingen waar het fietsverkeer het autoverkeer voorrang moet verlenen, zijn zorgvuldig uitgevoerd in grijze steen, met een extra brede middenberm als rustpunt voor de fietser. Veel werk maakte Oss van de bebording op de route. Een speciaal logo, waarbij een fietser met een koninklijk kroontje is toegerust, keert zowel terug op de

borden als in het rode asfalt. De provincie Noord-Brabant betaalde het leeuwendeel van de aanlegkosten, zo'n 1,2 miljoen euro. De totale kosten van de route, inclusief gemeentelijke overhead, belopen bijna 2 miljoen euro.

Draagvlak

Uit het vooronderzoek is gebleken dat per dag gemiddeld zo'n 4.000 fietsers van de route gebruikmaken. Het aantal auto's ligt beduidend lager, zeker nu de route op een paar punten voor de auto is doorgeknipt. "Sommige bewoners juichten dat toe, omdat er minder verkeer door de straat zou komen, anderen waren minder enthousiast, omdat ze liever niet omrijden", aldus Rinkel. "De herinrichting van het wegprofiel betekende ook dat op enkele plaatsen drempels werden opgeruimd. De meeste bewoners vonden dat prima, maar de honderden meters lange rechtstanden leiden nu soms tot hogere snelheden, en daar krijgen we wel eens klachten over. Voor wat betreft het autoverkeer valt het nog mee, zeker als er veel fietsers rijden. Maar de bromscoters vormen soms wel een probleem. Die wil-len op lange rechte stukken het gas nogal eens vol opendraaien."

Bewoners lijken in doorsnee tevreden. Ouders met schoolgaande kinderen in ieder geval. "Ik heb het gevoel dat het voor onze kinderen echt een stuk veiliger is geworden", vertelt een bewoner langs de route. Zijn kinderen knikken instemmend. Ook in het wat chiquere deel van de route valt geen wanklank te horen. Parkeren is er overigens nauwelijks een probleem, want velen beschikken over een eigen oprijlaan. "En het woonklimaat is er in ieder geval niet op achteruitgegaan", beaamt een bewoner van de Hescheweg. Zelfs de plaatselijke vertegenwoordiger van de Fietsersbond, die in de pers nogal eens een kritische noot liet horen, klinkt tevreden. "Natuurlijk kunnen detailpunten nog worden verbeterd. Zo zou ik op sommige stukken graag zien dat het autoverkeer nog wat wordt teruggedrongen. Maar ik vind het zeker een geslaagd project." En wat zou Ies Rinkel gemeenten meegeven die het oog hebben laten vallen op de fietsstraat? "Goed communiceren, zowel met de politiek als met de bewoners en zowel vooraf als na de aanleg. Daar valt of staat zo'n project mee."

Bron: Fietsverkeer, februari 2004, nr. 8, pag. 26-27.

Evaluatie fietsstraat Oss

De Osse fietsstraat is inmiddels geëvalueerd (Vermeulen 2005). Het fietsgebruik op de route is tussen voormeting (oktober 2002) en name-ting (oktober 2004) met gemiddeld 11% toegenomen.

Dit mag niet direct als een effect van de fietsstraat worden gezien (andere oorzaken kunnen bijvoorbeeld zijn: een toename van het aantal verplaatsingen in het gebied of een sterkere bundeling van fietsverkeer op de route), maar het wijst in ieder geval niet op een negatief effect van de herinrichting als fietsstraat. Enquêteering onder fietsers leert ook dat zij tamelijk tevreden zijn over de fietsstraat: zij vinden die comfortabel en snel – een verbetering ten opzichte van de oude situatie. Over de veiligheid zijn zij minder tevreden. Ze vinden dat automobilisten zich onvoldoende aanpassen: die rijden te hard. Dat blijkt ook te kloppen in de snelheidsmetingen (Asterstraat): zowel voor als na de aanleg van de fietsstraat ligt de V85 van autosnelheden op 42 à 45 km/uur.

Met een etmaalintensiteit van 2.500-2.800 fietsers is de fietsstraat in Oss duidelijk een hoofd fietsroute. De auto-intensiteiten lopen per traject uiteen:

	auto-intensiteit (etm)		fietsintensiteit (etm)	
	voor-onderzoek	na-onderzoek	voor-onderzoek	na-onderzoek
Asterstraat		528		2703
Hescheweg zuid van J. Zwijsenlaan	1388	899	2649	2809
Hescheweg zuid van Mondriaanlaan	767	580	2335	2485
Hescheweg zuid van Julianasingel	1513	1107	2131	2469

Tussen fiets- en auto-intensiteit zit op de delen van de Osse fietsstraat een factor 2 tot 5. De intensiteiten verschillen daarmee beduidend minder dan op de meeste fietsstraten in Groningen, Hengelo, Utrecht en Zwolle.

Deel III

De vormgeving van fietsstraten

De fietsstraat moet worden gezien als een functionele categorie van hoofdfietsroutes binnen verblijfsgebieden:

Een fietsstraat is een straat binnen een verblijfsgebied, die functioneert als belangrijke fietsverbinding en die door vormgeving en inrichting als zodanig herkenbaar is, maar waarop ook in beperkte mate autoverkeer voorkomt. Een belangrijk kenmerk van de fietsstraat is dat de positie van de auto ondergeschikt is aan die van de fiets.

Niet de uitvoeringsvorm maar de functie bepaalt dus of een straat een fietsstraat is.

Gegeven de functionaliteit van een fietsstraat op een bepaald wegvak of bepaalde route, zijn er vervolgens veel vrijheidsgraden in het ontwerp. Kernpunt in de vormgeving is dat de fiets bovengeschiedt wordt aan de auto – en dat alle weggebruikers dit ervaren. In dit Deel III worden vele in de praktijk functionerende vormgevingen van fietsstraten op een rij gezet: een 'voorbeeldencatalogus' van goede oplossingen op vormgevingsniveau in paragraaf 2. Eerst wordt in paragraaf 1 ingegaan op de vier belangrijkste elementen in een aangepaste vormgeving en hun waarde voor het functioneren van een fietsstraat.

1 Functies van een aangepaste vormgeving

Op vier punten kan de vormgeving functioneel worden aangepast:

Aanpassing 1: Autoluw

Een lage autointensiteit is essentieel voor het comfort, de veiligheid en de aantrekkelijkheid van een fietsstraat. Afhankelijk van de vormgeving is een autointensiteit van maximaal 2.000 à 2.500 mvt/etm toelaatbaar. Daarnaast moet doorgaand autoverkeer zoveel mogelijk vermeden worden. Verkeerscirculatiemaatregelen, zoals altemnerend eenrichtingsverkeer, zijn daarom vaak een randvoorwaarde voor het goed functioneren van een fietsstraat.

Aanpassing 2: Gematigde snelheid autoverkeer

Naast de autointensiteit is een lage snelheid van het autoverkeer van grote invloed op de kwaliteit van de fietsroute. Daarnaast is een lage snelheid meestal vereist vanwege de verblijfsfunctie (groot aantal erfontsluitingen). De gewenste snelheid kan bereikt worden door een aangepast profiel, korte rechtstanden en snelheidsremmende maatregelen. Bij plateaus en drempels moeten fietsvriendelijke hellingen toegepast worden (lengte 2,40 m en sinusvormig¹).

Aanpassing 3: Toepassing asfaltverharding

Toepassing van asfaltverharding in de fietsstraat zorgt voor vergroting van het fietscomfort. Binnen een verder geklinkerde woonbuurt zorgt de toepassing van een doorlopende asfaltloper voor herkenbaarheid en continuïteit voor de hoofdfietsroute.

¹ Bij toepassing van een plateau is de snelheidsremmende werking van de helling bij gelijke lengte beperkter dan bij een drempel. Voor een vergelijkbare snelheidsremming tot 30 km/uur is een helling van 1,70 m aan te bevelen. Dit is echter minder comfortabel voor het fietsverkeer.

Aanpassing 4: Aangepast profiel

Een aangepast profiel in de fietsstraat (door een andere indeling van de rijbaan) kan de volgende functies vervullen:

- versterking bovengeschiedheid fietsverkeer:
Met een profiel waarbij de fietser meer midden op de weg rijdt en de auto meer achter de fiets blijft (rabatstroken, middenberm en/of smal profiel), kan de positie van het fietsverkeer versterkt worden. Dit leidt onder meer tot een lagere snelheid van het autoverkeer. De werking van het aangepaste profiel vraagt wel een zekere hoeveelheid fietsers; in ieder geval vier keer zoveel als de hoeveelheid autoverkeer. Ook moet voor een goede werking van het aangepaste profiel de autointensiteit beperkt blijven tot 1.000 à 2.000 mvt/etm.
- routegeleiding, vindbaarheid:
Op keuzepunten, waar de fietsroute niet op voorhand duidelijk is, kan deze met een eenduidige, als fietsstraat herkenbare vormgeving worden aangegeven. De fietsers worden als het ware geleid en kunnen erop vertrouwen dat de route ook verderop een vervolg heeft als hoofd fietsroute. Deze functie is van belang als het routeverloop niet zonder meer uit de stedelijke structuur duidelijk is. Alternatieven zijn een aanpassing van de kruispuntvormgeving of bewegwijzering, bebording en markering.
- voorrang binnen 30km/uur-gebieden:
Binnen 30km/uur-gebieden mag op fietsroutes, die als zodanig herkenbaar zijn en waarop in beperkte mate autoverkeer voorkomt, voorrang worden ingesteld (uitvoeringsvoorschriften BABW). Uitritconstructies bieden hiervoor een alternatief.
- herkenbaarheid als fietsroute:
Met een aangepast profiel, bestaand uit herkenbare fietselementen (rood asfalt, fietssymbool, bebording), kan aan fietsers en andere weggebruikers worden duidelijk gemaakt dat er sprake is van een fietsroute. Hiermee kunnen in ieder geval keuzen in routegeleiding en profielindeling, die voor andere weggebruikers wellicht onlogisch zijn, worden verklaard en bovendien minder harde doelen worden gediend, zoals het imago van de fiets (en van de wethouder).

Juridische status

De fietsstraat is komen overwaaien uit Duitsland (zie pagina 17). De Duitse lessen leren ons dat we niet al te veel juridische eisen moeten stellen aan fietsstraten. *Gründlichkeit* leidde er tot overregulering, die ertoe heeft bijgedragen dat fietsstraten in Duitsland niet echt zijn doorgebroken. In Nederland kunnen we ons dan ook het beste concentreren op de functie van fietsstraten en de toepassingsmogelijkheden. Daarnaast valt niet te ontkomen aan discussie over minimale en maximale intensiteiten van het fietsverkeer en het autoverkeer. Daarbij zal het vaker gaan om grensgebieden dan om harde grenzen aan die intensiteiten. Zo zijn nut en overwegingen gegeven om de fietsstraat op te nemen in de verkeerskundige gereedschapskist voor de toepassing in verblijfsgebieden. Dit is geen eindpunt, maar vormt het begin voor een verdere gedachtevorming over te stellen eisen aan functie, vormgeving en inrichting van fietsstraten in Nederland.

Tot slot is het goed te bedenken dat een fietsstraat niet alleen een fietsstraat is als er een bord 'fietsstraat' met wettelijke status bij staat. Beter een goede vormgeving en inrichting zonder zo'n bord door sommigen bepleit officieel bord dan een sobere, inadequaate functionerende fietsstraat met zo'n bord, dat ook juridisch niet nodig is. Misschien is het beter dat elke gemeente een mooi eigen bord hanteert, zonder status in naam der wet.

Zoals de gemeente Oss het formuleerde: 'Een fietspad is een fietspad en een straat is een straat, maar een fietsstraat heeft in ieder geval nu nog geen extra juridische mogelijkheden. Het is dus juridisch gezien hetzelfde als een gewone woonstraat.'

2 Voorbeeldencatalogus van vormgeving (binnen bebouwde kom)

Een fietsstraat kan vele zinvolle verschijningsvormen hebben. In de praktijk zijn er qua vormgeving vier hoofdtypen zichtbaar, die elk in specifieke situaties passend kunnen zijn:

- Type 1 **Woonstraat**
- Type 2 **Fietsers ruim aan de zijkant**
- Type 3 **Fietsers meer middenop**
- Type 4 **Rijbaanscheiding**

Fietsstraatbord Oss

Fietsstraatbord Houten

Type 1 Woonstraat

In een straat met zeer lage auto-intensiteiten in combinatie met een functie als hoofdfietsroute kan de bovengeschiedtheid van het fietsverkeer zonder aanvullende maatregelen worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om hoofdfietsroutes in woonstraten waar vanwege de ligging of door aanvullende verkeerscirculatiemaatregelen de intensiteit van het autoverkeer beperkt blijft tot 500 mvt/etm.

Voor een comfortabele en veilige afwikkeling van het fietsverkeer is het wenselijk dat de fietsstraat wel beschikt over:

- asfaltverharding;
- een smalle rijloper (ca. 4,50 m).

Door het ontbreken van aanvullende maatregelen in dit type fietsstraat is de hoofdfietsroute niet als zodanig herkenbaar. Dit betekent dat binnen 30km/uur-gebieden niet zonder meer voorrang kan worden ingesteld ten gunste van de fietsstraat. In combinatie met een rode asfaltloper kan dit wel. Bovendien kan het op keuzepunten in de route nodig zijn aanvullende maatregelen te treffen voor de routegeleiding. Dit is mogelijk door het verloop van de route of de kruispuntoplossingen aan te passen.

Hierna volgen vijf voorbeelden van mogelijke vormgevingen van fietsstraten van dit type 1. De voorbeelden zijn niet noodzakelijkerwijs werkelijke fietsstraten als het gaat om intensiteiten van fietsers en auto's.

Gouda - Bloemendaalseweg

Gouda - Voorwillenseweg

Type 1 Woonstraat

Zwolle - Philosophenallee

Zwolle - Provincieroute

Zwolle - Zwarteweg

Type 2 Fietsers ruim aan de zijkant

Bij fietsstraten van het type 'fietsers ruim aan de zijkant' worden de fietsvoorzieningen aan de zijkant van de rijbaan gerealiseerd. Doordat de fiets(suggestie)stroken, zeker in verhouding tot de breedte van de 'autoloper' voor het autoverkeer, een behoorlijke breedte hebben, overheersen de fietsvoorzieningen het wegbeeld.

Bij tweerichtingsverkeer voor het autoverkeer is in dit profiel al snel een flinke breedte voor elkaar passerende auto's nodig, óf het autoverkeer moet van de fietsstroken gebruikmaken. Dit laatste is alleen bij zeer lage autointensiteiten acceptabel. Bij eenrichtingsverkeer kan over de fietsstraat juist relatief veel autoverkeer worden afgewikkeld; de onderlinge hinder is dan beperkt.

Dit leidt tot de volgende toepassinggebieden voor dit type:

- tweerichtingsverkeer tot 500 mvt/etm;
- eenrichtingsverkeer tot 2.000 à 2.500 mvt/etm, wanneer de fietsintensiteit minstens twee tot vier keer zo groot is.

Zeker indien de autoloper in klinkers wordt uitgevoerd, is het zaak te zorgen voor fietslopers van voldoende breedte (minimaal 1,50 m; 2,00 m bij hogere fietsintensiteiten) en tegelijkertijd te voorkomen dat auto's over de fietslopers rijden.

De (rode) fietslopers bieden goede mogelijkheden voor de herkenbaarheid van de fietsroute, zowel voor de routegeleiding als voor de herkenbaarheid voor alle verkeersdeelnemers.

Voorrang in 30km/uur-gebieden is met deze vormgeving dus zeker mogelijk.

Hierna volgen zeven voorbeelden van mogelijke vormgevingen van fietsstraten van dit type 2. De voorbeelden zijn niet noodzakelijkerwijs werkelijke fietsstraten als het gaat om intensiteiten van fietsers en auto's.

Goes - Lindenstraat

Raalte - Deventerstraat

Rotterdam - Bergsingel

Type 2 **Fietsers ruim aan de zijkant**

Utrecht - Groeneweg

Utrecht - Van Humboldtstraat

Utrecht - Hieronymusplantsoen

Utrecht - Leidseweg

Type 3 Fietsers meer midden op

De insteek van fietsstraten van het type 'fietsers meer midden op' is erop gericht de positie van de fietsers in het wegbeeld te versterken door ze meer midden op de rijloper te laten rijden. Hierdoor zijn de fietsers bij de automobilisten op de fietsstraat beter in beeld en is er dus meer interactie tussen beide groepen verkeersdeelnemers. Tegelijkertijd stelt deze insteek grenzen aan de acceptabele intensiteiten van het autoverkeer.

Uitgangspunt bij alle fietsstraten van dit type is de toepassing van een asfaltloper voor het fietsverkeer midden op de rijbaan, die ook door het autoverkeer kan worden gebruikt. De rode looper biedt goede mogelijkheden voor de herkenbaarheid van de fietsroute – en dan gaat het zowel om routegeleiding voor fietsers zelf als om herkenbaarheid van de fietsroute voor andere verkeersdeelnemers. Voorrang in 30km/uur-gebieden is met deze vormgeving dus zeker mogelijk.

Belangrijke overweging om in dit type fietsstraat een rode asfaltloper toe te passen is bovendien dat de rode loper het gewenste gedrag met de fietser meer in het midden van de rijbaan ondersteunt. Voor zowel de fietsers als de andere weggebruikers wordt het logischer dat de fietser de asfaltloper volgt (en dus niet op de eventuele rabatstrook rijdt).

Aanvullend worden de volgende ontwerpmiddelen gebruikt om de positie van de fietser te versterken:

- versmalling rijloper;
- rabatstroken.

Versmalling rijloper

Met een versmalde rijloper wordt de verkeersruimte beperkt en komen de fietsers 'vanzelf' in beeld bij de automobilisten. Bij tweerichtingsverkeer voor autoverkeer is al snel dusdanig veel breedte nodig, dat de interactie tussen auto en fiets niet kan worden afgedwongen.

De toepassing van de versmalde rijloper is dan ook beperkt tot de volgende situatie: eenrichtingsverkeer, maximaal 2.000 à 2.500 mvt/etm², wanneer de fietsintensiteit minstens twee tot vier keer zo groot is.

Een geschikte rijbaanbreedte bij eenrichtingsverkeer voor auto's ligt tussen 3,50 en 4,00 m.

Rabatstroken

Rabatstroken naast de (geasfalteerde) rijloper zorgen ervoor dat fietsers, die in principe de rijloper zullen volgen, prominent in beeld komen, terwijl er voor autoverkeer voldoende ruimte is om fietsers en tegemoetkomend autoverkeer te passeren. Ten slotte oogt een fietsstraat met rabatstroken smaller dan een straat met dezelfde breedte en een volledig geasfalteerd profiel.

De toepassing van een rijloper met rabatstroken blijkt in de praktijk goed te werken tot een intensiteit van het autoverkeer van 2.000 à 2.500 mvt/etm, wanneer de fietsintensiteit minstens twee tot vier keer zo groot is.

De maatvoering van de rijloper en de rabatstroken luistert vrij nauw. Uitgangspunt is dat een automobilist een fietser moet kunnen passeren (zowel bij tegemoetkomen als bij inhalen), terwijl de fietser op het asfalt blijft rijden. De maatvoering van één rabatstrook plus de rijloper ligt tussen 3,50 en 4,00 m. De rabatstrook moet niet te breed worden gemaakt (maximaal 1,10 m) om parkeren op de strook te voorkomen. De totale rijbaan voor tweerichtingsverkeer voor auto's bedraagt circa 4,50 (minimaal 4,20) m. Ook bij eenrichtingsverkeer voor auto's zijn twee rabatstroken nodig.

Hierna volgen tien voorbeelden van mogelijke vormgevingen van fietsstraten van dit type 3. De voorbeelden zijn niet noodzakelijkerwijs werkelijke fietsstraten als het gaat om intensiteiten van fietsers en auto's.

² In het rapport *De fietsstraat* (Andriess en Hansen, 1996) is voor dit type een hindermodel opgesteld, waarbij een maximum werd gesteld aan het product van de fiets- en autointensiteit: $I_{\text{fiets}} [\text{fts/u/richting}] \times I_{\text{auto}} [\text{mvt/u}] < 13.000$.

Deventer - Pothoofd

Zwolle - Vondelkade

Hengelo - Ir. M. Schefferlaan

Hengelo - Kalmarstraat

Hengelo - Oversteweg

Houten - De Molen

Type 3

Fietsers meer midden op

Houten - Odijkseweg

Houten - Stuwmeer

Oss - Asterstraat

Oss - Hescheweg

Type 4 Rijbaanscheiding

Het streven om de positie van de fietser in het wegbeeld te versterken door hem meer middenop de rijloper te laten rijden, kan net als bij type 3 ook toegepast worden bij de onderscheiding van twee rijlopers. Nog sterker dan bij type 3 stelt deze insteek grenzen aan de acceptabele intensiteiten van het autoverkeer.

Drie typen ontwerpen worden gebruikt om twee rijlopers – ofwel de rijbaanscheiding – te realiseren:

- markering;
- overrijdbare middenberm;
- harde middenberm.

Markering

Met middenmarkering op de rijbaan kan de speciale status van de fietsstraat worden benadrukt. Met belijning worden twee smalle rijlopers op het asfalt aangegeven. In Utrecht is een vormgeving met rabatstroken en een rijloper met dubbele asmarkering toegepast. Een fietsstraat met dubbele asmarkering is overigens een afwijking van de Richtlijn Essentiële Herkenbaarheidskenmerken, die de toepassing van een dubbele asmarkering als kenmerk voor gebiedsontsluitingswegen reserveert. Maatvoering en toepassingsgebied zijn vergelijkbaar met de fietsstraat met rabatstrook (zie onder Rabatstroken bij type 3).

Overrijdbare middenberm

De fietsstraat kan nog verder worden 'aangekleed' met een overrijdbare middenberm. Die zorgt ervoor dat automobilisten bij het inhalen van een fietser over de middenberm moeten rijden, wat een attentieverhogend en wellicht snelheidsremmend effect heeft.

Het profiel van de fietsstraat met overrijdbare middenberm bestaat uit twee smalle rijlopers van circa 2,00 m en rabatstroken van circa 0,60 m breed. De breedte van de middenberm is variabel. Het toepassingsgebied van de fietsstraat met overrijdbare middenberm is vergelijkbaar met de fietsstraat met alleen rabatstroken (zie onder Rabatstroken bij type 3).

Harde middenberm

De laatste, meest verregaande inrichting van de fietsstraat is die met een harde middenberm, waardoor automobilisten gedwongen worden achter het fietsverkeer te blijven.

De vormgeving van dit type bestaat uit twee smalle rijlopers van circa 2,00 m en rabatstroken van circa 0,60 m breed. De breedte van de middenberm is flexibel.

De snelheids- en gedragsaanpassing van het autoverkeer op de fietsstraat wordt met deze fietsstraat hard afgedwongen, omdat de automobilist de fietser niet kan inhalen. Voor de onderlinge acceptatie van deze situatie dient de lengte van de wegvakken waarop dit gedwongen volgen kan voorkomen, beperkt te blijven tot maximaal 300 m.

Parkeren op de rijloper of de rabatstrook wordt met deze vormgeving effectief tegengegaan, omdat geparkeerde auto's meteen de rijbaan blokkeren. Tegelijkertijd leidt bijvoorbeeld laden en lossen of een slechtgeparkeerde auto in een parkeervak ook snel tot overlast voor fietsers en automobilisten op de route.

De (rode) lopers bieden goede mogelijkheden voor de herkenbaarheid van de fietsroute, zowel voor de routegeleiding als voor de herkenbaarheid van alle verkeersdeelnemers. Voorrang in 30km/uur-gebieden is met deze vormgeving dus zeker mogelijk.

De fietsstraat waarop automobilisten niet kunnen inhalen kan worden toegepast tot een autointensiteit van 500 à 1.000 mvt/etm. Feitelijk is er op dit moment maar één praktijkvoorbeeld van: de Voorstad in Goes. Een vergelijkbare vormgeving in de Burg. Reigerstraat in Utrecht werd weer teruggedraaid vanwege slecht functioneren (wat onder meer te maken had met de grote lengte van het traject en de te hoge autointensiteit).

Hierna volgen zes voorbeelden van mogelijke vormgevingen van fietsstraten van dit type 4.

Tilburg - Tuinstraat

Utrecht - Kariboestraat

Utrecht - Houtensepad

Oss - Hescheweg

Goes - Voorstad

Utrecht - Burg. Reigerstraat (restant van harde middenberm zichtbaar)

Literatuur

- H.C. Andriessse en J.H.A. Hansen, *De fietsstraat: onderzoek naar fietsverbindingen door verblijfsgebieden*, TU Delft, 1996.
- Rico Andriessse, les Rinkel e.a., *Wacht u voor de fiets: fietsstraten op een rij*, in: *Verkeerskunde*, 2001, nr. 1, pag. 19-22.
- *Fietsvoorzieningen op wegvakken binnen de bebouwde kom: aanzet tot een nieuw keuzeschema*, *Fietsverkeer*, 2004, nr. 8, pag. 31-34.
- Gemeente Groningen, *Beleidsnota fietsverkeer*, 2000.
- Gemeente Hengelo, *Fietsnota Hengelo*, 1992.
- Gemeente Hengelo, *Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan*, ontwerp, 2002.
- Gemeente Utrecht, *Fietsnota Verder met de fiets, inspraakexemplaar*, 2002.
- Gemeente Zwolle, *Fietsnota Rapper op de trapper*, 1994.
- Gemeente Zwolle, *Kwaliteit binnen bereik: GVVP Zwolle*, 2001.
- Goudappel Coffeng, *Ervaringen fietsstraten*, in opdracht van de provincie Noord-Brabant en gemeente Oss, 2000.
- *Na twintig jaar nog steeds niet echt doorgebroken: fietsstraten in Duitsland*, *Fietsverkeer*, 2002, nr 3, pag. 10-11.
- *Tevreden fietsers, tevreden ontwerpers: de langste fietsstraat ligt in Oss*, *Fietsverkeer*, 2004, nr. 8, pag. 26-27.
- Ruud Vermeulen, *Evaluatie fietsstraat Oss, Megaborn*, in opdracht van de gemeente Oss, 2005.

Hengelo

A. Hoofdfietsroutes in de praktijk

Het hoofdfietsroutenetwerk van de gemeente Hengelo is vastgelegd in twee nota's: de *Fietsnota* uit 1992 (vastgesteld) en de aanzet tot een gemeentelijk verkeers- en vervoersplan uit 1999 (concept). In het verkeers- en vervoersplan is een fietsroutenetwerk opgenomen met stadsfietsroutes, zie figuur 1. Vooralsnog zijn deze stadsfietsroutes, met uitzondering van de stadsfietsroute Vossenbelt, niet veel meer dan lijnen op papier. Het stadsfietsroutenetwerk bestaat uit dertien radiale routes, aangevuld met twee tangenten. Dit leidt in de oude schil tot een relatief dicht netwerk, uitlopend naar de buitenkant van Hengelo. De maaswijdte op de buitenring is 700 m, aan de randen van de stad 1.500 m.

Route 1 is de stadfietsroute Vossenbelt vanuit de nieuwbouwwijk Vossenbelt naar het centrum. De route loopt vanuit de wijk over de fietsbrug over de A1. Vervolgens zijn twee alternatieven beschikbaar: de stadsfietsroute Vossenbelt vervolgen (route 1a) of over de Beukweg (route 1b). Bij route 1 gaat het feitelijk om twee routes tussen twee voedingspunten (Vossenbelt en centrum), die over 3 km door een andere wijk lopen, waarna ze aan de noordkant worden gebundeld (brug A1). Beide routes worden goed gebruikt; ze functioneren als bovenwijkse fietsverbindingen en kunnen dus als hoofdroutes worden beschouwd: op de Ir. M. Schefferlaan (1a) rijden 3.000 fietsers/etm en op de Beukweg (1b) 2.200.

Route 2 loopt vanaf het centrum naar het zuidwesten. Nabij het centrum zijn drie spoorwegonderdoorgangen beschikbaar voor fietsverkeer. Ook na het gedeelte tussen de Julianalaan en de Horstweg splitst de route zich weer, in de Horstweg en het vervolg van de Krabbenbosweg.

Route 2 kent slechts op een beperkt deel een sterke bundeling: tussen de Julianalaan en de Horstweg (900 m). Op dit gedeelte rijden 2.700 fietsers/etm. Het kan worden aangemerkt als een hoofdroute. Daarna splitst de route zich weer in de Horstweg en het vervolg van de Krabbenbosweg. Dat deel en de spoorwegovergangen kunnen niet als hoofdroute worden aangemerkt.

Route 3 loopt vanaf het centrum naar het zuiden.

Bij route 3 is sprake van minimaal twee vergelijkbare mogelijke routes door de wijk, met een relatief beperkt gebruik (routes 3a en 3b elk 1.600 fietsers/etm). Op deze route is geen sprake van een hoofdfietsroute. Er is geen duidelijk achterland en de omvang van de wijk zelf en de bundeling daarbinnen is niet zodanig dat een duidelijke hoofdfietsroute ontstaat.

Route 4 loopt vanaf het centrum naar het oosten. Deze route verbindt het centrum, door de oude schil, met de wijk Groot Driene.

Bij route 4 is route 4a de meest gebruikte. Door de rechthoekige verkaveling van Groot Driene zijn vanaf de route 4a geen radiale routes beschikbaar de wijk in, waardoor voor verplaatsingen vanaf het centrum van Hengelo naar Groot Driene-zuid de routes 4b en 4c een rechtstreekser alternatief bieden. Op het gedeelte tussen het centrum en de Nijhofslaan is de gecombineerde route 4a-4b de duidelijke hoofdroute met voldoende lengte (1.300 m), achterland (een groot deel van Groot Driene), bundeling (spoortunnel) en gebruik (3.000 fietsers/etm).

B. Bestaande fietsstraatoplossingen

In Hengelo zijn twee routedelen die als fietsstraatachtige oplossing kunnen worden aangemerkt:

- het gedeelte Oversteweg-Ir. M. Schefferlaan (route 1a);
- de Landmansweg (route 1a) en Uitslagsweg (route 1b).

Oversteweg-Ir. M. Schefferlaan

Het gedeelte Oversteweg-Ir. M. Schefferlaan is door rood asfalt, versmalling van de rijbaan tot 4,00 m, circulatiemaatregelen en aanpassing van de kruispunten een 'positieve' keuze gemaakt. Uitrustconstructies zorgen voor voorrang op de fietsstraat. De route is comfortabel, herkenbaar als hoofdfietsroute, leidt de fietsers door de wijk, en de autointensiteit is met 800 mvt/etm relatief beperkt.

Landmansweg en Uitslagsweg

Op het zuidelijke deel van de Landmansweg (route 1a) en de route Landmansweg-Uitslagsweg (route 1b) zijn geen aanvullende inrichtingsmaatregelen getroffen. Wel geldt er een inrijverbod voor gemotoriseerd verkeer, met uitzondering van bestemmingsverkeer. De autointensiteit is relatief laag (naar schatting 500 mvt/etm), de beperkte breedte (ca. 4,00 m) zorgt voor lage snelheden en de asfaltverharding geeft voldoende fietscomfort. Aandachtspunt is de sociale veiligheid van de route vanwege de ligging in dunbebouwd gebied.

C. Mogelijke fietsstraatoplossingen

In Hengelo zou op de volgende routedelen van de hoofdfietsroutes de fietsstraat een meerwaarde kunnen bieden:

- Krabbenbosweg (route 2);
- Anninksweg (route 4);
- het fietspad in de Vossenbelt (route 1).

Krabbenbosweg

De Krabbenbosweg heeft een functie als buurtverzamelweg. Het oostelijke deel is 30km/uurgebied (2.200 mvt/etm) en voorzien van enkele kruispuntplateaus. Het westelijke deel is voornamelijk een 'grijze weg', een 50km/uur-weg (3.000 mvt/etm), maar zonder voorrangmaatregelen en fietsvoorzieningen. Op termijn zou deze moeten worden opgenomen in het 30km/uur-gebied. De weg is ook een uitrukroute voor de brandweer en een busroute.

Anninksweg

Bij de Anninksweg kunnen twee delen worden onderscheiden: het gedeelte tussen de Oude Molenweg en de Bergweg, en het gedeelte tussen de Bergweg en de P.C. Hooftlaan. Het eerste deel is een asfaltweg (breedte ca. 6,50 m) zonder fietsvoorzieningen en heeft een wijkverzamel functie (autoverkeersintensiteit 4.000 mvt/etm). Het tweede deel is nu al relatief verkeersluw met 1.200 mvt/etm. Door asfaltering en afsluiting van de spoortunnel voor autoverkeer of aanpassing van het profiel, zou een fietsstraat kunnen worden gerealiseerd.

Vossenbelt

In de nieuwbouwwijk Vossenbelt loopt de fietsroute vrijwel geheel over een vrijliggend fietspad. Dit biedt een aantrekkelijke, veilige en herkenbare fietsroute. In een zeer breed profiel is naast het fietspad, soms zelfs aan twee zijden, een woonstraat aanwezig. Combinatie van de twee functies op een fietsstraatprofiel zou hier een behoorlijke ruimtewinst en kostenbesparing kunnen opleveren, terwijl de kwaliteit van de fietsroute in stand zou kunnen blijven.

Utrecht

A. Hoofdfietsroutes in de praktijk

Het hoofdfietsroutenetwerk van de gemeente Utrecht is opgenomen in de nota *Verder met de fiets* (2002, inspraakexemplaar). In deze fietsnota staat het netwerk voor zowel de korte (2006, zie figuur 2) als de lange termijn (2015). Het hoofdfietsroutenetwerk van de gemeente Utrecht bestaat uit het verbindende (stads)netwerk en het verdelende (wijk)netwerk. De nota maakt geen onderscheid tussen beide netwerken om te voorkomen dat het verdelende netwerk het bij de afweging zou afleggen tegen andere vervoerwijzen (!). Het hoofdfietsroutenetwerk kent een rastervormige opbouw met een maaswijdte van 500 m, met uitsluitend op de barrière Amsterdam-Rijnkanaal/A2 een vergroting naar gemiddeld 1.200 m.

Route 1 verbindt stadsdeel Leidsche Rijn met het centrum van Utrecht. Tussen de Zandweg en de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal is de onderzochte route de enige fietsmogelijkheid op deze verbinding. Na de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal zijn er twee mogelijkheden: over de Leidseweg (woongebied) of langs de Weg der Verenigde Naties-Graadt van Roggenweg, die op het Westplein weer samenkomen.

Op route 1 is tussen de Zandweg en de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal, de onderzochte route de enige fietsmogelijkheid op deze verbinding. Met een lengte van 1.400 m en 1.500 fietsers/etm is het een hoofdroute. Na de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal zijn er twee mogelijkheden: over de Leidseweg (woongebied) of langs de Weg der Verenigde Naties-Graadt van Roggenweg, die op het Westplein weer samenkomen. Gezien de afstand (2.000 m) en de functie als centrale verbinding tussen het centrum en stadsdeel Leidsche Rijn, wordt aangenomen dat beide routes als hoofdroute (gaan) functioneren.

Route 2 loopt vanaf het centrum naar de universiteit. Dit is met naar schatting 10.200 fietsers/etm een zeer druk befietste route. Tussen de rand van het centrum en het kruispunt Platolaan-Weg tot de Wetenschap is het één route.

Route 2 is met naar schatting 10.200 fietsers/etm een zeer druk befietste route. De afstand bedraagt 3.500 m, met een duidelijke doorgaande fietsstroom op de onderzochte route.

Route 2 functioneert zeker als een duidelijke fietsroute tussen de rand van het centrum en het kruispunt Platolaan-Weg tot de Wetenschap. Daarna vindt een verdeling plaats over de Weg tot de Wetenschap en de Weg naar Rhijnauwen.

Route 3 loopt vanaf het centrum door Overvecht naar de Franciscusdreef.

Voor route 3 geldt dat in het noordelijke deel vanaf het centrum verschillende routes mogelijk zijn en er geen sprake is van een duidelijke hoofdroute. De route Noorderstraat-Kievitstraat-Van Humboldtstraat-Meester Tripkade-Tiberdreef is duidelijk een hoofdfietsroute. Met de spoortunnel bij het station Overvecht, de brug ten noorden van de Kardinaal de Jongweg en de herkenbare fietsvoorzieningen in de Kievitstraat-Van Humboldtstraat, lukt het goed de fietsers te bundelen. Het gebruik is 3.000 fietsers/etm op de Van Humboldtstraat en 2.200 op de Antonius Mattheuslaan. In Overvecht is er geen directe route, maar een verdelende route voor de buurt.

Route 4 buigt ter hoogte van het Wilhelminapark af van route 2 en leidt naar Lunetten.

Voor route 4 functioneren het Houtensepad (2.000 fietsers/etm) en de inprikker Lunetten (1.500 fietsers/etm) als een hoofdfietsroute. Vanaf het Houtensepad is de meest logische route naar het centrum via de Lamstraat-Kariboestraat (route 5). Het vervolg van route 4 (Laan van Kovelswade-Tamboersdijk-Adriaen van Ostadelaan) biedt een goede bundeling met het spoorviaduct over 2 km, maar doordat de route tangentieel loopt ten opzichte van het centrum, is het gebruik beperkt (1.200 fietsers/etm op de Tamboersdijk). De Adriaen van Ostadelaan is geen hoofdfietsroute (2.500 fietsers/etm, met een klein aandeel doorgaande fietsers).

B. Bestaande fietsstraatoplossingen

In Utrecht zijn twee routedelen aan te duiden als fietsstraten:

- Van Humboldtstraat (route 4);
- Kariboestraat (route 5).

Van Humboldtstraat

De rijbaan in de Van Humboldtstraat heeft een totale breedte van 6,00 tot 6,50 m: aan weerszijden 1,75 m fietsstrook (rood asfalt) en in het midden 2,50 tot 3,00 m autoloper (klinkers). Aan één zijde ligt een langsparkeerstrook (klinkers). In de weg zijn drempels aangebracht. Door het ruime profiel is er een eigen plaats voor de auto. Er is een uitritconstructie fietsvoorrang; andere kruispunten zijn gelijkwaardig. Autoverkeer is in één richting toegestaan (geen aanvullende circulatiemaatregelen) en de autoverkeersintensiteit is beperkt (naar schatting 500 mvt/etm). De route is duidelijk herkenbaar als fietsroute.

Kariboestraat

De Kariboestraat heeft een breedte van 5,00 tot 5,60 m: aan weerszijden 0,50 tot 0,80 m rabatstrook (klinkers) en 1,75 m asfaltstrook, in het midden een strook van 0,50 m met een dubbele asstreep. De Kariboestraat is ontworpen als fietsstraat en functioneert als zodanig. De autoverkeersintensiteit is zeer laag (200 mvt/etm, geen doorgaand verkeer). Alleen voor fietsverkeer is er een verbinding onder de Waterlinieweg. De autosnelheid blijft beperkt door de smalle asfaltloper en de aanwezigheid van fietsverkeer. Uitritconstructies en voorrangskruispunten zorgen voor fietsvoorrang.

C. Mogelijke fietsstraatoplossingen

In Utrecht zou op de volgende delen van hoofdfietsroutes de fietsstraat een meerwaarde kunnen betekenen:

- Leidseweg (route 1a);
- Prins Hendriklaan-Sophocleslaan-Platolaan (route 2);
- fietsas Lunetten (route 4).

Leidseweg

De Leidseweg heeft een aantal kenmerken van een fietsstraat: een hoofdfietsroute met een beperkte autoverkeersintensiteit (naar schatting 500 mvt/etm), afgedwongen door verkeerscirculatiemaatregelen. De onregelmatige klinkerverharding voldoet niet aan de eisen voor een hoofdfietsroute. Doordat de autoverkeersintensiteit enigszins hoger is dan op de meeste fietsstraten, is het bij een asfaltverharding wenselijk met een aangepast profiel de ondergeschikte positie van het autoverkeer te versterken.

Prins Hendriklaan-Sophocleslaan-Platolaan

De route Prins Hendriklaan-Sophocleslaan-Platolaan naar de Universiteit van Utrecht is in de bestaande situatie een buurtstraat voor het autoverkeer, met 3.000 mvt/etm – waarvan een deel doorgaand verkeer – en 10.000 fietsers. De route heeft voor het autoverkeer geen functie als gebiedsontsluitingsweg, dus kan doorgaand verkeer ontmoedigd of onmogelijk gemaakt worden. Vanwege de haakse hoek op het kruispunt Sophocleslaan-Platolaan is het daar wenselijk de hoofdfietsroute te geleiden, door middel van een herkenbare fietsvormgeving op beide takken (rood asfalt) of een uitritconstructie op de derde tak van het kruispunt.

Lunetten

De inrikker in de wijk Lunetten is nu al een verkeersluwe hoofdfietsroute (200 mvt/etm), waarbij afwisselend van woonstraten en fietspaden gebruik wordt gemaakt. Met een fietsvriendelijker verharding kan een volwaardige hoofdfietsroute worden gecreëerd. Met een aangepast profiel zou het aantal snelheidsremmende maatregelen kunnen worden teruggebracht. Ook kan voorrang voor het fietsverkeer worden gerealiseerd.

Zwolle

A. Hoofdfietsroutes in de praktijk

De basis van het Zwolse hoofdfietsrouten netwerk is gelegd in de nota *Rapper op de Trapper* (1994) en geactualiseerd in de nota *Kwaliteit binnen bereik, gemeentelijk verkeers- en vervoersplan* (2001, zie figuur 3). Naast de uitbreiding van het net met verbindingen naar nieuwe woongebieden en het aanvullen van de tangentiële routes, wordt niet langer gesproken van hoofdroutes, maar van een hoofdnetwerk. Doorgaande hoofdroutes worden aangegeven als losse schakels in het netwerk. De maaswijdte van het hoofdnetwerk loopt uiteen van 400 m in de oude schil tot 800 m in de buitenwijken.

Route 1 van Berkum naar het centrum van Zwolle, over een afstand van 3 km, kent tussen het kruispunt Hazelaarlaan-Boerendanserdijk en het kruispunt Filosofenallee-Vechtstraat over een afstand van 2 km één gebundelde hoofdroute – met op de Vondelkade 3.000 fietsers/etm. De vertakkingen in Berkum hebben voornamelijk een verdelende functie voor

Berkum. In het centrum van Zwolle volgt het merendeel van de fietsers de hoofdroute. Tussen Berkum en het centrum is daarom het gedeelte vanaf het kruispunt Hazelaarlaan-Boerendanserdijk een hoofdroute.

Route 2 geeft vanaf de brug over de singel nabij de Emmawijk een rechtstreekse route via de Willemskade-Kamperweg-Voorsterweg naar Westenholte. Op de Kamperweg rijden 1.800 fietsers/etm, op de Voorsterweg 1.200. Door de relatief beperkte omvang van het achterliggende gebied is het gebruik beperkter dan op andere hoofdroutes. Door de bundeling op de brug is deze route over een afstand van 2,5 km toch een duidelijke hoofdroute.

Route 3 verbindt het centrum met het westelijke deel van Zwolle-Zuid. Op het noordelijke gedeelte (Van Karnebeekstraat-Zwarteweg) is sprake van een bundeling met de route naar het oostelijke deel van Zwolle-Zuid en richting Wijhe. Over een afstand van 1.500 m wordt er zeer druk gebruik van gemaakt (10.000 fietsers/etm op de Van Karnebeekstraat). De afsplitsing naar het oostelijke deel van Zwolle-Zuid is veel rustiger (1.800 fietsers/etm), maar biedt als inprikker in de wijk over 1.500 m een gebundelde rechtstreekse route voor het doorgaande fietsverkeer.

Route 4 verbindt het centrum via Holtenbroek met Aalanden. In het hoofdnetwerk is deze route een hoofdroute, maar dat geldt niet voor de centrale Middelweg (in het groen, weinig sociale controle en druk autoverkeer). De route wordt op de Rembrandtlaan tussen het centrum en Holtenbroek druk befietst (8.000 fietsers/etm op het drukste gedeelte, waarvan 5.000 bij de oversteek over de Zwartewaterallee, tegen 3.000 op de Middelweg), maar de route door Holtenbroek naar Aalanden wordt nauwelijks gebruikt (Lassuslaan 500 fietsers/etm). Het gedeelte tussen het centrum en de Zwartewaterallee (1 km) kan als hoofdfietsroute worden aangemerkt.

B. Bestaande fietsstraatoplossingen

Zwolle heeft vier routedelen die als fietsstraat kunnen worden aangemerkt:

- Vondelkade-Philosofenallee (route 1);
- Groot Wezenland (route 1);
- Schellerweg-Zwarteweg (route 3);
- Provincieroute (route 3).

De eerste drie fietsstraten zijn ontstaan vanuit de filosofie om het fietsverkeer over een centrale hoofdroute te leiden en het autoverkeer buitenom. Dit principe is al vanaf de jaren zeventig ingevoerd, bij de bouw van nieuwbouwwijken (Zwolle-Zuid, route 3) of een andere invulling van de schil om de stad (tussengebied Berkum, route 1). Deze fietsroutes zijn in de bestaande stad geleid door woonstraten (verkeersluw door circulatiemaatregelen). De vierde route (Provincieroute) loopt als een centrale fiets- en busas door het nieuwbouwgebied. Het autoverkeer is bestemmingsverkeer. De fietsstraten zijn alle geasfalteerd met aangepaste (witte) verlichting. Circulatiemaatregelen zorgen voor een ondergeschikte positie van het autoverkeer. Snelheidsremming voor het autoverkeer is bereikt door aanvullende maatregelen te treffen. De oorspronkelijke profielen (6,00 tot 7,50 m) zijn niet versmald of anders ingedeeld. De auto- en fietsintensiteiten zijn weergegeven in tabel 2.2.

Tabel 2.2. Intensiteiten fietsstraten Zwolle

routedeel	autointensiteit	fietsintensiteit
Vondelkade-Philosofenallee (route 1)	200 mvt/etm	3.000 fietsers/etm
Groot Wezenland (route 1)	200 mvt/etm	5.000 fietsers/etm
Schellerweg-Zwarteweg (route 3)	200 mvt/etm	8.000 fietsers/etm
Provincieroute (route 3)	200 mvt/etm	1.800 fietsers/etm
	120 bussen	

Op de Provincieroute en Groot Wezenland zijn alle kruispunten gelijkwaardig. Op de Vondelkade-Philosofenallee is een combinatie van uitritconstructies en gelijkwaardige kruispunten aanwezig. Op de Schellerweg-Zwarteweg zijn uitritconstructies en een voorrangskruispunt aanwezig.

C. Mogelijke fietsstraatoplossingen

In Zwolle zou eigenlijk alleen nog op het trajectdeel Turfmarkt in route 1 de fietsstraat een meerwaarde kunnen hebben. Op de verbinding Filosofenallee-Turfmarkt-Groot Wezenland is de Turfmarkt het enige gedeelte met een aanzienlijke autoverkeersintensiteit (2.000 mvt/etm). Doordat de hoofdfietsroute hier tweemaal een haakse hoek maakt, is de te volgen route niet direct duidelijk. De Turfmarkt is de toegangstraat tot een groot autoparkeerterrein en zal niet snel autoluw gemaakt kunnen worden. Met een aangepaste vormgeving van de Turfmarkt (fietsstraatprofiel) én aanpassing van de kruispuntvormgeving met een uitritconstructie op de derde tak van het kruispunt, kan de positie van de fiets worden versterkt.

Groningen

A. Hoofdfietsroutes in de praktijk

De hoofdfietsstructuur van Groningen is vastgelegd in de *Beleidsnota fietsverkeer 2000*, zie figuur 4. Het hoofdnet bestaat uit een dicht netwerk met binnen de autoringweg een maaswijdte van 400 m, aangevuld met radialen vanuit de buitenwijken naar het gebied binnen de ring en een aantal tangenten tussen de buitenwijken. De routes in het centrum zijn opvallend genoeg geen onderdeel van de hoofdfietsstructuur, maar maken deel uit van de secundaire fietsstructuur. Deze keuze is gemaakt 'vanwege de menging van de verkeersfunctie en de verblijfsfunctie, en omdat er in de binnenstad sprake is van diffuse fietsstromen'.

Route 1 verbindt het centrum met de wijk Lewenborg in het oosten. De route langs het Damsterdiep is aangegeven als hoofdroute. Daarnaast is er een route door de wijk: Sint Jansstraat-Hortensialaan. De intensiteit op beide routes bedraagt 2.500 fietsers/etm. De route door de wijk is ook als hoofdroute aangemerkt (bundeling over 1 km). Na het sluiscomplex is slechts een fietsverbinding beschikbaar over de Stadsweg tot aan de wijk Lewenborg (gebruik 3.000 fietsers/etm en bundeling over 1.500 m). Vanaf de wijkring van Lewenborg splitst de route zich in verschillende wijkroutes.

Route 2 verbindt het centrum van Groningen met de universiteit over een afstand van 3 km. Er is enige bundeling: er zijn twee tunnels onder de N370 en (in de onderzochte corridor) twee tunnels onder de spoorlijn. De verbindingen tussen de weg- en de spoortunnels maken echter alle een bajonetbeweging, zodat er niet één hoofdroute valt aan te wijzen. De route via de Moesstraat door het park (4.000 fietsers/etm) en de route Kerkstraat-Morgensterlaan-Zonnelaan (10.000 fietsers/etm bij het winkelcentrum) zijn een hoofdfietsroute. De route via de Bessemoerstraat, door de gemeente ook als hoofdroute gezien, is dat niet; deze kent een beperkt gebruik (2.000 fietsers/etm).

Route 3 loopt van het station naar Groningen-Zuid. Het gedeelte langs het spoor is met 4.200 fietsers/etm het drukst en is een hoofdroute (bundeling bij Helperzoom en viaduct N7, lengte 1 km, met een deel van de wijk en van Haren als achterland). De Haydnlaan is dat niet (inprikker in de wijk, gebruik 1.700 fietsers/etm).

Route 4 is een tangentiële verbinding door Groningen-Zuid. Deze functioneert gezien de opbouw van de wijk vrijwel uitsluitend als verbinding tussen de wijkdelen van Groningen-Zuid, wat overigens bij het viaduct van de A28 nog 4.200 fietsers/etm oplevert. Een echte hoofdfietsroute is het echter niet.

Route 5 loopt door het stadspark, de Grunobuurt en de Rivierenbuurt naar het centrum. Route 5 is bedoeld als bundelende verbinding tussen het woongebied Kranenburg en het centrum. De omvang van het achterliggende woongebied is (vooralsnog) echter zo beperkt dat het gebruik niet boven de 1.100 fietsers/etm ligt. Van een echte hoofd fietsroute is dus geen sprake.

B. Bestaande fietsstraatoplossingen

In Groningen kunnen de volgende straten worden aangemerkt als fietsstraten:

- Sint Jansstraat (route 1);
- Stadsweg (route 1);
- Kerklaan (route 2c).

Sint Jansstraat

Het westelijke gedeelte van de Sint Jansstraat (breedte ca. 6,50 m) is geasfalteerd; er is bestemmingsautoverkeer in één richting (500 mvt/etm). Het oostelijke gedeelte (breedte ca. 7,00 m) is voorzien van comfortabele befietsbare, gladde klinkers en niet in gebruik bij het autoverkeer. De voorrang voor het fietsverkeer is geregeld door uitritconstructies. De straat is relatief verkeersluw en kan daardoor als fietsstraat functioneren.

Stadsweg

Het grootste deel van de Stadsweg is fietspad geworden, maar op het meest oostelijke deel, waaraan woningen en twee boerderijen zijn gelegen, rijden ook auto's. De autointensiteit bedraagt 200 mvt/etm, tegenover 3.000 fietsers. De straat is geasfalteerd en circa 5,00 m breed. De autosnelheid bedraagt ongeveer 40 km/uur. Het kruispunt met de P. Waijerstraat is gelijkwaardig. De fietsstraat is hier toegepast, omdat het doortrekken van de solitaire fietsverbinding door aanwezigheid van de woningen niet mogelijk was.

Kerklaan

De Kerklaan heeft noch aan de noordzijde (fietsstunnel) noch aan de zuidzijde (fietspad Noorderplantsoen) een doorgang voor het autoverkeer. De autointensiteit bedraagt 500 mvt/etm, tegenover 5.000 fietsers/etm. De rijbaan is geasfalteerd, circa 6,50 m breed en er zijn geen snelheidsremmende maatregelen getroffen, waardoor de autosnelheid ongeveer 40 km/uur bedraagt. Er zijn zowel gelijkwaardige kruispunten als uitritten aanwezig.

C. Mogelijke fietsstraatoplossingen

In Groningen zou op de volgende rutedelen van hoofd fietsroutes de fietsstraat een meerwaarde kunnen hebben:

- Nieuwe Sint Jansstraat;
- doorsteek door Oosterparkbuurt;
- Moesstraat;
- Bessemoerstraat.

Nieuwe Sint Jansstraat (situatie 2003)

Nu rijden er 4.000 auto's door de Nieuwe Sint Jansstraat. De gemeente wil eenrichtingsverkeer voor het autoverkeer instellen, zodat de intensiteit wordt beperkt en meer ruimte voor de fiets ontstaat. Voor een bovengeschatte positie van de fiets is een aangepast profiel nodig.

Oosterparkbuurt

In de Oosterparkbuurt rijden de fietsers die gebruikmaken van route 1b als alternatief voor route 1a langs het Damsterdiep, door verkeersluwe woonstraten. Deze straten zijn deels voorzien van klinkerverharding, hebben gelijkwaardige kruispunten, een aantal haakse hoeken, asverspringingen en steile drempels. Met eenduidige fietsstraatverharding (smal asfaltprofiel) zou de herkenbaarheid als hoofd fietsroute én de geleiding van het fietsverkeer kunnen worden verbeterd. Dan is het mogelijk voorrang in te stellen en zijn wellicht minder snelheidsremmers nodig.

Moesstraat

De Moesstraat is een buurtstraat met 1.500 mvt/etm en 3.800 fietsers/etm. De spoortunnel voor fietsers aan het einde van de route zorgt voor een belangrijke beperking van de auto-verkeersintensiteit. Ook voor deze weg geldt dat een asfaltverharding en een aangepast profiel de straat tot een fietsstraat zouden kunnen maken.

Bessemoerstraat

De Bessemoerstraat is onderdeel van route 2b in het Groningse fietsnetwerk. De kwaliteit van het wegdek in combinatie met de drempels en de oversteek over de Eikenlaan, zorgt ervoor dat deze route niet aantrekkelijk is en daardoor weinig wordt gebruikt. Aanpassing van de vormgeving tot een fietsstraat met asfaltverharding én verbetering van de oversteek over de Eikenlaan, zouden route 2b naar verwachting wel als een hoofdfietsroute kunnen laten functioneren.

Knooppunt Voorschoten

Second opinion op het ontwerp, doorstroming, in- en uitrit parkeergarage
Inclusief aanvullingen naar aanleiding van vragen in de commissie WRG en Raad

Gemeente Voorschoten

Knooppunt Voorschoten

Second opinion op het ontwerp, doorstroming, in-
en uitrit parkeergarage

Inclusief aanvullingen naar aanleiding van vragen in de commissie WRG en Raad

Datum	7 oktober 2011
Kenmerk	VST022/Vnj/0184
Eerste versie	15-07-2011

Documentatiepagina

Opdrachtgever(s)	Gemeente Voorschoten
Titel rapport	Knooppunt Voorschoten Second opinion op het ontwerp, doorstroming, in- en uitrit parkeergarage
Kenmerk	VST022/Vnj/0184
Datum publicatie	7 oktober 2011
Projectteam opdrachtgever(s)	Jan van den Belt, Navin Balak
Projectteam Goudappel Coffeng	Joost Verhoeven, Liewe Krol, Jantine de Wijs

Inhoud	Pagina
1 Hoofdstuk	1
2 Verkeersafwikkeling	2
2.1 Inleiding	2
2.2 Intensiteiten	2
2.3 Berekening verkeersafwikkeling	3
2.3.1 Kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat	3
2.3.2 Variant op het ontwerp: rotonde Julianalaan – Wijngaardenlaan	4
2.3.3 Kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan	4
2.4 Koppeling tussen beide kruispunten	5
2.5 Koppeling met Burgemeester de Kempnaerstraat	5
2.6 Voetgangers en fietsers	6
2.7 Openbaar vervoer	6
2.8 Hulpdiensten	6
2.9 Rtonde Leidseweg – Raadhuislaan – Koningin Julianaweg	6
2.10 Rtonde Wijngaardenlaan – Rouboslaan	7
2.11 Effect op omliggende woonstraten (Nassaukwartier)	7
2.12 Conclusie	8
3 Ontwerp	9
3.1 Inleiding	9
3.2 Profiel	9
3.3 Kruispunten	9
3.4 Winkelstrip Schoolstraat	12
3.5 Aansluiting Voorstraat	13
3.6 Bevoorradend verkeer Schoolstraat	13
3.7 Fietsverkeer	13
3.8 Toegankelijkheid	14
3.9 Hulpdiensten	14
4 Parkeergarage	15
4.1 Inleiding	15
4.2 Aparte in- en uitgang	15
4.3 Alternatieve ontsluiting van de parkeergarage	16
5 Conclusie	18
Bijlagen	
Bijlage 1 Verkeerstelling	
Bijlage 2 Analyse verkeersafwikkeling	
Bijlage 3 Rtonde berekening	

1

Hoofdstuk

De N447 door Voorschoten is de afgelopen jaren heringericht. Het karakter en aanzicht van de weg is daarbij veranderd van 'verkeersweg' tot een weg met een dorps karakter door Voorschoten waar het (doorgaande) autoverkeer niet meer alles bepalend is. Nu wordt het laatste deel aangepakt, ter hoogte van het centrum, inclusief de kruispunten met de Wijngaardenlaan en de Koninklijke Marinelaan.

In deze notitie geven wij een second opinion bij het ontwerp, inclusief een toets op de verkeersafwikkeling. Voor de toets van de verkeersafwikkeling hebben wij op straat een verkeersstelling uitgevoerd.

Aandachtspunten bij de second opinion:

- De verkeersveiligheid voor alle verkeerssoorten (voetgangers, fietsers en auto) op de N447;
- Doorstroming van het autoverkeer en beperking van de wachttijden voor voetgangers en fietsers zowel binnen het ontwerpgebied als de verkeersknooppunten in het invloedsgebied;
- Kwaliteit van de fietsvoorzieningen;
- Oversteekmogelijkheden voor voetgangers tussen het centrum en de winkels aan de Schoolstraat;
- Toegankelijkheid voor scholieren en minder validen;
- Doorgang voor hulpdiensten (brandweer).

Figuur 1.1: het ontwerpgebied

Apart aandachtspunt is de aansluiting van de parkeergarage. Naast een goede bereikbaarheid en herkenbaarheid van de garage zijn ook hier de veiligheid en de doorstroming belangrijke aandachtspunten.

2

Verkeersafwikkeling

2.1 Inleiding

In het ontwerp zijn twee met verkeerslichten geregelde kruispunten opgenomen, te weten:

1. Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat
- 1a. Wijngaardenlaan – Burgemeester de Kempenerstraat
2. Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan – Voorstraat

Van beide kruispunten hebben we onderzocht of de vormgeving volgens het nieuwe ontwerp geschikt is om het verkeer op een goede manier af te wikkelen. Figuur 2.1 geeft de ligging van de kruispunten weer.

Figuur 2.1: onderzochte kruispunten

2.2 Intensiteiten

Verkeerstellingen laten zien dat de verkeersintensiteiten al jaren niet meer toenemen. Ook voor de toekomst verwachten we daarom een stabiele verkeersdruk.

Voor het ontwerp van de kruispunten en later bij het maken van de verkeersregeling is het van belang om goed te weten hoeveel verkeer er afslaat en rechtdoor gaat. Daarvoor is een verkeerstelling uitgevoerd. Op donderdag 26 mei 2011 zijn door acht waarnemers alle autoverkeersbewegingen geteld tijdens de ochtendspits en de avondspits. De telling bestond uit:

- tellen van 07.00-09.00 uur en van 16.00-18.00 uur;
- tellen naar rijrichting (de afslagbewegingen);
- tellen naar type voertuig: motoren, personenauto's, lichte vrachtauto's, zware vrachtauto's en overige voertuigen.

Het voetgangers- en fietsverkeer is niet geteld. In het ontwerp van de verkeersregeling wordt uiteraard rekening gehouden met de aanwezigheid van voetgangers en fietsers. Maar het aantal fietsers dat op een fietspad verwerkt kan worden is zo groot dat er in de praktijk altijd een overcapaciteit aanwezig is. Hetzelfde geldt voor een voetgangersoversteek. Het exacte aantal voetgangers of fietsers heeft daarom geen invloed op de analyse van de verkeersafwikkeling. Ook voor het uiteindelijke ontwerp en programmeren van de installatie zijn deze aantallen niet van invloed.

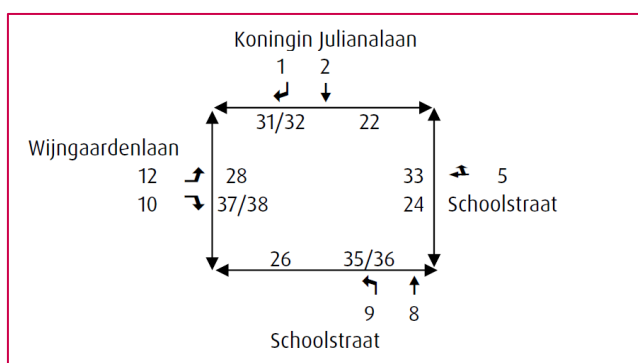
Tijdens de telling heeft in beide telperioden het licht op de noordelijke tak van kruispunt 1 (Schoolstraat - Wijngaardenlaan) lang op rood gestaan. Daardoor sloeg het verkeer terug op de Koningin Julianalaan, tot aan de rotonde. Uiteindelijk heeft dit de telling niet beïnvloed, het verkeer op deze tak kon in de periode daarna telkens weer goed afrijden. In de telresultaten is dit te zien: er zijn een paar iets rustiger perioden, waarna telkens een drukkere periode volgt. De telresultaten zijn opgenomen in bijlage 1.

2.3 Berekening verkeersafwikkeling

De paragrafen 2.3.1 en 2.3.3 zijn wat technisch gesteld. Ze zijn toch opgenomen in de hoofdtekst omdat hierin wordt beschreven wat de gevolgen van het nieuwe ontwerp zijn voor de verkeersafwikkeling.

2.3.1 Kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat

In figuur 3.1 is de vormgeving van het kruispunt schematisch weergegeven, inclusief de nummering van de signaalgroepen in de verkeersregeling.

Figuur 2.2: signaalgroepnummering kruispunt Schoolstraat – Wijngaardenlaan – Koningin Julianalaan

Het nieuwe kruispuntontwerp kan het verkeer goed verwerken, de wachttijden blijven beperkt, ook voor voetgangers en fietsers. Ook is er voldoende ruimte om extra verkeer te verwerken. In de ochtendspits kan 26% meer verkeer nog verwerkt worden over alle richtingen samen, in de avond bedraagt dit 15%. Daarmee kunnen fluctuaties in het verkeersaanbod goed worden opgevangen. Ook is er voldoende mogelijkheid aanwezig om het openbaar vervoer met prioriteit af te wikkelen.

In de praktijk is de hoeveelheid laad en losverkeer vanuit richting 5 zeer beperkt. Het laad- en losverkeer kan vanuit de winkelstraat richting rotonde gemeentehuis rijden en richting Wassenaar. Het zal vaak gebeuren dat er geen verkeer is en dat deze richting wordt overgeslagen. Daarmee wordt de verkeersafwikkeling in de praktijk feitelijk nog beter. Als we de regeling doorrekenen voor de momenten dat er geen verkeer is op richting 5 dan is er ruimte om in beide spitsen tot 60% meer verkeer te verwerken.

In bijlage 2 zijn de complete resultaten van de analyse opgenomen.

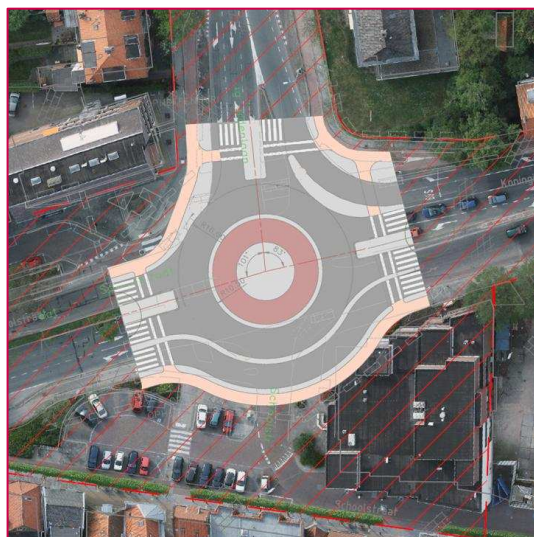
2.3.2 Variant op het ontwerp: rotonde Julianalaan – Wijngaardenlaan

In het verleden, bij de eerste ideeën rond de herinrichting van de N447 in Voorschoten is er onderzocht of op de aansluiting Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan een voorrangsrtonde mogelijk is. De conclusie toen was dat dit mogelijk is, maar dat er een vrij forse rotonde nodig is, deels met twee stroken. Omdat het voor voetgangers en fietsers gevaarlijk is om een tweestrooks afrit over te steken, zijn voor fietsers en voetgangers extra maatregelen nodig.

De berekening hebben we opnieuw gemaakt, nu met de nieuwe telcijfers. De conclusie is ook nu dat een enkelstrooksrotonde het verkeer niet kan verwerken. In de avondspits is de rotonde overbelast, waarbij met name het verkeer op de Julianalaan niet kan worden afgewikkeld. Dit leidt tot een lange wachtrij die terugslaat tot de rotonde bij het gemeentehuis.

De afwikkelingscapaciteit kan worden vergroot met twee bypasses langs de rotonde. Met deze bypasses heeft de rotonde voldoende capaciteit en kunnen ook fluctuaties in het verkeersaanbod goed worden opgevangen. Het ruimtebeslag van een rotonde met twee bypasses is duidelijk groter dan de rotonde bij het gemeentehuis. Figuur 2.3 laat dat zien. Het oversteken van twee rijstroken op een rotonde is voor fietsers en voetgangers gevaarlijk. Daarom zijn extra maatregelen nodig om veilig over te kunnen steken. Die maatregelen staan niet op deze afbeelding en leiden tot een nog wat groter ruimtebeslag.

De routes voor de fiets en voetgangers worden iets langer, men moet met een boog om het kruispunt heen.

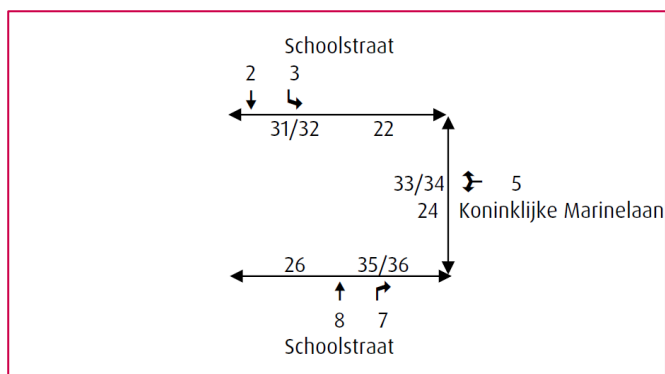

Figuur 2.3: projectie van rotonde met bypasses op het knooppunt

In bijlage 3 is een samenvatting van de berekeningsresultaten opgenomen.

2.3.3 Kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan

Figuur 2.4 geeft schematisch de vormgeving van het kruispunt weer, inclusief de nummering van de signaalgroepen in de verkeersregeling.

Figuur 2.4: signaalgroepnummering kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan

Met deze vormgeving kan het kruispunt het verkeer goed verwerken. Er is nog redelijk veel restcapaciteit: In de ochtendspits kan tot 50% meer verkeer op alle richtingen samen nog verwerkt worden, in de avondspits bedraagt dit 20%. Ook voor dit kruispunt geldt dat fluctuaties in het verkeersaanbod goed kunnen worden opgevangen. Ook is er voldoende mogelijkheid aanwezig om het openbaar vervoer met prioriteit af te wikkelen. In bijlage 2 zijn de complete resultaten van de analyse opgenomen.

2.4 Koppeling tussen beide kruispunten

De beide kruispunten liggen op een onderlinge afstand van bijna 200 meter. Dit maakt het wenselijk om de drukste verkeersstromen te koppelen. Met de koppeling wordt zo veel mogelijk voorkomen dat auto's die eenmaal groen hebben niet direct bij het volgende kruispunt weer moeten stoppen. Deze extra stops leveren onnodige irritatie op en beïnvloeden de verkeersafwikkeling negatief. Bovendien levert het weer opnieuw moeten optrekken extra lawaai en uitlaatgassen op.

Bij een koppeling krijgen de belangrijkste richtingen wat langer groen om te voorkomen dat auto's een tweede keer moeten stoppen bij de kruispunten. Dit heeft als neveneffect dat sommige andere richtingen iets langer moeten wachten voor ze groen krijgen. Dit geldt vooral voor de richtingen die haaks op de te koppelen hoofdstroom staan.

2.5 Koppeling met Burgemeester de Kempnaerstraat

Op de Wijngaardenlaan ligt op ongeveer 100m van het kruispunt met de Schoolstraat de geregelde aansluiting met de Burgemeester de Kempnaerstraat. Deze is gecombineerd met een oversteek voor fietsers en voetgangers. Op deze aansluiting heeft het verkeer op de Wijngaardenlaan groen, tenzij er zich verkeer meldt op de Burgemeester de Kempnaerstraat of bij de oversteek. Ook voor deze aansluiting geldt dat deze in verband met de korte onderlinge afstand gekoppeld moet worden met de verkeersregeling bij de Schoolstraat. Ook hier is het doel te voorkomen dat autoverkeer twee keer kort achter elkaar moet stoppen. Net als in de huidige situatie kan deze koppeling kan minder 'hard' worden uitgevoerd: als er op deze oversteek geen verkeer is, wordt er ook geen groen gegeven aan het kruisende verkeer.

2.6 Voetgangers en fietsers

Voetgangers en fietsers profiteren net als het autoverkeer van de goede verkeersafwikkeling. De oversteeklengtes zijn flink korter geworden, waardoor de oversteek minder tijd kost. Voor langzame voetganger en minder validen is het prettig dat alle oversteekpunten nu voorzien zijn van een voldoende breed tussensteunpunt in de middenberm. De middenberm is ook breed genoeg om met een fiets, al dan niet aan de hand, veilig op te stellen. Voor wie het groen uiteindelijk te kort blijkt (of voor wie pas is gaan oversteken toen het licht al begon te knipperen) kan daar veilig worden gewacht. Met een drukknop in de middenberm kan groen worden aangevraagd om de oversteek te vervolgen.

De kortere oversteek maakt ook dat de situatie goed overzichtelijk blijft op momenten dat de verkeersregelinstallatie onverhoopt een keer buiten werking is.

Doordat fietsers (en scooters) nu in de hele N447 een goed vrijliggend fietspad hebben en doordat de kruising Schoolstraat/Wijngaardenlaan voor overstekende fietsers aantrekkelijk verbeterd t.o.v. de huidige situatie, is de verwachting dat meer fietsers van deze route langs de N447 gebruik zullen gaan maken. Er is minder aanleiding om via de Schoolstraat (winkelstraat) te rijden.

2.7 Openbaar vervoer

De bus is de eigen busstrook kwijt en rijdt mee met het autoverkeer. Dat levert voor de bus geen nadeel op: in de regeling wordt ervoor gezorgd dat de bus groen krijgt op het moment dat die zich bij de installatie meldt. Als het licht groen is, blijft het in elk geval groen tot de bus het kruispunt is gepasseerd. Op sommige andere richtingen moet het overige verkeer daarvoor iets langer wachten. Daar staat tegenover dat een aantal andere richtingen juist langer groen krijgen als de bus passeert.

2.8 Hulpdiensten

Voor de hulpdiensten geldt dat zij zich net als de bus kunnen melden bij de verkeersregelinstallatie. De hulpdiensten krijgen bij nadering van het kruispunt zo snel mogelijk groen. Ook daarbij geldt dat het licht op groen blijft staan tot het voertuig de kruising is gepasseerd.

2.9 Rotonde Leidseweg – Raadhuislaan – Koningin Julianaweg

In de huidige situatie wordt de verkeersafwikkeling op deze rotonde beïnvloed door de verkeersafwikkeling bij de Wijngaardenlaan. In de spits staat de rotonde regelmatig vast, doordat verkeer wacht voor de verkeerslichten bij de Wijngaardenlaan. In de toekomst is

dat niet meer het geval. Door de koppeling tussen drie kruispunten bij de Wijngaardenlaan en de Koninklijke Marinelaan en de verkleining van op dit deel van de N447. De nu voorkomende lange wachtrijen tussen de rotonde en de Wijngaardenlaan zullen in de toekomst niet meer optreden. Daarmee wordt bereikt dat de verkeersafwikkeling op de rotonde bij het gemeentehuis niet meer negatief wordt beïnvloed door de verkeerslichten. De rotonde kan daardoor weer functioneren zoals bedoeld.

De rotonde is in 2009 gerealiseerd met de verwachting dat een rotonde de doorstroming verbeterd ten opzichte van de vroegere verkeerslichten. De doorstroming is inderdaad verbeterd ten opzichte van de oude situatie:

- voetgangers en fietsers hebben voorrang en dus minimale wachttijden, voorheen moest men voor de verkeerslichten wachten;
- voor auto's buiten de spits geldt ook dat het oponthoud op de rotonde minimaal is;
- in de ochtend- en avondspits treden er voor het autoverkeer wachtrijen op bij de rotonde, vergelijkbaar met een situatie met een verkeerslicht.

De rotonde kan het verkeer goed verwerken maar heeft beperkte mogelijkheden om extra verkeer te verwerken. Op momenten dat er korte tijd extra veel autoverkeer is, kunnen de wachtrijen tijdelijk toenemen. Deze situatie verbetert, als er een goed werkende Verkeerslichteninstallatie is bij de kruising Schoolstraat – Wijngaardenlaan.

Met deze constatering blijft de rotonde bij het gemeentehuis een oplossing die past bij de situatie. Het is bovendien een duurzaam veilige oplossing die een snelle en veilige overstek biedt voor voetgangers en fietsers. Het nieuwe ontwerp van het Knooppunt Voorschoten draagt bij aan het beter functioneren van de rotonde.

Andersom kan de verkeersregelinstantie reageren op het verkeer vanaf de rotonde. Is er op enig moment minder verkeer vanaf de rotonde, dan zal de verkeersregeling korter groen geven. Auto's, overstekende voetgangers en fietsers kunnen daarvan profiteren. Dat geldt ook andersom: komt er weinig verkeer vanaf de verkeerslichten naar de rotonde, dan kan het verkeer op de rotonde Raadhuislaan daarvan profiteren.

2.10 Rotonde Wijngaardenlaan – Rouboslaan

De rotonde bij het station ligt op dusdanige afstand dat er geen invloed is te verwachten van de kruispuntaanpassingen en verkeersregeling op het knooppunt. Deze rotonde is lager belast dan de kruispunten in het centrum en kan nog 25% meer verkeer verwerken.

2.11 Effect op omliggende woonstraten (Nassaukwartier)

De wijzigingen aan de wegen in het centrum kunnen in theorie leiden tot andere routes. Met name de straten in het Nassaukwartier bieden op sommige relaties een alternatieve route. Onze verwachting is dat door de betere verkeersafwikkeling op de kruispunten bij

het knooppunt er in de toekomst minder aanleiding zal bestaan om door de buurt te rijden.

2.12 Conclusie

De verkeersafwikkeling (doorstroming) verbetert als gevolg van het nieuwe ontwerp en de nieuwe verkeersregeling. Het verkeerskundig ontwerp voor de knoop zorgt door de compacte opzet voor voldoende capaciteit om het verkeer goed af te kunnen wikkelen. Het kleinere aantal rijstroken en opstelvakken leidt in combinatie met de compacte opzet tot een goede verkeersafwikkeling. Door de compacte opzet ontstaat er ook voor voetgangers en fietsers minder oponthoud. Het ontwerp biedt voldoende capaciteit om fluctuaties in het verkeersaanbod op te vangen, evenals enige groei van het verkeer.

Ook is er voldoende capaciteit om het openbaar vervoer met prioriteit af te wikkelen. Daarvoor is geen aparte busstrook nodig.

De verkeersregelingen van de beide kruispunten moet gekoppeld werken. Daarmee wordt voorkomen dat autoverkeer twee keer kort achter elkaar moet stoppen. Zo wordt ook voorkomen dat het verkeer tussen de beide kruispunten opstroopt.

3

Ontwerp

3.1 Inleiding

De ligging van de knoop direct tegen het centrum maakt dat de er veel verschillende verkeersbewegingen worden gemaakt. Er is doorgaand fiets- en autoverkeer dat moet samengaan met voetgangers, fietsers en automobilisten die hun bestemming in het centrum hebben. Dit betekent dat de oversteeksituatie voor voetgangers en fietsers hier nog meer aandacht moet krijgen dan op andere locaties langs de N447.

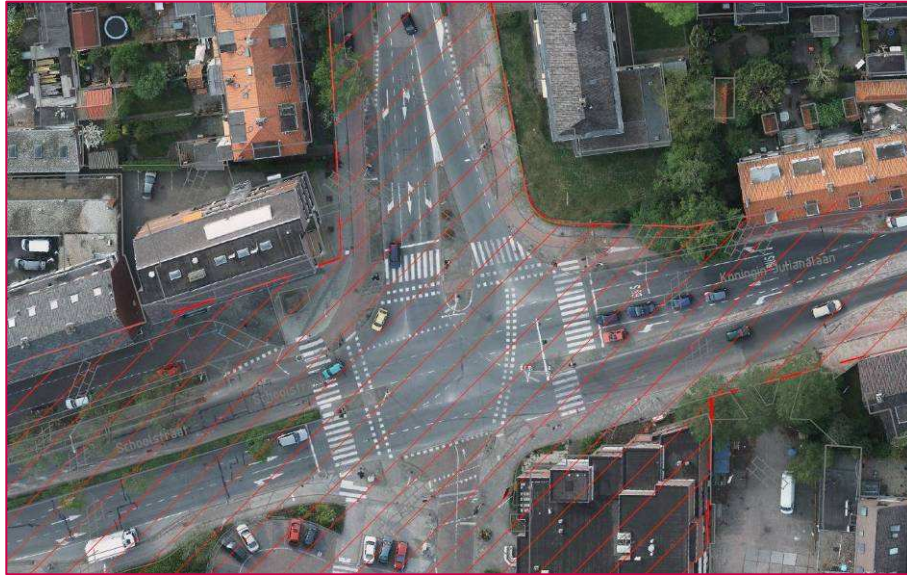
3.2 Profiel

Het wegprofiel op de knoop sluit aan op het nieuwe profiel van de N447 door Voorschoten. Het autoverkeer heeft per richting een rijbaan met één rijstrook, gescheiden door een middenberm. Voetgangers en fietsers hebben hun eigen ruimte in de vorm van vrijliggende fietspaden met daarnaast een voetpad. De breedte van de rijbanen voor het autoverkeer zijn voldoende breed voor vrachtverkeer (en hulpdiensten) maar ogen smal om de snelheid beperkt te houden. Uit snelheidsmetingen in de Koningin Julianalaan blijkt dat dit ook in de praktijk zo werkt. De snelheden zijn na de reconstructie flink lager dan voorheen. Waar dat nodig is, is de rijbaanscheiding overrijdbaar. Op plaatsen waar langs de weg geparkeerd mag worden, zijn er brede vakken langs de rijbaan aanwezig.

3.3 Kruispunten

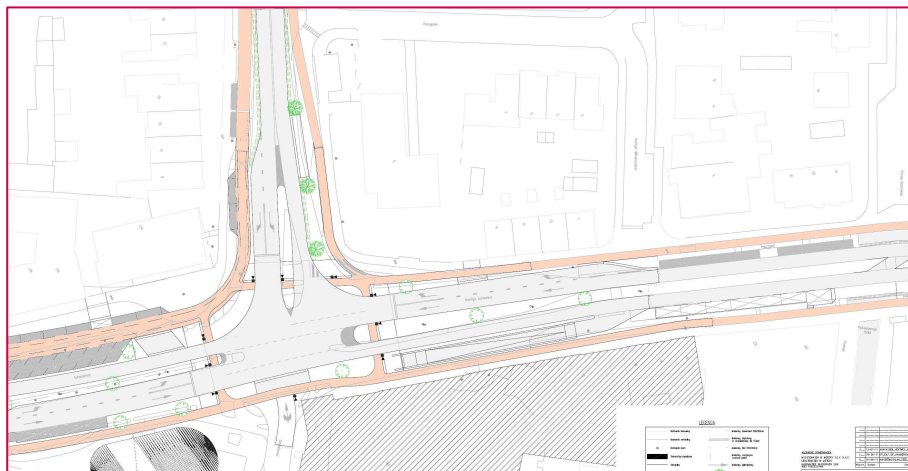
Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat

Het kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat is in de huidige situatie een groot kruispunt met op de drie belangrijkste takken meerdere opstelvakken. Vanuit het noorden zijn er – inclusief de busstrook – zelfs vier opstelvakken aanwezig.

Figuur 3.1: huidige vormgeving kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat

In het nieuwe ontwerp is gezocht naar mogelijkheden om dit efficiënter en compacter op te lossen. In de nieuwe situatie is er een compacte T-aansluiting ontstaan. Daardoor kunnen er een aantal opstelvakken verdwijnen. Door de bus met het gewone verkeer mee te laten rijden kan ook de busstrook vervallen. Als er een bus aankomt, krijgt ook het autoverkeer in dezelfde richting extra groen om zo de bus snel over het kruispunt te voeren. Het passeren van de bus zorgt daarmee voor een verkorting van de wachtrij in plaats van een toename van de wachtrij zoals in de huidige situatie. De vereenvoudigingen maken dat de verkeersregeling veel soepeler kan functioneren dan in de huidige situatie. Meerdere opstelvakken per rijrichting zijn daarmee ook niet meer nodig. Het risico op terugslag van wachtrijen tot aan de rotonde bij het gemeentehuis verdwijnt.

Figuur 3.2: verkleind kruisingsvlak in het nieuwe ontwerp voor het kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat

De opstelvakken op de Wijngaardenlaan moeten bij verdere uitwerking van het ontwerp nog worden geoptimaliseerd: het is zeer wenselijk om hier de opstelvakken wat langer te maken. De ruimte lijkt daarvoor aanwezig.

Het kruispuntontwerp sluit aan bij het profiel met de gescheiden rijbanen. De middenberm is ter plaatse van de oversteekplaatsen ten minste 2,5m breed, zodat er voor voetgangers (en fietsers) voldoende ruimte is om tussen de beide rijbanen te wachten als iemand te laat aan de oversteek is begonnen om nog binnen het groen de overkant te halen. In de verkeersregeling is oversteken in één keer uiteraard wel het uitgangspunt. De mogelijkheid om elke rijbaan apart over te steken is ook van belang indien de verkeerslichten onverhoopt een keer uitvallen.

De parallelweg langs de Wijngaardenlaan is tussen de Burgemeester de Kempenaerstraat en de Schoolstraat vormgegeven als een fietsstraat. Auto's zijn hier te gast. Deze fietsstraat loopt om de bocht door richting de winkelstrip aan de Schoolstraat, die ook als fietsstraat met parkeervakken is vormgegeven. Het is te overwegen om beide stukken fietsstraat los te koppelen. Op de Wijngaardenlaan wordt de parallelweg dan beëindigd ter hoogte van de opstelvakken bij de verkeerslichten, zoals in de huidige situatie. Daarmee wordt ook voorkomen dat automobilisten ingewikkelde manoeuvres moeten uitvoeren om alsnog af te slaan richting het noorden.

Schoolstraat - Koninklijke Marinelaan

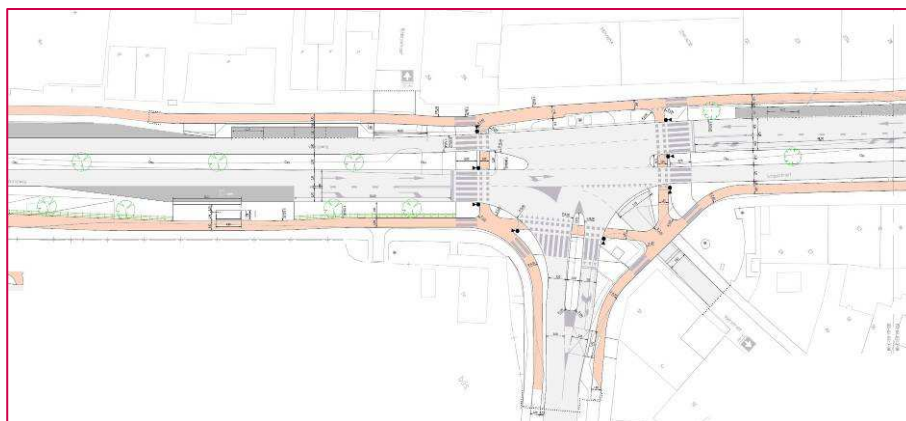
Het kruispunt Schoolstraat - Koninklijke Marinelaan is een bijzonder kruispunt door de schuine aansluiting van de Voorstraat. De opstelstroken op de Schoolstraat maken dat er in de bestaande situatie veel witte vlakken en strepen op de weg aanwezig zijn.

Figuur 3.3: kruispunt Schoolstraat - Koninklijke Marinelaan

Ook voor dit kruispunt is gezocht naar manieren om het kruispunt compacter vorm te geven. De schuine aansluiting van de Voorstraat is daarbij gehandhaafd. Andere oplossingen voor de aansluiting van de Voorstraat blijken te leiden tot een minder overzichtelijke

lijke situatie. Ook op dit kruispunt kan worden volstaan met één opstelvak per richting. De fiets heeft nadrukkelijker een eigen plek gekregen in het wegbeeld, waardoor juist voor de fiets een veiliger situatie is ontstaan. Dat geldt extra voor fietsers komend vanaf de Veurseweg. Rechtsafslaande auto's kruisen niet meer de fietsstrook. En ook bij de Voorstraat ontstaat een veiliger situatie.

Figuur 3.4: verkleind kruisingsvlak in het nieuwe ontwerp voor het kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan

Het profiel met de gescheiden rijbanen is ook aanwezig bij de geregelde kruispunten. Hierbij is er een logische plaats voor de verkeerslichten. Bovendien is er een tussenpunt voor voetgangers (en fietsers), mocht men te laat aan de oversteek te zijn begonnen om nog binnen het groen de overkant te halen. In de verkeersregeling is oversteken in één keer uiteraard wel het uitgangspunt. De mogelijkheid om elke rijbaan apart over te steken is ook van belang indien de verkeerslichten onverhoopt een keer uitvallen. Ten opzichte van de huidige situatie worden de kruispunten compacter. De verkeersafwikkeling wordt daarmee beter, voor alle verkeerssoorten nemen de wachttijden af.

3.4 Winkelstrip Schoolstraat

De winkels aan de westzijde van de Schoolstraat hebben een eigen kleine parkeervoorziening aan een stukje ventweg. In het ontwerp is deze ventweg gecombineerd met het vrijliggende fietspad tot een fietsstraat. Hierdoor ontstaat een rustiger wegbeeld en bovendien ontstaat er ruimte om extra parkeerplaatsen te realiseren. De fietsers rijden over dit stukje fietsstraat op een fietsstrook midden op de weg, auto's zijn te gast. Door een zorgvuldige vormgeving rijden fietsers niet vlak langs de geparkeerde auto's. Automobilisten hebben daardoor bij het wegrijden goed zicht op de fietsers en scooters, ook als ze achter een hoge (bestel)auto geparkeerd staan. Met een inritconstructie wordt er voor gezorgd dat auto's niet met hoge snelheid de parallelweg op kunnen rijden.

Met de komst van het paviljoen op het Deltaplein wordt de afstand tussen de winkelstrip en de rest van het centrum kleiner. Daarmee wordt de voetgangersoversteekplaats be-

langrijker. De locatie van de voetgangersoversteek is zodanig dat deze voor voetgangers goed in de route ligt.

3.5 Aansluiting Voorstraat

De Voorstraat takt schuin aan op het kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan. Door een inritconstructie wordt ervoor gezorgd dat het autoverkeer langzaam de Voorstraat inrijdt. Door het kruisende fietspad op enige afstand te leggen is ruimte voor een auto om buiten het kruisingsvlak voorrang te geven aan fietsers en voetgangers. Daarmee ontstaat een duidelijk veiliger en overzichtelijker situatie ten opzichte van de huidige situatie.

Deze inrit is onder andere bedoeld voor het bevoorradende verkeer. In verband daarmee is het te overwegen om de inritconstructie wat minder steil te maken dan bijvoorbeeld bij de toegang tot een 30 km/uur woonstraat.

Andere vormgevingen van deze aansluiting zijn ook onderzocht maar leiden uiteindelijk tot een minder duidelijke en minder veilige situatie.

3.6 Bevoorradend verkeer Schoolstraat

In de nieuwe situatie vervallen de parkeerplaatsen op het Deltaplein. Daarmee vervalt deze aansluiting. Bevoorradend verkeer moet uiteraard nog wel door het centrum kunnen rijden. De rijrichting in de Schoolstraat wordt omgedraaid. Bevoorradend verkeer kan het centrum in rijden ter hoogte van het Treubplein. Uitgaand verkeer richting de N447 kan het centrum verlaten tegenover de Wijngaardenlaan. Deze uitrit wordt met een verkeerslicht geregeld. Het laad- en losverkeer kan de Schoolstraat uitrijden in de richting van Wassenaar en de rotonde Leidseweg/Raadhuislaan. Andere bevoorradingsroutes blijven ook bestaan. Daarmee is het centrum voor bevoorradend verkeer vanuit alle richtingen goed te bereiken. Ook bij het verlaten van het centrum zijn er geen beperkingen ten aanzien van de route.

3.7 Fietsverkeer

Voor fietsers zijn vrijliggende fietspaden aanwezig van voldoende breedte. Bij de verkeerslichten is de opstelruimte voor afslaan fietsers geoptimaliseerd, zodat fietsers die voor het verkeerslicht wachten niet de doorgang voor doorgaande fietsers blokkeren. Door het paviljoen wordt het minder vanzelfsprekend voor fietsers om dwars door het voetgangersgebied te fietsen. Het ontwerp voorkomt dit zo veel mogelijk, fietsers worden langs de doorgaande weg geleid. Het verdwijnen van de aansluiting van het parkeerterrein zorgt er voor dat fietsers vanuit het zuiden bijna altijd onbelemmerd door kunnen fietsen.

Ter plaatse van de ventweg valt het fietspad samen met de ventweg zelf. Dat lijkt een achteruitgang maar is het niet. De fiets heeft hier een eigen plaats in het profiel gekregen. Door een fietsstraat-vormgeving wordt bereikt dat de auto daar te gast is.

Als aanbeveling geven wij in overweging om de ventweg vanaf de Wijngaardenlaan ter hoogte van het kruispunt te onderbreken. Fietsers hoeven dan op het kruispunt geen rekening te houden met auto's op 'hun' pad ter hoogte van de verkeerslichten.

3.8 Toegankelijkheid

In het ontwerp is voorzien in goede oversteekvoorzieningen voor fietsers en voetgangers. Door een verlaagde stoep bij de oversteekpunten is ervoor gezorgd dat ook mensen die minder goed ter been zijn of in een rolstoel zonder problemen kunnen oversteken. De oversteekpunten worden opgenomen in blindengeleideroutes.

De bushalte bij Hoogvliet wordt aangepast aan de huidige eisen voor de toegankelijkheid. Dit betekent dat de halte verhoogd wordt ten behoeve van een gemakkelijke instap. Het trottoir is voldoende breed om met een rolstoel te kunnen manoeuvreren.

Voor voetgangers komen er bij de verkeerslichten zebra's van stoep tot stoep. De verkeerslichten worden voorzien van rateltickers, die overdag zullen aanstaan.

3.9 Hulpdiensten

Het ontwerp leidt tot een soepele verkeersafwikkeling van het verkeer. Dat is voor de hulpdiensten van belang. Bij calamiteiten kunnen de hulpdiensten de verkeersregeling beïnvloeden met hetzelfde systeem als de bus gebruikt. Daarmee kan de verkeersregeling op afstand op groen worden gezet. De hulpdiensten krijgen daarbij voorrang op alle verkeer, dus ook de bus. Op de kruispunten is daarmee een ongehinderde doorgang gegarandeerd. In de praktijk zal dat in bijna alle gevallen leiden tot een ongehinderde afwikkeling voor de hulpdiensten.

Incidenteel kan er natuurlijk een blokkade op de weg optreden door bijvoorbeeld een auto met pech of een aanrijding. Daarvoor is voorzien dat de hulpdiensten in geval van nood een stukje aan de verkeerde kant van de weg kunnen rijden. Dat kan op de kruispunten en bijvoorbeeld ter hoogte van de zijstraten (Koningin Wilhelminalaan, de Pauwenstraat, de Bijdorpstraat en de Papelaan). Daarmee is een 'ontsnappingsmogelijkheid' aanwezig.

4

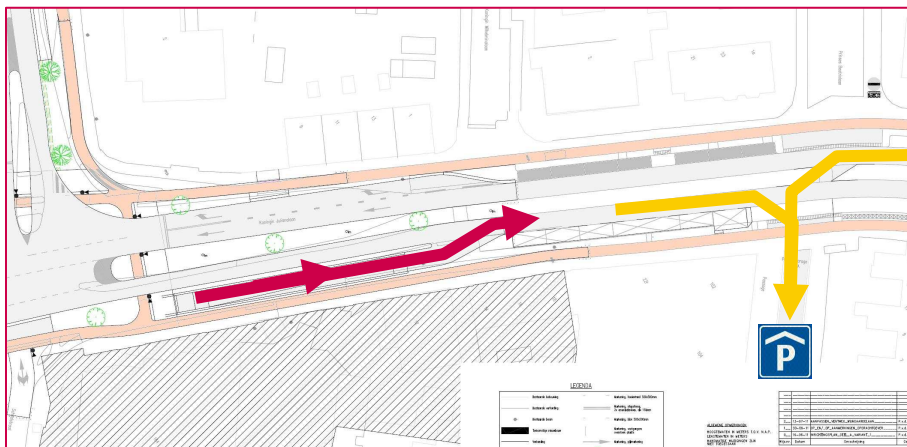
Parkeergarage

4.1 Inleiding

De parkeergarage aan de Koningin Julianalaan wordt in de huidige situatie ontsloten via een gecombineerde in- uitrit die haaks aansluit op de weg. Voor de huidige 55 parkeerplaatsen voldoet deze oplossing, maar na de uitbreiding voldoet deze gecombineerde toegang niet meer.

4.2 Aparte in- en uitgang

De huidige in- uitgang wordt in de toekomst de ingang, uitrijdend verkeer maakt gebruik van een hellingbaan parallel aan de Schoolstraat. Beide verkeersbewegingen zijn met pijlen verduidelijkt in Figuur 4.1.

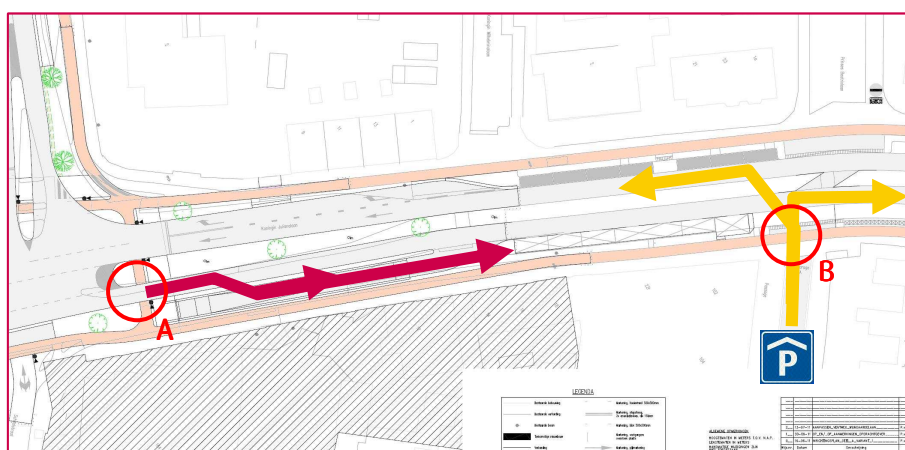
Figuur 4.1: uitgang en ingang van de uitgebreide parkeergarage

Op deze manier is de garage vanuit beide naderingsrichtingen goed te bereiken. Door de parkeerstrook langs de Koningin Julianalaan over enige lengte te onderbreken ontstaat er voor aankomende auto's goed zicht op de fietsers en voetgangers.

Voor verkeer vanuit het noorden is het gewenst dat het mogelijk is om de middenberm in de Julianalaan te kunnen kruisen. Op die manier wordt voorkomen dat men bij de verkeerslichten ongewenste en lastig te maken U-bochten draait.

Voor het vertrekkende verkeer komt er een hellingbaan parallel aan de Schoolstraat. Op de rotonde bij het gemeentehuis kan verkeer uit de parkeergarage indien gewenst keren. Door de vormgeving van de helling voor het uitgaande verkeer is voorkomen dat vertrekkende auto's voetgangers of fietsers tegenkomen. Bovenaan is een korte invoegstrook aanwezig zodat met de buitenspiegel goed gekeken kan worden of men door kan rijden. Om ervoor te zorgen dat auto's niet direct na de helling de weg op rijden is deze invoegstrook met een band afgescheiden van de weg. Eventueel kan een verkeersdrempel op het eind van de invoegstrook voorkomen dat men zomaar de weg op schiet.

4.3 Alternatieve ontsluiting van de parkeergarage

Figuur 4.2: alternatief voor de ontsluiting

Er is overwogen om de in- en uitgang met elkaar te verwisselen door de hellingbaan andersom te leggen. Er zijn een aantal redenen om dat niet te doen:

- Het inrijdende verkeer moet direct na het kruisingsvlak sterk afremmen om de hellingbaan op te rijden, dit kan leiden tot kop-staartbotsingen (A in de figuur).
- Verkeer heeft vanuit de huidige in- uitgang onvoldoende zicht op voetgangers en fietsers langs de Schoolstraat, automobilisten moeten tot op het trottoir en het fietspad rijden voordat er goed zicht is op het autoverkeer (B in de figuur). Bij toenemend gebruik van de garage levert dit voor de verkeersveiligheid een onacceptabele situatie op.
- Daar komt bij dat auto's op dat moment nog deels op de helling staan, waardoor voorrang geven aan voetgangers en fietsers voor sommige bestuurders een moeilijke manoeuvre wordt (hellingproef).
- Uitrijdend verkeer kan veilig rechtsaf slaan richting de rotonde. Linksaf slaan is niet goed mogelijk, aangezien de middenberm daartoe onvoldoende breedte heeft. De kans is groot dat linksaf slaand verkeer vanuit de garage het verkeer op de School-

straat. Het is niet mogelijk om de middenberm hier volledig af te sluiten omdat de tegenovergelegen Prinses Beatrixstraat ook bereikbaar moet blijven.

- De garage is uitsluitend in te rijden vanuit het zuiden en vanaf de Wijngaardenlaan. Verkeer vanuit het noorden (vanaf de rotonde bij het gemeentehuis) heeft geen mogelijkheid om rechtstreeks de grage in te rijden. Er is een groot risico dat dit verkeer op het kruispunt een U-bocht probeert te maken waarbij het andere verkeer wordt gehinderd.

De eerste twee argumenten, de directe verkeersveiligheid, moeten doorslaggevend zijn. De huidige aansluiting biedt voor wegrijdend verkeer onvoldoende mogelijkheden om uit te kijken. Een vertrekkende auto moet het kruisende voetpad en deels al op het fietspad rijden om goed zicht te hebben. Dit is in een drukke centrumomgeving ongewenst en bovendien ook gevaarlijk.

5

Conclusie

Het Knooppunt Voorschoten is het laatste onderdeel van de N447 door Voorschoten dat nog niet is heringericht. Door de inrichting op dit deel af te stemmen op de nieuwe inrichting elders op het tracé ontstaat een overzichtelijkere en duurzaam veilige situatie. De compacte kruispunten zorgen daarbij voor verbeterde verkeersafwikkeling.

Met de herinrichting van het knooppunt worden meerdere doelen nagestreefd. Ten aanzien van het verkeer worden die doelen met het nieuwe ontwerp ook daadwerkelijk bereikt:

- Er ontstaat een veilige verkeerssituatie voor voetgangers, fietsers en auto;
- Door de compacte kruispuntvormen ontstaat een goede doorstroming van het autoverkeer. Tegelijkertijd worden de wachttijden voor voetgangers en fietsers beperkt;
- Door de vrijliggende fietspaden zijn er kwalitatief goede fietsvoorzieningen aanwezig. Er is minder aanleiding voor fietsers om door het voetgangersgebied heen te rijden;
- De oversteekmogelijkheden voor voetgangers zorgen voor verbeterde relatie tussen het centrum en de winkels aan de Schoolstraat;
- Door gelijkvloerse aansluitingen en de mogelijkheid om de oversteek in twee fasen uit te voeren is de toegankelijkheid en herkenbaarheid voor minder validen verbeterd;
- Door de compacte vormgeving en de korte oversteeklengtes is er ook een veilige situatie voor voetgangers op momenten dat de verkeerslichten onverhoopt een keer uitvallen;
- Doordat de verkeerslichten op deze plaats gehandhaafd blijven hebben de hulpdiensten (brandweer) de mogelijkheid om de kruispunten met minimaal oponthoud te passeren.

We zien mogelijkheden om het ontwerp nog verder te optimaliseren:

- Verlengen van de opstelvakken voor autoverkeer op de Wijngaardenlaan
- Onderbreken van de ventweg/fietsstraat op de hoek Wijngaardenlaan-Schoolstraat

Bijlage 1

Verkeerstelling

Deze bijlage bevat de resultaten van de visuele kruispunttelling op donderdag 26 mei 2011:

- Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat
 - 07.00-09.00 uur
 - 16.00-18.00 uur
- Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan. – Voorstraat
 - 07.00-09.00 uur
 - 16.00-18.00 uur

Voor de analyse van de verkeersafwikkeling hebben we de telcijfers bewerkt. De tellingen zijn voor beide spitsperiodes over twee uur gesommeerd. Daarbij zijn de cijfers omgerekend naar PAE/uur (PersonenAutoEquivalent). Vrachtauto's tellen daarbij als 2,5 personenauto.

De twee-uursintensiteiten zijn vermenigvuldigd met 0,55 om het maatgevend spitsuur te bepalen. Op deze manier wordt de hele telperiode meegenomen en wordt tegelijk rekening gehouden met een piek in het verloop van de spits. Bovendien zijn op deze manier de schommelingen in de intensiteiten op het noordelijke kruispunt gecompenseerd. De tabellen hieronder geven deze intensiteiten weer.

Straatnaam	Richting	Signaalgroep	Ochtendspits PAE/uur	Avondspits PAE/uur
Koningin Julianalaan	Rechtsaf	1	312	243
	Rechtdoor	2	520	501
Uitrit Schoolstraat		5	20	20
Schoolstraat	Rechtdoor	8	425	570
	Linksaf	9	191	230
Wijngaardenlaan	Rechtsaf	10	100	329
	Linksaf	12	184	170

Tabel: intensiteiten kruispunt Schoolstraat - Wijngaardenlaan - Koningin Julianalaan

Richting	Richting	Signaalgroep	Ochtendspits PAE/uur	Avondspits PAE/uur
Schoolstraat noord	Rechtdoor	2	541	571
	Linksaf	3	53	121
Koninklijke Marinelaan	Rechtsaf	4	92	92
	Linksaf	6	126	109
Schoolstraat zuid	Rechtsaf	7	44	138
	Rechtdoor	8	550	761

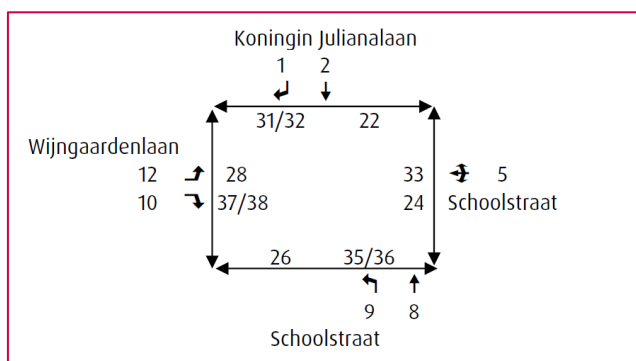
Tabel: intensiteiten kruispunt Schoolstraat - Koninklijke Marinelaan

Bijlage 2

Analyse verkeersafwikkeling

Kruispunt Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat

In de figuur hieronder is de vormgeving van het kruispunt schematisch weergegeven, inclusief de nummering van de signaalgroepen in de verkeersregeling.

Figuur: vormgeving kruispunt Schoolstraat – Wijngaardenlaan – Koningin Julianalaan

Het nieuwe kruispuntontwerp kan het verkeer goed verwerken, de wachttijden blijven beperkt, ook voor voetgangers en fietsers. Zowel in de ochtend- als de avondspits bedraagt de cyclustijd iets meer dan 70 seconden. Ook is er voldoende ruimte om extra verkeer te verwerken. In de ochtendspits kan 26% meer verkeer nog verwerkt worden voordat een cyclustijd van 120 seconden wordt bereikt. In de avond bedraagt dit 15%. Daarmee kunnen fluctuaties in het verkeersaanbod goed worden opgevangen. Ook is er voldoende mogelijkheid aanwezig om het openbaar vervoer met prioriteit af te wikkelen. In de tabel hieronder zijn de Cocon-resultaten samengevat.

	Ochtendspits	Avondspits
Maatgevend conflictgroep	2-36-5-10	2-36-5-10
Cyclustijd	71	73
Restcapaciteit	26%	15%

Tabel: samenvatting analyse verkeersafwikkeling

In de praktijk is de hoeveelheid verkeer op richting 5 zeer beperkt. Het zal vaak gebeuren dat er geen verkeer is en dat deze richting wordt overgeslagen. In dat geval bedraagt de cyclustijd in zowel de ochtend- als de avondspits minder dan 60 seconden. Daarbij is ruimte om in beide spitsen tot 60% meer verkeer te verwerken. Onderstaande tabel laat dat zien.

	Ochtendspits	Avondspits
Maatgevend conflictgroep	2-36-10	2-36-10
Cyclustijd	53	57
Restcapaciteit	65%	64%

Tabel: samenvatting analyse verkeersafwikkeling zonder verkeer vanuit het winkelcentrum

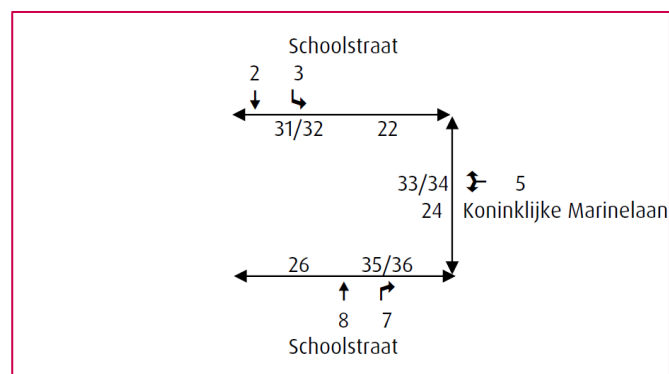
Voor het ontwerp is het van belang dat er bij de verkeerslichten voldoende opstelruimte beschikbaar is. Hieronder staan de benodigde lengtes.

Signaalgroep	Wachtrij in PAE	Benodigde opstelcapaciteit	
		5% overschrijding	10% overschrijding
1	4,2	54	48
2	9,1	90	84
5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
8	7,4	78	72
9	3,1	42	36
10	3,8	48	42
12	2,2	36	30

Tabel: benodigde opstellengtes

Kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan

Onderstaande geeft schematisch de vormgeving van het kruispunt weer, inclusief de nummering van de signaalgroepen in de verkeersregeling.

Figuur: vormgeving kruispunt Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan

Met deze vormgeving kan het kruispunt het verkeer goed verwerken. In de ochtendspits bedraagt de cyclustijd minder dan 70 seconden en in de avondspits ruim 80 seconden. Er is nog redelijk veel restcapaciteit: In de ochtendspits kan tot 50% meer verkeer nog verwerkt worden voor een cyclustijd van 120 seconden wordt bereikt. In de avondspits bedraagt dit 20%. Ook voor dit kruispunt geldt dat fluctuaties in het verkeersaanbod goed kunnen worden opgevangen. Ook is er voldoende mogelijkheid aanwezig om het openbaar vervoer met prioriteit af te wikkelen. In bijlage 2 zijn de complete resultaten van de analyse opgenomen. In de tabel zijn deze resultaten samengevat

	Ochtendspits	Avondspits
Maatgevend conflictgroep	3-22-5-8	3-22-5-8
Cyclustijd	68	84
Restcapaciteit	56%	20%

Tabel: samenvatting analyse verkeersafwikkeling

De verkeersafwikkeling kan verbeterd worden door richting 5 op te splitsen in een apart rechtsafvak en linksafvak (richting 4 en 6). Hierdoor neemt de cyclustijd af en de restcapaciteit toe. De cyclustijd bedraagt in beide spitsen iets minder dan 60 seconden. In de tabel hieronder zijn de resultaten voor deze uitbreiding weergegeven.

	Ochtendspits	Avondspits
Maatgevend conflictgroep	4-32-8	4-32-8
Cyclustijd	56	58
Restcapaciteit	99%	52%

Tabel: samenvatting analyse verkeersafwikkeling bij een extra opstelvak in de Koninklijke Marinelaan

Tijdens het ontwerpen is gebleken dat er geen ruimte aanwezig is om een extra opstelvak te realiseren. Daarmee vervalt deze optie.

Voor het ontwerp is het van belang dat er bij de verkeerslichten voldoende opstelruimte beschikbaar is. Hieronder staan de benodigde lengtes.

Signaalgroep	Wachtrij in PAE	Benodigde opstelcapaciteit	
		5% overschrijding	10% overschrijding
2	6,5	72	66
3	5	54	48
5	5,9	66	60
7	1,9	30	30
8	14,7	126	120

Tabel: benodigde opstellengtes

Koppeling tussen beide kruispunten

De beide kruispunten liggen op een onderlinge afstand van bijna 200 meter. Dit maakt het wenselijk om de drukste verkeersstromen te koppelen zodat auto's die eenmaal groen hebben niet direct bij het volgende kruispunt weer moeten stoppen. Daarbij krijgen beide kruispunten een zelfde cyclustijd. Dat betekent dat beide kruispunten in de ochtend minimaal een cyclustijd van 68 seconden hebben en in de avond minimaal 84 seconden.

Bij een koppeling krijgen de belangrijkste richtingen wat langer groen om te voorkomen dat auto's een tweede keer moeten stoppen de kruispunten. Dit heeft als gevolg dat de overige richtingen wat langer moeten wachten voor ze groen krijgen.

Koppeling met Burgemeester de Kempnaerstraat

Op de Wijngaardenlaan ligt op ongeveer 100m van het kruispunt met de Schoolstraat de geregelde aansluiting met de Burgemeester de Kempnaerstraat. Deze is gecombineerd met een oversteek voor fietsers en voetgangers. Op deze aansluiting heeft het verkeer op de Wijngaardenlaan groen, tenzij er zich verkeer meldt op de Burgemeester de Kempnaerstraat of bij de oversteek. Ook voor deze aansluiting geldt dat deze in verband met de korte onderlinge afstand gekoppeld moet worden met de verkeersregeling bij de Schoolstraat. Ook hier is het doel om te voorkomen dat autoverkeer twee keer kort achter elkaar moet stoppen.

Conclusie

Het verkeerskundig ontwerp voor de knoop biedt voor beide kruispunten voldoende capaciteit om het verkeer af te wikkelen. Ook is er voldoende capaciteit om fluctuaties in het verkeersaanbod op te vangen, evenals enige groei van het verkeer. Ook is er voldoende capaciteit om het openbaar vervoer met prioriteit af te wikkelen. Daarvoor is geen aparte busstrook nodig.

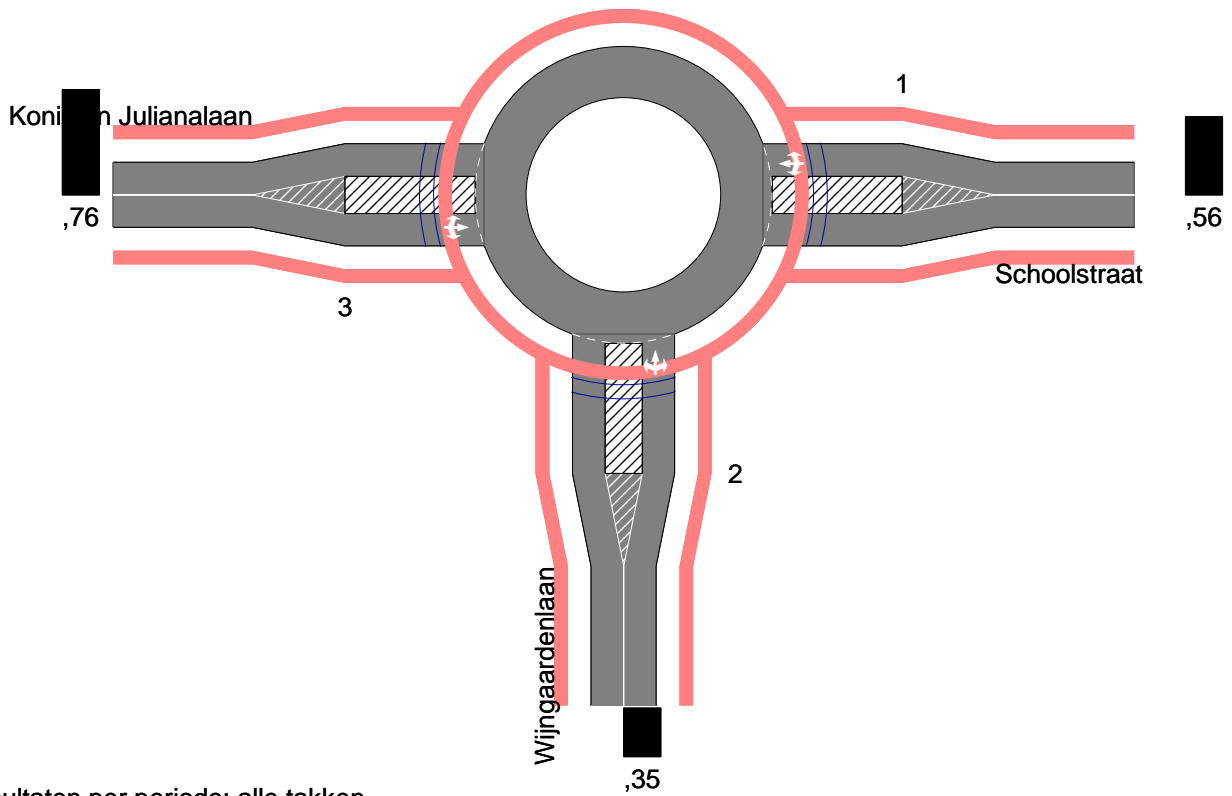
De verkeersregelingen van de beide kruispunten moet gekoppeld werken. Daarmee wordt voorkomen dat autoverkeer twee keer kort achter elkaar moet stoppen. Zo wordt ook voorkomen dat het verkeer tussen de beide kruispunten opstroopt.

Op de volgende pagina's staan de resultaten van de Cocon-analyse:

- Koningin Julianalaan – Wijngaardenlaan – Schoolstraat
 - Ochtendspits (met en zonder verkeer uit het winkelgebied)
 - Avondspits (met en zonder verkeer uit het winkelgebied)
- Schoolstraat – Koninklijke Marinelaan. – Voorstraat
 - Ochtendspits
 - Avondspits

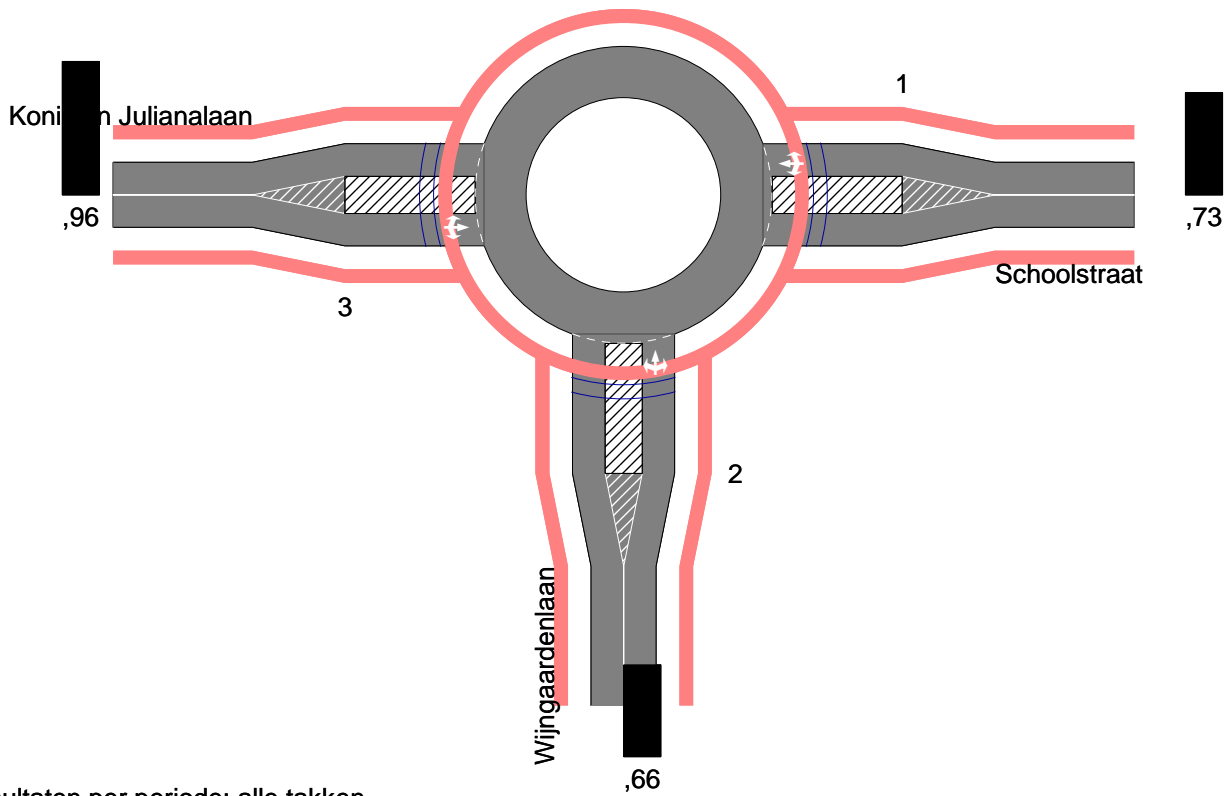
Bijlage 3

Rotonde berekening

Resultaten per periode: alle takken

Resultaten per periode: alle takken

Omni-X (afwikkeling per periode)

Project: Traverse

Rotonde: 2011 - Wijngaardenlaan

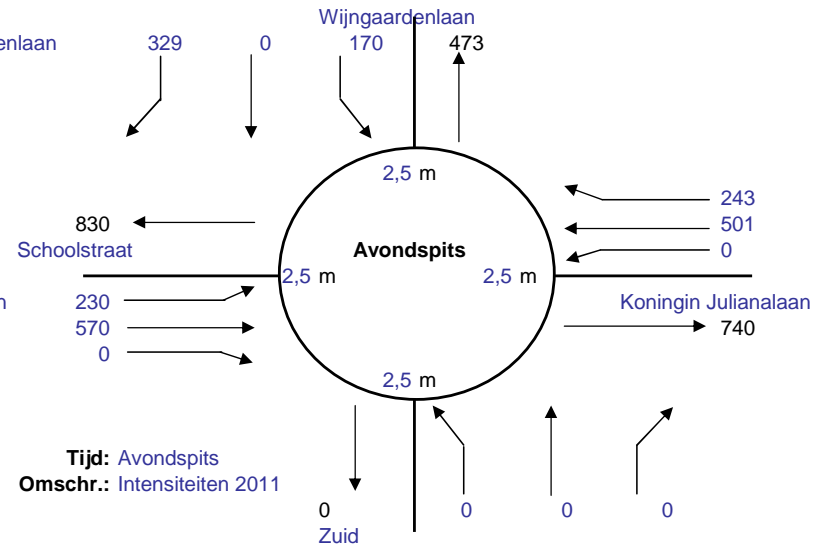
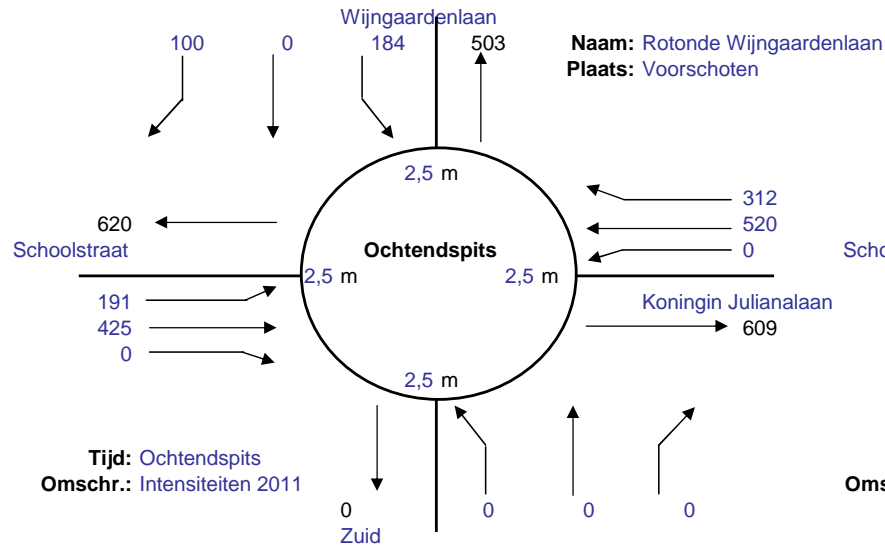
Datum: 30-9-2011

Goudappel Coffeng

Tak	Intensiteit [pae/h]	Capaciteit [pae/h]	I/C ratio toerit	Reserve- capaciteit [pae/h]	Gem. wachtrij [pae]	Max. wachtrij 95% [pae]	Overst. pae's [%]	Gem. I/C ratio wachttijd [s]	I/C ratio afrit
Periode: 08:00 - 09:00 uur									
Schoolstraat	616	1097	0,56	481	1	4	0,2	7	0,41
Wijngaardenlaan	284	815	0,35	531	1	2	0,2	7	0,34
Koningin Julianalaan	832	1100	0,76	268	3	6	0,4	13	0,41
Totaal gem.	577	1052	0,62	387	2	4	0,3	10	0,38
Periode: 09:00 - 17:00 uur									
Schoolstraat	0	1500	0,00	1500	0	1	0,0	0	0,00
Wijngaardenlaan	0	1500	0,00	1500	0	1	0,0	0	0,00
Koningin Julianalaan	0	1500	0,00	1500	0	1	0,0	0	0,00
Totaal gem.	0	1500	0,00	1500	0	1	0,0	0	0,00
Periode: 17:00 - 18:00 uur									
Schoolstraat	800	1089	0,73	289	3	6	0,3	12	0,55
Wijngaardenlaan	499	757	0,66	258	2	5	0,4	13	0,54
Koningin Julianalaan	744	776	0,96	32	12	18	2,1	57	0,27
Totaal gem.	681	894	0,80	187	5	10	1,0	29	0,45

Afweging

Resultaten

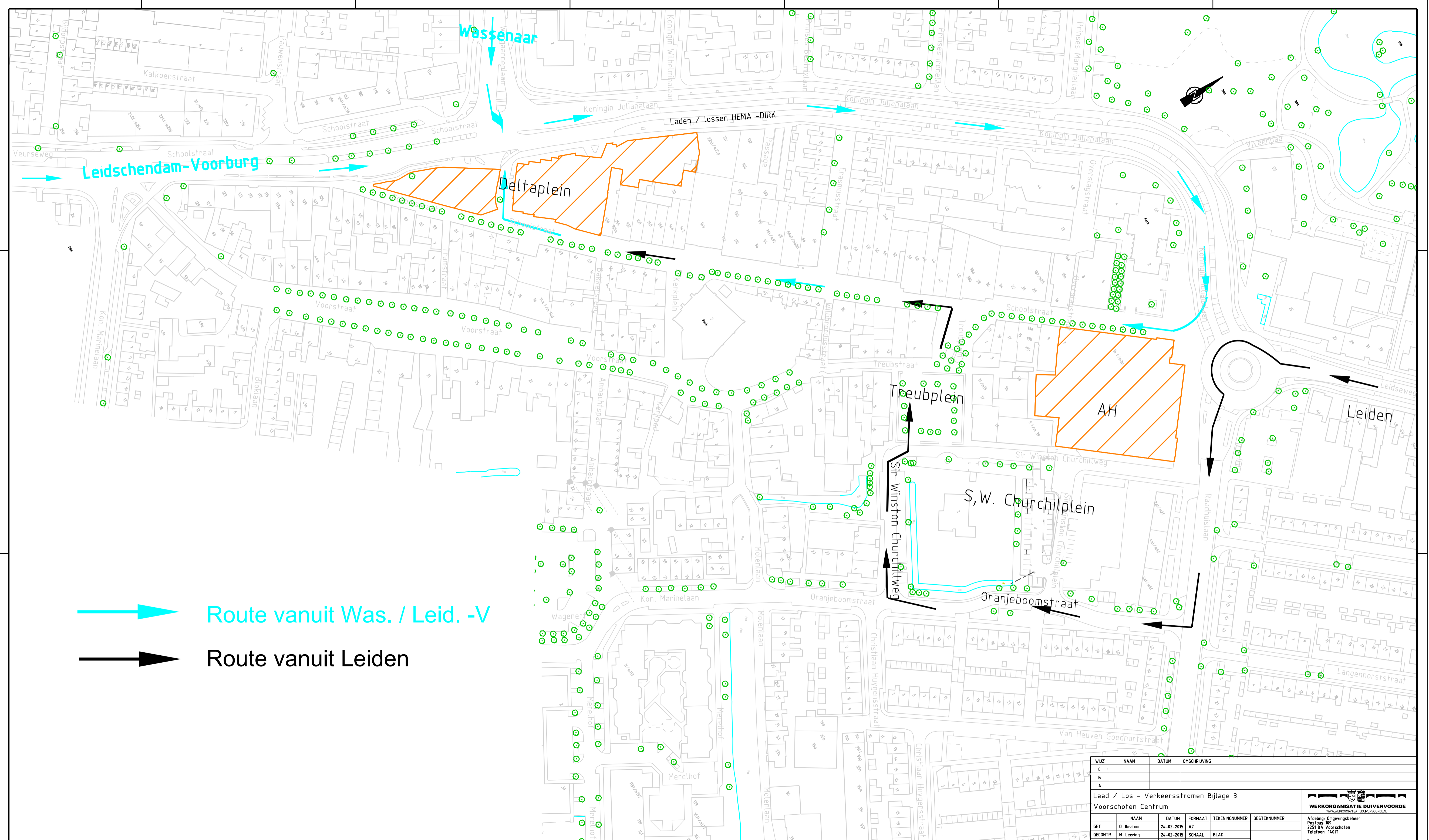
	Ochtendspits		Avondspits		VG ≤ 0,80 en T _{gem} < 50 s/pae
	VG	ri.	VG	ri.	
1str. rotonde	0,64	O 7,6	0,63	W 7,6	OK
Passeerb. rotonde	0,46	W 5,0	0,59	W 6,6	OK
Partiële eirotonde	0,68	O 9,3	0,67	W 9,3	OK
Partiële eirotonde --	0,60	OR 6,4	0,55	OR 7,3	OK
Partiële turborotonde	0,50	WL 6,0	0,67	WL 9,3	OK
Partiële turborotonde --	0,60	OR 6,4	0,55	OR 5,8	OK
Eirotonde	0,68	O 9,3	0,67	W 9,3	OK
Eirotonde —	0,30	OR 5,1	0,49	N 7,0	OK
Turborotonde	0,50	WL 6,0	0,67	WL 9,3	OK
Turborotonde —	0,30	OR 4,5	0,30	WR 4,7	OK
Knierotonde L	0,39	OL 4,4	0,39	OL 4,7	OK
Knierotonde Γ	0,64	OR 7,6	0,67	WL 9,3	OK
Knierotonde ⊥	0,47	WL 5,2	0,60	WL 6,8	OK
Knierotonde ⊥	0,43	OL 5,2	0,43	OL 5,5	OK
Spiraalrotonde	0,41	OM 4,8	0,45	WM 5,3	OK
Spiraalrotonde —	0,31	OL 4,0	0,29	WR 4,7	OK
Rotorrotonde	0,24	WM 4,0	0,31	ZM 4,7	OK
Specifieke 3-taks rotondes:					
Gestr. knie L-	0,31	OR 4,5	0,28	OR 4,5	OK
Gestr. knie Γ-	nvt	nvt	nvt	nvt	
Gestr. knie ⊥-	nvt	nvt	nvt	nvt	
Gestr. knie ⊥-	nvt	nvt	nvt	nvt	
Sterrotonde L-	0,20	OL 3,7	0,20	OM 3,9	OK
Sterrotonde Γ-	nvt	nvt	nvt	nvt	
Sterrotonde ⊥-	nvt	nvt	nvt	nvt	
Sterrotonde ⊥-	nvt	nvt	nvt	nvt	

Vestiging Deventer
Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
T +31 (0570) 666 222
F +31 (0570) 666 888
Postbus 161
7400 AD Deventer

www.goudappel.nl
goudappel@goudappel.nl

adviseurs
mobiliteit
**Goudappel
Coffeng**

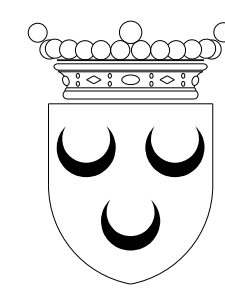
 Route vanuit Was. / Leid. -V
 Route vanuit Leiden

WIJZ	NAAM	DATUM	OMSCHRIJVING		
C					
B					
A					
Laad / Los - Verkeersstromen Bijlage 3 Voorshoten Centrum					
GET	O Ibrahim	24-02-2015	A2		
GECONTR	M Leernig	24-02-2015	SCHAAL	BLAD	
GOEDGEK			1	1000	

WERKORGANISATIE DUIVENVOORDE
 www.werkorganisatie-duivenvoorde.nl

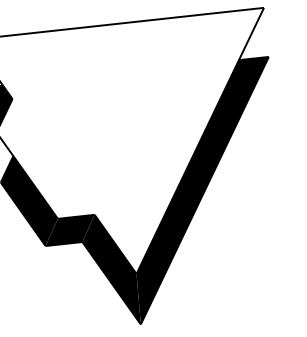
Afdeling Omgevingsbeheer
 Postbus 109
 2251 BA Voorshoten
 Telefoon 14071
 E-mail

"Knooppunt Voorschoten"

Fase 50% variant

	Wegen nieuw		Bestrating rood		Klinker geel		Parkeren ventweg nieuw		Boom (bestaand)
	Fietspad tegels		Parkeerplaats		Trottoir nieuw		Groenvakken nieuw		Boom (nieuw)

0m 5m 10m 15m 20m 25m

DATUM: 25-02-2015
 STATUS: CONCEPT

Addendum raadsvoorstel Knooppunt Voorschoten

Zaaknummer: Z-7631
Nummer: 4336
Onderwerp: kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten
Datum: raadsvergadering van 5 maart 2015

Geachte Raad,

In de vergadering van de commissie Burger & Bestuur van 19 februari 2015 is de kredietaanvraag voor het project Knooppunt Voorschoten behandeld. Voor dit onderwerp waren tevens de leden van de commissie Wonen, Ruimte & Groen uitgenodigd.

De griffier heeft naar aanleiding van deze vergadering een aantal vragen en opmerkingen in de besluitenlijst opgenomen waar wij op willen reageren met dit addendum.

De commissie is verdeeld over het voorstel. Er worden zorgen geuit over de financiën, de fietsstraat en het vrachtverkeer voor laden en lossen.

Financiën

Tijdens de vergadering werd gesproken over het al dan niet direct uitvoeren van het kruispunt Kon. Marinelaan/Schoolstraat/Veurseweg, omdat het later uitvoeren van dit kruispunt duurder wordt (minimaal € 152.640 en maximaal € 392.660). Ondanks dit gegeven blijven wij van mening dat de financiële positie van de gemeente Voorschoten het noodzakelijk maakt de investeringen op dit moment zo laag mogelijk te houden.

In de vergadering is tevens gevraagd naar de nog te verwachten investeringen, zodat duidelijk wordt dat er geen financiële ruimte meer in het investeringsplafond aanwezig is voor de uitvoering van het kruispunt Kon. Marinelaan/Schoolstraat/Veurseweg. De gemeente Voorschoten heeft vanaf 2014 te maken met een investeringsplafond. Dit houdt in dat per jaar totaal € 100.000 afschrijvingslasten van nieuwe investeringen zijn toegestaan. Hoewel in eerste instantie ingegeven om de toekomstige exploitatie niet te rigide te laten worden door een steeds groter wordende en nauwelijks te beïnvloeden afschrijvingslast, gaat er van het ingestelde investeringsplafond een positieve invloed uit op zowel de lopende exploitatie als de liquiditeitsbehoefte.

Uit de voorgenomen investeringen voor een bepaald begrotingsjaar moet om die reden een keuze worden gemaakt welke investeringen er binnen het afgesproken bedrag blijven.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Het voorstel geeft aan dat 48% (in casu € 48.000,- aan afschrijvingslasten) van het investeringsplafond beschikbaar blijft voor andere investeringen. Dit betreft alle noodzakelijke investeringen binnen de gemeente Voorschoten, waaronder uiteraard ook alle investeringen voor de openbare ruimte (wegen, bruggen, water, groen, openbare verlichting, verkeersregelinstanties en tractie). Aangezien de lasten voortvloeiende uit de projectkosten ten laste zullen worden gebracht van het investeringsplafond van het jaar 2018, zal de integrale afweging aan welke andere doeleinden het restant van de investeringsruimte wordt besteed, worden gemaakt in het kader van die begrotingsbehandeling.

Fietsstraat

In het raadsvoorstel is aangegeven dat de voorgestelde fietsstraat in de Ventweg van de Schoolstraat een verkeersveilige oplossing is die voldoet aan de CROW richtlijnen. (zie bijlage 1). Second opinion over het Knoop Voorschoten is ook toegevoegd. (zie bijlage 2, blz 12 en 13 punt 3.4 en 3.7).

Vrachtverkeer voor laden en lossen

Om de verkeersroutes voor vrachtverkeer voor het bevoorraden van de winkels in de toekomstige situatie duidelijk te maken is een tekening gemaakt waar dit duidelijk op is aangegeven (zie bijlage 3).

De wethouder zegt toe een gedetailleerde kaart/tekening van het projectgebied aan de raad te leveren.

Deze tekening is aan de griffier verstrekt. (zie bijlage 4)

De door de VVD gevraagde analyse van de projecten op de investeringslijst te maken

De investeringslijst (= meerjarig investeringsplan) zal worden opgeleverd tijdens de reguliere P&C momenten. Het geëigende moment voor dit onderwerp is de kadernota.

De wethouder komt terug op de vragen van D66 over het VAC advies over fietsparkeervoorzieningen en neemt de suggestie om bomen te laten betalen door particulieren mee (toezegging).

Fietsparkeervoorzieningen

Het aantal fietsparkeerplaatsen in de omgeving van de nieuwbouw Deltaplein Voorschoten neemt met 65 toe ten opzichte van de huidige situatie. Deze fietsparkeerplaatsen worden door de ontwikkelaar geplaatst.

Bomen

Op de bijgevoegde tekening (zie bijlage 4) is aangegeven welke bomen er in de uiteindelijke situatie komen te staan. Er is rekening gehouden met:

- 3 nieuwe bomen tussen Ventweg en rijbaan Schoolstraat om de gekapte bomen te compenseren
- 5 nieuwe bomen langs het Deltaplein (om de aansluiting met het plein te maken). In het kader van de anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

is een inrichtingsplan gemaakt waar ook de aanplant van bomen onderdeel van uitmaakt. Deze vijf bomen zijn onderdeel van een totaal plan voor het Deltaplein.

- 6 nieuwe bomen op het Deltaplein (te planten door de ontwikkelaar)
- Geprobeerd wordt om de 4 bestaande bomen in de middenberm van de Schoolstraat te handhaven.

Ten opzichte van het aantal bomen in 2013 worden op het Deltaplein 6 bomen erbij geplant en op het Knooppunt Voorschoten blijft het aantal gelijk.

Indien er initiatieven vanuit ondernemingen of burgers zijn om een bijdrage te leveren voor het planten van bomen in dit project, juicht het college dit toe.

Wij hopen u de geleverde aanvullende informatie voldoende duidelijk is om tot besluitvorming over te gaan.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Verslag Evaluatie Traverse en bespreking voorontwerp Knooppunt Voorschoten

Datum: 7 november 2011

Deelnemers Gery van Nieuwkoop (Fietzersbond), Nico van Ravensteyn (Fietzersbond), Navin Balak (gemeente Voorschoten) en Jan van den Belt (gemeente Voorschoten)

C.c.

Definitief

1. Evaluatie Traverse

Op een paar punten na is de Fietzersbond tevreden over het gerealiseerde ontwerp van de Traverse. De fietsers zijn er op vooruit gegaan. De snelheid van het autoverkeer is veel lager en daarmee veiliger. Ook de rotonde is veel beter dan het oude kruispunt met verkeerslichten.

De Fietzersbond zou wel graag een aantal zaken anders gezien willen hebben:

- De breedte van de fietspaden (vooral in de Veurseweg). Vaak blijkt dit in de praktijk te smal. Omdat de fietspaden in de Leidseweg op veel locaties breder zijn, is dat probleem daar minder aanwezig.
- Jammer dat de fietspaden niet in asfalt zijn aangelegd. De fietzersbond pleit voor fietspaden in asfalt.
- De middenberm o.a. bij de Gouden Leeuw wordt verbreedt ten behoeve van overstekende auto's. Deze verbreding is volgens de heer Van Ravensteyn te abrupt.

2. Voorontwerp Knooppunt Voorschoten.

Het Voorontwerp is toegelicht. Het ontwerp laat zien dat de situatie voor fietsers wordt verbeterd, door onder andere de lagere snelheden van de auto's en de vrijliggende fietspaden met voldoende opstelmogelijkheid bij de oversteken. Ter hoogte van de Koninklijke Marinelaan is het niet overal gelukt om een goede opstellengte te maken, maar de situatie is wel verbeterd.

De Fietzersbond heeft een aantal aandachtspunten:

- Wanneer auto's de ventweg van de Wijngaardenlaan op rijden (komende uit de Burgemeester Van Kempenaerstraat) gaan de verkeerslichten op de Wijngaardenlaan onnodig op rood. Onderzocht wordt of in de toekomst dat kan worden verholpen.
- Kunnen de fietsers een aftelsysteem krijgen, waarop ze kunnen zien hoelang ze moeten wachten. Reactie Jan. Hiervoor wordt optioneel een offerte aangevraagd. Afhankelijk van de kosten wordt dit meegenomen in de verdere uitwerking.

- Kunnen er fietsrekken komen bij het Deltaplein. De fietsrekken bij de Albert Heijn zijn goed. En tezamen met de bomen ziet het er goed uit.
- Kunnen er – in overleg met de centrum ondernemers – ook fietsenrekken komen bij de ventweg?
- Wanneer er bomen bij geplant worden in de ventweg, mogen deze niet het zicht belemmeren voor automobilisten en fietsers.
- De voorkeur gaat uit naar asfalt in de fietspaden. Jan legt uit dat dit afhankelijk is van de ligging van kabels en leidingen onder het fietspad.

Aanbevolen wordt om ook een evaluatieoverleg te hebben met de scholen in de Elstlaan.

Er is een aanvullend onderzoek gedaan door Goudappel Coffeng naar de rotonde Wijngaardenlaan en de impact van het ontwerp op het verkeer op de Traverse. Jan zal deze aan de fietsersbond verstrekken.

Wanneer het definitieve ontwerp gereed is en er zijn veel wijzigingen, dan wordt opnieuw contact opgenomen met de Fietsersbond.

Bijlage: second opinion Goudappel Coffeng

Bijlage 5

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	20 februari 2015
Steller vragen	Hans Rasch, ONS Voorschoten
Over agendapunt	Knooppunt Voorschoten
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/mondeling te beantwoorden:</p> <p>Tijdens de commissievergadering van B&B d.d. 19 februari jl. heb ik mijn zorg geuit over de veiligheid van de ventweg, waar je voorstelt dat een fietsstraat regime ingericht gaat worden. Ik was overigens niet de enige die daar zijn zorgen over had.</p> <p>Ik heb mij door verkeerskundigen laten informeren dat het op zich wel kan, maar dat het wel afhangt van de karakteristieken van de fietsstraat. Wat voor fietsverkeer en wat voor autoverkeer moet daar gemengd worden?</p> <p>Tijdens de vergadering vertelde je over voorbeelden van goede implementatie van fietsstraten die voor Voorschoten een geruststelling zouden kunnen bieden.</p> <p>Kan je me vertellen waar die voorbeelden liggen?</p> <p>Dat kan ons helpen om het goed te beoordelen.</p> <p>Antwoord</p> <p><i>In de gemeente Voorschoten liggen twee fietsstraten op het Tuinderspad en het van Wassenaerlaantje.</i></p> <p><i>De gemeente Wassenaar heeft een fietsstraat op de Via 44 langs de N44 alsmede een fietsstraat in het verlengde van de fietstunnel aan de westzijde ter plaatse van Den Deijl.</i></p> <p><i>In bijlage 1 is een aantal toepassingen weergegeven.</i></p>	
Toelichting (indien nodig):	

Bijlage 6

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	20 februari 2015
Steller vragen	Erik Maassen (SP)
Over agendapunt	Knooppunt Voorschoten
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag schriftelijk te beantwoorden:</p> <p>1) Tijdens de commissiebehandeling verwees de wethouder als onderbouwing van de verkeersveiligheid naar het ontwerp van Goudappel Coffeng en het advies van de Fietzersbond afdeling Voorschoten. Aangezien diverse fracties vraagtekens hebben gezet bij de veiligheid van dit ontwerp, verzoek ik hierbij om beide stukken (ontwerp van Goudappel Coffeng en advies van de Fietzersbond) aan de raad te doen toekomen. In het geval dat het advies van de Fietzersbond mondeling is gegeven, verzoek ik u een gespreksverslag hiervan te sturen.</p> <p>Antwoord:</p> <p><i>U hebt gevraagd om inzage in een Rapport van de fietzersbond. Er is geen rapport van de fietzersbond. Er is een evaluatie over de Traverse en bespreking voorontwerp Knooppunt Voorschoten geweest. Op 7 november 2011 is het voorontwerp van het Knooppunt Voorschoten met de fietzersbond besproken. Ook de ventweg is met de Fietzersbond besproken. De Fietzersbond heeft geen opmerkingen gemaakt op het onderdeel ventweg. Deze vonden ze goed. Wel hadden ze opmerkingen over een aantal andere onderdelen van het voorontwerp. Dat is ook in het verlag opgenomen. Zie bijlage 7.</i></p> <p><i>Bijlage 2 is de second opinion van het bureau Goudappel Coffeng, die in paragraaf 3.4 en 3.7 aandacht geeft aan de ventweg.</i></p>	
Toelichting (indien nodig):	

Motie 100285

MOTIE voor de vergadering van de raad d.d. 5 maart 2015

Onderwerp: Bomen rond het knooppunt Voorschoten

De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015

- gelezen de kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten
- gehoord de beraadslagingen in de Raad

Is van mening dat:

- Een groene, lommerrijke entree via de Koningin Julianalaan belangrijk is voor de visuele aantrekkelijkheid van Voorschoten.
- Het voorgestelde ontwerp te stengig is en als gevolg daarvan afbreuk doet aan het algeheel welbevinden van weggebruikers en aanwonenden.
- Bomen een bijdrage leveren aan een gezonder milieu.
- Een aantrekkelijke entree van belang is voor de centrum ondernemers en dat er om die reden een beroep kan worden gedaan op een vrijwillige bijdrage aan de ondernemers die hun bedrijf uitoefenen langs de traverse en in het dorpscentrum.
- Desgewenst er tijdelijk een sponsoruiting naast de boom geplaatst kan worden.

Roept het college op:

- Minimaal enige bomen extra op te nemen in de middenberm van de Koningin Julianalaan in de rode cirkel zoals aangegeven in de afbeelding.
- Voor de eventuele extra kosten zoveel mogelijk dekking te zoeken bij sponsors.
- De Raad hierover te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

D66 – M. van de Meij

GL – F. von der Assen

ONS Voorschoten – H. Rasch

PvdA – J.P. Middelburg

Aantekening griffier:

Motie 100285

GEMEENTE VOORSCHOTEN
Postbus 10
3713 BA Voorschoten
Tel. 06-1512 20 20
Fax. 071-618 6100
E-mail: info@voorschoten.nl

"Knooppunt Voorschoten"

Fase 50% variant

Wegen nieuw	Bestrating rood	Klinker geel	Parkeren ventweg nieuw	Boom Bestaand
Fietspad tegels	Parkeringsplaats	Trottoir nieuw	Groenvalken nieuw	Boom Nieuw

waalpartners civil
engineering

Amendement 100281

Onderwerp: Inrichting ventweg Schoolstraat (tot aan de Pauwenstraat)

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 05 maart 2015

gezien het raadsvoorstel nr 4336 d.d. 03 februari 2015

Overwegende dat:

- De ventweg van de Schoolstraat hard toe is aan groot onderhoud, dan wel herinrichting om redenen van verkeersveiligheid, bereikbaarheid van de aan de ventweg gehuisde winkels en aantrekkelijkheid van het centrum;
- Het college ook voorstelt om extra geld uit te trekken om de ventweg, in tegenstelling tot een eerder voorstel, alsnog mee te nemen in het project "Knooppunt Voorschoten";
- Er twijfel bestaat over de (fiets-)veiligheid en -vriendelijkheid van de gekozen oplossing van een zeer korte fietsstraat als onderdeel van een doorgaande fietsroute waarbij de rest van de fietsroute gescheiden fietspaden kent en waarbij aan twee kanten op verschillende wijzen (parallel en visgraat) kort geparkeerd wordt;
- De informatie over fietsstraten die het college heeft verstrekt om genoemde twijfel weg te nemen:
 - Vierendertig (34) voorbeelden met foto's van fietsstraten bevat waarvan er:
 - Nul (0) gebruik maken van visgraatparkeren aan één kant van de weg, laat staan tegenover parallel parkeren aan de andere kant van de weg;
 - Nul (0) deel uitmaken van een doorgaande fietsroute waarvan de rest van de route is ingericht met losliggende fietspaden;
 - Nul (0) zijn ingericht als blauwe zone voor kort parkeren met de daarbij behorende frequentie van aankomende en vertrekkende auto's (hoewel er één straat met betaald parkeren tussenzit, maar die heeft juist wel nog aparte fietsstroken en een apart deel voor auto's in het midden).
 - Aangeeft dat er bij verschillende soorten fietsstraten zeer specifieke verkeersintensiteitsverhoudingen tussen auto's en fietsers horen. Deze cijfers zijn voor de ventweg Schoolstraat niet door het college aan de raad ter beschikking gesteld om te verifiëren of de ventweg aan deze eisen voldoet.
 - Op verschillende punten aangeeft dat een fietsstraat met een specifiek profiel, waartoe onder andere het gebruik van asfalt voor de fiets behoort en in het voorstel van het college wordt gewerkt met tegels voor de fietsers.

En hierom de twijfel over de verkeersveiligheid en over de wenselijkheid van een fietsstraat bij de ventweg Schoolstraat niet kan wegnemen, maar wel inzichtelijk maakt dat de voorgestelde oplossing voor de ventweg Schoolstraat niet kan worden aangemerkt als fietsstraat zoals bedoeld in het rapport;

- Geuite zorgen om onder andere de aansluitingen op de doorgaande fietsroute, de (on-)zichtbaarheid van fietsers niet inhoudelijk worden beantwoord, maar zonder verifieerbare argumenten als "het is veilig" zijn geadresseerd.

Amendement 100281

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

1. Het huidige beslistpunt 1.:

"1. akkoord te gaan met het aangepaste plan;"

te wijzigen in:

"1. akkoord te gaan met het aangepaste plan, behalve daar waar het de ventweg van de Schoolstraat betreft. De ventweg aan de Schoolstraat wordt wel opnieuw ingericht en bestraat, waarbij gekeken zal worden naar mogelijkheden om het aantal beschikbare parkeerplaatsen te vergroten, maar waarbij een losliggend fietspad, conform de gehele rest van de doorgaande fietsroute door Voorschoten in stand wordt gehouden."

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Jan-Paul Middelburg, PvdA
Fer von der Assen, GroenLinks
Marco van der Meij, D66

Aantekening griffier:

Amendement 100281

Amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen.

Subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft.

Wijze van indienen van een amendement:

Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter - met het oog op het eenvoudige karakter van het voorgestelde - oordeelt, dat met een mondelinge indiening kan worden volstaan. (artikel 33, derde lid Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad 2002)

Amendement 100284

Onderwerp: Kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten

Inhoud:

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015

gezien het raadsvoorstel nr.4336 d.d. 3 februari 2015

Overwegende:

- dat de kruising Kon. Marinelaan en Veurseweg buiten de scope van het aangepaste project Knooppunt Voorschoten is gelaten;
- dat dit deel van het oorspronkelijke project volgens het raadsvoorstel echter aan groot onderhoud toe is, waarbij het wenselijk is dat ook dit deel van het project duurzaam veilig wordt ingericht;
- dat uitstel van de aanpak van het kruispunt Kon. Marinelaan leidt tot extra kosten die kunnen oplopen tot naar schatting € 392.660;
- dat een dergelijke verhoging van de financiële lasten voor Voorschoten ongewenst is;
- dat uitstel van de aanpak van dit kruispunt tot een later tijdstip betekent dat de Traverse opnieuw moet worden opgebroken, hetgeen opnieuw tot overlast zal leiden voor weggebruikers, ondernemers en bewoners;
- dat de meerkosten van het meenemen van genoemd kruispunt € 107.238 lager zullen uitvallen door een besparing op de onderhoudskosten zoals deze zijn geraamd in het Beheerplan wegen 2012-2015;

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

1. akkoord te gaan met het aangepaste plan, met inbegrip van het gestelde m.b.t. het planten van bomen in het addendum nr. 4336 bij het raadsvoorstel, doch met uitzondering van het voorstel om het kruispunt Koninklijke Marinelaan-Veurseweg buiten de scope van het project te laten;
2. het college op te dragen bij de uitvoering van het plan ook een sobere, doch duurzaam veilige uitvoering van het kruispunt Koninklijke Marinelaan-Veurseweg te betrekken;
3. voor het onder 1. bedoelde plan een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 2.233.000;
4. dit bedrag te dekken uit
 - subsidie € 335.000
 - bijdrage Niersman € 25.000
 - VGRP (riolering) € 40.000
 - financiering d.m.v. kapitaallasten € 1.565.000
 - concernreserve € 268.000
5. voor het nog door het college uit te werken plan als bedoeld onder 2. een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 720.000;
6. dit bedrag te dekken uit
 - provinciale subsidie € 240.020
 - extra bijdrage VGRP € 94.040
 - concernreserve € 385.940

Amendement 100284

Naam indiener: Fer von der Assen, GroenLinks; Jan-Paul Middelburg, PvdA; Eric Maassen SP

Aantekening griffier:

Amendement 100288

Onderwerp:

Inrichting fietsstraat langs winkelstrip Schoolstraat als onderdeel van de aanpak van het Knooppunt van Voorschoten

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015

gezien het raadsvoorstel nr. 6, Kredietaanvraag Kooppunt Voorschoten van de raadsagenda van 5 maart 2015

Overwegende:

Dat verkeersveiligheid met name voor de meest kwetsbare verkeersdeelnemers van groot belang is.

Dat in het voorstel van het college sprake is van de inrichting van een fietsstraat met parkeren aan twee zijden.

Dat er wel voorbeelden zijn van fietsstraten.

Dat fietsstraten met parkeergelegenheid zeer schaars zijn.

Dat er geen voorbeelden zijn van fietsstraten met parkeren aan twee zijden.

Dat er geen verkeerskundig rapport gepresenteerd is, waaruit blijkt dat deze vorm van inrichten van een fietsparkeerstraat als veilig typeert.

Besluit:

het voorgestelde besluit/de ontwerp-verordening als volgt te wijzigen/aan te vullen:

Beslispunt 1 aan te vullen als volgt:

.... met dien verstande dat de inrichting van de fietsstraat zodanig wordt aangepast dat er geen tweezijdig parkeren wordt gerealiseerd.

Ondertekening en naam:

Hans Rasch – Fractie ONS Voorschoten

Erik Maassen – SP

Aantekening griffier:

Amendement 100288

Amendement 100288

Amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen.

Subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft.

Wijze van indienen van een amendement:

Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter – met het oog op het eenvoudige karakter van het voorgestelde – oordeelt, dat met een mondelinge indiening kan worden volstaan. (artikel 33, derde lid Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad 2002)

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	4319
<i>Datum:</i>	27 januari 2015
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Veilig Voorschoten: Samen maken we het verschil Integraal Veiligheidsbeleid 2015–2018
<i>Portefeuillehouder:</i>	Burgemeester Staatsen
<i>Programma:</i>	Veiligheid
<i>Kernboodschap:</i>	<p>Voorschoten is een veilige en leefbare gemeente. Om dit zo te houden en waar mogelijk zelfs te verbeteren, heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsbeleid 2015–2018 (IVB) vastgesteld. In dit IVB staan de prioriteiten en doelstellingen voor de komende vier jaar benoemd.</p> <p>Ook is in het plan beschreven hoe de gemeente deze doelstellingen wil bereiken. De uitgangspunten zijn: Regie, Verbinding en Eigen verantwoordelijkheid. Het plan gaat uit van samenwerking en wisselwerking tussen alle betrokkenen op het gebied van Veiligheid. Dat zijn wij allemaal, want veiligheid is van ons allemaal.</p>
<i>Bijlagen:</i>	IVB 2015–2018
<i>Stukken ter inzage:</i>	2: 1. Veiligheidsmonitor 2013, 2. verslag Themabijeenkomst
<i>Beslispunten:</i>	<p>De strategische uitgangspunten, hoofdkoers en prioriteiten op het gebied van (sociale) veiligheid in Voorschoten, zoals verwoord in het Integraal Veiligheidsbeleid 2015–2018, voor de komende vier jaar vast te stellen:</p> <p><u>a. Strategische uitgangspunten:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Regie2. Verbinding3. Eigen verantwoordelijkheid <p><u>b. Hoofdkoers:</u></p> <p>Iedereen zet zich in voor een veilige gemeente, want veiligheid is van ons allemaal. De gemeente creëert de juiste randvoorwaarden voor veiligheid en leefbaarheid. Gezien de veelheid aan onderwerpen en partners ontwikkelt de</p>

gemeentelijke rol naar die van regievoerder. Regie wordt bereikt door goede samenwerking en wisselwerking. Informatie is volledig en actueel. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn helder. We investeren in participatie. Het accent ligt op preventie. Eigen initiatief wordt aangemoedigd.

c. Prioriteiten:

1. Woninginbraken en fietsendiefstal
2. Woonoverlast en sociale problematiek
3. Jeugdoverlast
4. Fysieke overlast en sociale kwaliteit (kleine ergernissen)
5. Additionele thema's: Veilig Ondernemen, Evenementen, Crisisbeheersing, Brandveiligheid(sgevoel)

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

*Veilig Voorschoten: Samen maken we het verschil
Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018*

Inleiding

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Burgers moeten zich veilig kunnen voelen op straat en in wijken. Politie, Justitie en gemeenten moeten daadkrachtig en gezaghebbend kunnen optreden tegen overlast, intimidatie, agressie, overvallen, inbraken en geweld. Het gemeentelijk veiligheidsterrein omvat een reeks aan onderwerpen, variërend van woonoverlast en huiselijk geweld, tot verkeersveiligheid en georganiseerde misdaad. En dit terrein is van ons allemaal. De gemeente heeft de regie. In het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 (IVB) is vastgelegd op welke manier de gemeente invulling geeft aan de regierol.

Beslispunten

De strategische uitgangspunten, hoofdkoers en prioriteiten op het gebied van (sociale) veiligheid in Voorschoten, zoals verwoord in het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018, voor de komende vier jaar vast te stellen:

a. Strategische uitgangspunten:

1. Regie
2. Verbinding
3. Eigen verantwoordelijkheid

b. Hoofdkoers:

Iedereen zet zich in voor een veilige gemeente, want veiligheid is van ons allemaal. De gemeente creëert de juiste randvoorwaarden voor veiligheid en leefbaarheid. Gezien de veelheid aan onderwerpen en partners ontwikkelt de gemeentelijke rol naar die van regievoerder. Regie wordt bereikt door goede samenwerking en wisselwerking. Informatie is volledig en actueel. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn helder. We investeren in participatie. Het accent ligt op preventie. Eigen initiatief wordt aangemoedigd.

c. Prioriteiten:

6. Woninginbraken en fietsendiefstal
7. Woonoverlast en sociale problematiek
8. Jeugdoverlast
9. Fysieke overlast en sociale kwaliteit (kleine ergernissen)
10. Additionele thema's: Veilig Ondernemen, Evenementen, Crisisbeheersing, Brandveiligheid(sgevoel)

Beoogd effect

Voorschoten is een veilige gemeente en dat willen we zo houden. Onze inwoners, ondernemers en bezoekers zijn veilig en voelen zich veilig.

Argumenten

1.1 Het IVB is behulpzaam om de samenwerking en wisselwerking op het gebied van Veiligheid te organiseren; om de regierol in te vullen.

Voorschoten geeft met deze nota Integraal Veiligheidsbeleid 2015–2018 invulling aan haar regiefunctie op het gebied van Veiligheid. Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Burgers moeten zich veilig kunnen voelen op straat en in wijken. Politie, Justitie en gemeenten moeten daadkrachtig en gezaghebbend kunnen optreden tegen overlast, intimidatie, agressie, overvallen, inbraken en geweld. Het gemeentelijk veiligheidsterrein omvat een reeks aan onderwerpen, variërend van woonoverlast en huiselijk geweld, tot verkeersveiligheid en georganiseerde misdaad. En dit terrein is van ons allemaal.

Voorschoten is een veilige en leefbare gemeente. Het aantal incidenten laat een daling zien. Professionele partners zijn nodig voor een veilige leefomgeving, maar ook onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Betrokkenheid bij de woonomgeving en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid zijn belangrijke succesfactoren voor (het gevoel van) veiligheid. De gemeente heeft daarbij de regierol. Dat vergt coördinatie zowel binnen de eigen gemeentelijke organisatie als daarbuiten met andere organisaties en instellingen.

In dit IVB worden prioriteiten en doelstellingen uiteengezet op het gebied van veiligheid voor de komende vier jaar. Het is behulpzaam om partners achter een gezamenlijke koers en strategische uitgangspunten te scharen, de belangrijkste items te selecteren en van een aanpak te voorzien en om de organisatorische borging van het beleid vast te stellen. En om zo stappen te zetten naar een blijvend veilige(re) gemeente.

Kanttekeningen

1.1 Cijfers zeggen niet alles

Bij de prioriteiten zijn verschillende prestatie-indicatoren opgenomen. Doel hiervan is enerzijds een beeld van de situatie en de ontwikkelingen te schetsen. Anderzijds om te zien of het beleid effectief is of dat beleid bijgestuurd moet worden. Deze tabellen zijn hier een eerste poging hiertoe, een graadmeter. De cijfers geven een indicatie, maar zeggen lang niet alles over ontwikkelingen en resultaten. Er zit altijd een verhaal achter de cijfers.

Burgerparticipatie

Ieder jaar neemt Voorschoten deel aan de Veiligheidsmonitor, een groot jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en politie. De resultaten van de Veiligheidsmonitor vormen een belangrijke basis voor het veiligheidsbeeld van dit IVB.

Daarnaast heeft begin 2015 een brede themabijeenkomst over Veiligheid in Voorschoten plaatsgevonden waarvoor de belangrijkste partners op het gebied van veiligheid (driehoek (Openbaar Ministerie/politie/burgemeester), woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties, jeugdorganisaties, (horeca)ondernemers) waren uitgenodigd.

Het veiligheidsbeeld en de input van de themabijeenkomst hebben (mede) geleid tot het benoemen van prioriteiten voor de komende vier jaar.

Communicatie

Communiceren over veiligheid is tweeledig. Zo willen we onze inwoners informeren over de veiligheid in Voorschoten, maar we zetten communicatie ook in om gedrag of de veiligheidsbeleving te beïnvloeden.

Na het vaststellen van de prioriteiten, uitgangspunten en hoofdkoers wordt via de reguliere kanalen (persbericht/website) aan de inwoners kenbaar gemaakt wat de prioriteiten etc zijn. Vanzelfsprekend wordt de communicatie niet beperkt tot het vaststellen van het IVB, maar zal er aandacht zijn voor behaalde successen en andere belangrijke momenten.

In de uitvoering van het veiligheidsbeleid zal veel worden ingezet op bewustwording, waarbij een hoofdrol is weggelegd voor 'communicatie' om resultaten op dit vlak te bereiken. Dit wordt nader uitgewerkt in de (maatregelen van de) uitvoeringsplannen.

Financiën

Een groot deel van de financiële middelen voor de uitvoering van het IVB is beschikbaar binnen bestaande budgetten van andere beleidsvelden (zoals jeugdbeleid, zorgbeleid, verkeersbeleid, openbare ruimte en verlichting, crisisbeheersing, brandweertzorg, toezicht- en handhavingsbeleid).

Voor activiteiten op gebied van Integrale Veiligheid die niet binnen deze bestaande budgetten vallen, is er een specifiek (flexibel) budget voor Integrale Veiligheid van € 45.000,-. Hieruit wordt een aantal bestaande activiteiten en instrumenten gefinancierd (bijv. deelname Burgernet, Veiligheidshuis, maatregelen Jaarwisseling).

Binnen de kaders van dit integrale veiligheidsbeleid wordt jaarlijks door het college bepaald welke activiteiten de gemeente gaat uitvoeren en zal afstemming worden gezocht over de financiering van deze (nieuwe) activiteiten.

Uitvoering/evaluatie

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het IVB. Acties en maatregelen worden concreet in een jaarlijks uitvoeringsprogramma dat in elk najaar door het college wordt vastgesteld voor het komend jaar (m.u.v. najaar 2014 voor 2015, die wordt Q2 2015 aangeboden). Het uitvoeringsplan bevat tevens een evaluatie van het voorgaande jaar waarover het college rapporteert aan de raad. Dit kan aanleiding geven tot het bijstellen van doelstellingen, bijvoorbeeld doordat er nieuw beleid is vanuit het Rijk of door ontwikkeling van criminaliteit.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: 4319

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 januari 2015,

besluit:

De strategische uitgangspunten, hoofdkoers en prioriteiten op het gebied van (sociale) veiligheid in Voorschoten, zoals verwoord in het Integraal Veiligheidsbeleid 2015–2018, voor de komende vier jaar vast te stellen:

a. Strategische uitgangspunten:

1. Regie
2. Verbinding
3. Eigen verantwoordelijkheid

b. Hoofdkoers:

Iedereen zet zich in voor een veilige gemeente, want veiligheid is van ons allemaal. De gemeente creëert de juiste randvoorwaarden voor veiligheid en leefbaarheid. Gezien de veelheid aan onderwerpen en partners ontwikkelt de gemeentelijke rol naar die van regievoerder. Regie wordt bereikt door goede samenwerking en wisselwerking. Informatie is volledig en actueel. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn helder. We investeren in participatie. Het accent ligt op preventie. Eigen initiatief wordt aangemoedigd.

c. Prioriteiten:

1. Woninginbraken en fietsendiefstal
2. Woonoverlast en sociale problematiek
3. Jeugdoverlast
4. Fysieke overlast en sociale kwaliteit (kleine ergernissen)
5. Additionele thema's: Veilig Ondernemen, Evenementen, Crisisbeheersing, Brandveiligheid(sgevoel)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 5 maart 2015.

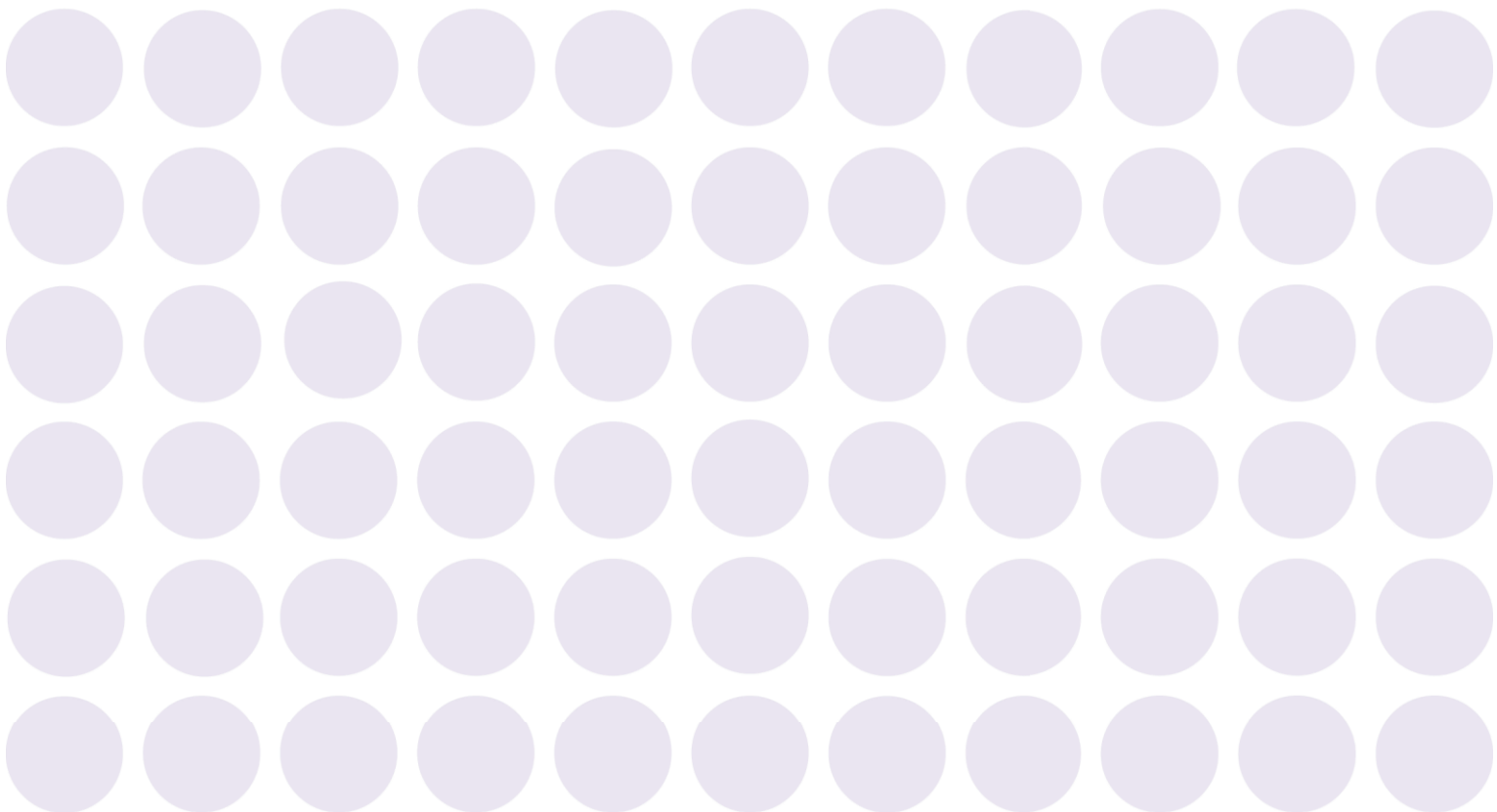
de griffier,

de voorzitter,

Hoe veilig is Voorschoten?

Veiligheidsmonitor gemeente Voorschoten 2013

April 2014

Colofon

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563, 7500 AN Enschede

Rapportnummer

2014/023-

Datum

April 2014

Opdrachtgever

Gemeente Voorschoten

Auteurs

Wouter Andringa
Frank ten Doeschot

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

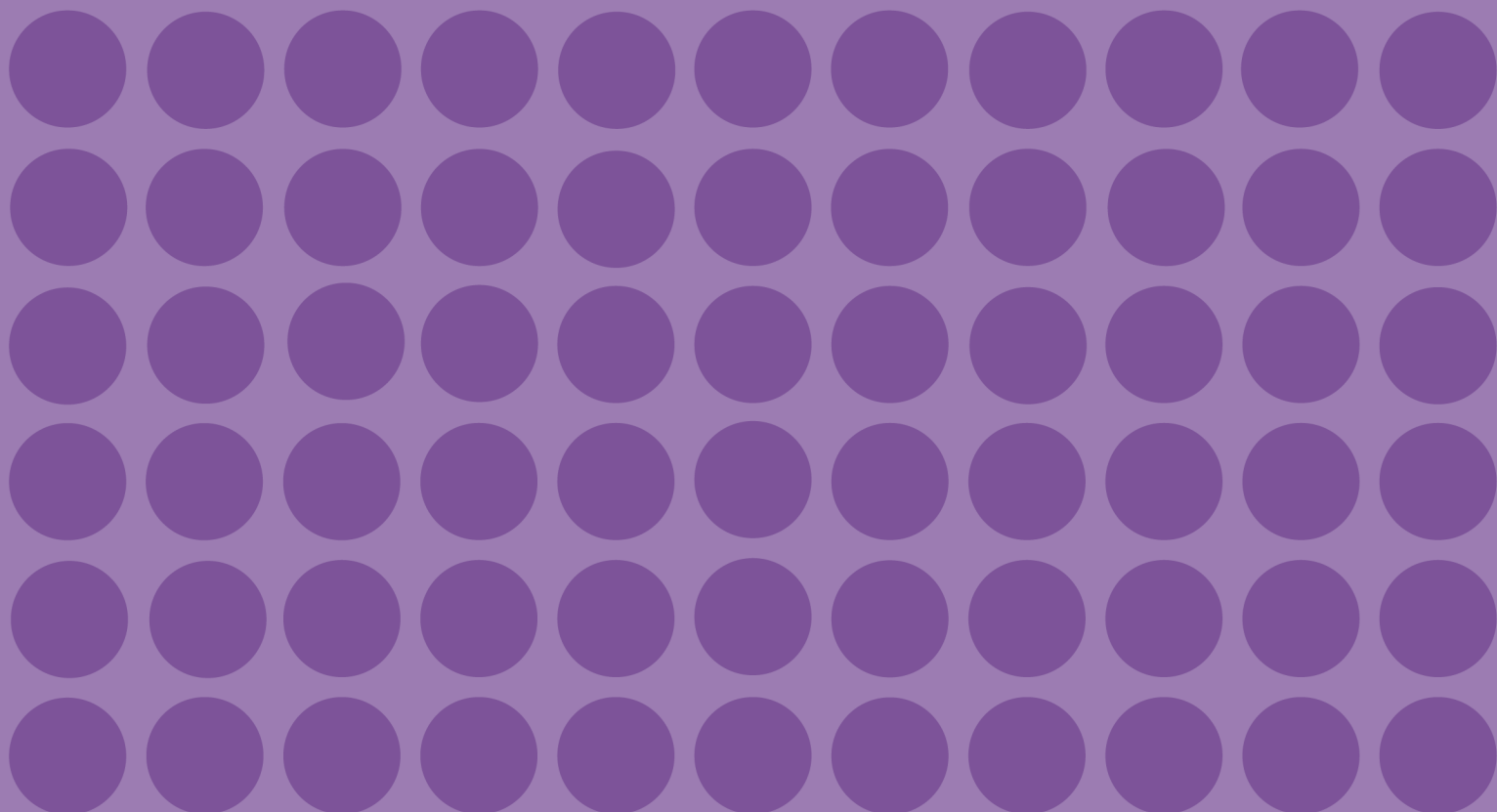
pag.

Samenvatting	I
1. Inleiding	1
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	1
1.2 Steekproef	1
1.3 Vragenlijst	1
1.4 Respons	2
1.5 Analyse	2
1.6 Presentatie van de cijfers	3
1.7 Leeswijzer	4
2. Leefbaarheid woonbuurt	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Fysieke voorzieningen	6
2.3 Sociale cohesie	7
2.4 Oordeel over de woonbuurt	7
2.5 Functioneren gemeente	9
3. Overlast in de buurt	12
3.1 Inleiding	12
3.2 Fysieke verloedering	12
3.3 Sociale overlast	13
3.4 Verkeersoverlast	14
3.5 Overige overlast	14
3.6 Totale overlast	15
3.7 Aanpak van buurtproblemen	16
4. Veiligheidsbeleving	18
4.1 Inleiding	18
4.2 Veiligheidsbeleving in de buurt	18
4.3 Veiligheidsbeleving in woonplaats	21
4.4 Veiligheidsbeleving in het algemeen	22
4.5 Verwachte kans op slachtofferschap	22
4.6 Respectloos gedrag	23
5. Slachtofferschap	25
5.1 Inleiding	25
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten	25
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten	25
5.4 Slachtofferschap vernielingen	26
5.5 Slachtofferschap totaal	27
5.6 Slachtofferschap cybercrime	28
6. Burgers en politie	30
6.1 Inleiding	30
6.2 Contacten burgers met politie	30
6.3 Functioneren politie in de buurt	32
6.4 Functioneren politie in het algemeen	35
7. Preventie	40
7.1 Inleiding	40
7.2 Sociopreventieve maatregelen	40
7.3 Technopreventieve maatregelen	41

8. Vrije ruimte	43
8.1 Inleiding	43
8.2 Brandveiligheid en brandpreventie	43
8.3 Risicobeleving	46
8.4 Heterdaad	49
8.5 Burgerparticipatie	50
9. Conclusies	52
Bijlage 1. Achtergrondkenmerken	56
Bijlage 2. Tabellen	58
Bijlage 3. Vragenlijst	59

Samenvatting

Samenvatting

Deelname aan de Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en politie. In 2013 heeft Voorschoten meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van de resultaten van dit grootschalige onderzoek. Deze samenvatting beschrijft de uitkomsten op hoofdlijnen.

De vragenlijsten voor dit onderzoek zijn in de periode september tot en met november 2013 aan inwoners van Voorschoten toegestuurd. In totaal hebben 277 inwoners de Veiligheidsmonitor ingevuld. De respons in Voorschoten was 47 procent.

Belangrijkste uitkomsten

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor 2013 bestaat uit de volgende onderwerpen:

- leefbaarheid woonbuurt
- functioneren gemeente
- overlast in de buurt
- veiligheidsbeleving en onveilige plekken
- respectloos gedrag
- slachtofferschap
- functioneren politie
- preventie
- brandveiligheid en brandpreventie
- risicobeleving
- heterdaad
- burgerparticipatie.

Hieronder volgen de belangrijkste uitkomsten per onderwerp. De resultaten van Voorschoten zijn vergeleken met een referentiegroep van gemeenten (Alphen aan den Rijn, Gouda, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten), de veiligheidsregio Hollands Midden en de landelijke cijfers. Er is een tijdreeks in deze rapportage opgenomen. De resultaten van Voorschoten 2013 worden vergeleken met de resultaten van 2012.

Leefbaarheid woonbuurt en functioneren gemeente

- De kwaliteit van de fysieke voorzieningen in Voorschoten is hoger dan gemiddeld in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. Vooral het onderhoud aan wegen, paden en pleintjes wordt beter gewaardeerd.
- De sociale cohesie in de buurt is ongeveer even sterk als in de referentiegroep, de veiligheidsregio en landelijk. Relatief veel inwoners vinden dat mensen op een prettige manier met elkaar omgaan in Voorschoten.
- In Voorschoten vindt 14 procent van de inwoners dat de eigen buurt vooruit is gegaan in het afgelopen jaar, het percentage dat van mening is dat de buurt achteruit is gegaan is 10 procent. Dit is een positiever beeld dan in de vergelijkingsgebieden, waar steeds meer inwoners van mening zijn dat de buurt meer is achteruit gegaan dan vooruit.
- Inwoners van Voorschoten geven het rapportcijfer 7,7 voor de leefbaarheid van hun woonbuurt. Dit is hoger dan gemiddeld in de drie vergelijkingsgebieden (7,4).
- In Voorschoten is 47 procent van de inwoners tevreden over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Dit is meer dan in de vergelijkingsgebieden, maar minder dan in 2012.

Hoe veilig is Voorschoten? • Samenvatting

Toen was 55 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente. Inwoners zijn minder tevreden geworden over de aandacht van de gemeente voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid.

Overlast in de buurt

- In Voorschoten wordt er minder verloedering ervaren dan in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland, de sociale overlast is minder dan in de referentiegroep en Nederland, maar verkeersoverlast in de buurt is overal ongeveer hetzelfde. Inwoners van Voorschoten ervaren ook minder hinder van horecagelegenheden dan gemiddeld in Hollands Midden en Nederland.
- De totale overlast in de buurt is in Voorschoten lager dan in de referentiegroep en Nederland en ongeveer even hoog als in Hollands Midden.
- De drie belangrijkste buurtproblemen in Voorschoten zijn volgens de bewoners: te hard rijden; hondenpoep en parkeerproblemen.

Veiligheidsbeleving, onveilige plekken en respectloos gedrag

- In Voorschoten voelt 15 procent van de inwoners zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dit is minder dan gemiddeld in de referentiegroep (20 procent) en Nederland (19 procent). In de referentiegroep en Nederland is het onveiligheidsgevoel toegenomen ten opzichte van 2012, in Voorschoten is het ongeveer gelijk gebleven.
- De veiligheid in de woonbuurt wordt door de inwoners beoordeeld met het gemiddeld rapportcijfer 7,2. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep (7,1), Hollands Midden (7,2) en Nederland (7,1).
- Inwoners van Voorschoten vertonen minder vermijdingsgedrag dan in de referentiegroep en Nederland. In Hollands Midden is het vrijwel gelijk.
- Onveiligheidsgevoelens op bepaalde plekken in de eigen woonplaats komen in Voorschoten minder vaak voor dan in de referentiegroep en Nederland. En in Hollands Midden is het bijna gelijk. De drie meest onveilige plekken zijn: op plekken waar groepen jongeren rondhangen (41 procent), bij het treinstation (32 procent) en in het openbaar vervoer (20 procent).
- In Voorschoten voelt 37 procent van de inwoners zich in het algemeen wel eens onveilig. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep (39 procent), Hollands Midden (36 procent) en Nederland (37 procent).
- 11 procent van de inwoners van Voorschoten verwacht het komende jaar slachtoffer te worden van woninginbraak, 2 procent verwacht slachtoffer te worden van zakkenrollerij of een beroving op straat, 1 procent van de inwoners verwacht slachtoffer te worden van mishandeling. De geschatte kans op zakkenrollerij is in Voorschoten relatief laag ten opzichte van de vergelijkingsgebieden. Landelijk en in de referentiegroep is de verwachte kans op woninginbraak gestegen sinds 2012, Voorschoten volgt de ontwikkeling in beperkte mate.
- Respectloos gedrag in Voorschoten wordt het meest veroorzaakt door onbekenden op straat. Gevolgd door: personeel van winkels of bedrijven, personeel van overheidsinstantie, onbekenden in het openbaar vervoer en het minst door bekenden zoals partner, familie of vrienden. Onbekenden op straat veroorzaken in Voorschoten minder vaak respectloos gedrag dan gemiddeld in de vergelijkingsgebieden. Personeel van winkels of bedrijven veroorzaken gemiddeld in de referentiegroep vaker respectloos gedrag dan in Voorschoten. Onbekenden in het openbaar vervoer en bekenden zoals partner, familie en vrienden zijn in 2013 in Voorschoten minder vaak de oorzaak van respectloos gedrag dan in 2012. In de vergelijkingsgebieden zijn de cijfers stabiel.

Slachtofferschap

- Van de inwoners van Voorschoten is in 2013 24 procent het slachtoffer geworden van een bepaald voorval of delict. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep (22 procent) en hoger dan gemiddeld in Hollands Midden (19 procent) en Nederland (20 procent). In 2012 werd slechts 15 procent van de inwoners van Voorschoten slachtoffer van een voorval of delict.

Hoe veilig is Voorschoten? • Samenvatting

- Van de drie soorten voorvallen of delicten komen vermogensdelicten het meeste voor in Voorschoten: 18 procent werd hiervan de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer, 9 procent kreeg te maken met vernielingen en 2 procent werd slachtoffer van een geweldsdelict. Het aandeel slachtoffers van vernielingen en vermogensdelicten is sterk gestegen ten opzichte van 2012. Toen werd 10 procent slachtoffer van een vermogensdelict en 4 procent kreeg te maken met vernielingen.
- In Voorschoten waren er in 2013 in totaal 45,7 delicten per 100 inwoners, in 2012 waren dit er 15,7. Van de ondervonden delicten werd in 49 procent van de gevallen melding of aangifte gedaan. De aangiftebereidheid is hoger dan gemiddeld in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland en ook meer dan in 2012.

Burgers en politie

- In Voorschoten heeft 27 procent van de inwoners in 2013 contact gehad met de politie. Dit is gelijk aan Hollands Midden en Nederland en vergelijkbaar met de referentiegroep (29 procent). 66 procent van de inwoners die contact hebben gehad met de politie, zijn hier tevreden over.
- Inwoners van Voorschoten zijn ongeveer even tevreden (29 procent) over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt als in de referentiegroep (27 procent) en meer tevreden dan gemiddeld in Hollands Midden en Nederland (25 procent). De tevredenheid in Voorschoten is wel iets gedaald ten opzichte van 2012 (32 procent).
- De inwoners zijn ook even tevreden (33 procent) over het functioneren van de politie in het algemeen als in de referentiegroep (32 procent) en meer tevreden dan in Hollands Midden (30 procent) en Nederland (28 procent). De tevredenheid in het algemeen is ook gedaald ten opzichte van 2012 (was 38 procent).

Preventie

- Inwoners van Voorschoten en de vergelijkingsgebieden nemen ongeveer evenveel socio-preventieve maatregelen. De meest genomen maatregel is om waardevolle spullen uit de auto te halen (73 procent), gevolgd door 's avonds licht laten branden (40 procent), waardevolle spullen thuis laten (37 procent) en fiets in bewaakte stalling zetten (32 procent).
- In Voorschoten maken iets meer inwoners gebruik van techno-preventieve maatregelen dan in de referentiegroep. In Hollands Midden en Nederland is het gebruik even hoog als in Voorschoten. De meeste inwoners hebben buitenverlichting (74 procent) en/of extra hang- en sluitwerk. Weinig inwoners hebben een alarminstallatie in huis (15 procent) of (rol)luiken voor ramen en deuren (11 procent).

Brandveiligheid en brandpreventie

- In Voorschoten maakt 34 procent van de inwoners zich soms of regelmatig zorgen over de brandveiligheid. Dit is ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de referentiegemeenten en Hollands Midden. Inwoners maken zich het meest zorgen over de brandveiligheid thuis (71 procent), gevolgd door: bij het uitgaan (51 procent), in openbare gebouwen (26 procent), op het werk (24 procent), elders (14 procent) en in zorginstellingen (13 procent).
- Het merendeel van de inwoners beoordeelt de brandveiligheid van de eigen woning als redelijk tot zeer veilig (91 procent). Dit is in de referentiegroep en Hollands Midden ongeveer gelijk. De drie meest genoemde maatregelen die inwoners gebruiken om de brandveiligheid te verbeteren zijn: controleren of gas, elektrische apparaten en vuur uit zijn (80 procent), voorzichtig zijn met vuur (78 procent) en een rookmelder (70 procent).
- Inwoners geven aan dat de brandveiligheid op de volgende punten verbeterd kan worden: brandblusser aanschaffen (37 procent); branddeken aanschaffen (31 procent) en rookmelder(s) aanschaffen. De meest genoemde reden waarom inwoners deze maatregelen nog niet genomen hebben, is dat ze er niet bij stil hebben gestaan.

Hoe veilig is Voorschoten? • Samenvatting

- In Voorschoten heeft 19 procent van de inwoners behoefte aan informatie over het brandveilig maken van de woning, het liefst via een brief van de gemeente.

Risicobeleving

- In Voorschoten maakt 33 procent van de inwoners zich soms of regelmatig zorgen over risico's in de omgeving. Dit is ongeveer gelijk aan de referentiegroep en Hollands Midden. De meest genoemde reden voor zorgen over risico's is het gevoel geen invloed te hebben op risico's in de buurt.
- Inwoners zijn zich het vaakst bewust van risico's bij drukke evenementen en het minst vaak van risico's bij transport en opslag van gevaarlijke stoffen en grootschalige verkeersincidenten.
- De kans op uitval van nutsvoorzieningen wordt door de inwoners als het grootst geschat (37 procent) en de kans op risico's van vuurwerkopslag het kleinst (5 procent).
- In Voorschoten is 12 procent van de inwoners bekend met het noodpakket en heeft het in huis, 16 procent kent het noodpakket wel maar heeft het niet. De informatie van de gemeente over voorbereiden op risico's is door 23 procent van de inwoners gezien. Toch zegt 40 procent van de inwoners meer bekend te zijn met risico's dan twee jaar geleden en 42 procent is beter voorbereid.
- In Voorschoten heeft 63 procent van de inwoners behoefte aan informatie over (voorbereiding op) risico's in de omgeving, het liefst via brieven van de gemeente.

Heterdaad

- In Voorschoten is 12 procent van de inwoners in de afgelopen twaalf maanden getuige geweest van een misdrijf. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep (14 procent) en Hollands Midden (13 procent).
- De meeste inwoners ondernemen geen actie bij het misdrijf en melden het niet bij de politie. Dit komt omdat in de meeste gevallen al iemand anders heeft gemeld of de politie al aanwezig is. Na niets doen is zelf melden bij de politie de meest genoemde actie die inwoners ondernemen bij een misdrijf.

Burgerparticipatie

- Inwoners van Voorschoten zijn iets meer bereid tot de verschillende vormen van burgerparticipatie dan gemiddeld in de referentiegroep en Hollands Midden.
- Hoe hoger de mate van participatie die gevraagd wordt, hoe kleiner het aandeel inwoners dat er toe bereid is. De meeste mensen voelen zich wel medeverantwoordelijk voor de veiligheid in de buurt, maar slechts een deel daarvan is ook bereid om zelf een actieve bijdrage te leveren aan het oplossen van problemen.

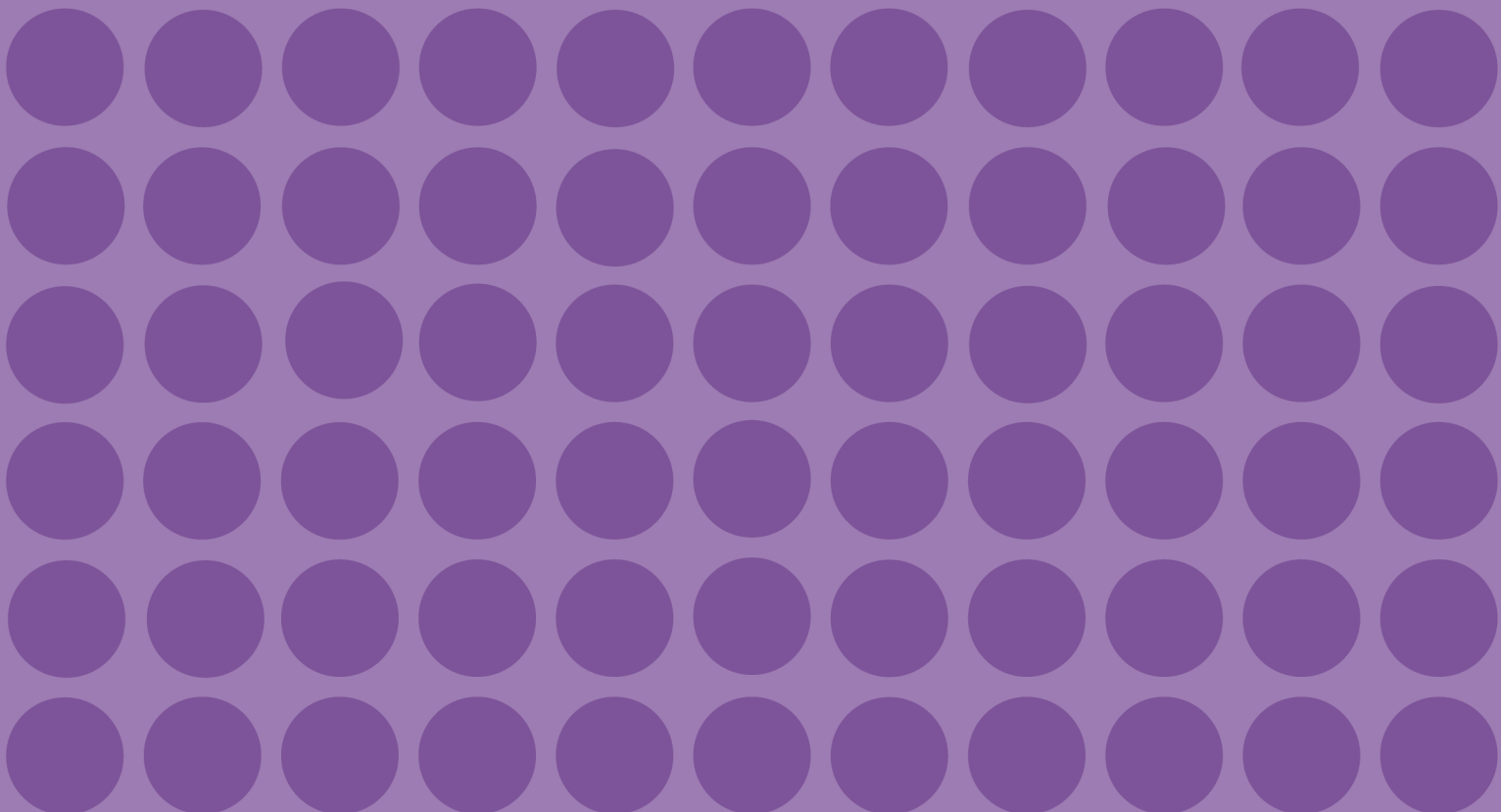
Conclusies

- De leefbaarheid en veiligheid in Voorschoten wordt over het algemeen goed beoordeeld door de inwoners. Op vrijwel alle indicatoren van leefbaarheid, overlast en veiligheidsbeleving scoort Voorschoten minstens even goed en vaak iets beter dan de referentiegroep.
- Er zijn in 2013 veel meer slachtoffers van vermogensdelicten en vernielingen in Voorschoten dan in 2012. Uit een vergelijking met eerdere jaren (2008-2011) blijkt echter dat het resultaat in 2012 waarschijnlijk een uitschieter was en de situatie in 2013 'normaal' te noemen is. Het aandeel slachtoffers is ongeveer gelijk aan de referentiegroep.
- Inwoners van Voorschoten nemen relatief vaak concrete preventieve maatregelen om de brandveiligheid te verbeteren: schoorsteen en installaties laten controleren en filters van afzuigkap vervangen of schoonmaken.
- De campagne van de gemeente over het voorbereiden op risico's in de omgeving is door relatief veel inwoners gezien, inwoners hebben ook meer behoefte aan informatie over risico's in de omgeving en hoe zich daar op voor te bereiden dan in de referentiegroep.

1

Hoofdstuk

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en politie. In 2013 heeft Voorschoten meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de steekproef (paragraaf 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de respons (par. 1.4), weging en analyse (par. 1.5), presentatie van de cijfers (par. 1.6) en de leeswijzer (par. 1.7).

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie laat jaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Politiekorpsen, die verder willen inzoomen binnen de regio, en individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de VM kopen enquêtes in bij I&O Research voor een vast bedrag per enquête, bovenop de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gebied beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de VM willen deelnemen (jaarlijks, één keer in de twee jaar of anders). Ook kunnen extra vragen aan de standaard vragenlijst worden toegevoegd. Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 594 inwoners¹ uit de GBA van de gemeente Voorschoten. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Voorschoten informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op gemeenteniveau.

Voor dit onderzoek zijn in de periode september tot en met november 2013 de vragenlijsten uitgezet. De geselecteerde inwoners kregen een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering met papieren vragenlijst per post gestuurd. Als zij niet reageerden, werden zij nagebeld en telefonisch gemotiveerd om alsnog deel te nemen.

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast kunnen deelnemers aan de Veiligheidsmonitor gebruik maken van de vrije ruimte van de vragenlijst om eigen vragen over leefbaarheid en/of veiligheid toe te voegen. Op deze manier kan de VM optimaal worden ingezet naar de eigen behoefte.

Tabel 1.1 geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Voorschoten. De in Voorschoten afgenomen vragenlijst van de Veiligheidsmonitor (zie bijlage 3) betreft de standaardvragenlijst plus extra vragen in de vrije ruimte over brandveiligheid en -preventie, risicobeleving, heterdaad en burgerparticipatie.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

Tabel 1.1

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst Veiligheidsmonitor.

nr.	vraagblokken
1	leefbaarheid woonbuurt
2	beleving overlast in de buurt
3	veiligheidsbeleving
4	slachtofferschap
5	tevredenheid laatste politiecontact
6	oordeel functioneren politie in de buurt
7	oordeel functioneren politie algemeen
8	oordeel functioneren gemeente
9	preventie
10	onveilige plekken
11	respectloos gedrag
12	brandveiligheid en brandpreventie
13	risicobeleving
14	heterdaad
15	burgerparticipatie
16	achtergrondkenmerken

1.4 Respons

In totaal hebben 277 van de 594 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 47 procent. Daarnaast hebben 45 inwoners van Voorschoten deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Voorschoten komt daarmee uit op 322. Daarvan heeft 53 procent de vragenlijst online ingevuld en 47 procent schriftelijk. In bijlage 1 zijn de achtergrondkenmerken van de respondenten opgenomen.

1.5 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Dit is in de meeste gevallen een ideaal dat niet geheel kan worden bereikt. Verschillende factoren kunnen ervoor zorgen dat de behaalde respons in samenstelling afwijkt van de populatie als geheel. Deze afwijking kan geminimaliseerd worden door de respons te wegen. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst.

Hoe veilig is Voorschoten? • Inleiding

Voor de analyse in de hoofdstukken 2 tot en met 7 is gebruik gemaakt van het door het CBS aangeleverde databestand. De presentatie van de resultaten in dit rapport is afgestemd met de wijze waarop het CBS dit heeft gedaan in de landelijke rapportage.

Bureau Veiligheidsmonitor heeft, in opdracht van de Raad voor de Veiligheidsmonitor, voor het jaar 2012 aanpassingen gedaan in het onderzoeksdesign (o.a. veldwerkmethode) en de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor. Door deze methodebreuk adviseert Bureau Veiligheidsmonitor de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2012-2013 niet zonder meer te vergelijken met de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor 2008-2011.

1.6 Presentatie van de cijfers

In dit rapport wordt een deel van de resultaten gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.

In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Let op! Deze schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

In dit rapport worden resultaten grafisch weergegeven door middel van staafdiagrammen. De schaalscores zijn weergegeven met 1 cijfer achter de komma. Bij de percentages zijn geen decimalen vermeld. De lengte van de balken in de figuren is een weergave van het niet afgeronde percentage, dit gaat automatisch. Bij zeer lage percentages (zie bijvoorbeeld figuur 5.1) worden deze verschillen achter de komma zichtbaar.

De uitkomsten van Voorschoten zijn in dit rapport afgezet tegen de vorige deelname (2012) en de resultaten in de referentiegroep van gemeenten (Alphen aan den Rijn, Gouda, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten), de veiligheidsregio Hollands Midden (aangeduid als VR Hollands Midden) en de landelijke cijfers over 2013 (Nederland). De uitkomsten van de politie-eenheid Den Haag zijn opgenomen in bijlage 2.

Verschillen tussen de resultaten van de gemeente Voorschoten en het gemiddelde van de referentiegroep worden beschreven als deze significant zijn. Dat wil zeggen dat als het minimaal 95 procent zeker is dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en de gevonden verschillen niet te wijten zijn aan toeval.

Verschillen tussen de resultaten van de gemeente Voorschoten, Hollands Midden en Nederland worden beschreven als deze groter of gelijk zijn dan 3 procent (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren). Dit uitgangspunt is ook gehanteerd bij de beschrijving van de ontwikkeling van Voorschoten, de referentiegroep en Hollands Midden tussen 2012 en 2013. Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten. Verschillen in de landelijke cijfers tussen 2012 en 2013 worden beschreven als deze groter of gelijk zijn dan 1 procent (bij percentages) en 0,1 punt (bij rapportcijfers en indicatoren).

1.7 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. In hoofdstuk 6 komt het functioneren van de politie aan bod en hoofdstuk 7 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen.

In hoofdstuk 8 worden de verschillende thema's in de vrije ruimte behandeld: brandveiligheid en -preventie, risicobeleving, heterdaad en burgerparticipatie. Het rapport wordt afgesloten met hoofdstuk 9 met daarin de conclusies. In bijlage 1 worden de achtergrondkenmerken van de respondenten weergegeven en in bijlage 2 zijn tabellen met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor opgenomen.

In de bijlage 3 staat de vragenlijst.

2

Hoofdstuk

Leefbaarheid woonbuurt

2. Leefbaarheid woonbuurt

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Voorschoten. In paragraaf 2.2 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van voorzieningen in de woonbuurt beschreven (onderhoud, verlichting en voorzieningen voor kinderen en jongeren). In paragraaf 2.3 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt (oftewel de sociale cohesie) in Voorschoten centraal. Paragraaf 2.4 beschrijft hoe de bewoners de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.5 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid.

2.2 Fysieke voorzieningen

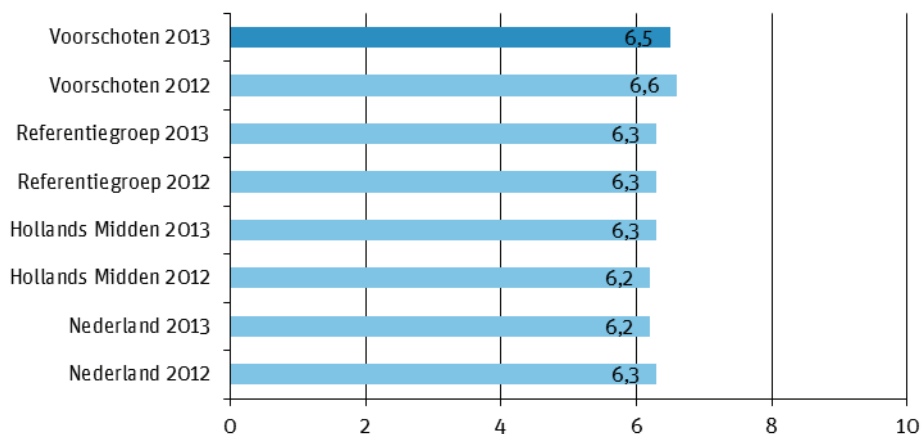
De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud ervan kan van invloed zijn op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel in de buurt. Inwoners konden aan de hand van de volgende stellingen het voorzieningenniveau in hun buurt beoordelen:

1. in de buurt zijn de wegen, fietspaden en pleintjes goed onderhouden
2. in de buurt zijn de perken, plantsoenen en parken goed onderhouden
3. in de buurt is het buiten goed verlicht
4. in de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen
5. in de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren.

Hiervan is een schaalscore berekend voor fysieke voorzieningen. Figuur 2.1 geeft een overzicht van de tevredenheid over deze voorzieningen in Voorschoten, de referentiegroep, Hollands Midden en het gemiddelde voor Nederland in 2013 en 2012.

Figuur 2.1

Fysieke kwaliteit (schaalscore).

De kwaliteit van fysieke voorzieningen in Voorschoten (6,5) is hoger dan gemiddeld in de referentiegroep (6,3), Hollands Midden (6,3) en Nederland (6,2). In vergelijking met 2012 was er landelijk een lichte daling in de kwaliteit van fysieke voorzieningen, maar in Voorschoten is de kwaliteit stabiel gebleven. Het verschil blijft binnen de marge van 3 procent die als uitgangspunt is genomen.

In Voorschoten zijn de wegen, paden en pleintjes relatief goed onderhouden. Hierover zijn de inwoners gemiddeld meer tevreden dan in de drie referentiegebieden. Inwoners zijn wel minder tevreden over het onderhoud aan perken, plantsoenen en parken en over de speelplekken voor kinderen dan vorig jaar.

2.3 Sociale cohesie

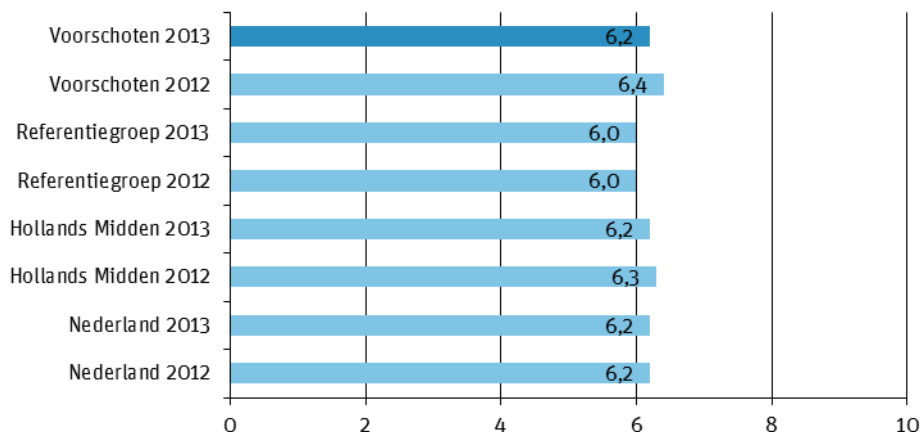
De leefbaarheid van buurten wordt niet alleen bepaald door de kwaliteit van de aanwezige voorzieningen, maar ook door de onderlinge verstandhouding van buurtbewoners, oftewel de sociale cohesie. De schaalscore sociale cohesie wordt bepaald aan de hand van de volgende stellingen:

1. de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
2. de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om
3. ik woon in een gezellige buurt, waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen
4. ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.

Figuur 2.2 geeft een overzicht van de schaalscores voor sociale cohesie in Voorschoten, de referentiegroep, Hollands Midden en het Nederlandse gemiddelde in 2013 en 2012.

Figuur 2.2

Sociale cohesie (schaalscore).

Inwoners van Voorschoten, de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland zijn ongeveer even tevreden over de sociale cohesie in de buurt. De tevredenheid over de onderlinge verstandhoudingen van buurtbewoners is vrijwel ongewijzigd ten opzichte van 2012.

In Voorschoten zijn de inwoners wel meer dan gemiddeld tevreden over de manier mensen met elkaar omgaan in vergelijking met de vergelijkingsgebieden. Ten opzichte van 2012 zijn er wel iets minder inwoners die hun buurt gezellig vinden, zich thuis voelen bij de mensen en zijn er iets meer die zeggen dat de mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen.

2.4 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Voorschoten is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan?

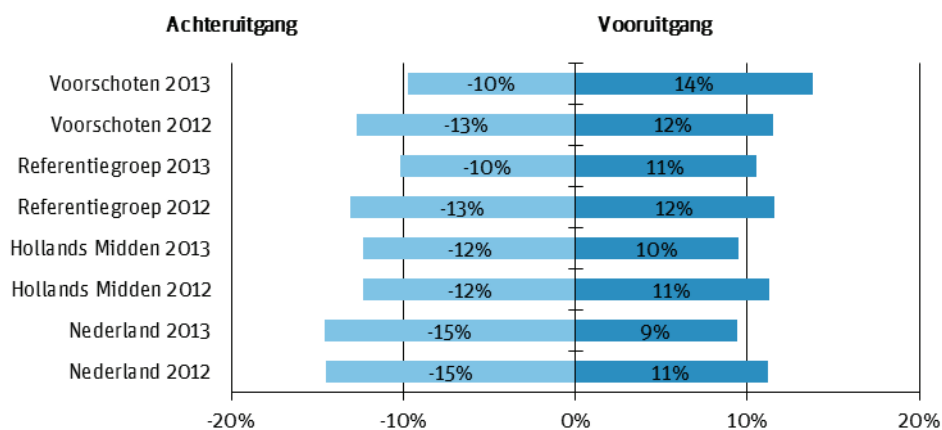

Hoe veilig is Voorschoten? • Leefbaarheid woonbuurt

Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt in figuur 2.3 uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan.

Figuur 2.3

Ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar (percentage genoemd).

In Voorschoten vindt veertien procent van de inwoners dat de eigen buurt vooruit is gegaan in het afgelopen jaar, het percentage dat van mening is dat de buurt achteruit is gegaan is tien procent. Hiermee zijn de inwoners van Voorschoten positiever over de ontwikkeling van de buurt dan gemiddeld in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland.

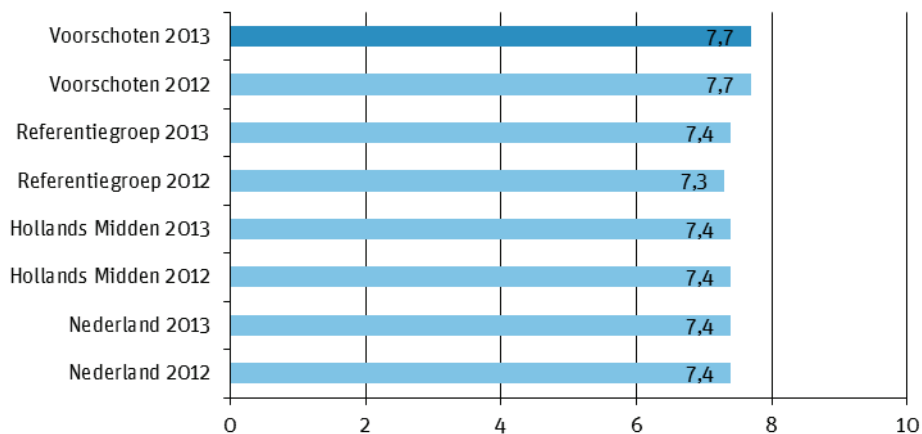
Ook de ontwikkeling ten opzichte van 2012 is in Voorschoten positiever dan landelijk. Waar gemiddeld in Nederland minder inwoners vonden dat de buurt vooruit is gegaan, waren er in Voorschoten juist minder inwoners die vonden dat de buurt is achteruit gegaan.

Ook is aan inwoners van Voorschoten gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (figuur 2.4). Het oordeel kon worden uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 tot en met 10.

Figuur 2.4

Oordeel over de leefbaarheid in de buurt (rapportcijfer).

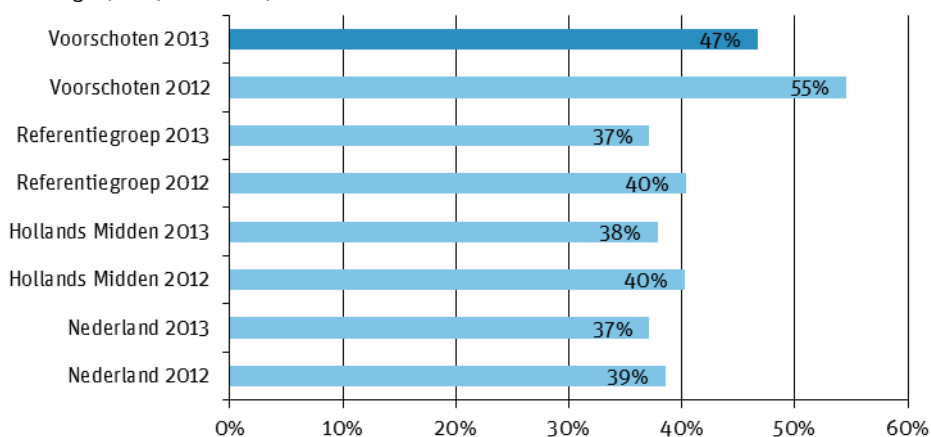
Inwoners van de gemeente Voorschoten geven het rapportcijfer 7,7 voor de leefbaarheid in de buurt. Dit is hoger dan gemiddeld in de drie vergelijkingsgebieden. De beoordeling van de leefbaarheid in de buurt is in alle gebieden onveranderd ten opzichte van 2012.

2.5 Functioneren gemeente

De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de gemeente Voorschoten op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (figuur 2.5).

Figuur 2.5

Oordeel over het functioneren van de gemeente met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid (percentage (zeer) tevreden).

In Voorschoten is 47 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Dit is aanzienlijk meer dan in de referentiegroep (37 procent), Hollands Midden (38 procent) en Nederland (37 procent). De inwoners zijn relatief tevreden over de aandacht van de gemeente voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. In vergelijking met Hollands Midden en Nederland zijn inwoners daarnaast iets positiever over het informeren van de buurt door de gemeente. Landelijk zijn inwoners echter iets meer tevreden over het betrekken van de buurt bij leefbaarheid en veiligheid door gemeenten dan in Voorschoten.

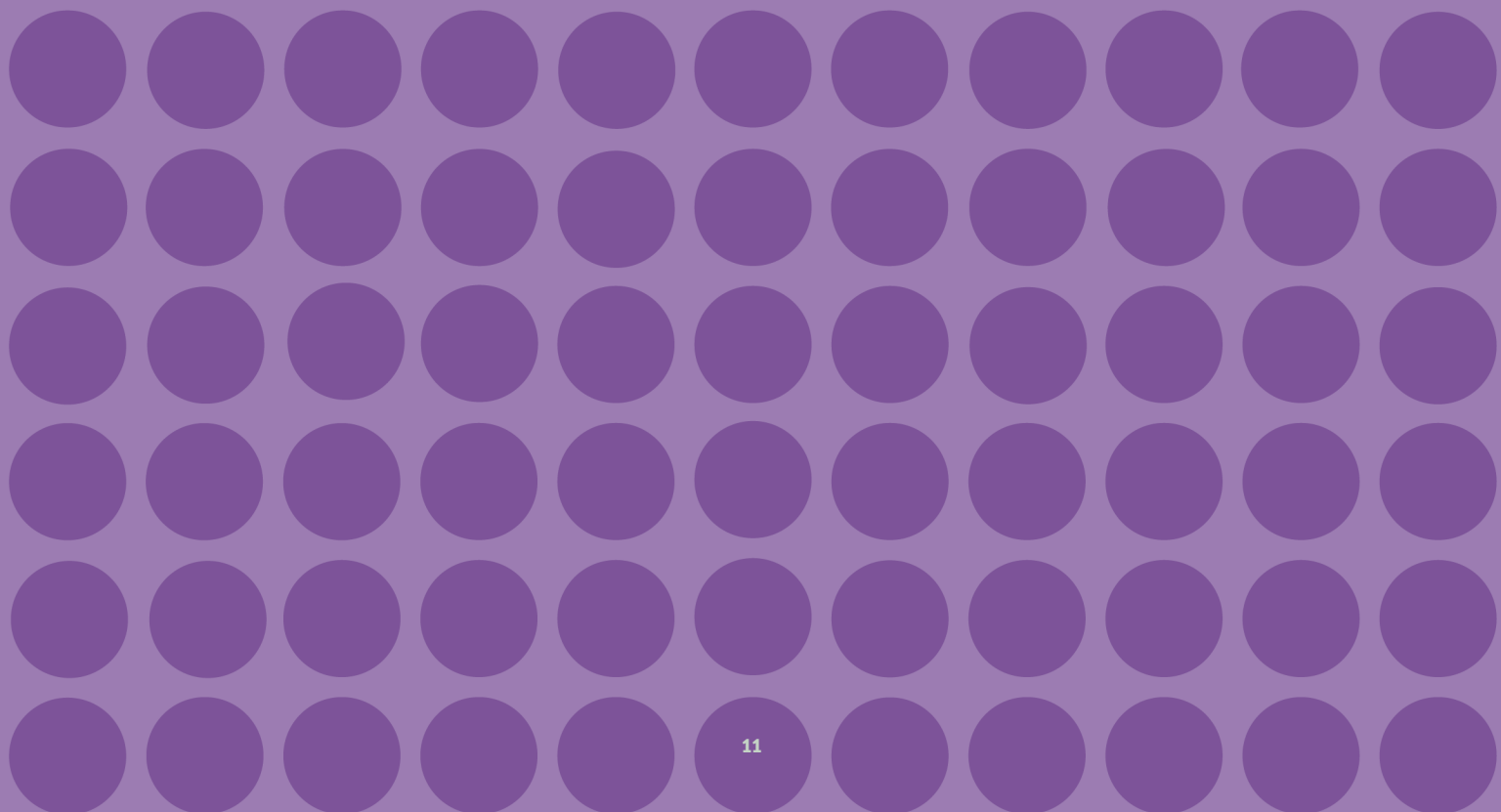
Hoe veilig is Voorschoten? • Leefbaarheid woonbuurt

Het percentage inwoners van Voorschoten dat tevreden is over de gemeente is wel sterk gedaald in vergelijking met 2012. Uit de ontwikkeling in de vergelijkingsgebieden blijkt dat er ook regionaal en landelijke sprake is van een dalende trend, maar deze is minder sterk dan in Voorschoten. Inwoners van Voorschoten zijn vooral over de aandacht van de gemeente voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid en het betrekken van de buurt hierbij minder positief dan voorheen.

3

Hoofdstuk

Overlast in de buurt

3. Overlast in de buurt

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Voorschoten ervaren overlast in hun buurt centraal. De diverse verschijningsvormen van overlast zijn geclusterd tot drie schaalscores: fysieke verloedering, sociale overlast en verkeersoverlast. Deze zijn op hun beurt samengevoegd tot de schaalscore ‘totale overlast’.² Elk van deze schaalscores kan een waarde tussen 0 en 10 aannemen. Hierbij geldt dat een score van 0 wijst op het geheel ontbreken van overlast en een score van 10 maximale overlast aanduidt.

Achtereenvolgens worden in dit hoofdstuk eerst de onderzoeksresultaten voor fysieke verloedering (paragraaf 3.2), sociale overlast (par. 3.3) en verkeersoverlast (par. 3.4) beschreven. Daarna volgen de resultaten voor de schaalscore ‘totale overlast’ (par. 3.5). Dit hoofdstuk sluit af met antwoord op de vraag welke buurtproblemen volgens inwoners met voorrang aangepakt moeten worden (par. 3.6).

3.2 Fysieke verloedering

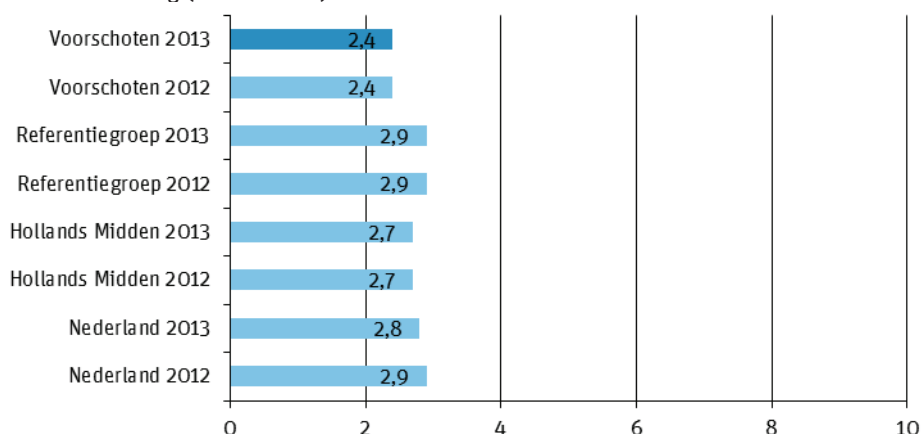
Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de respondenten. Deze vier hebben betrekking op:

1. bekladde muren of gebouwen
2. rommel op straat
3. hondenpoep op de stoep, straat of in de perken
4. straatmeubilair, zoals vuilnisbakken, bankjes of bushokjes, dat vernield is.

Voor de fysieke verloedering van de woonomgeving is een schaalscore berekend op basis van de vier hierboven genoemde buurtproblemen. Figuur 3.1 toont een overzicht van deze indicator in Voorschoten en de referentiegebieden.

Figuur 3.1

Fysieke verloedering (schaalscore).

² Hierbij is ook de overlast van horecagelegenheden meegenomen. Zie bijlage 2 voor de scores.

Hoe veilig is Voorschoten? • Overlast in de buurt

Er is in Voorschoten (2,4) minder sprake van fysieke verloedering van de woonomgeving dan gemiddeld in de referentiegroep (2,9), Hollands Midden (2,7) en Nederland (2,8). Landelijk lijkt er sprake te zijn van een lichte daling in het voorkomen van fysieke overlast, maar deze ontwikkeling is in Voorschoten niet te zien.

In Voorschoten is er relatief weinig verloedering in de vorm van bekladde muren of gebouwen in de buurt en rommel op straat in vergelijking met de andere drie gebieden. Ten opzichte van 2012 komen bekladde muren of gebouwen en vernieling van straatmeubilair vaker voor in Voorschoten.

3.3 Sociale overlast

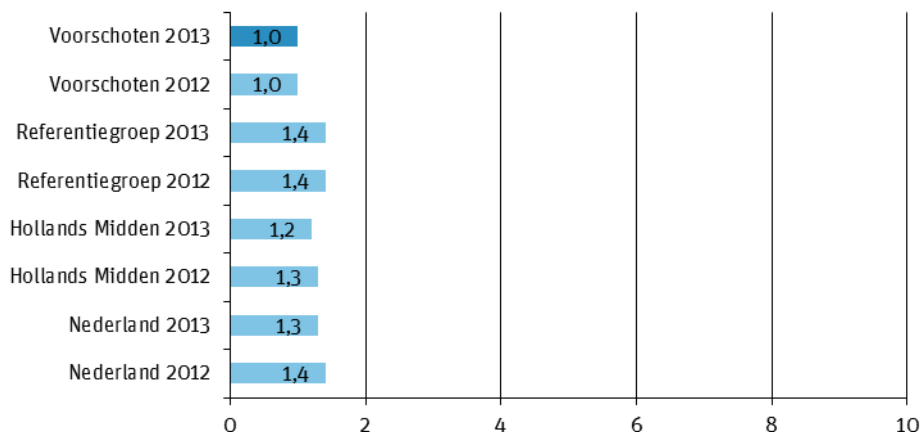
In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar vijf vormen van sociale overlast in de buurt die zouden kunnen voorkomen. Deze zijn:

1. dronken mensen op straat
2. rondhangende jongeren
3. drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops
4. mensen die op straat worden lastig gevallen
5. overlast door buurtbewoners.

Op basis van de antwoorden op vier van de vijf vormen van sociale overlast (dronken mensen op straat, rondhangende jongeren, drugsgebruik of drugshandel en mensen die op straat worden lastig gevallen) is een schaalscore samengesteld. Figuur 3.3 toont een overzicht van deze schaalscore voor sociale overlast in Voorschoten.

Figuur 3.2

Sociale overlast (schaalscore).

Voorschoten heeft minder sociale overlast (1,0) dan gemiddeld in de referentiegroep (1,4) en Nederland (1,3). In Hollands Midden (1,2) is er ongeveer evenveel sociale overlast. Ten opzichte van 2012 lijkt de sociale overlast landelijk iets te zijn afgenomen. Dit is in Voorschoten niet het geval.

Drie van de vier vormen van sociale overlast die onderdeel vormen van de schaalscore komen in Voorschoten minder vaak voor dan in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. De uitzondering is lastig vallen van mensen op straat. Dat in Voorschoten en Hollands Midden ongeveer even veel voor komt.

3.4 Verkeersoverlast

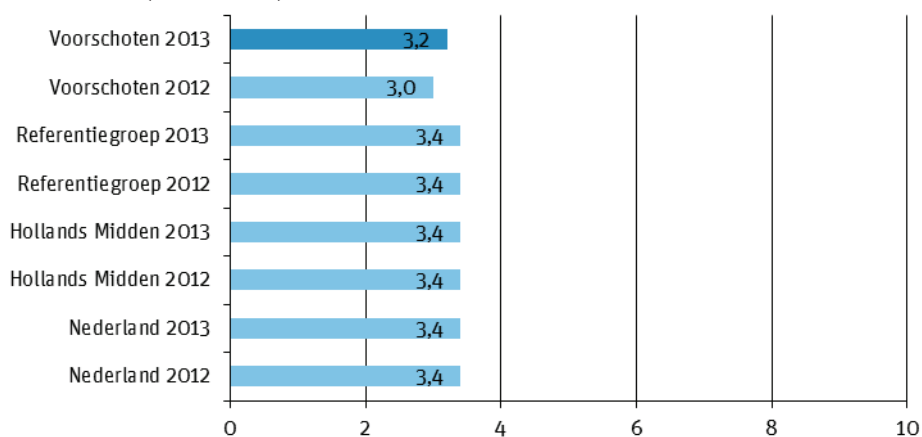
Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de respondenten. Deze drie buurtproblemen hebben betrekking op:

1. te hard rijden
2. parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte
3. agressief gedrag in het verkeer.

Van de hierboven genoemde vormen van verkeersoverlast is een schaalscore berekend. Figuur 3.3 toont een overzicht van deze indicator in Voorschoten.

Figuur 3.3

Verkeersoverlast (schaalscore).

De mate van verkeersoverlast is in Voorschoten (3,2) ongeveer even groot als in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland (3,4). In 2012 was er in Voorschoten nog minder verkeersoverlast dan in de vergelijkingsgebieden.

Inwoners van Voorschoten ervaren relatief weinig overlast van parkeerproblemen en agressief gedrag in het verkeer ten opzichte van de drie vergelijkingsgebieden. Te hard rijden komt in Voorschoten meer voor dan gemiddeld in de referentiegroep. In vergelijking met 2012 is overlast van parkeerproblemen in Voorschoten afgenomen en overlast van te hard rijden toegenomen.

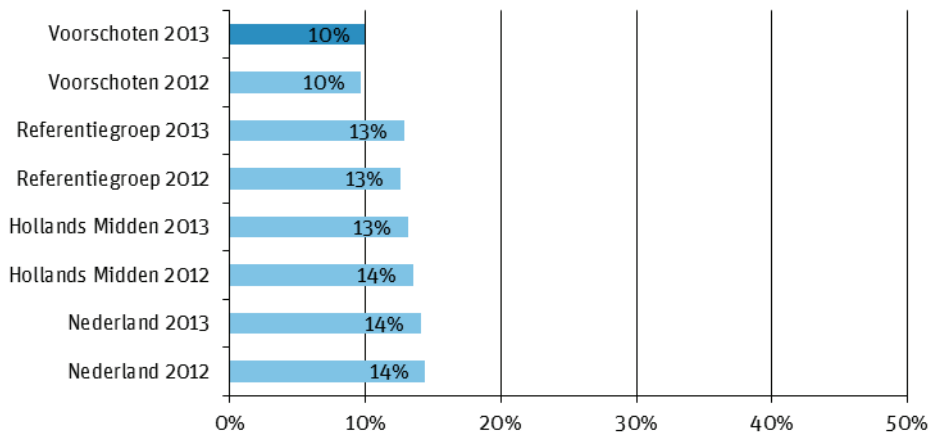
3.5 Overige overlast

De laatste van 13 vormen van overlast in de buurt die zijn voorgelegd, betreft: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars. In figuur 3.4 is deze weergegeven.

Figuur 3.4

Hinder van horecagelegenheden komt in de buurt wel eens voor (percentage 'ja').

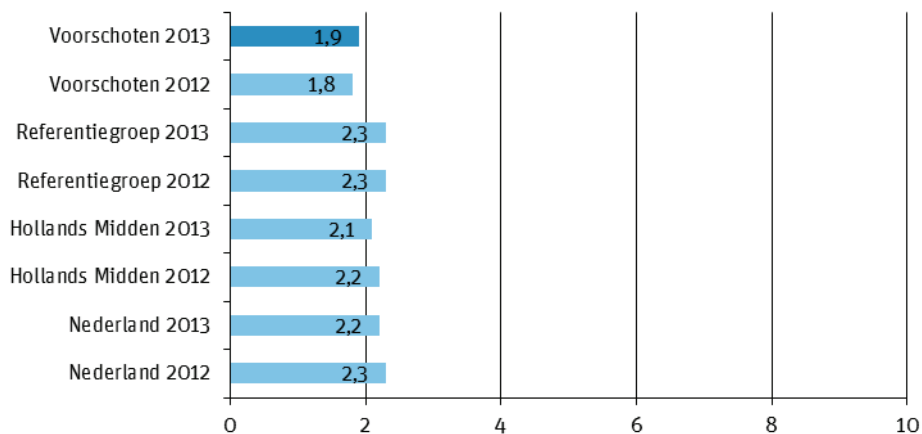
Inwoners van Voorschoten ervaren minder overlast van horecagelegenheden dan gemiddeld in Hollands Midden en Nederland, het verschil met de referentiegroep valt nog binnen de betrouwbaarheidsmarge (niet significant). De mate van overlast door horecagelegenheden is ten opzichte van 2012 eigenlijk overal gelijk gebleven.

3.6 Totale overlast

Op basis van de hierboven beschreven vormen van overlast is een indicator voor totale overlast in de buurt voor Voorschoten en de referentiegebieden berekend. Deze is weergegeven in figuur 3.4.

Figuur 3.5

Gemiddelde score totale overlast (schaalscore).

In totaal is er in Voorschoten (1,9) minder overlast dan in de referentiegroep (2,3) en Nederland (2,2), in Hollands Midden is er gemiddeld ongeveer even veel overlast (2,1). Landelijk lijkt er sprake van een lichte afname in overlast ten opzichte van 2012, hiervan is in Voorschoten geen sprake.

3.7 Aanpak van buurtproblemen

In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk is er aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Voorschoten is gevraagd welke buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen die het meest genoemd zijn als belangrijkste probleem (tabel 3.1).

Tabel 3.1

Belangrijkste buurtproblemen.

	belangrijkste probleem		
	eerste	tweede	derde
Voorschoten	Te hard rijden (23%)	Hondenpoep (17%)	Parkeerproblemen (9%)
Referentiegroep	Te hard rijden (15%)	Hondenpoep (14%)	Parkeerproblemen (13%)
Hollands Midden	Te hard rijden (18%)	Hondenpoep (15%)	Parkeerproblemen (14%)
Nederland	Te hard rijden (19%)	Hondenpoep (14%)	Parkeerproblemen (10%)

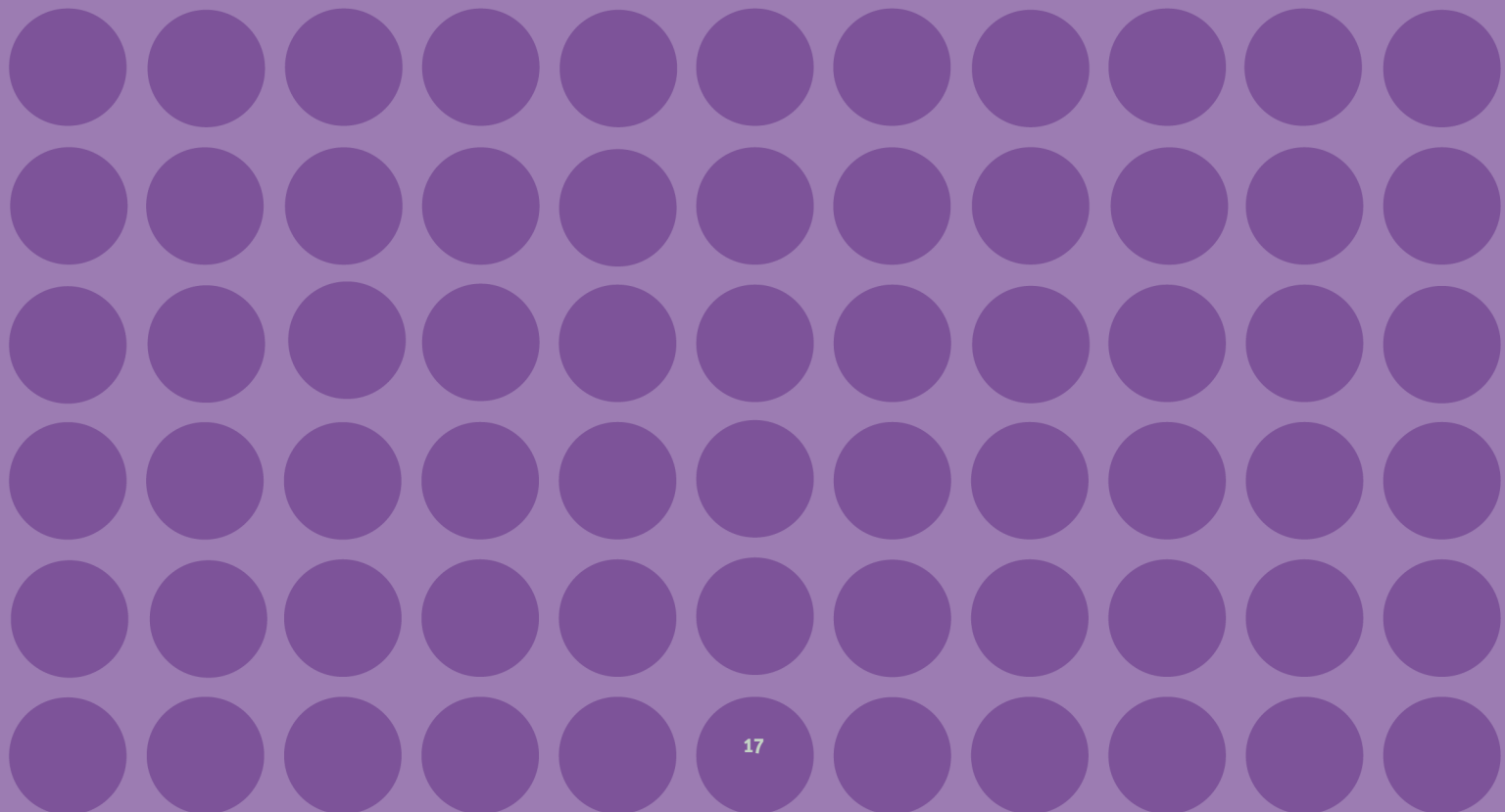
Inwoners van Voorschoten zien dezelfde drie problemen graag als eerste aangepakt als in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. In alle gebieden willen inwoners dat te hard rijden als eerste aangepakt wordt, gevolgd door hondenpoep op stoep, straat of in perken en parkeerproblemen.

In Voorschoten zijn er wel relatief veel inwoners die te hard rijden aangepakt willen zien, meer dan in de andere gebieden. Daarnaast zijn er relatief weinig inwoners die rommel op straat en parkeerproblemen het belangrijkste probleem vinden.

4

Hoofdstuk

Veiligheidsbeleving

4. Veiligheidsbeleving

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Voorschoten beschreven. Paragraaf 4.2 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt, in paragraaf 4.3 komt de veiligheidsbeleving in de woonplaats aan de orde en paragraaf 4.4 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. Afgesloten wordt met paragrafen over de verwachte slachtofferkans (par. 4.5) en respectloos gedrag (par. 4.6).

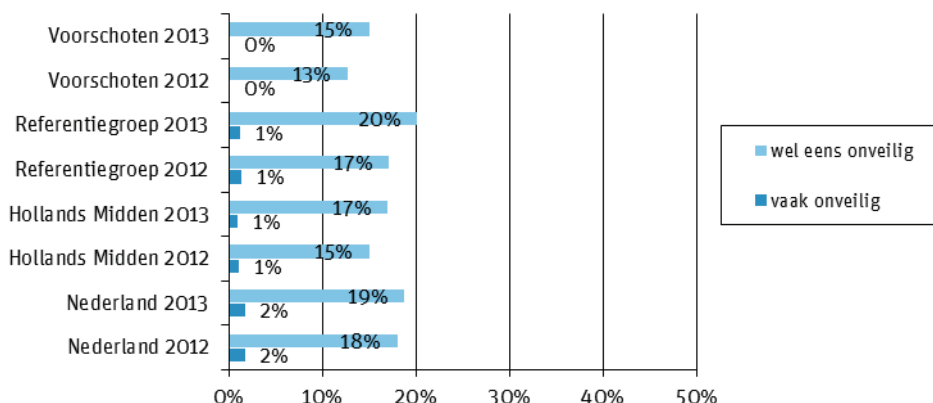
4.2 Veiligheidsbeleving in de buurt

4.2.1 Gevoelens van onveiligheid

In figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan.

Figuur 4.1

Voelt zich wel eens onveilig in de eigen woonbuurt / voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt (percentage genoemd).

Inwoners van Voorschoten voelen zich relatief veilig in de eigen woonbuurt. In Voorschoten voelt vijftien procent van de inwoners zich wel eens onveilig en het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt is verwaarloosbaar. In de landelijke ontwikkeling en de gemiddelde ontwikkeling in de referentiegroep is te zien dat inwoners zich ten opzichte van 2012 meer onveilig voelen in de eigen woonbuurt en dat Voorschoten deze ontwikkeling volgt.

4.2.2 Vermijdingsgedrag

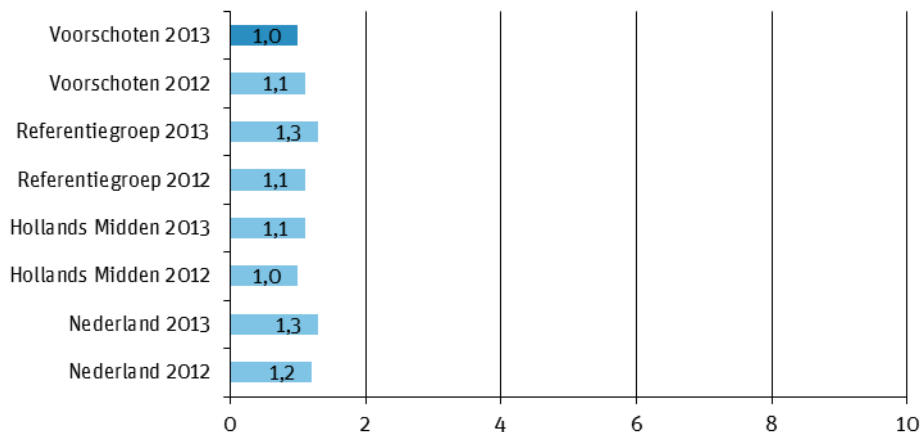
In deze paragraaf wordt ingegaan op vermijdingsgedrag. Dit wordt uitgedrukt in een schaalscore op basis van het vaak voorkomen van de volgende situaties:

1. doet 's avonds niet open omdat u het niet veilig vindt
2. loopt of rijdt om in eigen buurt om onveilige plekken te vermijden
3. voelt zich onveilig 's avonds in de buurt op straat
4. voelt zich onveilig 's avonds alleen thuis
5. is bang zelf slachtoffer te worden van criminaliteit.

Figuur 4.2

Vermijdingsgedrag (schaalscore).

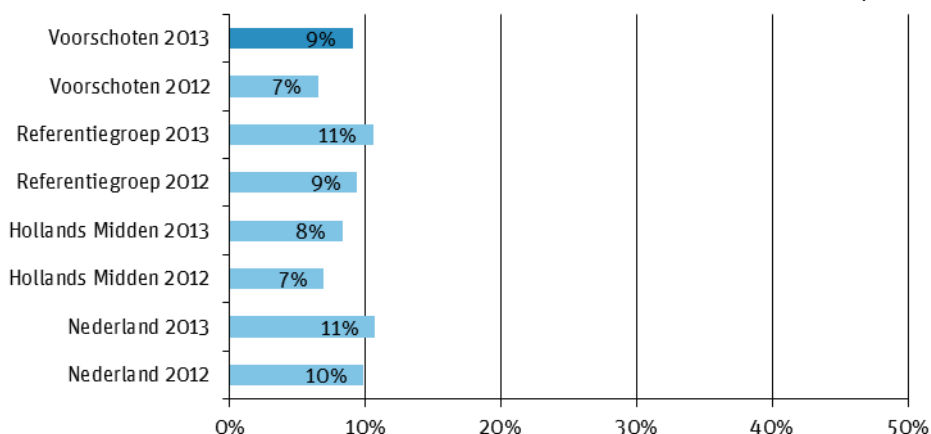
In vergelijking met de referentiegroep (1,3) en Nederland (1,3) vertonen inwoners van Voorschoten relatief weinig vermijdingsgedrag (1,0). De ontwikkeling tussen 2012 en 2013 duidt verder op een landelijk stijgende trend in vermijdingsgedrag, maar daar is in Voorschoten geen aanwijzing voor.

4.2.3 Voorkomen en ontwikkeling criminaliteit in de buurt

Figuur 4.3 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat criminaliteit in de buurt veel voorkomt. In Voorschoten is dit percentage negen procent. Dit is ongeveer vergelijkbaar met de drie vergelijkingsregio's. Landelijk is er een licht stijgende trend in de perceptie van criminaliteit in de buurt. In Voorschoten zijn er daarnaast relatief veel inwoners die het idee hebben dat er *geen* criminaliteit in de buurt voorkomt en dit aandeel is ook gestegen ten opzichte van 2012.

Figuur 4.3

Aandeel inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit in de buurt voorkomt (percentage 'ja').

Vervolgens is gevraagd naar het oordeel van de inwoners over de ontwikkeling van de criminaliteit in Voorschoten (figuur 4.4).

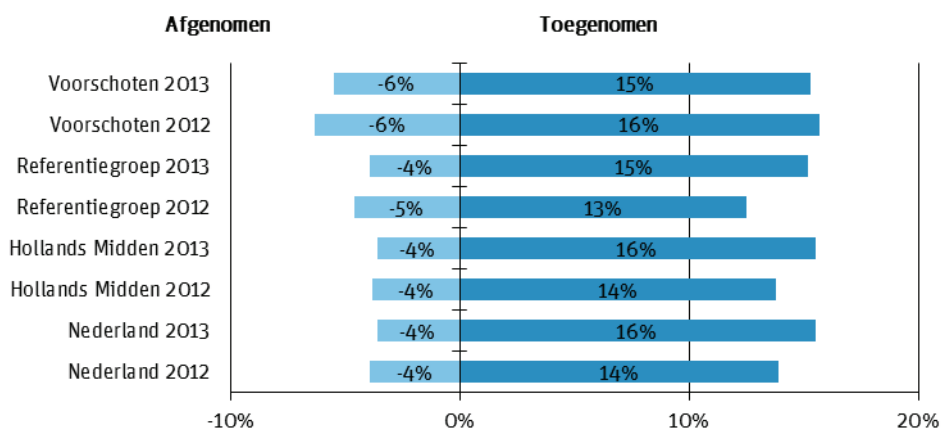

Hoe veilig is Voorschoten? • Veiligheidsbeleving

Het oordeel over de ontwikkeling in criminaliteit is in alle gebieden ongeveer gelijk. Er zijn steeds meer inwoners die vinden dat de criminaliteit is toegenomen dan afgenomen. Landelijk zijn er in 2013 gemiddeld meer inwoners die vinden dat de criminaliteit is toegenomen dan in 2012, maar in Voorschoten is deze ontwikkeling niet zichtbaar.

Figuur 4.4

Ontwikkeling toe- en afname van de criminaliteit in de afgelopen 12 maanden (percentage genoemd).

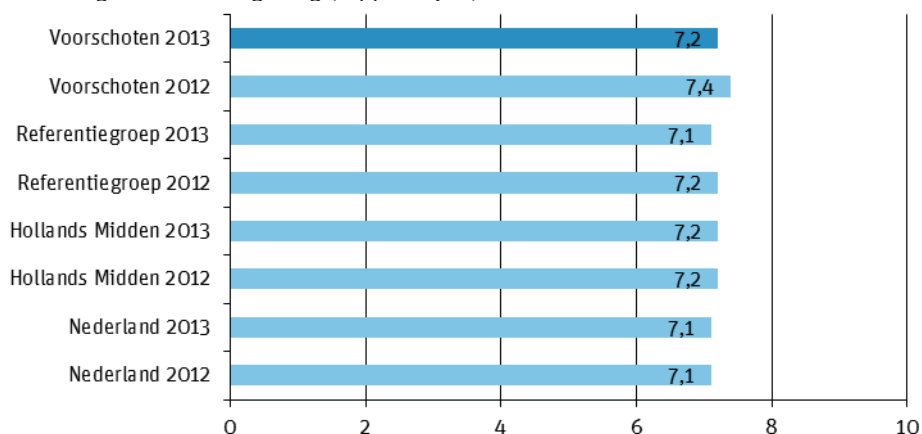

4.2.4 Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (figuur 4.5).

Figuur 4.5

Oordeel veiligheid woonomgeving (rapportcijfer).

Het algemene rapportcijfer voor de veiligheid in Voorschoten is een 7,2. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde rapportcijfer in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. De rapportcijfers zijn overal ook redelijk stabiel gebleven ten opzichte van 2012.

4.3 Veiligheidsbeleving in woonplaats

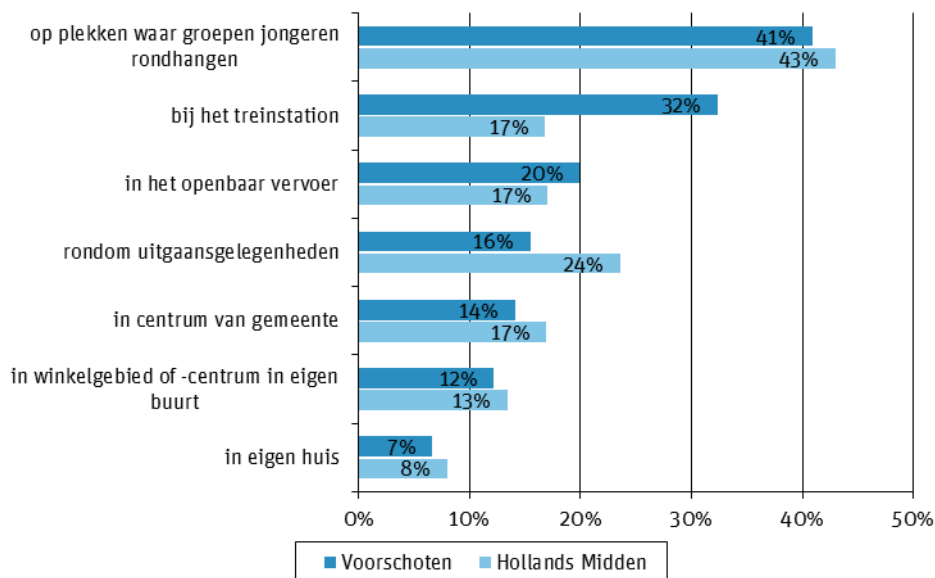
In deze paragraaf wordt ingegaan op onveilige plekken in de eigen woonplaats:

1. uitgaansgelegenheden
2. plekken waar groepen jongeren rondhangen
3. het centrum van de gemeente
4. het winkelgebied of –centrum in de eigen buurt
5. het openbaar vervoer
6. bij het treinstation
7. in het eigen huis.

Figuur 4.6 geeft per plek het percentage inwoners in Voorschoten dat zich hier wel eens onveilig voelt. Hierbij is er in de berekening van het percentage geen rekening mee gehouden of een bepaalde plek niet voorkomt in de woonplaats of niet wordt bezocht.

Figuur 4.6

Onveilige plekken (percentage dat zich vaak/soms onveilig voelt).

Inwoners van Voorschoten voelen zich het meest onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen, gevolgd door het treinstation. Het eigen huis wordt als meest veilig beschouwd. Het aandeel inwoners dat zich bij het treinstation onveilig voelt is opvallend hoog (32 procent), in de vergelijkingsgebieden (referentiegroep, Hollands Midden en Nederland) komt het percentage niet boven de 21 procent. Rondom uitgaansgelegenheden, op plekken waar groepen jongeren rondhangen, in het centrum en in winkelgebied in eigen buurt voelen inwoners zich juist relatief veilig in vergelijking met de referentiegroep. Ook ten opzichte van Hollands Midden en Nederland voelen inwoners zich relatief veilig in het centrum en rondom uitgaansgelegenheden.

In vergelijking met 2012 zijn de inwoners van Voorschoten zich op verschillende plaatsen veiliger gaan voelen: rondom uitgaansgelegenheden, op plekken waar groepen jongeren rondhangen en bij het treinstation.

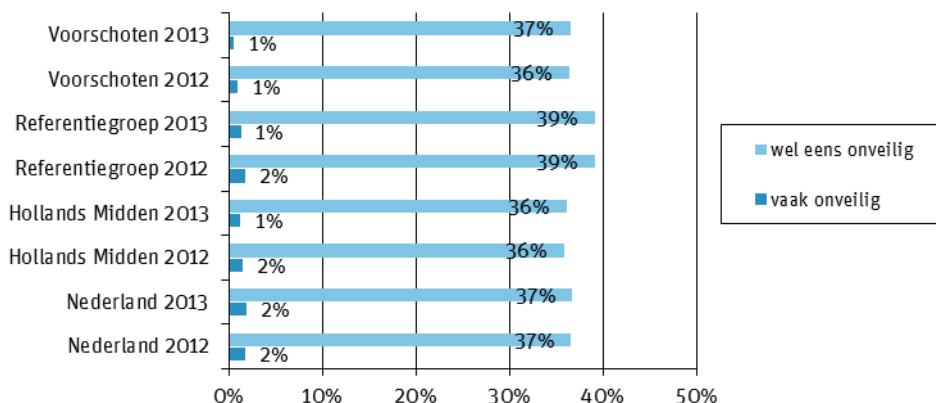

4.4 Veiligheidsbeleving in het algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt en in de woonplaats is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In figuur 4.7 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Figuur 4.7

Voelt zich wel eens onveilig in het algemeen / voelt zich vaak onveilig in het algemeen (percentage genoemd).

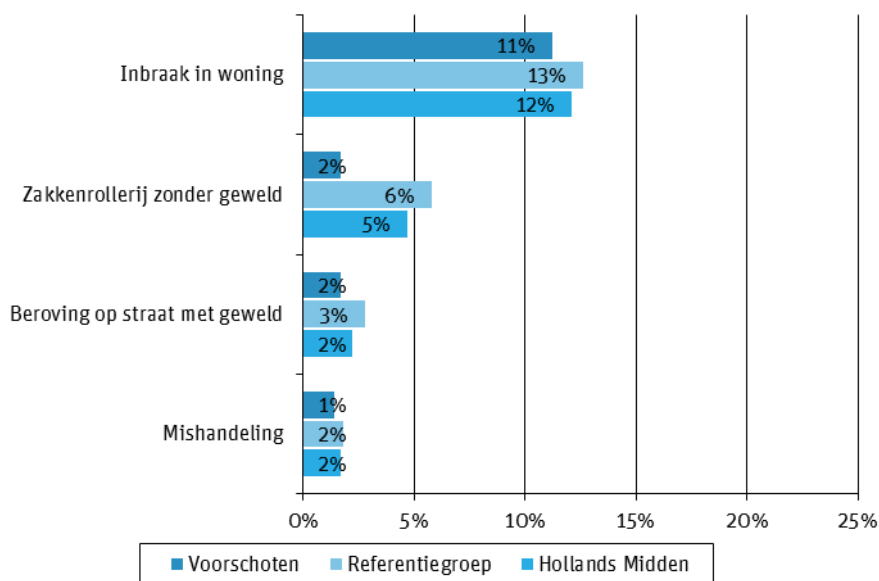
Het algemene gevoel van onveiligheid in Voorschoten is ongeveer gelijk aan het gemiddelde gevoel van onveiligheid in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. Er zijn geen ontwikkelingen te bespeuren tussen 2012 en 2013.

4.5 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de verwachte kans van inwoners om slachtoffer te worden van een delict of voorval (figuur 4.8).

Figuur 4.8

Percentage inwoners dat de verwachte kans op deze delicten (heel) groot acht.

Hoe veilig is Voorschoten? • Veiligheidsbeleving

Inwoners van Voorschoten schatten de kans op een woninginbraak het hoogst in van de genoemde delicten of voorvallen, op grote afstand gevolgd door zakkenrollerij, een gewelddadige beroving en mishandeling. In vergelijking met de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland is de verwachte kans op zakkenrollerij in Voorschoten relatief laag.

Uit de ontwikkeling in Nederland en de referentiegroep lijkt de verwachte kans op woningbraak te zijn gestegen, in Voorschoten is de verwachte kans echter vrijwel gelijk gebleven.

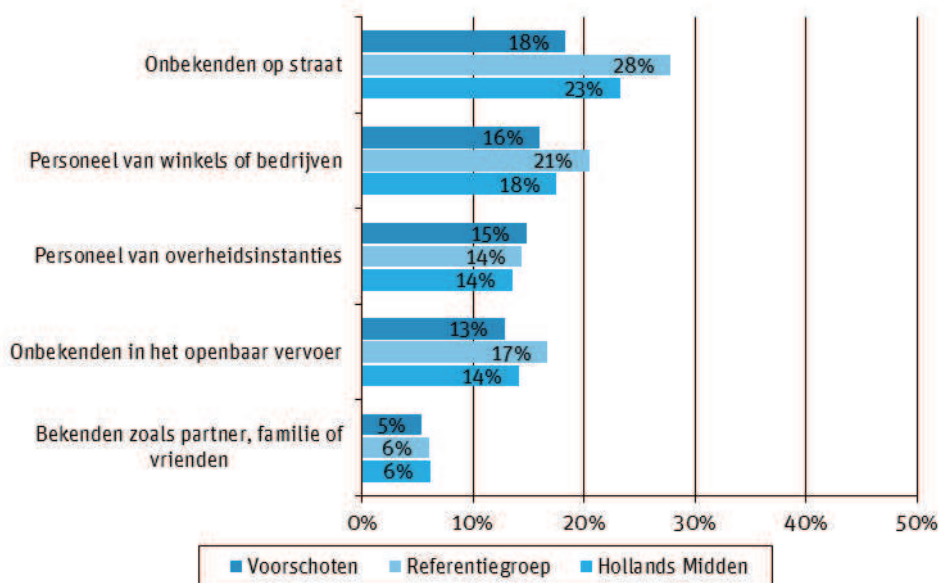
4.6 Respectloos gedrag

Nieuw in de Veiligheidsmonitor zijn vragen over het voorkomen van respectloos gedrag. Figuur 4.9 geeft de resultaten voor de gemeente Voorschoten. Het gaat om respectloos gedrag door:

1. onbekenden op straat
2. onbekenden in het openbaar vervoer
3. personeel van winkels of bedrijven
4. personeel van overheidsinstanties
5. bekenden zoals partner, familie of vrienden.

Figuur 4.9

Percentage inwoners dat van mening is dat respectloos gedrag door vaak/soms voorkomt.

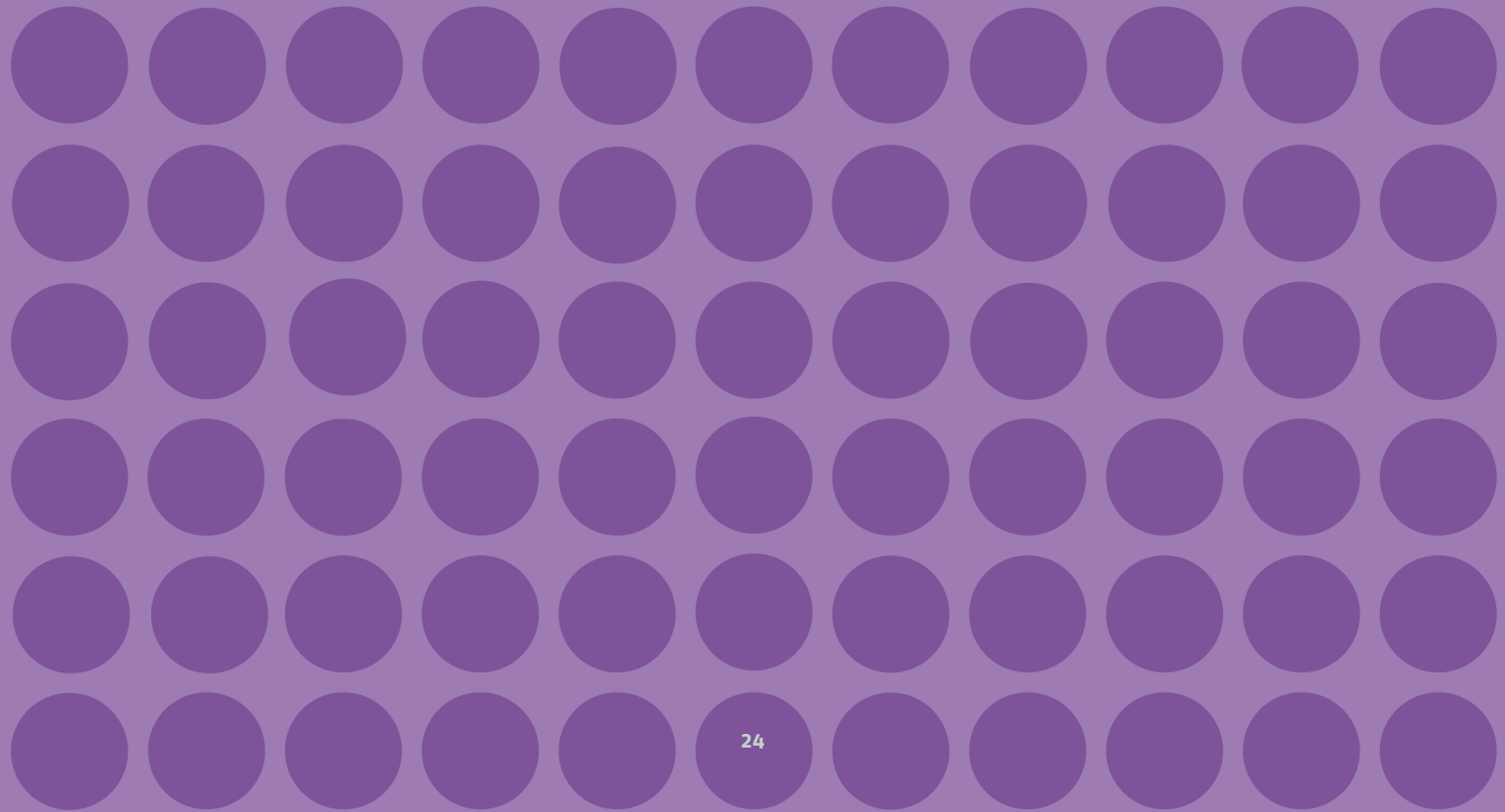
Respectloos gedrag in Voorschoten wordt het meest veroorzaakt door onbekenden op straat, gevolgd door personeel van winkels of bedrijven, personeel van overheidsinstanties en onbekenden in het openbaar vervoer. Bekenden zoals partner, familie of vrienden veroorzaken het minst respectloos gedrag. Onbekenden op straat en personeel van winkels of bedrijven veroorzaken in Voorschoten relatief minder vaak respectloos gedrag dan in de referentiegroep. In vergelijking met Hollands Midden en Nederland komt respectloos gedrag veroorzaakt door onbekenden op straat in Voorschoten minder vaak voor.

Ten opzichte van 2012 is respectloos gedrag veroorzaakt door onbekenden in het openbaar vervoer en door bekenden minder geworden in Voorschoten.

5

Hoofdstuk

Slachtofferschap

5. Slachtofferschap

5.1 Inleiding

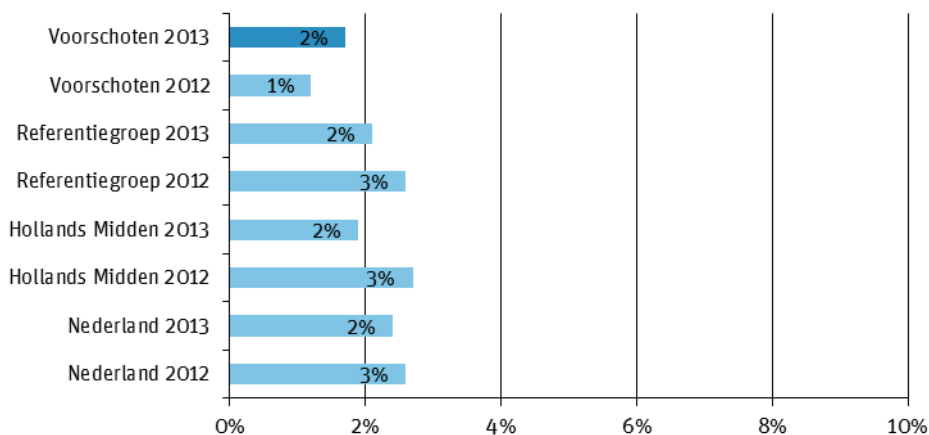
Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Voorschoten dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Achtereenvolgens komen aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.2), vermogensdelicten (par. 5.3), vernielingen (par. 5.4) slachtofferschap totaal (par. 5.5) en cybercrime (par. 5.6).

5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of geweld met seksuele bedoelingen. Figuur 5.1 geeft het percentage inwoners van Voorschoten dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

Figuur 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden (percentage genoemd).

Twee procent van de inwoners van Voorschoten is in het afgelopen jaar slachtoffer geworden van geweld. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. In totaal waren er 1,8 delicten per 100 inwoners in 2013. Hiervan is in 100 procent van de gevallen melding gedaan (op basis van minder dan 50 waarnemingen). Bedreiging is het meest voorkomende geweldsdelict, gevolgd door mishandeling en geweld met seksuele bedoelingen.

Ten opzichte van 2012 lijkt er landelijk sprake te zijn van een lichte daling in het aantal geweldsdelicten, in Voorschoten is dit niet het geval.

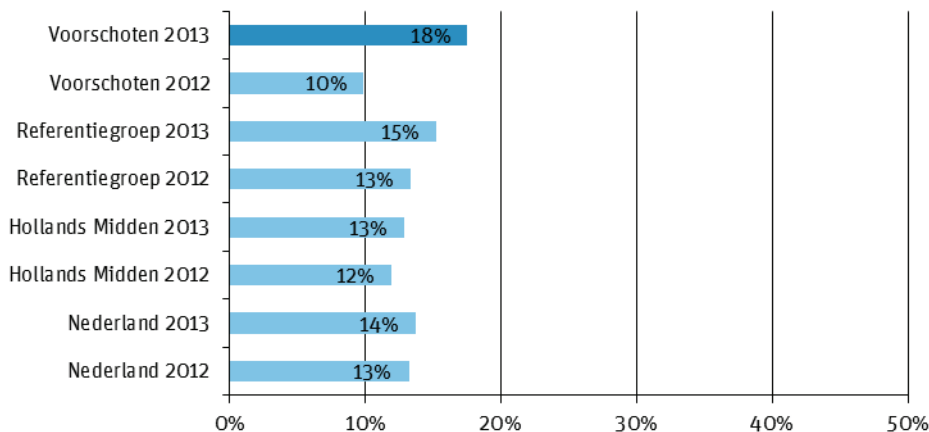
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van (poging tot) woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal. Figuur 5.2 geeft het percentage inwoners van Voorschoten dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict.

Figuur 5.2

Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden (percentage genoemd).

In Voorschoten is het afgelopen jaar achttien procent van de inwoners slachtoffer geworden van een vermogensdelict. Dit is hoger dan gemiddeld in Hollands Midden (13 procent) en Nederland (14 procent). Er waren 28,3 delicten per 100 inwoners, waarvan 53 procent gemeld werd (op basis van minder dan 50 waarnemingen). Het aandeel slachtoffers van overige diefstal was het grootst, gevolgd door (poging tot) inbraak, diefstal uit/vanaf auto, fietsdiefstal, zakkenrollerij/beroving, autodiefstal en diefstal ander motorvoertuig.

Er lijkt sprake van een grote toename in het aantal vermogensdelicten. Landelijk waren er ook wel iets meer vermogensdelicten dan in 2012, maar in Voorschoten is het percentage inwoners dat slachtoffer is geworden bijna verdubbeld. Het aantal delicten per 100 inwoners is bijna verdrievoudigd. Vooral het aandeel slachtoffers van (poging tot) woninginbraak, diefstal uit/vanaf auto en overige diefstal is flink gestegen.

5.4 Slachtofferschap vernielingen

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernielingen aan voertuigen, zoals auto en fiets, en overige vernielingen (figuur 5.3).

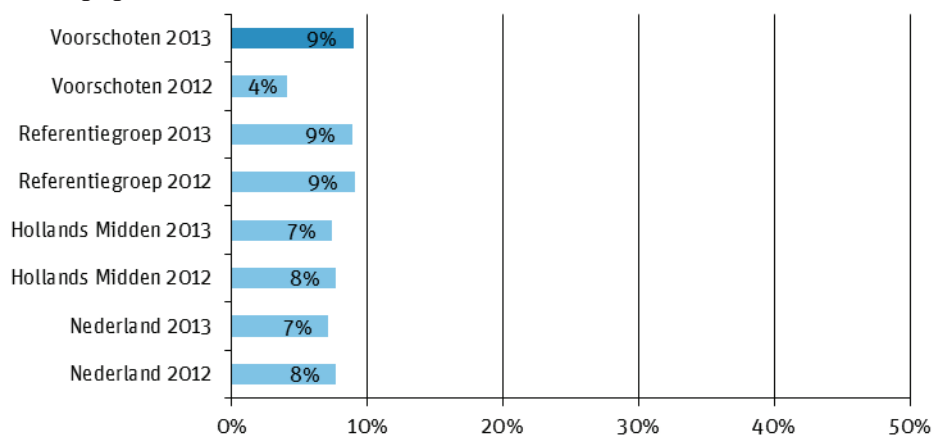
Het aandeel slachtoffers van vernielingen in Voorschoten was in 2013 met negen procent vergelijkbaar met het gemiddelde in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. Er waren 15,6 delicten per 100 inwoners. Hiervan werd in 35 procent van de gevallen melding gedaan (op basis van minder dan 50 waarnemingen). Er waren meer voertuigvernielingen dan overige vernielingen.

Ten opzichte van 2012 betekent bovenstaande een behoorlijke verslechtering. Toen was namelijk maar vier procent van de inwoners slachtoffer van vernielingen en waren er maar 5,8 delicten per 100 inwoners. De ontwikkeling is ook tegengesteld aan het landelijke beeld, waar er juist iets minder vernielingen waren in 2013 dan in 2012. Er waren ten opzichte van 2012 vooral meer slachtoffers van voertuigvernielingen in Voorschoten.

Figuur 5.3

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden (percentage genoemd).

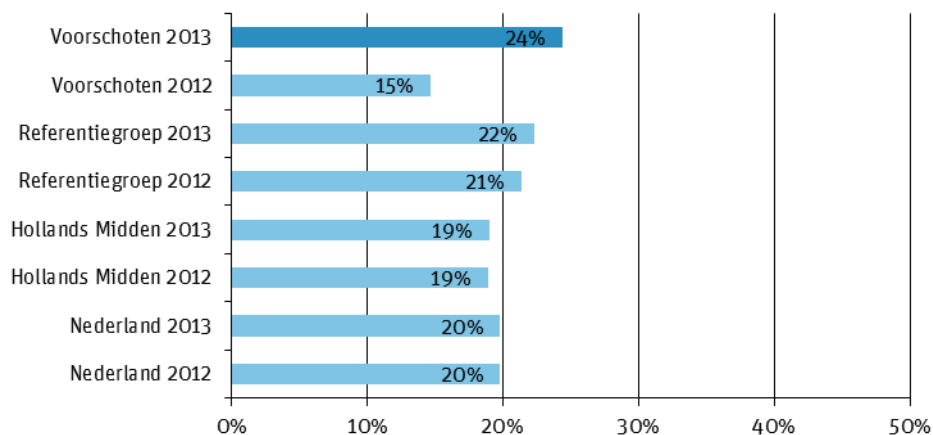

5.5 Slachtofferschap totaal

Voor het totale slachtofferschap is berekend hoeveel inwoners slachtoffer zijn geweest van bovengenoemde delicten. Figuur 5.4 geeft het percentage inwoners van Voorschoten dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict, vermogensdelict en/of vernielingen.

Figuur 5.4

Slachtofferschap totaal in de afgelopen twaalf maanden (percentage genoemd).

In totaal is het afgelopen jaar 24 procent van de inwoners van Voorschoten slachtoffer geworden van een of meerdere delicten. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep, maar meer dan gemiddeld in Hollands Midden en Nederland. Er waren 45,7 delicten per 100 inwoners, waarvan 49 procent werd gemeld. Het meldingspercentage lag hiermee hoger dan in de vergelijkingsgebieden.

Ten opzichte van 2012 is er sprake van een grote stijging in het aandeel inwoners van Voorschoten dat slachtoffer is geworden van criminaliteit. Het aantal delicten per 100 inwoners is bijna verdrievoudigd.

In de vergelijkingsgebieden is het aandeel slachtoffers juist vrijwel gelijk gebleven. De stijging zit vooral in het aantal vermogensdelicten en vernielingen.

5.6 Slachtofferschap cybercrime

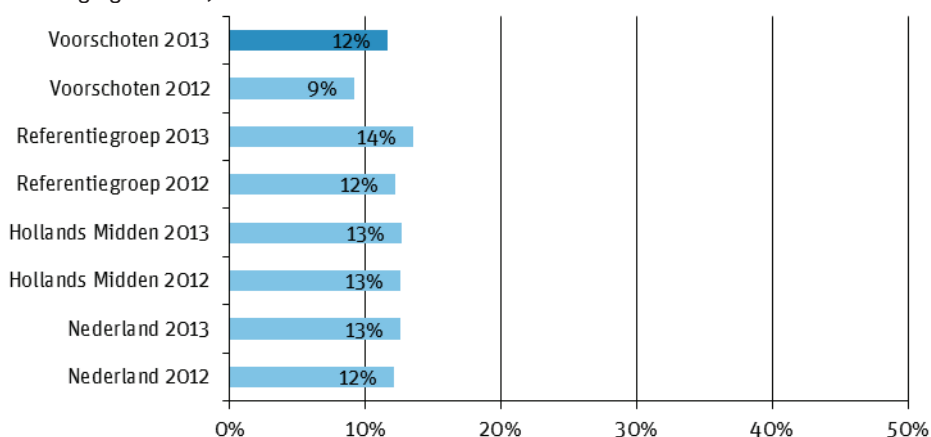
Nieuw in de Veiligheidsmonitor zijn vragen over cybercrime. Het gaat hierbij om de volgende vormen:

1. identiteitsfraude via internet
2. koop- of verkoopfraude via internet
3. hacken
4. pesten via internet.

Figuur 5.5 toont het slachtofferschap van deze vormen van cybercrime in Voorschoten en de referentiegebieden.

Figuur 5.5

Slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden (percentage genoemd).

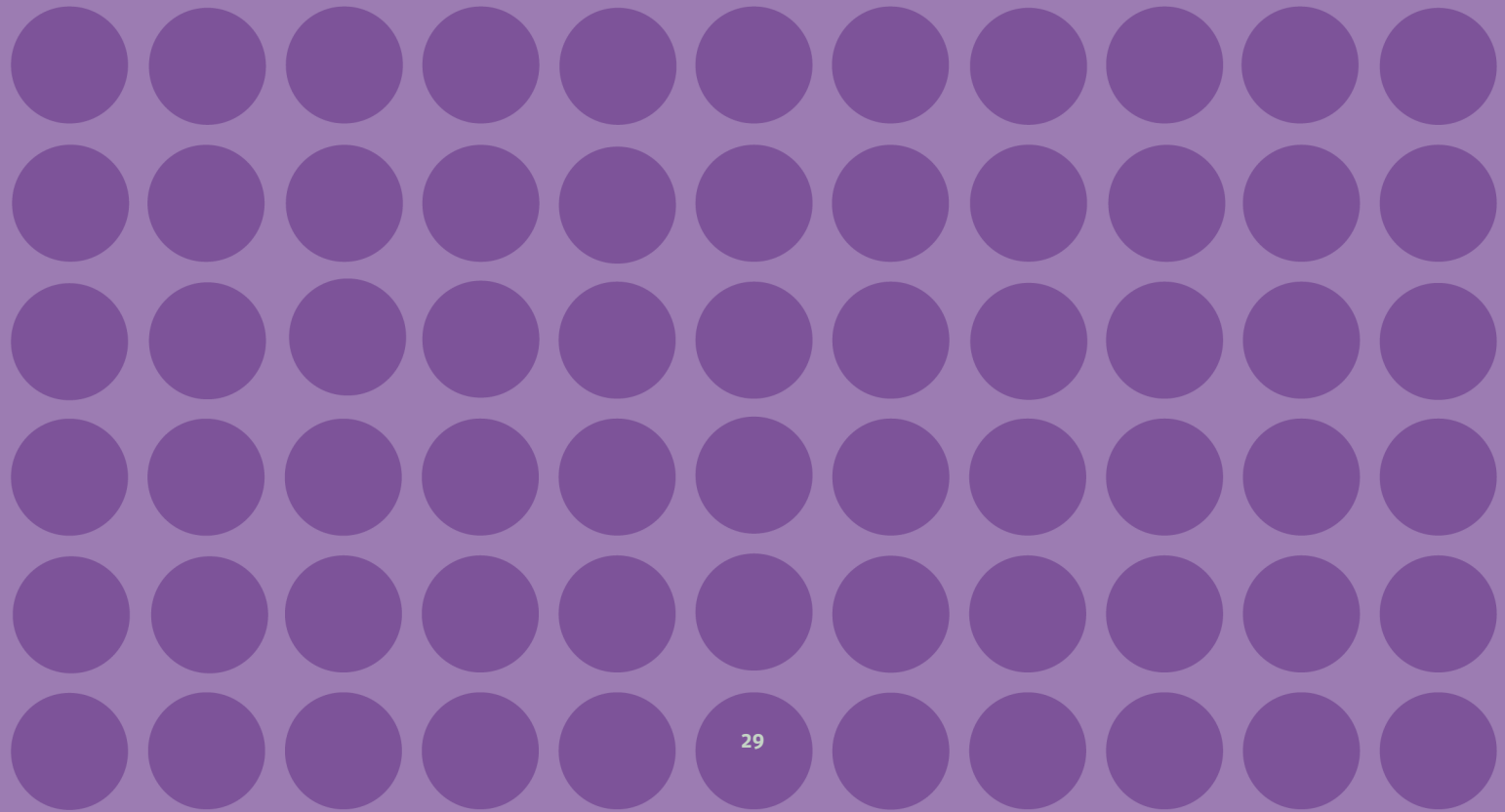
Het aandeel slachtoffers van cybercrime is in Voorschoten met twaalf procent ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. Er waren in Voorschoten 19,1 delicten per 100 inwoners, waarvan 18 procent werd gemeld (op minder dan 50 waarnemingen). De meest voorkomende vorm van cybercrime is hacken, gevolgd door pesten via internet, koop- of verkoopfraude en identiteitsfraude.

Er lijkt landelijk sprake van een lichte stijging in het voorkomen van cybercrime. Ook in Voorschoten is het aandeel inwoners dat slachtoffer is geworden van deze vorm van criminaliteit toegenomen ten opzichte van 2012.

6

Hoofdstuk

Burgers en politie

6. Burgers en politie

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 6.2). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 6.3) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 6.4).

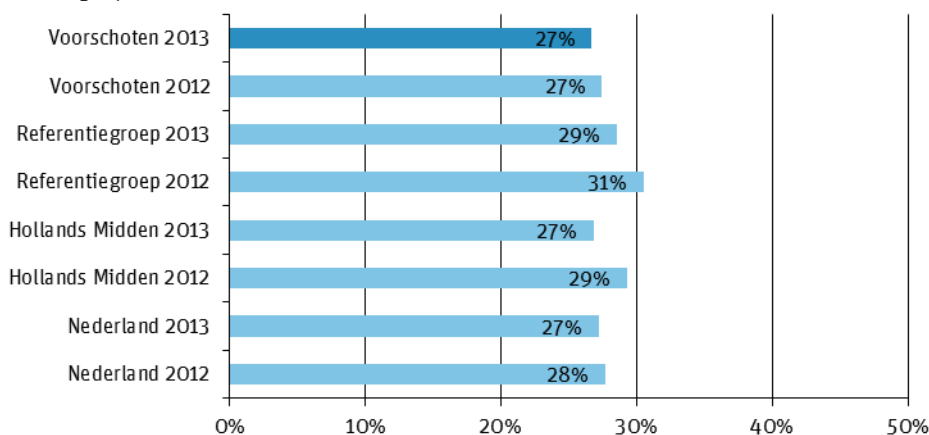
6.2 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Voorschoten met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 6.1 laat zien dat het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden contact heeft gehad met de politie 27 procent was. Dit is ongeveer gelijk aan het gemiddelde in de vergelijkingsgebieden. Landelijk waren er in 2013 iets minder mensen die contact hadden met de politie dan in 2012.

Figuur 6.1

Contact met politie in de gemeente in de afgelopen 12 maanden (percentage 'ja').

Tabel 6.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? In de meeste gevallen ging het in Voorschoten om een aangifte of melding. In de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland ging het meestal juist om een ander contact dan een bekeuring of aangifte. In meer dan vier op de vijf gevallen lag het initiatief voor contact bij de burger, meestal in de vorm van persoonlijk of telefonisch contact.

Tabel 6.1

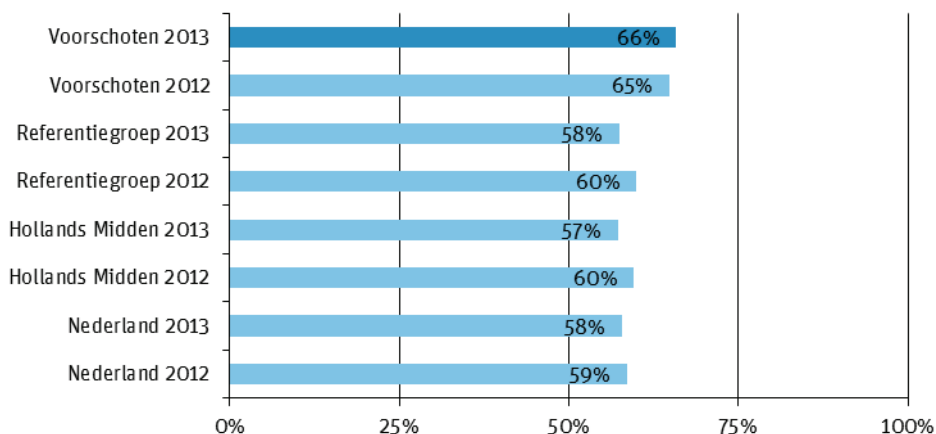
Reden contact, initiatief, wijze van contact (percentage 'genoemd' van inwoners met contact).

reden contact	%	initiatief contact	%	wijze contact	%
bekeuring/waarschuwing	14%	politie	18%	persoonlijk	61%
aangifte/melding	53%	burger	82%	telefonisch	26%
andere contacten	32%			via sociale media op internet, bijv. Twitter	1%
geen reden bekend	4%			anders via internet, bijv. via de website van de politie	6%
				anders niet via internet (bijv. schriftelijk) of niet bekend	6%
				anders onbekend	3%

Figuur 6.2 toont hoe tevreden de burgers - die contact hebben gehad met de politie - waren over dit laatste politiecontact.

Figuur 6.2

Hoe tevreden is men over het contact? (percentage (zeer) tevreden).

Maar liefst 66 procent van de inwoners – die contact hebben gehad met de politie – was (zeer) tevreden over het contact. Dit is meer dan gemiddeld in de vergelijkingsgebieden. Uit de ontwikkeling in Nederland en Hollands Midden lijkt de tevredenheid over het contact met de politie te zijn gedaald, maar dit is in Voorschoten niet het geval.

Tabel 6.2 diept de tevredenheid over het contact met de politie verder uit. Het gaat hier alleen om inwoners van Voorschoten. Deze uitsplitsing naar reden en initiatief van contact kan alleen als indicatief worden beschouwd, want voor de meeste categorieën zijn minder dan 50 waarnemingen. Het lijkt hier dat inwoners het meest tevreden waren over het contact met de politie, als een bekeuring of waarschuwing de reden voor het contact was. Dit zou zeer onverwacht zijn en afwijkend van het landelijke beeld.

Tabel 6.2

Tevredenheid naar reden en naar initiatief contact politie (percentage (zeer) tevreden).

reden contact	% (zeer) tevreden
bekeuring-waarschuwing	77% *
aangifte-melding	58% *
andere contacten	73% *
initiatief contact	% (zeer) tevreden
contact op initiatief politie	69% *
contact op initiatief burger	65%

* minder dan 50 waarnemingen

Tot slot is nog gekeken naar de reden(en) waarom burgers niet tevreden waren over het contact dat ze hadden met de politie. (tabel 6.3). Ook deze cijfers hebben alleen betrekking op de gemeente Voorschoten en ook voor deze uitsplitsing zijn alleen voorzichtig conclusies te trekken wegens het lage aantal waarnemingen voor de afzonderlijke categorieën. Inwoners lijken het meest ontevreden over de hoeveelheid informatie van de politie, gevolgd door onverschilligheid, niet opgelost worden van problemen en te lang wachten of iets anders.

Tabel 6.3

Redenen ontevredenheid contact politie (percentage 'genoemd').

redenen	%
problemen niet opgelost	29% *
te lang wachten	18% *
politie was onverschillig	31% *
politie gaf onvoldoende informatie	54% *
andere reden	17% *

* minder dan 50 waarnemingen

6.3 Functioneren politie in de buurt

Allereerst is inwoners gevraagd een algemeen oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd op basis waarvan twee indicatoren voor het functioneren van de politie in de buurt zijn gemaakt: de beschikbaarheid van de politie (par. 6.3.2) en het functioneren van de politie (par. 6.3.3).

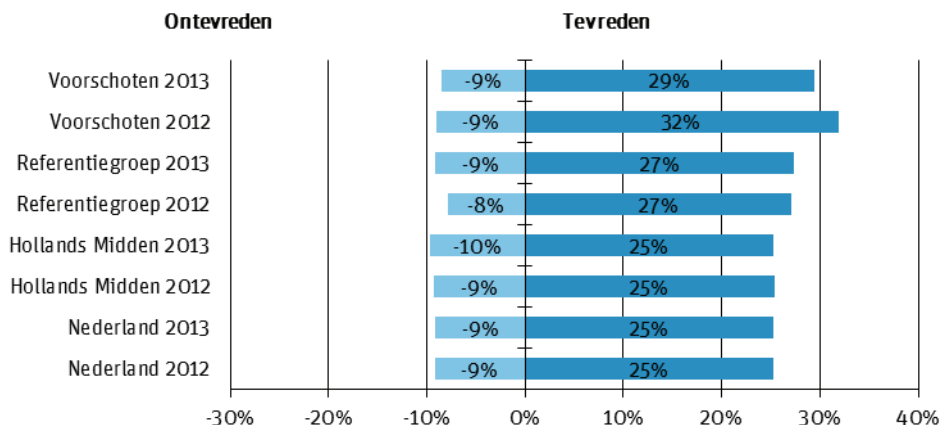
6.3.1 Tevredenheid

Aan de inwoners van Voorschoten is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt. Figuur 6.3 geeft dit weer.

Figuur 6.3

Tevredenheid over functioneren politie in de woonbuurt
(percentage (zeer) ontevreden/(zeer) tevreden).

In Voorschoten is 29 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de woonbuurt. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep (27 procent) en meer dan gemiddeld in Hollands Midden en Nederland (beide 25 procent). In de vergelijkingsgebieden is het aandeel inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie in de woonbuurt gelijk gebleven tussen 2012 en 2013, in Voorschoten is het gedaald.

6.3.2 Beschikbaarheid van de politie

Op basis van de onderstaande vijf stellingen is een indicator samengesteld voor de beschikbaarheid van de politie:

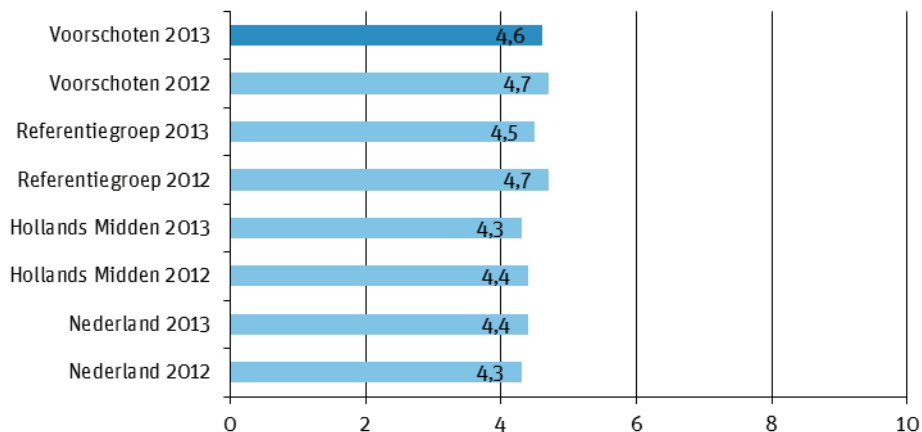
1. je ziet de politie in de buurt te weinig
2. de politie komt hier te weinig uit de auto
3. de politie is hier te weinig aanspreekbaar
4. de politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken
5. de politie komt niet snel als je ze roept.

In Voorschoten (4,6) is de politie ongeveer even goed beschikbaar als gemiddeld in de referentiegroep (4,5) en Nederland (4,4), maar beter beschikbaar dan in Hollands Midden (4,3). Tussen 2012 en 2013 is de landelijke beschikbaarheid van de politie iets gestegen, maar niet in Voorschoten, de referentiegroep en Hollands Midden. Ten opzichte van de referentiegroep zijn inwoners van Voorschoten iets meer tevreden over de snelheid waarmee de politie komt wanneer je roept.

Figuur 6.4

Beschikbaarheid politie in de buurt (schaalscore).

6.3.3 Functioneren van de politie

Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie, namelijk:

De politie....

1. biedt de burgers in deze buurt bescherming
2. heeft hier contact met de bewoners uit de buurt
3. reageert op problemen hier in de buurt
4. doet in deze buurt haar best
5. pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan
6. bekeurt hier te weinig
7. neemt je serieus.

Op basis van de eerste vijf stellingen is een indicator samengesteld voor het functioneren van de politie (figuur 6.5).

Het functioneren van de politie wordt in Voorschoten (5,5) ongeveer even goed beoordeeld als in de referentiegroep (5,3) en beter dan in Hollands Midden en Nederland (5,2). De beoordeling van het functioneren van de politie is vrijwel onveranderd ten opzichte van 2012. Bij de achterliggende stellingen zijn inwoners van Voorschoten iets positiever over het reageren van de politie op problemen dan gemiddeld in de referentiegroep.

Figuur 6.5
Functioneren van de politie in de buurt (schaalscore).

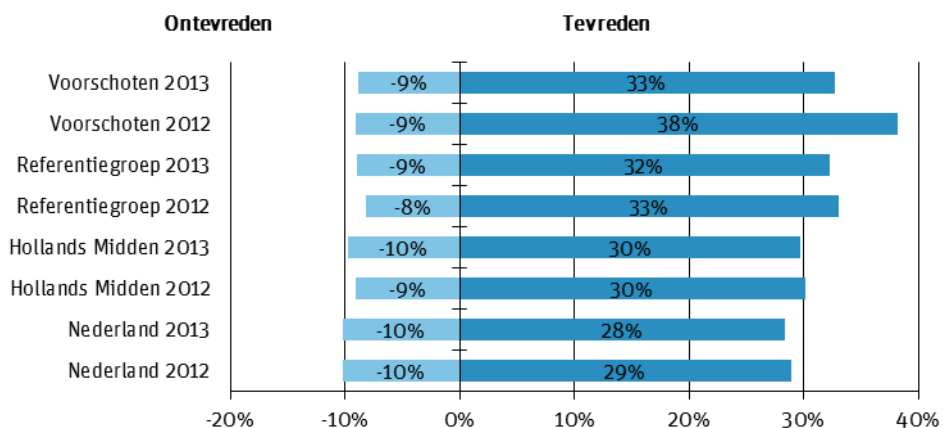
6.4 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. We beginnen met het algemene tevredenheidpercentage, gevolgd door enkele schaalscores met betrekking tot het algemene functioneren van de politie.

6.4.1 Tevredenheid

In Voorschoten is 33 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen. Dit is vergelijkbaar met de referentiegroep (32 procent) en meer dan gemiddeld in Hollands Midden (30 procent) en in Nederland (28 procent). De algemene tevredenheid met het functioneren van de politie is landelijk licht gedaald tussen 2013 en 2012. In Voorschoten is de tevredenheid sterker gedaald: van 38 procent in 2012 tot 33 procent in 2013.

Figuur 6.6
Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen (percentage (zeer) ontevreden/(zeer) tevreden).

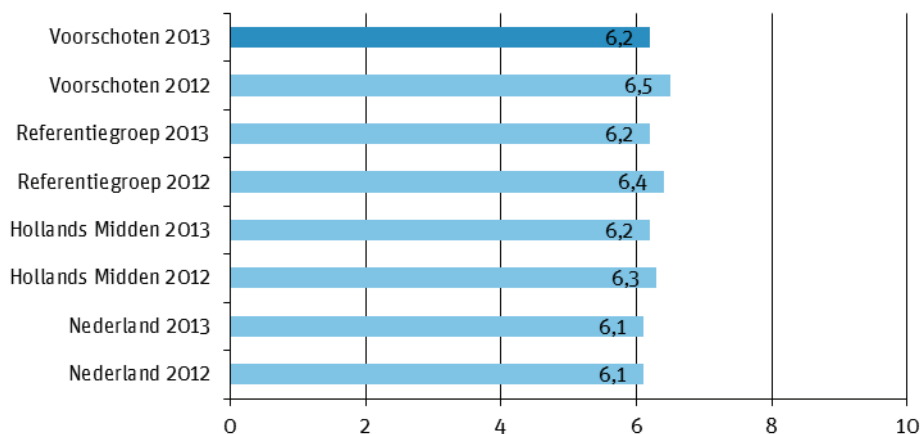
6.4.2 Schaalscores

De schaalscore voor het vertrouwen van de politie is opgebouwd uit de volgende stellingen:

1. Als het er echt om gaat dan is de politie er voor je.
2. Als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen.

Figuur 6.7

Vertrouwen in de politie (schaalscore).

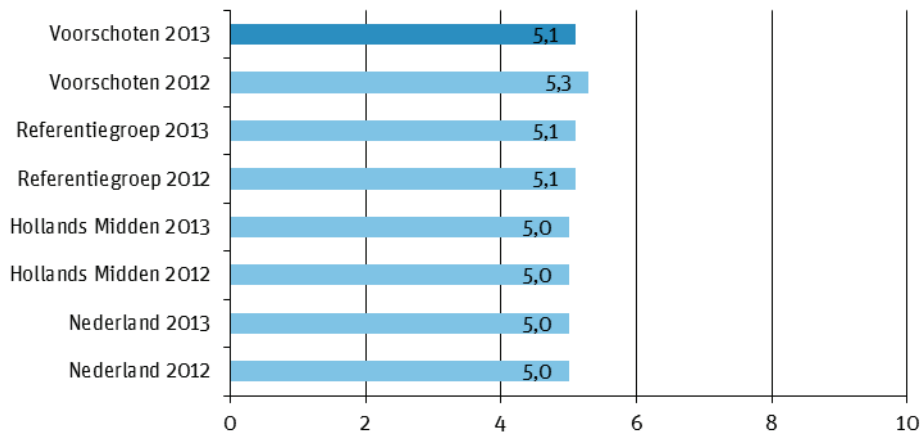
Het vertrouwen in de politie is in Voorschoten en de vergelijkingsgebieden ongeveer even hoog. Ten opzichte van 2012 is dit voor de gemeente Voorschoten een daling in het vertrouwen. De inwoners van Voorschoten zijn over beide stellingen van vertrouwen minder tevreden dan in 2012.

Figuur 6.8 toont de schaalscore van de indicator 'de politie als crimefighter'. Deze is opgebouwd uit de volgende onderliggende stellingen:

1. De politie weet hoe ze boeven moet vangen.
2. De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.

Figuur 6.8

De politie als crimefighter (schaalscore).

Hoe veilig is Voorschoten? • Burgers en politie

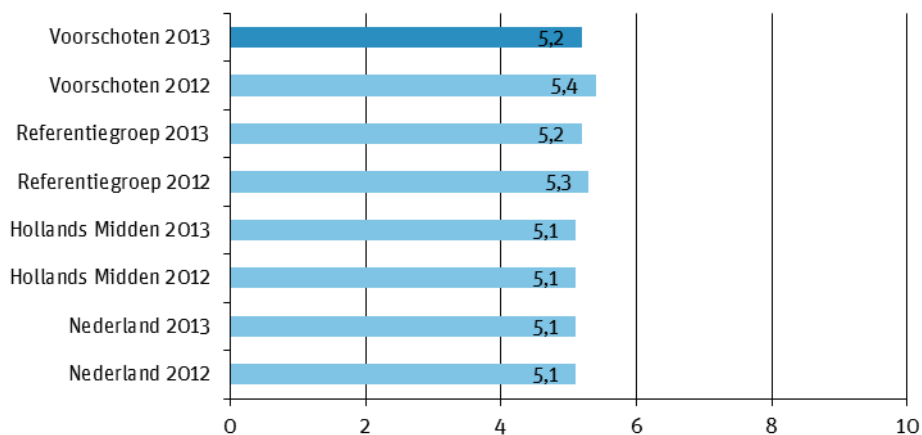
Het oordeel over de politie als crimefighter is in Voorschoten ongeveer gelijk aan het gemiddelde in de vergelijkingsgebieden. Deze indicator is redelijk stabiel gebleven tussen 2012 en 2013, hoewel de tevredenheid over het succesvol bestrijden van criminaliteit in Voorschoten is gedaald. Er zijn nu relatief minder inwoners van Voorschoten tevreden over criminaliteitsbestrijding door de politie dan gemiddeld in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland.

De schaalscore voor interactie (wederkerigheid) tussen burgers en politie is opgebouwd uit de volgende stellingen:

1. De politie houdt rekening met de wensen van de samenleving.
2. De politie werkt goed samen met de bewoners.

Figuur 6.9

Interactie (wederkerigheid) tussen burgers en politie (schaalscore).

Inwoners van Voorschoten zijn ongeveer even tevreden over de interactie tussen burgers en politie als in de vergelijkingsgebieden. Tussen 2012 en 2013 is er in de tevredenheid van inwoners over interactie ook niet veel veranderd. In Voorschoten zijn de inwoners in 2013 iets minder tevreden over de samenwerking tussen politie en burgers dan in 2012.

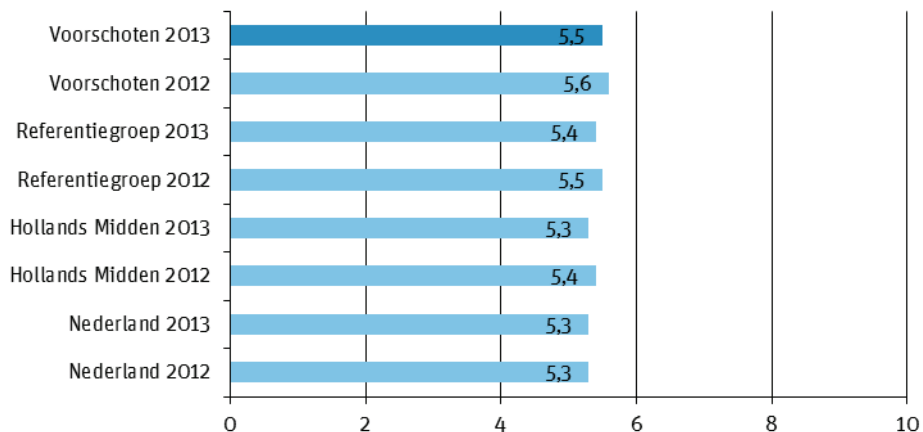
De laatste schaalscore over de politie betreft de mate van communicatie tussen politie en burgers (figuur 6.10). Deze bestaat uit de onderstaande stellingen:

1. De politie wil contact hebben met burgers.
2. De politie is benaderbaar.
3. De politie informeert de burgers.

Figuur 6.10

Communicatie tussen burgers en politie (schaalscore).

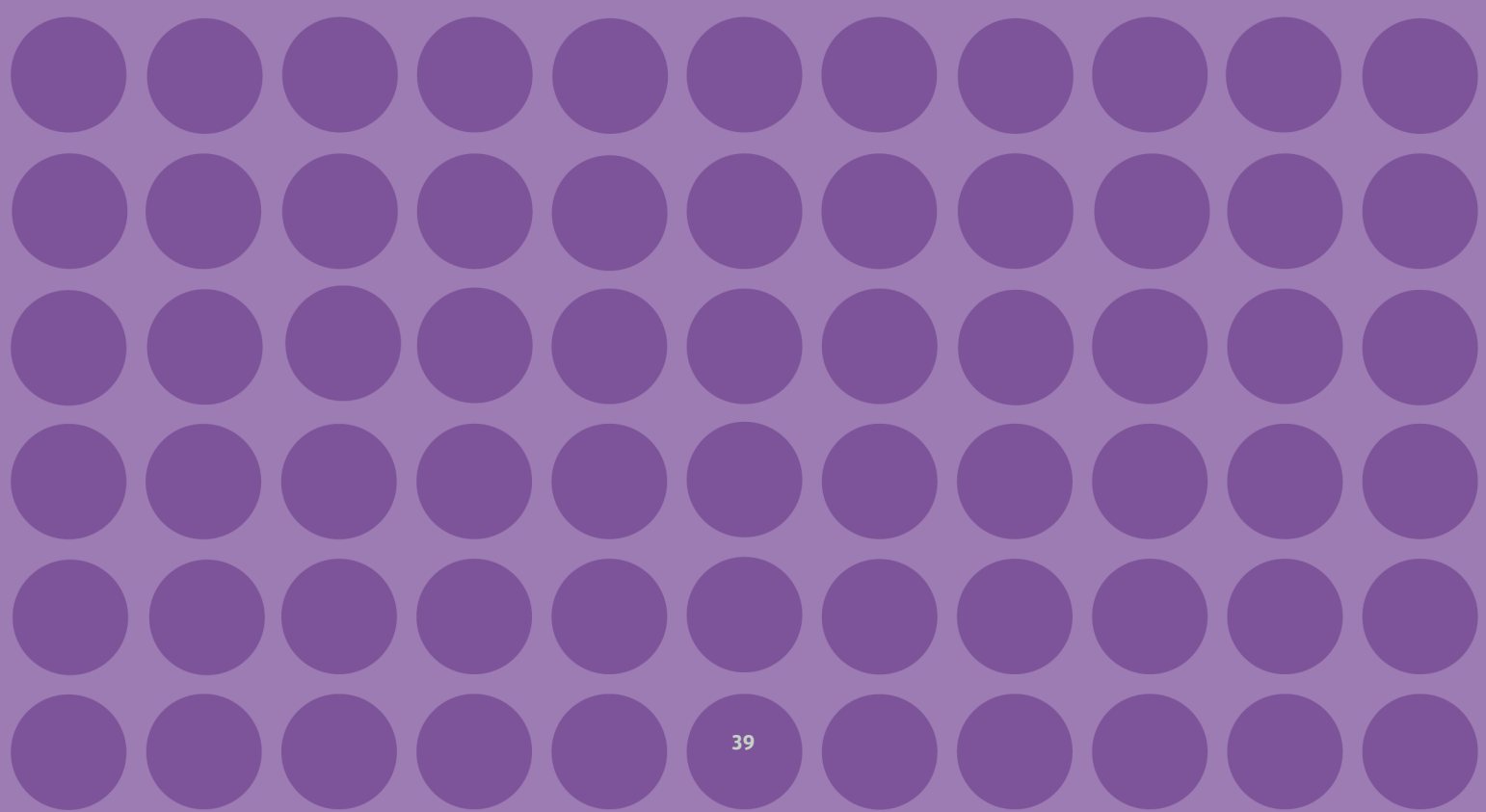

De communicatie tussen burgers en politie wordt in Voorschoten ongeveer even goed gewaardeerd als gemiddeld in de referentiegroep, Hollands Midden en Nederland. Tussen 2012 en 2013 is de waardering ook nauwelijks veranderd. Wel zijn de inwoners van Voorschoten in 2013 iets minder tevreden over het informeren van burgers door de politie dan in 2012.

7

Hoofdstuk

Preventie

7. Preventie

7.1 Inleiding

In dit voorlaatste hoofdstuk wordt ingegaan op het preventiegedrag tegen criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om specifieke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in sociopreventie (par. 7.2; zoals geen waardevolle spullen achterlaten, licht laten branden 's avonds en fiets in bewaakte fietsstalling plaatsen) en technopreventie (par. 7.3; zoals veiligheidsslots, buitenverlichting en alarminstallaties).

7.2 Sociopreventieve maatregelen

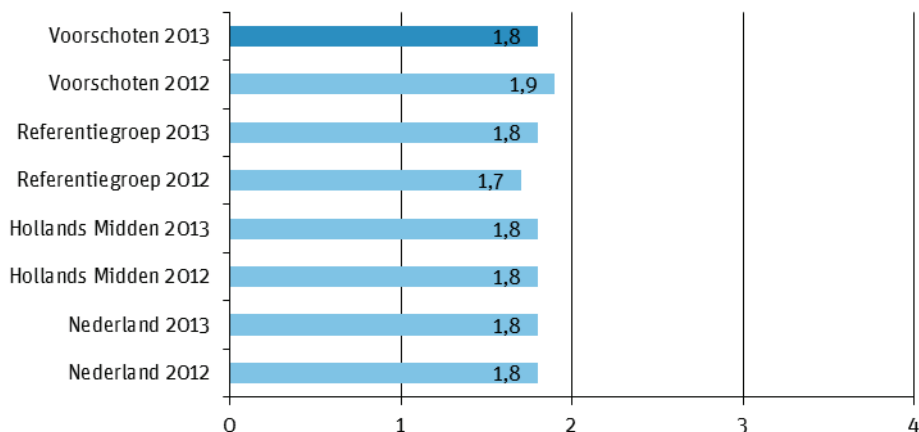
Aan de inwoners is een lijst met vier voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op sociopreventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen. Dit zijn:

1. ik neem waardevolle spullen mee uit de auto
2. ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden
3. ik zet, indien mogelijk, mijn fiets in een bewaakte fietsstalling
4. ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen.

Op basis van het gebruik van deze vier maatregelen is een somscore voor sociopreventie berekend. Deze somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger het gebruik van sociopreventieve maatregelen. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Figuur 7.1

Sociopreventieve maatregelen (somscore).

Het gebruik van sociopreventieve maatregelen is in Voorschoten en de vergelijkingsgebieden overal even hoog. Het gebruik is tussen 2012 en 2013 ook vrijwel niet veranderd. Wel zetten relatief weinig inwoners van Voorschoten de fiets in een bewaakte stalling als voorzorgsmaatregel in vergelijking met de referentiegroep. Ten opzichte van 2012 laten inwoners van Voorschoten minder vaak 's avonds licht branden en laten ze minder vaak waardevolle spullen thuis.

7.3 Technopreventieve maatregelen

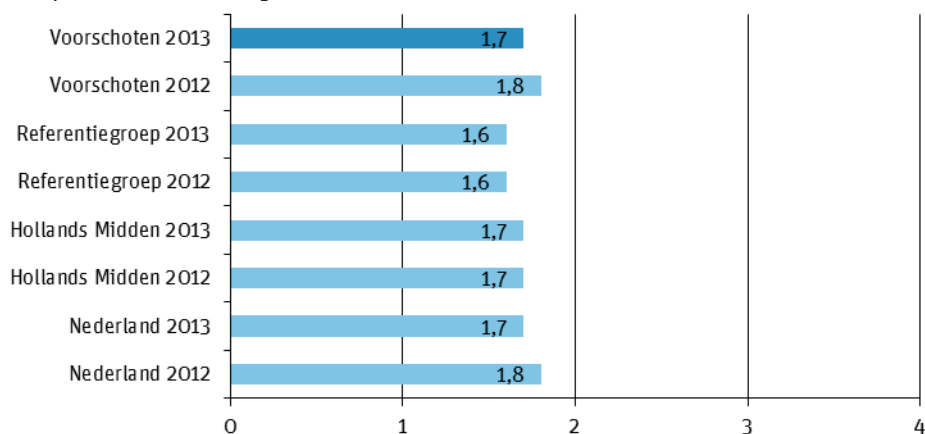
Vervolgens is aan de inwoners een lijst met vier maatregelen voorgelegd die betrekking hebben op technopreventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke voorzieningen bij hen thuis aanwezig zijn. Het gaat om de volgende vier voorzieningen:

- buitenverlichting
- extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren
- alarminstallatie in huis
- (rol)luiken voor ramen of deuren.

Op basis van de aanwezigheid van deze vier voorzieningen zijn somscores voor technopreventie berekend. De somscore voor technopreventie geeft het gemiddelde aantal aanwezige technopreventieve maatregelen per huishouden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 4.

Figuur 7.2

Technopreventieve maatregelen (somscore).

Het aantal aanwezige technopreventieve maatregelen is in Voorschoten en de vergelijkingsgebieden ongeveer even hoog. Landelijk is er een lichte daling in het gebruik van technopreventieve maatregelen, maar in de andere gebieden is het gebruik hiervan vrijwel gelijk gebleven. In Voorschoten hebben iets meer inwoners een alarminstallatie in huis dan in de referentiegroep en Hollands Midden. Ten opzichte van 2012 is het gebruik van buitenverlichting in Voorschoten iets gedaald.

8. Vrije ruimte

8.1 Inleiding

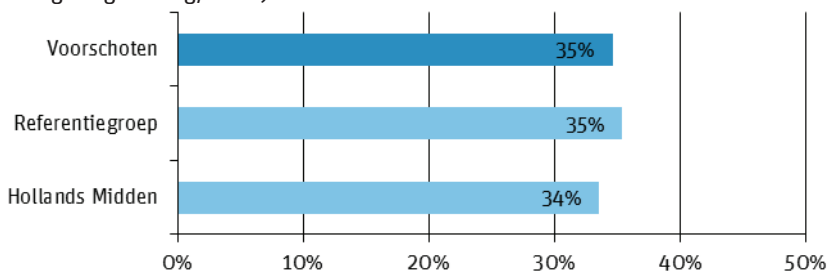
In de gemeenten van de Veiligheidsregio Hollands Midden zijn aan de vragenlijsten van de Veiligheidsmonitor eigen vragen toegevoegd, de zogenaamde vrije ruimte. In dit laatste hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten beschreven van de vrije ruimte in de vragenlijst van Voorschoten. Daarbij komen de volgende thema's aan bod: brandveiligheid en brandpreventie (paragraaf 8.2), risicobeleving (par. 8.3), heterdaad (par. 8.4) en burgerparticipatie (par. 8.5).

8.2 Brandveiligheid en brandpreventie

Aan de inwoners van Voorschoten is gevraagd of zij zich wel eens zorgen maken over de brandveiligheid. Figuur 8.1 geeft het aandeel inwoners dat heeft gezegd zich soms of regelmatig zorgen te maken over de brandveiligheid.

Figuur 8.1

Maakt u zich wel eens zorgen over de brandveiligheid?
(percentage regelmatig/soms).

In Voorschoten maakt 35 procent van de inwoners zich wel eens of regelmatig zorgen over de brandveiligheid. Dit is ongeveer evenveel als gemiddeld in de referentiegroep (35 procent) en Hollands Midden (34 procent).

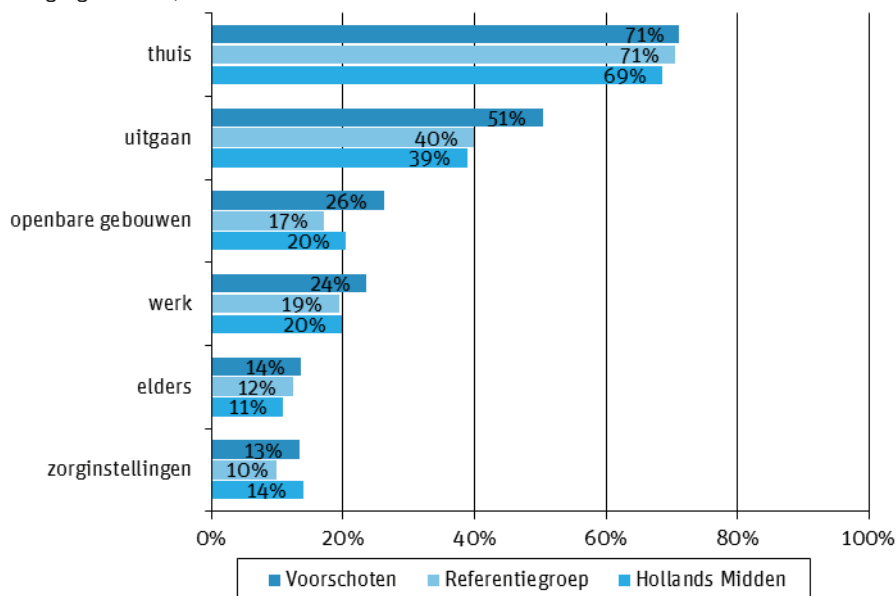
Aan de inwoners die hebben aangegeven zich wel eens zorgen te maken over hun brandveiligheid is gevraagd in welke situatie zij zich dan wel eens zorgen maken over de eigen brandveiligheid. Figuur 8.2 geeft dit weer.

Hoe veilig is Voorschoten? • Vrije ruimte

Figuur 8.2

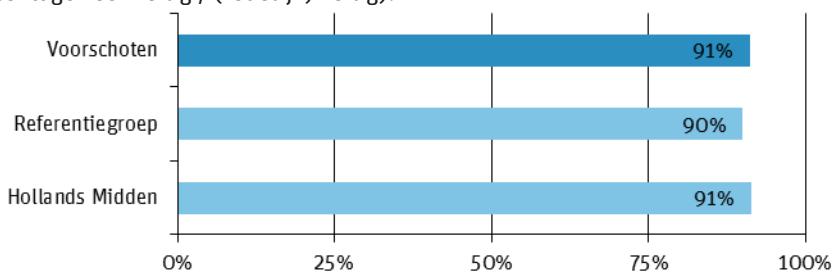
In welke situatie maakt u zich dan wel eens zorgen over de eigen brandveiligheid? (percentage genoemd).

Inwoners van Voorschoten maken zich het meest zorgen over de brandveiligheid thuis, gevolgd door de brandveiligheid bij het uitgaan, in openbare gebouwen, op het werk, elders en in zorginstellingen. In vergelijking met de referentiegroep maken inwoners van Voorschoten zich relatief vaak zorgen over de brandveiligheid bij het uitgaan en in openbare gebouwen in het algemeen. Ten opzichte van het gemiddelde in Hollands Midden maken inwoners van Voorschoten zich relatief vaak zorgen bij het uitgaan, in openbare gebouwen, op het werk en elders.

Figuur 8.3

Hoe beoordeelt u de brandveiligheid in uw woning? (percentage zeer veilig / (redelijk) veilig).

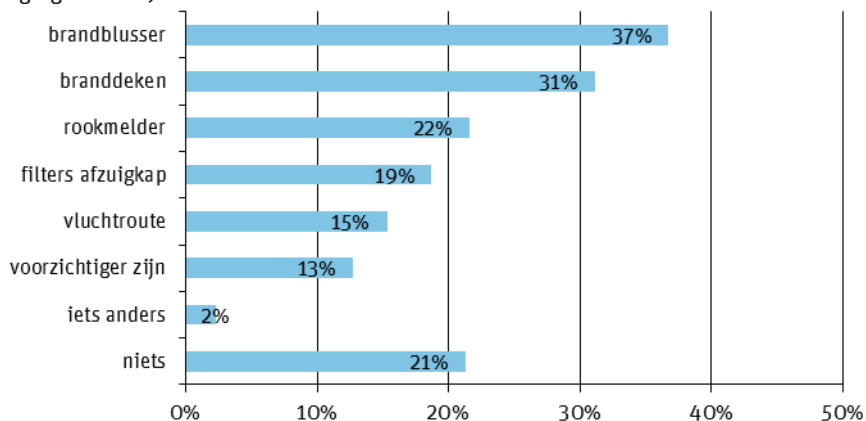
Inwoners beoordelen de eigen woning over het algemeen als redelijk tot zeer veilig. Zowel in Voorschoten als in de referentiegroep en Hollands Midden ligt het aandeel inwoners dat de brandveiligheid als veilig beoordeelt op of boven de negentig procent.

Om de brandveiligheid van de eigen woning te verbeteren controleert tachtig procent van de inwoners of gas, elektrische apparaten en vuur uit zijn, is achtenzeventig procent voorzichtig met vuur en heeft zeventig procent een rookmelder.

Figuur 8.4

Welke punten kunnen verbeterd worden aan de brandveiligheid van uw woning? (percentage genoemd).

Het aanschaffen van een brandblusser wordt het vaakst genoemd als punt dat nog verbeterd kan worden aan de brandveiligheid. Daarna volgen het aanschaffen van een branddeken en rookmelder. Veel inwoners zijn ook van mening dat er eigenlijk niets verbeterd kan worden aan de brandveiligheid.

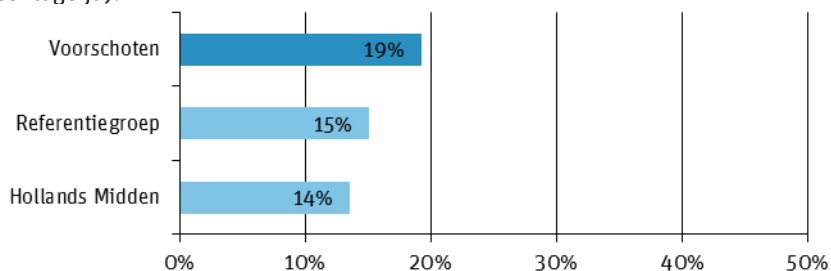
In de referentiegroep en Hollands Midden worden het aanschaffen van een branddeken en het vervangen/schoonmaken van de filters van de afzuigkap gemiddeld minder vaak genoemd dan in Voorschoten. Het aanschaffen van een brandblusser wordt in Voorschoten ook vaker genoemd dan in Hollands Midden en in Hollands Midden noemen relatief meer inwoners dat er eigenlijk niets verbeterd kan worden aan de brandveiligheid. In de referentiegroep noemen iets meer inwoners zorgen voor vluchtroute of brandtrap/-ladder als mogelijk verbeterpunt.

De drie meest genoemde redenen waarom inwoners van Voorschoten deze maatregelen nog niet genomen hebben zijn: “heb er niet bij stil gestaan” (28 procent), “geen tijd / steeds uitgesteld” (15 procent) en “het is niet nodig, ik pas goed op” (15 procent).

Vervolgens is aan alle inwoners gevraagd of zij behoefte hebben aan informatie over het brandveilig maken van hun woning en leefomgeving.

Figuur 8.5

Heeft u behoefte aan informatie over het brandveilig maken van uw woning en leefomgeving? (percentage ja).

Hoe veilig is Voorschoten? • Vrije ruimte

In Voorschoten heeft negentien procent van de inwoners behoefte aan informatie over het brandveilig maken van de woning en leefomgeving. In de referentiegroep is dit vijftien procent en in Hollands Midden veertien procent.

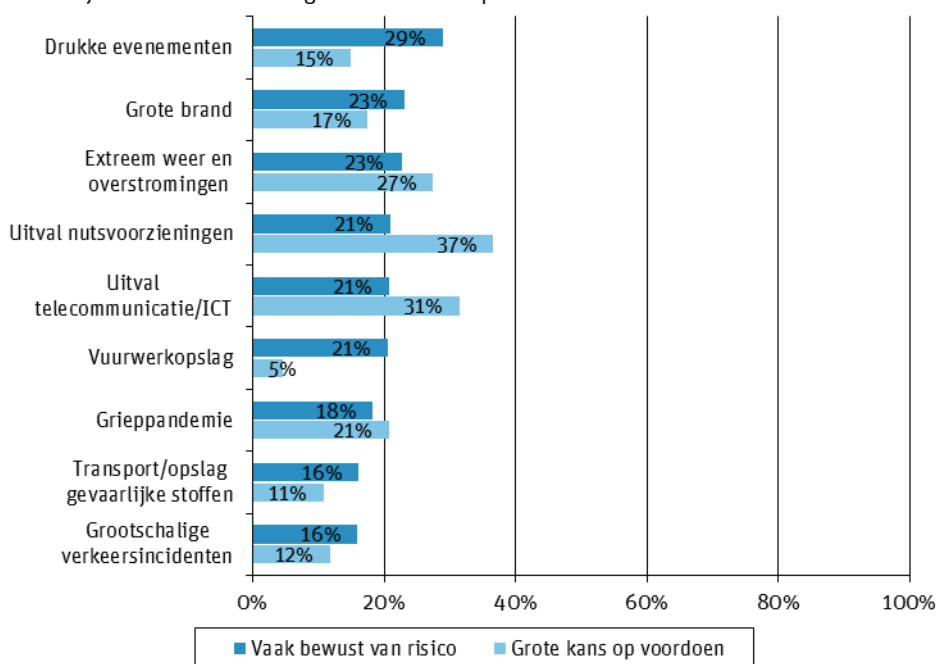
Inwoners van Voorschoten die behoefte hebben aan informatie over het brandveilig maken, krijgen het liefst informatie via een folder in de bus (64 procent), via persoonlijke voorlichting aan huis (13 procent) of via lokale kranten (8 procent). Deze percentages zijn overigens slechts indicatief, want ze zijn gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen.

8.3 Risicobeleving

Een explosie, wateroverlast, griep pandemie of langdurig uitval van stroom: de kans dat een dergelijk risico zich voordoet is klein. Toch is het belangrijk af en toe stil te staan bij risico's in onze omgeving. Over hoe inwoners met risico's in hun omgeving omgaan, is een aantal vragen gesteld. Allereerst is aan alle inwoners gevraagd hoe vaak zij bewust zijn van negen risico's. En van welke risico's de kans groot wordt geacht dat deze zich ook kunnen voordoen (figuur 8.6).

Figuur 8.6

Bewust zijn van risico's en de geschatte kans op een incident.

Van de negen voorgelegde risico's zijn inwoners van Voorschoten zich het vaakst bewust van risico's bij drukke evenementen. Dit is ook in de referentiegroep en Hollands Midden het geval. Het minst vaak zijn inwoners zich bewust van risico's bij grootschalige verkeersincidenten en transport en opslag van gevaarlijke stoffen. In de referentiegroep zijn inwoners zich het minst vaak bewust van risico's bij vuurwerkopslag en in Hollands Midden is het bewustzijn van risico's bij een griep pandemie het laagst. De percentages verschillen echter niet veel tussen Voorschoten, de referentiegroep en Hollands Midden.

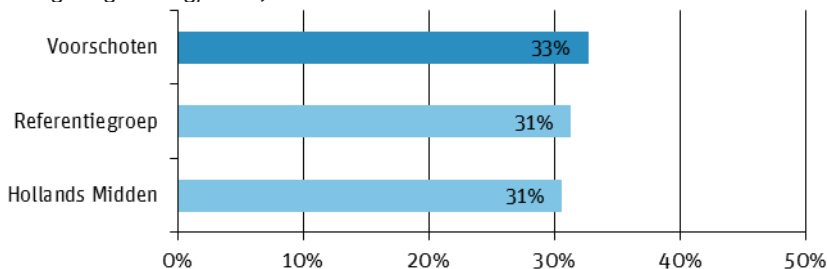
Hoe veilig is Voorschoten? • Vrije ruimte

De geschatte kans op een incident lijkt weinig gerelateerd aan bewust zijn van risico's. Het hoogst wordt de kans op uitval van gas, water, licht e.d. geschat. De kans op een incident met vuurwerkopslag wordt het laagst geschat. Dit is in de referentiegroep en Hollands Midden hetzelfde. Er zijn geen verschillen in de geschatte kans op de voorgelegde incidenten tussen Voorschoten en de referentiegroep. Wel wordt in Voorschoten de kans op een grieppandemie en op uitval van telecommunicatie en ICT iets hoger geschat dan in Hollands Midden.

Vervolgens is gevraagd of de inwoners zich wel eens zorgen maken over risico's in hun omgeving. Figuur 8.7 geeft het aandeel inwoners dat aangeeft zich soms of regelmatig zorgen te maken over risico's.

Figuur 8.7

Maakt u zich wel eens zorgen over risico's in uw omgeving?
(percentage regelmatig/soms).

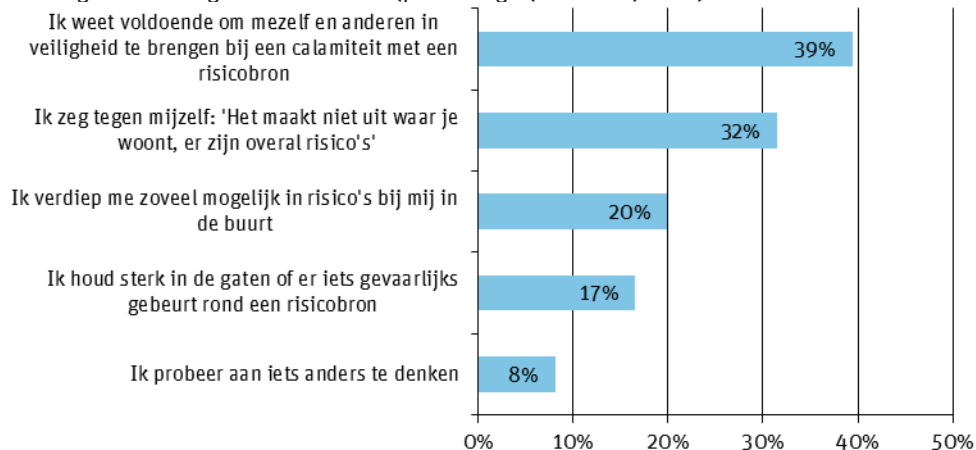
In Voorschoten maakt 33 procent van de inwoners zich regelmatig of soms zorgen over risico's in de omgeving. Dit is vergelijkbaar met het aandeel inwoners in de referentiegroep en Hollands Midden dat zich zorgen maakt over risico's (beide 31 procent).

Van de inwoners die zich zorgen maken over risico's, noemt 61 procent als reden dat ze geen invloed hebben op risico's in de buurt. Daarnaast zijn er in Voorschoten relatief veel inwoners (37 procent) die als reden geven dat ze onvoldoende bekend zijn met risico's in de buurt.

Mensen kunnen op verschillende manieren omgaan met de risico's in hun omgeving. Hierover zijn vijf stellingen voorgelegd (figuur 8.8).

Figuur 8.8

Stellingen over omgaan met risico's (percentage (helemaal) eens).

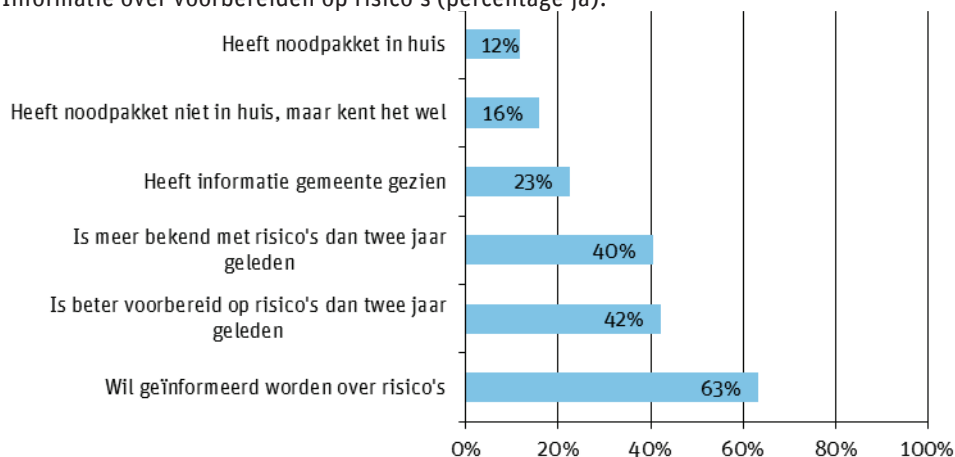
Hoe veilig is Voorschoten? • Vrije ruimte

De meeste inwoners van Voorschoten zijn optimistisch en vinden dat ze voldoende weten om zichzelf en anderen in veiligheid te brengen bij een calamiteit met een risicobron. Er zijn maar weinig inwoners die de gedachte aan risico's proberen te vermijden. Dit zijn er in Voorschoten ook minder dan gemiddeld in de referentiegroep en Hollands Midden. Het aandeel inwoners dat zegt zich zoveel mogelijk te verdiepen in risico's in de buurt is in Voorschoten juist relatief hoog.

De gemeente informeert inwoners sinds twee jaar, via haar website en de lokale krant, over hoe zij zich kunnen voorbereiden op risico's. Er is aandacht besteed aan het noodpakket, transport van gevaarlijke stoffen, uitval van gas, water en licht en evenementen. De volgende figuur 8.9 toont in hoeverre deze informatie over risico's bekend is en of dit geleid heeft tot een betere voorbereiding op risico's.

Figuur 8.9

Informatie over voorbereiden op risico's (percentage ja).

Er zijn maar weinig inwoners die het noodpakket in huis hebben (12 procent) of het noodpakket in ieder geval kennen (16 procent). Dit is in de referentiegroep en Hollands Midden eigenlijk niet anders. In Voorschoten hebben relatief veel inwoners de informatie van de gemeente gezien over voorbereiden op risico's, maar inwoners zijn niet meer bekend met risico's of vinden zich niet beter voorbereid op mogelijke risico's dan gemiddeld in de referentiegroep en Hollands Midden. Het aandeel inwoners dat geïnformeerd wil worden over risico's is in Voorschoten hoger dan in de twee vergelijkingsgebieden.

Inwoners die geïnformeerd willen worden over risico's in de omgeving ontvangen die informatie het liefst via een brief van de gemeente.

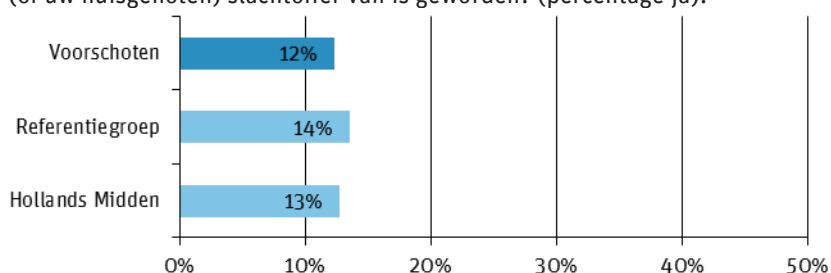

8.4 Heterdaad

Aan inwoners zijn vragen gesteld over wat zij ondernemen als een ander dan zichzelf (of eventuele huisgenoten) slachtoffer van een misdrijf is geworden. Daarvoor is allereerst gevraagd of men in het afgelopen jaar getuige is geweest van een misdrijf (figuur 8.10).

Figuur 8.10

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens een misdrijf zien of horen gebeuren waar een ander dan uzelf (of uw huisgenoten) slachtoffer van is geworden? (percentage ja).

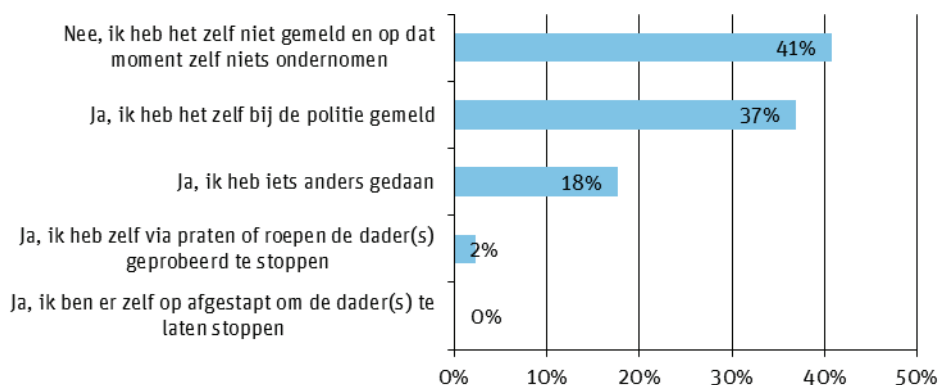
In Voorschoten is twaalf procent van de inwoners het afgelopen jaar getuige geweest van een misdrijf. Dit is ongeveer evenveel als gemiddeld in de referentiegroep en in Hollands Midden.

Aan de inwoners die getuige van een misdrijf zijn geweest, zijn vervolgvragen gesteld over het soort misdrijf. Het meest zijn inwoners getuige geweest van een daadwerkelijke woninginbraak of een poging tot inbraak. In Voorschoten zijn er relatief veel inwoners getuige geweest van inbraak en (overige) diefstal. Er zijn relatief weinig inwoners getuige geweest van mishandeling en bedreiging met lichamelijk geweld. Gezien het lage aantal inwoners van Voorschoten dat getuige is geweest van een misdrijf (minder dan 50), moeten deze resultaten voorzichtig geïnterpreteerd worden.

Aan de inwoners die getuige van een misdrijf zijn geweest, is de vraag gesteld of zij actie hebben ondernomen, bijvoorbeeld door het te melden of door zelf in te grijpen (figuur 8.11).

Figuur 8.11

Heeft u bij dit misdrijf zelf actie ondernomen? (percentage genoemd; meerdere antwoorden mogelijk).

* minder dan 50 waarnemingen

Hoe veilig is Voorschoten? • Vrije ruimte

De meest genoemde reactie van inwoners – die getuige zijn geweest van een misdrijf – is dat ze niet hebben gemeld en niets hebben ondernomen. Daarna volgen melden bij de politie en iets anders doen dan zelf op de dader(s) afstappen of op ze inpraten. In Voorschoten stappen getuigen relatief weinig zelf op de dader(s) af in vergelijking met de referentiegroep en Hollands Midden.

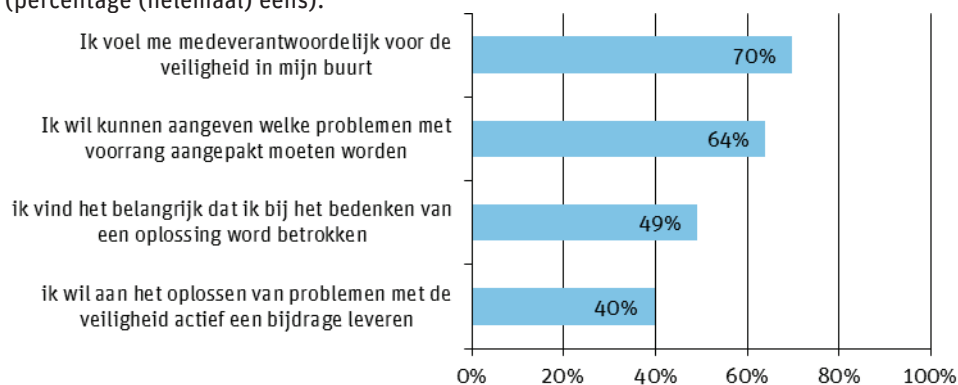
Als reden om wel te melden of zelf actie te ondernemen noemen de meeste inwoners dat ze het hun plicht vonden, of vonden dat de dader gepakt moest worden. De belangrijkste redenen om niet te melden waren dat er al iemand anders had gemeld of dat de politie al aanwezig was, of omdat het al was opgelost.

8.5 Burgerparticipatie

In het kader van het thema burgerparticipatie in relatie tot (on)veiligheid zijn aan de inwoners vier stellingen hierover voorgelegd (figuur 8.12).

Figuur 8.12

Stellingen over burgerparticipatie en veiligheid (percentage (helemaal) eens).

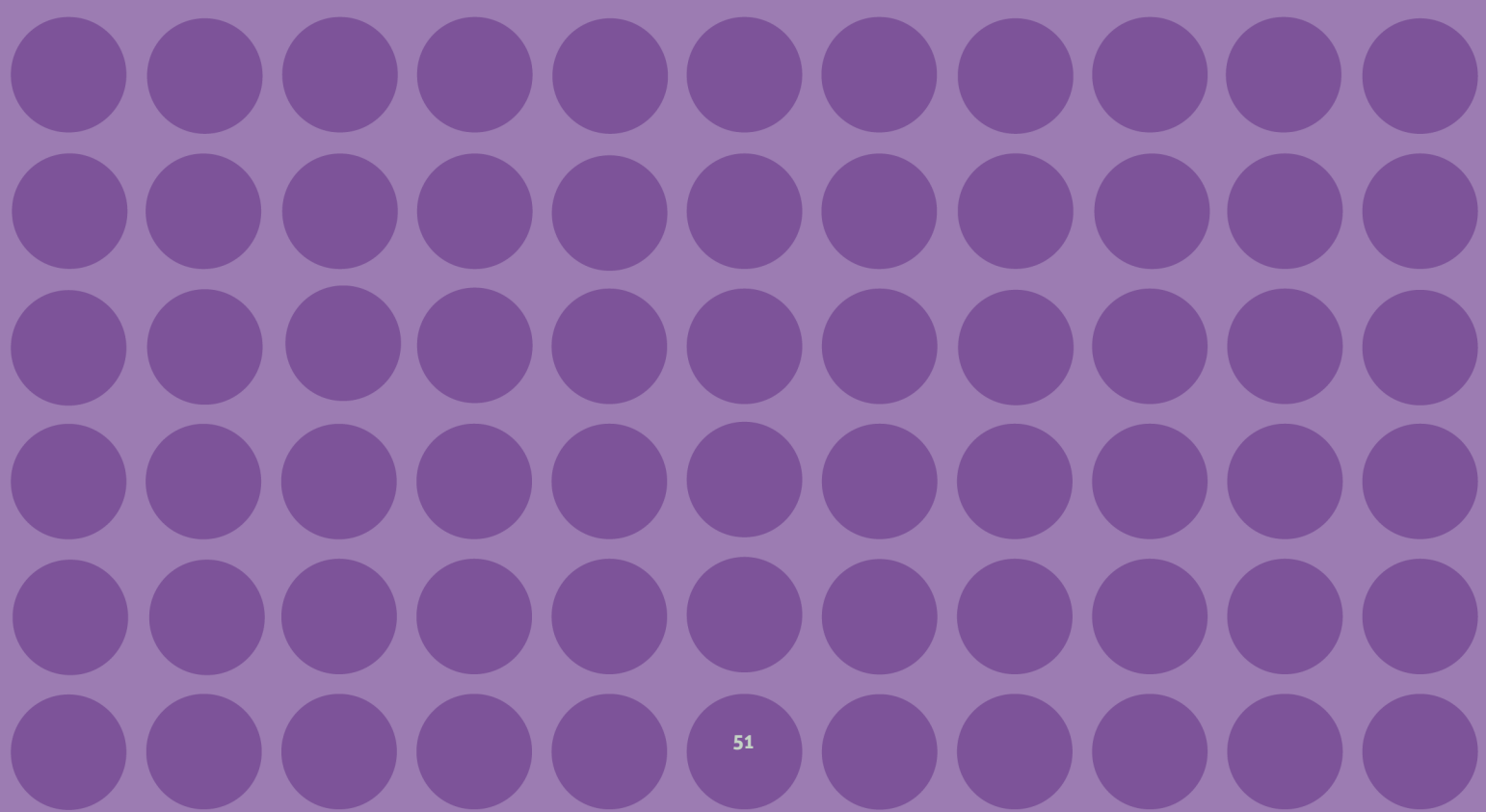
Het beeld van burgerparticipatie in Voorschoten is vergelijkbaar met het beeld in de vergelijkingsgebieden en zoals dat bekend is uit de literatuur. Hoe groter de mate van participatie hoe kleiner het aandeel inwoners dat er toe bereid is. Het aandeel inwoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de veiligheid in de buurt is dus groter dan het aandeel inwoners dat actief een bijdrage wil leveren aan het oplossen van veiligheidsverenigingen.

Bij alle stellingen zijn overigens relatief veel inwoners van Voorschoten het helemaal eens met de stelling in vergelijking met de referentiegroep en Hollands Midden. De bereidheid tot burgerparticipatie is over het algemeen dus iets hoger in Voorschoten.

9

Hoofdstuk

Conclusies

9. Conclusies

Inleiding

In dit hoofdstuk worden op basis van de in de voorgaande hoofdstukken beschreven onderzoeksresultaten, enkele conclusies geformuleerd. Deze gaan vooral in op de resultaten van Voorschoten in vergelijking met (het gemiddelde van) de referentiegroep van gemeenten, bestaande uit: Alphen aan den Rijn, Gouda, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten. Daarnaast bespreken we ook ontwikkelingen ten opzichte van 2012 waar relevant.

Leefbaarheid woonomgeving

De gemeente Voorschoten krijgt van de inwoners een hoger dan gemiddeld rapportcijfer voor prettig wonen in de buurt. Dit is vooral te danken aan de sociale cohesie, inwoners gaan op een prettige manier met elkaar om. Op geen van de indicatoren binnen het thema leefbaarheid woonbuurt en functioneren van de gemeente doet Voorschoten het slechter dan de referentiegroep. Dit is goed nieuws. Maar tegelijkertijd is de tendens dat ten opzichte van 2012 de waardering van inwoners over alle indicatoren ongeveer gelijk is gebleven of achteruit is gegaan. Op geen enkel punt is de tevredenheid duidelijk gestegen. De waardering voor het groenonderhoud en voor de speelplekken voor kinderen is het meest gedaald. Wellicht kan de gemeente hier meer prioriteit aan geven.

Overlast

Inwoners van Voorschoten hebben relatief weinig te maken met overlast in de buurt. Op alle indicatoren van overlast scoort de gemeente gelijk aan of beter dan de referentiegroep. Er is met name minder sociale overlast en minder fysieke verloedering van de woonomgeving. Dat er weinig overlast is, komt ook naar voren uit de vraag welk buurtprobleem als eerste aangepakt moet worden: relatief veel inwoners geven het antwoord: “geen van deze problemen”.

Het punt van overlast waar als eerste ruimte voor verbetering lijkt, is verkeersoverlast. Hier is de score van de gemeente Voorschoten niet beter dan van de referentiegroep en “te hard rijden” wordt door relatief veel inwoners als belangrijkste buurtprobleem bestempeld. In 2012 was er ook nog relatief weinig verkeersoverlast in vergelijking met de andere gebieden, in 2013 niet meer.

Onveiligheidsgevoel

De gemeente Voorschoten krijgt van de inwoners een rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt dat ongeveer gelijk is aan de referentiegroep. Relatief weinig inwoners voelen zich wel eens onveilig in de buurt, relatief veel inwoners hebben het idee dat er geen criminaliteit is in de buurt en vermijdingsgedrag komt minder vaak voor. Ook op de meest onveilige plek (waar groepen jongeren rondhangen) voelen inwoners zich relatief minder vaak onveilig dan in de referentiegroep.

Inwoners van Voorschoten voelen zich wel relatief onveilig bij het treinstation. Het verschil met de vergelijkingsgebieden is zodanig groot (meer dan 10 procent), dat dit duidelijk de aandacht van gemeente en politie behoeft. Deze aandacht lijkt er ook te zijn, met het recente project om fietswrakken van het station te verwijderen.

Slachtofferschap

Inwoners van Voorschoten zijn ongeveer even vaak slachtoffer van geweld, vermogensdelicten, vernielingen en cybercrime als gemiddeld in de referentiegroep. Dit is een forse verandering ten opzichte van 2012, toen er in Voorschoten bijzonder weinig vermogensdelicten en vernielingen waren in vergelijking met de referentiegroep, de veiligheidsregio en de landelijke cijfers.

De resultaten van de veiligheidsmonitor 2012-2013 kunnen niet zonder meer vergeleken worden met de integrale Veiligheidsmonitor 2008-2011, maar het lijkt erop dat het aantal slachtoffers van vermogensdelicten en vernielingen in 2012 uitzonderlijk laag was en dat in 2013 de resultaten weer terug zijn op een 'normaal' niveau. Het ontbreken van sterke ontwikkelingen in gevoelens van onveiligheid en contact met de politie versterkt dit vermoeden.

Contact burgers en politie

Uit de vragen over contacten tussen burgers en politie blijkt verder ook dat inwoners van Voorschoten gemiddeld even vaak contact hebben met de politie als in de referentiegroep. Inwoners hadden relatief vaak contact met de politie vanwege een melding of aangifte. De tevredenheid over optreden politie onder inwoners die contact hebben gehad met de politie is hoog.

Het punt onder contact burgers en politie dat misschien enige aandacht behoeft, is het relatief hoge aandeel inwoners dat als reden voor ontevredenheid over contact met de politie aangeeft dat problemen niet opgelost zijn. Dit cijfer is echter gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen en kan gerelateerd zijn aan het feit dat inwoners relatief vaak contact hadden met de politie vanwege een melding/aangifte, waarbij het wel of niet oplossen van een probleem eigenlijk de belangrijkste (mogelijke) uitkomst is.

Functioneren politie

De inwoners van Voorschoten zijn ongeveer even tevreden over het functioneren van de politie als in de referentiegroep. Dit is een verslechtering ten opzichte van 2012 toen het oordeel over het functioneren van de politie, zowel in de buurt als in het algemeen, hoger was in Voorschoten dan in de referentiegroep. De indicatoren die het sterkst gedaald zijn in score zijn het vertrouwen in de politie in het algemeen, tevredenheid met hoe succesvol de politie criminaliteit bestrijdt en hoe vaak de politie uit de auto komt. Evenwel zijn de inwoners van Voorschoten nog steeds meer tevreden over het functioneren van de politie dan gemiddeld in Hollands Midden en Nederland.

Preventie

De resultaten voor het onderdeel preventiemaatregelen verschillen nauwelijks tussen Voorschoten en de referentiegroep. De meeste inwoners hebben wel buitenverlichting en extra hang- en sluitwerk, terwijl er maar heel weinig mensen een alarminstallatie hebben of (rol)luiken voor ramen en deuren. Een meerderheid van de inwoners haalt waardevolle spullen uit de auto als voorzorgsmaatregel, maar minder dan de helft laat 's avonds licht branden, zet de fiets in een bewaakte stalling of laat waardevolle spullen helemaal thuis.

Vrije ruimte

In Voorschoten zijn aanvullend aan de standaardvragenlijst vier thema's behandeld in de vrije ruimte. Dit waren de thema's brandveiligheid, risicobeleving, heterdaad en burgerparticipatie.

Hoe veilig is Voorschoten? • Conclusies

Over de brandveiligheid maken inwoners van Voorschoten zich niet meer of minder zorgen dan in de referentiegroep. De meeste mensen maken zich zelden of nooit zorgen, beoordelen de brandveiligheid van de eigen woning als (redelijk) tot zeer veilig en hebben eigenlijk vrij weinig behoefte aan informatie over het verbeteren van de brandveiligheid thuis. Positief is dat in Voorschoten relatief veel inwoners concrete preventieve maatregelen nemen door schoorsteen en installaties te laten controleren en de filters van de afzuigkap regelmatig schoon te maken of vervangen.

Net als bij brandveiligheid maken de inwoners van Voorschoten zich niet meer of minder zorgen over risico's in de omgeving dan in de referentiegroep. Er zijn echter wel relatief veel inwoners die vinden dat ze niet voldoende bekend zijn met risico's in de buurt, die zeggen zich te verdiepen in risico's en die informatie willen over risico's en hoe ze zich hierop kunnen voorbereiden. Ook hebben relatief veel inwoners de informatie van de gemeente gezien over voorbereiden op risico's. Het is mogelijk dat veel inwoners geprikkeld zijn door de informatie van de gemeente en daardoor graag meer informatie willen ontvangen.

Er zijn maar weinig inwoners die in de afgelopen twaalf maanden getuige zijn geweest van een misdrijf, ongeveer even veel als in de referentiegroep. Er waren relatief veel getuigen van woninginbraak en weinig (geen) getuigen van mishandeling of bedreiging. Inwoners van Voorschoten die getuige waren van een misdrijf zijn vrijwel nooit zelf op de dader afgestapt, wat te maken kan hebben met het type misdrijf waar ze getuige van waren. Bij een geweldsmisdrijf is de (gevoelde) noodzaak tot direct ingrijpen waarschijnlijk groter en juist van dat type misdrijf waren vrijwel geen inwoners van Voorschoten getuige.

De stellingen over (on)veiligheid en burgerparticipatie leveren verder weinig onverwachte resultaten op: hoe hoger de mate van participatie die gevraagd wordt, hoe minder inwoners op die manier betrokken willen worden. Veel inwoners voelen zich wel medeverantwoordelijk voor de veiligheid, maar slechts een deel daarvan is ook bereid om een actieve bijdrage te leveren aan het oplossen van problemen. In Voorschoten lijkt de bereidheid tot burgerparticipatie wel iets hoger dan gemiddeld in de referentiegroep en Hollands Midden.

VERSLAG THEMABIJEENKOMST

VEILIGHEIDSBELEID GEMEENTE VOORSCHOTEN

13 januari 2015

Aanwezig:

Jos Kriek (Horeca/Evenementen, Floris V)
Jeroen van Oel (Centrumondernemers Voorschoten)
Paul Bruijnzeels (Horeca/Evenementen, La Casita)
Mamdou Attia (Horeca/Evenementen, Mas o menos)
Rob Joosten (OVV – Rabobank)
Yvonne Berloth (woningcorporatie WoonZorg)
Ronald van Riessen (politie)
Theo Meppelink (politie)
Arie Rozenboom (politie)
Karima Smit (woningcorporatie De Sleutels)
Nico Guijt (Brandweer)
Liesbeth Baerwalt (CJG manager)

Niet aanwezig, wel genodigd:

Openbaar Ministerie
Winkeliersvereniging Noord-Hofland
GGD (Steunpunt Zorg & Overlast – AMHK)
Welzijnsstichting Voor Elkaar
Stichting Jeugd- en jongerenwerk Midden Holland
Het Wapen van Voorschoten

Jeroen Staatsen, burgemeester
Anita de Bruijn (gemeente – OOV)
Eric Klein Breteler (gemeente – OOV)
Otto Stolp (gemeente, VTH)
Bram Streppel (gemeente, bedrijfscontactfunctionaris)
Danja Vocke (gemeente, wijkmanager)
Bianca Zeilstra (gemeente – OOV, verslag)

Inleiding

Veiligheid is een onderwerp wat door veel maatschappelijke thema's heen snijdt. Wat zijn veiligheidsrisico's en wat zijn zorgpunten? Vanuit de praktijk, per branche/terrein, horen wat er speelt en wat er leeft.

Horeca

Paul Bruinzeels: horeca algemeen weinig problemen.

Jos Kriek: In de Voorschotense horeca de afgelopen 2 à 3 jaar geen grote incidenten op het gebied van horeca-incidenten of overlast ('reguliere' uitgaan). Tijdens evenementen is het aantal incidenten op een hand te tellen. De horeca werkt goed samen.

Dit beeld wordt breed gedeeld door de aanwezigen en bevestigd door de politie: op horecagebied loopt het goed in Voorschoten. Weinig horeca-gerelateerde overlast of incidenten, natuurlijk af en toe uitschieter maar over een heel jaar is dit te verwaarlozen.

Evenementen

Paul Bruijnzeels: Mist evenementenorganisaties aan tafel zoals Oranjevereniging en Paardenmarktcomite.

gemeente VOORSCHOTEN

Jos Kriek: Laatste jaren particuliere beveiliging bij evenementen en dat is prettig. Wel behoefte aan soepeler verlopende vergunningverlening voor jaarlijks terugkerende evenement.

Jeroen van Oel: Nu moet voor steeds (nagenoeg) dezelfde evenementen steeds opnieuw vergunning worden aangevraagd, inclusief alle administratieve handelingen daarbij en dat is frustrerend, zeker omdat het vrijwilligers zijn die de evenementen organiseren.

Gemeente: met de organiserende comités vinden specifieke overleggen plaats en er worden concrete stappen gemaakt om evenementen veiliger te maken en de voorbereiding te versoepelen.

Dit zal ook benoemd worden in het nieuwe IVB.

Politie: anders/beter organiseren en vormgeven van evenementen als het gaat om veiligheid en vooral verantwoordelijkheden. Voorbeeld: muziekkeuze tijdens evenementen: die heeft invloed op omgeving en mensen. Afgebakend evenemententerrein voor betere mogelijkheid tot beleggen verantwoordelijkheden m.b.t. handhaving.

De burgemeester verduidelijkt dat Voorschoten werkt met een regionaal evenementen kader. Dit biedt een helder proces en levert de gemeente advies van hulpdiensten op over hoe het evenement veilig kan verlopen. Gemeente moet nog zorgen dat dat proces beter gaat. De evenementen zoals Koningsdag, Paardenmarkt en het Weekend van Voorschoten zijn belangrijk voor de spirit van het dorp dus de gemeente heeft ook belang bij gestroomlijnd proces (vergunningverlening) en goede afspraken. Hebben we onze doelgroepen duidelijk? Feesten in Voorschoten moeten feest voor iedereen zijn. We leren van eerdere jaren en vragen dat ook van de organisatoren. Door met elkaar in gesprek te blijven kunnen we steeds beter bepalen hoe de veiligheid van onze lokale evenementen te managen is.

Ondernemend Voorschoten

Rob Joosten: De Ondernemersvereniging Voorschoten is over het algemeen heel tevreden. Het is een veilig dorp waar weinig / geen incidenten plaatsvinden en we geen grote/structurele issues hebben. Tevreden over de inzet van KVO Centrum, samenwerking ondernemers, politie, brandweer en gemeente loopt goed.

In de Dobbewijk is een nieuwe ondernemersvereniging opgestart. Men gaat daar Parkmanagement toepassen en ook het KVO inzetten in samenwerking met gemeente. Verlichting op de Rondweg brandt niet. In de Dobbewijk zelf ook slechte verlichting. Mede daarom blij dat voortvarend aan de slag wordt gegaan met KVO.

Bedrijventerrein Rouwkooplaan is privaat terrein en de weg is zeer slecht. Dit staat op de agenda van de ondernemers.

Actueel punt van aandacht is verkeersveiligheid bij Deltaplein en de rotonde bij Albert Heijn (politie weet te vertellen dat deze rotonde als onveilig wordt ervaren, maar dat er vrijwel geen ongelukken gebeuren die te maken hebben met de inrichting van de rotonde).

Jeroen van Oel: Het KVO Centrum loopt nu paar jaar en we zijn aangenaam verrast over de resultaten en de samenwerking met de gemeente loopt goed. Het is een goed instrument.

Fietsen in Schoolstraat is een blijvend onderwerp van gesprek en heeft nu de aandacht binnen de Taskforce Centrum. Er komt een lijst met aanbevelingen voor lange en korte termijn. Met realisatie van Deltaplein zal er onderscheid komen tussen bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer.

Burgemeester: het ontbreekt in de Schoolstraat aan goede fietsparkeervoorziening.

Paul Bruijnzeels: De nieuwe parkeergarage onder het Deltaplein moet sociaal veilig worden, een uitnodigende en veilige parkeergarage. Voorbeeld Duitsland: vrouwenparkeerplaats dichtbij uitgangen. Voornamelijk voor de kwetsbare groepen mensen. Wellicht cameratoezicht en wellicht te combineren met een (bewaakte, gratis) fietsenstalling.

Wonen en leven

WoonZorg heeft in Voorschoten weinig meldingen van bewoners over hun directe burens of omgeving. Overlastsituaties/burenruzies is een fenomeen dat er altijd zal zijn, maar bewoners zijn over het algemeen tevreden. Eigen constatering is dat verlichting van achterpaden nog wel eens te wensen over laat, maar van bewoners geen klachten over.

De Sleutels: In vergelijking met Leiden, waar de grootste woningvoorraad van de Sleutels is, steekt Voorschoten positief af: weinig onrust en weinig onveiligheid. Natuurlijk zijn er wel een aantal issues maar die zijn zeer lokaal en kleinschalig van aard. Bijvoorbeeld een incidentele hennepkwekerij incidenteel, maar daar zitten we zelf al steeds meer bovenop.

Groot onderwerp voor de Sleutels momenteel is de renovatie van de 4 flats bij de Jan Evertsenlaan. Veiligheid en leefbaarheid is hier een groot onderwerp in: de entrees worden afgesloten, bergingsgangen veiliger gemaakt, betere verlichting en meer openheid, aanbrengen van liften, maatregelen m.b.t. brandveiligheid .

Sleutels ervaart goed contact en korte lijnen met de wijkagent. Als het gaat om sociale veiligheid wil de corporatie bewoners meer initiatief laten nemen, mensen moeten het (ook) zelf veiliger maken. Corporatie en gemeente kunnen samen optrekken met bewoners.

Voor gemeente en de politie zijn verwarde personen een groeiend probleem. Huisvesting vanuit bijzondere doelgroepen, krijgen niet altijd begeleiding. De Sleutels ziet ook groeiende problematiek van woonoverlast door botsende leefstijlen.

De aanwezigen constateren bijna allen dat de tolerantie in Voorschoten lager lijkt te liggen dan in andere gemeenten. Inwoners zijn mondig, accepteren niet snel iets/nemen niet snel iets aan, stellen sneller eisen stellen of vinden dat ze recht hebben op. Intolerantie kan leiden tot gevoelens van onveiligheid. Sleutels stelt dat de tolerantiegrens bij Jan Evertsenflat hoger ligt dan bij andere straten/gebieden in Voorschoten waar de corporatie voorraad heeft. Er leven daar 25 verschillende nationaliteiten met elkaar: wellicht hoe meer verschil, hoe hoger de tolerantie?

Brandveiligheid

In hoofdlijnen is vanuit het perspectief van de repressieve brandweezorg niets speciaals te melden. Vanuit risicobeheersing wordt aandacht gevraagd voor goede inbedding bij de gemeente van de nieuwe zorgtaak vanuit de Wmo, waarbij mensen steeds langer op zichzelf blijven wonen, gerelateerd aan brandveiligheid.

Woninginbraken/vermogenscriminaliteit

Politie: Voorschoten is een makkelijk aanrijdbare gemeente, spoor, snelwegen (mobiel banditisme). Belangrijkste blijft dat men de woning goed beveiligd achterlaat: PKVW, goed hang en sluitwerk, verlichting. Als politie zetten wij het BOVA team (BOevenVAngen) in waarbij we potentiële inbrekers volgen. Ook hebben we het Vangnet team dat actief en informatiegestuurd surveilleert. Gemeente doet zo veel mogelijk om de openbare ruimte op orde te houden. Openbare verlichting en groen is belangrijk. We moeten het vooral hebben van meldingen van inwoners als het gaat om het pakken van inbrekers. We blijven hameren op veel bellen en veel melden over verdachte situaties, o.a. sociaal media inzetten. We zien toename van insluipingen in verzorgingshuizen, dit komt door groter wordende wisselingen in personeel en vrijwilligers. Fietsendiefstal, vooral station is een hotspot. Daders in Voorschoten verschillen, soms gelegenheidsdaders, dan weer daders die gericht op pad zijn met een bestelbusje en meerdere fietsen per keer meenemen.

Jeugd

Liesbeth Baerwalt: Op jeugdoverlast wordt goed gereageerd door gemeente, politie en jeugd- en jongerenwerk. De lijnen zijn kort en issues worden snel opgepakt. Wellicht overlastgevend gedrag wel eerder harder aanpakken (eerder gesprek politie, zorg en ouders) en zo eerder het signaal afgeven dat we dit niet willen.

Bepaalde potentiële criminele jongeren nu al vast bespreken tussen politie en CJG. Als we daarbij bijvoorbeeld kennis van jeugdreclassering naar voren halen in de ketensamenwerking, kunnen we daar wellicht in preventieve sfeer meer voor betekenen.

Binnen de nieuwe taken van de gemeente per 2015 zijn er zo meer belangrijke items m.b.t. jeugd en veiligheid die ingebed en geborgd moeten worden. Er is misschien zorg rondom bezuinigingen die de verschuiving van de taken naar de gemeente met zich meebrengt maar het biedt ook wel kansen. Professionals moeten creatiever worden en uit hun comfortzone komen én inwoners hebben ook een eigen verantwoordelijkheid.

De burgemeester concludeert: Voorschoten is een mooie en veilige woongemeente, waar geen structurele veiligheidsproblemen zijn maar vooral sprake is van issues op verschillende gebieden.

In het Integraal Veiligheidsbeleid worden de meest relevante thema's / prioriteiten voor Voorschoten benoemd. Het concept Integraal Veiligheidsbeleid zal naar de aanwezigen worden rondgestuurd voor terugkoppeling / commentaar.

***Veilig Voorschoten:
Samen maken we het verschil***

**Integraal veiligheidsbeleid 2015 – 2018
Gemeente Voorschoten**

INHOUDSOPGAVE

1	Het belang van een Integraal Veiligheidsbeleid	4
	Keuzes voor de komende vier jaar	4
2	Veiligheidsbeeld	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Huidige situatie (vertrekpunt)	5
2.3	Sturen op Veiligheid	6
3	Strategisch kader	6
3.1	Kaders en ontwikkelingen	6
3.2	Strategische uitgangspunten	7
3.3	Hoofdkoers / ambitie	7
3.4	Strategische partners	8
3.5	Flankerend beleid.....	8
4	Prioriteiten	8
4.1	Prioriteit 1 Woninginbraken & Fietsendiefstal	9
4.2	Prioriteit 2 ‘Woonoverlast en sociale problematiek’	11
4.3	Prioriteit 3 ‘Jeugdoverlast’	12
4.4	Prioriteit ‘Fysieke overlast en sociale kwaliteit (buurtproblemen)’	13
4.5	Additionele veiligheidsthema’s	14
4.5.1	Veilig ondernemen	14
4.5.2	Evenementen	14
4.2.3	Crisisbeheersing – Bevolkingszorg op orde	15
4.2.4.	Brandveiligheid(sgevoel).....	15
5.	Organisatie en coördinatie	16
5.1	Bestuurlijke coördinatie.....	16
5.2	Ambtelijke inbedding	17
5.3	Sturing.....	17
5.4	Plancyclus	17
6.	Financiën	17

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsbeleid van de gemeente Voorschoten voor de periode 2015–2018. Het geeft, in grote lijnen, de ambities, prioriteiten en doelstellingen op veiligheidsgebied aan voor de komende vier jaar.

Voorschoten is een veilige en groene gemeente. Dat blijkt uit de harde cijfers, de metingen over de veiligheidsbeleving en uit de signalen van onze partners. We kennen hier niet de problematiek van naburige grote steden zoals Den Haag en Leiden. Het is rustig en er gebeurt niet zo veel op structurele schaal. De veiligheid neemt over het algemeen zelfs toe in Voorschoten.

Dat neemt niet weg dat we op onze eigen schaal met veiligheidsproblemen te maken hebben. In dit beleidsplan leggen we vast hoe we omgaan met deze problematiek en hoe we ons gezamenlijk inzetten voor het behoud en wellicht verdere verbetering van het fijne en veilige woon- en leefklimaat in Voorschoten.

De rol van de overheid in Veiligheid is evident. Het is een kerntaak van de overheid. Maar de overheid en de gemeente in bijzonder kan het niet alleen. Veiligheid is van ons allemaal, van onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners. De gemeente kan vooral de samenwerking organiseren en aansturen, de verbinding leggen.

Dit Integraal Veiligheidsbeleid is zoveel mogelijk gericht op de problematiek die de inwoners van Voorschoten en de (overige) partners in veiligheid daadwerkelijk ervaren. We benoemen vier prioriteiten waar de gemeente zich vanuit regie op inzet en wat we met wie gaan doen om deze thema's te realiseren, want samen maken we het verschil!

Jeroen Staatsen
Burgemeester

1 Het belang van een Integraal Veiligheidsbeleid

Een veilige gemeente blijven

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Burgers moeten zich veilig kunnen voelen op straat en in wijken. Politie, Justitie en gemeenten moeten daadkrachtig en gezaghebbend kunnen optreden tegen overlast, intimidatie, agressie, overvallen, inbraken en geweld. Het gemeentelijk veiligheidsterrein omvat een reeks aan onderwerpen, variërend van woonoverlast en huiselijk geweld, tot verkeersveiligheid en georganiseerde misdaad. En dit terrein is van ons allemaal.

Voorschoten is een veilige en leefbare gemeente. Het aantal incidenten laat een daling zien. Professionele partners zijn nodig voor een veilige leefomgeving, maar ook onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Betrokkenheid bij de woonomgeving en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid zijn belangrijke succesfactoren voor (het gevoel van) veiligheid. De gemeente heeft daarbij de regierol. Dat vergt coördinatie zowel binnen de eigen gemeentelijke organisatie als daarbuiten met andere organisaties en instellingen.

In dit IVB worden prioriteiten en doelstellingen uiteengezet op het gebied van veiligheid voor de komende vier jaar. Het is behulpzaam om partners achter een gezamenlijke koers en strategische uitgangspunten te scharen, de belangrijkste items te selecteren en van een aanpak te voorzien en om de organisatorische borging van het beleid vast te stellen. En om zo stappen te zetten naar een blijvend veilige(re) gemeente.

Keuzes voor de komende vier jaar

Om te bepalen waar Voorschoten zich de komende periode op richt, is een beknopt veiligheidsbeeld gemaakt op basis van verschillende documenten en gegevens van politie en gemeente, zoals de politiecijfers en de Veiligheidsmonitor. Daarnaast heeft Voorschoten deelgenomen aan de Benchmark 1040 van SGBO/BMC, die ons vooral veel leert over de organisatorische borging van veiligheid in samenhang met vergelijkbare gemeentes.

Er heeft een brede themabijeenkomst over Veiligheid in Voorschoten plaatsgevonden met de belangrijkste partners op het gebied van veiligheid (driehoek (Openbaar Ministerie/politie/burgemeester), woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties, jeugdorganisaties, (horeca)ondernemers).

Het veiligheidsbeeld en de input van de themabijeenkomst hebben geleid tot het benoemen van prioriteiten voor de komende vier jaar.

We hebben ons laten inspireren door het Kernbeleid Integrale Veiligheid van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Echter leent het (gunstige) veiligheidsbeeld van Voorschoten zich niet om deze benadering volledig te hanteren.

Uitvoering

In jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma's Integraal Veiligheidsbeleid worden de doelstellingen jaarlijks uitgewerkt tot concrete activiteiten en wordt aangegeven wat de inzet is van de verschillende partners. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd en zo kunnen doelen en activiteiten waar nodig bijgesteld of aangepast worden.

2 Veiligheidsbeeld

2.1 Inleiding

Het takenpakket op veiligheidsgebied is veelomvattend. Van demonstraties tot georganiseerde misdaad, van drugs tot huiselijk geweld. Uit de analyse blijkt dat Voorschoten een veilige gemeente is. Politiecijfers zijn over het geheel aan de lage kant ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Uiteraard is op alle veiligheidsvelden wel sprake van issues of incidenten, maar in de kern ontbreekt het aan grote vraagstukken op het gebied van veiligheid.

Om te bepalen op welke prioriteiten Voorschoten zich de komende jaren op wil richten, is (kort) teruggekeken naar de voorgaande jaren. Basis hiervan ligt voornamelijk in de politiecijfers en de (subjectieve) gegevens van de Veiligheidsmonitor 2013 (Vm 2301). Daarnaast heeft Voorschoten deelgenomen aan de SGBO/BMC Benchmark Veiligheid 1040 over sturen op Veiligheid.

Maar meer nog is met partners/professionals vooruit gekeken vanuit de huidige situatie en de veranderende rol van de gemeente naar regievoerder in het algemeen en op het gebied van Veiligheid in het bijzonder. Vertrekpunt is dus het huidige veiligheidsbeeld, gesteund door criminaliteitscijfers en bestaande (beleids-) plannen als het Regionaal Beleidsplan 2015-2018 (RBP) van de politie-eenheid Den Haag.

2.2 Huidige situatie (vertrekpunt)

Voorschoten is een veilige en leefbare gemeente. Het totaal aantal incidenten geregistreerd door de politie laat het laatste drie jaar een flinke daling zien. De Veiligheidsmonitor 2013 vertelt dat Voorschotenaren meer dan gemiddelde rapportcijfers geven voor leefbaarheid in de woonbuurt. Ook ervaart de Voorschotenaar relatief weinig overlast in de buurt. Slechts weinig inwoners voelen zich wel eens onveilig en als men zich onveilig voelt is dat relatief vaak bij het station. We kunnen op basis hiervan vaststellen dat het ontbreekt aan zwaarwegende veiligheidsproblematiek in Voorschoten.

De benadering tot dusver is gericht op borgen en behouden van dit gunstige veiligheidsbeeld en het reageren op incidenten en bedreigingen van dit beeld. Met de blik vooruit zijn wel prioriteiten te benoemen waarop Voorschoten kan investeren met als doel een verdere daling van criminaliteit en bevordering van de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid:

- **Woninginbraken en Fietsendiefstal (Vermogenscriminaliteit)**

Dalende cijfers, maar alertheid blijft geboden

Aan het begin van dit decennium werd woninginbraken een onderwerp dat de aandacht nodig heeft. Door gerichte inspanningen en investeringen van onder andere politie en gemeente is een dalende trend te zien in het aantal woninginbraken, maar het blijft een 'hot item'. Een woninginbraak is immers een grove inbreuk op de privacy van onze inwoners en heeft een grote impact op het veiligheidsgevoel. Diefstal van (brom)fietsen is stabiel in Voorschoten, maar wel aan de hoge kant. Dit hangt in de meeste gevallen samen met het feit dat in Voorschoten een station is. Diefstal uit/van motorvoertuigen piekte in 2012, en daalde in de loop van 2013 volgens de landelijke trend.

- **Overlastcijfers stijgen**

In het aantal incidenten overlast door personen zien we de laatste jaren een stijging. De aantallen zijn niet groot, maar nemen wel toe. In het licht van de transitie / transformatie in het sociaal domein, die een ontwikkeling richting zelfredzaamheid beoogt, heeft dit onderwerp extra aandacht nodig van de gemeente en uitvoerende partijen.

- **Jeugdoverlast**

Het aantal meldingen jeugdoverlast in Voorschoten is al jaren redelijk stabiel, maar aan de hoge kant in vergelijking met andere gemeenten. In de veiligheidsmonitor staat rondhangende jongeren op 2 in de top 5 van vormen van sociale overlast die inwoners in de buurt ervaren. Voorschotenaren lijken wel relatief snel overlast te melden. Inzet van jongerenwerk, politie en gemeente is gericht op het indammen van de overlast, maar incidenteel blijven excessen ontstaan. Jeugdoverlast een blijvend een aandachtsgebied in Voorschoten.

– **Fysieke overlast en sociale kwaliteit (kleine ergernissen)**

In Voorschoten wordt minder overlast ervaren dan op regionaal of landelijk niveau. Volgens de Veiligheidsmonitor wordt in totaal in Voorschoten minder overlast ervaren dan in vergelijkbare gemeenten of op landelijke schaal. Maar waar landelijk sprake lijkt te zijn van een lichte afname in overlast, hiervan is in Voorschoten geen sprake. Gevraagd naar de aanpak van buurtproblemen antwoorden de Voorschotenaren met de volgende top drie: Te hard rijden, Hondenpoep en Parkeerproblemen. Alle drie uitsluitend ‘fysieke’ onderwerpen.

2.3 Sturen op Veiligheid

Met relatief beperkte capaciteit van het team Openbare Orde en Veiligheid (OOV) wordt een redelijk tot goed veiligheidsniveau gerealiseerd. De ketensturing krijgt, samen met de externe veiligheidspartners, goed gestalte. Het team vult de OOV-taken in met het accent in de aanpak met name op tactisch en operationeel niveau. Een punt van ontwikkeling is het versterken van de interne samenwerking, coördinatie en sturing, de wisselwerking met andere beleidsterrein.

3 Strategisch kader

3.1 Kaders en ontwikkelingen

Het Kernbeleid Veiligheid van de VNG beschrijft de regierol van gemeenten als volgt:

het zodanig sturen, interveniëren en in stand houden van allerlei randvoorwaarden dat de diverse betrokken partijen op het terrein van veiligheid op een effectieve manier blijven samenwerken en met elkaar een aanvaardbaar niveau van veiligheid en leefbaarheid weten te consolideren.

Hoewel de regierol van de gemeente op het gebied van veiligheid niet wettelijk wordt vastgelegd, biedt de Gemeentewet wel aanknopingspunten voor een burgemeester om deze regie te voeren. Artikel 172 Gemeentewet geeft aan dat de burgemeester belast is met de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Via het IVB is het voor de gemeenteraad mogelijk om kaderstellend en controlerend op te treden op het gebied van veiligheid. Voorschoten geeft met deze nota Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 invulling aan haar regiefunctie.

Veiligheid is een belangrijk thema in het **coalitieprogramma** 2014-2017: *“Een veilig Voorschoten is de gemeenschappelijk verantwoordelijkheid van gemeente, politie en inwoners. Samen staan we sterk tegen overlast, inbraken en vandalisme.”*

De **Toekomstvisie** laat in het thema ‘Voor elkaar en met elkaar’ een foto van 2025 zien van Voorschoten als *“... de ideale woon- en leefomgeving. Inwoners Voorschoten ervaren Voorschoten als een sociaal veilige omgeving. Mensen kennen elkaar en durven hun kinderen rustig alleen op straat te laten spelen.”*

Onder het thema ‘De gemeente als medestander’ lezen we welke rol de gemeente in 2025 vervult: *De gemeente blijft bereikbaar, weet wat er speelt en stelt zich op als een medestander, die hun belangen vertegenwoordigt, mensen bij elkaar brengt en initiatieven mogelijk maakt.*

De ontwikkelingen in het sociale domein, de **drie decentralisaties**, zijn ook vanuit veiligheidsperspectief van groot belang. Het is zaak dat er de komende jaren goede afspraken worden gemaakt en dat deze afspraken ook worden geborgd in de organisatie.

De politie, het OM en de 28 gemeenten uit de Nationale Politie Eenheid Den Haag hebben in het **Regionaal Beleidsplan Politie 2015-2018 (RBP)** vastgesteld op welke gezamenlijke doelstellingen en prioriteiten op het gebied van (sociale) veiligheid wordt ingezet door deze partners. Het gaat de komende vier jaar om de volgende onderwerpen: *Geweld, Woninginbraken, Jeugdoverlast en -criminaliteit, Ondernijning en Overlast en maatschappelijke onrust*. Dit zijn, over de gehele regio gezien, de onderwerpen die de burger het meeste raken. Door samen op te trekken kan krachtiger worden opgetreden tegen problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid en tegen overlast.

Naast de regionale prioriteiten bevat het RBP 2015-2018 tevens een regionale uitwerking van de **landelijke, gemeenschappelijke veiligheidsagenda**. Deze is ingebracht door de regioburgemeesters en het college van Procureurs-generaal en vastgesteld door de minister van Veiligheid en Justitie.

Relatie tot het lokale veiligheidsbeleid

De gezamenlijke regionale prioriteiten kennen niet in alle gemeenten dezelfde mate van urgentie. In het RBP worden ze dan ook alleen op hoofdlijnen uitgewerkt. Een aanpak toegesneden op de lokale situatie is immers essentieel. Het is de bedoeling dat de regionale kaders de lokale veiligheid versterken. Waar in Voorschoten lokaal sprake is van problematiek uit het RBP wordt dit vertaald in dit IVB. En het IVB biedt vanzelfsprekend ruimte aan het benoemen van veiligheidsproblemen die niet in het RBP staan.

3.2 Strategische uitgangspunten

We kunnen de volgende strategische uitgangspunten herleiden die samen met de hoofdkeers de richting van het beleid bepalen: Regie, Verbinding en Eigen Verantwoordelijkheid.

Regie

De gemeente is de regisseur over het veiligheidsbeleid en verantwoordelijk voor het tot stand brengen en borgen van de ketensamenwerking.

Verbinding

Veiligheid is van ons allemaal, er is sprake van veel thema's en veel partners en dus ook van veel afstemming. Bij de uitvoering van veiligheidsbeleid wordt integraal samengewerkt en de verbinding gezocht om elkaar te versterken en samen effectief te zijn.

Eigen verantwoordelijkheid / betrokkenheid

We benaderen veiligheidsvraagstukken zo veel mogelijk proactief, ieder (gemeente, partner ondernemer, bewoner) vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. We zijn betrokken en herkennen en benutten kansen die leiden tot 'meer' veiligheid.

3.3 Hoofdkeers / ambitie

Voorschoten is een veilige gemeente waarvoor iedereen zich gezamenlijk inzet, want veiligheid is van ons allemaal. Als gemeente kunnen we vooral de juiste randvoorwaarden voor veiligheid en leefbaarheid creëren. Ontwikkeling van de gemeentelijke rol naar die van regievoerder is vanwege de veelheid aan onderwerpen en partners van belang. Regie wordt bereikt door goede samenwerking en wisselwerking, zowel intern als extern op basis van actuele en volledige informatie en goede werkafspraken over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. We investeren in participatie door de samenwerking tussen de veiligheidsketen, bewoners, maatschappelijke organisaties en

ondernemers te houden en te bevorderen. Het accent ligt op preventie. Onze inwoners zijn zelfredzaam, kennen hun eigen verantwoordelijkheid en geven daar actief invulling aan, al dan niet georganiseerd op buurt- en wijkniveau. Eigen initiatief wordt aangemoedigd. De afspraken die we maken en acties die we uitvoeren hebben de basis in vrijwilligheid, maar zijn niet vrijblijvend.

3.4 Strategische partners

Vanuit samenwerking met, betrokkenheid van en inzet door de volgende (niet limitatieve) partners, geeft de gemeente invulling aan (de uitvoering van) het integraal veiligheidsbeleid:

Extern

- Onze inwoners
- Nationale Politie Eenheid Den Haag, District Leiden-Bollenstreek, team Leiden-Zuid
- Openbaar Ministerie, Arrondissementsparket Den Haag
- Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)
- Veiligheidshuis Hollands-Midden (VHHM)
- RIEC Den Haag (Regionaal Informatie en Expertise Centrum)
- Woningcorporaties De Sleutels en WoonZorg
- Jeugd- en Jongerenwerk
- Halt
- Centrum Jeugd & Gezin (CJG)
- Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)/Veilig Thuis
- GGD (Gemeenschappelijke GezondheidsDienst)
- GGZ (Geestelijke gezondheidszorg)
- Maatschappelijke organisaties en verenigingsleven
- Scholen
- Winkeliers(vereniging(en))
- Ondernemersvereniging Voorschoten
- Horecaondernemers

Intern

- Gemeenteraad
- Portefeuillehouder(s)
- Afdeling Publiekszaken: team Vergunningverlening, team Veiligheid, Toezicht en Handhaving
- Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling: wijkmanager, 3D-loket, jeugdbeleid
- Afdeling Omgevingsbeheer: beheer Openbare Ruimte (groen, verlichting etc)
- Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling: Verkeer en vervoer

3.5 Flankerend beleid

Kenmerkend voor het integraal veiligheidsbeleid is dat het diverse gemeentelijke onderwerpen en beleidsterreinen raakt en ook samen hangt met regionale en landelijke beleidsontwikkeling. De primaire verantwoordelijkheid voor de beleidsvorming en uitvoering blijft bij de inhoudelijke portefeuilles/vakafdelingen / teams. Van belang is dat op beide fronten het aspect Integrale Veiligheid wordt meegenomen. Hoe we dit borgen is te lezen onder het hoofdstuk Organisatiemodel.

4 Prioriteiten

Op basis van het veiligheidsbeeld, ervaringen van professionals, regionale en lokale ontwikkelingen, signalen van bewoners en de punten uit het coalitieprogramma 2014-2018 wordt er de komende vier jaar ingezet op onderstaande thema's.

De nummering geeft geen rangorde van prioritering weer.

1. Woninginbraken en fietsendiefstal
2. Woonoverlast en sociale problematiek (Monitoren van de transities sociaal domein, mogelijke veiligheidseffecten signaleren: sociale problematiek, huiselijk geweld, zorgmijders, jeugdproblematiek).
3. Jeugdoverlast
4. Fysieke overlast en sociale kwaliteit (kleine ergernissen)

Dat er prioriteiten zijn benoemd wil niet zeggen dat dit de enige veiligheidsonderwerpen zijn waar de gemeente zich op richt. Het zijn als het ware de highlights van de inzet van de gemeente, de onderwerpen die de meeste aandacht krijgen. Naast deze prioriteiten wordt uiteraard voort- en ingezet op andere onderwerpen, reguliere taken en op urgente vragen en incidenten. Onder 'additionele veiligheidsthema's zijn een viertal onderwerpen terug te vinden waar ook bijzondere aandacht voor is.

Bij de prioriteiten zijn verschillende prestatie-indicatoren opgenomen. Doel hiervan is enerzijds een beeld van de situatie en de ontwikkelingen te schetsen. Anderzijds om te zien of het beleid effectief is of dat beleid bijgestuurd moet worden. Deze tabellen zijn hier een eerste poging hiertoe, een graadmeter. De cijfers geven een indicatie, maar zeggen lang niet alles over ontwikkelingen en resultaten. Er zit altijd een verhaal achter de cijfers.

4.1 Prioriteit 1 Woninginbraken & Fietsendiefstal

Woninginbraken

Woninginbraak is een zogenoemde 'high impact' crime. Een delict met een grote impact op de slachtoffers. Een inbraak is voor veel mensen erg aangrijpend en zij voelen zich hierdoor vaak langere tijd onveilig. En ook het veiligheidsgevoel van de directe omgeving van het slachtoffer wordt erdoor aangetast.

Na een forse toename van het aantal woninginbraken in de periode 2005 - 2011, is zowel in Voorschoten als landelijk, vanaf 2012 een daling ingezet. Uit de Veiligheidsmonitor 2013 blijkt echter dat onze inwoners vaker dan gemiddeld slachtoffer zijn geworden van een vermogensdelict. Om de daling te doen doorzetten en structureel te maken, blijven veel inspanningen nodig van alle betrokken partijen. Het zoveel mogelijk voorkomen van woninginbraken is daarom prioriteit voor de gemeente.

Het vergroten van het bewustzijn van inwoners over het risico om slachtoffer te worden van een vermogensdelict en de eigen verantwoordelijkheid daarin, is daarbij belangrijk. Net als het samen met partners inzetten van best practices en nieuwe innovatieve instrumenten. Burgerinitiatieven gericht op het voorkomen van slachtofferschap worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Fietsendiefstal

Fietsen zijn aantrekkelijke goederen om te stelen. Er is een grote afzetmarkt voor aanwezig en fietsen zijn moeilijk op te sporen omdat fietsen vaak niet goed worden geregistreerd. Ondanks een daling in cijfers blijft het aantal fiets- en brommerdiefstallen (en inbraken in schuren en garages) aan de hoge kant. Het is ook de vraag of van iedere gestolen tweewieler aangifte wordt gedaan.

Met name het station is een hotspot, het aanbod van fietsen is hoog, terwijl de stallingsmogelijkheden beperkt zijn en er is beperkt (toe)zicht op de locatie. De daders in Voorschoten verschillen. Sommige daders zijn gelegenheidsdaders. Andere daders gaan gericht op pad met een bestelbusje en nemen meerdere fietsen per keer mee. Ook bij dit onderwerp is het belangrijk dat aan de ene kant inwoners hun eigen verantwoordelijkheid nemen om fietsendiefstal te voorkomen. Men moet investeren in middelen om de fietsen goed op slot te zetten. Aan de andere kant moeten gemeente en partners zorgen voor goede voorzieningen in de openbare ruimte om fietsen juist en veilig te stallen.

Doelstelling (kwalitatief):

Het aantal woninginbraken en fietsendiefstallen terugdringen en daarmee het gevoel van veiligheid onder onze inwoners versterken.

Hoofdpijnen van de aanpak:

In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma worden deze hoofdpijnen uitgewerkt in concrete instrumenten of maatregelen: zoals scholing politievrijwilligers, ondersteuning buurtinitiatieven zoals buurtpreventieteams, communicatie-acties (online communicatie en sociale media), donkere dagen offensief. Aansluiten bij herinrichting Stationsgebied m.b.t. inrichting van (camera-)toezicht.

Partners in de aanpak:

Gemeente, inwoners, ondernemers, corporaties, politie, OM, NS, Prorail

Indicatoren /doelstellingen SMART

Indicator	bron	nulmeting (jaar)	streefwaarde 2015
Rapportcijfer veiligheid in de eigen woonbuurt	VM 2013	7,2 (2013)	7,3
Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voet in eigen buurt	VM 2013	15% (2013)	≤ 2013
Rapportcijfer Leefbaarheid in de buurt woonbuurt	VM 2013	7,7 (2013)	≥ 2013
Inbraakrisico per 1.000 woningen (woninginbraken / 1.000 woningen)	Politie	13,33 (2013)	Gelijk aan het eenheidsgemiddelde 2015
Slachtofferschap Vermogensdelicten	VM 2013	18%	15%
Fietsendiefstal	Politie	110 (2014)	110*
Percentage inwoners dat deelneemt aan Burgernet	Gemeente	9 %	10%

*uitgaande van een daling in het aantal diefstallen, maar een verhoging van de aangiftebereidheid.

4.2 Prioriteit 2 'Woonoverlast en sociale problematiek'

De taken van de gemeente 'achter de voordeur', op het snijvlak van zorg en veiligheid, zijn de afgelopen jaren uitgebreid. Zo heeft de burgemeester de bevoegdheid gekregen om een huisverbod op te leggen in een situatie van huiselijk geweld. Per 2015 zijn met de transities in het sociaal domein meer nieuwe taken naar de gemeente gekomen. Het gaat om de zorg over uiteenlopende doelgroepen. Van jeugdigen tot volwassenen met psychi(atri)sche problematiek, veelplegers, ex-gedetineerden en multi-probleemgezinnen. Dat de gemeente per 2015 zeggenschap heeft over praktisch het hele sociale terrein, schept kansen om zorg en straf beter op elkaar af te stemmen wat ten goede komt aan de veiligheid(sbeleving). Vanuit de werkwijze met professionals in de buurt, kan vroegsignalering beter worden ingebed.

Maar er zijn ook bedreigingen. Woonoverlast lijkt een groeiend probleem in Voorschoten. Net als het aantal zorgmijders (landelijke trend). Deze kwetsbare groep woont steeds meer of langer zelfstandig en vraagt niet om hulp maar zondert zich af van de omgeving en hulp. Het nemen van eigen verantwoordelijkheid en het zoeken van oplossingen binnen het eigen netwerk, behoort niet altijd tot hun mogelijkheden. De kans bestaat dat leefstijlen botsen en het aantal meldingen van overlast stijgt. Verbinding tussen de domeinen van Zorg, Sociaal en Veiligheid is van groot belang met name om problematiek voor te blijven. Ook op het gebied van radicalisering/polarisering is voor de gemeente een rol weggelegd op het preventieve en signalerende vlak. Dit fenomeen kan ingrijpen op de sociale stabiliteit die Voorschotense gemeenschap juist zo sterk maakt.

Doelstelling (kwalitatief):

De inhoudelijke raakvlakken tussen veiligheid en zorg zijn in beeld. De ketenpartners, zowel lokaal als regionaal, zijn met elkaar verbonden en werken samen volgens concrete afstemmings- en samenwerkingsafspraken waardoor de problematiek wordt voorzien van een integrale aanpak op gebied van veiligheid (/straf) en zorg.

Hoofdpijnen van de aanpak:

- De domeinen Zorg en Veiligheid verder met elkaar verbinden en deze verbinding intensiveren.
- Ketensamenwerking en met partners uitbouwen en professionaliseren.
- Regie voering op (doorontwikkeling) Veiligheidshuis en lokale kamer(s).
- Monitoren van de transities sociaal domein en hierbij mogelijke veiligheidseffecten signaleren: sociale problematiek, huiselijk geweld, zorgmijders, jeugdproblematiek.
- Investeren in bestaande netwerken om maatschappelijke spanningen, als voedingsbodem voor radicalisering, tegen te gaan.

Partners in de aanpak

Gemeente, inwoners, corporaties, Veiligheidshuis (Politie, OM, Maatschappelijke -/Zorgpartners), AMHK/Veilig Thuis, CJG, Gebiedsteam.

Indicatoren/doelstellingen SMART

Indicator	bron	nulmeting (jaar)	streefwaarde 2015
Schaalscore Sociale Overlast	VM 2013	1,0	≤ 2014
Opgelegde huisverboden	Gemeente	8 (2014)	≤ 2014
Incidenten Huiselijk geweld	Politie	29 (2014)	≤ 2014
Incidenten overlast door personen	Politie	78 (2014)	≤ 2014
Conflictbemiddeling en burenruzie	Politie	138 (2014)	≤ 2014
Aantal casussen besproken lokale kamer	gemeente	-	4

4.3 Prioriteit 3 'Jeugdoverlast'

Overlast door jongeren is een onderwerp dat al jaren speelt in Voorschoten. Er is geen sprake van criminele of overlastgevende groepen met een vaste structuur. Het gaat om hinderlijke en soms overlastgevende individuen die vaak in groepsverband in de openbare ruimte samen komen en daarbij geluidsoverlast veroorzaken, vernielingen plegen, zwerfvuil achterlaten en intimiderend gedrag vertonen. Concrete voorbeelden daarvan zijn de hotspots in het Burgemeester Berkhoutpark en bij de Alettahof.

De groepen jongeren begeven zich soms op de grens van hinderlijk en normoverschrijdend/te bekeuren gedrag. Dit gaat ook nog wel eens gepaard met het gebruik van alcohol of drugs, dat overlastgevend of strafbaar gedrag versterkt. Dit gedrag wordt niet altijd bekeurd, waardoor de jeugd te weinig de grens ervaart. Aan de andere kant is overlast een ruim begrip met een subjectieve component. Wat andere gebruikers van de openbare ruimte of omwonenden als hinderlijk of als overlast gevend ervaren, is niet per definitie gedrag dat de groep zelf zo ervaart of bedoelt en kan ook samenhangen met het tolerantieniveau van de omgeving.

Met de meeste jongeren in Voorschoten gaat het gelukkig goed. Maar er zijn jongeren die meer risico lopen om in de criminaliteit te belanden, vanwege een combinatie van risicofactoren, zoals alcohol- en drugsgebruik, gezinsproblematiek, schoolverzuim, beperkt verstandelijke vermogens. Het is van belang om deze individuele probleemjongeren in beeld te hebben, te houden en zoveel mogelijk vroegtijdig in te grijpen.

Doelstelling (kwalitatief):

Het terugdringen van jeugdoverlast en het vroegtijdig in beeld hebben van potentiële probleemjongere(n) vanuit het bewustzijn dat jongeren integraal deel uitmaken van de samenleving en dat jongerenoverlast nooit helemaal zal verdwijnen in een open samenleving.

Hoofdpijnen van de aanpak:

- Inzetten op eigen verantwoordelijkheid jongeren en ouders.
- Ketenstructuur en -samenwerking uitbouwen en beter benutten.
- Jeugd wordt efficiënt besproken, geen versnippering.
- Gemeente = regisseur.
- Openbare ruimte is in orde en voldoet aan wederzijdse behoeften.
- Jongeren en omwonenden/passanten met elkaar verbinden vanuit oogpunt van vertrouwen/bevorderen tolerantie.
- Integraal, informatiegestuurd en gericht toezicht en handhaving door de gemeente (BOA's) en in samenwerking met de politie.
- Actief optreden tegen excessen op het gebied van overlast, alcohol en drugs.

Partners in de aanpak

Gemeente, inwoners, Jeugd- en jongerenwerk, Halt, CJG, Lokale kamer - Veiligheidshuis (Politie, OM, Maatschappelijke -/Zorgpartners), AMHK/Veilig Thuis, Gebiedsteam.

Indicatoren/doelstellingen SMART

Indicator	bron	nulmeting (jaar)	streefwaarde 2015
Incidenten overlast door jeugd	Politie	320 (2014)	300
Casus besproken signaleringsoverleg Jeugd	Gemeente	-	5
Schaalscore Sociale Overlast	VM 2013	1,0	≤ 2013

Schaalscore Totale overlast	VM 2013	1,9	≤ 2013
-----------------------------	---------	-----	--------

4.4 Prioriteit 'Fysieke overlast en sociale kwaliteit (buurtproblemen)'

Het schoon en heel houden van de omgeving draagt bij aan een veiliger gevoel en bevordering van de leefbaarheid. Verloedering is een voedingsbodem voor (kleine) ergernissen en gevoelens van onveiligheid. Voorschoten krijgt van de inwoners een hoger dan gemiddeld rapportcijfer voor prettig wonen in de buurt. Ook hebben inwoners van Voorschoten relatief weinig te maken met overlast in de buurt. Dit is goed nieuws. Maar hoewel in Voorschoten minder sprake is van fysieke verloedering (schaalscore 2,4) dan in vergelijkbare gemeenten (2,9) of met het regionale (2,7) of landelijke gemiddelde (2,8), is tegelijkertijd de tendens waar te nemen dat de waardering van inwoners op indicatoren van leefbaarheid of sociale kwaliteit niet is gestegen in de afgelopen jaren.

De top 3 van de Voorschotenaar van belangrijkste problemen in buurt, bestaat uitsluitend uit "fysieke" aspecten:

1. Te hard rijden
2. Hondenpoep
3. Parkeerproblemen

De Toekomstvisie schetst Voorschoten als de ideale woon- en leefomgeving, met de groene omgeving als een van de belangrijkste en aantrekkelijkste eigenschappen van het dorp. Inwoners van Voorschoten ervaren ons dorp als een sociaal veilige omgeving, waar mensen elkaar kennen en op straat groeten. Specifiek over het centrum is in deze visie opgenomen: De mate van kwaliteit, overzichtelijkheid en beleving is wat het Voorschotense centrum blijvend aantrekkelijk maakt. Het onderhoudsniveau van het centrum straalt kwaliteit uit, evenals de inrichting van de openbare ruimte.

De kwaliteit van de buurt wordt onder andere bepaald door het niveau van onderhoud van de openbare ruimte maar ook door de betrokkenheid van bewoners bij hun eigen woon- en leefomgeving. Het coalitieprogramma 2014-2018 benoemt dat een mooi onderhouden dorp niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente is. Wij zijn allemaal verantwoordelijk voor de openbare ruimte en inwoners mogen daar best aan bijdragen.

Doelstelling (kwalitatief):

De inwoners van Voorschoten ervaren de gemeente en hun eigen woonbuurt als een sociaal veilige omgeving.

Hoofdpijnen van de aanpak 2015 - 2018

- Inwoners bewust maken van hun eigen rol en verantwoordelijkheid in de kwaliteit van hun buurt en de openbare ruimte.
- Burgerinitiatieven die betrekking hebben op de woonomgeving stimuleren en faciliteren.
- Nalevingscommunicatie en gedragsbeïnvloeding.
- Integraal, informatiegestuurd en gericht toezicht en handhaving door de gemeente (BOA's) en in samenwerking met de politie.
- Samenwerking met partners gericht op (vroeg)signalering en inzetten van maatregelen/instrumenten.

Partners in de aanpak

Gemeente, inwoners, wijk- en buurtverenigingen, maatschappelijke organisaties, ondernemers, woningcorporaties, politie.

Indicatoren /doelstellingen SMART

Indicator	bron	nulmeting (jaar)	streefwaarde 2015
Schaalscore Sociale Cohesie	VM 2013	6,2	6,3
Schaalscore Fysieke Verloedering	VM 2013	2,4	≤ 2014
Schaalscore Sociale Overlast	VM 2013	1,0	≤ 2014
Schaalscore Totale overlast	VM 2013	1,9	≤ 2014

4.5 Additionele veiligheidsthema's

Dat er prioriteiten zijn benoemd wil niet zeggen dat dit de enige veiligheidsonderwerpen zijn waar de gemeente zich op richt. Het zijn als het ware de highlights van de inzet van de gemeente, de onderwerpen die de meeste aandacht krijgen. Hieronder beschrijven we een aantal van de overige strategische thema's. Deze zijn onderdeel van een groot aantal (reguliere/going concern) taken op het gebied van veiligheid die veelal voortvloeien uit wet- en regelgeving of regionale afspraken en samenwerking.

4.5.1 Veilig ondernemen

Dit thema sluit nauw aan bij prioriteit 1 en 4. De gemeente, Centrumondernemers Voorschoten, Politie en brandweer hebben in 2013 de handen ineengeslagen voor een schoon, heel en veilig winkelcentrum. Dit heeft inmiddels geresulteerd in het behalen van de tweede KVO-ster (Keurmerk Veilig Ondernemen). Maar wellicht nog belangrijker, er is een goede samenwerking op gang gekomen tussen de betrokken partijen. De recent opgericht ondernemersvereniging van bedrijventerrein Dobbewijk wil ook voortvarend aan de slag gaan met KVO.

Doelstelling:

Vergroten / behouden van de veiligheid en leefbaarheid in winkelgebieden en op bedrijventerreinen.

Aanpak op hoofdlijnen:

- Publiek private aanpak op het gebied van Veilig Ondernemen
- Faciliteren samenwerking

4.5.2 Evenementen

In Voorschoten worden jaarlijks verschillende evenementen georganiseerd, waaronder een aantal 'traditionele' terugkerende evenementen. Voorschoten is trots op deze evenementen en wil hier ook een stimulerende en faciliterende rol in spelen. Tegelijkertijd heeft de gemeente ook een regulerende en controlerende rol, met name als het gaat om de veiligheid van deelnemers, bezoekers en bewoners. Het regionale evenementenbeleid van de Veiligheidsregio Hollands-Midden is leidend voor de vergunningverlening van evenementen, met als uitgangspunt dat de organisator van een evenement zelf verantwoordelijk voor een goede en veilige gang van zaken rondom het evenement. De samenwerking en afstemming met organisatoren komt steeds beter op gang en het lukt steeds beter om een veilig verloop van de evenementen in Voorschoten goed voor te bereiden.

Doelstelling:

Evenementen in Voorschoten zijn aantrekkelijk en veilig, we verlenen meerjarige vergunningen voor jaarlijks terugkerende evenementen.

Aanpak op hoofdlijnen:

- Toepassen regionaal evenementenkader.
- Structureel overleg met organisatoren terugkerende evenementen.
- Coördinatie gemeentelijke inzet bij evenementen.

4.2.3 Crisisbeheersing – Bevolkingszorg op orde

Het Integraal Veiligheidsbeleid richt zich grotendeels op sociale veiligheidsaspecten. Maar als gemeente hebben we, naast politie, brandweer en GHOR, ook een belangrijke rol in de structuur van crisisbeheersing. Met name in het opvangen van betrokkenen en informeren van verwanten. We zien steeds meer dat de bevolking bij een crisis goed in staat is om voor zichzelf te zorgen en veerkrachtig zijn. Hierop moeten we goed kunnen inspelen.

Doelstelling:

De gemeentelijke processen zijn op orde. Inwoners zijn in staat eigen situatie (preventief) positief te beïnvloeden en zijn beter geprepareerd op rampen en crises (zelfredzaamheid en veerkracht).

Aanpak op hoofdlijnen:

- Samenwerking VRHM
- Samenwerking BRL (Bevolkingszorg Leidse Regio)
- Adequate opleiding, training en oefening
- Risicocommunicatie (regionaal)

4.2.4. Brandveiligheid(sgevoel)

De meest bekende activiteit van de Brandweer is het blussen van branden. Onze (regionale) brandweer doet echter veel meer als het gaat om brandveiligheid. Op strakkere opkomsttijden wordt altijd al ingezet. Andere activiteiten van de Brandweer zijn vooral gericht op preventie. Minder brand betekent minder leed, minder slachtoffers en minder schade. Burgers, bedrijven, instellingen en overheid hebben hun eigen rol bij het voorkomen van brand. Uit de Veiligheidsmonitor kan worden opgemaakt dat het overgrote deel (91%) van onze inwoners zich wel (brand)veilig voelt in de eigen woning, maar ook dat er behoefte is aan meer informatie over risico's op brand. Het is belangrijk om de bewustwording bij inwoners, instellingen en bedrijven ten aanzien van de eigen verantwoordelijkheid te stimuleren.

Aanpak op hoofdlijnen

- Via de Regionale Brandweer Hollands Midden inzetten op vergroten van de bewustwording en gedragsverandering bij burgers, ondernemers en instellingen op het gebied van brandveiligheid.

5. Organisatie en coördinatie

5.1 Bestuurlijke coördinatie

De gemeenteraad

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het Integraal Veiligheidsbeleid. In het IVB worden kaders benoemd en beschreven welke resultaten de gemeente nastreeft. Het IVB is, samen met de IVB's van 31 andere gemeenten in de Eenheid Den Haag, de basis voor het Regionaal Beleidsplan van de Politie Eenheid Den Haag. Zo beïnvloedt de raad via het IVB de regionale prioriteiten. Jaarlijks wordt de raad geïnformeerd over de behaalde resultaten, waardoor de raad zijn controlerende taak kan uitvoeren.

Het college van burgemeester en wethouders

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het IVB. Acties en maatregelen worden concreet in een jaarlijks uitvoeringsprogramma dat in elk najaar door het college wordt vastgesteld voor het komend jaar (m.u.v. najaar 2014 voor 2015, die wordt Q2 2015 aangeboden). Het uitvoeringsplan bevat tevens een evaluatie van het voorgaande jaar waarover het college rapporteert aan de raad. Dit kan aanleiding geven tot het bijstellen van doelstellingen, bijvoorbeeld doordat er nieuw beleid is vanuit het Rijk of door ontwikkeling van criminaliteit.

Burgemeester

De burgemeester is vanuit zijn wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van openbare orde en veiligheid, benoemd tot portefeuillehouder. De bestuurlijke coördinatie van veiligheid is bij hem belegd. De burgemeester onderhoudt periodiek contact met strategische partners als politie en het openbaar ministerie. Hij is lid van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden, van het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) van de Politie Eenheid Den Haag en het Districtscollege voor district F van de Eenheid Den Haag. Dit zorgt voor verbinding en samenhang van het lokale veiligheidsbeleid met de (sub)regionale beleid en ontwikkelingen.

Veiligheidsoverleg

In het tweewekelijks Veiligheidsoverleg worden uiteenlopende zaken op het gebied van Integrale Veiligheid besproken. Dit overleg wordt voorgezeten door de burgemeester en bestaat uit de teamchef van politie, de teamleider Veiligheid, Toezicht en Handhaving en de adviseur Openbare Orde en Veiligheid (OOV'er). Indien nodig worden ook andere partijen uitgenodigd. Naast actualiteiten komen de prioriteiten uit het IVB periodiek terug in dit overleg.

Bestuurlijk Handhavingsoverleg

Toezicht en handhaving zijn belangrijke instrumenten in de uitvoering van het IVB. Het gemeenschappelijk kader voor toezicht en handhaving is het jaarlijks Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP). Binnen de kaders van het HUP is sprake van decentale portefeuillehouders. Collegeleden zijn, naast beleidsvorming en vergunningverlening op aan hen bedeelde beleidsterreinen, ook belast zijn met het toezicht en de handhaving op deze thema's. In Voorschoten is een vierwekelijks bestuurlijk handhavingsoverleg (BHO) in onder voorzitterschap van de burgemeester ingesteld. Doel van dit BHO is het voorbereiden van het (opstellen of bijstellen van het) HUP, informatie en coördinatie tussen de portefeuilles en afstemming over prioriteiten en inzet van menskracht. Aan het BHO neemt ook de politie en zo nodig de brandweer deel.

5.2 Ambtelijke inbedding

Ambtelijke coördinatie

De coördinatie van het IVB en de uitvoeringsplannen ligt bij de adviseur Openbare Orde & Veiligheid (OOV'er). Deze adviseur is de vertegenwoordiger van het gemeentelijk veiligheidsbeleid en ondersteuner van het bestuur. De OOV'er is zowel extern als intern het aanspreekpunt voor integrale veiligheidsonderwerpen. De OOV'er valt onder het team Veiligheid, Toezicht en Handhaving van de afdeling Publiekszaken van de Werkorganisatie Duivenvoorde.

5.3 Sturing

De afgelopen jaren is veiligheid vooral aangevlogen vanuit reageren op issues en meegaan in regionale ontwikkelingen op gebied van ketensamenwerking. Dit IVB zou moeten bijdragen aan betere sturing op veiligheid.

Interne verbindingen

De OOV'er werkt vanuit de GR Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV) aan de veiligheid van Voorschoten. Los van de inhoudelijke uitdagingen zijn er ook ontwikkelingen op organisatorisch vlak. Door de relatief nieuwe samenwerking binnen deze WODV en het voorheen ontbreken van een gedegen IVB, moeten ambtelijke coördinatie en sturing nog uitgekristalliseerd worden. De transities in het sociale domein geeft dit nog een extra lading.

Essentieel voor effectiviteit en optimaal regie voeren is dat vakafdelingen/teams de link met veiligheid maken en niet alleen binnen hun eigen kaders blijven. Informatie moet vaak worden gehaald, in plaats van dat het wordt gebracht. En verantwoordelijkheden zijn niet altijd even duidelijk. De komende jaren zal met name ingestoken worden op de interne samenwerking en wisselwerking. In het verbeteren van de informatiepositie en de verduidelijking van rollen, taken en verantwoordelijkheden. Een belangrijk vehikel daarin is dit IVB.

Ambitie

De capaciteit van de WODV voor veiligheid in Voorschoten wordt voor een belangrijk deel besteed aan deelname aan vaste gremia en overleggen, het reageren op incidenten en issues. De tijd en aandacht wordt versplinterd besteed en is er nog te weinig ruimte voor verdieping en ontwikkeling naar een meer samenhangende aanpak. Maar gelukkig staat het 'nergens in brand' in Voorschoten en kunnen we van daaruit werken aan de ambitie om door te ontwikkelen en te groeien naar meer balans tussen strategisch, tactisch en operationeel handelen.

5.4 Plancyclus

Het Integraal Veiligheidsbeleid heeft een looptijd van vier jaar. Jaarlijks worden in een uitvoeringsprogramma concretere doelstellingen vastgesteld met daaraan gekoppeld de inspanningen, activiteiten en maatregelen. Naast een vooruitblik op het komende jaar, bevat het uitvoeringsprogramma ook een terugblik op het voorgaande jaar. Veiligheid is een dynamisch onderwerp, door incidenten of ontwikkelingen kan het nodig zijn om accenten te verschuiven.

De doelstellingen en indicatoren van het IVB worden geïntegreerd in de Programmabegroting van Voorschoten.

6. Financiën

Voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid zijn voldoende middelen noodzakelijk.

Een groot deel van deze middelen is beschikbaar binnen bestaande budgetten van andere beleidsvelden (zoals jeugdbeleid, zorgbeleid, verkeersbeleid, openbare ruimte en verlichting, crisisbeheersing, brandweezorg, toezicht- en handhavingsbeleid).

Voor activiteiten op gebied van Integrale Veiligheid die niet binnen deze bestaande budgetten vallen, is er een specifiek (flexibel) budget voor activiteiten op het gebied van Integrale Veiligheid van € 45.000,-. Hieruit wordt een aantal bestaand activiteiten en instrumenten gefinancierd (bijv. deelname Veiligheidshuis, Burgernet, maatregelen Jaarwisseling).

Binnen de kaders van dit integrale veiligheidsbeleid wordt jaarlijks door het college bepaald welke activiteiten de gemeente gaat uitvoeren en zal afstemming worden gezocht over de financiering van deze (nieuwe) activiteiten.

Vanuit de ambitie om veiligheid vanuit een meer structurele (sturende) aanpak te benaderen is het ook de ambitie om meer structureel de benodigde financiering voor het IVB in beeld te krijgen.

Onderwerp: **Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018**

Betreffende: Raadsvoorstel nr 4319, d.d. 27 januari ;2015

Criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel <ul style="list-style-type: none">- Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Een helder en duidelijk voorstel. Het bijbehorende plan oogt compleet en goed leesbaar.
Financiële dekking	Akkoord
De formulering van het besluit: <ul style="list-style-type: none">- Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Akkoord.
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	Akkoord
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Griffie, 10 februari 2015

Stichting VOS

42542110 De Vos

11AQ

Exploitatiebegroting

		Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2013	2014	2015	2016	2017
		€	€	€	€	€
Exploitatiebegroting						
3	Baten					
3.1	(Rijks)bijdragen OC&W	2.107.722	1.995.300	2.060.615	2.060.982	2.052.799
3.2	Overige overheidsbijdragen	96.685	78.700	29.000	29.000	29.000
3.5	Overige baten	129.450	66.700	11.000	11.000	11.000
Totaal baten		2.333.857	2.140.700	2.100.615	2.100.982	2.092.799
4	Lasten					
4.1	Personele lasten	1.644.630	1.639.800	1.693.700	1.698.900	1.698.900
4.2	Afschrijvingen	41.443	52.000	53.500	61.300	66.800
4.3	Huisvestingslasten	114.729	136.400	148.500	148.500	148.500
4.4	Leermiddelen	93.761	102.000	87.000	87.000	87.000
4.4	Overige lasten	94.604	106.600	102.200	102.200	102.200
Totaal lasten		1.989.167	2.036.800	2.084.900	2.097.900	2.103.400
Saldo baten minus lasten		344.690	103.900	15.715	3.082	-10.601
5	Saldo financiële baten en lasten	7.599	7.000	6.500	6.500	6.500
Exploitatieresultaat		352.289	110.900	22.215	9.582	-4.101

Beantwoording vragen commissie september 2014

1. Bruidsschatregeling:

Begin 2014 heeft de Gemeente het laatste deel van de bruidsschat betaald aan Stichting VOS.

2. De bruidsschatregeling is elk jaar besteed aan de kostenpost: Administratie, Beheer en Bestuur, daarnaast is de bovenschoolse directeur voor een deel bekostigd vanuit de bruidsschat.

3. Stand van zaken bestuurlijke schaalvergroting

De raad heeft bij de verzelfstandiging eind 2010 de opdracht mee gegeven binnen vijf jaar (eind 2015) aansluiting te zoeken bij een ander bestuur. Het uitgangspunt voor het bestuur VOS is dat een zekere omvang nodig is om het werkgeverschap verantwoord te blijven uitvoeren, het bestuur moet zo dicht mogelijk bij de school functioneren en een besturenfusie moet concrete voordelen opleveren in exploitatie en bestuurskracht. Daartoe zijn initiatieven genomen om zo mogelijk nabije samenwerking te zoeken binnen Voorschoten (met BS De Vink) en met openbaar onderwijs Wassenaar (met OBS Bloemcampschool). Alle drie besturen/scholen staan er elk goed voor: stabiel of zelfs groei, ruime reservepositie, personeel, gebouwen. Vanuit dat oogpunt is er geen noodzaak op korte termijn naar fusie te streven. Ook zijn er vraagtekens bij de te verwachten meerwaarde van schaalvergroting.

Sinds 2011 is er tevens sprake van rijksbeleid dat schaalvergroting niet meer bevordert. Een fusietoets is ingevoerd om fusievoornemens te beoordelen en zo nodig te verbieden. Vanuit die regeling is fusie met bestuur De Vink feitelijk uitgesloten vanwege denominatie, tenzij een van beide besturen van kleur verschiet of er sprake is van onder de opheffingsnorm geraken van een van beide. Bestuurlijke fusie binnen de denominatie is toegestaan mits er een bestuur ontstaat van niet meer dan tien scholen, cq 2500 leerlingen. Op grond van een startnotitie door een externe deskundige hebben de besturen van De Vos en De Vink besloten voorlopig niet door te gaan; een positief rijksbesluit na een fusietoets is immers niet te verwachten.

In de gesprekken met OBS Bloemcampschool is van die zijde uitgesproken dat het voorkeur heeft uit te gaan van een wenselijk omvang van een nieuw bestuur met tenminste rond 1500 leerlingen. Een combinatie met De Vos levert ca 900 leerlingen op.

Met beide besturen is afgesproken om in gesprek te blijven over concrete samenwerking tussen directies en tevens periodiek te bezien of de situatie of omstandigheden wijzigen met het oog op verdergaande bestuurlijke samenwerking.

4. Aannamebeleid en openbaar onderwijs:

De directie van OBS De Vos neemt voluit deel aan het gezamenlijk overleg over plaatsing van alle leerlingen op de scholen in Voorschoten. In de schoolgids en op de website staat vermeld hoe De Vos verder omgaat met toelating en plaatsing.

De school maakt een toekomstplanning, gebaseerd op de toekomstige groep 3 en gaan uit van maximaal 30 leerlingen in groep 3. Kinderen worden zonder onderscheid (conform de kenmerken openbaar onderwijs) voorlopig ingeschreven. Voorrang is er voor broertjes/zusjes, meer kinderen uit een gezin bij verhuizing en bij verhuizing naar binnen 1 km van de school. Alle aanmeldingen na nummer 32, worden op een wachtlijst geplaatst. De wachtlijst is noodzakelijk als er meer aanmelding voor een jaargroep zijn dan 32 kinderen, vanwege ruimtelijke, onderwijskundige en organisatorische redenen. Een openbare school is bij haar aannamebeleid niet gehouden aan het onmogelijke om alle kinderen die aangemeld worden te plaatsen.

Bijlage 2

College van Burgemeesters en Wethouders

Van de Gemeente Voorschoten

Postbus 393

2252 LA Voorschoten

Datum: 30 november 2014

Onderwerp: Begroting 2015-2017 Stichting Voorschotense Openbare School

Geachte College,

Zoals bij de verzelfstandiging van het Voorschotense openbaar onderwijs (VOS) in 2010 is afgesproken, zal de Stichting VOS elk jaar voor 1 december de begroting aan B&W doen toekomen.

Bijgaand ontvangt u deze begroting over 2015-2017. De stichting laat ook in 2015 een positief exploitatie resultaat zien (+ 22 dzd Euro). In tegenstelling tot 2014 is dit wel een aanzienlijke daling. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van de bruidsschat en door de inzet van het dalende aantal kinderen (1-10-2014 daalt, voor het eerst sinds jaren, het aantal leerlingen). Derhalve zullen we goed op de kosten moeten letten.

Ook 2016 geeft een klein positief resultaat. In 2017 ontstaat echter een klein negatief resultaat (-4 dzd) vanwege de dalende OCW vergoeding.

Indien u vragen heeft, dan zijn wij gaarne bereid deze te beantwoorden.

Hopende u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik

Namens het bestuur van de Stichting VOS

Michel Moll (penningmeester VOS)

Ter Lips 45

2251DM Voorschoten

Onderwerp: **Goedkeuring Begroting Voorschoten Openbare School 2015**

Betreffende: Raadsvoorstel nr. 3298, d.d. 20 januari 2015

Criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel <ul style="list-style-type: none">- Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	Is helder. De beantwoording van eerder gestelde vragen is bijgevoegd. Gelet op de relatie met het voorstel kan ik dat begrijpen. Het is echter niet gewenst hier een extra beslispunt van te maken. De beantwoording gebeurt onder verantwoordelijkheid van het college. Het is niet gebruikelijk/gewenst dat de raad besluit met de antwoorden in te stemmen.
Financiële dekking	nvt
De formulering van het besluit: <ul style="list-style-type: none">- Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Beslispunt 2 kan vervallen.
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	Akkoord
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	Geen opmerkingen

Griffie, 6 februari 2015

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	4298
<i>Datum:</i>	20 januari 2015/18 februari 2015
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Goedkeuring begroting Stichting Voorschotense Openbare School 2015 (VOS)
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Bianca Bremer
<i>Programma:</i>	
<i>Kernboodschap:</i>	De begroting 2015 van de Stichting Voorschotense Openbare School is door de Raad goedgekeurd.
<i>Bijlagen:</i>	2 bijlagen
<i>Stukken ter inzage:</i>	nee
<i>Beslipunten:</i>	De begroting 2015 van de Stichting Voorschotense Openbare School goed te keuren.

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Goedkeuring begroting Stichting Voorschotense Openbare School 2015

Inleiding

Ingevolge artikel 28 van de statuten van de Stichting Voorschotense Openbare School (VOS) dient het bestuur vòòr 1 december de begroting ter goedkeuring voor te leggen aan de Raad. Het bestuur van de VOS heeft in week 51 (zie bijlage 1) de begroting ter goedkeuring aangeboden inclusief een begeleidend schrijven.

In de commissie vergadering van september j.l. zijn vragen gesteld die onder andere betrekking hebben op de financiële huishouding van de VOS. De antwoorden op die vragen worden om die reden bij dit advies meegenomen.

Beslispunten

De begroting 2015 van de Stichting Voorschotense Openbare School goed te keuren.

Beoogd effect

Via deze weg wordt de rechtmatigheid van de jaarstukken van de Stichting VOS zeker gesteld.

Argumenten

1. De begroting laat een positief resultaat zien.

De verwachte exploitatie baten voor 2015 bedragen €2.100.615,00 en de verwachte exploitatie lasten voor 2015 bedragen € 2.084.900,00. Dit levert een positief begroot exploitatie resultaat op van € 22.215,00. De bruidsschat ad € 282.230,00 die in het kader van de verzelfstandiging is verkregen is in 5 jaarlijkse termijnen uitgekeerd waarvan de laatste termijn in 2014 is voldaan.

2. Het gevoerde financiële beleid.

De salariskosten van de directeur en het administratieve beheer en bestuur worden uit de bruidsschat gefinancierd. De directeur wordt geheel ingezet voor bestuurlijke taken en staat dus niet voor de klas. Binnen het bestuur is destijds afgesproken de bruidsschat zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de reserves. De reserves lagen ten tijde van de verzelfstandiging ruim onder het landelijk gemiddelde.

3. Goedkeuring van deze begroting is niet in strijd met recht, het algemeen belang of financieel belang van de gemeente.

Na de in 2010 gerealiseerde bestuurlijke verzelfstandiging is de gemeente niet langer verantwoordelijk voor de wijze waarop de Stichting VOS inhoud geeft aan haar statutaire doelstelling van het verzorgen van het openbaar primair onderwijs. Dit tenzij er sprake is van ernstige verwaarlozing, handelen in strijd met de wet en het algemeen belang, inclusief het financieel belang van de gemeente. Voorgenoemde omstandigheden doen zich niet voor.

Adviesnota aan de Raad

Kanttekeningen

1.1 Statuten

Er wordt nu gehandeld conform de huidige statuten waarin wordt aangegeven dat de Stichting VOS de begroting vòòr 1 december van het lopende jaar dient in te dienen (artikel 28). Dit betekent dat de Raad niet vòòr 1 januari de begroting kan goedkeuren. Het bestuur van de VOS heeft aangegeven de statuten op dit punt te willen wijzigen zodat er ruimte ontstaat om wel aan de verplichting van het tijdsplan te kunnen voldoen.

Burgerparticipatie.

N.v.t.

Communicatie

Nadat de begroting is goedgekeurd door de Raad wordt het bestuur van de Stichting VOS schriftelijk op de hoogte gesteld.

Financiën

Aan de goedkeuring van de begroting zitten geen financiële consequenties voor de gemeente. In 2014 is de bruidsschat beëindigd en de overheidsbijdrage is verlaagd. Hierdoor is het exploitatie resultaat lager dan de voorgaande jaren. De Stichting VOS beschikt over voldoende reserves om de fluctuaties van het aantal leerlingen op te vangen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: CONCEPT

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 januari 2015/18 februari 2015,

besluit:

De begroting 2015 van de Stichting Voorschotense Openbare School goed te keuren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 5 maart 2015.

de griffier,

de voorzitter,